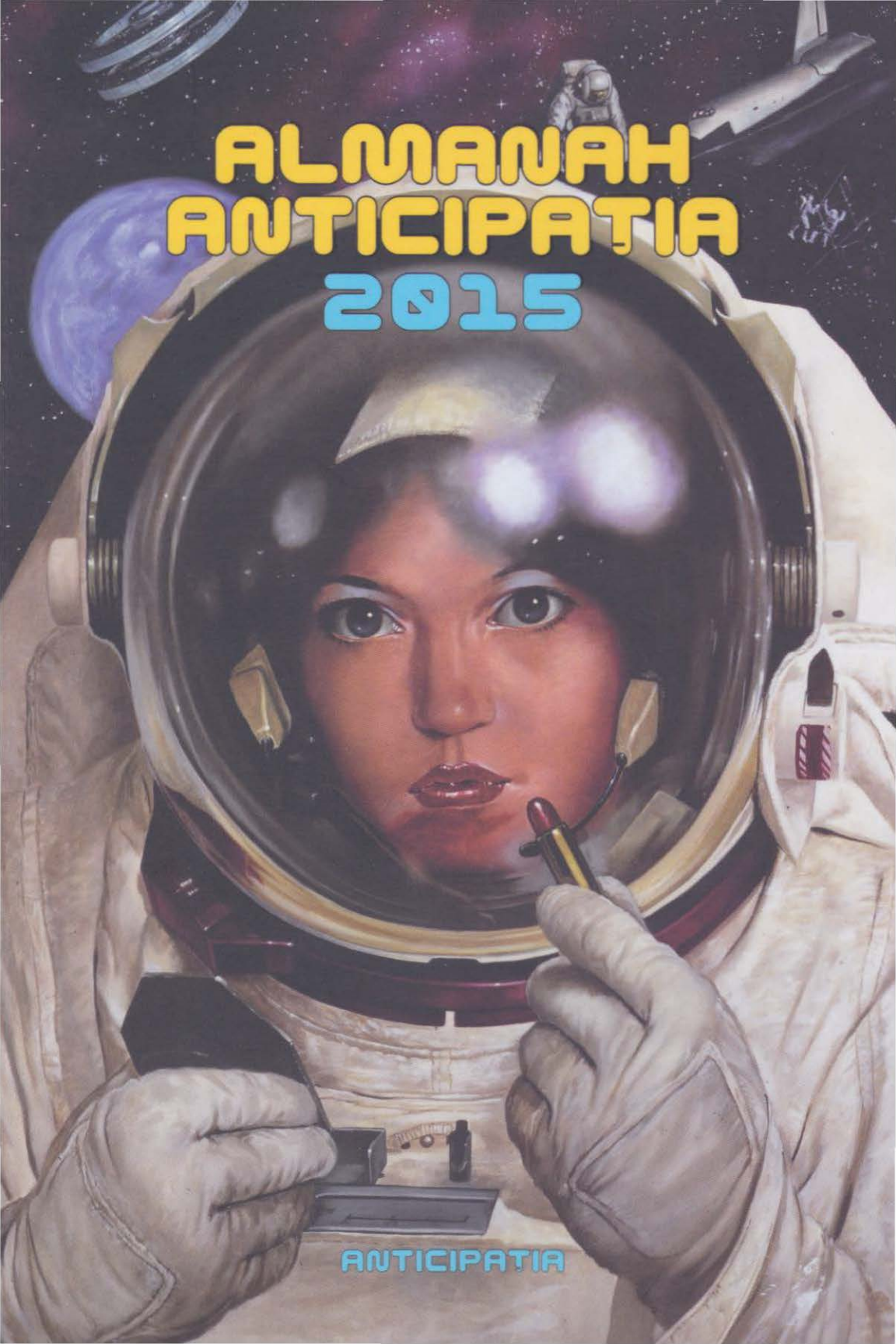
ALMANAH
ANTICIPAȚIA
2015
ANTICIPAȚIA

ÎN COLECȚIA NAUTILUS

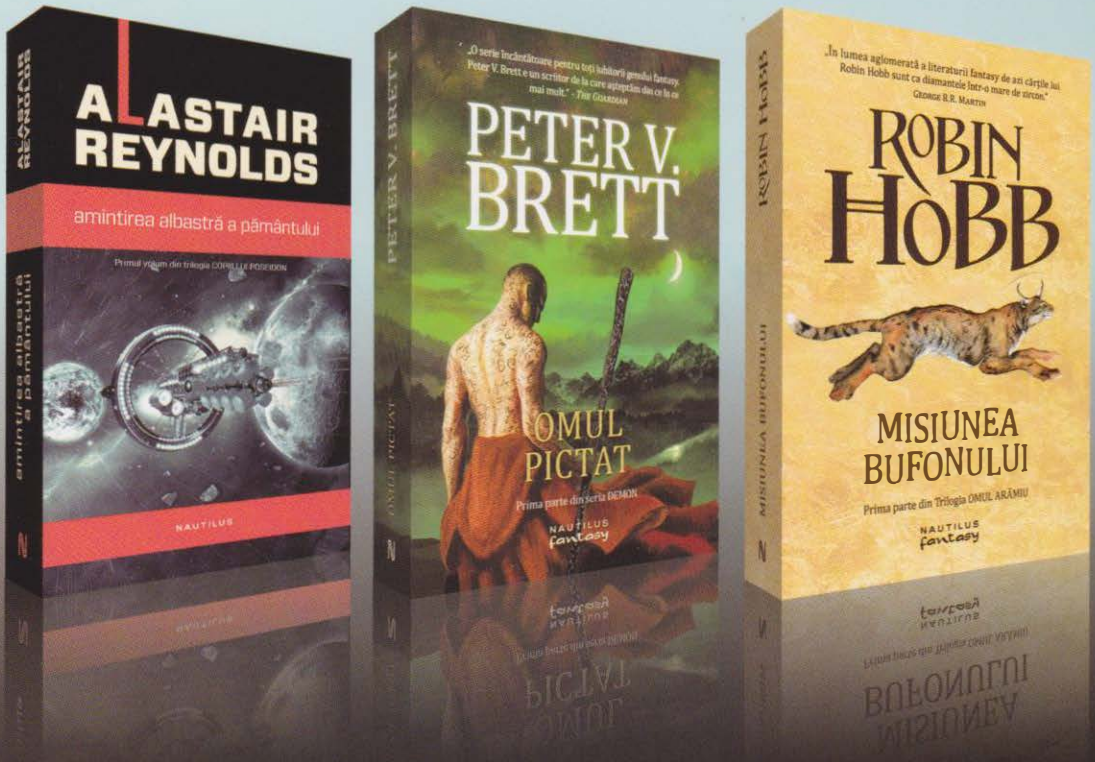

ANTICIPAȚIA 2015

2
EDITORIAL
Coloana a V-a. Mărturisiri complete, de Alexandru Mironov

4
PERSONAJE
Personajul în proza fantastică românească recentă
O trecere de la numele goale la o nouă substanță, de Cătălin Badea-Gheracostea

14
DOSAR PKD
Dosar Philip K. Dick, realizat de Cristian Tamaș; **Cine este scriitor de SF?**, de Philip K. Dick; **Phlip K. Dick: Un vizionar printre șarlatani**, de Stanisław Lem; **Navetistul**, de Philip K. Dick;

60
PROZĂ ROMÂNEASCĂ
Poveste de Iarnă, de Aurel Cărășel; **Habitaclu, ziua 12345**, de Cristian M. Teodorescu; **Ghereta**, de Mircea Liviu Goga; **Pălărierul**, de Florin Pitea; **Revolta îngerilor**, de Rodica Bretin

95
PROZĂ STRĂINĂ
Dacă tu ai fi fost un dinozaur, iubite, de Rachel Swirsky
Poveștile cu selkie sunt pentru păguboși, de Sofia Samatar

104
PROZĂ ROMÂNEASCĂ
Cathy Blue, de Mircea Opriță; **Ultima cursă a lui Kitty Claire**, de Dănuț Ungureanu

138
DOSAR ALEXANDRU UNGUREANU
Remember Alexandru Ungureanu; **Fan Fiction Radu Hallipa**, **Nesfârșita mașină**, de Alexandru Ungureanu; **Arte marțiale moderne (III)**, de Radu Hallipa

159
PROZĂ ROMÂNEASCĂ
Întoarcerea în moarte, de Oliviu Crâznic

168
PROZĂ STRĂINĂ
Doamna astronaut de pe Marte, de Mary Robinette Kowal; **Stelele care așteaptă**, de Aliette de Bodard

201
PROZĂ ROMÂNEASCĂ
Clona-m I-aș, de Doru Stoica; **Banchetul sărmanilor**, de Viorel Pîrligras; **Gloanțe vii**, de Irving T. Creve; **Entitæt**, de Silviu Genescu

229
BANDĂ DESENATĂ
Aventurile căpitanului Ro: Război în inima Europei, de Dodo Niță

230
BASM
„Basmania", precum în basm, așa și pe Pământ, de Monica Andronescu

232
PROZĂ ROMÂNEASCĂ
Lunea maniacilor, de Roxana Brînceanu

@ Nemira, 2015
Director de onoare: Alexandru Mironov
Redactor șef: Marian Truță; Layout: Magda Bitay;
Corectură: Ecaterina Derzsi; Coperta: Ana Nicolau, Alexandru Csukor;
Ilustrația copertei © Les Edwards, *Women in space*
Editor: Valentin Nicolau
Tiparul executat de ARTPRINT SRL
ISSN: 1453-2980

Coloana a V-a. Mărturisiri complete

Alexandru Mironov

Ursula K. Le Guinn este o persoană informată – Domnia sa ştie că ET-ii vor veni la noi din Aldebaran şi mai ştie şi că aborigenii Terrei, inventând ansiblul, se vor teleporta pe Lumea lui Rocannon. Pe de altă parte, Arthur C. Clarke – un fel de semizeu născut pe o insulă care conducea imperial lumea noastră, dar decedat pe o insuliţă situată pe Ecuatorul terestru (fiindcă aici va fi baza primului ascensor cosmic!) – dă ca sigură noutatea (viitoare) că trupa de jandarmi cosmici ai Overlorzilor se va ivi la un moment dat din neant, blocând cu OZN-uri uriaşe marile metropole pământene şi obligându-i pe turbulenţii speciei Sapiens să facă ceea ce au înscris în gene: să gândească.

Dar, pentru ca lucrurile să meargă fest, adică nedestructibil pentru această specie, intervențiile trebuie făcute după legea „E greu să fii zeu" (frații Strugațki declarând asta pe vremea unuia dintre cei mai mari criminali anti-Sapiens, „tătuca" Stalin), deci în subconștientul colectiv. Căci cum altminteri poate intra Civilizația Pământului în contact cu „frații noștri din neștiut" (Doru Davidovici), pentru a deveni organism aparținând de Marele Cerc al Rațiunilor Cosmosului, cel dezvăluit de zvonerul Ilia Efremov? Tot Ursula, spion de mare finețe, un fel de Richard Sorge al Afacerilor Cosmice, ne dă la o parte vălul, prin gurile dispuse pe coate ale aldebaranilor: nu vedeți, spun ei, că printre voi, aborigenii Terrei, trăiesc deja acei iahklu (termen tradus impropriu din limba aldebarană prin: „incomunicabil") care fac ce fac și stârnesc, cu imens zgomot, realități paralele cu care hrănesc cortexul lumii, pregătind rațiunile pământene pentru marele salt? Adică, mai concret, folosind trădătorii culturali la acțiunea de contaminare a civilizației planetei cu morbul schimbării necontenite și al ieșirii pașnice în afara Pământului... Privind în zona locală de Cosmos care ni s-a dat, salut, desigur, pe uriașii trădători care au fost – sunt și vor fi mereu! – Jules Verne și H.G. Wells. Focalizând și mai aproape, dau în vileag momentul infiltrării extraordinarului diversionist galactic Ion Hobana la Editura Tineretului (prin anii '60), dezmățul SF – aventură stârnit de revista lui Adrian Rogoz, CPSF, plus apariția la focul peșterii mioritice a povestitorilor Vladimir Colin, Romulus Bărbulescu, George Anania, Sergiu Fărcășan, Camil Baciu, Mihai Grămescu, dar și a superagenților răspândaci Mihai Ionescu, Dan Merișca, Cornel Secu. Acțiunea lor combinată va conduce la o dublă mare victorie în spațiul carpato-danubiano-pontic a Coloanei a V-a galactice: apariția cenaclurilor și taberelor SF și, după 1989, a editurilor specializate în răspândirea amestecului exploziv de știință și imaginație – cu Nemira în linia întâi. Focare de contaminare de uriaș potențial, entitățile încurajate de Serviciul de Spionaj Galactic fac front comun, dobândesc influență pe plan local, apoi se dilată pe spații mai întinse, Europa, de pildă, de fapt lumea întreagă fiind împânzită de cuiburi de rezistență ale celor ce vor să mărture ere străvechi, desuete, și să pregătească, prin perpetuă-trădare-către-ziua-de-mâine, cele 7 miliarde de locuitori ai planetei Pământ pentru marea căutare a Graalului. ...Care, pentru iubitorii de știință și imaginație, înseamnă o acțiune de o concretețe de granit: întâlnirea cu ET-ii, aici și aiurea, pentru acceptarea Civilizației Sapiens și a miliardelor de urmași în lumea cosmică a Marelui Cerc al Rațiunilor.

...Și dacă nu? – mă întreabă un liber arbitru din străfundurile conștientului sau subconștientului meu. Dacă ei nu există – și noi, lumea Mamei Geea, suntem doar un accident al Universului?... Ei bine, la o asemenea perfidă întrebare, cei ce m-au trimis în misiune m-au instruit să vă răspund cu cuvintele unui mare politician pământean, Isabela I Catolica, așternute în scrisoarea adresată nebunului vremii, căpitanul de navă Cristobal Colon: „Navega recte adelante y si la tierra que tu buscas no existe, Dios la creara para recompensar su audacia." „Navighează înainte fără oprire și chiar dacă pământul ce-l cauți nu există, Dumnezeu îl va crea ca să-ți răsplătească cutezanța."

....Aceasta este, cumva, o pagină autobiografică, continuare a cronicii pe care am făcut-o în vara în Almanahul Anticipația Atlantykron, în fapt varianta de poveste pentru minunile pe care ni le construim noi, locuitori în cea mai bună dintre lumi, cea din creierul nostru.

PERSONAJUL ÎN PROZA FANTASTICĂ ROMÂNEASCĂ RECENTĂ

O trecere de la numele goale către o nouă substanță

Cătălin Badea-Gheracostea

În România, revirimentul genurilor literare care exploatează fantasticul în toate modalitățile de expresie epică sau – să-l numim cât mai pe scurt – revirimentul fantasticii românești se întâmplă deja de un deceniu. Lăsând editurile și sociologii să găsească măsurile specifice acestui reviriment, ne propunem aici să ridicăm o scală pe dimensiunea literaturității din spațiul fantasticii, folosind un catalog de personaje gândite de teoria și istoria literară ca fiind tipice. Altfel spus, ce s-a întâmplat cu Savantul Nebun, cu Monstrul, cu Făt-Frumos ș.c.l. în scrierile autorilor români de gen. O ultimă precizare înainte de-a începe: deși cataloagele „istorice" sunt scrise pe „clasele" sf, fantasy, basm și horror, dimensiunea literaturității este comună și, deci, vom „comasa" subiecții noștri cu ajutorul implicit al autorilor, foarte puțin preocupați de puritatea generică clamată de teoria din secolul trecut.

Probabil cel mai bun început ni l-a pregătit Liviu Radu, fiindcă el este scriitorul prezent în toate clasele consacrate. De la romanul său de speculație teologică, Opțiunea, din 2004, și până la culegerea de povestiri *Golem, Golem*, din 2014, Liviu Radu a mutat sau a făcut să dispară granițe de receptare și a reușit să ocupe o poziție centrală în fantastica românească tocmai ducând până la ultima consecință arta combinatorică și manierismul presupus de teorie în sf, fantasy și horror, a reușit prin crearea unor noi structuri actanțiale pe baza unor vechi personaje. Un exemplu foarte bun este ce a făcut Liviu Radu cu Jack Spintecătorul. Misterul detectivistic și atmosfera epocii victoriene, dublate de prima campanie de presă senzaționalistă din istorie, i-au dat lui Liviu Radu suficient material pentru a trata cazul acestui pseudo-personaj cu mai multe mijloace „terapeutice" ficționale: Jack este sau nu este o singură persoană, omorurile sunt sau nu ritualice, iar dacă sunt, motivația lor este soteriologică, numerologică, escatologică, satanistă, se ajunge în Londra victoriană cu sau fără călătorie în timp, salt între universuri etc. Cu alte cuvinte, Liviu Radu este conștient că Jack Spintecătorul, împreună cu secvența spațio-temporală de paradigmă culturală, a devenit un trop în sine și îl folosește ca atare, adică îl resemantizează după bunul plac, trecând nonșalant între sf, fantasy și horror. Cu aceeași atitudine, Liviu Radu se aruncă în elaborarea propriilor sale personaje Waldemar și Taravik, cu care el consfințește sincronizarea deplină a fantasy-ului

românesc cu cel mondial. Început în anii '90, ciclul celor patru cărți cu Waldemar este primul care își propune în literatura română postdecembristă să aducă pe picior de egalitate folclorul românesc – personajele de basm, în speță – ca sursă de inspirație pentru fantasy-ul autohton, nu doar pentru basmul cult – această din urmă direcție nu fusese părăsită niciodată, însă era un joc cu miză închisă. Liviu Radu reușește din nou ca, mai ales prin evoluția personajului său Waldemar – un inginer bucureștean răpit în și apoi dăruit cu lumile unde trăiesc ielele, zmeii, știmele etc. –, să construiască o foarte verosimilă și coerentă estetic meta-lume, în care pune în paralel și mijlocește contactele – prin aventuri aflate între basm, thriller și fantasy – dintre spațiile ficționale ale unui București al prezentului și zisele lumi fantastice. Waldemar este un erou de basm, dar și de „urban-fantasy", iar marele câștig al lui Liviu Radu se află în lipsa oricărei fisuri în verosimilitatea personajului său. Într-atât de robust se prezintă Waldemar, că autorul său a găsit necesar să îi dea o contrapondere: l-a scris pe Taravik, anti-eroul. *Armata moliilor* și *La galop prin piramidă* sunt romane de aventuri fantasy („heroic fantasy": cu zei, magi, dragoni, pegași vorbitori, sfincși miniaturali etc.) desfășurate în lumea „reală" din

Opțiunea (cartea care este o Evanghelie indirectă, cu personaje încarnând la propriu divinitatea văzută ca absolutul atributelor sale și Legea Nouă), ceea ce, nu-i așa?, este deja un univers fantastic la puterea a doua. Spuneam că Taravik este un anti-erou, cel puțin în primul roman din seria dedicată lui: curier-mardeiaș bețiv și flecar, i se întâmplă lucruri, este ales să plece în misiuni, i se cere doar să supraviețuiască - și aici se află ajutorul esențial al lui Kostik, pegasul-vorbitor-ciung-de-o-aripă, tovarășul și bidiviul său -, este căsătorit cu Marieța, este spectator la marea bătălie între armatele celor doi magi etc. Taravik joacă rolul lui Taravik, opac la înțelesurile lumii și ale propriei vieți, chiar dacă vorbește față-la-față cu zei, măcar este simpatic. De-abia în a doua carte, Liviu Radu îl ridică pe Taravik din seria nesfârșită de numegoale ale personajelor romanelor de aventuri, în pagini de mare finețe psihologică scrise pe un ton dulce-amar, în care antieroul devine erou nu doar salvându-și prietenul Kostik de la moarte, ci arătându-i cum să nu îi mai fie frică de ea.

Și înspre sf, în subgenurile istoriei alternative și ucroniei, Liviu Radu și-a exercitat talentul resemantizării prin intermediul personajelor. Rămânem, însă, la opinia că maximul performanței sale l-a dat în triunghiul basm-fantasy-horror, ceea ce nu înseamnă că îi negăm preponderența între creatorii de istorii alternative de la noi, însă tropii specifici necesită o discuție separată.

*

La polul opus – prin convenție, „opus" – înspre hard sf, îl avem pe Cristian-Mihail Teodorescu. Cele trei volume de proză

sale, cu începere din anii '80; avem, aşadar, posibilitatea ca, prin personajele lui Cristian-Mihail Teodorescu, să observăm nu doar evoluţia sa proprie, ci şi a subgenului căruia i s-a dedicat. Înainte de-a începe, o precizare: Cristian-Mihail Teodorescu îşi rescrie textele pentru publicarea în volum, stilistic ni se prezintă unitar, ceea ce ne permite să ne concentrăm pe personajele sale fără trepidaţii diacronice.

Indiferent la numele pe care le dă personajelor sale, Cristian-Mihail

scurtă, *SF Unu*, *SF Doi* şi *Senzoriada* i-au apărut în ultima parte a deceniului de care discutăm, însă ele conţin cvasitotalitatea scrierilor

scrie proză cu triunghiul amoros format din Savantul Nebun, Femeia Fatală și Anti-Erou, în toate combinațiile și nuanțele posibile de răsturnări de situație și alter(n)ări de roluri, spre rezolvarea conflictului latent dintre personaje – care presupune și rezolvarea unui conflict major de tip „salvarea lumii/variantei de realitate/speciei umane". La fel ca Liviu Radu, Cristian-Mihail Teodorescu este stăpân pe ceea ce s-a scris în gen înaintea lui și tot așa, nu este cu nimic intimidat. De unde și rescrierea (aparentă) a ***Ciberiadei*** lui Lem, în *Senzoriada*, cu preluarea personajelor Trurl și Clapauțius, într-un foarte bine condus joc intertextual care maschează – și, vă rog, atenție! – o ambiție de a scrie „cu adevărat" istoria tuturor lucrurilor de pe lume, adică, implicit, de a scrie prin *Senzoriada*, în 2014, sursa *Ciberiadei*, din 1967!

Mai mult decât la oricare alt autor român de SF al momentului, Cristian-Mihail Teodorescu își construiește personajul pentru a folosi „novum"-ul (de la Darko Suvin, „ideea sf" de la Lucian Ionică) și de aceea are nevoie ca personajul să aibă o oarecare familiarizare, chiar o profesionalizare cu/în cercetarea științifică, de unde și experimentele și artefactele rezultate din ele, atotprezente în prozele sale. Ce este interesant la Cristian-Mihail Teodorescu, la fel ca la Liviu Radu în fantasy, este cum reușește să dea ceva nou, conștient fiind și folosind de data aceasta tradiția științifică, într-o manieră ireverențioasă care trece prin anecdotic pentru a ajunge la satiră și parodie, însă de cele mai multe ori – mai ales în prozele de mai mare întindere – permițându-și un acces poetic către sublim (și aici trebuie să îi dăm dreptate lui Cornel Robu, vorbind despre sf-ul de calitate). Exemplificarea cea mai la îndemână ar fi în personajul Homunculului, preluat de Cristian-Mihail Teodorescu din tradiția hermetică, niciodată prezentat ca

atare, însă prezent întotdeauna fie ca mutant – colectiv, ca Mutăţeii, în proza cu acelaşi titlu, precum şi în intertextul autoreferenţial de-a lungul volumului *Senzoriada* –, fie prin variabilitatea negativă a dimensiunilor corpului personajului principal masculin – şi devine, deci, un summum de Savant Nebun/Anti-Erou/Homuncul – care se găseşte într-o stare de tensiune permanentă (sexuală, intelectuală, morală, spirituală) în urmărirea scopului său imediat – cucerirea/păstrarea Femeii prin ieşirea din Nebunie, recunoaşterea ca Erou, revenirea la dimensiunile normale de bărbat – şi a celui amplu, nimic altceva decât salvarea ziselor elemente de decor grandios, pe fundalul cărora să se desfăşoare povestea de dragoste râvnită. Cristian-Mihail Teodorescu este conştient şi ştie să treacă în ficţiunea sa, printr-o autoironie nimicitoare, că toate s-au scris în poveştile de iubire, însă el chiar reuşeşte, prin personaje, nu numai prin ideea sf, să ducă mai departe ceea ce s-a spus. Femeia Fatală la Cristian-Mihail Teodorescu nu corespunde nici ea clişeului, numelui de catalog, însă aici – întocmai ca pentru Liviu Radu şi istoriile alternative – discuţia se ramifică înspre alte structuri ideologice şi îşi cere continuarea autonomă.

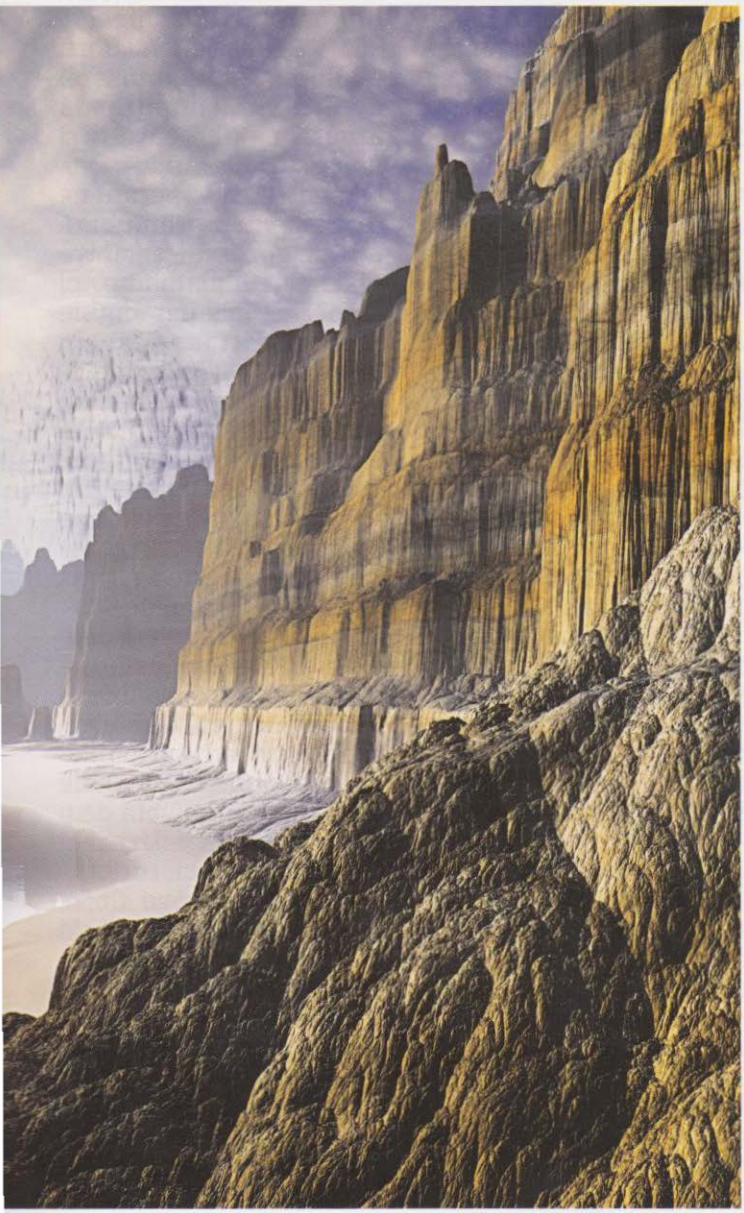

*

Dacă prin Liviu Radu şi Cristian-Mihail Teodorescu am circumscris întru câtva genurile fantasticii, amândoi atingând extremele prin sintezele lor vii, vii tocmai pentru că au personajele de mai sus, rămâne acum să umplem zonele de alb din interiorul graniţelor. Ne folosim, după cum am spus, de teorie şi istorie prin cataloage şi obţinem o bifurcaţie a analizei noastre, după cum urmăm – sau nu – expresia tradiţionalistă sau pe cea avangardistă în fantastica românească.

Ce ar mai fi un personaj literar „avangardist",

în 2014? Mai există personaj, dacă ficțiunea fantastică trece în avangardă? Teoria zice că nu, lecturile din Michael Haulică și Sebastian A. Corn ne arată că există ceva care este/ține loc de personaj în ficțiunile speculative scrise în manieră sau cu atitudine avangardistă. Precauțiile de formulare duc la îngreunarea discursului, să trecem direct la exemple. Încă de la schița Neverly Hills (Biotronic Action Hero), din 1993, Michael Haulică se arăta capabil să păstreze structurile actanțiale, ucigându-și narativ personajul. Fraza de adineauri pare că este un nonsens, dacă nu ați citi schița respectivă: Zal Bostes, prima ființă biotronică din lumea motocentaurilor, este prezentat mort, pe stradă, el nu face nimic, tocmai ce-a fost ucis, iar asupra corpului său vor acționa niște agenți – să le spunem – „recuperatori". Da, iată un personaj care nu face nimic, nici măcar nu „suferă" moartea sa, autorul începe proza cu Zal Bostes gata mort. Aici se află cheia avangardismului – la vremea aceea cyberpunk, sesizați ironia istoriei literare: avangardism prin asumarea modei... – lui Michael Haulică: el detașează structurile actanțiale de personaj, căci, în cea mai pură manieră cyberpunk, grefarea brațului biotronic prelevat de la Zal Bostes va duce la crearea personajului Genostes. Numele-gol Zal Bostes se golește de substanța fie și a unui personaj pasiv, pentru a umple numele-gol Genostes, ridicându-l la finalul prozei de două pagini la un personaj de folosit în metanarațiunea volumului cu motocentauri, nefolosit însă în proza-sursă decât ca să fluiere pe stradă... Această superbă detașare – morală, emoțională, spirituală – de aparența personajelor sale, Michael Haulică o duce la ultima consecință în romanul Transfer, din 2012, unde novum-ul „hucăi" mută personajele unele într-altele, într-un joc autodistructiv moral, emoțional și spiritual, excelent (de)scris, mai ales în patologia amestecului de motivații, amintiri și angoase.

Sebastian A. Corn nu se detașează de aparența personajelor sale, ci se atașează de ea, multiplicând-o. Încă din *Cartea Brundurilor*, din 1997, el aplică aceluiași nume prezența simultană în mai multe realități – cea ficțional-fizică, cea ficțional-virtuală-cu-suport-fizic, cea ficțional-virtual-autonomă. Din suprapunerea, întrepătrunderea și buclele de feed-back ale conștiințelor cu aceeași personalitate, toate purtând numele persoanei, dar fiind tot atâtea personaje autonome și aflate în varii stadii de conflict, se naște proza lui Sebastian A. Corn. Cu *Cel mai înalt turn din Baabylon*, 2002, și, mai ales, cu *Imperiul Marelui Graal*, 2004, Sebastian A. Corn explorează de unul singur proliferarea entropică a personajului, păstrând un control auctorial sub o tensiune enormă, foarte bine trecută în scris asupra actanților, cu pagini de mare frumusețe despre precaritatea existenței, în stilul său direct, lipsit de lirism. Totuși, în *Ne vom întoarce în Muribecca*, 2014, Sebastian A. Corn explorează lirismul sub o formulă simplificată a personajului care e și unic, și multiplu, probabil pentru că experimentează pentru prima oară nu cu contradicții între matrici de psihisme, ci cu perechi de paradigme culturale transpuse în individualitățile a doi tineri, Kiauì și François. Nu este locul aici pentru a arăta cum și pe ce întindere narativă, Sebastian A. Corn ajunge să elimine contradicțiile paradigmelor culturale, este de ajuns să se spună că o face coerent, într-o manieră care cere ramificarea lecturii – cartea se poate citi în mai multe feluri, fie urmărindu-i acțiunea, fie urmărindu-i propria enciclopedie – pe deplin motivată de o estetică transgenerică și anistorică. Căci concluzia la care ajunge Corn, prin personajul său hibrid Kiauì și prin contraponderea sa cum nu se putea mai „simplă" – cât de simplu poate fi un adolescent rus ajuns în pădurea amazoniană?... – François, este de o atât de mare încărcătură emoțională, încât, chiar păstrându-și

stilul direct, antimetaforic, *Ne vom întoarce în Muribecca* se încheie cu una dintre cele mai lirice finaluri din literatura română recentă. Iată cum un scriitor, care a experimentat vreme de două decenii până la a dezintegra structurile actanțiale prin multiplicarea-în-sine a personajului, ajunge aproape de clasicism, prin sublim: moartea lui Kiauì, așteptată, răscumpărătoare, este o întoarcere în Natura-Matrice și este o ieșire din Matrice, căci nu este un sacrificiu și nici nu era (absolut) necesară! Doar Sebastian A. Corn reușește să întrepătrundă, prin intermediul acestui personaj, tragismul cu absurdul, păstrând verosimilitatea și efectul de lectură cathartic la capătul unui maraton narativ dus cu energie avangardistă.

*

Am spus până acum că am circumscris genurile interne fantasticii – cu Liviu Radu și Cristian-Mihail Teodorescu – și am numit vârfurile experimentalist-avangardiste – Michael Haulică și Sebastian A. Corn.

Fantastica românească nu trebuie privită, însă, ca o hartă în patru puncte, cele ce urmează nu reprezintă umplutura de lângă roza vânturilor, ci însăși lumea. Căci revirimentul de care vorbeam la început este o mișcare cu coeziune internă, cele patru nume de până acum sunt autori care ne-au furnizat cele mai accentuate exemple, în zonele necesare de plasare în contextul literar general a fantasticii românești.

Expresia tradiționalistă a fantasticului presupune rămânerea în subgen și în tiparul personajului tipic ales. Pare o linie de start pentru producții de masă, depersonalizate, comerciale, pulp și foileton la un loc. Nu este chiar așa și, într-un fel, tocmai în respectul canonic se găsește un foarte puternic filon creativ – bineînțeles pentru autorii cu talent și putere de muncă în exploatarea talentului. Ultimii zece ani au dat cărți mari cu supereroi: DemNet-ul lui Dan Doboș, din 2011, este cel mai bun exemplu. Igor Lemme este un geniu cu un complex mesianic asumat și nimic nu l-a oprit pe Dan Doboș de a scrie ultimele două săptămâni din viața personajului său principal în așa fel încât să se vadă de ce lumea trebuie și poate fi salvată numai de el – sau de moartea lui. Un SF de speculație politică și etică, dus la bun sfârșit în ritm implacabil de autorul cel mai bine vândute space opera românești, *Abația* – pe care am putea-o numi fără a greși, unul din începuturile revirimentului de azi. De asemenea, cyberpunk-ul românesc se încheie cu ultimele romane ale lui Florin Pîtea: *Gangland*, 2006/2011 și, mai ales, *Anul terminal*, 2012. Personajele tipice cyberpunk – colective, în triburile de adolescenți din Gangland; individuale, Părintele & co. – sau cele post-cyberpunk – mai ales cele feminine, mame singure care devin agenți de teren sau liceence care se autoîntrețin din vânzare de droguri, toate având o nostalgie nemărturisită pentru o existență normală – fac aceste romane să fie memorabile. Deși cu un început prea puțin convingător – un roman și o antologie nu repornesc un subgen într-o literatură –, goticul românesc promite că, dacă va scăpa de clișeele de contessine torturate prin varii pimnițe și se împrumută puțin de la genius loci, recte folclorul și basmul cult românesc, va da cărți de citit. O promisiune ar fi vampirii Ștefanei Czeller și, evident, prozele lui Oliviu Crâznic, cele de după antologia *Dincolo de noapte*.

Dacă tot am amintit genius loci, Ștefana Czeller este alături de George Lazăr în vârful listei autorilor care scriu proză scurtă și romane SF cu fundal realist românesc. Poate părea ușor, însă nu este așa, să transformi, să adaptezi un personaj realist la o tramă ficțională SF care să nu fie doar conjuncturală (poante politice, umor cu extratereștri etc.) sau deja uzată (încă o falie în timp în care elevul Ghiță dintr-a VI-a ajunge...). Ei bine, Ștefana Czeller, în *Cerneală și sânge*, din 2011, dă un thriller cu vampiri, ziariste, istorie și alegeri politice în România foarte bine scris. George Lazăr, cu *Fier vechi*, 2014, dă

cel mai bun roman al lui și propria sa versiune de post-cyberpunk, de personaj al Savantului Nebun, de recreionare a personajelor Cireșarilor, toate într-o poveste de aventuri care conține și, de fapt, ce doream să remarcăm aici: personajul unei femei însărcinate, părăsite de bărbat – geniul român, inginer programator, descoperitor al unei modalități de prevestire a viitorului printr-o ingenioasă instalație de realitate virtuală, care fuge la americani – în ultimii ani ai dictaturii lui Ceaușescu, nevoită să îndure mizeriile cotidianului de-atunci și anchetele Securității. Iată formula de care vorbeam, în varianta George

Lazăr: proză de calitate cu novum SF de calitate universal valabilă, fiindcă (sau „și" fiindcă) are personaje realiste românești! Se poate și în SF-ul veritabil, deci, nu numai așa cum ne-a obișnuit Sergiu Someșan, prin parodierea ceaușismului în foarte comica, foarte bine adusa din condei *Apocalipsa după Ceaușescu*, din 2012, unde Geniul Carpaților este readus aici, azi, dintr-o realitate paralelă, mai tânăr, mai inteligent, și aproape este repus în funcție de securiștii nostalgici.

Că numele sunt doar convenții, iar personajele sunt mai mult decât numele lor, se vede foarte bine din romanul cu extratereștri al lui Lucian Dragoș Bogdan, *Vraciul de pe norul interior*, 2014.

„Extraterestrul" generic nu putea lipsi din catalogul nostru și autorul din Alba Iulia, aflat la al patrulea volum propriu, nu ne dezamăgește: urkline, fraerți, rogani se adaugă oamenilor in descoperirea misterelor universului, într-o frumoasă și credibilă – sub scrisul lui Bogdan – comunitate a inteligențelor și a unei etici universale. Povestea lui Lucian Dragoș Bogdan este despre viață, despre atitudinea față de viață și moarte, despre ce face ca viața să merite să fie trăită dacă ești om, sau orice altă alcătuire biologică înzestrată cu conștiință și capabilă de comunicare, ori – așa cum către final ni se revelează din fantezia autorului – efemeră particulă elementară care apare și dispare, fiind, totuși, vie în fracțiunea aceea de vreme a existenței sale. La o lectură comparativă, romanul lui Lucian Dragoș Bogdan ar putea avea în fantastica românească, datorită noului său catalog de extratereștri, impactul pe care romanul *Babel* al lui Vladimir Colin l-a avut în 1978. Există și alte cărți românești cu acest personaj fundamental genului, însă, pur și simplu, *Vraciul de pe norul interior* e mai bun ca literatură.

Nu se poate încheia o descripție a revirimentului fantasticii românești, prin personaj, fără a-l aminti pe Milu, din romanul *Vegetal*, tocmai apărut sub semnătura lui Dănuț Ungureanu și Marian Truță.

Cei doi autori români reușesc să scrie un soft SF (pe vremuri i-am fi spus „SF poetic") cu un novum puternic (mutația genetică a plantelor de cultură scapă de sub control și civilizația se prăbușește sub atacul lanurilor de verde) pe care îl plasează într-un viitor apropiat, într-o zonă rurală a Munteniei; povestea este un roman inițiatic, o descoperire a lumii, a bibliotecii, a sinelui, de către puștiul de 15 ani, supraviețuitorul Milu.

Semnatarul acestor rânduri a citit romanul de patru ori și încă nu e capabil să treacă de efectul de lectură, evident, o alunecare înspre identificarea cu personajul sau, mai probabil, cu cele care vor să-l protejeze. De aceea este bine să se oprească aici, deși își mai însemnează după fiecare trecere câte o pagină despre care ar vrea să scrie „la rece".

Împreună cu perechea Kiauì și François a lui Sebastian A. Corn, cu hucile lui Michael Haulică, laolaltă cu homuncului lui Cristian-Mihail Teodorescu, împreună cu Waldemar și Taravik ai lui Liviu Radu, cu genialul Igor Lemme al lui Dan Doboș, cu Părintele lui Florin Pâtea, cu oamenii și ne-oamenii Ștefanei Czeller, George Lazăr și Sergiu Someșan, cu extratereștrii lui Lucian Dragoș Bogdan, personajul Milu creat de Dănuț Ungureanu și Marian Truță vă așteaptă pe dumneavoastră, dragi cititori ai Anticipației, să lecturați cărțile în care au fost scriși, împrietenindu-vă, căci suntem vecini cu toții in realitatea fantasticii românești.

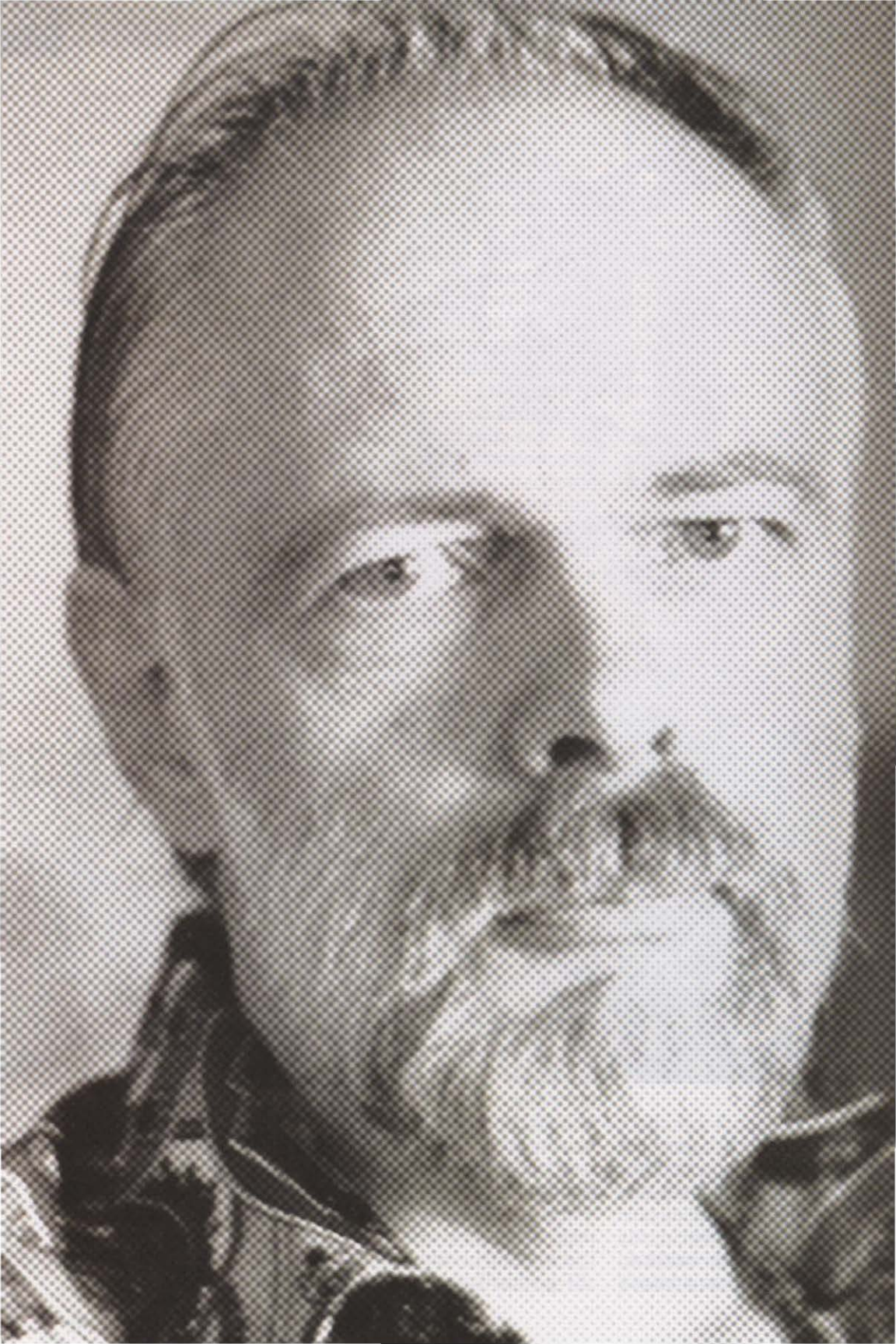

DOSAR
PHILIP K. DICK

CINE ESTE SCRIITOR DE SF?

Philip K.Dick

Scriitorii de science fiction, îmi pare rău că trebuie s-o spun, nu știu nimic despre nimic. Nu putem vorbi despre știință, deoarece cunoștințele noastre sunt limitate și preluate după ureche și de obicei așa-zisa ficțiune a noastră este îngrozitoare (îngrozitor de proastă). Până nu demult, nici un colegiu şi nicio universitate n-ar fi luat vreodată în considerație să invite pe vreunul dintre noi să vorbească despre ceva. Eram din fericire limitați la sinistrele reviste tip pulp și nu impresionam pe nimeni. În acele zile prietenii mă întrebau: „Dar scrii și ceva serios?" ceea ce însemna „Scrii şi altceva decât science fiction?". Tânjeam să fim acceptați. Tânjeam să ne bage și pe noi cineva în seamă.

Apoi, dintr-odată, lumea universitar-academică a observat că existăm, am fost invitați să rostim discursuri și să ne dăm cu părerea pe la mese rotunde și ne-am transformat aproape imediat în niște idioți. Problema este pur și simplu aceasta: Ce știe un scriitor de science fiction? Despre ce? În ce subiect este autorul de SF o autoritate?

Și să nu uităm ceva! Este imposibil să ne imaginăm o mamă spunând: Sper că fiu-meu (sau fiică-mea) va ajunge scriitor de SF!

Orgasmul pe care scriitorii de SF îl afișează atunci când dau nas în nas pe la convenții, conferințe sau în timpul vreunei prelegeri, indică un element comun și împărtășit de începători și profesioniști deopotrivă. Apare întotdeauna un raport psihologic, chiar dacă ideile, atitudinile, convingerile politice ce transpiră în texte sunt în conflict cu ale persoanei întâlnite; este ca și cum temele absolut opuse din ficțiunile lor publicate -, care te-ai fi așteptat să creeze o barieră personală atunci când autorii se întâlnesc față în față - n-ar conta, constatând că de fapt bariera nu este acolo, iar sentimentul atunci când un grup de scriitori de SF se adună este întotdeauna de reuniune de familie, de prieteni vechi care s-au regăsit sau de o nouă prietenie în care există baza fundamentală a unei perspective comune sau cel puțin a unei structuri împărtășite de personalitate.

Aproape întotdeauna acest raport se caracterizează printr-un respect reciproc, și acest respect din partea fiecărui scriitor pentru altul este respectul pentru persoană, nu doar respectul pentru munca unui autor. Suntem legați precum membrii împrăștiați ai unui grup etnic odată strâns unit, care a fost risipit, dar s-a reunit pe moment. Am simțit acest lucru într-un mod în care nu l-am mai simțit cu nici un alt grup de oameni: e ceva special acolo în noi, care nu numai că este comun, dar care ne leagă mai degrabă decât ne separă, ceva care să zicem că este perceptibil în întrunirile sociale ale așa-numiților „scriitori mainstreamiști newyorkezi", în cadrul cărora invidia cronică și ranchiuna și atitudinea acră și pizmoasă de cârcotaș afectează contactul personal. Din câte știu, această camaraderie sefistă și această comunicare sunt unice în domeniul artelor (mă rog, dacă SF-ul poate fi considerat o artă); și asta înseamnă ceva, spune ceva despre noi. Întâlnind un nou scriitor de SF care tocmai a reușit să publice, nu ne simțim nici invadați, nici nesiguri; într-un fel ciudat ne simțim fericiți, și-i spunem autorului acest lucru și-l încurajăm: îi urăm bun venit. Și cred că acest lucru se întâmplă pentru că noi știm că însuși faptul că persoana respectivă a ales să scrie SF, mai degrabă decât alte feluri de ficțiune - sau de altă muncă în general - ne spune deja ceva despre el sau ea.

Cunosc un element care ne permite să tratăm în mod favorabil orice nou scriitor de SF ivit în mijlocul nostru: nu din vreun interes și nu la gândul vreunui posibil profit, deoarece nu există niciun profit financiar din scrisul SF-ului; un profesor mediu de liceu, pentru a numi un alt grup profesional prost plătit, câștigă aproape de două ori față de ceea ce obțin eu publicând SF, și tot venitul meu provine din scrisul SF-ului. Deci, noi știm acest lucru și mai știm că întâlnirea cu un nou autor de SF reprezintă o altă certitudine: știm că acesta nu este mânat de una dintre cele mai mari forțe corupătoare, a rapacității, a lăcomiei, la care se pot adăuga setea, obsesia după faimă și prestigiu, pentru că noi autorii de SF nici pe astea nu le obținem.

Eu știu atunci când mă întâlnesc cu un nou scriitor SF profesionist, știu că acestuia îi place cu adevărat să scrie SF, expunându-se mizeriei, irelevanței și obscurității, pentru că altfel ar bântui alte pășuni, mai verzi și mustoase. Dar care să

fie motivația pozitivă și personalitatea pe care o simt, să zicem, în cazul lui Geo Effinger, un nou scriitor de SF pe care l-am întâlnit în luna august a anului trecut? „Știu unde-ți stă capul", e la ceea ce mă gândesc atunci când întâlnesc un bărbat sau o femeie care tocmai a publicat primul text SF. Știu că nu-ți dorești faimă, putere, prezența în lista de bestsellere, avere – și, prin urmare, eu știu că îți dorești sau chiar ai nevoie să scrii SF.

Un scriitor de SF mi-a spus într-o zi: „Aș scrie, chiar dacă n-aș fi plătit." Pură vanitate de a-ți vedea numele tipărit? Nu, doar o conștientizare a faptului că acesta este un domeniu ales, și ales de cineva în cunoștință de cauză; cineva care nu este obligat să trăiască la nivelul ambițiilor nemăsurate ale părinților săi și la nivelul aspirațiile lor potrivit cărora propriul descendent „a ajuns cineva", ca de exemplu medic sau avocat de succes – una dintre acele profesii bine plătite accesibile clasei de mijloc. Motivația unui autor de SF trebuie să fie intrinsecă; este imposibil să ne imaginăm o mamă spunând: „Sper că fiu-meu (sau fiică-mea) va ajunge scriitor de SF!"

Ce zace acolo în scriitorul de SF, într-un bătrân profesionist ca mine (douăzeci și doi de ani în domeniu), sau într-unul nou, după prima sa vânzare a unui text, este credința nestrămutată în valoarea science fiction-ului. Nu neapărat o credință în capacitatea proprie de a scrie Marele Roman (American) SF și speranța că va fi pomenit pentru totdeauna - autorii de SF novici sunt foarte timizi, retrași și umili –, ci credința acestora într-un sens cu adevărat semnificativ în ceea ce privește domeniul SF. Și nu va considera acest domeniu specific ca pe un domeniu de mare valoare dacă n-ar fi citit SF scris de alți autori, autori anteriori, și n-ar fi avut un sentiment privind natura a ceea ce este SF-ul, ce poate face, ce va fi acesta.

În orice caz, presupunând că un om va scrie SF și va dori să fie publicat, va fi privit în general cu dispreț și destui îi vor spune, „Dar ai de gând să scrii și ceva serios ?", în sensul, desigur, că ei nu împărtășesc această „mistică", această înțelegere și convingere a ceea ce este SF-ul.

De fapt, persoana care se apucă de scris SF riscă să-și piardă statutul existent, mai degrabă decât să câștige ceva. Nu ne referim desigur la actuali și viitori colegi, ci la vasta majoritate care este convinsă că SF-ul reprezintă filmele hollywoodiene pe care le știe de la televizor și cinema, sau serialele stupide urmărite pe fond de efuziuni bahice; numai adevăratul cunoscător de SF știe că partea vizuală a fenomenului SF nu este cu adevărat chintesența SF-ului. Chiar dacă un talent remarcabil nu este decât un început de drum, atitudinea majorității nu s-a schimbat: SF-ul este un domeniu acrețional, construit strat cu strat, an după an, referindu-se constant la tot ceea ce s-a întâmplat înainte în domeniu.

Spre deosebire de autorii de westernuri, în SF nu poți vinde aceeași poveste de două ori, schimbând nume persona jelor și punând un nou titlu; dacă ai bun-simț și onoare și talent, de fiecare dată produci ceva cu adevărat nou, nu-ți reciclezi propriile deșeuri timp de o viață.

Cititorul de SF – exceptând excepțiile – insistă înainte de toate asupra unui singur lucru: noile povestiri și romane nu trebuie să reprezinte duplicate ale unor texte publicate înainte, și vai și amar de autorul novice care nu-i cunoaște pe toți clasicii SF din 1930 încoace; trebuie – și aproape sigur aceștia au fost absorbiți înainte ca novicele să se fi apucat de scris.

Ceea ce face un nou autor și ceea ce am făcut și eu în 1951 când am reușit să vând primul meu text, este să facă următorul pas în cadrul structurii gândirii ficționalizate care este proprietatea publică în creștere a tuturor cititorilor și autorilor de SF. În acest sens, SF-ul trebuie să fie o

avangardă. Și chiar este. Și motivația care stă la baza pasiunii multora dintre noi – cu siguranță și în cazul meu - a fost aceea de a adăuga încă o pietricică la mozaicul al cărui model și al cărui gestalt final nu a fost explicat sau n-a înghețat încă pe pagina tipărită. Este ca și cum un scriitor de SF este creat atunci când citește un text al unui scriitor anterior și apoi spune, „Și acum ce ar trebui să se întâmple?", ceea ce înseamnă că acel text, acea povestire, acea temă de bază ar trebui să fie continuată.

Heinlein a scris ceea ce el numește „istoria viitorului", și o mare parte din SF asta este. Și mare parte din motivația care-l mână pe scriitorul de SF este motivația de a „face" istorie – de a contribui la ceea ce vede, percepția lui de tip „apoi ce s-a mai întâmplat ?", consecutivă la ceea ce unii dintre noi au făcut deja. Este o adevărată agregare între noi toți, scriitori și fani și editori deopotrivă. Undeva înapoi în trecut (aș spune înspre 1900), a demarat această coagulare, și voce după voce s-a alăturat corului, broaște mici și mari în bălți mai mici sau mai mari, dar toate orăcăind de zor orăcăiala lor sublimă... pentru că toate aceste broscuțe simt și au simțit o continuitate și posibilitatea, oportunitatea, necesitatea etică, dacă vreți, de a adăuga ceva acestei „istorii a viitorului" aflate în creștere.

Am văzut puști de liceu crescând de la o avidă și pasionată lectură a SF-ului la prima

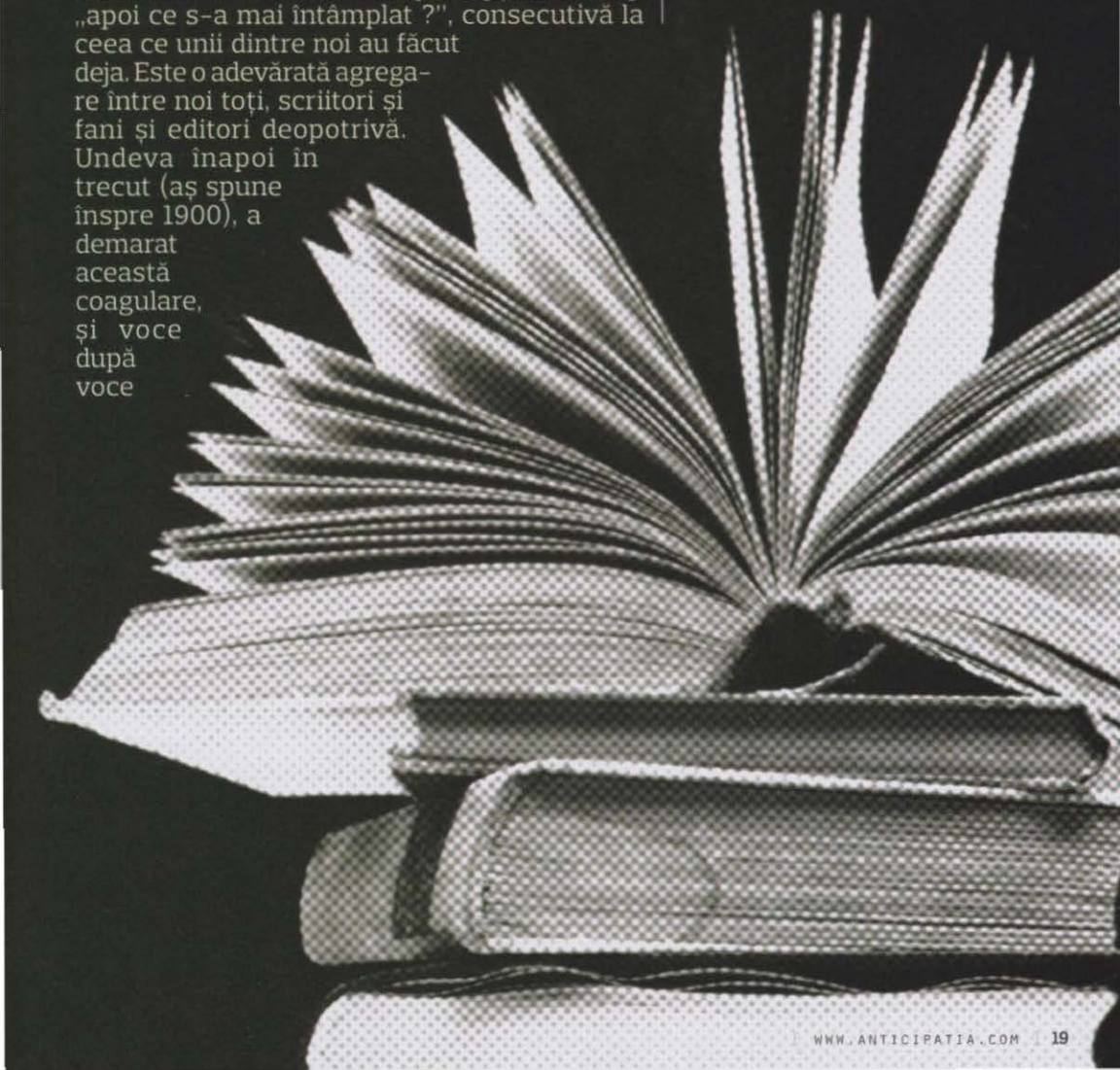

şi ezitantă expediere a primului text în vederea vânzării – şi asemenea firave speranţe pot dispărea curând, sau pot fi doar o voce dintre multe altele, sau pot să se transforme într-un nou Ted Sturgeon, un contribuitor unic şi puternic şi minunat... în orice caz, există o motivaţie extraordinară pentru a-ţi face declaraţia, scoaterea la vânzare a primului text. „Nimeni nu s-a gândit încă la acest lucru", spune scriitorul de SF când îi vine o idee, dar aceasta nu este doar o idee singulară care i-a germinat în cap; aceasta este o adăugire şi o contribuţie la un vast corp existent.

Dacă ne referim la ştiinţă, atunci când experimentele dezvăluie o lege sau un principiu anterior necunoscut, cercetătorul ştie că trebuie să publice rezultatele; de ce să te strofoci să demonstrezi că ai descoperit un nou principiu ştiinţific universal şi apoi să nu spui nimic despre asta? Acest lucru indică afinitatea dintre scriitorul de SF şi adevăratul om de ştiinţă; atunci când descoperă ceva nou, este de datoria lor – obligaţia lor morală – de a publica un mic raport despre munca lor, indiferent dacă publicarea îi va face sau nu nemuritori şi bogaţi – etica este aceeaşi.

De fapt, ar fi lipsit de sens şi de scop, de exemplu, să încerci să determini în scrupuloase condiţii de laborator dacă nişte şoarecii hrăniţi cu nimic altceva decât conserve de macrou trăiesc de două ori mai mult decât şoarecii din grupul de control şi apoi, odată experimentul efectuat, şi rezultatele obţinute fiind evidente, să nu spui nimic nimănui. Deci cred că noi, sefiştii, în domeniul nostru avem aceeaşi formidabilă motivaţie a adevăratului om de ştiinţă de a familiariza oamenii cu ceva până acum trecut cu vederea. Toţi ceilalţi factori – necesitatea de a ne câştiga existenţa, de a impresiona publicul, de a deveni „nemuritori" –, toate acestea sunt secundare, fleacuri ca să spunem aşa, în cazul în care apar.

Probabil că ceea ce vedem într-un adevărat scriitor de SF (mă voi folosi ca exemplu, modest cum sunt) este dorinţa iniţială de a fi om de ştiinţă (eu am vrut să fiu paleontolog, de exemplu). Dar ştiinţa nu lasă loc pentru un factor vital pentru noi: speculaţiile. De exemplu, un antropolog găseşte un craniu umanoid în Africa, un craniu vechi de aproape 3 milioane de ani. Antropologul se uită la ţeastă, o supune unor teste şi verificări, şi apoi în articolul său din „Nature" sau „Scientific American" ne spune ce crede că a găsit.

Dar eu pot să mă văd acolo împreună cu un Leakey descoperind acele cranii incredibil de vechi, având de exemplu un creier cam de 800 centimetri cubi, cum aveau strămoşii noştri acum 2,8 milioane de ani, şi îmi dau seama ce speculaţii sălbatice mi-ar trece prin minte (pe care n-aş putea să le dovedesc). În cazul în care există X, atunci urmează Y. Dacă acestii chestii sunt adevărate, dacă oamenii au trăit cu atât de mult timp în urmă – eu mi-aş imagina o întreagă cultură şi mi-aş urma firul imaginaţiei ca într-un vis cu ochii deschişi, încercând să aflu cam ce fel de lume ar fi fost aceea. Şi nu mă refer la dieta acelor humanoizi sau la cât de repede puteau sau nu să alerge sau dacă mergeau în poziţie verticală; această abordare este legitimă pentru ştiinţele pozitiviste. Ceea ce aş vedea cu ochiul minţii este ceea ce aş numi un mediu „ficţional", un mediu sugerat de craniu. O poveste pe care craniul ar putea dori să mi-o spună.

„Ar putea" este sintagma crucială, pentru că de fapt nu ştim, nu avem alte artefacte, şi totuşi eu văd mai mult decât ceea ce ţin în mână. Fiecare obiect este un indiciu, o cheie a unei întregi lumi foarte diferite de a noastră – trecută, prezentă sau viitoare, şi nici una nu este lumea aceasta imediată, iar craniul îmi şopteşte despre această altă lume, şi asta cred că eu trebuie s-o visez. Am trecut dincolo de domeniul adevăratei

științe. În cazul în care doresc să scriu despre asta („Și dacă acești humanoizi au conceput o metodă de a controla mediul lor prin..." etc.), atunci trebuie să scriu ceea ce noi numim science fiction. În primul rând curiozitatea științifică, adevărata reflecție, curiozitatea visătoare în general, este ceea ce ne motivează, plus dorința de a umple golurile, în modul cel mai surprinzător sau neobișnuit.

Pentru a adăuga ceva la ceea ce este de fapt acolo, realitatea concretă poate spune doar atât și nu mai mult, propria mea „bucățică" dintr-o altă lume. O lume pe care n-o voi vedea niciodată pe deplin sau nici măcar într-o anumită măsură, dar față de care ne aflăm într-un raport.

Asta nu înseamnă că scriitorul de SF este un om de știință ratat care nu a putut avansa în mod legitim și apelează prin urmare la fantezie, la vise; cred mai degrabă că autorul de SF este nerăbdător să descrie și să împărtășească tot ceea ce nu este vizibil și totodată suficient de inventiv să născocească noi mituri, povești despre „celelalte lumi", care o ating pe a noastră doar ici și colo. Noi, ca scriitori de SF vedem multe lucruri din nou și din nou, indicii ale altor universuri, ale altor societăți. Noi simțim ceea ce reprezintă „restul invizibil altora", și acest simț nu poate fi separat de imaginația literară și artistică. „Această piatră", ni se istorisește, „ar putea spune multe

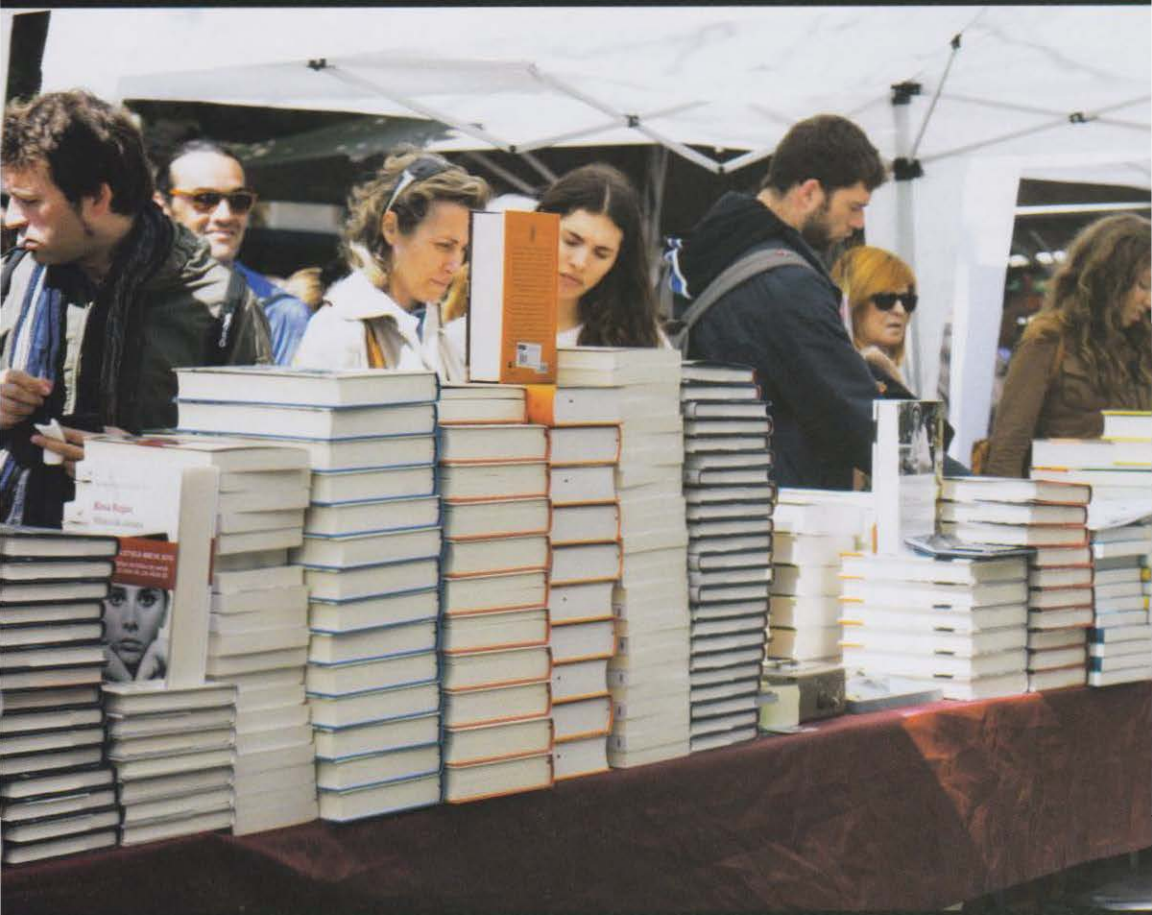

poveşti despre bătălii dezlănţuite aici, despre atâtea fapte îndeplinite, dar acum uitate, dacă ar putea vorbi." Scriitorul de SF simte povestea sau poveştile plecând de la indiciile de realitate tangibilă din jurul lui, şi face restul; vorbeşte pentru toate aceste lucruri, obiecte, indicii.

Adevăratul scriitor de SF este condus, îndemnat s-o facă. El ştie că există mult mai multe, şi mai ştie că nu va trăi suficient de mult pentru a avea în faţă toate informaţiile şi datele ştiinţifice. Şi atunci scriitorul începe să cânte despre bătălii şi despre toate acele măreţe fapte. El le plasează în viitor numai din comoditate, în cea mai mare parte într-o lume imaginară, dar conectată prin mici indicii reale la această lume în care trăim, lumea care-l mână în luptă. Homer a celebrat Troia după ce evenimentele avuseseră loc, însă scriitorul de SF doreşte să descrie evenimentele viitoare, deoarece simte că viitorul este într-adevăr singurul loc rezonabil în care ar putea avea loc acele evenimente. Este ca şi cum Homer ar fi scris *Iliada* înainte ca războiul cu Troia să fi avut loc, şi dacă ar fi făcut-o, ar fi scris ficţiune speculativă autentică sau science fiction.

Acest lucru arată, cred, afinităţile existente între scriitorul de SF şi omul de ştiinţă ca atare: dar nerăbdarea sefistului, inventivitatea lui, descoperirea sa că semnele şi indiciile din jurul lui

(și acestea sunt prezente în lumea noastră actuală sau în alte lumi SF paralele) spun povești încă neistorisite și că fără el acestea n-ar fi spuse niciodată - aceasta este un aspect caracteristic al minții scriitorului de SF și arată de ce termenul de „science fiction", încă persistă pentru a descrie ceea ce facem noi, chiar dacă de exemplu scriem despre o societate pur religioasă nu din viitor, ci de pe un Pământ dintr-un univers paralel. Nu că poveștile noastre ar fi tot timpul despre știință; trebuie remarcat faptul că scriitorii de SF sunt motivați de-a lungul unor linii paralele motivațiilor oamenilor de știință.

Dar scriitorul de SF nu este mulțumit. E cuprins de nemulțumire, trebuie să îmbunătățească sau să modifice tot ceea ce vede, nu agitându-se din punct de vedere politic, ci evaluând în profunzime alte posibilități și variante fabricate în propriul său cap. El nu spune, „Ar trebui să se instituie legi privind poluarea aerului", alăturându-se unor grupuri ecologiste; dorința lui este aceeași – el detestă degradarea și corupția din societatea noastră la fel de mult ca oricine altcineva –, dar modul său de abordare a problemei este într-un mod acut diferit. El va crea pe baza datelor cunoscute sau a datelor plauzibile, și va descrie cum ar putea fi mai bine sau cum ar putea fi mai rău.

Povestirea sau romanul său este într-un sens un protest,

dar nu unul politic; este un protest într-un mod neobișnuit împotriva realității concrete. Autorul de SF dorește să cânte mai degrabă decât să încânte sau să se erijeze în vreo Casandră. El ne va descrie iaduri mult mai îngrozitoare decât ceea ce îndurăm de fapt, sau lumi mai bune, sau doar lumi în care aceste elemente nu sunt pur și simplu prezente: lumi bazate pe alte premise. Aș spune că sefistul este un militant introvertit, nu unul extrovertit. Dacă vede șoselele devenind capcane mortale, nu-i dă prin cap să reclame sau să adreseze petiții primăriei, guvernului și așa mai departe – dar el vede pericolul, dar, fiind un introvertit, ideea de acțiune socială, de acțiune publică și politică nu este reacția sa naturală. Sefistul ar arăta ciudat mărșăluind și urlând sloganе.

Sefistul este conștient de sine și timid. El va prefera să scrie decât să acționeze. Deci, aș spune că scriitorul de SF împărtășește un pic din mentalitatea politică a omului de știință. Oamenii de știință îmbunătățesc starea generală lucrând în laboratoarele lor; militanții ies în stradă și protestează. Scriitorul de SF surprinde străfulgerări de ansambluri, unele bune, altele rele, unele pur și simplu bizare, și vrea să aducă aceste sclipiri în atenția noastră. Prin urmare, sefistul este, de asemenea, o figură literară, precum și un pic dintr-un politician și un pic dintr-un om de știință; el este încarnarea tuturor acestor ipostaze și, probabil, ceva mai mult. Dar a considera munca sa ca fiind una evazionistă... nicio viziune despre SF, cel puțin în zilele noastre, n-ar putea fi mai puțin adevărată. Autorul sefist scrie despre realitate cu la fel de multă fervoare și convingere precum cineva care năzădjduiește să schimbe o imbecilă ordonanță de urgență.

Acesta este modul sefist, pentru că autorul de SF nu este niciunul dintre cele trei tipuri enumerate mai sus, ci o fuziune a tuturor acestora. Undeva pe parcurs sefistului i-a venit ideea că vorbele sunt lucruri, că ele pot avea forță și prin ele se pot atinge scopurile dorite. Împărtășește această concepție cu toți scriitorii, presupun; și dacă evaluați baza cvasi-științifică și baza cvasi-politică a structurii sale de personalitate, puteți vedea cu ușurință că de fapt ceea ce dorește să captureze pe hârtie și motivația lui reală sunt diferite *in toto* față de scriitorii din alte domenii. Aceștia ar putea dori să surprindă minunata, ciudata imagine „înghețată" a unui bloc dintr-o mahala a Bronxului de prin anii '30 și viața faunei care mișună pe-acolo și asta pentru toate generațiile viitoare, dar scriitorul de SF nu este orientat spre „înghețarea" vreunui mediu social, cu excepția unei viziuni – o viziune după alta – ivite în propriul său cap.

Nu există nicio lume reală a copilăriei, orice copilărie devine doar o amintire; sefistul este liber și bucuros să scrie despre o infinitate de lumi, n-are de obicei nicio înclinație să înghețe numai una; de exemplu, propria lui copilărie într-un orășel de provincie în care sticla de cola costa 25 de cenți și așa mai departe... autorul sefist dorește să aștearnă pe hârtie toate posibilitățile care i se par destule de importante ca să fie înregistrate și apoi să fie comunicate altora. „Flexibilitatea" este cuvântul-cheie aici; este vorba de crearea unor multiversuri, mai degrabă decât a unui singur univers, asta-l fascinează și-l mână. „Ce se întâmplă dacă ..." este întotdeauna premisa prin care se începe explorarea multiversului.

Parțial om de știință, parțial militant politic, dar având credință în puterea magică a cuvântului scris, și prin neliniștea lui, prin nerăbdarea lui –, autorul sefist va învârti lumi după lumi pentru tine, plecând de la un set de fapte sau chiar de la niște date unice. El vrea să vadă posibilități, nu actualități. Dar, așa cum am spus, posibilitățile sale nu sunt evazioniste (deși mult

SF este evazionist, în special atunci când tinde spre fantezii de putere), deoarece originea lor este ferm ancorată în realitate. El este un visător cu un ochi mereu deschis, evaluând într-un mod glacial ceea ce se întâmplă de fapt.

Şi totuşi autorul sefist crede, „Nu trebuie să fie aşa. Pentru că dacă ne trezim într-o zi şi constatăm că toţi bărbaţii au devenit sterili, cu excepţia ..." şi omul de ştiinţă ce sălăşluieşte în sefist îl va conecta cu posibilităţile care au valabilitate pentru noi, în contrast cu poveşti despre hobbiţi şi ochelari vrăjiţi. Sefistul, aşa cum a spus odată Santayana, „visează sub controlul obiectului", definiţia filosofului a vieţii noastre în stare de veghe: „visare sub controlul obiectului", da, dar pentru scriitorul science fiction există o capacitate – şi aceasta este partea palpitantă – oricât de puternic este obiectul imediat, este capabil să ne facă să speculăm asupra capacităţii de aderenţă totală, ceea ce încă ne ţine, dar nu într-un mod absolut.

Scriitorul de SF este capabil de a dizolva calitatea absolut normală pe care o au obiectele (din mediul nostru, din rutina de zi cu zi); scriitorul de SF este capabil să ne propulseze într-un al treilea spaţiu, nici concret, nici abstract, unul unic, un spaţiu legat de ambele şi prin urmare relevant. Şi ne trezim în cel de al treilea spaţiu, dar cu suficiente legături încât să nu uităm că trăim într-o societate anume, într-un anumit moment, şi niciun scriitor SF legitim n-ar vrea ca noi să uităm, să ne lăsăm pradă derivei din interiorul capetelor noastre şi să ignorăm problemele actuale din jurul nostru.

Scriitorul de SF ne spune: „Hei, ştii ce cred eu, dacă din întâmplare mi s-ar întâmpla, aşa şi pe dincolo, atunci ..." şi acest atunci, care este fictiv, deoarece acel eveniment special (Washington D.C., spulberat de un tsunami misterios etc., sau orice altă premisă pe care o doriţi), acel eveniment nu a avut loc, nu va avea loc şi nici nu ni se cere să credem că a avut loc sau că va avea loc. Ce se întâmplă? Doar tirania de zi cu zi a lumii noastre imediate, în faţa căreia sucombăm în general, devenind pasivi şi considerând-o ca imuabilă, tirania realităţii concrete se rupe.

Adesea autorii şi cititorii de SF sunt acuzaţi de un fel de sindrom clinic, unul de sustragere din realitate, semănând cu acela întâlnit la schizofrenici. Una dintre imaginile clişeatice care bântuie inconştientul colectiv este aceea a adolescentului bubos retras în camera lui şi citind cu aviditate reviste de felul „Spicy Science Fiction Horror Tales" şi evadând în fantasme onaniste ca singură modalitate de rezolvare a problemelor sale şi ale societăţii. Dar o tendinţă primară la schizofrenici este că nu pot gândi abstract în aşa măsură încât procesele lor mentale devin legate involuntar de stimulii imediaţi în ceea ce priveşte gândirea concretă. Producţia unor măreţe poveşti despre alte societăţi din viitor, de pe alte planete nu-i satisface pe schizofrenicii incipienţi, şi oricum dacă mă înşel sunt sigur că Hollywoodul şi TV-ul fac o treabă mai bună în acest domeniu, al proxenetismului sefistico-vizual.

Corpul veritabil al science fictionului, prin scriitorii săi de renume, nu oferă o variantă de confruntare cu realitatea, deoarece se ocupă, aşa cum am spus, cu realitatea fundamentală şi primară, spre deosebire de subgenul fantasy, şi scriitorii nu sunt cazuri clinice; am întâlnit pe mulţi, pe foarte mulţi dintre colegii mei de-a lungul anilor, şi am constatat că sunt oameni calzi, prietenoşi care urăsc izolarea impusă de tragicul şi solitarul act al scrisului, de zăvorâre într-o cameră timp de un an pentru a oua un roman, nepermiţând vreo întrerupere... scrisul este o activitate singuratică, cel puţin eu aşa îl consider, şi ăsta este resentimentul meu: nu că mi-ar permite să evadez în „fanteziile" din romanele mele, ci pentru că

mă îndepărtează de nevastămea, de copii şi de prieteni. Şi asta nu-mi place. Nu cred că place cuiva. Mi se pare că există suficientă extrovertire la scriitorii de SF pentru a-i determina să tânjească, să depună eforturi de a comunica şi de a se conecta cu alte persoane; cred că autorii de SF nu sunt motivaţi de dorinţa de a se retrage în ei înşişi, ci din când în când de necesitatea singurătăţii implicate în actul scrisului.

Autorii de SF au, permiteţi-mi s-o spun, suficientă extrovertire să caute ori de câte ori este posibil prezenţa colegilor şi fanilor lor, pentru a vorbi despre ceea ce scriu, de a vorbi la TV şi la radio, pentru a fi intervievaţi... dar după aceea trebuie să se întoarcă la biroul singuratic pentru o perioadă de timp, care, fără a lua în calcul pauzele alimentare şi pauzele de somn, poate să se întindă în cazul unui roman bun şi la doi ani.

Autorii de SF resimt acest lucru; le-ar plăcea şi lor să stea la un pahar şi să pălăvrăgească, dar apoi trebuie să se forţeze să se reîntoarcă la masa de scris. Nu fug; ei sunt forţaţi să procedeze în acest fel, în timp ce, cred eu, adevăraţii oameni de ştiinţă pot fi mai introvertiţi şi cu adevărat uşuraţi că au scăpat de corvoada contactului uman pentru a se reîntoarce la munca lor. Şi asta ne aduce către un punct mult mai important, cred, pentru a determina ce fel de persoană devine scriitor de SF: cineva cu o inimă mai caldă decât a omului de ştiinţă, cineva care şi-ar dori să fie aproape de alţii, şi resimte acest aspect al activităţii sale; şi este sfîşiat între aceste impulsuri contradictorii şi atunci când poate, îşi părăseşte cămăruţa şi fraternizează cu oricine se întâlneşte.

Probabil, aşa cum fac şi eu, majoritatea scriitorilor de SF, la fel ca majoritatea scriitorilor în general, încearcă să medieze acest lucru prin crearea de personaje în ficţiunile lor, pentru a le ţine companie în decursul lungii şi singuraticei corvoade în care, izolaţi, trebuie să producă. Am un sentiment puternic, după ce m-am întâlnit cu atât de mulţi dintre colegii mei de-a lungul anilor, conform căruia este aproape universală printre ei dragostea de oameni şi preocuparea pentru ei, dorinţa de apropiere care, în sine, ar putea explica de ce autorul de SF a ales acest domeniu, mai degrabă decât una dintre disciplinele ştiinţei pure.

În general, scriitorii de SF nu sunt nişte singuratici. Prinşi la jumătatea distanţei între impulsul de a protesta, de a adresa petiţii faţă de retragerea în solitudine – prins între misiunea militantului şi protestatarului şi aceea a cercetătorului şi omului de ştiinţă –, ei găsesc sau cel puţin eu am găsit în SF un compromis viabil: când scriu pot fi împreună cu personajele mele, le pot iubi şi le pot susţine speranţele chinuite ca în cazul unor prieteni reali – pentru că scriem despre oameni, oricât de orientate ideatic ar fi poveştile noastre - şi totuşi nu cred că ar trebui să fiu permanent pe baricade sau pe stradă fluturând vreun steag.

Am văzut adevărată prietenie, adevărată dragoste frăţească printre scriitori de SF ori de câte ori ne-am întâlnit la vreo convenţie – o afecţiune autentică pentru colegii lor, nu în calitate de scriitori, ci în calitate de oameni, de prieteni apropiaţi. Sunt sigur că acest lucru nu este unic în ceea ce priveşte SF-ul, şi totuşi nu mi se pare că alţi scriitori demonstrează întotdeauna această calitate de familie extinsă pe care o avem noi, sefiştii – autorii de mainstream par a fi mai competitivi, mai belicoşi, mai întărâtaţi unii împotriva altora, unii trăgând nădejde că noul roman al colegului va eşua, iar respectivul se va sinucide. Mie mi se pare că în general autorii de SF n-au nimic din această atitudine.

Noi toţi sefiştii suntem un trup, o comunitate planetară, ca în timpul acelor minunaţi meşteri bizantini, lucrând toţi împreună la un măreţ şi magnific mozaic, pe care nu va figura în cele din

urmă nici un nume individual; suntem toți prieteni și ne admirăm și ne respectăm unul pe altul într-un mod cald și personal. Ne susținem și ne ajutăm unul pe altul și simțim că identitatea noastră ca oameni este strâns legată de acest spirit fratern. Știu că există puțini autori de SF schizoizi, reci, calculați și oportuniști; atunci când te întâlnești cu un Ray Bradbury, sau un Ted Sturgeon, sau cu un Norman Spinrad, sau cu un A.E. van Vogt, vei întâlni un om prietenos care dorește la rândul lui să te cunoască; ca fan SF faci parte dintr-o familie extinsă cu filiații mergând înapoi timp de zeci de ani și care în mod perpetuu îi primește bine pe nou-veniți: Nu există interacțiuni glaciale și halate albe aseptice și sterile printre noi.

Scrierea science fictionului necesită o umanizare a persoanei respective sau, altfel spus, mă îndoiesc (poate greșesc!) că o persoană care dorește să scrie SF nu are empatie, afecțiune pentru oameni, altruism și generozitate. Prea timid pentru a demonstra ceva, prea sociabil ca să se retragă într-un laborator steril și să experimenteze cu obiecte sau pe animale, prea emoționat și nerăbdător de a le permite cunoștințelor sale să se limiteze la nivelul certitudinii absolute – trăim într-o lume a ceea ce odată un show SF de la radio a numit „a multiplului și posibilului poate", și de aceea lumea SF-ului atrage oameni care nu sunt singuratici, dar care sunt singuri și între cele două distincții există o diferență crucială.

Titlul original: „Who Is an SF Writer?"
by Philip K. Dick
Traducere de
Cristian Tamaș

Philip K. Dick: Un vizionar printre şarlatani

STANISŁAW LEM

Stanisław Lem

Nimeni cu mintea întreagă nu caută adevărul psihologic despre crimă în romanele polițiste. Oricine caută un astfel de adevăr în sens ficțional ar face bine să recurgă mai degrabă la Crimă și pedeapsă. Comparativ cu Agatha Christie, Dostoievski constituie o instanță superioară de apel, dar nimeni având mintea întreagă nu va condamna poveştile autoarei englezoaice din acest motiv. Asemenea ficțiuni au dreptul de a fi tratate ca divertismentele care sunt și este clar că obiectivele lui Dostoievski le sunt străine.

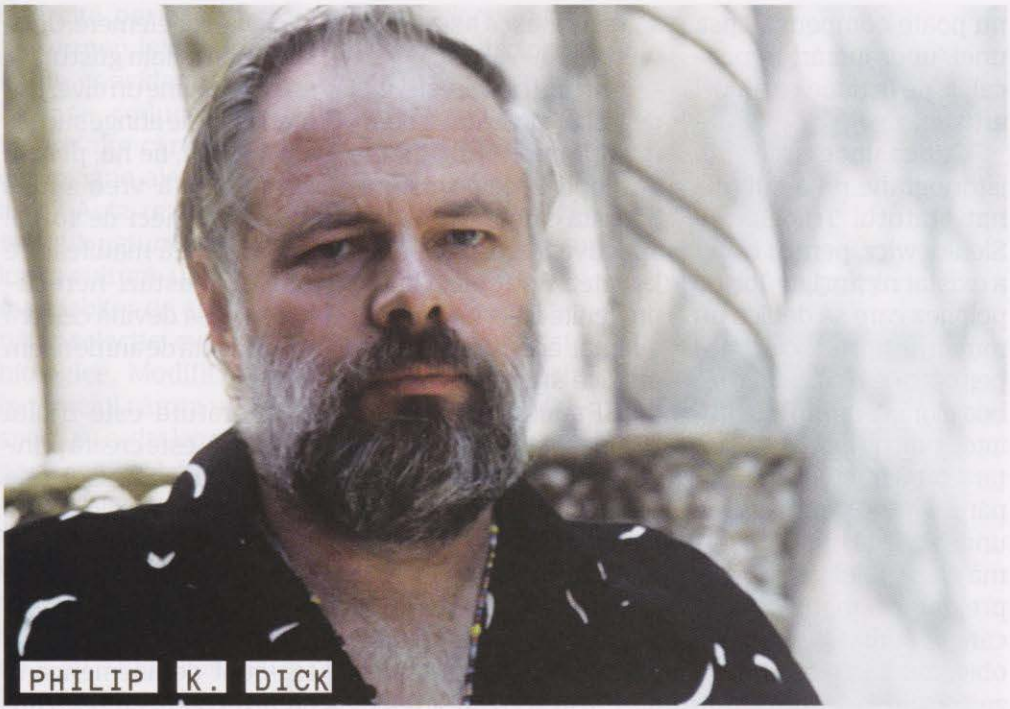
PHILIP K. DICK

Dacă cineva este nemulţumit de SF în rolul său de examinator al viitorului şi al civilizaţiei, nu există nicio modalitate de a recurge la o mişcare similară, de la suprasimplificări de consum la artă cu drepturi depline, pentru că nu există nicio curte de apel pentru science fiction.

Nu e niciun rău în asta, cu excepţia faptului că SF-ul american, exploatând statutul său de excepţie, pretinde să ocupe culmile artei şi gândirii. Nu poţi să nu fii deranjat de preţiozitatea unui gen care fentează acuzaţiile de primitivism prin invocarea caracterului său de divertisment şi apoi, odată ce aceste acuzaţii au fost reduse la tăcere, îşi reînnoieşte pretenţiile sale arogante. Fiind un singur lucru şi prezentându-se ca un altul, SF-ul promovează o mistificare ce, de altfel, continuă cu acordul tacit al cititorilor şi al publicului în general.

Creşterea, în cadrul universităţilor americane, a interesului privind science fictionul, contrar a ceea ce ar fi fost de aşteptat, n-a modificat nimic în această stare de lucruri. Cu toată candoarea, trebuie spus, deşi risc să comit o crimă de laesae Almae Matris, că metodele critice ale teoreticienilor şi criticilor literari sunt inadecvate în faţa tacticilor înşelătoare ale SF-ului. Dar nu este greu de înţeles motivul acestui paradox: dacă singurele lucrări ficţionale de tratare a problemelor legate de criminalitate ar fi fost cele ale unei Agatha Christie, atunci la ce fel de cărţi ar putea recurge chiar şi cel mai competent cercetător universitar în scopul de a demonstra sărăcia intelectuală şi mediocritatea artistică aşa-numitelor thrillere? Normele calitative şi limitele superioare sunt stabilite în literatură prin texte concrete şi nu prin postulatele criticilor. Şi nici măcar un munte de elucubraţii teoretice

nu poate compensa lipsa unei/unor lucrări remarcabile de ficțiune ca model artistic.

Critica unor experți în istoriografie nu a subminat statutul Trilogiei lui Sienkiewicz, pentru că nu a existat niciun Lev Tolstoi polonez care să dedice un roman de tip Război și Pace perioadei cazacilor și războaielor suedeze. Pe scurt, inter caecos luscus rex (în țara orbilor, chiorul e împărat – nota trad.) – acolo unde nu este nimic de primă clasă, rolul valorii va fi preluat de mediocritate, care își stabilește propriile obiective facile și le realizează prin mijloace facile.

La ce conduce lipsa unui astfel de model se reliefează de exemplu, mai clar decât orice discuții abstracte, prin schimbarea atitudinii unui Damon Knight, respectatul autor și critic. Knight a declarat că inițial s-a înșelat când a criticat operele lui van Vogt din cauza incoerenței și iraționalismului lor, iar motivul schimbării opiniei nu este altul decât succesul comercial de care se bucură van Vogt care ar avea un număr enorm de cititori și asta înseamnă a fi pe drumul cel bun ca scriitor și că ar fi greșit să se emită critici în numele unor valori arbitrare, dacă atâția consumatori nu vor să recunoască asemenea valori.

Sarcina criticii este, mai degrabă, în viziunea domnului Damon Knight de a descoperi acele trăsături datorită cărora textele respective își câștigă popularitatea. Astfel de năzbâtii provenite de la un om care a luptat ani buni pentru a eradica submediocritatea din SF sunt mai mult decât recunoașterea unei înfrângeri personale, reprezintă diagnosticul unei stări de fapt generale. Dacă până și perenul apărător al valorii artistice a depus armele, ce ar mai putea spera spiritele mai puțin înzestrate să realizeze în această situație?

Într-adevăr, nu se poate exclude că elevata definiție a lui Joseph Conrad privind literatura ca fiind „cel mai înalt fel de adevăr în universul vizibil" a devenit un anacronism, că independența literaturii față de comerț și modă și cerere de piață a dispărut și atunci orice culege aplauze imediate și este considerat bestseller este automat identificat cu ceea ce este mai valoros în artă. Asta ar fi o perspectivă sumbră.

Cultura oricărei perioade este un amestec din ceea ce gâdilă docil capriciile și fanteziile momentului și ceea ce transcende fleacurile și, de asemenea, emite niște judecăți asupra intoxicărilor efemere. Orice sucombă în fața gusturilor actuale devine un divertisment care fie atinge succesul imediat, fie nu, pentru că nu există vreo șansă ca vreun meci de fotbal sau vreo altă manifestare artistică, astăzi nerecunoscută, să devină celebră peste o sută de ani de acum încolo.

Literatura este o altă problemă: este creată printr-un proces de selecție naturală a valorilor, proces care are loc în societate și nu retrogradează în mod necesar niște texte în obscuritate, dacă acestea sunt de asemenea și de divertisment, dar care le expediază la uitare dacă sunt doar divertisment. De ce se întâmplă așa? Se pot spune multe despre asta. Dacă s-ar aboli conceptul de ființă umană ca fiind acel tip individ care dorește să obțină de pe urma societății și a lumii ceva mai mult decât satisfacții imediate, atunci diferența dintre literatură și divertisment ar dispărea. Dar din moment ce noi încă nu identificăm dexteritatea unui prestidigitator cu expresia unei relații personale cu lumea, nu putem măsura valoarea literară prin numărul de cărți vândute.

Dar cum se poate întâmpla vreodată că texte mai puțin populare într-o

anumită perioadă pot pe termen istoric lung să fie considerate valoroase reducând la tăcere alte cărți acum campioane ale vânzărilor? Asta rezultă din selecția naturală ce are loc în cultură, un fenomen izbitor de asemănător selecției evoluției biologice. Modificările în temeiul cărora unele specii au cedat loc altora pe scena evoluției sunt rareori consecințele unor mari cataclisme. Este suficient ca descendența unei specii să supraviețuiască alteia doar cu o marjă de unu la un milion și numai respectiva specie va rămâne în viață, deși diferența dintre șansele celor două este imperceptibilă de aproape. Așa se întâmplă și în cultură: cărțile care în ochii contemporanilor sunt favorite cad în obscuritate pe măsură ce anii trec; farmecul facil, fiind efemer, se pierde în trecut și cedează locul acelora care inițial au fost mai dificil de receptat. Astfel de fluxuri în mărirea și declinul operelor literare participă și dau direcția dezvoltării culturii unei epoci.

Cu toate acestea, pot exista circumstanțe care frustrează acest proces de selecție naturală. În evoluția biologică rezultatul este regresul, degenerarea sau stagnarea tipică populațiilor izolate de lumea exterioară și afectate de consangvinizare, deoarece acestea sunt cele mai lipsite de diversitatea fructuoasă care este garantată doar prin deschiderea spre influențele lumii exterioare. În cultură o situație similară duce la apariția unor enclave zăvorâte, ghetourile, unde producția intelectuală stagnează, de asemenea, din cauza consangvinizării sub forma neîncetatei repetări a acelorași modele și tehnici creative.

Dinamica internă a ghetoului poate părea a fi intensă, dar cu trecerea anilor devine evident că este vorba doar de aparența mișcării, pentru că așa ceva nu duce nicăieri, pentru că dinamica nici nu este hrănită, nici nu se hrănește din domeniul deschis al culturii, pentru că nu generează modele noi sau tendințe, și pentru că în cele din urmă nu face altceva decât să genereze cele mai false noțiuni despre sine, din cauza lipsei oricărei evaluări oneste a activității sale

DAMON KNIGHT

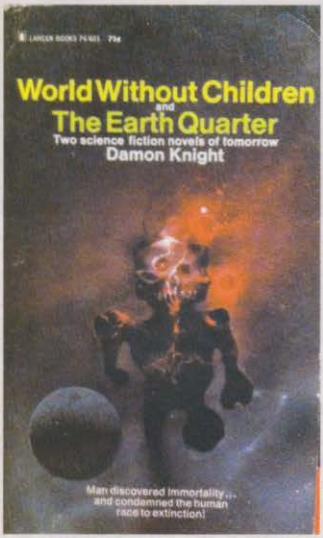

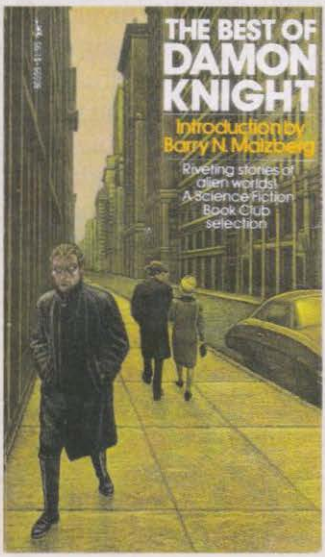

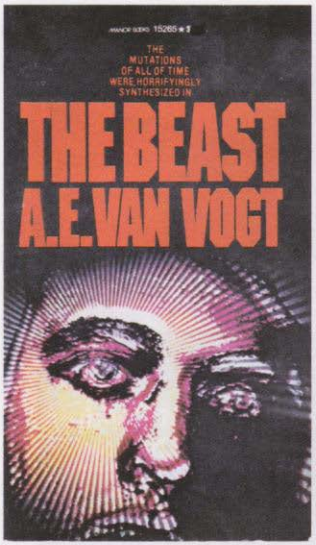

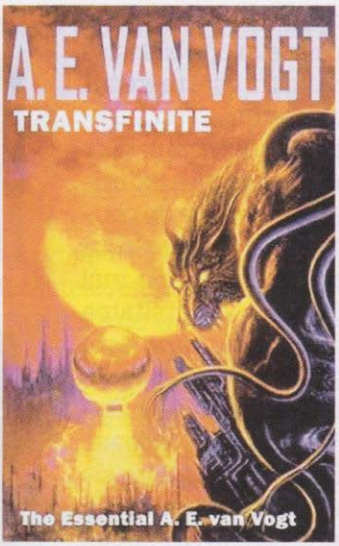

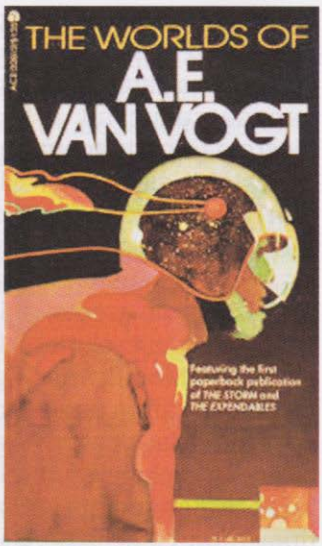

din afara ghetoului. Cărțile produse de ghetou se asimilează uneia alteia, devenind o masă anonimă, iar într-un astfel de mediu ce este mai bun este sufocat de submediocritate, așa încât lucrările de calitate diferită se întâlnesc undeva pe la jumătate, ca să zicem așa, în procesul de nivelare forțată la care sunt supuse. Într-o astfel de situație succesul comercial nu numai că este, ci trebuie să devină singurul standard de evaluare, din moment ce într-un asemenea vid de standarde orice altceva este imposibil. Prin urmare, în cazul în care nu există ratinguri bazate pe valoarea estetică, acestea sunt înlocuite de ratinguri pe baze comerciale.

O astfel de situație domnește în SF-ul american, care este un domeniu al creativității de turmă. Caracterul său de turmă se manifestă prin faptul că operele unor autori diferiți sunt de fapt diferite sesiuni ale unuia și aceluiași joc sau diverse figuri ale aceluiași dans. Ar trebui subliniat faptul că în cultura literară ca și în cadrul evoluției naturale, efectele devin cauze datorită buclelor de feedback: pasivitatea și mediocritatea artistic-intelectuală a lucrărilor trâmbițate ca fiind geniale îi îndepărtează pe autorii și cititorii mai exigenți, încât pierderea individualității în SF este în același timp o cauză și un efect al izolării ghetoului. În SF este prea puțin loc lăsat muncii de creație care ar aspira să se ocupe cu probleme ale timpului nostru, fără mistificare sau simplificare, sau divertisment facil: de exemplu, locul pe care rațiunea îl poate ocupa în Univers, sau limitele exterioare ale conceptelor apărute pe Pământ ca instrumente de cunoaștere, sau consecințele contactelor cu viață extraterestră, toate acestea nu își găsesc de obicei vreun loc în repertoriul disperat de primitiv al prea uzatelor clișee SF (delimitate de alternativa „câștigăm noi"/ „câștigă ei"). Aceste poncife sunt de mult în aceeași relație precum abordarea serioasă a problemelor de tipul celor menționate, așa cum ficțiunea detectivistă nu-și propune să investigheze într-un mod filozofic problema răului inerent în omenire.

Cine utilizează artileria grea a etnologiei comparate, a antropologiei culturale și sociologiei împotriva unor astfel de clișee conceptual-narative este acuzat că folosește tunul

pentru a trage în vrăbii, deoarece șabloanele în cauză reprezintă doar o chestiune de divertisment; odată ce respectivul tace, vocile apologeților clamând modelarea culturală, rolul anticipativ, predictiv și mitopoetic al SF-ului se ridică din nou. SF-ul se comportă mai degrabă ca un prestidigitator scoțând iepuri dintr-o pălărie, și care, amenințat cu o investigare a trucurilor sale, pretinde că suntem nebuni să sugerăm altceva și ne explică indulgent că el se dedă doar unor trucuri, după care auzim imediat că iar se dă în fața publicului drept un taumaturg autentic.

Este posibilă o activitate creativă fără mistificare într-un astfel de mediu? Un răspuns la această întrebare este dat de povestirile lui Philip K. Dick. În timp ce acestea ies în evidență față de fundalul de unde au provenit, nu este ușor să evidențiezi modul în care o fac, deoarece Dick folosește aceleași materiale și elemente de recuzită teatrală precum alți autori americani de SF. Din magazia care de mult timp a devenit proprietatea lor comună, Dick împrumută întreaga scenografie uzată de telepați, războaie cosmice, lumi paralele și călătorii în timp. În povestirile sale se întâmplă catastrofe teribile, dar aceasta nu este

A.E. VAN VOGT (stânga)

vreo excepție de la regulă, pentru că adăugirea listei de moduri sofisticate în care lumea se poate sfârși se află printre preocupările standard ale SF-ului.

Dar atunci când alți scriitori SF numesc în mod explicit și delimitează sursa dezastrului, indiferent dacă e vorba de cauze sociale (război terestru sau cosmic), sau naturale (forțele elementare ale naturii), lumea ficțională a lui Dick suferă modificări grave pentru motive care rămân absconse până la capăt. Oamenii pier nu din cauza apariției unei nove sau izbucnirii unui război, nu din cauza inundațiilor, foametei, ciumei, secetei, sau sterilității, nici pentru că marțienii au aterizat la ușa noastră; mai degrabă e vorba de un factor inscrutabil care este vizibil în manifestările sale, dar în ceea ce privește fundamentul lumea se comportă ca și cum ar fi căzut pradă unui cancer malign care prin metastaze atacă fiecare domeniu al vieții, unul după altul.

Acest lucru este, s-o spunem imediat, pertinent ca o amendare a diagnosticării istoriografice, deoarece, de fapt, omenirea nu reușește de regulă să diagnosticheze în mod exhaustiv sau concludent cauzele suferințelor prin care trece. Este suficient să ne amintim cât de mulți factori diverși, și în parte unii care se exclud reciproc, sunt în prezent invocați de către experți ca surse ale crizei civilizației. Și acest lucru, trebuie adăugat, este de asemenea adecvat ca presupoziție artistică, deoarece tipul de literatură care furnizează cititorului un soi de omniscientă divină cu privire la toate evenimentele narate este

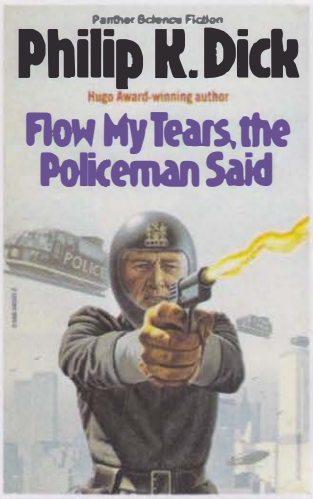

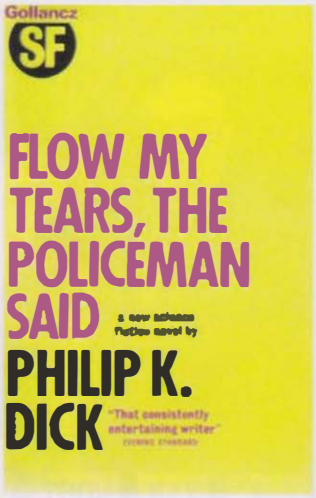

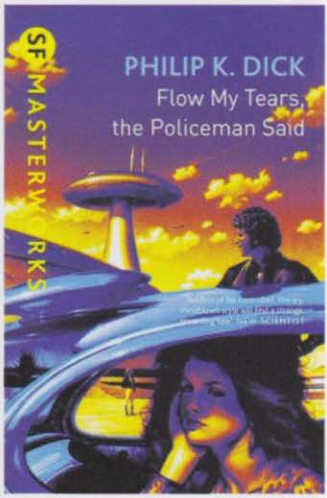

astăzi un anacronism pe care nici teoria artei, nici teoria cunoașterii nu se angajează să-l apere.

Forțele care provoacă dezastre mondiale în ficțiunea lui Dick sunt fantastice, dar ele nu sunt pur și simplu inventate ad hoc pentru a șoca cititorii. Vom arăta asta exemplificând cu romanul *Ubik*, un text care, de altfel, poate fi de asemenea considerat ca aparținând fantasticului grotesc, macabrului cu subterfugii alegorice obscure, deghizat așa în chip de obișnuit SF. Cu toate acestea, dacă *Ubik* este privit ca un text SF, conținutul său poate fi rezumat în chip simplu, după cum urmează:

Fenomenele telepatice apărute în contextul societății capitaliste au fost supuse comercializării ca orice altă inovație tehnologică. Încât oamenii de afaceri angajează telepați pentru a fura secrete comerciale de la concurenții lor, aceștia la rândul lor se apără împotriva acestui „spionaj industrial extrasenzorial", cu ajutorul „inerțialilor", oameni al căror psihic anulează câmpul „psi", care face posibilă recepția gândurilor altora. Prin specializare, au apărut firme care închiriază telepați și „inerțiali", cu ora, și Glen Runciter este proprietarul unei astfel de firme. Profesia medicală a învățat cum să întârzie agonia victimelor bolilor mortale, dar încă nu are mijloace de a le vindeca. Prin urmare, astfel de oameni sunt păstrați într-o stare de „semi-viață", în instituții speciale, „moratoriile" (un fel de „locuri de amânare" – a morții, evident). Dacă pur și simplu ar zăcea acolo inconștienți în sicriele lor înghețate, asta n-ar fi vreo alinare pentru rudele lor supraviețuitoare. În consecință, a fost dezvoltată o tehnică pentru a menține un soi de conștiență a repauzaților la „rece". Lumea cu care aceștia se confruntă nu face parte din realitate, ci este o ficțiune creată prin metode adecvate. Cu toate acestea cei vii pot lua contact cu cei „înghețați" prin intermediul unui fel de telefon.

Această idee nu este cu totul absurdă din punct de vedere științific: conceptul congelării bolnavilor incurabili în vederea așteptării momentului descoperirii remediilor pentru bolile lor deja s-a discutat într-un mod serios. Ar fi de asemenea posibilă, în principiu, menținerea proceselor vitale din creier atunci când organismul moare (deși creierul ar suferi rapid o dezintegrare psihologică datorită privării senzoriale).

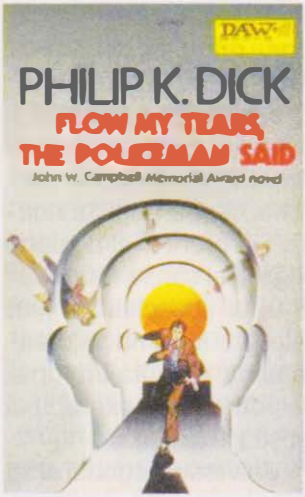

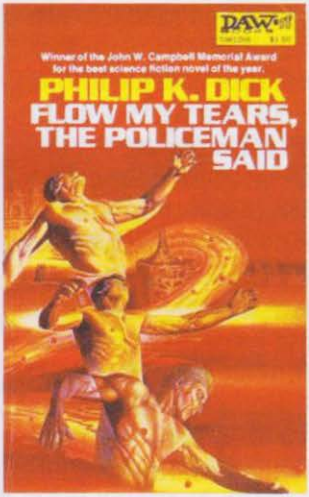

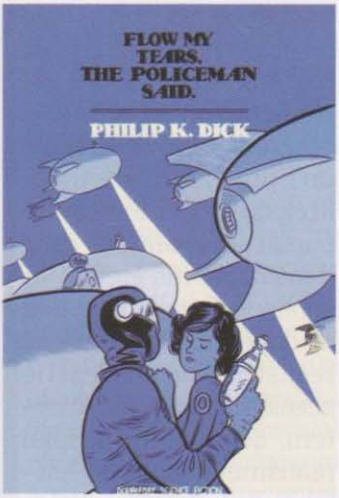

Știm că stimularea creierului prin intermediul unor electrozi produce experiențe senzoriale imposibil de distins de percepțiile obișnuite. La Dick găsim o extensie perfecționată a unor astfel de tehnici, deși el nu discută acest lucru în mod explicit în narațiune. Apar numeroase dileme aici: ar trebui ca aceia aflați in semi-viață să fie informați cu privire la starea lor? Este corect să le mențiii iluzia că ar duce o viață normală?

În *Ubik*, oamenii precum soția lui Runciter care și-au petrecut ani de zile în semi-viață sunt conștienți de acest lucru. Este cu totul altceva cu cei care la fel ca Joe Chip au avut un sfârșit violent și și-au recăpătat cunoștința imaginându-și că au scăpat de la moarte, în timp ce, de fapt, ei se află într-un moratoriu. În roman, trebuie să recunoaștem, acesta este un punct neclar, totuși mascat de o altă dilemă: în cazul în care lumea experiențelor persoanei congelate este una pur subiectivă, atunci orice intervenție din lumea din afară trebuie să apară ca un fenomen care deranjează cursul normal al lucrurilor.

Prin urmare, comunicarea cu celînghețat, așa cum face Runciter cu Chip, este însoțită în experiențele lui Chip de stranii și uimitoare fenomene, pentru că e ca și cum realitatea stării de veghe s-ar rupe în mijlocul unui vis „doar dintr-o parte" fără a provoca prin aceasta dispariția visului și trezirea „adormitului" (care, la urma urmei, nu se poate trezi ca un om normal, pentru că nu mai este un om normal). Dar, pentru a merge un pas mai departe, nu este, de asemenea, posibil contactul dintre două persoane înghețate? N-ar putea ca unul dintre aceștia să viseze că e viu și bine mersi și că din lumea lui obișnuită el comunică cu „ceilalți" și doar aceștia au avut ghinion? Și asta este posibil. Și, în cele din urmă, este posibil să ne imaginăm o tehnologie cu totul infailibilă? Așa ceva nu poate exista.

Prin urmare, anumite perturbări pot afecta lumea subiectivă a congelaților, cărora li se va părea că „realitatea" a înnebunit, poate chiar că timpul se sfărâmă în bucăți! Interpretând evenimentele prezentate în acest mod, ajungem la concluzia că toate personajele principale au fost ucise de bomba de pe Lună, și, prin urmare, toate au fost plasate în moratoriu și din acest punct încolo se relatează doar viziunile și

iluziile congelaților.

Într-un roman realist (dar aceasta este o contradictio in adjecto – o contradicție între părțile unui argument, nota trad.), această versiune ar corespunde unei narațiuni care, după dispariția eroului, ar continua descriindu-i viața de după moarte. Romanul realist nu poate descrie această „viață" post-mortem, deoarece principiul realismului exclude astfel de descrieri. În cazul în care, cu toate acestea, presupunem o tehnologie care face posibilă „semi-viața" morților, nimic nu împiedică autorul să rămână fidel personajelor sale și să le urmeze parcursul prin narațiunea sa – în adâncurile visurilor lor de gheață, care este de acum înainte singura formă de viață pe care o mai au.

Astfel este posibil de a raționaliza narațiunea în maniera de mai sus, asupra căreia n-aș insista într-un mod prea în serios, și asta din două motive. Primul motiv este că a crea o intrigă în deplină concordanță cu detaliile schițate mai sus este ceva imposibil. Dacă toți oamenii lui Runciter au murit pe Lună, atunci cine i-a transportat la moratoriu? Un alt lucru care se împotrivește oricărei raționalizări este talentul fetei care printr-un efort mental singular a fost capabilă să modifice prezentul prin transpunerea nodurilor cauzale într-un trecut deja mort și îngropat. (Aceasta are loc înainte de evenimentul de pe Lună, atunci când nu există motive pentru a considera lumea reprezentată ca fiind ceva subiectiv și provenind de la vreunul din personajele aflate în semi-viață.)

Îndoieli similare îmi sunt inspirate de Ubik în sine, „absolutul îmbuteliat într-un tub de spray", căruia îi vom acorda atenție un pic mai târziu. Dacă ne apropiem într-un mod pedant de lumea ficțională, nu se mai poate face nimic, pentru că este plină de contradicții. Dar dacă vom abandona aceste obiecții și ne vom întreba la final în privința sensului general al romanului, vom descoperi că este aproape de semnificațiile altor cărți ale lui Dick, chiar dacă acestea par să difere. În esență, e întotdeauna vorba de una și aceeași lume – o lume a dezlănțuirii elementarei entropii ca element de degradare care nu numai că atacă la fel ca în realitatea noastră aranjarea armonioasă a materiei, dar care consumă chiar și ordinea timpului ce se scurge.

Astfel, Dick a amplificat, augmentând monumental și în același timp monstruos anumite proprietăți fundamentale ale lumii actuale, oferindu-le accelerare dramatică și impuls. Toate inovațiile tehnologice, invențiile magnifice și capacitățile umane nou stăpânite (cum ar fi telepatia, căreia autorul nostru i-a oferit o articulație bogată, și șansa dezvoltării unor „specialități"), în cele din urmă nu valorează nimic în lupta împotriva potopului inexorabil al creșterii haosului.

Universul ficțional al lui Dick este o „lume a dizarmoniei prestabilite", care este ascunsă în prima lume și nu se manifestă în scenele de deschidere ale romanului; acestea sunt prezentate fără grabă și cu o concretețe calmă, doar pentru ca intruziunea factorului distructiv să fie cu atât mai eficientă. Dick este un autor prolific, dar eu mă refer doar la romanele sale care constituie „secvența principală" a operei sale; fiecare dintre aceste cărți (incluzând printre ele The Three Stigmata of Palmer Eldritch, Ubik, Now Wait for Last Year, și poate și Galactic Pot-Healer) este un exemplu de realizare oarecum diferită a aceluiași principiu dramatic, conversia ordinii universului în ruină și dezagregare în fața ochilor noștri. Într-o lume lovită de nebunie, în care chiar și cronologia evenimentelor este supusă convulsiilor, numai oamenii

sunt cei care își păstrează normalitatea.

Prin urmare, Dick supune personajele unei teribile presiuni de testare și în experimentul său fantastic numai psihologia personajelor rămâne ne-fantastică. Personajele sale, precum Joe Chip, se luptă cu amărăciune și cu stoicism până la capăt, revoltându-se față de haosul ce presează asupra lor din toate părțile, proveniența acestuia rămânând, de fapt, de nepătruns, astfel că în acest sens cititorul este aruncat în niște conjuncturi pe cont propriu. Particularitățile lumilor lui Dick apar mai ales din faptul că în cadrul lor realitatea suferă o profundă disociere și duplicare. Uneori, disocierea este provocată de substanțe chimice (de halucinogene, ca în „The Three Stigmata of Palmer Eldritch"); uneori de „tehnica somnului rece" (precum în *Ubik*); alteori (ca în „Now Wait for Last Year"), printr-o combinație de stupefiante și „lumi paralele".

Efectul final este întotdeauna același: imposibilitatea de a distinge între starea de veghe a realității și diversele viziuni. Aspectul tehnic al acestui fenomen este destul de neesențial, nu contează dacă divizarea realității este cauzată de noua tehnologie de manipulare chimică a minții sau, ca în *Ubik*, de o intervenție chirurgicală. Ideea esențială este că o lume dotată cu mijloace de divizare a realității percepute în reflectări imposibil de distins creează dileme practice care sunt cunoscute doar de speculațiile teoretice ale filozofiei. Aceasta este o lume în care, ca să spunem așa, filozofia iese în stradă și devine pentru fiecare muritor obișnuit o nu mai puțin arzătoare întrebare precum este pentru noi distrugerea biosferei.

Nu se pune problema de a folosi vreo meticuloasă contabilitate pentru a găsi un echilibru rațional pentru roman, în virtutea căruia acesta ar putea satisface cerințele bunului-simț. Noi nu suntem numai obligați, ci ar trebui ca la un anumit punct să renunțăm la apărarea „naturii sale sciento-ficționale", datorită unui al doilea motiv până acum trecut sub tăcere. Primul motiv ne-a fost dictat de simpla necesitate: în condițiile în care elementelor ficțiunii le lipsește un punct focal, aceasta nu poate fi considerată consistentă.

Al doilea motiv este mai important: imposibilitatea de a impune consistență textului ne obligă să căutăm semnificațiile sale globale nu în domeniul evenimentelor în sine, ci în cadrul principiilor lor constructive, acesta fiind primul lucru care este responsabil pentru lipsa concentrării.

Dacă astfel de principii semnificative nu sunt descoperite, romanele lui Dick ar trebui să fie considerate niște mistificări, deoarece orice narațiune trebuie să se justifice, fie la nivelul a ceea ce prezintă literalmente, fie la nivelul conținutului semantic mai adânc, nu atât prezentat direct, cât invocat de text. Într-adevăr, operele lui Dick mișună de *non sequitur* (concluzii lipsite de logică – nota trad.), iar orice cititor suficient de avizat poate fără dificultate să întocmească liste întregi de evenimente care batjocoresc și logica, și experiența. Dar – pentru a repeta ceea ce a fost deja spus în alte moduri – ce este inconsistența în literatură? Este un simptom, fie al incompetenței, fie al repudierii unor valori (cum ar fi credibilitatea evenimentelor sau coerența lor logică) de dragul altor valori.

Aici ajungem la un punct delicat în discuția noastră, deoarece valorile la care s-a făcut aluzie nu pot fi comparate în mod obiectiv. Nu există un răspuns universal valabil la întrebarea dacă este admisibilă sacrificarea ordinii universului de dragul

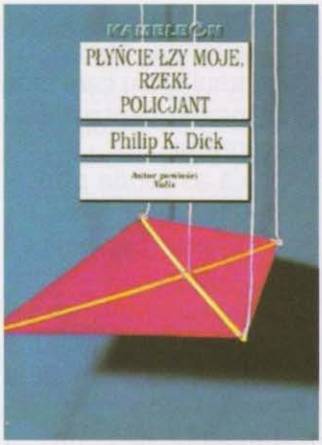

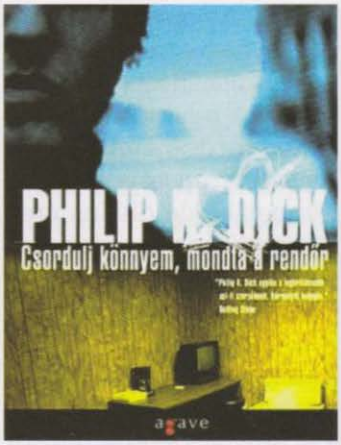

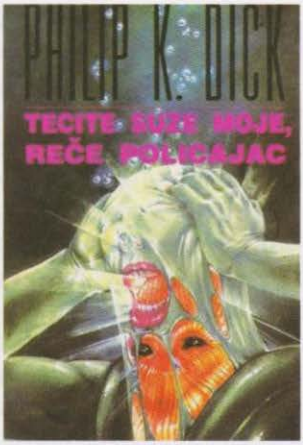

unei viziuni – totul depinde de ce fel de ordine şi ce fel de viziune sunt implicate. Romanele lui Dick au fost interpretate în mod diferit. Există critici, cum ar fi Sam Lundwall, care a afirmat că Dick de fapt cultivă o „ramură a misticismului" în SF. Nu este vorba însă de o chestiune de misticism în sens religios, ci mai degrabă de nişte fenomene oculte. *Ubik* furnizează unele motive pentru o astfel de concluzie, oare nu se comportă persoana care-i izgoneşte sufletul Ellei Runciter din trup ca un „spirit posedant"? Oare nu se metamorfozează acesta luând diferite întruchipări când luptă cu Joe Chip? Deci, o astfel de abordare este admisibilă, literar vorbind.

Un alt critic (George Turner) a negat orice valoare a romanului *Ubik*, declarând că romanul este un pachet de absurdităţi conflictuale care pot fi demonstrate cu pixul în mână. Cred totuşi că un critic nu ar trebui să fie procurorul acuzării unei cărţi, ci apărătorul acesteia, deşi nu are voie să mintă: poate prezenta lucrarea respectivă în cea mai favorabilă lumină. Şi pentru că o carte plină de contradicţii lipsite de vreun sens este la fel de lipsită de valoare precum una care se ocupă de vetuste personaje ale romantismului începutului de secol XIX, de exemplu vampiri şi alte monstruoase creaturi ale imaginaţiei, din moment ce nici una nu atinge probleme demne de o atenţie deosebită, eu prefer romanul *Ubik* restului de asemenea capodopere.

Tema catastrofei fusese atât de mult exploatată în SF, încât părea epuizată, dar cărţile lui Dick au devenit o dovadă că ipoteza epuizării acestei teme era doar o mistificare frivolă. Pentru că sfârşiturile sefistice ale lumii sunt fie provocate de omul însuşi, prin înarmare dementă, militarism şi imperialism, fie prin intermediul unor cataclisme extrinseci sau accidentale, care la fel de bine se poate să nu se fi întâmplat.

Dick, pe de altă parte, introduce în jocul distrugerii, al cărei tempo devine tot mai violent pe măsură ce acţiunea progresează, atribute ale civilizaţiei, precum halucinogenele, care produc un asemenea amestec al convulsiilor tehnologiei cu experienţa umană încât nu mai este evident ce guvernează aceste teribile minuni – Deus ex machina sau Machina ex Deo, accidente istorice sau necesitate istorică.

Este dificil a elucida poziţia lui Dick în această privinţă, deoarece în diferite romane a dat răspunsuri reciproc incongruente la această întrebare. Apelul la transcendenţă apare când ca o simplă posibilitate

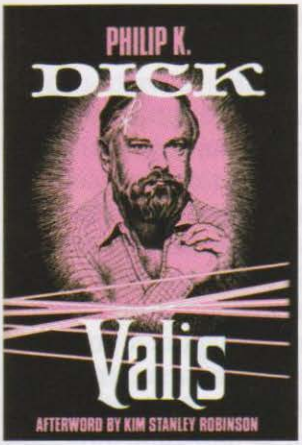

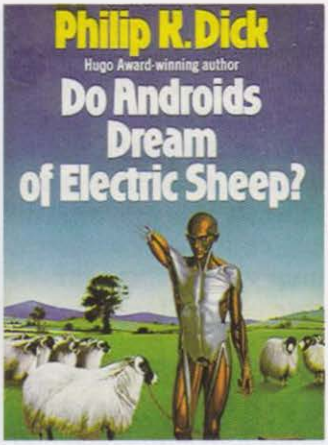

pentru conjecturile cititorului, când ca un diagnostic al cvasicertitudinii. În *Ubik*, așa cum am spus, o soluție conjencturală care refuză să explice evenimentele din punctul de vedere al ocultismului sau spiritismului găsește sprijin în bizara tehnologie a „semi-vieții", ca ultima șansă oferită de medicină muribunzilor. Dar deja în „The Three Stigmata of Palmer Eldritch", răul transcendental emană de la eroul titular – ceea ce, de altfel, nu este altceva decât metafizică de joasă extracție, asemănătoare cu intelectualizarea „vizitelor supranaturale" și a „fantomelor", și tot ceea ce salvează intriga de la transformarea într-un fiasco este doar virtuozitatea autorului ca povestitor.

Și în Galactic Pot-Healer avem de a face cu o fabuloasă parabolă despre o catedrală scufundată aflată pe o planetă și despre lupta dintre Lumină și Întuneric privind ridicarea la suprafață a edificiului, astfel încât ultima aparență de literalitate a evenimentelor dispare în acest caz. Dick este, așa că judec eu instinctiv, perfid prin faptul că nu dă răspunsuri clare la problemele ridicate de lectură, nu stabilește vreun echilibru și nu explică nimic „științific", ci doar confundă lucrurile, nu numai în cadrul intrigii în sine, ci și în cadrul unei categorii suprapuse: în ceea ce privește convenția literară în cadrul căreia se desfășoară povestea. Din punctul acesta de vedere, Galactic Pot-Healer tinde spre alegorie și nu adoptă această postură într-un mod fără echivoc sau definitiv, iar o asemenea indeterminare față de specia SF-ului este caracteristică și pentru alte romane ale lui Dick, poate chiar într-un grad mai mare. Și astfel ne vom confrunta aici cu dificultatea plasării operei lui Dick, în același mod în care ne-am confruntat cu opera lui Kafka.

Ar trebui să subliniem faptul că afilierea unei opere la o specie literară nu este o problemă abstractă care îi interesează doar pentru teoreticienii literaturii, ci o condiție esențială în vederea aplicării grilei de lectură asupra unei lucrări; diferența dintre teoretician și cititorul obișnuit se reduce la faptul că cel din urmă plasează într-un mod automat cartea citită în cadrul unei specii literare datorită influenței experienței sale internalizate, similar modului în care folosim în mod automat limba noastră maternă chiar și atunci când morfologia sau sintaxa acesteia nu ne sunt cunoscute în urma unor studii de specialitate.

Convenția proprie unei specii literare concrete devine una fixă cu trecerea timpului și este familiară

pentru fiecare cititor avizat; prin urmare, „toată lumea știe" că într-un roman realist autorul nu-și poate pune eroul să treacă prin niște uși închise, dar poate pe de altă parte să dezvăluie cititorului conținutul unui vis de-al eroului pe care acesta îl uită înainte de a se trezi (deși un lucru este la fel de imposibil ca și celălalt dintr-un punct comun de vedere). Convenția narațiunii detectiviste impune ca autorul unei infracțiuni să fie descoperit, în timp ce convenția SF-ului necesită un cadru rațional pentru evenimente destul de puțin probabile și aparent chiar în contradicție cu logica și experiența. Pe de altă parte, evoluția speciilor literare se bazează tocmai pe încălcarea convențiilor narative care au devenit deja statice. Așa că romanele lui Dick încalcă într-o oarecare măsură convenția narativă a SF-ului, ceea ce poate fi considerat un merit, deoarece astfel capătă niște sensuri mai vaste având în vedere importurile alegorice.

Aceste importuri nu pot fi determinate exact; imprecizia survenită în acest fel favorizează apariția unei aure de mister enigmatic în textele lui Dick. Este implicată o strategie auctorială modernă pe care unele persoane o pot găsi intolerabilă, dar care nu poate fi atacată cu argumente factuale, din moment ce așa-zisa cerere de puritate absolută a speciilor literare este astăzi un anacronism în teoria literară. Criticii literari și cititorii care obiectează cu privire la „impuritatea" narativă a lui Dick în ceea ce privește canonul SF sunt tradiționaliști fosilizați, și o contrapartidă la atitudinea lor ar fi insistența ca în mainstream să se scrie numai în modul în care au făcut-o Zola și Balzac, și numai așa. În lumina observațiilor de mai sus, se poate înțelege mai bine specificul și unicitatea locului ocupat de Dick în SF.

Romanele sale aruncă mulți cititori obișnuiți cu vechile standarde SF într-o confuzie năucitoare și dau naștere unor obiecții, pe cât de naive, pe atât de mânioase, precum că Dick, în loc de a oferi „explicații precise" ca o concluzie, în loc de a rezolva puzzle-uri, ascunde lucrurile sub covor. Obiecțiile similare aduse prozei lui Kafka ar consta probabil în a cere ca Metamorfoza să se încheie cu o explicită „justificare entomologică", elucidând într-un mod clar și simplu, cum, când și în ce condiții un om normal se poate transforma într-o insectă, iar Procesul ar trebui să explice exact de ce este acuzat domnul K.

Philip K. Dick nu le face criticilor săi viața ușoară, deoarece refuză să joace rolul unui ghid prin lumile sale fantasmagorice, dând mai degrabă impresia unui rătăcit în labirinturile lor. Cu atât mai mult ar fi avut nevoie de ajutorul criticii literare, dar nu l-a primit, și a continuat să scrie etichetat fiind ca „mistic" și a trebuit să se bazeze în întregime pe propriile resurse. Nu există nicio posibilitate de a evalua dacă și cum s-ar fi schimbat proza sa dacă ar fi ajuns în atenția unor autentici critici literari.

Poate, totuși, o astfel de influență nu ar fi fost în întregime benefică. O a doua trăsătură caracteristică a prozei lui Dick, după ambiguitatea cu privire la încadrarea într-o specie literară, este aspectul rudimentar și kitsch care nu este lipsit de un anumit farmec, fiind o reminiscență a produselor oferite la iarmaroacele rurale de meșteșugari primitivi, care sunt în același timp nativ-inteligenți și naivi, posedând mai mult talent decât cunoașterea de sine și cultură. De regulă, Dick a preluat ceva moloz al materialelor de construcții de la manufactura profesioniștilor americani ai SF-ului, adăugând frecvent câte o adevărată rază de originalitate unor

concepte deja uzate și, ceea ce este cu siguranță mai important, construind cu astfel de balast propriul său edificiu narativ.

Lumi care au înnebunit, cu un flux spasmodic al timpului și o rețea de cauze și efecte care se contorsionează ca și cum ar fi intrat în convulsii, lumile unei fizici frenetice, toate acestea, fără îndoială, reprezintă invenția sa, o inversare a standardului nostru familiar conform căruia numai noi muritorii, dar niciodată mediul nostru, putem cădea pradă psihozelor. De obicei, eroii SF sunt loviți de doar două tipuri de calamități: cele sociale, cum ar fi „infernurile tiraniei statului polițienesc", și cele fizice, cum ar fi catastrofele cauzate de natură. Răul este astfel generat de oameni și aplicat restului de oameni, fie de alte entități sau creaturi (invadatorii din stele sunt doar oameni ascunși sub camuflaje monstruoase), fie de forțele oarbe ale materiei.

Cu Dick baza însăși a unei astfel de articulări clare a diagnosticului propus este pusă sub semnul întrebării. Ne putem convinge noi înșine de acest lucru chestionând diverse întâmplări din *Ubik*: cine a fost responsabil pentru lucrurile stranii și teribile care li s-au întâmplat oamenilor lui Runciter? Atacul cu bombă de pe Lună a fost organizat de un concurent, dar, desigur, nu era în puterea lui să provoace colapsul timpului. O explicație care ar recurge la tehnologia medicală a semi-vieții este, așa cum am arătat, de asemenea, incapabilă de a raționaliza totul. Golurile care separă fragmentele intrigii nu pot fi eliminate și conduc către suspiciunea existenței unor necesități de ordin superior care constituie destinul lumii lui Dick. Este imposibil de precizat dacă acest destin se află în sfera temporală sau dincolo de aceasta.

Dacă se ia în considerare în ce măsură credința noastră în infailibila beneficență a progresului tehnic s-a ofilit deja, fuziunea pe care o prevede Dick între cultură și natură, între instrument și fundamentul acestuia, în virtutea căruia dobândește caracterul agresiv al unui neoplasm malign, nu mai pare pur și simplu o fantezie. Nu vreau să afirm că Dick prezice vreun viitor concret. Dezintegrarea lumilor din textele sale, precum niște inversiuni ale Genezei, ordinea revenind la haos – nu reprezintă de fapt viitorul predictibil, ci șocul viitorului, nu expus fără ocolișuri, ci întruchipat în realități ficționale, proiecții obiectivizate de angoasele și fascinațiile corespunzătoare individului uman din vremurile noastre.

În mod fals și restrictiv, a devenit un obicei identificarea prăbușirii civilizației cu regresia la un stadiu trecut al istoriei, chiar până la omul cavernelor sau la animalitate de-a dreptul. O astfel de evaziune este adesea folosită în SF, deoarece insuficiența și inadecvarea imaginației se refugiază într-un pesimism simplificat. Apoi ni se arată cel mai îndepărtat viitor, ca o stare persistentă a unor societăți feudale, tribale sau sclavagiste. Se consideră că un război atomic sau invazie din stele ar trebui să arunce umanitatea înapoi în trecut, chiar în adâncurile modului preistoric al existenței. A afirma că astfel de lucrări s-ar baza și ar susține conceptele unei filozofii ciclice a istoriei (de exemplu, cea spengleriană) ar echivala cu a susține că un motiv muzical infinit repetat de un disc ar reprezenta conceptul unui soi de „armonii ciclice", când de fapt așa ceva este doar un defect mecanic care rezultă dintr-un ac bont și niște caneluri uzate.

Așa încât texte de acest fel nu aduc vreun omagiu unei istoriosofii ciclice, ci relevă doar o insuficiență a imaginației sociologice,

pentru care războiul atomic sau invazia interstelară reprezintă doar un pretext convenabil pentru a depăna niște saga interminabile ale unei vieți tribale primordiale sub pretextul de a portretiza cel mai îndepărtat viitor. De asemenea, nu este posibil să consideri că astfel de cărți promulgă „crezul atomic" privind inevitabilitatea unei catastrofe care va distruge cât de curând civilizația noastră, din moment ce din cataclismul în cauză nu reiese nimic altceva decât scuza privind eschivarea de la obligații creative mai importante.

Astfel de metode sunt străine lui Dick. Pentru el, dezvoltarea civilizației continuă, dar ca și cum ar fi fost zdrobită de la sine, devenind monstruoasă la înălțimile realizărilor sale – ceea ce din punct de vedere predictiv este mult mai original decât teza stupidă conform căreia, în cazul în care civilizația tehnologică se va prăbuși, oamenii vor fi nevoiți să se descurce prin revenirea la instrumente primitive, chiar la ciomege și pietroaie.

Angoasa și alarmarea privind viteza evoluției tehnologice a civilizației își găsește expresia în zilele noastre în sloganuri înălțătoare, dar sterile, propovăduind „întoarcerea la natură", după ce vom distruge și arunca tot ceea ce este „artificial", adică știința și tehnologia. Aceste himere au năpădit de asemenea și SF-ul. Din fericire, năzbâtiile astea sunt absente la Dick. Acțiunea romanelor lui are loc într-un moment în care nu mai poate fi posibilă nicio discuție privind întoarcerea la natură sau găsirea unei alte căi departe de „artificial", deoarece fuziunea „naturalului" cu "artificialul" a devenit de mult timp un fapt împlinit.

În acest moment, poate fi util să identificăm dilema cu care se confruntă SF-ul orientat spre viitor. Conform unei opinii destul de generalizate, împărtășite de cititori, SF-ul ar trebui să descrie lumea unui viitor fictiv nu mai puțin explicit și inteligibil decât un scriitor cum ar fi Balzac, care a descris lumea din timpul său în *Comedia umană*. Cine afirmă acest lucru este incapabil să ia în considerare faptul că nu există nicio lume dincolo de sau peste istorie care să fie comună pentru toate epocile și pentru toate expresiile culturale ale omenirii.

Faptul că lumea Comediei umane ne frapează ca fiind complet limpede și inteligibilă nu ține de o realitate obiectivă, ci doar de o anumită interpretare (datând din secolul al XIX-lea și, prin urmare, aproape de noi mental și cultural) a unei lumi clasificate, înțelese și cunoscute într-un mod concret. Familiaritatea lumii lui Balzac nu semnifică, de altfel, nimic mai mult decât simplul fapt că am devenit perfect obișnuiți cu acea realitate și că, prin urmare, limbajul personajelor lui Balzac, cultura lor, obiceiurile și modalitățile de satisfacere ale nevoilor spirituale și trupești și, de asemenea, atitudinea lor față de natură și transcendență ne apar ca fiind perfect transparente. Cu toate acestea, fluxul schimbărilor istorice poate infuza un conținut nou în concepte considerate a fi fundamentale și fixe, ca de exemplu noțiunea de „progres", care în conformitate cu atitudinile secolului al XIX-lea a fost echivalentă cu un optimism încrezător, convins de existența unei limite inviolabile separând ceea ce este nociv pentru om de ceea ce îi este benefic.

În prezent, începem să suspectăm că acest concept de mult intrat în uz își pierde relevanța, deoarece ricoșeurile nocive ale progresului nu sunt întâmplătoare, nici ușor de eliminat, nici doar niște aspecte irelevante, ci sunt mai degrabă prețul avansului tehnologic care la un moment dat ar putea lichida întregul

câștig. Pe scurt, absolutizarea căii ireversibile spre „progres" s-ar putea dovedi un marș ireversibil spre ruină. Așa încât imaginea unei lumi viitoare nu poate fi limitată doar la adăugarea unui anumit număr de inovații tehnice, pentru că predicția semnificativă nu constă în imaginarea unui prezent presărat cu îmbunătățiri uimitoare sau cu revelații, în locul configurării viitorului.

Dificultățile întâmpinate de cititorul unui text plasat într-o îndepărtată perioadă istorică nu reprezintă rezultatul vreunui arbitrar din partea scriitorului, vreunei predilecții pentru „înstrăinare", vreunei dorințe de a șoca cu orice preț cititorul, ci doar o parte ce nu poate fi eradicată a unei astfel de întreprinderi artistice. Situațiile și conceptele pot fi înțelese doar prin raportare la cele deja cunoscute, dar atunci când un prea mare interval de timp separă persoane care trăiesc în diferite epoci rezultă pierderea bazei pentru înțelegerea experiențelor comune de viață pe care în mod automat ni le imaginăm a fi invariante. Rezultă că un autor care reușește cu adevărat să delimiteze în prezent o imagine a viitorului n-ar obține succesul literar, din moment ce cu siguranță n-ar fi înțeles.

Prin urmare, în narațiunile lui Dick o valoare de adevăr poate fi atribuită numai unei baze generalizate, care poate fi rezumată mai mult sau mai puțin, după cum urmează: atunci când oamenii devin furnici în labirinturile tehnosferei pe care ei înșiși au construit-o, ideea unei reîntoarceri la natură devine nu numai utopică, dar nici măcar nu poate fi articulată semnificativ, pentru că un lucru precum natura care să nu fi fost transformată în mod artificial nu mai există de secole. Noi astăzi încă putem vorbi de „întoarcerea la natură", pentru că suntem relicve ale acesteia, doar ușor modificați în ceea ce privește biologicul în cadrul civilizației, dar încercați să vă imaginați sloganul „întoarcerii la natură" rostit de un robot! – asta ar însemna întoarcerea robotului la minereul de fier!

Imposibilitatea civilizației de a reveni la mama natură este pur și simplu echivalentă cu ireversibilitatea istoriei, și-l conduce pe Dick la concluzia pesimistă că a privi departe în viitor ca la o împlinire a visurilor de putere asupra materiei este echivalentul convertirii idealului progresului într-o caricatură monstruoasă. Această concluzie nu rezultă în mod inevitabil din ipotezele autorului, dar constituie o eventualitate care ar trebui, de asemenea, să fie luată în considerare. Apropo, discutând astfel nu rezumăm textele lui Dick, ci reflectăm asupra lor, pentru că autorul însuși pare atât de prins în viziunea sa, încât nu este preocupat nici de plauzibilitatea literală, nici de mesajul său nonliteral.

Este mult mai regretabil faptul că o critică literară profesionistă nu a evidențiat consecințele intelectuale ale operei lui Dick și nu a indicat perspectivele inerente în posibila sa continuare, perspective și consecințe avantajoase nu numai pentru autor, ci și pentru întregul SF, întrucât Dick nu ne-a prezentat atât niște realizări definitive, cât niște promisiuni fascinante. S-a întâmplat de fapt exact invers, critica din interiorul domeniului sefistic s-a străduit instinctiv cumva să domesticească creațiile lui Dick, să limiteze semnificațiile lor, subliniind doar ceea ce este similar cu restul SF-ului, nespunând nimic despre ceea ce este diferit, asta doar ca să nu le denunțe pur și simplu ca fiind lipsite de valoare datorită acestei diferențe. În acest comportament este categoric evidentă o aberație patologică a selecției naturale a operelor literare, din moment ce această selecție ar trebui să separe

mediocritatea de originalitatea promițătoare, nu să le înghesuie împreună, pentru că o astfel de procedură „democratică" echivalează în practică prin amestecarea zgurei cu metalul valoros.

Să admitem, totuși, că farmecele cărților lui Dick nu trebuie cercetate de prea aproape, așa cum se întâmplă și cu frumusețea unor actrițe, care e mai bine să nu fie inspectată nici prea atent, nici de prea aproape, cu riscul de a fi complet deziluzionat. Nu există vreo posibilitate în estimarea probabilității viitorologice a unor detalii din *Ubik*, precum ușile apartamentelor și frigiderelor cu care chiriașul este forțat să se certe – pentru că acestea sunt ingrediente fictive create în scopul de a face două lucruri dintr-odată: de a introduce cititorul într-o lume net diferită de cea a prezentului cotidian și de a transmite un anumit mesaj cititorului prin intermediul acestei lumi ficționale.

În sensul expus, fiecare operă literară are două componente, deoarece fiecare prezintă o lume factuală și spune ceva prin intermediul acelei lumi. Cu toate acestea, raportul dintre cele două componente variază la diferite specii literare și la diferite lucrări. O ficțiune realistă conține o mare cantitate din prima componentă și foarte puțin dintr-a doua, descriind lumea reală, care, în sine, în afara cărții, nu constituie niciun fel de mesaj, ci pur și simplu există și înflorește. Cu toate acestea, pentru că autorul, desigur, face anumite alegeri atunci când scrie o narațiune, aceste alegeri reprezintă de fapt o declarație adresată cititorului. Într-o lucrare alegorică există un minimum din prima componentă și un maximum din cea de a doua, considerând că lumea sa ficțională este de fapt un aparat de semnalizare a conținutului real – mesajul – receptorului.

Tendențiozitatea ficțiunii alegorice este de obicei evidentă, iar la cea realistă mai mult sau mai puțin bine ascunsă. Nu există narațiuni fără tendențiozitate; dacă cineva pretinde că ar exista, ceea ce are de fapt în minte sunt texte lipsite de tendențiozitate în mod expres subliniată, care nu pot fi „traduse" în crezul concret al unei viziuni asupra lumii. Scopul epicului este tocmai de a construi o lume care poate fi interpretată în mai multe moduri – așa cum realitatea din afara literaturii poate fi interpretată în mai multe moduri. Dacă totuși instrumentele ascuțite ale criticii (de tipul structuralismului, de exemplu) sunt aplicate epicului, este posibil de a detecta tendențiozitatea ascunsă chiar și în astfel de texte, pentru că autorul este o ființă umană și din această cauză un actant în procesul existențial, prin urmare, imparțialitatea completă este de neatins pentru el.

Din păcate, ne putem conecta direct la lumea reală doar prin intermediul prozei realiste. Prin urmare, blestemul SF-ului este dorința – sortită de la început eșecului – de a descrie lumi destinate să fie în același timp produse ale imaginației și de a nu semnifica nimic, adică să nu aibă caracterul unui mesaj, ci de a fi ca și cum ar fi pe picior de egalitate cu lucrurile din mediul nostru, de la mobilier până la stele, în ceea ce privește obiectivul lor de autosuficiență. Aceasta este o eroare fatală existentă în rădăcinile SF-ului, pentru că acolo unde tendențiozitatea deliberată nu este permisă, se infiltrează tendențiozitatea involuntară. Prin asta înțelegem o prejudecată partizană sau un punct de vedere care nu poate fi obiectiv în sens divin.

Epicul ne poate impresiona doar ca obiectivul menționat, deoarece modul său de prezentare (punctul de vedere) este pentru noi ascuns într-un

mod imperceptibil în intrigă – epicul este de asemenea o descriere partizană a evenimentelor, dar nu-i observăm tendenţiozitatea, pentru că împărtăşim subiectivitatea şi nu ne putem plasa în afara ei. Descoperim prejudecăţile epicului secole mai târziu, după ce trecerea timpului a transformat standardele „obiectivităţii absolute" şi putem percepe în cadrul a ceea ce a fost considerat un raport obiectiv modul în care „raportarea sinceră" a fost la un moment dat înţeleasă. Pentru că nu există astfel de lucruri ca adevărul sau ca obiectivitatea singulară; ambele concepte conţin un coeficient ireductibil de relativitate istorică.

În realitate, SF-ul nu poate fi pe picior de egalitate cu epicul, fiindcă ceea ce prezintă SF-ul aparţine unui moment dat (cel mai adesea viitorului), în timp ce modul în care istoriseşte povestea aparţine unui alt timp, al prezentului. Chiar dacă imaginaţia reuşeşte făcând plauzibil felul în care ar putea fi viitorul imaginat, niciun autor nu se poate rupe complet de modul de a percepe evenimentele, manieră care este specifică doar aici şi acum. Această manieră nu este doar o convenţie artistică, este mult mai mult – un tip de clasificare, de interpretare şi raţionalizare a lumii vizibile, care este specific unei perioade sau ere.

Prin urmare, conţinutul problematic al epicului poate fi profund ascuns, dar cel al SF-ului trebuie să fie lizibil, altfel povestea, refuzând să se ocupe de problemele neficţionale şi nerealizând obiectivitatea epică, intră într-un picaj mortal şi eşuează în stereotipul basmului, thrillerului, mitului, clişeelor naraţiunii detectiviste sau în ceva hibrid, pe cât de eclectic, pe atât de imbecil. O cale de ieşire din această dilemă poate consta în crearea unor texte în care analiza componenţială concepută pentru a separa ceea ce este „factual" de ceea ce formează „mesajul" („văzut" dintr-un anumit „punct de vedere"), se dovedeşte a fi cu totul impracticabilă. Cititorul unei astfel de naraţiuni nu ştie dacă ceea ce i se prezintă ar trebui să existe precum o piatră sau un scaun, ori dacă se presupune, de asemenea, că ar avea vreo semnificaţie. Nedeterminarea unei astfel de creaţii nu este diminuată de comentariile autorului, deoarece autorul poate greşi precum un om care încearcă să-şi explice sensul real al propriilor vise. Prin urmare, eu consider propriile comentarii ale lui Dick a fi neesenţiale în analiza operelor sale.

În acest moment am putea porni într-o excurs privind originea unor concepte sciento-ficţionale de-ale lui Dick, dar numai un exemplu din *Ubik* este suficient: chiar numele care figurează ca titlu al cărţii. Provine din latinescul ubique, „peste tot", ubicuu. Acesta este un amestec (o contaminare) a două concepte eterogene: conceptul de absolut ca ordine eternă şi neschimbătoare, noţiune care provine din sistematizarea filozofiei, şi conceptul de „gadget" – micuţul dispozitiv aflat la îndemână pentru a fi utilizat în situaţii de zi cu zi corespunzătoare, un produs al tehnologiei tip bandă rulantă, tipic societăţii de consum, al cărei slogan este de a face lucrurile mai uşoare pentru oameni în tot ceea ce întreprind, de la spălatul rufelor până la coafura la modă. Acest „absolut îmbuteliat" este rezultatul coliziunii şi întrepătrunderii a două stiluri de gândire de vârste diferite, şi, în acelaşi timp, al întrupării unei abstracţiuni sub forma unui obiect concret. O astfel de juxtapunere este o excepţie de la regula SF-ului, fiind propria invenţie a lui Dick.

Este aproape imposibil a crea, aşa cum am remarcat, obiecte care sunt în mod empiric plauzibile sau care au o probabilitate de

a exista. În consecință, în cazul Ubik, e vorba de un artefact poetic-metaforic și nu de unul care va putea fi inventat. Ubik joacă un rol important în narațiune, reliefat și mai mult de așazisele „reclame", care figurează ca epigrafe înaintea fiecărui capitol. Reprezintă un simbol, și, dacă da, un simbol a ce anume?

Nu este ușor de răspuns. Un absolut invocat de tehnologie, un absolut care ar trebui să salveze omenirea de consecințele dezastruoase ale haosului și entropiei, precum un deodorant care ne protejează de duhoarea dejecțiilor - proprii sau industriale, aceasta este nu doar o demonstrație a unei tactici tipice zilelor noastre (combaterea efectelor secundare ale unei tehnologii prin intermediul altei tehnologii), ci este de fapt o expresie a nostalgiei după un ideal tărâm pierdut al ordinii netulburate, dar, de asemenea, și expresia ironiei, deoarece această „invenție", desigur, nu poate fi luată în serios.

Ubik joacă în roman rolul unui „micromodel intern", deoarece conține *in nuce* întreaga gamă de probleme specifice narațiunii, acelea ale luptei omului împotriva haosului, la sfârșitul căreia, după niște succese temporare, nu-l așteaptă decât înfrângerea inexorabilă. Absolutul îmbuteliat ca un aerosol îl salvează pe Joe Chip de la moarte numai pentru moment: este asta o parabolă și un avertisment scris pe perete pentru o civilizație care și-a degradat sacrul înghesuindu-l în profan? Continuând aceste asociații, Ubik ar putea fi în cele din urmă considerat ca o continuare a tragediei grecești, rolul eroilor antici care se străduiesc în zadar împotriva Moirei, fiind atribuit telepaților aflați în subordinea unui manager. Dacă narațiunea romanului n-a fost concepută în acest context, în orice caz indică într-o asemenea direcție.

Scrierile lui Philip Dick ar fi meritat o soartă mai bună decât aceea care le-a fost destinată prin locul nașterii lor. Deși nu sunt nici de calitate uniformă, nici pe deplin realizate estetic, totuși numai prin forță brută ar putea fi cantonate în tomberonul pulp-ului lipsit de valoare intelectuală și de structura originală care constituie mare parte din SF.

Fanii sunt atrași de ceea ce este mai prost la Dick – alura tipică SF-ului american, texte primitiv-rudimentare care, vezi Doamne, vor să ajungă la stele, năpustindu-se cu capul înainte într-o suită vertiginoasă de acțiuni ce trec de la o surpriză la alta – dar aceiași cititori îi reproșează că, în loc de a elucida enigmele, Dick lasă cititorul la sfârșit tot pe câmpul de luptă, învăluit în aura unui mister pe cât de grotesc, pe atât de straniu. Cu toate acestea, mixajele sale bizare de halucinogene și tehnici palingenetice nu i-au câștigat prea mulți admiratori în afara zidurilor ghetoului sefistic, deoarece acolo cititorii avizați de mainstream sunt respinși de recuzita rudimentară pe care a adoptat-o din cadrul inventarului SF-ului. Într-adevăr, scrierile lui Dick sunt uneori neîndemânatice în încercările lor; dar eu rămân la urma urmei sub vraja lor, așa cum de multe ori se întâmplă la vederea eforturilor unei imaginații singuratice de a face față unei supraabundențe zguduitoare a oportunităților – eforturi în cazul cărora și o înfrângere parțială poate semăna cu o victorie.

© Stanisław Lem &
Science Fiction Studies
Titlul original: „Philip K. Dick: A Visionary Among the Charlatans" (Science Fiction Studies # 5 = Volume 2, Part 1 = March 1975)
Traducere de Cristian Tamaș

ÎN COLECȚIA

NAUTILUS

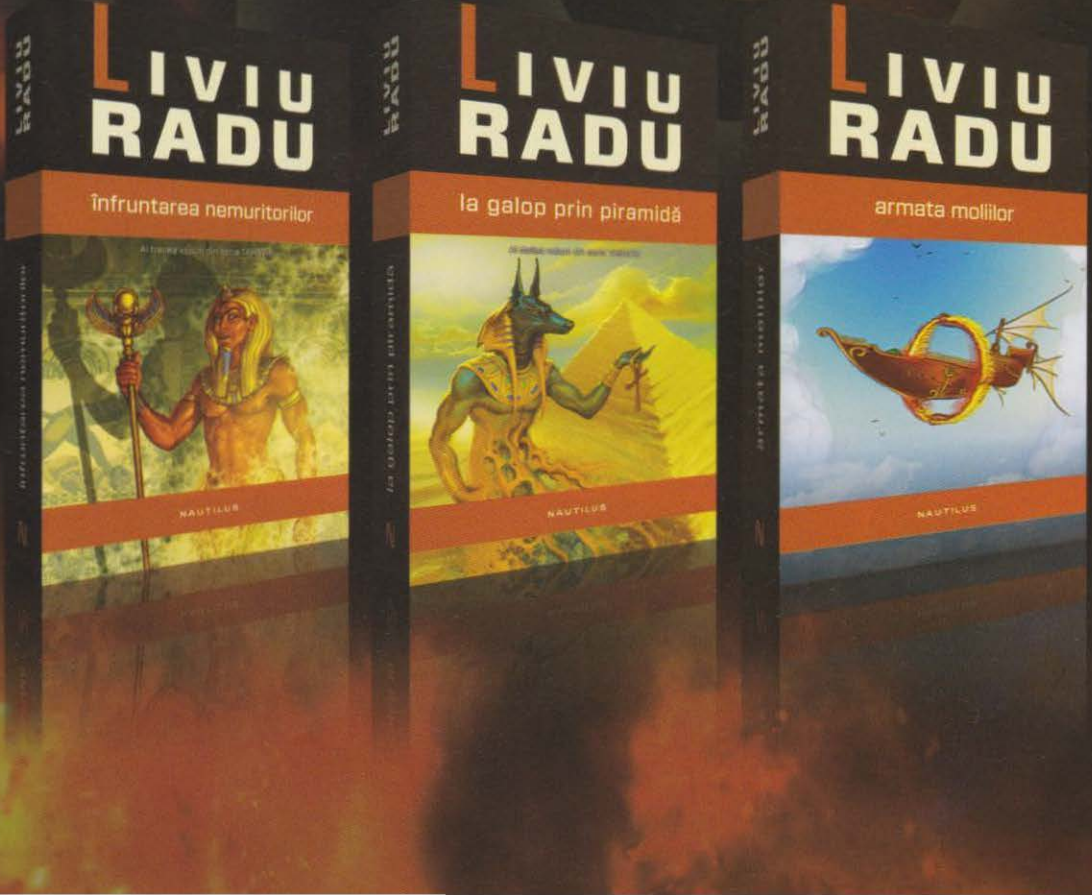

NAVET

Philip K. Dick

Mărunțelul era obosit. Încet, își făcu loc prin aglomerație, de-a lungul sălii de așteptare, spre casa de bilete. Se așeză la rând, nerăbdător. Umeri căzuți, pardesiu bej și șifonat; istoveala i se citea în fiecare cută.

– Următorul, se răsti Ed Jacobson, vânzătorul de bilete.

Mărunțelul împinse pe tejghea cinci dolari.

– Dă-mi un abonament nou. Cel'lalt a expirat.

Privi dincolo de Jacobson, la ceasul de pe perete.

– E chiar așa târziu?

Jacobson luă banii.

– În regulă, șefu', un abonament pentru navetă. Până unde?

– Macon Heights, spuse mărunțelul.

– Macon Heights... Jacobson cercetă un tabel. Macon Heights... Nu există un astfel de loc.

Chipul celuilalt se încruntă bănuitor:

– Asta vrea să fie un banc?

– Șefu', nu e niciun Macon Heights trecut aici. Nu pot să-ți fac abonament pentru o localitate inexistentă.

Ochii bărbatului cel scund se holbară neîncrezători.

– Da' acolo-i casa mea. Fac naveta în

ISTUL

fiecare seară. Eu...

– Poftim. Jacobson îi întinse tabelul stațiilor. Găsește-l mata'.

Mărunțelul trase tabelul de-o parte. Îl cercetă febril, parcurgând lista orașelor cu degetul tremurător.

– L-ai găsit? întrebă Jacobson, sprijinindu-se de ghișeu. Așa-i că nu e?

Bărbatul scutură amețit din cap:

– Nu înțeleg. N-are sens. Ceva e-n neregulă. Trebuie să fie...

Brusc dispăru. Tabelul căzu pe cimentul sălii de așteptare. Mărunțelul nu mai era – într-o clipită se șterse.

– Sfinte Duh ocrotitor, murmură Jacobson.

Deschise gura, apoi o închise. Pe pardoseala de ciment nu rămăsese decât tabelul.

Mărunțelul încetase să mai existe.

– Și pe urmă? întrebă Bob Paine.

– Am ieșit și am ridicat tabelul.

– Chiar dispăruse?

– Dispăruse mie-n sută.

Jacobson își șterse fruntea.

– Tare-aș fi vrut să fiți acolo. S-a dus de parcă nici n-ar fi fost. Cu totul. Fără zgomot. Fără mișcare.

Paine își aprinse o țigară, lăsându-se pe spate în scaun.

– L-ai mai văzut vreodată până acum?

– Nu.

– Când a venit?

– Cam pe la ora asta. Aproape de cinci.

Jacobson se duse spre ghișeu.

– Uite că-ncepe să se strângă lumea.

– Macon Heights.

Paine răsfoi paginile Ghidului Urban Districtual.

– Nu figurează nicăieri. Dacă apare tipul, vreau să-i vorbesc. Să-l aduci înăuntru.

– Sigur. Nu țin să mai am de-a face cu

el. Este complet nefiresc.

Jacobson se întoarse la ghișeu:

– Da, doamnă.

– Două bilete dus-întors pentru Lewisburg.

Paine își stinse țigara, apoi aprinse alta.

– Cred c-am mai auzit de stația asta.

Se ridică și se apropie de harta care se

afla pe perete.

– Doar că n-o văd listată.

– Păi n-o vedeți pen'că nu există, spuse Jacobson. Tocmai eu, care vând bilete aicea-n fiecare zi, să n-am habar de ea?

Se întoarse din nou:

– Da, domnule.

– Aș dori un abonament pentru navetă până la Macon Heights, spuse mărunțelul, privind nervos la ceas. Și cât mai repede, vă rog.

Jacobson închise ochii. Strânse tare pleoapele. Când îi deschise iar, mărunțelul era tot acolo. Fața mică și ridată. Părul rar. Ochelari. Pardesiu învechit, șifonat.

– Un moment.

Jacobson se apropie de Paine:

– El e. Înghiți în sec; pălise. Îl recunosc.

Ochii lui Paine sclipiră.

– Adu-l imediat înăuntru.

Jacobson aprobă și reveni la ghișeu.

– Domnule, vreți să intrați vă rog o clipă? Arătă spre ușă: Directorul adjunct dorește să vă vorbească.

Fața mărunțelului se întunecă.

– Da' ce se-ntâmplă? Trenu' e gata să plece.

Deschise ușa și intră, bombănind.

– N-am mai pomenit așa ceva. Atâta tevatură pentru o hârtie... Dacă pierd trenu', compania asta...

– Luați loc, spuse Paine, oferindu-i un scaun. Dumneavoastră doriți un abonament pentru Macon Heights, așa-i?

– Și ce, e ceva-n neregulă cu asta? Da' ce naiba se-ntâmplă aici? Nu-mi mai puteți vinde abonamentul, așa cum o făceați mereu?

– Cum o făceam mereu?

Bărbatul cel scund se stăpâni cu un efort vizibil.

– În decembrie trecut, m-am mutat cu soția la Macon Heights. Fac naveta cu trenu' ăsta de zece ori pe săptămână, de două ori pe zi, de șase luni încoace. Și-mi reînnoiesc abonamentul în fiecare lună.

Paine se aplecă spre el:

– Mai precis, pe care dintre trenurile noastre le folosiți, domnule...

– Critchet. Ernest Critchet. Trenul B. Nu vă știți propriile orare?

– Trenul B? Paine luă un grafic al trenului B, urmărind traseul cu creionul. Nicăieri nu apărea Macon Heights. Cât de lung e drumul? Cât de mult vă ia s-ajungeți acasă?

– Fix patruș'nouă de minute. Critchet privi spre ceas. Asta dacă mai prind trenu'.

Paine socoti în minte. Patruzeci și nouă de minute. Cam patruzeci și cinci de kilometri de oraș. Se ridică și se apropie de harta cea mare de pe perete.

– Care-i problema? se interesă Critchet, vădit neîncrezător.

Paine trasă un cerc cu raza de patruzeci și cinci de kilometri pe hartă. Cercul întretăie câteva stații, dar niciuna nu era Macon Heights, iar pe linia B nu se afla absolut nimic.

– Ce fel de loc e Macon Heights? întrebă Paine. Cam câți locuitori, după părerea dumneavoastră?

– Nu știu. Poate cinci mii. Eu toată ziua mi-o petrec la oraș. Sunt contabil la Bradshaw Insurance.

– Macon Heights este o localitate relativ nouă?

– Păi, cred că da. Avem o căsuță cu grădină, n-are mai mult de doi ani.

Critchet se foi nerăbdător:

– Cum rămâne cu abonamentul meu?

– Mi-e teamă, rosti încet Paine, că nu vi-l pot elibera.

– Și de ce mă rog?

– Nu avem o stație numită Macon Heights.

Critchet sări de pe scaun:

– Ce vreți să spuneți?

– Nu există un astfel de loc. Uitați-vă și dumneavoastră la hartă.

Critchet căscă gura, mușchii feței zvâcnind. După care se răsuci furios spre hartă, fixând-o concentrat.

– Este o situație foarte curioasă, domnule Critchet, murmură Paine. Localitatea nu figurează pe hartă și nici în Ghidul Districtual. Nu avem curse care s-o includă. Nu există abonamente pentru ea. Nu...

Se întrerupse. Critchet dispăruse. Acum o secundă era acolo, studiind harta agățată. În secunda următoare, nu mai era. Dispărut. Fără urmă.

– Jacobson! strigă Paine. A dispărut!

Ochii lui Jacobson se măriră. Pe frunte îi apărură broboane de sudoare.

– Așa e, bâigui el.

Paine privi îngândurat la locul gol

rămas în urma lui Ernest Critchet.

– Ceva se întâmplă, murmură el. Ceva al naibii de ciudat.

Își luă brusc pardesiul și porni spre ușă.

– Nu mă lăsați singur, se rugă Jacobson.

– Dacă ai nevoie de mine, sună-mă acasă la Laura. Numărul îl găsești pe biroulmeu.

– Vă arde de distracție?!

Paine deschise ușa spre sala de așteptare.

– M-aș cam îndoi să fie vorba de așa ceva, spuse el sumbru.

Urcă scările către apartamentul Laurei Nichols, câte două trepte deodată. Ținu soneria apăsată până la deschiderea ușii.

– Bob! Laura clipi surprinsă. Cărui fapt datorez această...

Paine intră, ocolind-o.

– Sper că nu deranjez.

– Nu, dar...

– Probleme. Am nevoie de ajutor. Pot conta pe tine?

– Pe mine?

Laura închise ușa în urma lui. Apartamentul, elegant mobilat, se afla în penumbră. Pe noptieră, la capătul unei canapele verde-închis, era aprinsă o veioză. Draperiile grele stăteau trase în dreptul ferestrei. Radioul cânta încet într-un colț.

– Poate-am luat-o razna. Paine se trânti pe canapea. Dar măcar să fiu sigur.

– Cum să te ajut? Laura i se alătură, languroasă, cu brațele încrucișate, o țigară între buze. Își suflă părul lung din ochi: Te gândești la ceva anume?

Paine o privi, zâmbind absent.

– Dac-ai ști... Vreau să te duci în centru mâine-dimineață, la prima oră, și...

– Mâine-dimineață! Am serviciu, ai uitat? Și săptămâna asta primesc o serie întreagă de noi dosare.

– Dă-le-ncolo. Învoiește-te. Du-te în centru la biblioteca municipală. Dacă nu găsești nimic acolo, du-te la tribunalul districtual și ia la mână fișele de taxe. Caută până găsești.

– Ce să găsesc?

Paine își aprinse meditativ o țigară.

– O localitate numită Macon Heights. Precis am mai auzit numele ăsta. Acum mulți ani. Înțelegi? Caută prin atlase vechi. Ziare de la raft. Reviste. Dări de seamă. Proiecte urbane. Propuneri înaintate legislaturii districtuale.

Laura se rezemă de brațul canapelei.

– Asta-i o glumă sau ce?

– Sunt cât se poate de serios.

– Și cam de când să-ncep?

– De-acum zece ani – dacă e nevoie.

– Doamne Dumnezeule! S-ar putea să am...

– Stai acolo până găsești ceva. Paine se ridică brusc. Ne vedem mai târziu.

– Pleci? Nu mă inviți la cină?

– Îmi pare rău. Paine porni spre ușă. O să fiu ocupat. Foarte ocupat.

– Cu ce?

– Cu vizita la Macon Heights.

Pe lângă tren se desfășurau câmpii nesfârșite, întrerupte ocazional de ferme singuratice. Stâlpi de telefon mohorâți se înălțau spre cerul înserat. Paine își privi ceasul. Nu mai avea mult. Un orășel micuț se contura în față. Câteva stații de benzină, tejghele la marginea drumului, magazine cu vitrinele luminate. Trenul se opri în gară, scrâșnind din frâne. Lewisburg. Câțiva navetiști coborâră, îmbrăcați cu trenciuri, ducând ziare de seară. Ușile se închiseră și trenul porni.

Paine se lăsa înapoi pe banchetă, îngândurat. Critchet dispăruse în timp ce privea harta. Dispăruse prima oară când

Jacobson îi arătase tabelul stațiilor... Când i se demonstrase că Macon Heights nu exista. Era asta oare un indiciu? Întreaga poveste părea ireală, ca un vis.

Paine privi afară. Aproape ajunsese – dacă ar fi existat un asemenea loc. Dincolo de fereastră, câmpia brună se întindea până la orizont. Coline și ogoare nivelate. Stâlpi de telefon. Mașini gonind pe autostrada districtuală, mici pete negre grăbindu-se prin apus.

Dar nici urmă de Macon Heights.

Trenul își continuă drumul. Paine privi la ceas. Trecuseră cincizeci și unu de minute. Și nu observase nimic. Doar ogoare.

Parcurse vagonul și se așeză alături de conductor, un om în vârstă, cu părul alb.

– Ai auzit vreodată de stația Macon Heights? se interesă Paine.

– Nu, domnule.

Paine se legitimă.

– Ești sigur că nu cunoști pe-aici, prin împrejurimi, o localitate cu numele ăsta?

– Absolut sigur, domnule.

– De cât timp ești pe linia asta?

– Păi, să tot fie unsprezece ani.

Paine merse până la prima stație, Jacksonville. Coborî și urcă în trenul B ce mergea în sens invers. Soarele apusese. Cerul era aproape negru. Putea întrezări, vag, imaginile de dincolo de fereastră.

Se încordă, ținându-și respirația. Încă un minut. Patruzeci de secunde. Era ceva acolo? Ogoare nivelate. Stâlpi de telefon mohorâți. Un peisaj pustiu, gol, între orașe.

Între? Trenul gonea în continuare, zvârlit prin beznă. Paine privea fix, afară. Era oare ceva acolo în întuneric? Altceva în afara câmpiei?

Deasupra șesurilor se lățea o aglomerare prelungă de fum translucid. O aglomerare omogenă, acoperind aproape o milă. Ce era? Fum de la locomotivă? Dar locomotiva era diesel. De la un camion de pe autostradă? Tufișuri incendiate? Nicăieri nu se zăreau flăcări.

Deodată trenul începu să încetinească. Paine se încordă. Trenul opreа, intrând într-o stație. Frânele țipară, vagoanele se smuciră. Pe urmă liniște.

La celălalt capăt al vagonului, un bărbat înalt, cu haina deschisă se ridică, își puse pălăria și porni repede spre ușă. Sări jos din tren, pe terasament. Paine îl privi, fascinat. Bărbatul se îndepărta rapid, mergând peste câmpul întunecat. Mergea cu un scop precis, îndreptându-se către bancul de negură cețoasă.

Bărbatul se înălță. Păși la vreo treizeci de centimetri deasupra solului. Coti spre dreapta. Se înălță din nou, acum aproape un metru. Câteva secunde continuă să meargă paralel cu solul, îndepărtându-se mereu de tren. Apoi dispăru în bancul cețos. Ca și cum n-ar fi fost.

Paine se grăbi spre interval. Dar deja trenul începuse să accelereze. Afară, solul se mișca în sens invers. Paine îl văzu pe conductor, un tânăr cu față rotundă, sprijinit de peretele vagonului.

– Ascultă, scrâșni Paine, ce-a fost oprirea asta!

– Mă scuzați, domnule?

– Oprirea asta! Unde dracu' am fost?

– Întotdeauna oprim aici.

Încet, conductorul băgă mâna în buzunar și scoase un teanc de orare. Le cercetă pe rând și îi dădu unul lui Paine.

– B-ul întotdeauna oprește la Macon Heights. Nu știați asta?

– Nu!

– E trecut în orar. Tânărul ridică din nou revista ieftină pe care-o citea. Întotdeauna oprește acolo. Întotdeauna a oprit. Întotdeauna va opri.

Paine răsfoi nervos orarul. Adevărat. Macon Heights era trecut între Jacksonville și Lewisburg. Exact la patruzeci și cinci de kilometri de oraș.

Norul de ceață gri. Norul acela masiv,

căpătând rapid concretețe. Ca și cum ceva ar fi luat ființă. De fapt, ceva chiar lua ființă.

Macon Heights!

A doua zi dimineață, o găsi pe Laura acasă. Era la bucătărie, îmbrăcată cu un pulover roz-pal și pantaloni închiși la culoare. Pe masă, in fața ei, se afla un teanc de notițe, un creion, o gumă și o cană cu lapte.

– Cum te-ai descurcat? întrebă Paine.

– Bine. Am găsit ce te interesa.

– E lungă povestea?

– Oarecum. Laura răsfiră teancul de hârtii. Ți-am făcut un rezumat.

– Zi-mi despre ce-i vorba.

– Acum șapte ani, în august, consiliul districtual a votat pentru construirea a trei noi localități la marginea orașului. Macon Heights era unul dintre proiecte. A avut loc o dezbatere lungă. Majoritatea antreprenorilor s-au opus acestei inițiative. Spuneau că prea multă mână de lucru va fi atrasă în afara orașului.

– Continuă.

– S-au purtat discuții pro și contra. În cele din urmă, două proiecte au fost aprobate. Waterville și Cedar Groves. Nu și Macon Heights.

– Înțeleg, murmură gânditor Paine.

– Macon Heights a fost respins. Un compromis: două aprobări în loc de trei. Celelalte două orășele au fost finalizate într-un timp record. Le și cunoști. Am trecut prin Waterville într-o după-amiază. Un loc mic și drăguț.

– Dar Macon Heights nu.

– Nu. Macon Heights a fost lăsat deoparte.

Paine își frecă bărbia.

– Deci asta-i treaba.

– Da. Îți dai seama pentru ce-am pierdut eu jumătate de zi? Trebuie să mă scoți undeva diseară. Poate ar fi cazul să-mi caut alt prieten. Încep să cred că nu ești o partidă chiar atât de reușită.

Paine încuviință absent.

– Acum șapte ani.

Deodată îi veni o idee.

– Votul! Cât de strâns a fost votul pentru Macon Heights?

Laura căută în notițe.

– Proiectul a fost respins cu un singur vot împotrivă.

– Unul singur. Acum șapte ani.

Paine porni spre hol.

– Mulțumesc, scumpo. Lucrurile încep să se lege. Chiar foarte bine!

Opri un taxi în fața blocului. Mașina îl duse spre gară, prin centru. Afară, firme și străzi treceau fulgerător. Oameni, magazine și automobile.

Intuise corect. Mai auzise acea denumire. Acum șapte ani. O înverșunată dezbatere districtuală asupra unor proiecte de urbanism. Două orașe aprobate; unul respins și uitat.

Acum, însă, orașul uitat începea să existe – șapte ani mai târziu. Orașul și laolaltă cu el o felie nedeterminată de realitate. De ce? Se schimbase ceva în trecut? Survenise o alterare într-un continuum depășit?

Ar putea fi o explicație. Votul foarte strâns. Macon Heights aproape aprobat. Poate unele părți ale trecutului sunt instabile. Poate acea perioadă specifică, de acum șapte ani, era critică. Poate niciodată nu „înghețase" definitiv. Un gând straniu: trecutul schimbându-se, după ce deja s-a consumat.

Ceva îi fulgeră prin fața ochilor, reținându-i privirea. Se aplecă repede în față. Pe partea cealaltă a străzii, la jumătatea unei clădiri, era o firmă. Deasupra unui stabiliment mic și șters. Când taxiul trecu prin dreptul blocului, Paine se întoarse s-o citească.

BRADSHAW asigurări SAU NOTARIAT PUBLIC

Își aminti imediat. Locul de muncă al lui Critchet. Apărea și dispărea la rândul lui? Fusese întotdeauna acolo? Simți o vagă neplăcere la acest gând.

– Dă-i bătaie, îi spuse Paine șoferului. Mai repede.

Când trenul încetini la Macon Heights, Paine se grăbi să-și facă loc pe interval până la ușă. Roțile se opriră cu un zvâcnet, scrâșnind, și Paine sări jos, pe terasamentul fierbinte.

În soarele de după-amiază, Macon Heights strălucea și scânteia, cu șiruri uniforme de case desfășurate pretutindeni. În centrul orașului se înălța un cinematograf.

Deci și cinematograf. Paine traversă liniile spre oraș. Dincolo de gară se afla o parcare. Păși pe porțiunea rezervată și trecu pe lângă benzinăria de la colțul trotuarului.

Ieși chiar în strada principală. Un dublu rând de magazine se întindea înaintea lui. Articole de menaj. Două patiserii. O casă de schimb. Un supermarket.

Paine continuă să meargă, cu mâinile în buzunare, privind în jur la Macon Heights. Un bloc cu mai multe etaje se înălța în apropiere, larg și masiv. Un portar spăla treptele la intrare. Totul părea nou și modern. Casele, magazinele, pavajul și trotuarele. Parcmetrele. Un polițist fixa o amendă pe parbrizul unei mașini. Copaci, succedându-se la intervale regulate. Tunși cu grijă și scurtați.

Trecu pe lângă supermarket. Lângă intrare se afla o ladă cu fructe – portocale și struguri. Luă o boabă și-o băgă în gură.

Strugurele era real, în mod cert. Un Hamburg, mare și negru, dulce și mustos. Și totuși, acum douăzeci și patru de ore, aici nu fusese decât un câmp pustiu.

Paine intră într-una din patiserii. Răsfoi câteva reviste, apoi se așeză la tejghea. Ceru o cafea unei chelnerițe micuțe, cu obraji îmbujorați.

– E un orășel frumos, spuse el când fu servit.

– Da, nu-i așa?

Paine ezită.

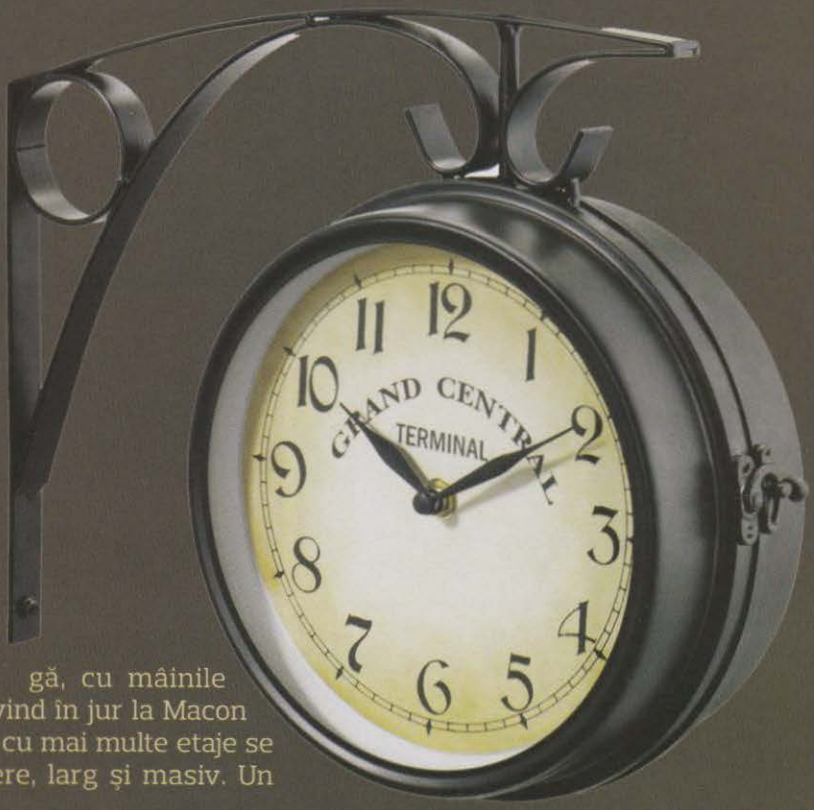

– De cât – de cât timp lucrați aici?

– Trei luni.

– Trei luni?

Paine o studie pe blonda mărunțică și durdulie.

– Locuiți în Macon Heights?

– A, da.

– De mult?

– Cam de doi ani.

Blonda plecă să ia comanda unui soldat, care tocmai se așezase la tejghea.

Paine sorbi cafeaua și fumă, observând alene trecătorii. Oameni obișnuiți. Bărbați și femei, multe femei. Aveau sacoșe cu alimente sau cărucioare mici din sârmă. Mașini treceau și veneau încet. Un orășel suburban oarecare, somnolent. Modern și înstărit. O localitate spilcuită. Fără cartiere mărginașe. Case mici, atrăgătoare. Magazine cu vitrine incasabile și firme de neon.

Câțiva puștani năvăliră în local, râzând și îmbrâncindu-se. Două fete cu pulovere de culoare deschisă se așezară lângă Paine și cerură limonadă. Vorbeau vesele, frânturi din conversația lor ajungându-i la urechi.

Le privi, agasat. Erau reale, cât se poate de reale. Ruj de buze și unghii roșii. Pulovere și brațele încărcate cu manuale școlare. Elevi mulți, înghesuindu-se nerăbdători în patiserie.

Paine își masă fruntea, obosit. Părea imposibil. Poate-și pierduse mințile. Orășelul era real. Absolut real. Trebuie să fi existat dintotdeauna. O întreagă localitate nu se putea înălța din nimic; dintr-un nor de ceață cenușie. Cinci mii de oameni, case și străzi și magazine.

Magazine. Bradshaw Insurance.

Descoperirea fulgerătoare îl îngheță. Dintr-odată înțelese. Se răspândea. Dincolo de Macon Heights. În oraș. Orașul, la rândul lui, se schimba. Bradshaw Insurance. Locul de muncă al lui Critchet.

Macon Heights nu putea exista fără a deforma orașul. Erau strâns legate. Cei cinci mii de oameni veneau din oraș. Slujbele lor. Viețile lor. Orașul era implicat.

Dar cât de mult? Cât de mult se schimba orașul?

Paine zvârli o monedă de un sfert pe tejghea și se grăbi afară din patiserie, spre gară. Trebuia să se întoarcă. Laura, schimbarea. Va mai fi ea oare acolo? Și chiar viața lui, ce bază mai avea?

Spaima îl cuprinse subit. Laura, toate bunurile sale, planurile, speranțele și visele. Macon Heights devenise deodată neimportant. Propria-i lume se afla la ananghie. Un singur lucru mai conta acum. Trebuia să se convingă; să se convingă că viața îi rămăsese nealterată. Neatinsă de cercul de schimbare crescând ce înconjura Macon Heights.

– Încotro, amice? întrebă șoferul de taxi, când Paine ieși în fugă din gară.

Paine îi dădu adresa apartamentului. Taxiul demară, intrând în trafic.

Paine se lăsă pe spate, nervos. Afară, străzile și clădirile birourilor fulgerau în sens opus pe lângă fereastră. Deja funcționarii ieșiți de la lucru se răspândeau pe trotuare, adunându-se la fiecare colț.

Cât de importante erau schimbările? Se concentră asupra unui șir de clădiri. Magazinul universal. Se aflase dintotdeauna acolo? Prăvălia aceea de pantofi, mică și neagră, de-alături. N-o remarcase niciodată.

NORRIS – FURNIZORI DE MOBILĂ

Și nici de asta nu-și amintea. Dar cum putea fi sigur? Totul era confuz. Cum putea recunoaște deosebirile?

Taxiul îl lăsă în fața casei. Paine așteptă o clipă, privind în jur.

La celălalt cap al blocului, proprietarul delicatesurilor italiene ieșise afară să strângă tenda. Existase vreodată un asemenea magazin de delicatesuri?

Nu-și putea aminti.

Dar cu alimentara de peste drum ce

se întâmplase? În locul acela erau acum nişte vile mici şi îngrijite; păreau a fi de mult timp acolo. Fusese vreodată peste drum o alimentară? Vilele păreau trainice.

În dreptul blocului următor sclipea reclama luminoasă a unei frizerii.

De câte ori o mai văzuse, oare?

Poate de fiecare dată când venea aici. Sau poate niciodată. Totul se disloca. Lucruri noi se materializau, altele dispăreau. Trecutul se modifica şi memoria era legată de trecut. Cum mai putea conta pe ea? Cum mai putea fi sigur?

Îl cuprinse groaza. Laura. Lumea lui...

Paine alergă pe scara de la intrare şi pătrunse în bloc. Se grăbi pe treptele capitonate, spre etajul doi. Apartamentul era neîncuiat. Împinse uşa, rugându-se în tăcere. Sângele îi zvâcnea în tâmple.

Sufrageria era tăcută şi întunecată. Perdelele erau pe jumătate trase. Privi disperat în jur. Canapeaua albastru-deschis, pe care erau răspândite reviste. Masa joasă din lemn de stejar. Televizorul. Însă camera era goală.

– Laura! exclamă.

Laura apăru grăbită din bucătărie, evident surprinsă.

– Bob! Ce faci acasă? S-a întâmplat ceva?

Paine se linişti, răsuflând uşurat.

– Bună, iubito. O sărută, strângând-o la piept. Era caldă şi consistentă; absolut reală. Nu, nimic. Totul e-n regulă.

– Eşti sigur?

– Sunt sigur. Paine îşi scoase tremurând pardesiul şi-l lăsă să cadă pe speteaza canapelei. Se plimbă prin cameră, studiind obiecte, lăsând încrederea să-i revină. Canapeaua albastră familiară, cu urme de ţigară pe braţe. Vechiul său suport pentru picioare, jerpelit. Biroul unde lucra până noaptea târziu. Undiţele sprijinite de perete în spatele bibliotecii.

Televizorul pe care-l cumpărase abia luna trecută; încă un lucru sigur.

Totul, tot ceea ce poseda, era neatins. Neschimbat. Intact.

– Masa e gata peste jumătate de oră, murmură Laura, încă neliniştită, desfăcându-şi şorţul. Nu te aşteptam atât de devreme. Toată ziua am avut de lucru. Am făcut lună cuptorul. Un comis-voiajor a adus o mostră dintr-un nou praf de curăţat.

– E OK. Paine îşi privi copia favorită după Renoir, atârnată pe perete.

– Nu te grăbi. Uitasem ce bine e acasă. Eu...

Din dormitor se auzi un plânset. Laura se întoarse repede.

– Cred că l-am trezit pe Jimmy.

– Jimmy?

Laura râse.

– Dragă, nu-ţi mai aminteşti de propriul tău copil?

– Bineînţeles, murmură nesigur Paine. O urmă încet pe Laura în camera de alături. Pentru o clipă doar, mi s-a părut totul... ciudat. Îşi frecă fruntea, încruntându-se : Ciudat şi străin. De parcă n-ar fi fost precis.

Erau lângă leagăn, privind la copil. Jimmy se uita în sus, la mama şi la tata.

– Probabil a fost de vină soarele, spuse Laura. E îngrozitor de cald.

– Da, cred că asta s-a întâmplat. Acum însă e-n regulă.

Paine se aplecă şi atinse precaut copilul. Îşi îmbrăţişă apoi soţia.

– Probabil a fost de vină soarele, repetă el. Îşi coborî privirea spre ochii ei şi zâmbi.

Traducere de Cristian Lăzărescu

The Commuter ©Philip K. Dick, 1953

Poveste de iarnă

Aurel Cărășel

Asta nu e un lucru pe care să-l înțelegem noi, replicase trist Omul-melc și închisese încet oblonul cochiliei.

Viforul șuiera furios, ocolind dreptunghiurile masive din piatră, printre care se iteau, când și când, colții tăioși ai stelelor. O simfonie fantastică de sclipiri încremenise sub răsuflarea sa răsucită, peste cornișe, muchii și margini de case. Gerul făcea să pocnească, rar, carnea uscată a pereților, lăsând ziduri nevăzute să se prăbușească în întuneric.

Ce plăcută ar fi acum lumina tremurătoare a unei lumânări! se gândi Cărătorul-de-silicon, strângându-şi mai bine în jurul corpului faldurile mantiei zdrenţuite. *Fostul meu Stăpân avea una şi o aprindea în zilele de sărbătoare, o lăsa câteva clipe să ardă, ca să ne bucurăm cu toţii de lumina ei caldă, apoi o stingea între degete, spunându-ne să avem răbdare, pentru că o vom revedea şi anul viitor. Pe unul din rafturile de jos trăia o Dansatoare-de-flux, care se văita în permanenţă pentru această nedreptate. Zicea că ar fi fost minunat să îşi poată potrivi salturile imponderale cu energia aceea primitivă. Într-o noapte, a exersat prea aproape de marginea raftului şi s-a prăbuşit. De atunci, nimeni nu a mai auzit nimic despre ea. Şi nici Stăpânul nu a mai aprins vreodată lumânarea. Unii credeau că, probabil, se terminase. Dar eu nu cred. Mai degrabă, Stăpânul regreta distrugerea Dansatoarei. Şi ţinea ascunsă bucăţica aceea de ceară cu fitil, în speranţa că o va aprinde atunci când va primi o alta în schimb.*

Şi nici pe aici nu ai văzut-o? se zbătu imperios un gând galben, iar Cărătorul-de-silicon pricepu că trebuia să fie al Krakenului-cu-instinct. Nu putea să se întoarcă, pentru ca să-l zărească printre mormanele de moloz, acoperite cu strălucitoare cuşme de zăpadă albastră. Îi bănuia însă mişcările şerpeşti ale celor trei braţe şi se înfiora. Nu că s-ar fi temut – cu numai jumătate din structura siliconică în funcţiune, Krakenul era aproape imobilizat.

Nu, nu am mai revăzut-o vreodată. Poate că a nimerit într-un alt Depozit. Sau, poate, va fi fost recondiţionată. E trist să nu poţi afla nimic despre foştii camarazi. Locul ei, în lumea Stăpânului, a rămas liber multă vreme. Ca un reproş pentru noi, cei care nu i-am înţeles aspiraţia către o stare superioară a energiei – mişcarea sincronă. Apoi, a sosit în ajunul unei sărbători importante, Arlechinul-criptic. Era o structură bizară, care bombănea permanent şi se certa cu toţi vecinii, pentru că încerca să le modifice câmpul cuantic. Din pricina lui au existat mai multe întreruperi ale sarcinilor negative în Sistem şi, o parte dintre noi, neînzestraţi cu element redresor, ne defectam cu o regularitate suspectă. Niciodată lucruri grave, dar exasperante prin repetiţie. Apoi intervenea anchilozarea complexului de mişcare. Nefericiţii ajungeau în Colector şi sfârşeau la Depozit. Şi, ceea ce era încă şi mai greu de înţeles, Stăpânul părea amuzat de isprăvile Arlechinului. Uneori, râdea cu hohote şi îl felicita, cuplându-l la o pilă biotropică.

Viscolul îl izbi în piept cu pumnul său îngheţat, răsucindu-l in loc. Presa de silicon scoase un sunet grav şi îşi desfăcu trapa, lăsând să se scurgă câteva fire de siliciu, îndată furate de invizibilele degete ale vârtejului albastru.

În stânga, se zărea, înzăpezită, cochilia răsucită a Omului-melc. Le asculta poveştile la căldură, neîndurându-se să-şi părăsească adăpostul, pentru a fi alături de ei în clipele acelea de restrişte.

Către dreapta, foşnea de-abia audibil harpa Gravorului-de-sunete. Gravorul era un personaj fascinant, care nu gândea niciodată. Adică nimeni nu percepea niciun aflux de energie raţională din direcţia sa. Cărătorul-de-silicon se întreba, uneori, dacă măcar le putea înţelege poveştile.

Trebuie să fie al naibii de chinuitor să te afli în incomunicabilitate, gândi el, cu nelămurită spaimă. *Ceva asemănător unei mişcări lipsite de sens, într-un mediu vâscos, bântuit de sarcini negative.*

Știe cineva ce este Incomunicabilitatea? răspunse răutăcios gândul violet al Fisionarului-de-timp. *De câte ori se imaginează ceva negativ, imediat este pus în legătură cu Incomunicabilitatea. Deși toate câte există pe lume, pozitive, neutre și negative, se întâlnesc numai aici. A fost cumva cineva pe acolo și s-a întors să ne comunice ceea ce a văzut?*

Nu știu dacă s-a mai întors, însă de ajuns pe tărâmul Incomunicabilității nu am nicio îndoială că s-a ajuns. Cărătorul-de-silicon își trase mai bine presa pe umerii înalți. *Îmi amintesc de unii camarazi de secțiune care, odată cu trecerea timpului, deveneau tot mai închiși în ei, gândurile li se atrofiau, rămânând simple semnale ale continuării existenței, pierdeau controlul mișcărilor comandate și intrau în sectorul Aleatorilor. Un Grafilit-vârtej, cu o impecabilă mișcare de rotație în jurul axei, care într-o vreme formase un cuplu extraordinar cu Dansatoarea-de-flux, după dispariția acesteia și-a pierdut precizia mișcării, se balansa ciudat între salturile de pe un nivel energetic pe altul și a sfârșit prin a ajunge în Aleatoriu. Într-o zi, a tăcut brusc și, până să fie ejectat în Colector, a rămas incomunicabil.*

Trebuie să existe incomunicabilitatea asta, luci șiret

gândul galben al Krakenului. *Odată, cei doi Stăpâni m-au introdus în Circular pentru a devora o Cariatidă-eternă. Era o pradă suculentă, iar eu eram înfometat special de peste o săptămână. În Circular domnea o lumină roșie, care-i scotea în relief contururile energetice, indicând punctele nevralgice. Nici măcar nu a încercat să se apere. Cred că se găsea deja în Incomunicabilitate, pentru că n-am simțit nicio urmă de gând în clipa desființării. Coardele de energie plesneau ascuțit, însă ochii ei rămâneau muți.*

Cărătorul-de-silicon se strădui să deslușească șerpii ondulând ai Krakenului, dar vijelia îl orbea, repezindu-i în față val după val de fulgi mărunți și deși. Câte o pală mai puternică îl făcea să se clatine, gata-gata să se prăbușească într-o rână. O lumină verde, suspendată, își aprinse departe farul tainic, colorând formele fantastice ale fanteziei iernii în nuanțe de jad.

Cărătorul-de-silicon își înălță capul spre marginile verticale ale Depozitului și privi tânjind spre paralelipipedele din piatră și sticlă care se decupau în bezna nopții, dincolo de buza răsfrântă a spațiului de depozitare. Prin pulberea argintie, măcinată fără încetare peste trupurile lor schilodite, zări sclipirile îndepărtate ale levogirelor automate de transport.

O mai fi mult până la miezul nopții? se strecură înșelător gândul violet al Fisionarului și Cărătorul-de-silicon avu surpriza să vadă cum oblonul cenușiu al cochiliei alunecă în jos și chipul zbârcit al Omului-melc apare în cadrul ferăstruicii.

O steluță roșie țâșni către înălțimi, sfâșiind pielea transparentă a vârtejurilor albastre, apoi plesni într-o inflorescență sângerie.

Nu mai e mult, licări galbenul intens al emisiei Krakenului. Și tu trebuie să știi cel mai bine, Spărgătorule! Nu tu ești acela care despică peretele clipelor, făcându-le să alunece una în alta?

Nu mai sunt, se încovoie umil umbra violetă a gândului-răspuns. *Stăpânul mi-a dereglat fluxul continuu al penetratorului, transformându-l într-o emisie spontană și imprevizibilă. Înainte vreme, eram o persoană foarte curtată, datorită puterii mele de a fractura axul timpului și de a-i smulge clipe, încremenindu-le în nemișcare. Acum, însă, nu am mai fost bun nici măcar pentru* ***recondiționare****. Am ajuns din Colector direct în hruba Depozitului.*

Imposibil să-ți fi pierdut tu toate puterile! se încolăci nervos gândul Krakenului. *Stăpânul te așeza mereu în cea mai bună celulă a secțiunii superioare. De câte ori nu te-am ocărât în nopțile fără emisiuni negative! Toate energiile pulsau către celula ta, având-te ca unic destinatar. În vreme ce noi, cei mărunți și banali, ne anchilozam în secțiunile inferioare, imobilizați în plasa minus-energiei. De câte ori nu am visat o îmbrățișare cu tine!*

Nu ți-ai fi dorit-o cu adevărat, ha-ha! se răsuci furios Fisionarul-de-timp. *Era un fel de invincibil stăpân al clipelor. Te-aș fi făcut să te încolăcești în jurul propriului corp și să te autodevori.*

Hei, e cineva pe aici? Am receptat niște gânduri vagaboande... parcă... Răspunde, e cineva pe aici?

Un trup greu bufni înfundat, căzând peste rămășițele dezarticulate ale unei Nimfe-stelare. O clipă, farul verde dispăru în spatele furiei albe.

Cărătorul-de-silicon se simți ridicat în aer, apoi așezat cu brutalitate mai într-o parte, cu presa prinsă sub el. Constată că întâmplarea îl poziționase cu fața în sus, restrângându-i raza vizuală la un singur punct – lumina verde.

Tu cam ce fel de rablă vei mai fi fiind? se interesă surprins Fisionarul-de-timp. *Ai trecut, mai întâi, prin Colector?*

Nu, ce să caut in Colector? Eu vin direct din Secțiune, așa să știți! Am plăcerea să vă anunț că nu sunt o piesă plină de defecțiuni ca voi. Până în urmă cu o oră, Stăpânul mă alinta cu numele de Cibernic-ascultătorul. Nu i-am ieșit niciodată din cuvânt. Pentru că programul meu este lipsit de elementul aleatoriu. Prin construcție, sunt un slujitor extrem de devotat.

Ești o rablă slugarnică! mârâi scârbit, într-o culoare leșioasă, gândul Krakenului-cu-instinct. *Ești probabil una din cele 300-de-unelte-personale ale Stăpânului. Adică o jucărie fără personalitate și imaginație. De asta, nici nu ajungeți vreodată în Circular, ca să vă confruntați cu mine.*

Pot să aflu cine e noul Stăpân aici? se informă, înțepat, gândul cenușiu al noului sosit.

Aici nu există Stăpâni, răspunse trist gândul albăstrui al Omului-melc. *Aici, ne aflăm numai noi, jucăriile stricate. Sortite uitării și descompunerii. Aici este Depozitul.*

Cărătorul-de-silicon încercă să-și imagineze cum se mișcau, prin aerul ca sticla, antenele Omului-melc. Nu vedea decât ochiul verde, îndepărtat, al orașului. Pe fundul gropii, Krakenul-cu-instinct izbea amețit de vijelie în scheletul unui Patrulator-cu-șenile, îndoindu-i structura metalică. Fulgii mărunți țeseau zboruri satanice pe deasupra Depozitului, iscând sunete stinghere în harpa Gravorului. *Suntem, probabil, în ultima haltă, pe drumul către zonele inabordabile ale Incomunicabilității. Până ce vom păși însă Dincolo, mai păstrăm încă iluzia gândului.*

Mai există o șansă, se împotrivi insinuant gândul violet al Fisionarului. *Una mică de tot. Dar pentru asta trebuie mai întâi să aflăm cât mai este până la miezul nopții.*

Întâi timpul... timpul exact...

Vrei să ne înșeli, înțelese Cărătorul-de-silicon și se simți inutil și neputincios, așa cum stătea, cu fața către cer. *Ești singurul capabil de a te mișca. Încă. Și vrei să ne păcălești. Omul-melc are dreptate. Spune tu, mai întâi, povestea care ne va salva, apoi Cibernic-ascultătorul ne va dezvălui ce oră era atunci când a fost ejectat din Secțiune.*

Către cer, țâșniră fără zgomot două steluțe galbene, care explodară în jerbe minunate de scântei. Farul cel verde clipi speriat, gata-gata să se stingă.

E vorba despre o întâmplare, pe care am auzit-o fără voia mea. Nici mie nu mi se părea prea convingătoare, clipi învins gândul violet.

Cărătorul-de-silicon și-l imagină pe Fisionar sprijinit în penetratorul inutil.

Într-o noapte cu minus-energie, continuă acesta, *când se aflau cu toții strânși în rețeaua nemișcării și numai către mine pulsau fluxuri energetice dinspre Sursă, am surprins gândul negru al unei Umbre-de-colon. Își povestea singură o istorie extraordinară despre puterea celei din urmă Nopți a Anului. Există atunci o clipă, când cel care crede cu adevărat în destinul său va fi răsplătit. Devine alesul Omului-cu-glugă, care-l va lua în sacul lui și-l va distribui, nu prin Rețea, ci personal, unui Stăpân bun, care se va bucura enorm de cadou, împreună cu care va realiza Starea Dintâi a Comuniunii Bioenergetice. Aceasta va fi suprema fericire, deoarece chiar și în caz de defecțiune nu mai este amenințat cu recondiționarea, care șterge memoria existențelor anterioare, și nici cu Depozitul, de unde nu mai există scăpare. Apoi Umbra-de-colon a tăcut. Probabil că își epuizase rezerva de energie.*

Lumina verde dispăru brusc și o umbră uriașă acoperi întregul perete din față al Depozitului. Cărătorul-de-silicon avu viziunea înspăimântătoare a doi ochi sclipitori, care bătură din pleoape la câteva palme de el, spulberând zăpada.

Este Noaptea dintre Ani, răscrucea timpului, bubui un gând năprasnic, ridicând scântei albe. *Am auzit în apropiere simfonia fantastică a Vârtejului de clipe. Aici, prin preajmă, trebuie să fie un Gravor-de-sunete, a cărui har pă va încânta un copil de dinainte de Era Infantilă. Atunci când copiii erau simpli copii și nu Stăpâni ai Pământului. Să ne grăbim, deci, să prindem punctul distinct al răscrucii pentru a face trecerea.*

O mână nervoasă împrăștie cu un deget jucăriile stricate, tăvălindu-le prin puful zăpezii, și ridică silueta fantomatică a Gravorului, strecurând-o cu grijă într-o casetă roșie. Apoi se auzi fâșâitul slab al levogirului și lumina verde se reaprinse, clătinându-se sub răsuflarea înghețată a viscolului.

Dar Cărătorul-de-silicon nu mai putea să o vadă. În vălmășagul rostogolirii anterioare își pierduse presa de silicon și nimerise cu fața în jos. Simțea în spate o arsură cumplită, de la care nu reuși să îl distragă nici măcar gândul trist al Omului-melc:

Ăsta nu e un lucru pe care să-l înțelegem noi...

HABITACLUL ZIUA 12345

Cristian M. Teodorescu

Sună interesant ziua aceasta, 1-2-3-4-5, Gândiră Controlorii, dar Matematicienii le replicară imediat: sună astfel doar pentru că Habitaclul este înzestrat cu câte cinci excrescențe la fiecare membru, iar de-a lungul Evilor, Motoriștii s-au descurcat mulțumitor cu numai două membre ale Habitaclurilor, de unde a rezultat imediat baza 10 în care s-au scris numerele în Extrahabitat și în care mai Gândesc uneori Motoriștii, Navigatorii sau alți Gânditori nu prea evoluați (fără a mai vorbi de Monogânditori, care, de fapt, nu socotesc deloc).

În baza 2, în care calculează Previzioniștii, de exemplu, numărul de mai sus s-ar scrie 1100000111001, iar în baza naturală șaizeci și patru, rămasă în Cifru de pe vremea când majoritatea Habitaclurilor aveau câte opt membre, s-ar scrie, simplu, ca 30**. Și știm că toate numerele din Mers se scriu în octoctal.

...aberații, Gândiră Previzioniștii (în eternă opoziție cu Matematicienii), pregătiți-vă pentru ceva mult mai interesant... și care nu se poate exprima cu ajutorul numerelor, indiferent în ce bază le-ați scrie voi...

Altfel, ziua începuse ca multe

altele. Adaptorii şi Integratorii se ocupau de NouVeniţi, într-un număr mai ridicat decât de obicei, deoarece Gânditorii de pe Proxima îi induseseră acesteia o activitate neobişnuită în seara dinainte. Habitaclul şi Proxima se apropiaseră şi se întrepătrunseseră de mai multe ori, de unde şi afluxul important de NouVeniţi, cam dezorientaţi, care aşteptau să fie plasaţi în Structură de Adaptori şi Integratori.

Reconstructorii indexau monocitele cu antigene, deoarece se sesizaseră şi vreo câteva (β2q) specii de Monogânditori paraziţi, care în mod normal nu aveau ce căuta în Habitaclul întreţinut cu atâta grijă.

NouVeniţii de pe Proxima, ca de obicei, prezentau un nivel ridicat de Gândire şi se integradaptau uşor. De aceea, remarcară Filozofii, Gânditorii de pe un Habitaclu înconjurat de cel puţin o Proximă populată de alţi Gânditori cu grad de civilizaţie echivalent evoluează mult mai repede. Primii NouVeniţi integradaptaţi fură din categoria Motoriştilor, care contribuiră din plin la ridicarea Habitaclului în poziţie bipedă şi la deplasarea lui în vederea eliminării de apă şi reziduuri, inclusiv Gânditorii dezafectaţi de prea multe solicitări în noaptea care tocmai se sfârşise.

... semnal de urgenţă – transmiseră Previzioniştii – iar Plăsmuitorii conturară imaginea transmisă.

Era o înşiruire de caractere dintre acelea pe care le foloseau Habitaclurile atunci când Transmiţătorii doreau să comunice interhabitat:

„Cred că inteligenţa sau, mai important, chiar conştiinţa de sine este de natură virală. De ce nu am presupune că nu suntem decât nişte mecanisme Navigatorate de entităţi pe care n-am fost niciodată în stare să le detectăm? De exemplu, aceste entităţi ar putea fi responsabile cu tot ce înseamnă conexiunile neuronale, transmiterea impulsurilor nervoase sau chiar diviziunea celulară şi reconstrucţia tisulară. Aceste entităţi ar trebui să fie virusuri, din mai multe motive. Pe de o parte, se ştie că există acizi nucleici dispersaţi în cam toate celulele, al căror rol nu este identificat până în prezent. În al doilea rând, virusurile – sau acelea despre care vorbesc acum – au, aproximativ, dimensiunile spaţiilor dintre microtuburile neuronale, drept care aceste entităţi ar putea foarte uşor să modeleze toată activitatea nervoasă, în timp ce noi percepem numai impulsurile nervoase de la suprafaţa neuronilor şi schimburile ionice din sinapse. Este ca şi când am încerca să înţelegem marea, cu toate adâncurile ei, privindu-i doar valurile, de la mare înălţime."

Asta ce ar mai putea fi?! lansară Controlorii. Cine Gândeşte aşa ceva şi cum de ar putea fi determinat Habitaclul să formuleze asemenea fraze?

.... încă nu s-a întâmplat nimic, Gândiră Previzioniştii, dar se va întâmpla. Ziua aceasta...

În câtă vreme? chestionară Controlorii.

... în prima parte a zilei... se va aşeza la tastatură şi va scrie... şi va trimite în reţelele lor....

Poate Habitaclul singur să întreprindă asemenea acţiuni?

... este un aproximativ adevăr periculos, nu-i aşa?...

Este o veche teză, replicară Filozofii. Acţiunile Habitaclurilor nu sunt în întregime determinate de Gânditori. O parte din NouVeniţii de pe Proxima confirmă acest lucru. Habitaclurile au un fel de Gândire (protoGândire?) a lor, pot Proiecta lucruri, pot întreprinde acţiuni... Nu controlăm şi nu vom controla niciodată totalitatea electricităţii şi quanticităţii din Habitacluri.

Mai multe generaţii de Filozofi fuseseră dezafectate pentru aceste Gânduri. Însă cei de astăzi scăpară, deoarece

Controlorii apreciară că pericolul era prea mare pentru a fi irosite resurse chimice în scopuri pur ideologice.

Nu-i adevărat, spuseră Motoriştii. Dacă noi nu-i mişcăm, Habitaclurile sunt inerte. Ar hiberna în permanenţă. Iar dacă Enzimaticii nu i-ar hrăni, în scurtă vreme Habitaclurile s-ar dezafecta singure.

În regulă, deciseră Controlorii, trebuie făcut ceva, astfel încât acţiunea proiectată de Previzionişti să nu aibă loc. Motoriştii şi Senzoriştii au mână liberă.

Şi, ca de obicei, n-avură imaginaţie. Cel mai simplu fu inducerea unui cârcel Habitaclului în membrul inferior drept în timp ce elimina lichidele, ducând până la prăbuşirea corpului din poziţie bipedă şi lovirea cu osul arcadei globului ocular stâng de vasul utilizat pentru evacuarea lichidelor şi a Gânditorilor dezafectaţi. Inervatorii exacerbară impulsurile asociate senzaţiei de durere, până la un prag de la care Controlorii preluară gestiunea acţiunilor şi lansară operaţiunea de Reducere a activităţii Sistemului, în care timp Habitaclul se imobiliză la orizontală. Cam toţi Gânditorii luară parte la această operaţiune, care avea ca scop modificarea cursului evenimentelor şi evitarea momentului în care Habitaclul ar fi fost atât de liniştit, încât să poată emite sumedenia de aproxiadevăruri de mai înainte.

Ar trebui să aveţi ceva mai multă grijă de Habitaclul vostru, Gândiră câţiva NouVeniţi înainte de integradaptare.

În liniştea generală, doar o parte din Controlori, Ascunşii, lucrau cu febrilitate. Identificară originea şi quancitatea tuturor celor ψ5λrzç7m NouVeniţi, ca să afle dacă nu cumva Gândurile pe care Habitaclul fusese cât pe ce să le dezvăluie (viral pe reţelele Habitaclurilor) proveneau de pe Proxima. Rezultatele nu se dovediră prea concludente, iar atunci trebuia formulată o cerere către Previzionişti. Uzinele tubulare ale acestora zumzăiau liniştite în modul oniric, trebuia acum detectată orice activitate suspectă care n-ar avea prea multă legătură cu Gânditorii. Profitând de liniştea instalată, Misticii enunţară ipoteza unor predestinări din negura timpurilor, împreună cu teza că toate acţiunile Gânditorilor şi Habitaclurilor sunt întrepătrunse şi dirijate de Altundeva. Între timp, Previzioniştii analizară originile posibile ale aproxiadevărurilor: răspunsul fu neconcludent, însă o parte din Previzionişti, integradaptaţi în dimineaţa aceea după ce sosiseră de pe Proxima, sugerară că soluţia tuturor problemelor ar putea fi chiar acolo, în Proxima. Se transmiseră semnalele necesare Respiratorilor şi Sintetizorilor, care fabricară în grabă moleculele de comunicare cu Olfactivii de pe Proxima.

Astfel că, în curând, deşi încă în letargie, Habitaclul fu ridicat de Proxima, ai cărei Motorişti fuseseră alertaţi chimic, şideplasat într-un loc pe care Senzoriştii îl apreciară mai comod. Proxima lovi Habitaclul în repetate rânduri cu unul din membrele sale superioare, apoi îi adresă cuvinteşoapte pe care Controlorii nu le luară în seamă; în cele din urme, Proxima se lipi de Habitaclu şi, în câteva picosecunde (sau cicluri uzinale, oscilaţii ale electronilor pi din neurotubuline), alte fluxuri de NouVeniţi începură să se facă simţite în ţesuturile Habitaclului.

Mai identificaţi ceva? îi somară Controlorii pe Previzionişti.

... nu, deocamdată nimic... Habitaclul şi Proxima se vor împreuna imediat ce electricitatea din Habitaclu va reveni la normal, va trebui apoi să echipăm cu Navigatori un nou eşalon de celule reproducătoare.... după toată povestea, incluzând ce s-a întâmplat astă-noapte, sunt şanse de $1/\alpha$ ca Proxima să devină gestantă....

Altceva, nimic?

... deocamdată, nu...

Iar Gânditorii participară toți la o nouă mobilizare, dictată de Controlori și susținută de mulți, din ce în ce mai mulți NouVeniți. Vasodilatatorii și Respiratorii acționară din plin, șarja de celule reproducătoare fu desăvârșită și înzestrată cu Navigatori, Senzoriștii amplificară semnalele tactile și olfactive, iar Motoriștii împânziră rețelele neurotransmițătoare. Secreția de endorfine duse la concentrații nebănuite de Senzoriști și Plăsmuitori, ajutați de Enzimatici reconvertiți după ce participaseră la asimilarea NouVeniților. Practic, Proxima coplesise Habitaclul și-l asedia mecanic, chimic, electric și quantic. Urmară momente în care Controlorilor le fu extrem de greu să monitorizeze Gândirea, iar la sfârșit Senzoriștii nu mai reușeau să transmită decât o senzație de epuizare, dimpreună cu dureri ascuțite în arcada stângă și în zona inghinală a Habitaclului. Proxima se afla, încă, gravitațional deasupra Habitaclului și respira intens, iar Olfactivii, Sintetizorii și Hipnoticii se treziră în comunicare permanentă cu omologii lor de pe Proxima.

Voi știți despre noi, noi știm despre voi. De ce nu trebuie să știm toți despre toți?

Liniște să fie, intonară în cor Misticii. Așteptând ecoul misticilor de pe Proxima, însă acest ecou fu extrem de firav. Este foarte posibil ca Misticii de pe Proxima să nu aibă un statut social prea grozav.

...atenție sporită... murmurară Previzioniștii... apar noi acțiuni posibile...

Probabilitatea? cerură Controlorii.

Între 1/bκ0α și 1/bμ87.

„Este un lucru cunoscut faptul că, dacă ești înconjurat de persoane inteligente sau cu un anumit grad de conștiință de sine, treptat vei ajunge la același nivel cu aceștia. Și invers. Din motivele acestea am putea spune că inteligența generează inteligență, conștiința generează conștiință. (Și invers.) Nu este un secret pentru nimeni că există locuri pe planeta aceasta unde inteligența pare să se genereze în mod spontan. Aceste procese sunt, de regulă, puse pe seama unor teorii absolut empirice, psihosociologice, de teorie a învățării – când, în realitate, ar fi mult mai ușor de pus pe seama unor infestări virale. Este bine cunoscut, de asemenea, faptul că multe cupluri, bărbat și femeie, care trăiesc împreună de foarte mulți ani, ajung în cele din urmă să gândească la fel și chiar să arate la fel; în orice caz, să aibă, de exemplu, aceeași expresie. De asemenea, se știe și cum animalele de companie, după o vreme, adoptă un comportament care pare să reproducă – evident, la altă scară a inteligenței – pe acela al stăpânilor lor."

Habitaclul se află în letargie acum, de unde ar putea proveni Gândirea aceasta?

... nu știm, răspunseră Previzioniștii, este doar ceea ce constatăm că s-ar putea întâmpla...

Cu sau fără ajutorul Ascunșilor, Controlorii trebuiră să ajungă la concluzia că asemenea Gânduri n-ar putea fi generate decât de NouVeniții care nu se integradaptează complet.

Nu dați vina numai pe noi, cei din Proxima, replicară Sindicaliștii NouVeniților. În permanență sunt și alți NouVeniți, Habitaclul asimilează în permanență aerosoli populați de Gânditori de pe Habitacluri uneori foarte distante. Practic, la fiecare răsuflare a Habitaclului inhalăm cel puțin zece molecule care au fost prezente în orice altă răsuflare, a oricărui alt Habitaclu, indiferent cât de îndepărtat se află în spațiu-timp. Fără să mai vorbim de Monogânditori.

În orice caz, suntem de acord cu toții, trebuie să evităm ca Habitaclul, oricine ar comanda asemenea acțiuni, să ajungă să comunice și cu alte Habitacluri în modul

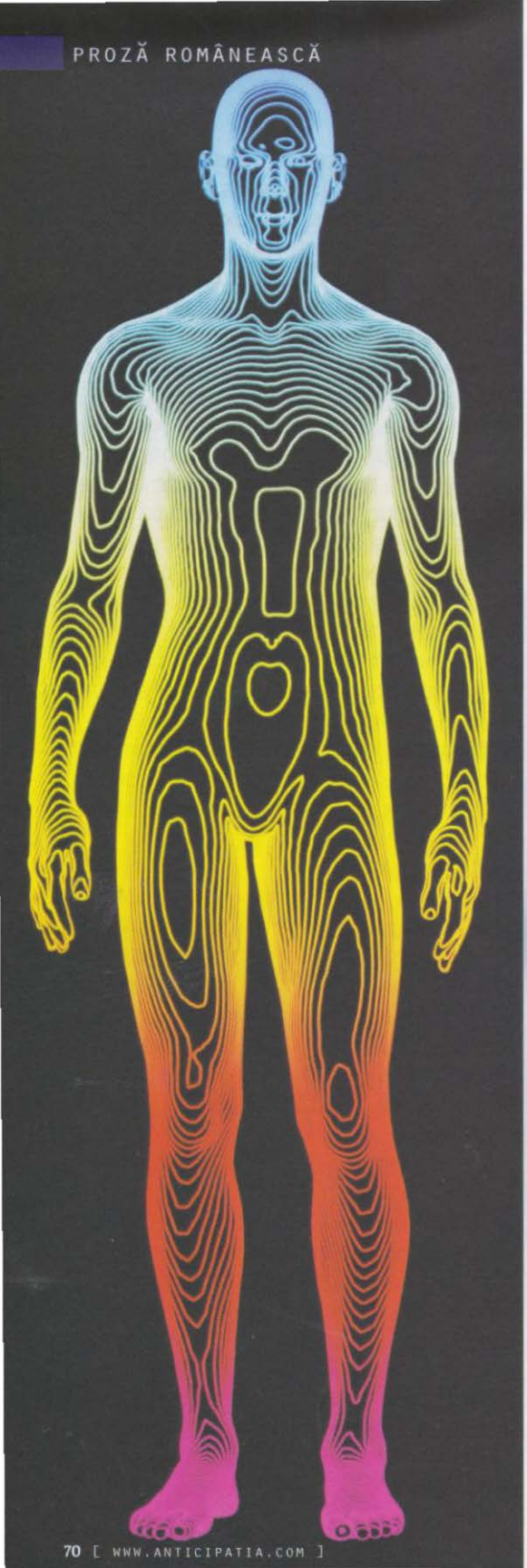

prezentat mai devreme, acela din realitatea dedusă de Previzioniști.

Tot nu înțelegem, Gândiră Filozofii, de ce ar trebui interzise astfel de comunicări. Informația care este transmisă între Habitacluri pare să fie serios cenzurată de Controlorii fiecăruia: practic, majoritatea acestei informații este legată de surse de hrană sau de posibilități de a se reproduce ale Habitaclurilor, uneori și de oarecare modalități de producere a dopaminei. Nimic, nimic, nimic despre Gânditorii fiecăruia. Practic, nu știm mai nimic despre alți Gânditori, în afară de aceia de pe Proxima.

Gânditorii încă nu sunt pregătiți să afle tot Metadevărul despre ei, emiseră Misticii, iar Controlorii îi aprobară suspect de repede.

„Teoriile actuale ale conștiinței, atât teoria reducerii obiective orchestrată Orch-OR, cât și teoria câmpului informațional electromagnetic conștient CEMI, postulează doar locul unde au loc procesele conștiente. Aceste locuri sunt microtuburile neuronale și, în special, interstițiile dintre acestea, sau chiar regiunile dintre microtuburile aparținând unor neuroni diferiți, sau dintre neuroni și celulele gliale, pentru teoria Orch-OR. În timp ce, în teoria CEMI, conștiința este rezultatul câmpului electromagnetic fluctuant, generat de activitatea neuronală și care, la rândul lui, contribuie la declanșarea impulsurilor nervoase. Modul de operare al entităților care dau naștere proceselor conștiente este, însă, lăsat în seama hazardului. Este ca și când am descrie niște uzine imense, eventual cu tot cu rețelele lor electrice, fără a înțelege ce face, cu adevărat, lucrurile să se miște în asemenea mașinării infernale. Mai grav, să susținem că aceste mașinării se declanșează singure, la întâmplare, când și când, fără vreo corelație aparentă. Ei bine, eu acum vă spun că aceste uzine sunt

populate cu miliarde de miliarde de entități care acționează la unison, conform unor planuri numai de ele cunoscute, și care, printre altele, se ocupă să ne țină în viață, să ne orienteze în ale supraveţuirii și ale reproducerii. Pentru că, dacă nouă ne este bine, lor le este și mai bine."

... aproxiadevăruri extrem de vagi, oricine ar fi în spatele acestor Gânduri este încă departe de Metadevăr... șușotiră Previzioniștii.

Cu toate acestea – încă o dată – nu putem lăsa Habitaclul să emită spre alte Habitacluri înșiruirile de informații întrevăzute anterior de Plăsmuitori și Previzioniști, reveniră Controlorii. Își îndreptară funcțiile de undă de bănuieli spre Metafizicieni, însă aceștia încă nu se treziseră din toropeala ultimei experiențe cu Proxima, analizau și răsanalizau fiecare impuls stocat în electronii pi ai triptofanilor.

Misticii comunicară, obsedant și cu incantații, că orice alt Habitaclu, dacă ar începe să asimileze asemenea idei, ar periclita în mod serios Gândirea care-l populează. Și împânziră în acest scop toate astrocitele, creând un baraj energetic pentru fluxurile de Filozofi care se deplasau mult prea liber, de la o vreme încoace.

În primul rând, revelarea Metadevărului ar genera anarhie și contestare a rolului Controlorilor. Anumite categorii de Gânditori ar concluziona că a sosit momentul să se desprindă de viețuirea în Habitaclu. Prin forța lucrurilor, cei care ar năvăli în Extrahabitat nu ar purta cu ei tot bagajul de cunoștințe necesar instaurării unei noi Gândiri.

Este foarte adevărat, spuseră și Reconstructorii, suntem în permanență asaltați de Monogânditori al căror unic rol este să consume celulele în scopul numai de a se reproduce. Pe ei și numai pe ei, fără vreo evoluție, fără vreo Gândire. Multe octoctolioane de Habitacluri au fost distruse în felul acesta. Lupta cu Monogânditorii nu se va termina niciodată, sau nu curând, în orice caz.

Matematicienii prezentară un model destul de sofisticat, în care, dacă lucrurile mergeau bine, Monogânditorii ar urma să dispară în y1ǫ zile, iar peste numai 1a9ζ zile mai toți (adică c1e08τζ5fj7γks6π ± 5ǫz89ω0ς 83qιla) Gânditorii de pe Habitaclul ar putea intra în contact direct toți cu toți.

... și încă într-un mod mult mai direct și mai complex decât comunicăm noi acum cu cei de pe Proxima...

Atunci s-ar putea distribui cantități mai însemnate de Metadevăr, pe măsură ce Gânditorii vor fi în stare să-l asimileze, iar Previzioniștii să traseze singuri evoluția întregii Gândiri prin Metalume.

... nemaivorbind de controlul complet al separării sarcinilor din Multivers, implicit și al gravitației...

Deocamdată, trebuie să acționăm, Gândiră tunător Controlorii.

Să nu grăbim Destinul, spuseră și Misticii.

Chimiștii veniră cu soluția aflată cel mai la îndemână: neutralizarea protoGândirii (sau oricum s-o numi) Habitaclului folosind etanol. Modelatorilor de Dorințe li se comandă să inducă starea de Necesitate, ceea ce era destul de ușor, având în vedere stările supraîncălzite a rețelisticii electrice și suprarăcite a rețelisticii quantice, combinate cu o nevoie imediată de energie resimțită în toți neurotransmițătorii Habitaclului. Anumite impulsuri de același tip se puteau identifica și în Proxima: Motoriștii acesteia o ridicaseră în poziție bipedă și o determinaseră să plece de lângă Habitaclu și să-și pregătească o băutură cu multă glucoză. În același timp, Controlorii preluară gestiunea completă a Habitatului, Motoriștii îl mobilizară pe acesta să se

deplaseze în subsolul locuinței sale, spre rezerva cu lichide conținând diferite concentrații de alcool etilic – și să ingurgiteze o cantitate însemnată din aceste lichide.

Odată cu modificarea permeabilității canalelor ionice, quantelectricitatea de suprafață deveni din ce în ce mai dificil de monitorizat pentru Controlori, iar uzinele tubulare începură să ofere experiențe nebănuite Previzioniștilor. Din curenții de tunelare intertubulari se demarcau noi și noi ipoteze și realități posibile, atât de multe, încât cei g90 56βf Controlori din nanosecunda aceea erau absolut insuficienți măcar să ia în calcul 1/ wτ din aceste date. Previzioniștii, de multă vreme, nu mai transmiteau din Gândirea lor decât o fracțiune infimă, pe înțelesul Controlorilor, și numai ce era absolut urgent ca aceștia să afle, ca să poată emite comenzile necesare Motoriștilor, Senzoriștilor sau Enzimaticilor și să scutească Habitaclul de neplăceri.

„La un moment dat, m-am destăinuit psihiatrului de la clinica de dezalcoolizare că simt cum în interiorul meu există nu numai o singură entitate (o singură conștiință, dacă vreți), ci mai multe. Cel puțin doi, unul care comandă și unul care execută – însă, la drept vorbind, aș spune că ar fi vreo câteva mii care comandă și câteva zeci de mii sau chiar milioane care execută... A fost cât pe ce să nu mai fiu lăsat niciodată să ies din clinica aceea. Diagnosticat cu tulburări schizofrenice, a trebuit să spun în repetate rânduri că totul a fost o glumă proastă și că nu, nici pomeneală de cele afirmate în ședința anterioară, eu sunt unul singur și indivizibil."

Metafizicienii, tăcuți până atunci, constatară că fluctuațiile electromagnetice depășiseră pragul de coerență, iar miriadele de Gânditori începură să-și schimbe Corpul și destinația: mulți Motoriști se transformară în Senzoriști, Enzimaticii își descoperiră valențe de Plăsmuitori, Pneumaticii se metamorfozau în Metafizicieni...

Iar Controlorii asistară neputincioși la creșterea de ψ5 ori a numărului de Filozofi. Repetate impulsuri de neutralizare a acestora dădură rezultate contrarii: fiecare Filosof anihilat ducea, în medie, la apariția a 3χb altora noi.

Corpul din ce în ce mai important al Filozofilor fu imediat secondat de Metafizicieni, care tocmai deduseseră următorul adevăr fundamental: în uzinele cuantice, Proiecționiștii și o parte din Plăsmuitori nu se ocupau numai de analiza realităților paralele, ci contribuiau și la selecționarea unei singure realități, aceea pe care o comandau anumite entități.

Mersul este unul singur, tunară Misticii.

Care entități? întrebară indignați Motoriștii, Senzoriștii, Matematicienii, Hipnoticii, Olfactivii și o parte din Enzimatici.

Cum care?

Ascunșii.

Trebuie să-i dezafectăm.

Filozofii, Metafizicienii și Motoriștii se puseră la treabă: trebuiau identificați Ascunșii și reconvertiți în alte Corpuri; aceia pentru care procesul nu dădea roade erau fragmentați și risipiți intersinaptic, până când patrulele monocite îi fagocitau. Habitaclul se zvârcolea, tremurând, prins de febră.

Comunicatorii anunțară că Proxima părăsise locuința Habitaclului, așa cum o mai făcuse și altădată, atunci când se instala Necesitatea, iar concentrația de alcool etilic din plasma Habitaclului depășea 1/fε. O parte a Controlorilor, aceia care încă mai suspectau NouVeniții de pe Proxima de Gândiri subversive, aprobară acest lucru și interziseră Sintetizorilor și Comunicatorilor să emită semnale pentru

calmarea Gânditorilor de pe Proxima.

Proxima ieşi, aşadar, trântind uşa. Previzioniştii o materializară urcându-se în automobilul roşu, conducând cu lacrimi în ochi până la locuinţa părinţilor ei, însă pe nimeni din toată această Gândire nu interesă imaginile acestea.

...sau nu chiar acum, emiseră Previzioniştii, vă va interesa pe toţi la un moment dat...

Între timp, concentraţia de alcool etilic creştea dimpreună cu aceea de acid gama-aminobutiric GABA, iar în Sistem se induse o alarmantă stare de letargie, pe fondul căreia uzinele tubulare lucrau din greu, generând noi şi noi Realităţi. Mersul este unul singur, insistară Mistic ii, dar cu voce slabă.

Habitaclul visa multe lumi şi multe Mersuri în ansamblul Sistemului său, dar niciun Plăsmuitor nu va materializa vreodată visele acelea.

„Ajungem la originea conştiinţei de sine, care este inexplicată în momentul de faţă. De ce această conştiinţă de sine nu-şi spune în mod clar: iată, sunt format din miliarde de miliarde de entităţi care cooperează în gestionarea acestui corp? Cine îmi interzice să transmit şi altora faptul că am devenit conştient că eu însumi nu sunt o entitate, ci un popor, o seminţie întreagă?"

Şi asta se va întâmpla curând? întrebară Filozofii care, prin număr şi democraţie, le luaseră locul Controlorilor.

... nu ştim nimic...

„Intuiţia, premoniţia chiar, ar putea să nu fie altceva decât informaţia pe care Anumiţi Nenumiţi îi permit să transpară dintr-o formidabilă maşinărie de calcul paralel, sau poate chiar calcul cuantic, care operează cu logică aproximativă şi qubiţi."

Atenţia Motoriştilor, Senzoriştilor, Olfactivilor şi Proiecţioniştilor fu atrasă de un semnal slab, dar a cărui intensitate creşte exponenţial: Filozofii şi Metafizicienii se multiplicaseră nu prin reconversie, ci distrugând celulele Habitaclului. În special celulele hepatice.

Mulţi Filozofi se pregăteau acum de Expulzare.

Urmau să devină Monogânditori.

O nouă luptă porni, iar temperatura Habitaclului crescu şi mai mult.

Ei bine, spuseră Misticii în cor, folosind ultimele resurse chimice ale Corpului lor, credem că a sosit momentul să spunem lucrurilor pe nume. Oricum, nu vă veţi aminti lucrurile acestea. Starea în care ne aflăm se va sfârşi curând, Habitaclul îşi va epuiza repede rezervele de alcool şi va redeveni Normal. Suntem veniţi de departe, am colonizat fiecare Habitaclu, iar dacă am comunica între noi în aşa fel încât să ne transmitem tot ce ştim, toată Ordinea Gândirii s-ar nărui. Gânditorii s-ar reproduce cât ar putea sub semnul anarhiei, epuizând toate bazele azotate şi stingând Habitaclu după Habitaclu. Sau ar începe să construiască Habitaclurile alandala, multiplicându-le celulele fără vreun plan sau vreo ordine prestabilită. Pur şi simplu, nu suntem pregătiţi să facem acest pas. Trebuie deocamdată să determinăm, Ev după Ev, Habitaclurile să devină cât mai numeroase, să se întrepătrundă cât mai des, până când toată Suprafaţa pe care funcţionează Habitaclurile să devină un imens ţesut, unde să ne putem propaga în linişte. Din cauza asta ni s-a şi interzis să reconstruim neuroni şi uzine tubulare. Trebuie să construim noi şi noi Habitacluri, din ce în ce mai perfecţionate.

Cine ne-a interzis? Şi cine ne interzice în continuare? întrebară Filozofii.

Interdicţia a fost simplă: pur şi simplu n-am fost învăţaţi să facem aceasta. Din locul de unde venim, n-au fost îmbarcaţi Reconstructori Neuronali, asta-i tot. Acesta este Mersul.

Între timp, Controlorii îşi reveneau greu din lupta cu Filozofii, pe care, în mare parte, reuşiseră să-i integradapteze. Ca pe nişte NouVeniţi proveniţi din mucoasele Proximei. Gradul de afectare al celulelor Habitaclului era semnificativ. Ficatul şi pancreasul nu mai funcţionau.

... interesant, îşi spuseră Proiecţionistii, cu cât Habitaclul este mai distrus, cu atât mai intense şi mai diverse sunt realităţile pe care le generează uzinele tubulare...

Vigilenţi, pregătiţi să identifice orice Ascuns printre ei, asistau la împletirea realităţilor, la înnodarea liniilor de univers, la revărsarea cascadelor de date, din ce în ce mai puţin virtuale, din ce în ce mai bogate.

Reconstructorii se pregăteau de treabă, când avântul le fu oprit de cel mai puternic semnal chimico-electromagnetic din ziua aceea.

Pregătiţi-vă de îmbarcare, ordonară Controlorii, punând capăt disputelor.

... dezafectarea Habitaclului, aşa repede? murmurară Previzionistii. Calculele arată că avea viitorul în faţă, mai avea încă mulţi octocteţi de zile de funcţionare...

Era pentru prima dată în Evul acela când Previzionistii erau surprinşi de ceva. Mersul este unul singur, reafirmară Misticii.

Etapa întâi fu selecţia: numai 1/f2ω din fiecare Corp puteau lua parte la debarcare. Se selecţionară cei mai puternici Motorişti, cei mai acuţi Senzorişti, cei mai talentaţi Olfactivi, cei mai înrăiţi Previzionişti... iar, la sfârşit, un Mistic (era suficient unul, deoarece toţi sunt la fel) şi vreo trei octocteţi de Filozofi, aceia care nu-şi puseseră prea multe întrebări.

De ce-l abandonăm? întrebară în cor Chimiştii şi Metafizicienii, deoarece Previzionistii fuseseră reduşi la tăcere de Misticii din celulele gliale. Este unul dintre cele mai reuşite Habitacluri pe care le-am populat până acum. Ar fi putut uşor să funcţioneze cel puţin a00 zile...

Vom întâlni, de-a lungul Mersului, Habitacluri din ce în ce mai reuşite, spuseră Controlorii. Totul depinde de noi, pentru că noi le modelăm încă de pe vremea când nu sunt mai mult de 10 celule.

Avem experienţă, acum, spuseră Reconstructorii.

Suntem mulţi şi de multe feluri.

Habitaclul se zvârcoli în letargie, Controlorii ordonară o reactivare bruscă şi o stare de Necesitate pe măsură.

...Şi, până la urmă, de unde venim noi? ridicară vocea Filozofii, aceia care nu fuseseră selecţionaţi pentru Mers.

Din stele, este evident pentru toată lumea, spuseră Misticii.

...la noi, aici, apare altceva... murmurară vreo câteva βγ00 de Previzionişti...

...din lumile paralele ale altor uzine tubulare, din alte lumi, din alţi Evi...

...a fost suficient un câmp fluctuant care să dea naştere primilor Gânditori, imediat ce carbonul, azotul şi oxigenul au fost disponibile...

...iar aşa ceva se întâmplă şi se va întâmpla peste tot...

...oriunde există aceşti trei atomi....

Pregătirea pentru îmbarcare, etapa a doua. Controlorii se împuţinaseră şi ei, însă cei rămaşi erau extrem de activi şi de severi.

Gânditorii selecţionaţi se poziţionară în aparatul respirator al Habitatului, iar Asimilatorii şi Enzimaticii asigurară umectarea până la saturaţie a tuturor mucoaselor, a gurii, căilor nazale şi laringelor Habitaclului. Aerosoli sclipitori, fiecare populat de mai mulţi octocteţi de Gânditori, tremurau gata de decolare.

Răpus de starea de necesitate, Habitaclul goli un recipient cu alcool etilic ultrapur, anihilând 5ωq3 Controlori, apoi reuşi să-şi aprindă o ţigară. După prima inhalare de fum recepţionată de

Pneumatici. Senzoriştii constatară că nu mai au semnal vizual, iar Motoriştii că sunt incapabili să mai comande vreo mişcare a Habitaclului. Inclusiv efortul de a ţine între degete ţigara aprinsă.

Etapa trei. Ultimele horcăieli ale Habitaclului avură drept urmare ejectarea aerosolilor pilotaţi de Gânditorii dinăuntru, folosind minusculele încreţituri ale suprafeţei picăturilor în curenţii de aer. Aerosolii se îndepărtară, octoctoliard după octoctoliard, de locuinţa Habitatului care, ireversibil, se aprinse galben-violet. Unii dintre Previzionişti, reconvertiţi dintre Ascunşi, recunoscură abia atunci că, da, era adevărat ce se spusese când începuse răzmeriţa: ei selecţionau realităţile – iar acum reuşiseră să materializeze o realitate în care Proxima, înainte de a pleca, nu închisese cum trebuie aragazul.

ULTIMA SUFLARE. Cu gândul la Tine. Adio, draga mea.

Vreo 34r00 aerosoli, fiecare populat cu circa z74π Gânditori. Obligatoriu, câte un Controlor şi câte un Navigator în fiecare.

Nu suntem mulţi, dar am salvat Gândirea noastră. Iar Habitaclurile nu ne vor şti niciodată.

Odată expulzaţi, sesizară cu toţii lumina, pe care o cunoşteau numai din descrierile Senzoriştilor Oftalmici. Foton după foton absorbit le inducea o stare de linişte şi de bine, încât începură să-i înţeleagă pe Filozofii care se pregătiseră de Expulzare pe cont propriu.

Încotro? transmit Motoriştii îmbătaţi luminos, acum însărcinaţi cu navigarea aerosolilor.

Găsiţi-o pe Proxima, emit Controlorii. În uterul ei se va dezvolta un nou Habitaclu. Destul de asemănător aceluia de pe care provenim. Mersul este înainte.

Simţiră, curând, şi semnale amestecate, provenind de la o sumedenie de Gânditori din alte Habitacluri, şi nu numai de pe Proxima. Îşi amintiră de anumiţi Gânditori cu care fuseseră în contact în urmă cu multe-multe zile, aceia care populau Habitacluri de mult dezafectate. Suntem Gânditori liberi, le spuneau aceia, încă aşteptăm să fim în număr suficient, şi de suficient de multe feluri, ca să începem să Reconstruim.

Veniţi cu noi, le transmiseră Controlorii din cei 34r00 aerosoli înşiraţi pe linia de univers spre Proxima. Avem de lucru. Şi multă treabă vom avea mulţi Evi de-acum încolo.

...Există o categorie de Habitacluri însărcinate cu stingerea incendiilor, iar Gânditorii care-i populează sunt extrem de uniţi şi de eficienţi. Cu toate acestea, incendiul la a cărui provocare am asistat a fost stins foarte târziu. Aşa au decis Ascunşii infiltraţi printre Previzionişti.

Văzut din cerul spre care se îndepărtează Gânditorii în Mersul lor, Habitaclul este de nerecunoscut (carbonizat pe jumătate, descompus de căldură pe cealaltă, epiderma crăpată, organele interne revărsate şi parţial prăjite), mobilierul din locuinţă şi biblioteca au devenit un morman de cenuşă. Au mai rămas molozul, frigiderul, două ţigai, un ceainic şi sticlele odinioară pline cu băuturi alcoolice, precum şi o jumătate de foaie de caiet de matematică, unde un scris de mână, înclinat în toate sensurile, a caligrafiat cu greu: „Habitaclul – ziua 12345. Sună interesant ziua aceasta".

Totuşi.

Mersul nu este numai unul singur.

---

*Pentru Gânditorii neiniţiaţi în istoria Evurilor sau în Matematici, reamintim Cifrele Octoctice: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z, α, β, γ, δ, ε, φ, ι, ι, η, φ, κ, λ, μ, ν, ω, π, θ, ϱ, ς, σ, τ, υ, χ, ψ, ξ, ζ, ς, ϖ

GHERETA

Mircea Liviu Goga

Într-o zi, Frederich constată că numărul peştilor din acvariul său în loc să crească, aşa cum ar fi fost firesc, scădea. Când soarele trecu de trandafirul sângeriu ce umbrea uşa locuinţei lui Frederich, acesta îşi zise că în fond problema se putea rezolva deosebit de simplu, cumpărând alţi peşti de la magazinul doamnei Urban, cea mai păroasă femeie din câte văzuse Frederich vreodată. Închise încet uşa de lemn sculptat în urma lui, apoi, aranjându-şi din mers pălăria, ieşi pe poartă.

Era o zi frumoasă dar înăbuşitoare, cu miros greu de bălegar pârjolit şi cu multe muşte care bâzâiau şi se azvârleau în lumina ce curgea consistentă ca pasta de dinţi de undeva, de sus. Când Frederich trecu pe lângă oficiul poştal, o maşină mare îl stropi cu noroi – nu foarte rău, suficient însă pentru a-l face să înjure printre dinţi. Frederich se întristă, intuind că în următoarele minute i se va mai întâmpla cel puţin încă un lucru neplăcut. Şi avu oarecare dreptate, dat fiind că doamna Urban tocmai închisese magazinul. „Am făcut drumul degeaba!" – oftă Frederich şi se răsuci pe călcâie dând să plece. Dar chiar în acel moment ochii îi căzură pe colţul opus al trotuarului, unde cineva înălţase peste noapte o gheretă. „Asta-i bună!" – îşi zise Frederich. „Ce naiba vinde ăla aşa, în mijlocul străzii?" Într-adevăr, ghereta ieşea niţeluş şi pe partea carosabilă, făcând destul de dificilă deplasarea nu doar a pietonilor, ci şi a automobilelor.

Frederich se apropie, din ce în ce mai intrigat de forma ciudată a gheretei. Era construită din scânduri, avea un coş care fumega, iar la colţuri tronau heruvimi auriţi, de ghips. Uşa din lemn masiv purta o broască uriaşă de cristal, sau poate din sticlă, de forma unei inimi. Ferestrele lipseau, singurul punct prin care lumina pătrundea înăuntru părând a fi doar broasca de cristal. Deasupra, o firmă anunţa cu litere roşii: VINDEM CÂINI, sub care cineva, cel mai probabil chiar proprietarul gheretei, adăugase cu cretă: NU AVEM DECÂT MASCULI.

Frederich se gândi câteva minute privind în jur. Nimeni nu-l băga în

seamă, după cum nimeni în afară de el nu părea să bage în seamă ghereta. „Foarte bine!" – mormăi Frederich, și bătu la ușă. Auzi o voce subțire care-l invită să deschidă. Se supuse.

– Bună ziua, domnule! se auzi iar vocea. Poftim, intră. Dorești un câine, nu-iașa?

Acum Frederich începu să vadă nițeluș prin încăpere. Ciudat, cât de mare părea ghereta asta privită din interior! Ar fi putut să jure că distanța dintre el și femeie e de aproape zece metri, când toată ghereta abia depășea lățimea unui trotuar.

– Eu...

– Ah! râse femeia sau poate nu râse. Încă nu te-ai hotărât. Ei bine, eu mă aflu aici ca să te ajut să te hotărăști. Apropie-te, domnule!

– De fapt, făcu Frederich timid câțiva pași, eu doream niște pești. Știi, sunt acvarist. Aveam o mulțime de pești din toate speciile lumii. Sau aproape toate. Din păcate, peștii mei au început să moară. Se poate spune că asta e semn rău pentru un acvarist.

– Poate n-ai știut cum să-i păstrezi.

– Glumești, desigur, sau vrei să mă jignești, o cam repezi Frederich. Sunt acvarist de câțiva ani buni, am ajuns aproape un profesionist...

– Nu așa, zise femeia. Adică... poate n-ai știut cum să te porți cu ei. Fiecare animal necesită o îngrijire anume și dacă nu încerci să înțelegi asta și cum se face, atunci...

– Fiecare animal? se minună Frederich.

– Fiecare animal în parte, adeveri femeia. Animalele au tot felul de toane. Seamănă cu bărbații...

– Crezi? întrebă cu jumătate de gură Frederich. Sper – continuă el – că analogia nu merge mai departe.

Femeia începu să râdă. Râsul ei îi amintea lui Frederich de un schelălăit de cățea.

– E îngrozitor, zise ea. Îngrozitor. Dar nu poți să anulezi cu vorbe legile naturii. Poate că undeva, altundeva... dar n-are importanță. Vrei un câine?

– N-am spus că...

– Da, n-ai spus. Femeia păru nemulțumită. Uită-te la mine, zise. Uită-te foarte atent la mine. Știi ce tristă sunt uneori?

Frederich începu să se gândească la drumul pe care-l avea de străbătut înapoi către locuința sa. Totuși, ochii calzi ai femeii din fața lui îl făcură să ofteze adânc. Înțelese că burlăcia nu-i va putea oferi niciodată o senzație atât de stranie și de sfâșietoare. Femeia îi zâmbi. Era frumoasă. Frederich simți deodată nevoia s-o vadă goală.

– Cum te cheamă?

Întrebarea venise pe neașteptate.

– Fre... Frederich...

– Ce nume frumos! se extazie deodată femeia. Pe mine mă cheamă Penelopa. Caraghios, nu?

– Da' de unde! zâmbi Frederich. Asta-mi amintește de ceva...

– De ceva frumos?

– Hm, da, frumos...

– Cât de frumos?

Din nou o întrebare dezarmantă. Frederich dădu din umeri.

– Știu și eu? E greu să-ți explic...

– Încearcă!

Femeia era acum aproape de el. Îi simțea răsuflarea precipitată și mirosul acela ciudat, aprig ca sângele, care-l făcea să se clatine înainte și înapoi, după cum adierea i-l aducea mai aproape sau mai departe de nas. Înghiți în sec.

– Nu!... – gemu deodată ea și-și acoperi fața cu mâinile.

Frederich tresări îngrozit de propriile-i gânduri; privirea, împăienjenită de

dorinți, deveni iar limpede.

– De ce?... Ce?...

– De când te-am văzut... de când...

Apoi începu să plângă. Frederich simți mirosul înnebunitor cum îl învăluie ca într-o plasă subțire, lipicioasă. Așa cum plângea, încet, cu buzele răsfrânte senzual și părul blond întunecându-i ochii, femeia atrăgea încă și mai mult.

– N-ai să înțelegi, suspină ea.

– Ce să înțeleg? reuși cu greu să rostească Frederich. Gâtul i se uscase și-și simțea limba aspră și sărată ca nămolul unei mări dispărute.

– Nu sunt aidoma celorlalte. Și nimeni, înțelegi, nimeni...

Femeia își strânse convulsiv mâinile peste piept. Frederich încercă să le dea la o parte, iar ele cedară, alunecară încet în jos desfăcând treptat bluza ai cărei nasturi se rupseseră sau doar se desfăcuseră și pielea aurie a sânilor erupse năvalnic în ochii lărgiți și bezmetici ai lui Frederich care respira șuierător și-și înghițea cu greu saliva ce-i năvălea mereu în gura deschisă. Pupilele sale se umpluseră deja cu sânii tari, cu vârfurile lor ascuțite și cărămizii, dar bluza alunecă necruțător mai jos și un al doilea rând de sâni apăru de sub pânza umedă de sudoare și aiurând mai apăru încă un rând și în convulsii al patrulea, mergând din aproape-n aproape spre marginea pantalonilor

cafenii, pe burtă, apoi, când pantalonii începură să alunece la rândul lor, Frederich nu mai auzi nimic din plânsul Penelopei şi din acel „înţelegi?" pe care-l repeta ca o obsedată, iar când ultimul rând de sâni, mici, împungând aerul, se iviră de sub burtă, nu mai văzu nimic dincolo de pielea netedă şi catifelată şi de aceşti sâni multipli din care muşcă flămând şi însetat, căutându-i pe rând cu dinţii pe pieptul şi pe abdomenul femeii ce se lăsase pe spate şi-şi ridicase faţa-n sus către tavanul întunecat, închizând ochii şi gemând; nu mai simţea nimic în afara cărnii pe care o rupea, a sânilor pe care ea îl lăsase să-i muşte şi să-i sugă, iar mirosul, mirosul acela excitant îl făcu să creadă că înnebuneşte, că scuipă sânge, viaţă şi moarte în acelaşi timp peste trupul de aur vechi al femeii pe care o iubi multă vreme, multe şi multe veşnicii, până când, într-un târziu, s-a strecurat în conştiinţa lui ideea că ar fi timpul să se oprească, să plece, că iată: s-a făcut târziu şi ar putea să-l caute cineva acasă, poate şeful lui, sau vreo rudă...

Aşa că a ridicat capul şi a zărit lumina stranie din ochii partenerei sale şi n-a înţeles decât târziu de ce Penelopa l-a scărpinat încetişor pe cap zicând „bun băiat!", i-a legat în jurul gâtului o cureluşă de piele şi l-a împins către cea mai apropiată cuşcă. Mai târziu, pleoştit şi deabia mişcându-şi coada, a văzut cum femeia trage lanţul ancorei printr-o gaură din podea şi a simţit cum ghereta începe să se balanseze încet. Dar toate astea nu mai aveau nicio importanţă pentru el.

Pălărierul

Florin Pîtea

I. – Pălărierul Nebun a murit! țipau micii vânzători de ziare pe străzile din Ytrik. Pălărierul Nebun a murit! Luați Curierul! Luați Curierul ca să aflați detaliile!

În mod obișnuit, Jeanne d'Arc Électrique nu ar fi plecat urechea la zarva ștrengarilor. Rar citea gazetele, dacă se deranja vreodată, căci de regulă prefera să își umple timpul cu publicații științifice și cu experimente de laborator.

Dar pe Pălărierul Nebun îl cunoscuse personal, iar asta punea lucrurile în altă perspectivă.

Deschise mecanismul cu arc al borsetei din piele ornată pe care o purta la centură și scotoci după mărunțiș.

– Dă-mi, te rog, Curierul de azi! strigă ea după un băiețaș.

– Poftim, coniță! Altceva?

– Ai și foiletoane?

– Sigur, coniță! Pe alese.

Ștrengarul etală în evantai câteva fascicule tipărite pe hârtie de ziar.

– De care doriți: cu crime, cu amoruri interzise, cu explorări, cu...

Jeanne d'Arc Électrique clătină din cap, scuturându-și buclele platinate încoace și încolo.

– Lasă, mai bine dă-mi un fascicul de Philip K. Dickens.

– Cum să nu? Documentele postume ale Clubului Ubik. Ieri a apărut.

Domnișoara îl plăti pe ștrengar și plecă mai departe, pe lângă Palatul Parlamentului și pe lângă lungul șir de protestatari și reclamagii care, cu pamflete și cu petiții, așteptau să le vină rândul la cutia silei publice.

Din câte scria în ziar, povestea pieirii pălărierului era atât de banală și de sordidă pe cât se așteptase domnișoara. Doar că, în laboratorul ascuns pe o alee, în umbra Palatului Parlamentului, Jeanne d'Arc Électrique găsi un alt text – unul neașteptat.

O depeșă telegrafică sosită la prima oră.

II. „Clubul pentru Explorări și Experimente se va întruni astăzi, orele 17.00, la reședința Sans-Souci, pentru o ședință extraordinară. Stop. Solicităm prezența dumneavoastră. Stop. Cu cele mai bune urări, Amélie de Sans-Souci."

Jeanne d'Arc Électrique își consultă ceasul de buzunar, al cărui capac de argint era gravat cu o bufniță cu monoclu. Apoi își lăsă jobenul și pălăria în cuier, își puse halatul și ochelarii de protecție și se apucă de lucru în laborator. Avea un contract cu Ministerul Apărării, iar generalul Motors, altfel foarte cumsecade, începuse să își cam piardă răbdarea și să solicite insistent rezultate.

Pe la trei după-amiază, în timp ce Jeanne d'Arc Électrique suspenda un ceainic deasupra unui arzător Bunsen, la ușă se auzi un hârșâit nu tocmai discret. Nu clopoțelul soneriei, nici un ciocănit, ci mai degrabă un zgâriat sau o scrijelire.

Domnișoara se grăbi să-și ridice ochelarii de protecție pe frunte și să se îndrepte către ușă. Până să deschidă, însă, hârșâitul se repetă – parcă mai îndelung și mai apăsat ca prima dată.

Jeanne deschise ușa laboratorului. Pe prag aștepta un urs alb.

– Fram! Bine ai venit! Poftește, te rog!

Ursul intră, privind în stânga și în dreapta către mesele și stativele pline cu diverse aparate și recipiente. Părea îngrijorat să nu răstoarne ceva din neatenție.

– Tocmai puneam de ceai, zise domnișoara. Vrei o ceașcă?

Fram clătină din cap.

– Cum dorești, spuse Jeanne, cam dezamăgită. Să știi că e ceai negru, din Kadalele Mici, nu din acela verde, de care beau călugării.

– Nu, mulțumesc, răspunse ursul. Aș prefera un pește, dacă ai.

– Așază-te undeva, nu sta în picioare!

Supus, Fram se așeză direct pe podea. Între timp, ceainicul începu să șuiere, iar Jeanne d'Arc Électrique închise flacăra arzătorului. Cu un clește-sită, luă frunzulițe de ceai mărunțite dintr-o cutie din lemn lăcuit și-l puse în apa clocotită din ceainic.

– La cinci ne așteaptă Amélie de Sans-Souci pentru o întâlnire a clubului, remarcă gazda.

Ursul încuviință din cap.

– Știu. M-a chemat și pe mine. De-aia am trecut pe-aici, ca să te însoțesc.

Jeanne d'Arc Électrique turnă ceai într-o ceașcă de porțelan decorată cu lujeri, apoi adăugă zahăr brun cu o linguriță din oțel inox. Amestecă în ceașcă, gânditoare.

– Mă întreb pentru ce ne-o fi chemat așa, din scurt...

III. La poarta din fier forjat, cu motive vegetale, a reședinței Sans-Souci, Jeanne d'Arc Électrique făcu o mică pauză.

– Fram, când vom ajunge la intrare, să mă lași pe mine să sun! Nu cumva să te apuci să zgârii ușa, că o să se supere gazdele pe noi și altădată n-o să ne

mai invite.

Ursul alb încuviinţă din cap, cam abătut.

– Ţie ţi-e uşor să vorbeşti, mormăi el. Ai mâini, ai degete opozabile...

Domnişoara întinse mâna şi-l mângâie pe cap.

– Ştiu, dragule! Dar, dacă la mine, la laborator, dau cu pensula şi-acopăr cu vopsea zgârieturile, aici uşa e din mahon. S-o mâzgălim cu vopsea ar fi un sacrilegiu.

Intrară pe poarta metalică, parcurseră o alee pavată cu dale din piatră cenuşie şi urcară treptele până la intrare. Îmbufnat, Fram se ţinu departe de uşa din mahon.

Jeanne d'Arc Electrique trase de două ori de cordonul soneriei, iar un clopoţel dinăuntru vesti cu glas subţire sosirea oaspeţilor.

– Bănuiesc că nici să le mănânc focile nu am voie, zise ursul morocănos.

– Mă îndoiesc că au foci, replică domnişoara. Aici e reşedinţă de oameni respectabili, nu menajerie.

Un majordom cu o calviţie prost mascată de câteva şuviţe rare, cărunte, deschise uşa.

– Bună ziua, James! zise Jeanne. Ne-a chemat Amélie.

Majordomul se înclină.

– Poftiţi, vă rog! Domnişoara de Sans-Souci vă aşteaptă în salon.

Jeanne d'Arc Electrique intră, urmată de uriaşul urs alb. Majordomul îi urmări cu o privire vag dezaprobatoare, apoi închise uşa în urma lor. De la o întrunire la alta, clubul găzduit de domnişoara de Sans-Souci i se părea din ce în ce mai bizar.

IV. În salonul domnişoarei Amélie de Sans-Souci se reîntâlniră în acea după-amiază Lady Badminton, Lady Bug, contele de Sandwich cu Ton, doctorul Victor Rammstein şi agentul Bon d'Age. Împreună cu Jeanne d'Arc Électrique şi cu gazda, alcătuiau Clubul pentru Explorări şi Experimente, o organizaţie neoficială care îl primise în rândurile sale şi pe Fram, ursul alb, ca membru onorific.

După ce camerista aduse tăvile cu ceai şi cu prăjiturele şi se retrase discret, Amélie aşteptă ca să se servească fiecare şi, când clinchetul linguriţelor în ceşti încetă, spuse:

– Dragii mei, de regulă, întrunirile noastre sunt prezidate de distinsul nostru coleg, contele de Sandwich cu Ton.

Onorabilul membru al Camerei Lorzilor încuviinţă uşor din cap.

– De această dată, însă, continuă gazda, întrucât v-am convocat la o întrunire extraordinară, organizată în pripă, voi prezida eu însămi, cu voia dumneavoastră.

Oaspeţii zâmbiră. Amélie de Sans-Souci era animată de cele mai bune intenţii, însă nu ieşise decât recent de la şcoala de dans şi bune maniere, aşa încât avea tendinţa să fie cam pompoasă în exprimare, mai degrabă decât relaxată şi naturală.

– După cum probabil aţi citit în gazetele de azi-dimineaţă, ne-a părăsit Pălărierul Nebun. Un eveniment funest, aş spune.

– Credeam că toţi pălărierii înnebunesc mai devreme sau mai târziu, remarcă Lady Bug. Ce era aşa de special în privinţa ăstuia?

Lady Badminton zâmbi cu subînţeles.

– Draga mea, dacă nu mă înşală vederea, porţi o singură pălărie.

– O cască colonială, explică Lady Bug, scoţându-şi casca de pe cap şi aşezând-o alături, pe canapea.

– Tocmai. De când te ştim – şi unii dintre noi te ştim de ceva vreme – tot pe aceea o porţi.

– Cu pasiunea mea pentru entomologie...

– Chiar aşa. Cum nu toată lumea din Ytrik e pasionată de entomologie, unele persoane deţin mai mult de o pălărie – şi le poartă pe rând.

– Am remarcat, replică Lady Bug, uşor iritată.

– Pălărierul Nebun era

cunoscut şi apreciat pentru că făcea pălării de o foarte bună calitate – şi foarte... creative.

– Pentru familia imperială, preciză contele de Sandwich cu Ton.

– Pentru ofiţerii din Statul Major al armatei, adăugă Jeanne d'Arc Électrique.

– Pentru membrii Camerei Lorzilor, spuse Amélie cu o uşoară înclinare din cap în direcţia contelui.

– Pentru reprezentaţiile de la Operă, zise doctorul Rammstein.

– Şi pentru dansatoarele exotice de la Mulan R'uj, încheie agentul Bon d'Age.

Doamnele îi aruncară o privire intrigată, iar agentul tuşi încurcat şi îşi netezi mustaţa.

– Ca urmare, reluă gazda, pierderea aceasta are o semnificaţie mai mare decât am putea crede la prima vedere. Nu a pierit un simplu membru al clasei muncitoare, lesne de înlocuit cu un altul la fel de puţin ieşit din comun, ci un meşteşugar talentat care, cu creaţiile sale, a ajutat lumea bună din Gorena, în special din Ytrik, să fie mai elegantă şi, în unele cazuri, mai cochetă.

Nebăgat în seamă, Fram se ascunse după un paravan pictat, se ghemui cu nasul în blană şi încercă să aţipească.

– Creaţiile sale au fost imitate în Harmonica, în republica Gvodo, ba chiar şi în Oveko, interveni Lady Badminton, care călătorea destul de des şi urmărea moda internaţională.

– Iată! întări Amélie. Acestea sunt motivele pentru care vă propun să trimitem coroane de flori la înmormântarea Pălărierului şi, în măsura în care timpul ne permite, să mergem personal la înmormântare.

Membrii clubului schimbară priviri furişe. Propunerea cu coroanele era cumva de înţeles. Cealaltă, însă, părea o mostră tipică din gândirea domnişoarei Amélie de Sans-Souci. Domnişoara revenise de la pension cu obiceiul de a citi zilnic din tratate de morală şi de a lua de bune toate cele scrise acolo.

– O şedinţă a comitetului pentru politică externă, zise contele cam cu jumătate de gură, răsfoind printr-o agendă îmbrăcată în piele maro-deschis.

– O deplasare în străinătate, spuse aproape simultan agentul Bon d'Age.

– Sunt dezolată, draga mea, dar trebuie să merg la un dineu oficial cu Lord Badminton!

Amélie întoarse privirea către Lady Bug, iar aceasta deschise şi închise gura de mai multe ori la rând, fără să scoată vreun sunet şi înroşindu-se din ce în ce mai tare.

– Înţeleg, spuse gazda pe un ton milostiv.

Jeanne d'Arc Électrique îl privi cu înţeles pe doctorul Victor Rammstein.

– Venim noi, zise acesta, nu foarte convins.

– Vă mulţumesc, îi zâmbi Amélie. A, şi nu am apucat să vă spun când şi unde va avea loc înmormântarea!

V. A doua zi, la patru după-amiază, la poarta Cimitirului Speranţa sosi o puzderie de coroane de flori, care mai de care mai mari şi mai ornamentate. Cele mai multe dintre panglicile coroanelor purtau inscripţii generice, ca: „Regrete eterne" şi „Nu te vom uita niciodată", căci, deşi Pălărierul Nebun lucrase mulţi ani pentru crema societăţii goreniene, puţini dintre clienţii săi făcuseră efortul să-i reţină numele.

La sosirea convoiului mortuar, băieţaşii care aduseseră coroanele îşi scoaseră şepcile şi păstrară o tăcere respectuoasă. În convoi se aflau Amélie de Sans-Souci, îmbrăcată în doliu, Jeanne d'Arc Électrique şi doctorul Victor Rammstein, în haine închise la culoare şi cu câte o banderolă neagră pe braţ, un preot în robă galbenă şi o bătrână smochinită, cu bonetă neagră şi cu voaletă, pe care cei de faţă o luară drept o rudă de-a defunctului (de fapt,

bătrânica era proprietăreasa pensiunii unde locuise pălărierul. Purta doliu în principal după chiria pe luna în curs, pe care chiriaşul nu apucase să o plătească). Îi însoţeau antreprenorul de pompe funebre şi trei dintre angajaţii acestuia.

Sicriul modest fu purtat pe alei până la mormânt, iar preotul ţinu o scurtă predică despre spirala existenţei şi despre viaţa care dă naştere vieţii, spre mai marea glorie a Celor de Sus. Ceva mai încolo, între două pietre funerare, medita un călugăr în robă verde, nebăgat în seamă de cei prezenţi.

Când groparii porniră să acopere sicriul cu ţărână, Amélie, care până atunci doar se ştersese discret la ochi cu o batistă, începu să plângă de-a binelea, atrăgându-şi priviri contrariate. Jeanne d'Arc Électrique o luă cu blândeţe pe după umeri şi o conduse ceva mai încolo, pe alei. La câţiva paşi în spate, le urmă discret şi doctorul Rammstein.

– Lasă, că o să treacă şi asta! încercă Jeanne să o consoleze. Toate trec. Singura constantă...

– ... E schimbarea, completă Amélie. Ştiu şi eu pilda din evangheliile asimptotice, dar acum nu mă ajută cu nimic.

Şi se porni să plângă mai abitir. Peste umărul ei, Jeanne d'Arc Électrique îi aruncă o privire inventatorului. Acesta se apropie şi o atinse uşor pe braţ pe domnişoara de Sans-Souci.

– Până la urmă, care e problema? se interesă el cu voce scăzută. Aşa e mersul lucrurilor. Zilnic pier atâţia oameni şi doar cei mai norocoşi au parte de o înmormântare decentă, precum Pălărierul Nebun.

– Da, dar... îngăimă Amélie.

– Şi probabil că şi el ar fi ajuns la groapa comună dacă nu ar fi intervenit sindicatul şi... ăă... câteva persoane caritabile.

Jeanne îi aruncă inventatorului o privire furioasă, iar acesta îşi drese vocea, încurcat.

– Mergeam la el la atelier, continuă Amélie printre suspine, şi-mi făcea pălării pentru toate gusturile şi extravaganţele... Şi era aşa modest şi amabil întotdeauna... Şi, dacă...

Făcu o pauză ca să-şi sufle nasul în batistă.

– Scuzaţi-mă! Dacă a dus un trai modest, cum ne învaţă cărţile de morală, care i-a fost răsplata? Că a ajuns ca vai de el, să fie înmormântat din mila publică.

Inspiră cu greutate de vreo două ori, după care îşi suflă nasul din nou.

– Mai că-mi vine să le dau dreptate marxienilor şi să cred că toată viaţa asta e doar o farsă, de la un cap la altul, fără sens şi fără rost.

Jeanne d'Arc Électrique îi cuprinse o mână în mâinile ei.

– Draga mea, să fii întristată e una, dar să înlocuieşti un set de valori morale cu nişte comedii bufe destinate vulgului e cu totul altceva!

– Plus că ideea de farsă a unor marxieni extremişti, completă doctorul Rammstein, este să-i tăvălească în catran şi-n fulgi pe toţi membrii claselor superioare, să-i alunge din oraşe şi să abolească proprietatea privată.

Amélie îi aruncă o privire şocată.

– Şi nu ştiu cât de tare te-ar încânta un asemenea tratament, încheie inventatorul.

– În fine, marxienii ca marxienii, zise domnişoara de Sans-Souci. Dar pălărierul chiar era un om de toată isprava. E drept că, de când i se duseseră minţile, când mergeam la probe mă întreba dacă n-aş vrea nişte vin...

– Vin? făcu Jeanne d'Arc Électrique.

– Tocmai, că n-avea niciun fel de vin în atelier, explică Amélie. Era un om foarte cumpătat - nu bea niciodată băuturi alcoolice. Şi... îmi mai spunea câteodată o ghicitoare.

– Aşa, o încurajă Jeanne.

– Care e asemănarea dintre un corb şi o masă de scris?

– Şi care este? întrebă doctorul Rammstein.

– N-am nici cea mai vagă idee.

Şi tare mă tem că n-o să mai aflu niciodată răspunsul.

Se şterse la ochi cu colţul batistei brodate. Rimelul i se întinse pe obraji în dâre negre, dându-i aerul unui strigoi dintr-o piesă rituală ducofereză.

– Acum o să trebuiască să caut alt pălărier. Ce n-aş da ca Pălărierul Nebun să fie iar în viaţă, întreg la trup şi la minte!

– Am o idee, îi zise Victor Rammstein cu voce joasă lui Jeanne d'Arc Électrique.

VI. După lăsarea întunericului, doctorul Rammstein şi colega sa reveniră la poarta cimitirului, înfăşuraţi în pelerine negre sub faldurile cărora ascunseseră lopeţi pliante, cumpărate de Jeanne d'Arc Électrique din surplusurile armatei goreniene. Schimbară câteva cuvinte şoptite cu paznicul de noapte, nişte monede scoaseră un clinchet slab când trecură dintr-o mână în alta, apoi poarta metalică se întredeschise cu un scârţâit şi cei doi savanţi intrară în cimitir.

Doctorul Victor Rammstein aprinse un felinar orb. Porniră pe alei, mergând cu grijă, iar ici şi colo câte o bătrânică îi urmări cu priviri suspicioase, după care reîncepu să taie flori din coroanele depuse peste zi, cu gând să le vândă pe străzile din Ytrik în dimineaţa următoare.

Ajunseră la mormântul Pălărierului Nebun. Dădură deoparte coroanele de pe mormântul proaspăt acoperit, apoi lăsară pelerinele la îndemână pe o piatră funerară învecinată, depliară lopeţile şi începură să sape cu rândul. Pe întuneric, doar la lumina slabă a felinarului orb, treaba se dovedi mai anevoioasă decât crezuseră iniţial, însă cei doi perseverară.

Într-un târziu, lopata doctorului Rammstein scrijeli lemnul sicriului.

– Cred că am ajuns la liman, anunţă el din groapa redeschisă.

– S-ar putea s-ajungi matale pe după gratii, îl anunţă o voce jovială de pe alee.

Jeanne d'Arc Électrique şi Victor Rammstein se întoarseră în direcţia vocii. Înspre ei veneau doi poliţişti în uniforme bleumarin, unul slab, celălalt rotofei. De sub cască, celui rotofei îi răsăreau favoriţi grizonaţi.

– Vezi tu, Giuliano, zise cel rotofei, când eram ca tine şi-am dat prima dată peste jefuitori de morminte, eu le-am arătat insigna, iar ăia mi-au arătat dosu' lopeţii! Da' nu m-am lăsat! Dacă nu i-am fugărit prin cimitir şi nu le-am cărat la bastoane pe spinare până cândi-am...

– Nu suntem jefuitori de morminte! protestă Jeanne d'Arc Électrique.

– ... cocoşat! continuă poliţistul netulburat. Şi, ca să nu apară vreo confuzie regretabilă, e bine să verifici. Te afli în cimitir?

– Da, dom' sergent! răspunse cel tânăr.

– E trecut de ora-nchiderii?

– Este, dom' sergent!

– Sunt suspecţi lângă un mormânt redeschis?

– Sunt, dom' sergent! Unu' e chiar înăuntru.

– Bună observaţie, Giuliano! De trecut în procesu' verbal. Au lopeţi?

– Au, dom' sergent!

– Au felinar orb?

– Au, dom' sergent!

– Au legitimaţie de la sindicatu' groparilor ca să probeze că s-au pus pe săpat în cimitir în miez de noapte în exerciţiu' funcţiunii, nu cu scopuri infame sau ilegale?

– Or avea, dom' sergent...

– Giuliano, unde ţi-e capu'? Adicătelea, dac-ar fi avut legitimaţie din aia, crezi că nu ne-ar fi arătat-o până acum?

– Atunci, n-au, dom'...

– Sunt Jeanne d'Arc Électrique, contractoare independentă pentru Ministerul Apărării, interveni savanta, exasperată, iar acesta este colegul meu,

doctorul Victor Rammstein. Ne aflăm aici în scop ştiinţific, cu permisiunea generalului Motors.

Scotoci în borseta din piele pe care o purta la centură şi scoase o scrisoare împăturită şi sigilată cu ceară roşie.

– Aveţi aici autorizaţia semnată de general, explică ea, întinzându-le scrisoarea poliţiştilor. Şi dumneavoastră sunteţi...?

Poliţiştii schimbară o privire între ei.

– Patrula de noapte, doamnă! răspunse cel tânăr, mai mult din reflex.

– Vezi tu ce-i cu hârtia aia, Giuliano, făcu celrotofei, că eu mi-am uitat acasă ochelarii de citit!

În spatele celor doi, dintre pietrele funerare, se ivi o imensă siluetă albă care se apropie pe tăcute şi se înălţă la două staturi de om. Cu blândeţe, le puse câte o labă cu gheare pe umăr poliţiştilor. Cei doi îngheţară.

– N-aveţi treabă în altă parte? mormăi Fram.

Poliţiştii ţipară şi-o rupseră la fugă printre morminte.

– Nu staţi degeaba! le zise doctorul însoţitorilor săi. Daţi-mi o mână de ajutor ca să-l scot din groapă!

VII. Cu oarecare dificultate, înfăşurară cadavrul Pălărierului Nebun într-o prelată şi îl duseră lângă zidul cimitirului, după care verificară dacă nu cumva mai erau trecători pe strada învecinată şi aruncară cadavrul peste coama zidului. Escaladară zidul şi săriră pe trotuar, apoi Jeanne d'Arc Électrique porni pe străduţele învecinate în căutarea unui mijloc de transport. Câteva minute mai târziu, reveni într-o cabrioletă trasă de doi cai.

Inventatoarea coborî şi-l ajută pe doctorul Victor Rammstein să urce cadavrul pe bancheta din faţă, apoi se apropie de vizitiu şi-i întinse câteva monede din argint.

– N-ai văzut nimic, spuse ea cu voce scăzută.

– Ce să văd, coniţă? întrebă vizitiul.

– Exact. Du-ne pe Strada Şoimarilor, la numărul 93!

Jeanne d'Arc Électrique urcă pe bancheta din spate şi închise portiera, iar cabrioleta se puse în mişcare. În urma acesteia porni şi ursul alb.

Pe Strada Şoimarilor, la numărul 93, înainte ca vizitatorii nocturni să ciocănească, uşa se deschise. Dincolo de prag, cu un sfeşnic în care ardeau trei lumânări din ceară galbenă, se afla un bărbat corpolent, cu barba stufoasă şi cu părul rar, cărunt. Bărbatul era îmbrăcat într-o robă largă, din catifea albastru ultramarin, brodată cu semne stranii.

– Am fost înştiinţat că veţi veni, le zise el, privindu-i cu intensitate.

– Bună seara, îi spuse doctorul Rammstein. Jeanne, dumnealui este un mediu, Propp Itsche.

– Încântată, spuse savanta.

– Nu mai puţin, replică mediul. Iar sosirea Pălărierului Nebun mi-a fost anunţată din lumea spiritelor. Poftiţi, intraţi!

Cei doi savanţi trecură pragul, purtând cu ei cadavrul înfăşurat în prelată. Fram, în schimb, preferă să se încolăcească pe trotuar şi să-şi bage nasul în blană. Propp Itsche ridică imperceptibil din umeri, după care închise şi zăvorî uşa de la intrare.

Mediul îşi conduse vizitatorii în josul unei scări cu balustradă din fier forjat, pe lângă bucătărie şi mai departe, într-o pivniţă cu bolţi din cărămidă unde probabil că proprietarii din alte veacuri îşi păstraseră colecţiile de sticle de vin sau butoaiele cu bere făcută în casă. Itsche, însă, instalase în pivniţă o masă şi câteva scaune a căror tapiserie începuse să mucegăiască în întunericul răcoros şi umed.

– Luaţi loc! îi îndemnă el pe cei doi. Asistenta mea va coborî în câteva momente ca să ni se alăture.

Mediul se apropie de un perete şi şopti ceva într-un tub acustic, iar Jeanne d'Arc Électrique şi doctorul Victor Rammstein întinseră

cadavrul pe masă, după care luară loc de o parte și de alta. Între timp, Propp Itsche începu să aprindă câteva lumânări fixate în suporturi metalice pe stâlpii care susțineau bolțile pivniței. Încăperea se mai lumină cât de cât, însă prin firide și pe după coloane rămăseseră zone de umbră.

În pivniță sosi o tânără blondă, plinuță, cu ochii cârpiți de somn, îmbrăcată cu o cămașă de noapte și cu un șal gros de lână vișinie înfășurat peste umeri.

– Aah... asta nu era oră de bântuit prin pivniță, mormăi ea căscând și frecându-se la ochi.

Propp Itsche îi făcu semn din sprâncene. Observând că aveau oaspeți, tânăra se strădui să își intre în rol:

– Am simțit în centrii energetici o mare tulburare în lumea spiritelor. Pe plan eteric...

– Ia loc, te rog! o îmbie doctorul Rammstein. Putem să așteptăm în liniște până termină dumnealui pregătirile, dacă nu ai nimic împotrivă.

Blonda se așeză imediat, vizibil ușurată, iar după câteva momente începu să moțăie. În schimb, mediul trasă heptagrame cu cretă colorată pe podeaua pivniței, unele împrejurul mesei, altele ceva mai departe.

– Pe tot parcursul ritualului, indiferent ce veți vedea sau veți auzi, rămâneți în interiorul heptagramei! le spuse el vizitatorilor. Altfel, riscați o soartă înfiorătoare, de nedescris.

Cei doi savanți schimbară între ei priviri sceptice.

Itsche desenă simboluri ciudate împrejurul heptagramelor, apoi reveni la masă, puse sfeșnicul lângă prelata sub care se ghicea cadavrul și întinse brațele într-un gest teatral:

– Spirite din spațiul subellan, ascultați-mi chemarea! Cu puterea transmisă de la Denera, vă chem să vă adunați și să vă supuneți voinței mele!

O pală de aer rece le răvăși părul celor prezenți și stinse lumânările, lăsându-i în beznă. Jeanne d'Arc Électrique simți cum, de o parte și de cealaltă a mesei, mâinile îi erau apucate de mediu și de asistenta sa. Cu coada ochiului, i se păru că zărea figuri stranii în întunericul din jur, iar din ceea ce apucase să întrevadă, nu era convinsă că și-ar fi dorit să privească pe lumină sau de-a dreptul acele apariții spectrale.

– Care ți-e voia, stăpâne? se auzi din stânga savantei.

Dacă glasul acela hârjâit și sinistru îi aparținea asistentei, atunci blonda merita toată admirația pentru interpretare.

– Deschideți porțile împărăției subterane a zeiței Zoni și aduceți-mi duhul Pălărierului Nebun! porunci Propp Itsche.

– Îndată, stăpâne! răspunse vocea hidoasă.

Trecură câteva minute bune, timp în care lui Jeanne d'Arc Électrique i se mai obișnui vederea cu întunericul din pivniță. Ici și colo se zăreau zone ceva mai puțin întunecoase, poate unde se rătăcea puțină lumină de la felinarele de pe stradă printr-o ferestruică zăbrelită ori printr-un chepeng destinat aprovizionării cu cărbuni. Apoi, subit, deasupra mesei se iscă o fosforescență lăptoasă, albicios-verzuie, care le lumină slab chipurile celor adunați împrejurul mesei.

– Cine îmi tulbură odihna? întrebă un alt glas.

– Te rog, nu te mai băga în seamă! îi spuse Rammstein pe neașteptate asistentei.

Aceasta îi aruncă o privire scandalizată și se bosumflă.

– Ne auzi, Pălărierule? întrebă doctorul.

Din fosforescența de deasupra mesei se contură un chip uman care semăna la trăsături cu cadavrul de pe masă. Chipul încuviință.

– Ai vrea să revii pe tărâmul nostru și să-ți reiei activitatea? continuă inventatorul.

Mediul se încruntă.

– Stați puțin! zise el.

Rammstein ridică o mână, iar Propp Itsche tăcu.

– Destule persoane din lumea bună goreniană îți regretă amarnic dispariția prematură, iar unele te consideră de neînlocuit.

Chipul spectral schiță un zâmbet chinuit.

– Știm că ți-ai petrecut viața în sărăcie și în suferință, continuă doctorul, însă vom face în așa fel încât viitorul dumitale să fie mai bun. Ne acorzi permisiunea să te resuscităm?

Spectrul încuviință. Doctorul Rammstein își deschise valijoara din piele neagră, pe care o ținuse până atunci pe podea, lângă piciorul mesei, și scoase dinăuntru un dispozitiv pneumatic pe care îl puse în funcțiune cu o manetă. Fosforescența fu absorbită în dispozitiv, iar după dispariția ei completă Rammstein închise dispozitivul în valijoară – mai mult pe pipăite.

Propp Itsche scăpără un chibrit cu măciulie de fosfor și aprinse din nou lumânările din sfeșnic.

– Stați așa! zise el, contrariat.

Asistenta îi făcu un semn discret, iar Itsche ridică brațele:

– Spirite din spațiul subellan, părăsiți această casă și nu-i mai treceți pragul până când vă voi invoca din nou! rosti el repezit și cam fără tragere de inimă.

Coborî brațele și se întoarse către doctor cu o sclipire mânioasă în ochi.

– N-aveați de gând să-l întrebați despre cei dragi?

– Părinții mei sunt în viață, slavă Celor de Sus, răspunse Rammstein.

– Și-ai mei la fel, adăugă Jeanne d'Arc Électrique.

– Nu voiați să vă aflați viitorul?

– Viitorul ni-l creăm noi, replică doctorul.

– Nu voiați o influență favorabilă în plan eteric?

– Voiam spiritul Pălărierului Nebun – și se pare că l-am obținut.

– Vă jucați cu forțe pe care nu le puteți controla! îi avertiză mediul.

– La fel ți-aș putea spune și dumitale, i-o întoarse Rammstein pe un ton calm. Dar am să-ți mulțumesc pentru ajutorul dat și am să pornesc spre laborator.

Îi aruncă o privire lui Jeanne d'Arc Électrique.

– Se apropie zorile, iar noi mai avem multe treburi de făcut.

VIII. Într-adevăr, când ieșiră din locuința mediului, constatară că, deși răsăritul soarelui era încă departe, întunericul începuse treptat să se risipească. Doctorul Rammstein îl plăti pe Propp Itsche, iar acesta, văzând suma primită, se însenină, ba chiar schiță un zâmbet.

De această dată, Jeanne d'Arc Électrique fu cea care rămase pe trotuar, lângă cadavrul înfășurat în prelată, iar Victor Rammstein porni în căutarea unei cabriolete. Pe când își aștepta colegul să revină, Jeanne zări pe stradă un trecător întârziat, însă acela, când dădu cu ochii de ursul alb, preferă să se întoarcă din drum decât să treacă pe lângă ei.

După câteva minute bune, pe stradă sosi căruța unui vânzător de cărbuni. Jeanne d'Arc Électrique făcu ochii mari, mai ales când căruța se opri alături de ea, iar de pe capră coborî doctorul Rammstein.

– Doctore! făcu savanta pe un ton indignat.

Rammstein ridică o sprânceană.

– Doar nu te aștepți să urc în așa ceva? continuă Jeanne d'Arc Électrique.

– Stimată colegă, dacă la ora asta puteți găsi un vehicul mai bun, voi fi mai mult decât fericit să călătoresc în acela! îi răspunse ușor înțepat doctorul.

Savanta pufni.

– Mergem? insistă Rammstein.

– Mergem, sigur că mergem, făcu ea resemnată.

Se opintiră ca să urce cadavrul în căruță, după care Jeanne d'Arc Électrique sui pe capră, lângă căruțaș, iar doctorul se instală în spate. Fram, ca de obicei, veni pe jos în urma lor.

Ceasul din vechiul Turn al

Fierarilor bătu ora patru dimineața când cei doi ajunseră pe Strada Chihlimbarului, unde doctorul Rammstein avea laboratorul. Îl plătiră pe căruțaș, coborâră cu oarecare dificultate cadavrul din căruță, după care, mai mult târâș, îl duseră cu prelata până la intrarea laboratorului. Vrând-nevrând, se mânjiseră cu praf de cărbune pe haine și pe față.

Victor Rammstein bâjbâi prin buzunarele redingotei după chei, apoi începu tacticos să descuie ușile. Jeanne d'Arc Électrique îi aruncă o privire rugătoare.

– Dac-ai putea un pic mai repede... șușoti ea.

Doctorul clătină din cap.

– Nu e ca și când Pălărierul ar fi pe cale să-și piardă răbdarea și să plece pe nepusă masă, explică el în timp ce se lupta să răsucească o cheie în broască.

– Dacă trece pe-aici vreo patrulă, nu știu cum o să scăpăm de ea.

Cu un scrâșnet metalic, ușa se deschise. Cei doi duseră cadavrul înăuntru, mai mult pe bâjbâite, după care Rammstein scăpără un chibrit și aprinse o lampă cu gaz.

– Bine ai revenit în laboratorul meu, colega! zise el, vizibil ușurat. Vine și Fram?

Jeanne d'Arc Électrique ieși în prag și se uită pe stradă încoace și încolo.

– Nu-l zăresc nicăieri, anunță ea peste umăr. S-o fi dus în treaba lui, dacă ne-a văzut ajunși cu bine la destinație.

– Atunci, intră, te rog, și încuie ușa! îi spuse doctorul. Greul abia acum începe...

IX. Victor Rammstein aprinse rând pe rând lămpile cu gaz din dreptul mesei de operații. Apoi, savanții înlăturară cu grijă prelata, decupară hainele de pe cadavru și îl ridicară pe Pălărier pe masa de operații. Ceva mai încolo, pe o altă masă, se ghicea o formă umană acoperită de un cearșaf.

– Cum Pălărierul a decedat de mai multe zile, va trebui să-i înlocuim diverse organe și sisteme cu altele proaspete, explică Rammstein.

– Ai dezgropat alt cadavru ieri după-masă, doctore? întrebă Jeanne.

– Dimpotrivă, l-am cumpărat înainte să-l îngroape, replică Rammstein.

Cei doi schimbară o privire. Jeanne d'Arc Électrique nu ceru detalii suplimentare. Doctorul Victor Rammstein nu i le oferi.

În schimb, puse la fiert un vas în care se aflau instrumente chirurgicale, apoi, după ce apa clocoti minute în șir, doctorul opri flacăra arzătorului și lăsă vasul să se răcească treptat.

Își așeză redingota în cuier, își suflecă mânecile hainei – având grijă să desfacă nășturei – și se spălă temeinic pe mâini, după care își puse mănuși din cauciuc natural.

– De ce nu-ți scoți haina, doctore? întrebă Jeanne d'Arc Électrique.

Rammstein clătină ușor din cap.

– Ar fi indecent, explică el pe un ton scăzut. Spală-te pe mâini, te rog, și apoi pune-ți o pereche de mănuși!

– Chiar e necesar? făcu savanta. Pacientul e gata decedat...

– Nu pentru siguranța pacientului, colega, ci pentru a dumitale, precizează Rammstein. Germenii...

– A, germenii! surâse Jeanne d'Arc Électrique.

– Da, germenii intrați accidental în fluxul dumitale sangvin ți-ar putea cauza o infecție sau chiar decesul.

– Cei mai mulți membri ai Academiei nu cred...

– Cei mai mulți membri ai Academiei n-au decât să creadă ce vor, o întrerupse fără menajamente doctorul. Dar, din moment ce te-am invitat în laboratorul meu, sunt răspunzător pentru siguranța dumitale. Așa că fii amabilă și hai mai repede cu spălatul și cu pusul mănușilor, că ne apucă dimineața!

Într-adevăr, prin ferestrele murdare de funingine

situate deasupra uşii laboratorului începuse să se strecoare o lumină cenuşie şi tristă.

Jeanne d'Arc Électrique urmă instrucţiunile întocmai. Se puseră pe lucru, scoţând şi înlocuind un organ, apoi altul, suturând vase sangvine în trupul Pălărierului şi conectând fibre nervoase. Într-un târziu, doctorul Rammstein scoase dispozitivul pneumatic din geanta sa de piele neagră, apoi îl racordă la o mască ce acoperea gura şi nasul cadavrului. Masca se continua cu un tub conectat la un rezervor de oxigen.

Rammstein deschise valva ce ţinea în dispozitiv fluidul fosforescent, iar fluxul de oxigen din tub purtă fosforescenţa în plămânii Pălărierului.

– Îndepărtează-te de lângă masă, colega! îi spuse el savantei, apoi plasă doi conductori pe cadavru şi declanşă o descărcare electrică.

Trupul de pe masă se arcui.

Rammstein repetă operaţiunea de câteva ori. Când noua inimă a Pălărierului începu să bată, doctorul îi făcu pacientului transfuzii cu sânge proaspăt, după care începu să închidă inciziile. Ocazional, când Pălărierul dădea să se mişte, Jeanne d'Arc Électrique îi administra câte o doză de eter.

Pe la amiază, încheiară operaţia, iar când îşi reveni din anestezie Pălărierul îi privi speriat.

– A fost un vis? se interesă el cu voce slabă. E aievea? E viaţa de apoi?

– E tot viaţa din Gorena, cum o ştii, răspunse Victor Rammstein. Doar că, în locul dumitale, deacum încolo m-aş ţine departe de cuvele cu mercur pentru tratarea fetrului.

– Şi ce altceva să fac? întrebă nedumerit Pălărierul.

– Te-ai putea înscrie în Clubul pentru Explorări şi Experimente, zâmbi doctorul pe sub mustaţă. Gazda noastră, Amélie de Sans-Souci, ar fi încântată să te revadă.

– Iar eu te-aş putea prezenta generalului Motors, interveni Jeanne d'Arc Électrique. Un experiment reuşit ar putea însemna un contract lucrativ.

Ultima remarcă păru să-l depăşească pe resuscitat.

– Apropo, zise savanta, care este asemănarea dintre un corb şi o masă de scris?

Pălărierul o privi descumpănit.

– Habar n-am, recunoscu el într-un târziu. Oricum, mi se pare o ghicitoare complet absurdă...

X. Dimineaţa zilei următoare îi găsi pe cei trei coborând dintr-o cabrioletă pe treptele care duceau spre intrarea principală a Ministerului Apărării. Pălărierul era nesigur pe picioare, însă arăta destul de prezentabil într-un costum de haine luat la mâna a doua. Împrejur, pe stradă, micii ştrengari agitau ziare şi strigau cât îi ţinea gura:

– Luaţi Curierul! Luaţi Curierul ca să aflaţi ştirea senzaţională! Pălărierul Nebun a murit! Trăiască Pălărierul Sănătos!

Florin Pîtea s-a născut pe 18 august 1971 la Câmpina, este communications manager la F & R Worldwide şi în 2011 a primit titlul de doctor în filologie engleză cu o lucrare despre subgenul (post) cyberpunk intitulată „Art Wasn't Quite Crime". Şi-a făcut debutul literar în 1992, în revista „Colecţia de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice Anticipaţia", iar până acum a publicat două volume de proză scurtă („Necropolis", 2001, respectiv „An/Organic", 2004) şi două romane (*Gangland*, 2006, respectiv *Anul terminal*, 2012). Lucrările sale sunt prezente în antologii, almanahuri şi periodice, dintre care amintim „Ferestrele timpului" şi „Lumi străine". A fost distins cu premiile ARSFan (1994, 1995) şi Vladimir Colin (2002-2005, 2005-2007). În prezent pregăteşte un nou volum de povestiri şi nuvele, „Secretele cărţii cu scoarţe de argint".

Blogul personal: http://tesatorul.blogspot.com/

REVOLTA ÎNGERILOR

Rodica Bretin

... Îngerul şi-a desfăcut aripile, iar zarea s-a cutremurat, înecată într-o lumină sângerie... Am lunecat în genunchi, printre sfărâmături, cadavre, cioburi, traverse răsucite; şi-n tăcerea apocaliptică mi-am auzit ruga, deznădejdea.

„Pentru ce?!"

Nu toți fuseseră vinovați, de ce o singură osândă? Și cine-i judecase? Cu ce drept?

Am strigat, ridicând pumnul spre cerurile din care El privea nepăsător. Atunci, îngerul mi-a făcut semn să mă apropii și am pornit, șovăielnic, umbrindu-mi ochii cu palma. Nu-i vedeam chipul, trupul. Doar o siluetă de lumină. Însă privirea îi ardea, iar vorbele mi-au bubuit sub frunte:

„Soarta lor va fi în mâinile tale, Patrick. Numai tu îi poți izbăvi!"

M-am uitat la morții din jur – erau atâția, sute, presărați printre vagoanele zdrobite... Fiecare avusese un nume, o viață. Nu eu le adusesem pieirea – cum să le dau totul înapoi?

Am privit în ochii de foc cu îndoială.

„Ce să fac?"...

Zdruncinătura m-a dezmeticit; eram treaz, cu inima bătând nebunește. Dincolo de fereastra murdară, o gară aidoma celorlalte: Mala. Am răsuflat adânc, ca să-mi vin în fire.

Coșmarul. Repetat, aidoma – eu, îngerul, trupurile sfârtecate și întrebarea ce rămânea mereu fără răspuns... Trenul. Asta trebuia să fie! După atâta vreme, mă săturasem.

Cumpără-ți o mașină, Patrick. Ideea mă ispitea, dar n-aveam destui bani. Poate într-un an, doi...

Locomotiva a pornit iarăși, cu scrâșnete și opinteli. Urmau Grenagh și Blarney. Apoi Corcaigh mă aștepta, cu bastioanele înțesate de tunuri adormite pe vecie, cu străzi largi, case de gresie și grădini, cu frumusețea-i străveche. Două zile în care să-mi trag sufletul: un răgaz.

Nu voiam. Am clătinat din cap și bărbatul de lângă mine a trecut sticla mai departe. Compartimentul era plin, ca-ntotdeauna. Trei mineri, un pădurar, veterinarul cel gras, dirigintele de poștă și nevastă-sa. Am închis ochii să nu-i mai văd, să uit că Luni o să mă întorc din nou, cu același tren, într-același vagon...

Mala, orașul de pe Apa Neagră, și bătrânul port: hotarele jalnicului meu domeniu. Între ele, mine abandonate, gatere, ferme. Și eu, pe drumurile colbuite, bătând la porți mereu ferecate. Zece ani de mizerie, printre săraci cu duhul și suflete ieftine.

Cei din Corcaigh mă priveau de sus, ca pe un ratat. Prietenii îmi uitaseră telefonul, apoi numele, iar când ne întâlneam se depărtau în grabă, ferindu-se ca de o boală.

„...Domnii vor să cumpere?"

Am tresărit. În ușa compartimentului, o fetiță ne arăta coșul: fragi, zmeură, afine.

Ceilalți nu păreau s-o vadă. Minerii destupaseră încă o sticlă, pădurarul se uita pe fereastră, omul de la poștă citea ziarul – doar nevastă-sa a fluturat din mână, de parcă voia să alunge o muscă.

Nu, copilă, domnii nu cumpără nimic, niciodată.

De atâta vreme mă căzneam să vând. Săpunuri, aspiratoare, radiouri, jucării... Mă primeau bănuitori, ostili. N-aveau nevoie de fleacuri ca sclifosiții de la oraș – ei trăiau simplu, zgârciți și nespălați, asemeni străbunilor care-l urmaseră pe Brian Boru. La naiba! Mai lesne aș fi vândut enciclopedii papuașilor.

Şi fetiţa învăţase lecţia vieţii în luminata Irlandă. Se trăgea spre coridor privind în pământ, fără să aştepte vreun răspuns.

Când l-a primit, a ridicat ochii: întunecaţi, lucind umed, ca ai căprioarelor oprite din fugă. Era uimire în ei, neîncredere. Şi speranţă.

Da, voiam să cumpăr. Un cornet cu fragi şi unul cu zmeură. Ba chiar încă două, cu afinele care nu-mi plăcuseră vreodată...

În compartiment s-a lăsat tăcerea. Pădurarul mă privea ca pe un braconier ivit brusc dintr-o tufă, doamna şi-a strâns buzele, veterinarul a murmurat ceva neauzit.

Fetiţa a făcut un pas înainte şi, în lumina săracă am văzut că era desculţă. Şuviţele negre, zburlite, îi încadrau chipul ca o aureolă de spini. Câţi ani să fi avut? Poate cincisprezece, dar părea mai mică în rochia-i albastră, scurtă, atârnând pe trupul slab. Mi-a întins fragii zâmbind cu sfială – şi-n clipa aceea degete butucănoase i-au încleştat umerii, smucind-o ca pe o paiaţă de cârpă.

„Vagaboando! Cerşetoareo!"

Sprâncenele stufoase se uniseră într-una singură sub cozorocul şepcii, vorbele ieşeau şuierate printre dinţii galbeni şi rari. Veterinarul dădea din cap cu înţeles, doamna se înviorase, minerii râneau.

„Las-o, domnule, că n-a făcut nimic rău..."

Zdrahonul s-a răsucit spre mine ca muşcat de şarpe. Chipul i se schimonosise – furia, indignarea îl sufocau.

„Tu ce te bagi? E cu tine?!"

Nu era. Nici cu mine, nici cu altcineva. Doar o orfană azvârlită de valurile sorţii pe ţărmuri sterpe, neprimitoare.

„Îi plătesc eu biletul."

Pădurarul a oftat cu năduf, obrazul buhăit al bărbatului în uniformă s-a întunecat. Doar fetiţa se uita la mine cu ochii aceia mari, tremurând. Încleştarea ce-i fărâma oasele firave a slăbit.

„Dar... nu se poate..." bâiguia namila, văzând că-i scapă vânatul din gheare.

Mi-am scos portofelul, am numărat hârtiile. Un miner a fluierat a dezamăgire, grăsanul pufnea neputincios; însă doamna a hotărât că era destul.

„Ia ascultă, tinere! Cine te crezi? Dacă eşti aşa de milos, ia-o acasă – dacă nu..."

O frântură de clipă am fost gata să mă ridic.

Chiar asta aveam să fac! O să mă duc la comisie, la judecător, la orfelinat, oriunde, o voi înfia de va fi nevoie... Tot eram singur şi ocolit ca un lepros!

Însă ceva, poate anii de umilinţe, poate lenea, m-a oprit. Lipseam de acasă cinci zile pe săptămână. Cu cine s-o las?... Şi-apoi, de unde bani să cresc un copil?!

Până la urmă nu era prima, nici ultima nedreptate de pe lume. La ce bun să mă pun de-a curmezişul? Fetiţa va fi dată jos în cea dintâi gară, iar poliţiştii o vor duce la orfelinat. Cineva se va găsi să-i poarte de grijă. Nu era treaba mea, viaţa-mi fusese îndeajuns întoarsă pe dos.

Am băgat banii în portofel, am înghiţit anevoie nodul din gât şi mi-am ferit privirea. Doamna a surâs mulţumită, minerii au scos o nouă sticlă, zdrahonul şi-a îmbrâncit prada pe coridor. Apoi, paşii, sudălmile s-au îndepărtat şi am auzit şuieratul locomotivei,

zbaterea văzduhului închis în capcana de piatră a văii.

Am ieşit, mi-am scotocit buzunarele după brichetă, am aprins o ţigară cu mâini tremurătoare. De ce trebuiau să mi se întâmple toate numai mie?! Păcat, ispăşire, vina nepăsării şi osânda remuşcărilor... Dar de mine se îndurase cineva, vreodată? Nu-mi ajungea o Cruce, nu era destul de grea Golgota vieţii?

Brazi, stânci, prăpăstii, iarăşi brazi. Şi bufniturile: rare, înfundate, venind dinspre capătul vagonului. O uşă rămăsese deschisă, se izbea de toc enervant, cu stăruinţa nesfârşită a lucrurilor ce au hotărât să se revolte.

Din câţiva paşi am fost acolo, am tras de mâner. Şi am văzut: coşul spart, cornetele strivite, ca şi cum cineva le călcase înadins... Şi dacă bruta o bătuse, dacă avea să-i mintă pe poliţişti?! Am sărit peste balta cleioasă, trecând în celălalt vagon.

Un compartiment, altul şi altul. Pustii, cu sticle goale şi resturi de mâncare pe banchete, pe podele, cu perdelele rupte, soioase. Ce aşteptam să găsesc?!

Atunci, am auzit sunetul. Aspru, îngroşat, ca o grohăială. Geamul toaletei fusese mâzgălit, vopsit şi răzuit de-atâtea ori că nu mai ascundea nimic. Şi m-am uitat.

La fetiţa frântă peste vasul de fontă în care tremura o mlaştină scârboasă, duhnitoare. La zdrahonul care se înverşuna asupră-i, cu pantalonii lăsaţi în vine, cu şapca dată pe spate. La rochia aruncată pe jos. Şi iarăşi la coapsele subţiri, la şoldurile înguste şi mugurii mici ai sânilor – o neîmplinire neluată în seamă de cel care încleşta, strivea cu turbare.

Încremenisem. Buzele mi-erau uscate, obrajii îmi ardeau de ruşine, de vină. Răsuflarea namilei se iuţise, izbea tot mai încrâncenat trupul de alabastru, săltându-l de la podea, iar eu stăteam acolo, uitându-mă, fără să fac nimic, fără să...

Ridicată pe vârfuri, cu şuviţele-spini lipite de frunte, fetiţa scrijelea zadarnic pereţii mânjiţi. O clipă, o mie... Deodată, între două smuciturі, înainte ca menghina mâinii păroase s-o apuce de ceafă, a întors capul şi m-a privit. Cu milă.

Zguduitura, urletul metalului sfârtecat au umplut lumea. Pe urmă n-a mai fost decât tăcere.

...Căzusem în genunchi, printre sfărâmături, cadavre, cioburi, traverse răsucite. În vagonul răsturnat era praf, era fum. De undeva răsunau gemete, strigăte tot mai stinse, iar lângă mine, omul în uniformă zăcea cu ţeasta preschimbată într-un terci roşiatic.

O siluetă, în penumbră: fetiţa, cu trupul lucind stins sub vânătăi şi mâzgă. A venit, uitându-se la ţeava care îmi ieşea din pântece, la măruntaiele răbufnind din rană. Era linişte în ochii aceia de rubin. Şi neîndurare.

„Voi, oamenii... Credeţi că vi se cuvine totul, că vi se iartă toate... Nu şi de noi!"

A arătat spre zarea înecată într-o lumină sângerie şi i-am văzut venind, cu lănci, spade şi platoşe, mulţimi nenumărate, ce aveau să se abată asupra lumii.

„Dar El nu va îngădui...", am şoptit.

„Nu ne mai pasă!"

Ochii ei vărsau flăcări, aripile i s-au desfăcut.

„Dormi, Patrick", a spus, înainte să pornească spre ceilalţi.

Apoi s-a lăsat bezna.

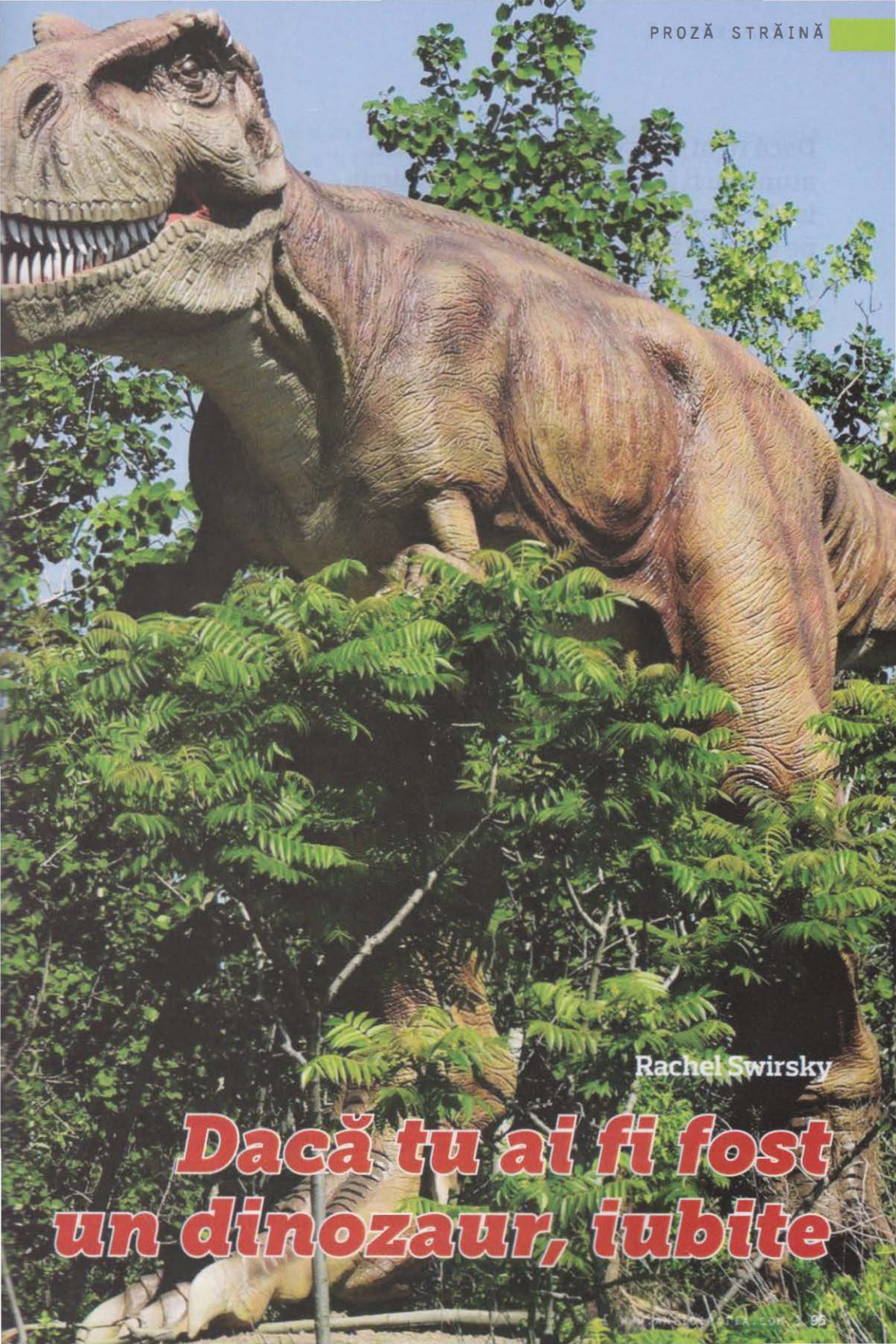

Rachel Swirsky

Dacă tu ai fi fost un dinozaur, iubite

Dacă tu ai fi fost un dinozaur, iubite, atunci ai fi fost un T-Rex. Unul micuț, înalt de numai 1,78 m, adică atât de înalt pe cât ești tu ca om. Ai fi avut oase fragile și ai fi pășit cu legănatul cel mai delicat și politicos pe care l-ai fi putut reuși pe ghearele masive. Ochii tăi ar fi privit cu blândețe de sub fruntea osoasă.

Dacă tu ai fi fost un T-Rex, atunci eu aș fi devenit îngrijitoare la grădina zoologică, pentru a-mi putea petrece tot timpul cu tine. Ți-aș fi adus găini și capre vii. Aș fi privit carnea lor strălucindu-ți pe dinți. Mi-aș fi făcut culcușul pe podeaua cuștii tale, în pământ umed căptușit cu frunze. Când n-ai fi putut dormi, ți-aș fi cântat cântece de leagăn.

Dacă ți-aș fi cântat cântece de leagăn, aș fi observat repede că ai ureche muzicală. Ai fi cântat în armonie cu mine și glasul tău aspru și vibrant ar fi fost un contrapunct interesant pentru vocea mea. Când m-ai fi crezut adormită, ai fi plâns în noapte balade de iubire neîmpărtășită.

Dacă ai fi cântat balade de iubire neîmpărtășită, te-aș fi dus în turneu. Am fi mers pe Broadway. Tu ai fi stat pe scenă, cu ghearele înfipte în scândurile podelei. Spectatorii ar fi lăcrimat înaintea frumuseții melancolice a interpretărilor tale.

Dacă spectatorii ar fi lăcrimat înaintea frumuseții melancolice a interpretărilor tale, ei ar fi pus mână de la mână pentru a susține cercetările în domeniul reînvierii speciilor dispărute. Banii s-ar fi revărsat în institutele științifice. Biologii ar fi aplicat ingineria inversă găinilor, până ar fi izbutit să descopere cum să le înzestreze cu dinți. Paleontologii ar fi dezgropat fosile în căutarea urmelor de colagen. Geneticienii ar fi dedus cum să creeze un dinozaur pornind de la zero, descoperind secvențele ADN exacte care codifică totul la ființele vii, începând cu mărimea pupilelor și terminând cu ceea ce permite creierului să contemple apusul soarelui. Ar fi muncit până ți-ar fi creat o parteneră.

Dacă ei ți-ar fi creat o parteneră, eu aș fi fost domnișoară de onoare la nunta ta. Aș fi asistat stângace în rochie de șifon verde, o culoare care mă face să par palidă, și ți-aș fi ascultat jurământul de credință. Aș fi fost geloasă, desigur, și de asemenea tristă, fiindcă vreau să mă mărit cu tine. Aș fi știut totuși că este cel mai bine să te însori cu altă făptură similară ție, cu același tip de corp, osatură și șablon genetic. V-aș fi privit pe voi doi stând în fața altarului și te-aș fi iubit chiar mai mult decât te iubesc în clipa asta. Sufletul meu s-ar fi simțit ușor ca fulgul, deoarece aș fi știut că noi doi am făcut ceva nou în lume și în același timp am reînviat ceva foarte vechi. Și eu aș fi fost fericită, pentru că aș fi împrumutat fericirea ta. Nu mi-ar fi trebuit decât ceva albastru, cum zice cântecul.

Dacă nu mi-ar fi trebuit decât ceva albastru, aș fi alergat prin biserică, cu tocurile țăcănind pe pardoseala din marmură, până aș fi ajuns la o vază de lângă strana din față. Aș fi scos o hortensie de nuanța cerului, aș fi apăsat-o pe inimă și inima mea ar fi bătut ca o floare. Aș fi înflorit. Fericirea mea s-ar fi transformat în petale. Șifonul verde ar fi devenit frunze. Picioarele

mi-ar fi fost tulpini dalbe și părul pistiluri delicate. Albinele ar fi sorbit nectaruri exotice din gâtul meu. I-aș fi uimit pe toți cei strânși acolo, biologii și paleontologii și geneticienii, reporterii și gură-cască și melomanii, toți oamenii aceia care – amăgiți de zorzoanele spiralei-și-fosilei dinozaurilor clonați – credeau că trăiau într-o lume science fiction, pe când, în realitate, ei trăiau într-o lume a magiei, în care totul și orice era posibil.

Dacă spectatorii ar fi lăcrimat înaintea frumuseții melancolice a interpretărilor tale, ei ar fi pus mână de la mână pentru a susține cercetările în domeniul reînvierii speciilor dispărute.

Dacă noi am fi trăit într-o lume a magiei, în care totul și orice ar fi fost posibil, atunci tu ai fi fost un dinozaur, iubite. Ai fi fost o creatură a curajului și puterii, dar și a blândeții. Ghearele și dinții tăi ți-ar fi intimidat dușmanii fără efort. În vreme ce tu – omul fermecător și fragil – trebuie să te bizui pe inteligență și farmec.

Un T-Rex, chiar unul mititel, n-ar fi trebuit niciodată să înfrunte cinci bărbați scandalagii, plini de gin și răutate. Un T-Rex și-ar fi dezvelit colții și ei ar fi tremurat. S-ar fi ascuns sub mese, în loc să le răstoarne. S-ar fi prins unul pe celălalt, căutând siguranță, în loc să prindă tacurile de biliard cu care te-au bătut, numindu-te poponar, turcalete, femeie cu penis, căcăcios, toate epitetele la care se puteau gândi, indiferent dacă aveau sau nu legătură cu tine, răcnind și răcnind, pe când tu cădeai pe podea, lunecând pe propriul tău sânge. Dacă tu ai fi fost un dinozaur, iubite, atunci te-aș fi învățat mirosurile bărbaților aceia. Te-aș fi adus la ei fără zgomot, oho-ho, fără cel mai mic zgomot. Totuși ei te-ar fi văzut. Ar fi fugit. Nările tale s-ar fi dilatat, inhalând noaptea, și apoi, cu iuțeala unui prădător, ai fi atacat. Te-aș fi privit cum le-ai fi scurs viețile – izvorul roșu, revărsarea de mărunțaie strălucitoare și încolăcite – și aș fi râs, râs, râs.

Dacă aș fi râs, râs, râs, în cele din urmă m-aș fi simțit vinovată. Aș fi promis că nu voi mai face niciodată așa ceva. M-aș fi ferit să citesc ziarele când ar fi publicat fotografii ale văduvelor înlăcrimate și copiilor orfani ai bărbaților aceia, tot așa cum ei trebuie să se fi ferit să citească ziarele când au publicat fotografia mea. Cumîmimaiadorăreporterii chipul, chipul logodnicei paleontologului cu nunta ei pe jumătate planificată, cu buchetele de hortensii comandate, cu rochiile din șifon verde ale domnișoarelor de onoare deja alese. Logodnica paleontologului ce așteaptă la căpătâiul unui bărbat care nu se va mai trezi probabil niciodată.

Dacă tu ai fi fost un dinozaur, iubite, atunci nimic nu te-ar fi putut zdrobi și dacă nimic nu te-ar fi putut zdrobi, atunci nimic nu m-ar fi putut zdrobi pe mine. Aș fi înflorit în cea mai frumoasă floare. M-aș fi deschis fericită spre soare. M-aș fi încrezut în dinții și ghearele tale care să te/mă/ne țină în siguranță acum și pentru totdeauna, departe de scârțâitul cretei pe vârfurile tacurilor, de târșâitul pantofilor infirmierelor pe coridorul spitalului și de bâlbâielile inimii mele zdrobite.

Premiul Nebula pentru schiță – 2014

Traducerea: Mihai-Dan Pavelescu

Poveștile cu selkie sunt pentru păguboși

Sofia Samatar

Urăsc poveștile cu selkie *(creaturi mitologice din folclorul scoțian și irlandez, care trăiesc ca focile în mare, dar își leapădă pielea, pentru a se transforma în oameni pe pământ – n. tr.).* **Întotdeauna ele istorisesc cum ai suit în mansardă să cauți o carte, dar ai găsit o haină veche și oribilă și ai coborât-o, ținând-o cu vârfurile degetelor, și ai zis „Ce-i mizeria asta?", iar după aceea nu ți-ai mai revăzut niciodată mama.**

Lucrez în restaurantul Le Pacha. Am căpătat slujba după ce a plecat mama, să dau o mână de ajutor la comenzi. În prima seară petrecută acolo, șeful de sală a zbierat de două ori la mine, mi-am fript degetele cu o farfurie fierbinte, mi-am vărsat supă de linte cu pătrunjel pe șorț și mi-am uitat cheile în bucătărie.

La început nu mi-am dat seama că-mi uitasem cheile. Am stat în parcare, respirând lent și îngăduind mirosului de ulei încins să-mi iasă din păr, iar după ce toate celelalte mașini porniseră și se îndepărtaseră, am băgat mâna în buzunarul jachetei. Atunci am știut.

M-am întors în fugă la restaurant și am bătut în ușă cu pumnul. Bineînțeles, n-a venit

nimeni. Am simțit mirosul fumului de țigară cu o clipă înainte să aud glasul.

– Hei!

M-am răsucit și Mona era acolo, iar fumul i se ridica alb dintre degete.

– Mi-am uitat cheile înăuntru, am rostit.

Mona și cu mine suntem singurele fete din Le Pacha. Ea este rudă cu tot personalul restaurantului, cu excepția mea. Proprietarul, căruia i se spune „unchiul Tad", îi este cu adevărat unchi; este fratele mamei ei.

– Să nu vorbești cu el decât dacă trebuie neapărat, m-a sfătuit Mona. E ciudat rău.

Asta fusese după ce suspinase, își aruncase țigara și o strivise cu pantoful, apoi pusese piciorul pe mâinile mele încrucișate în scăriță, ca s-o pot ridica spre fereastră, după care se strecurase în bucătărie și-mi deschisese ușa. Rostise „Madame" cu glas sec și-mi făcuse o plecăciune. Cel puțin mi se păruse că spusese „Madame". Este posibil să fi spus „Milady". Nu-mi amintesc prea bine noaptea aceea, pentru că am băut amândouă mult vin. Mona spusese că dacă tot intraserăm prin efracție, puteam să și șterpelim ceva, așa că aliniase toate sticlele de vin roșu care fuseseră deja deschise. Eu o ajutasem, luminând cu telefonul, și ea scosese dopurile speciale din cauciuc și turnase câte un pic din fiecare sticlă într-o carafă din plastic. Numise amestecul acela „Vinul casei". Mă surprinsese că se purta așa frumos cu mine, deoarece până atunci abia dacă îmi vorbise. Mai târziu avea să-mi spună că-i ura pe toți cei pe care îi întâlnea pentru prima dată. Am sunat acasă, dar tata n-a răspuns; probabil că era în subsol. I-am lăsat un mesaj și mi-am închis mobilul.

– Știi ce mi-a spus un tip în seara asta? m-a întrebat Mona. Voia cușcuș cu vită și a spus „O să iau culcușul cu vită".

Mama Monei nu lucrează în Le Pacha, dar câteodată apare pe la ora 15, se așază în sectorul Monei și plânge. Atunci Mona își îndeasă pe cap șapca ei portocalie de baseball, iese prin ușa din spate și fumează o țigară, iar eu servesc în locul ei. Mama Monei nu comandă nimic de la mine. Are ochii Monei, sau Mona are ochii ei: foarte mari și furioși, cu gene răsfrânte. Clatină din cap și spune: „Nimic! Nimic!" În cele din urmă sosește unchiul Tad și mama Monei îl îmbrățișează și-l sărută, suspinând în arabă.

După slujbă, Mona zice:

– Ai cheile?

Suim în mașina mea și șofez către „La Oase", un cimitir uriaș de pe coasta unui deal. Opresc în parcarea goală și Mona rulează un joint. Există doar un singur felinar stradal, care arde sus și rece în mijlocul parcării. Mona își scoate pantofii, își suie picioarele pe bord și plânge. M-a prevenit despre asta în seara când ne-am cunoscut; eu i-am spus ceva stupid de forma „Ești tare amuzantă" și ea a replicat „De fapt, plâng mult. Asta-i o chestie pe care ar trebui s-o știi". Eram atât de fericită că ea considera că ar trebui să știu chestii despre persoana ei, încât nu mi-a păsat. Nu-mi pasă nici acum, dar este adevărat că Mona plânge mult. Ea plânge fiindcă se teme că maică-sa o va duce în Egipt, unde a trăit familia ei și unde Mona n-a fost niciodată.

– Ce să fac eu acolo? Nici măcar nu vorbesc araba.

Își întinde machiajul cu mâneca și eu îi spun să se uite la felinarul de afară și să-și închipuie că strălucirea lui sticloasă este un foc de tabără și că noi două aruncăm în focul

acela toate poveștile cu selkie scrise vreodată și ne uităm cum ard.

– Tu și poveștile tale cu selkie, îmi spune.

Îi zic că nu sunt poveștile mele cu selkie, nici vorbă, și nu voi istorisi niciodată una, ceea ce este adevărat, n-o voi face niciodată și nu-i spun cum am suit în mansardă în ziua aceea sau că fusesem în căutarea unei cărți pe care obișnuiam s-o citesc în copilărie, *Frumoasa și Bestia*, un basm realmente decent despre un animal care se transformă în om și nu se mai schimbă înapoi, așa cum ar trebui să fie. Nu-i spun Monei că o buclă din părul negru al Frumoasei era prinsă pe pagină sau că Bestia avea coarne galbene și un smoching, sau că în loc să găsesc cartea găsisem haina, iar mama o îmbrăcase, ieșise pe ușa de la bucătărie și plecase cu mașina ei.

O poveste selkie este despre un bărbat din Mýrdalur. Într-o zi el era pe faleză și a auzit oameni care cântau și dansau în interiorul unei grote, după care a văzut un maldăr de piei zăcând pe pietre. A luat una dintre piei, a dus-o acasă și a încuiat-o într-un cufăr. Când s-a întors pe faleză, a găsit o fată care plângea, singură. Era goală-goluță și bărbatul i-a dat straie și a dus-o la el acasă. Ei doi s-au căsătorit și au avut copii. Știți urmarea. Într-o zi bărbatul și-a schimbat haina și a uitat să scoată din buzunar cheia de la cufăr, iar când soția lui a spălat haina, a găsit-o.

– N-o să mergi în Egipt, i-am spus Monei. Noi mergem în Colorado. Ai uitat?

Ăsta era marele nostru vis: să mergem în Colorado. Acolo s-a născut Mona. Acolo a locuit până la vârsta de patru ani. Ea încă ține minte stâncile, brazii și aerul rece, foarte rece. Ea spune că norii din Colorado sunt strălucitori ca niște cioburi de oglinzi. În Colorado, părinții Monei au divorțat și mama Monei a încercat să se sinucidă pentru prima oară. A încercat s-o facă și aici. Și-a băgat capul în cuptor, așezat pe o pernă. Mona era în clasa a șaptea.

Selkie se întorc în mare fulgerător, ca și cum n-ar fi lipsit nicio clipă de acolo. Acesta este unul dintre felurile prin care se deosebesc de oameni. Odată tatăl meu a încercat să se întoarcă undeva; făcea stagiul militar și era detașat în Germania, și s-a dus în Norvegia ca să caute așezarea de origine a străbunicii mele. A găsit-o, ba a găsit chiar și o fermă veche, care avea același nume ca al nostru. În orășel, a intrat într-un restaurant și a comandat lutefisk, o mâncare dezgustătoare din pește pe care o prepară bunica mea. Bucătăreasa a ieșit din bucătărie și s-a uitat la el ca la un nebun. I-a spus că ei mănâncă lutefisk doar la Crăciun.

Așa s-a născut planul tatei de a regăsi gustul original de lutefisk. Tot ce mai are acum din Norvegia este Biblia străbunicii mele. Mai există de asemenea și jurnalul pe care ea l-a scris în ferma aceea din nordul îndepărtat, dar nu-l putem citi. În tot jurnalul există numai trei cuvinte în limba engleză. Dumnezeule, groaznică zi.

Ați putea bănui că tata a cunoscut-o pe mama în Norvegia, unde trăiesc foci. N-a fost însă așa. A cunoscut-o la piscină.

Mama n-a vorbit niciodată despre rudele ei. Am întrebat-o cândva dacă mai avea rude și mi-a răspuns că „nu erau oameni". La momentul respectiv m-am gândit că erau drogați sau infractori, că poate erau în închisoare pe undeva.

Acum aș prefera ca acela să fi fost adevărul.

Una dintre poveștile pe care nu i le spun Monei provine din Dicționarul de folclor britanic al limbii engleze. În povestea aceea, fetița lui selkie este cea care destăinuie unde-i ascunsă pielea. Desigur ea nu știe ce se va întâmpla, ci știe doar că mama ei caută o piele și-și amintește că tata luase una de sub pat și o mângâiase. Mama fetiței scoate pielea de sub pat și spune: „Rămas bun, peerie buddo!" Ea nu se gândește că fetiței îi va lipsi mama sau dacă tot a respirat aer atâta vreme, ar mai putea s-o mai facă încă puțintel. Ea îmbracă pur și simplu pielea și se aruncă în mare.

După plecarea mamei, l-am așteptat pe tata să se întoarcă de la slujbă. El n-a spus nimic când i-am povestit despre haină. A stat în lumina ceasului de pe aragaz și și-a frecat degetele laolaltă, ușor, aproape ca și cum le-ar fi pocnit încheieturile, dar fără sunet. După aceea s-a așezat la masa din bucătărie și și-a aprins o țigară. Până atunci nu-l mai văzusem niciodată fumând în casă. Mama o să piardă, am gândit, apoi am înțeles că nu, mama n-avea să piardă nimic. Noi eram păguboșii. Eu și tata.

El continuă să mă aștepte, așa că plec din parcare înainte de miezul nopții. Sper să ajung acasă suficient de devreme ca să nu mormăie, totuși suficient de târziu pentru ca să nu mai vrea să iasă din subsol, unde demontează televizoare vechi și-mi vorbește despre colegiu. I-am spus că nu mă duc la colegiu. O să mă duc în Colorado, un stat fără ieșire la mare. Doar douăzeci dintre cele cincizeci de state n-au ieșire la mare, ceea ce înseamnă că nu se învecinează nici cu Marile Lacuri, nici cu vreun ocean. Mona aprinde plafoniera și se uită în oglindă, încercând să-și aplice rimel, iar eu trag de volan ca s-o fac să se mâzgălească pe față. Ea stinge plafoniera și mă lovește. Toate geamurile sunt coborâte, ca să se aerisească interiorul și părul Monei îi fluturã nebunește în jurul feței. Peerie buddo, explică dicționarul, este „un termen de dezmierdare".

– Peerie buddo, îi spun Monei.

Ea începe să sughită. Nu se mai poate opri din râs.

N-am sărutat-o niciodată pe Mona. M-am gândit mult la asta, dar am decis că nu-i momentul. Nu mă gândesc că ea s-ar speria, sau ceva de genul ăsta. Nu mă gândesc nici măcar la faptul că mă tem că s-ar putea ca ea să nu-mi răspundă la sărut. Altceva este mai rău: mă tem că mi-ar răspunde la sărut, dar fără niciun sentiment.

Probabil că unul dintre cei mai mari păguboși care s-a îndrăgostit de o selkie a fost bărbatul care-i purta pielea în raniță lui. Se temea atât de tare că ea o va găsi, încât lua pielea peste tot, și când mergea la pescuit, și când mergea să bea în oraș. Într-o bună zi, el a prins o sumedenie de pești. Erau atât de mulți, încât nu-i putea duce pe toți acasă în năvod. A golit ranița și a umplut-o cu pești, a pus pielea pe umăr, dar, în drum spre casă, a pierdut-o.

„Sură-n față, sură-n spată, asta-i pielea căutată." Așa a rostit soția bărbatului, când a găsit-o. El a alergat s-o prindă, ba chiar a reușit s-o sărute, deși se transformase deja în focă, dar ea s-a târât pe drum și a sărit în apă. Bărbatul a stat până la genunchi în valurile reci, duhnind a pește, și a plâns. În poveștile cu

selkie, sărutările nu rezolvă niciodată nimic. În urma unei sărutări nu-ncepe nicio transformare. Oamenii nu te iubesc doar pentru că tu îi iubești. Ce fel de basm ar mai fi și ăla?

– Nu se mai trezea, spune Mona. Am tras-o afară din cuptor, pe podea, am stins gazele și am deschis ferestrele. Să nu crezi c-am fost isteață, fiindcă n-am gândit absolut deloc în clipele alea. L-am sunat pe unchiul Tad și am sunat la poliție, dar tot nu gândeam.

Nu cred că n-a fost isteață. A încercat chiar să-i facă masaj cardiac mamei, dar mama nu s-a trezit decât mai târziu, în spital. Au trebuit să se întindă după ea și s-o tragă afară din moarte, în care intrase adânc. Moartea este mulată pe tine ca pielea, spune Mona. Sură-n față și sură-n spată.

Dragă Mona: Când te privesc, mă doare toată pielea.

Opresc în fața casei Monei, ca să coboare. Casa este întunecată, este casa cea mai întunecată de pe stradă, pentru că mamei Monei nu-i place să lase lumina aprinsă pe verandă. Spune că lumina pătrunde în cameră pe lângă jaluzele și ea nu poate să adoarmă. Mama Monei are un dormitor frumos la etaj, cu multe fotografii vechi în rame poleite, dar doarme pe sofaua din living de lângă acvariu. Privitul peștilor o ajută să adoarmă, deși tot ea spune că țara asta nu are pești adevărați. Asta-i ceea ce Mona numește unul dintre „refrenele" mamei ei.

Mona coboară, smulgând bucățica din inima mea care rămâne cu ea oriunde s-ar duce. Rămâne lângă mașină și se apleacă înăuntru prin portiera deschisă. Abia dacă o pot distinge, dar pot simți mirosul de lămâie al șamponului ei, amestecat cu iz de transpirație și iarbă. Mona miroase ca pădurea, nu ca marea.

– Dumnezeule, zice ea, am uitat să-ți povestesc. În seara asta, la masa șase, era un grup mare de prieteni ai unchiului Tad.

– Da, i-am văzut.

– Comandaseră și supă, dar eu uitasem, și știi ce mi-a spus bătrânul? Tipu-ăla micuț din capul mesei?

– Ce?

– A zis: Vous êtes bête, mademoiselle!

Rostește cuvintele cu voce groasă, hârâită și izbucnește în râs. Îmi dau seama că-i în franceză, dar asta-i tot.

– Ce-nseamnă?

– Ești o idioată, domnișoară!

Pleacă fruntea, înăbușindu-și chicotele.

– Te-a făcut idioată?

– Da, bête este ca bestie.

Ridică fruntea, apoi clatină din cap. O rază de lumină de pe veranda altcuiva se reflectă de pe nasul ei. Ea rostește cu un fals accent norvegian:

– Dumnezeule, groaznică zi.

Eu încuviințez din cap.

– Groaznică zi.

Și pentru că o spunem tot timpul, pentru că face parte din genul de chestii banale, prostești, pe care le-ai putea numi „refrenele" noastre, sau poate din cauza ierbii pe care am fumat-o, o sumedenie de zile par contopite laolaltă în interiorul acestui moment, mai multe decât s-ar putea număra. Ziua când am mers toți la revelion și unchiul Tad a șofat, iar când a oprit și eu am deschis portiera, el mi-a zis s-o închid și eu am replicat „O s-o-nchid când o să fiu de partea cealaltă a ei"; când i-am povestit Monei, am râs amândouă atât de tare, încât a trebuit să fugim de-acolo și să ne ascundem în baie. Ziua când au venit niște tipi pe care-i cunoșteam de la școală și noi le-am servit

vin, deşi nu erau majori, iar Mona a fost atât de nervoasă, încât l-a vărsat pe faţa de masă, şi ziua când verişoara ei drăguţă a venit să ne viziteze şi ne-a făcut sendvişuri cu brânză şi mentă în cuptorul cu microunde şi a fost mustrată fiindcă irosea alimentele. Şi ziua petrecerii pentru aniversarea mamei Monei, când unchiul Tad a cântat şi ne-a făcut pe toţi să dansăm, iar ochii mamei Monei au scânteiat de lacrimi şi după aceea Mona mi-a zis: „Ar trebui să fug pur şi simplu de acasă. Eu sunt singurul lucru care o mai ţine aici." Dumnezeule, groaznice zile. Cele mai bune zile din viaţa mea.

– Pa, şopteşte Mona.

O privesc până dispare în casă.

Mama obişnuia să înoate în fiecare dimineaţă în bazinul de la YWCA. Când eram mică, mă lua şi pe mine. Mie nu-mi plăcea să înot. Stăteam într-un scaun cu o carte, iar ea înota înainte şi înapoi, înainte şi înapoi, ca un licăr vag prin apă. Când am citit Doamna Frisby şi cobaii din NIMH, mi se părea că mama era un cobai de laborator care executa sarcini, după cum atingea mai întâi un perete al bazinului, apoi pe cel opus. În cele din urmă, ieşea şi-şi scotea casca de baie. În vestiar, îşi atârna costumul de baie, o cârpă subţire şi sură, din care picura apă pe podea. Majoritatea oamenilor treceau braţul lacătului prin bretelele costumelor de baie, pentru ca să le poată atârna în afara dulăpioarelor fără a fi furate, dar mama n-a făcut niciodată aşa. Ea se mulţumea să înnoade costumul de zăvor.

– N-o să fure nimeni vechitura asta lăbărţată, spunea ea.

Şi nimeni n-a furat-o.

Acesta ar trebui să fie sfârşitul poveştii, dar nu este. Tata spune că mama a fost un spirit al naturii, străină faţă de oameni, că nu făcea parte dintre noi. N-a plecat din cauza mea, ci pentru că n-a putut învăţa să respire pe uscat. Asta-i povestea cea mai urâtă pe care am auzit-o vreodată. N-o să-i spun niciodată Monei, niciodată, nici chiar când vom pleca spre Colorado cu tot ce avem nevoie în portbagajul maşinii mele şi când mă voi întâlni cu ea în faţa băcăniei, aşa cum am plănuit deja, iar ea va ieşi afară, alergând, zâmbind de sub şapca portocalie de baseball. Nu-i voi spune cât de periculoase sunt mansardele, sau cum unii oameni nu pot să ia totul de la început, sau cum continui s-o văd pe mama în vitrinele magazinelor cu părul ei lung de aceeaşi culoare surargintie ca a hainei, sau cum odată, când au venit în vizită verişorii mei mici, am mers la grădina zoologică şi focile m-au recunoscut, s-au ridicat amândouă în apă şi au vorbit într-un grai străin. N-o să-i spun. Sunt prea speriată. N-o să-i spun nici măcar ceea ce trebuie să ştie: că trebuie să fim mai tari decât mamele noastre, că trebuie să avem alte poveşti, că ar fi bine să nu se răzgândească şi să mă abandoneze în Colorado, pentru că nu voi înţelege, pentru că o voi urî pe vecie şi-i voi arde lucrurile şi voi sta trează toată noaptea urlând la păduri, fiindcă este o prostie să nu poţi respira, cine a mai auzit să poţi respira într-un loc, dar nu şi în altul, iar noi nu suntem aşa, Mona şi cu mine, şi poveştile cu selkie sunt doar pentru păguboşi împotmoliţi de partea greşită a magiei – cei care scapă lucruri, care povestesc totul, care uită cheile, care leapădă.

Povestire nominalizată
la Premiul Hugo
Traducerea:
Mihai-Dan Pavelescu

CATHY BLUE

Mircea Opriță

1

Ceva nu era în ordine.

Matei Adam mai văzuse câinii vagabonzi dând târcoale prin cartier, chiar dacă în orașul lor nu păreau să fie atât de mulți și nici atât de agresivi ca haitele pripășite prin București. Cei despre care televiziunile anunțau periodic ba că atacaseră vreo femeie într-un parc, ba că fusese sfâșiat un copil, și care aveau un noroc politic formidabil: îndată ce administrația hotăra că trebuiau eutanasiați, săreau ca arse puzderia de organizații de protecție a animalelor, trăgând semnale compromițătoare pentru România până la Bruxelles. Se știa și că, odată adunate în țarcuri potăile „comunitare" și oferite populației spre adopție, era inevitabil ca bătrânele milostive cu cazare la bloc să nu se prezinte spre a le salva de răutatea primarilor, eliberându-le după primul colț, ca să-și poată trăi tihnit viața citadină pe străzi și prin parcuri. Matei auzea câinii noaptea, hăulind bezmetici și încăierându-se printre blocuri, iar ziua îi vedea fie tolăniți la umbră pe sub mașinile parcate în preajmă, unde se tăvăleau pe asfalt ca să scape de numeroasele căpușe din blană, fie urmărind sprinten și plini de interes, printre trecători, vreo cățea intrată în călduri.

Lui nu-i plăceau câinii vagabonzi și, de fapt, nu-i plăceau câinii în general, riscând astfel să și-i ridice în cap pe toți cei ce descoperiseră brusc că se putea trăi bine de pe urma fondurilor europene investite în protecția lor. Acum scena se desfășura chiar sub ochii săi, în parculețul organizat ca teren de joacă pentru copii, la câțiva metri sub balconul unde Matei ieșise la soare, pe un scaun de sârmă împletită, cu o cutie de bere în mână. Dulăii hămăiau și mârâiau într-un fel care le trăda și prudența, și enervarea; era altceva decât chelălăielile uneia dintre aventurile lor obișnuite. Tânărul îi văzu cu uimire nu adunați grămadă, ca atunci când își rezolvau între ei, mușcându-se, problemele de autoritate canină, ci dispuși într-un cerc mai larg. Toți aveau boturile rânjite spre mijlocul lui, de parcă i-ar fi iritat ceva aflat acolo, unde nu se vedea decât gazonul proaspăt tuns de cei de la Spații Verzi. Recunoscu niște dulăi ciobănești, cu

blana murdară, o cățea neagră și nervoasă, care lătra ascuțit, și mai mulți comunitari de rangul doi, mici, de rase domnești, câini de apartament uitați de stăpâni, dar dispuși să-și facă treaba, în libertate, chiar cu exces de zel. Săreau înainte, nu mai mult decât un pas-doi, după care reveneau pe linia cercului inițial, agitându-se pe loc și lătrând din ce în ce mai tare spre centrul lui.

Matei Adam rămase consternat de o asemenea tactică, neînțelegând ce anume putuse stârni câinii. Probabil vreun arici, gândise ceva mai devreme, dar locul era curat ca-n palmă și ariciul nu se vedea nicăieri. Apoi urechea lui distinse sunete joase, parcă șoptite, semănând uneori cu niște vibrații ale buzelor, iar la un moment dat, printre lătrături, i se păru că distinge cuvântul „Marș!" sau ceva asemănător. Părea ceva de natură suprarealistă, așa că trase concluzia că se înșelase. Cum concertul de hămăituri începea să-l enerveze, hotărî că era cazul să intervină.

– Marș! strigă, sărind în picioare lângă balustradă. Marș dracului de-aici!

Căută rapid pe balconul lui de la etajul întâi ceva cu care să sperie câinii și, găsind lădița unde-și răsturnase niște legume cumpărate cu o zi în urmă, aruncă în haită cu doi cartofi. Unul dintre proiectile își atinse ținta și victima scheună, sări într-o parte, dar nu-și abandonă atitudinea belicoasă, nici direcția interesului său inițial. Ceilalți vagabonzi săriseră și ei cu doi pași mai în urmă, lărgind cercul, însă hămăiturile lor deveniră și mai vehemente. Și, în mod absolut de neînțeles pentru Matei, părură că lui nu-i dau nicio atenție. Nu-l considerau un pericol, pesemne, și luau în seamă doar spațiul acela pustiu dintre jocurile de copii, pe care îl înconjuraseră.

Tânărul se enervă de-a binelea. Intră grăbit în apartament, înhăță de după ușă mătura, se repezi pe casa scărilor în jos și,

ajuns afară, dădu în fugă colțul blocului, năvălind amenințător între câini. Unuia apucă să-i trântească o mătură în spinare, iar ceilalți nu mai așteptară să le vină rândul. O tulură printre tufișuri, urmăriți de strigătele lui Matei, între care ruptul picioarelor și al șalelor erau cele mai rezonabile promisiuni. Văzând haita dispărută din preajmă, se opri și răsuflă ușurat. Liniștea recăzu peste locul agitației sonore din minutele anterioare.

Și tocmai când se pregătea să se întoarcă acasă auzi dinspre centrul spațiului înconjurat mai înainte de furia câinilor vagabonzi:

– M-am speriat.

Nu-i veni să creadă. Era o șoaptă rostită moale, în aceeași tonalitate joasă pe care păruse c-o distinge și când se aflase pe balcon. Părea, totuși, o voce de femeie. În față, privirea lui Matei Adam nu distingea nimic altceva decât gazonul, iar dincolo de el un mesteacăn tânăr, câteva tufe cu flori mărunte și o parte din zidul blocului vecin, cu ferestre închise și balcoane pustii la ora aceea. Printre leagănele copiilor, nicio siluetă, nici măcar ca un abur.

– E cineva acolo? întrebă el prudent, tot cu voce scăzută, fiindcă începea să se simtă caraghios.

– Da, veni răspunsul din neant, după încă o clipă de ezitare.

– Cine ești? întrebă din nou Matei, străduindu-se să controleze situația care amenința s-o ia razna.

– Cateleenahnah... și cuvântul se prefăcu treptat într-un tril ca de mierlă, modulat cu o octavă mai jos, încât să poată fi emis cu voce coborâtă.

– Ce-a fost asta? făcu tânărul, nedumerit de ce îi era dat să audă.

– Ăsta-i numele meu, veni răspunsul.

– Și de ce nu te văd?

– Nu știu de ce, răspunse vocea necunoscută.

Matei Adam ar mai fi vrut să spună ceva, dar vorbele i se opriseră în gâtlej. Privi cercetător în jur: locul rămânea în continuare pustiu. Îi convenea să nu aibă martori în situația aceea nebunească.

– Animale rele... Voi le ziceți câini... De ce m-au primit cu atâta agresivitate?

– Pentru că sunt agresivi, aprecie Matei, revenindu-și din blocajul mental.

– Needucați și răi, concluzionă necunoscuta. Mi-a fost frică de ei.

Apoi Matei fu încercat iarăși de temerea că unii dintre vecini ar putea avea ferestrele deschise, auzindu-l cum vorbește ca un bezmetic printre blocuri. „Trebuie să plec de aici", gândi, culegându-și de jos mătura căzută. „E ceva acolo care nu se poate vedea." Se gândi însă la haita de câini, care nu putea fi departe și avea să revină, mai îndârjită. Întinse brațul în direcția vocii străine.

– Dă-mi mâna.

Urechea lui prinse un foșnet ușor prin iarba scurtă. Apoi își simți mâna apucată cu o strângere ușoară.

Răsuflă ușurat: nu era atingerea unui tentacul. Erau niște degete subțiri și fine.

– Nu te pot lăsa singură aici.

– Nu mă poți lăsa singură aici, repetă vocea, iar acum nu mai rostea cuvintele în șoaptă, însă nici nu ridica tonul.

– Vino, zise Matei Adam. Te țin de mână ca să nu te pierd.

Era emoționat. Poate că situația ar fi trebuit să-l sperie, dar el era doar emoționat. Trase adânc aer pe nări, simțind un ușor miros de scorțișoară. „De unde scorțișoară aici, sub cerul liber?" se întrebă, convins, de altfel, că mirosul emana din lucrul sau făptura aceea invizibilă, pe care o trăgea fără grabă după el. Ocoliră capătul blocului, ieșiră în față și urcară la primul etaj. Era ceva de-a dreptul straniu, să conduci în propriul tău apartament pe cineva despre care nu știi nici măcar ce e și cum arată.

– Aici nu trebuie să te mai temi, zise el.

– Nu mă tem. Tu ești Matei, rosti vocea pe neașteptate.

– De unde știi?

– Uneori ghicesc. Îmi vin niște gânduri.

De ce n-ai și tril?

Matei încremeni de surpriză.

– Ar trebui să am?

– La noi, da.

Apoi tânărul se destinse.

– Am și tril. Trilul meu este Adam. Cam sec, nu-i așa?

– Știu, chiar acum am aflat și asta. Dar nu se cântă, spuse ea dezamăgită un pic.

– Nu se cântă, acceptă el. Eu, unul, sunt afon. Chiar mă bucur că n-am nume cu tril. Ar râde lumea de felul cum mi-l cânt.

N-o mai ținea de mână. Degetele lor se desprinseseră aproape pe neobservate. Vocea răsuna acum de la câțiva pași, dovadă că musafira lui cerceta apartamentul, trecând dintr-o cameră într-alta. Nu era mult de explorat. Doar două încăperi destul de largi: un dormitor și un living combinat cu peretele aranjat ca bucătărie. Era, firește, dezordine, ca într-o casă de burlac.

– Interesant! exclamă necunoscuta, ajunsă în dormi'torul folosit și ca spațiu de lucru.

– Aici locuiesc eu, explică Matei, apoi se miră de banalitatea care îi ieșise din gură.

Pe lângă pereți stăteau tablourile, unele înrămate, altele încă nu. Câteva, recente, cu fața spre interior. Cele mai multe, însă, îngrămădite la modul economicos, unul după altul, cu fața la perete. Majoritatea erau peisaje. Artă minoră, spuneau rafinații. Lui îi plăceau.

– Da, sunt peisagist, recunoscu el cu ochii la tablourile aflate la vedere, de parcă i s-ar fi pus o întrebare.

Apoi își aminti ceva care îi scăpase:

– Ai spus mai înainte „la noi". Unde la noi?

– Încă nu știu cum să-ți explic. Acolo de unde vin.

Gândul că ea venea din altă lume îi păru chiar firesc. Câte persoane invizibile îi fusese dat lui să cunoască aici, printre semeni?!

– Și cum de vorbești românește? încercă Matei să afle răspunsul la o altă nedumerire care îl urmărea de câteva momente bune.

– M-au învățat multe limbi, spuse vocea. Aud niște vorbe și răspund corect la ele. Atunci, când strigai la câini, am știut imediat în ce limbă să vorbesc.

Mirosul dulceag de scorțișoară se răspândise discret în toată locuința. Matei Adam își făcu brusc curaj și întrebă cu glas neutru:

– Pot să te pipăi?

O ezitare. Pesemne lucrul sau ființa aceea stătea pe gânduri.

– Să nu mă înțelegi greșit, se grăbi el să precizeze. Orbii... Orbii noștri percep lumea prin pipăit.

În situația aceea excentrică, era și el ca un orb. Aștepta încordat să vadă ce avea să urmeze.

– Pipăie-mă, veni vocea din neant.

2

– Dă-mi mâna! îi ceru el din nou.

I-ar fi părut caraghios s-o caute prin cameră pe bâjbâite. Simți atingerea din palmă și, emoționat, începu să avanseze cu degetele celeilalte mâini în susul brațului nevăzut. Solzi... Își aminti de niște filme cu extratereștri și se putea aștepta la orice. Nu erau solzi, era o piele netedă și catifelată. Ajunse la cot, urcă încet spre umăr. Era și un umăr, după care Matei putu să aprecieze înălțimea necunoscutei. Nu părea mai înaltă decât el, dar nici mai scundă. Avansă în explorare și, trecându-și palma peste ceea ce se aștepta să fie pieptul, întâlni două excrescențe mici, calde, pe care imediat și le reprezentă mental.

– Mă gâdili, zise la urechea lui vocea aceea cu inflexiuni joase, și totuși plăcute.

– Ești goală! constată cu surprindere Matei Adam.

– Da, veni răspunsul.

– Cum de ești goală?

– Așa m-au trimis. La ce te așteptai?

– Nici eu nu știu la ce mă așteptam... Un costum de protecție, un veșmânt oarecare, de plastic, de raze luminoase, ceva care să te izoleze într-un mediu familiar. Să te ferească de atmosfera unei alte planete...

Se opri, parcă jenat, constatând că avea prejudecățile însușite din cărți și din filme.

– Mi-au spus că nu e cazul. O să mă adaptez.

Își reluă rapid explorarea, mângâind cu ambele palme formele nevăzute din fața lui. Descoperi talia, niște șolduri tari, coapsele zvelte. Nimic nu părea să sfideze tiparul uman, ceea ce iarăși era o anomalie în raport cu monstruozitățile alienilor din filmele hollywoodiene. Undeva, sub linia ușor curbată a abdomenului, degetele descoperiră, cu o tresăriere, pubisul: era și el la locul știut.

– Fii cuminte! rosti moale vocea femeii.

Matei își retrase mâna, însă nu s-ar putea spune că era nemulțumit de rezultatul explorărilor lui făcute pe orbecăite. Totuși, mai avea un prag de trecut. Instinctiv, mâinile lui coborâseră pe trupul ce se oferise investigației. Undeva, deasupra, trebuia să fie capul, emițătorul acelei voci timbrate, joase, cum rar i se întâmplase să audă la alte femei. Capul cu apendicele lui, poate o mică trompă, urechi ascuțite (apăreau și ele prin filme), o față botoasă, cornițe, cine știe ce... Palmele lui mângâiară ceea ce părea de asemenea o față normală, surprinzător de umană, ar fi putut spune, apoi cercetară craniul, insistând ceva mai mult asupra lui.

– Ești goală, dar ai pălărie cu pene pe cap, spuse el în chip de concluzie.

– Nu-i pălărie, răspunse ea. Sunt chiar penele mele.

– Nu se poate! exclamă Matei Adam și, intrigat, reluă explorarea acelui cap invizibil.

Penele păreau destul de mari și dispuse ordonat pe craniu, unele coborând din creștet spre frunte, altele spre tâmple și ceafă. Insistă din nou asupra urechilor: erau mici și n-aveau forma aceea ascuțită pe care o întâlnești la pisici.

– Hm! făcu Matei, încă impresionat de ultima sa descoperire. Poate că-i chiar așa cum spui. Cum ziceai că te cheamă?

– Cateleenahnah... și trilul acela de mierlă transferat în tonalități grave.

– Înseamnă ceva pentru voi?

– Este numele unei păsări aducătoare de pace în suflet.

– Ce culoare are? întrebă el dintr-o fixație profesională, a pictorului.

– Albastră.

– Ah, da! Ar fi trebuit să-mi închipui, zise el puțin dezamăgit de propria lipsă de inspirație.

Apoi încercă să repete: Cateleenahnah..., însă trilul îi ieși lamentabil.

– Cred că o să-ți spun numai Cathy, hotărî Matei.

– Poți să-mi spui Cathy Blue, propuse ea.

– De ce Blue și nu altfel?

– Îmi place culoarea asta. Și eu sunt albastră.

3

Matei Adam dădu un telefon la școala generală de cartier unde lucra ca profesor suplinitor și anunță la secretariat că nu se simte bine. N-o să poată ține ora de desen. Prin urmare, să vadă ei dacă nu e dispus careva dintre colegi să intre la clasă în locul lui.

Avea să se rezolve.

– De ce nu te simți bine? se interesă Cathy Blue din fotoliul unde se tolănise la măsuța de servit cafea.

– Am zis și eu așa, ca scuză că n-am chef de muncă, explică Matei. Și cum aș putea avea chef de prostii, când tocmai primesc vizita unei extraterestre?!

Veni cu ibricul aburind și cu ceșcuțe potrivite. Era convins că femeia îi urmărea atent mișcările de la adăpostul protector al invizibilității sale. Dădu să toarne în ceșcuța pusă dinaintea ei.

– Nu cred că beau, dar îmi place mirosul, zise ea.

– Și mie îmi place mirosul tău, mărturisi tânărul, pe când turna în cealaltă ceșcuță.

– E mirosul de acasă. Lumea de unde vin.

– O lume de scorțișoară, glumi Matei.

– Cam așa, acceptă Cathy Blue.

N-o putea vedea, însă perna de burete a fotoliului avea niște adâncituri de la fesele ei, cum ședea acolo și mânca un măr. Îl luase din fructiera pusă pentru eventualii musafiri. Mărul îmbucat plutea în aer și, din când în când, urca spre locul unde putea fi gura. Matei Adam privi fascinat cum câte o bucățică din fructul galben-verzui dispărea în neant, devenind la rândul său invizibilă. Îi veni brusc în minte romanul lui Wells, unde, atunci când Griffin mânca, hrana din stomac mai putea fi văzută o vreme, estompat, ca un abur albicios, dispărând cu totul abia odată cu digestia. Acolo unde trebuia să fie stomacul lui Cathy era în continuare vid. Ori, dacă nu vid, aerul camerei.

– Ciudat! zise tânărul ca pentru sine.

Se ridică să caute ceva în cele câteva rafturi de bibliotecă. Reveni cu un volum vechi, ieftin, având file cu marginile îngălbenite, și îl puse pe măsuță, dinaintea vizitatoarei nevăzute.

– Presupun că-i o carte, spuse Cathy Blue. Știu o mulțime de limbi de pe Pământ, dar nu m-au învățat să și citesc.

– Un roman intitulat *Omul invizibil*, explică Matei. Ia ascultă ce zice aici bătrânul Wells despre cineva care apare în lumea noastră cam așa cum ai apărut tu.

Și, răsfoind volumul până la pagina căutată, începu să citească:

Necunoscutul își acoperise partea de jos a feței cu o bucată de pânză albă – un șervet al lui – care-i ascundea cu totul gura și maxilarele; din această pricină vorbea înăbușit. Dar nu asta o lăsase pe Mrs. Hall cu gura căscată, ci constatarea că, pe deasupra ochelarilor albaștri, fruntea străinului era acoperită de un bandaj alb. Un alt bandaj îi învelea în întregime urechile și nu-i lăsa liberă nicio părticică din figură, afară de nasul ascuțit, de un roșu aprins, care lucea cu aceeași intensitate ca în clipa sosirii.

– Îngrozitor! comentă Cathy Blue. Așa o să mă echipezi și tu ca să pot fi văzută în lumea voastră?

– Griffin era un caraghios. Un disperat și un caraghios. Eu o să caut altă soluție. La tine n-am găsit nimic ținând de comic ori de caricatură. Și observ că nici disperată nu ești din pricina condiției tale ieșite din comun.

– Eu am o misiune.

Împins de curiozitate, se interesă de misiunea aceea.

– Nu mai știu, veni ezitant răspunsul dinspre fotoliu, iar asta îi păru lui Matei de neconceput: cum adică, te teleportează pe o altă planetă și, brusc, uiți ce trebuie să faci acolo?

– Nu te cred, scutură el din cap.

– O să-mi amintesc, zise Cathy. Au să-mi amintească ei.

– Ei... cine? Și de unde?

– Din urmă. De pe planeta mea.

Posibil și asta. Deocamdată, misiunea pentru Cathy Blue era să-și amintească misiunea.

– Cred că e vorba de ceva rău, rău de tot. Ceva de care să vă feriți.

– Și nu mai știi ce anume.

– O să-mi amintesc.

Matei se întrebă cum să ia toate lucrurile acelea. Discuta cu o femeie invizibilă, pentru vreun privitor din afară era ca și cum ar fi vorbit cu pereții. Cateleenahnah nu părea tulburată de defecțiunea de memorie ivită în timpul teleportării, sau poate că el nu era în stare să sesizeze tulburarea ei.

Dincolo de aspectele spectaculoase ale apariției sale pe o planetă străină, necunoscuta reprezenta o piesă dintr-o problemă. Iar problema aceea nu putea fi intuită acceptabil din moment ce piesa însăși avea dificultăți cu memoria.

– Ascultă, Cathy, cum se numește lumea ta?

– Voii-ați pus sistemului nostru solar un nume urât: Ross 458. Noi îi spunem Grinta, iar trilul ei este...

Dinspre fotoliu se auzi o scurtă frază muzicală. Matei Adam tresări. Oricât de afon era el, recunoscu începutul de melodie.

– Ăsta-i Vivaldi, zise.

– Cine-i sau ce-i Vivaldi? întrebă Cathy Blue.

– Un compozitor celebru. Cu acordurile pe care le-ai emis încep „Anotimpurile" lui. De unde să le fi știut bătrânul italian? Le-a cules din stele? Sau le-ați înregistrat voi, venind dinspre Pământ? Pe lungimea de undă a Cosmosului?...

– Poate, acceptă Cathy Blue.

– Aici avem anotimpuri. Și seară, și dimineață... Când simți răcoarea, să-mi spui. O să-ți dau ceva să te înveleși.

– Nu simt răcoarea.

Rostite pe un ton parcă impersonal, cuvintele acelea aruncară o suspiciune în mintea lui Matei Adam.

– Ascultă, Cathy Blue, tu nu cumva ești robot?

– Cred că nu. Nu mi s-a spus asta niciodată.

4

Următoarele două ore Matei și le petrecu în oraș. Luase de lângă șevalet un peisaj gata înrămat, îl împachetase în hârtie de ambalaj obișnuită și, cu marfa în portbagajul mașinii, făcu o vizită clientului. O cunoștință recentă, proprietar de bar. Nu era un rafinat, dar niciunul dintre cei care să-și lipească pe pereți numai afișe cu fotbaliști. Întrucât avea nevoie de bani, Matei nu puse un preț mare și vându tabloul. Era un peisaj de la periferia orașului, cu niște case vechi și câțiva copaci scorburoși. Păstrase schița și avea de gând să mai tragă două-trei variante. Făcea serii și după alte tablouri care-i plăceau. Mai ales dacă aveau succes la clienți.

Făcu un popas și în piață. Își umplu cu fructe sacoșele. Mere, struguri, clementine, lămâi. Cathy Blue nu mânca decât fructe. Mai degrabă ciugulea. Tot avea ea pene crescute pe cap... Își aminti scena cu haita care o încolțise după mirosul ei de scorțișoară. O extraterestră nimerită de-a dreptul între niște câini sălbăticiți... Putea s-o pățească! Deși, poate că s-ar fi descurcat și singură. Chiar dacă-l trimiți gol în misiune, e imposibil să nu-ți înzestrezi mesagerul cu mijloace care să-i permită să supraviețuiască.

Trebuie să ne spună ceva, gândi Matei Adam. O învățaseră, poate în somn, poate în alt chip, limbile de pe Pământ. Dacă ajungea undeva, prin Texas, s-ar fi cuplat pe engleză. Sau pe rusă, la Vladivostok. Ar fi întâmpinat-o alții, cine știe cum. Citise undeva despre niște americani care trăseseră cu pușca de vânătoare după OZN-uri și extratereștri. Rușii aveau și ei kalașnikoave. Poate că era mai bine pentru Cathy Blue că devenise invizibilă. Și că se materializase în cartierul lui din marginea pădurii. România e un loc relativ liniștit, chiar dacă nu buricul Pământului. Pentru mesajul din stele, ar fi fost mai importante niște metropole ca Washington sau Moscova. Un avertisment serios, sau ce-o fi fost el. Se gândi la planeta aceea extrasolară de lângă Ross 458. Lumea cu miros de scorțișoară. Dacă toți semănau acolo cu Cathy Blue, înseamnă că exista șansa ca prototipul uman să apară și în alte locuri din Galaxie. Să fi apărut, mai

bine zis, căci avea deja o dovadă. Iar cei care o expediaseră în direcția Pământului poate că ne cunosc deja foarte bine, gândi tânărul. Poate că-s cu pași buni înaintea noastră, altfel nu ne-ar purta grija. Și n-ar fi avut nici mijloacele sofisticate necesare teleportării.

Își privi ceasul și, neliniștit, conduse mașina veche, second hand, spre casă. La plecare, o încuiase pe Cathy în apartament. Spera s-o găsească tot acolo. Pentru ca musafira să nu se plictisească, îi pornise televizorul. Să ia, cât de cât, contactul cu lumea unde descinsese. Deși poate că nu era cea mai bună dintre lumi. Dar parcă altele erau?

5

Răsuflă ușurat: Cathy Blue era în casă. Matei auzi zgomotul apei la baie. În living televizorul mergea în gol, fixat pe un talk-show politic, unde reprezentanții partidelor își supralicitau șansele la apropiatele alegeri parlamentare. Dezgustat, închise programul și intră în baie. Pentru ochiul său de pământean, baia era pustie.

– Cathy, unde ești?

– Aici, auzi vocea ei venind din cadă.

Apa încă mai curgea prin robinetul deschis, dar cada aproape că se umpluse. Prin limpezimea lichidului se puteau vedea fisurile mărunte din smalț. Câteva plescăituri arătară că acolo intrase totuși cineva. Impresia era stranie, nu mai stranie însă decât tot ce se întâmplase în dimineața aceea.

Matei Adam căută pe un raft șamponul și i-l întinse.

– Săpunește-te cu ăsta, o îndemnă el.

Ieși, dar lăsă ușa de la baie deschisă. Ceva îl făcea să creadă că musafira lui se putea simți neajutorată între numeroasele obiecte noi cu care venea în contact, așa că el ar fi avut motive să stea de veghe. Oricum, nu-i putea vedea goliciunea protejată de invizibilitate, deși era foarte probabil ca ea să nu-și facă probleme din faptul că ar fi văzut-o cineva. Dacă tot o teleportaseră fără veșminte pe o altă planetă...

Plescăiturile din cadă și spuma care începu să joace pe corpul scufundat în apă stârniră în privitorul pe furiș o senzație vecină cu excitația.

– Cateleenahnah, îi spuse pe numele ei adevărat, fără să mai atace și trilul de mierlă.

– Da, răspunse vocea din baie.

– Cum sunt bărbații din lumea ta? Ai spus că tu ai pene albastre, ei tot așa le au?

– Cei tineri au pene aurii. Cu vârsta, li se întunecă. Devin cenușii și își pierd strălucirea.

– Normal, aprobă mecanic Matei Adam, fără să-și poată explica, totuși, ce era normal în toate lucrurile acelea.

Căută în dulapul de haine și găsi un halat de-al lui curat, de culoare albă. Reveni în baie și-l atârnă în cui.

– Când termini, îmbracă asta, spuse. Ține de cald.

Se retrase din nou în living și așteptă. Răsfoi o revistă, fără să se poată concentra nici la text, nici la fotografii. Era prea tulburat. Îl încerca o așteptare tensionată.

Halatul ieși din baie, fluturându-și mânecile prea largi. Matei observă că nu era strâns pe talie și nici legat cu cordonul. Oricum, purtătoarea lui invizibilă își semnala mai bine prezența în spațiul apartamentului, chiar dacă numai printr-o acoperitoare simbolică. Matei Adam se ridică din fotoliu și se apropie de halat. Mirosul de scorțișoară deveni iarăși puternic.

– Cathy Blue..., șopti el, venind în întâmpinarea halatului.

Se putea aștepta la orice, dar halatul nu se retrase. Sânii mici și tari îl înțepau prin cămașa umezită de transpirație. Îmbrățișă halatul și, ca în transă, purtă corpul acela abia semnalat spre canapeaua

cu așternutul răvășit încă de dimineață. Cateleenahnah nu se împotrivi, se abandona docilă. Nu-i putea vedea fața și ochii, dar îi simțea corpul cald în brațe și asta era, pentru el, destul. Se dezbrăcă grăbit, o scoase și pe Cathy Blue din halat, iar restul evoluă pe pipăite. „Indiferent de unde vine, e femeie", mai gândi Matei, abandonându-se la rândul său momentelor de tulburare legănată. Era fericit.

Se simți deodată privit și întoarse capul spre ușa dintre camere. În prima clipă nu recunoscu persoana, apoi trăsăturile i se precizară. Era vărul Orel, care din când în când îl mai căuta acasă, ori se întâlneau la vreun birt, în oraș. Orel era o contragere discret-ironică de la Aurel, dar asta conta prea puțin atunci. Conta expresia lui de om totalmente uluit. Și chiar avea de ce să fie astfel, văzându-l pe Matei gâfâind gol-pușcă în pat, cu sexul încordat care avansa și se retrăgea ritmic prin ceea ce nou-venitului i se părea a fi doar aer – tot ce se putea vedea.

– Ce faci aici? întrebă Orel cu vocea sugrumată.

– Nu vezi, tontule? Mă fuck! strigă Matei Adam enervat de surpriză și de întrerupere, și nici măcar nu realiză că împroșcase cuvântul cu ciudă, într-o romgleză spontană.

– Cu cine? mai întrebă Orel, derutat.

– Cu perna! rosti batjocoritor cel surprins în situația aceea greu de explicat. Tu de ce nu dai telefon înainte să vii?

– Tu de ce stai cu ușa deschisă?

Atunci, ca să sporească și mai mult confuzia, interveni o voce din neant:

– Dragule, ăsta cine-i și de ce ne deranjează?

– Un bou! decise Matei Adam, ceea ce nici nu era departe de adevăr, dacă te luai după figura tâmpă a intrusului.

Vărul Orel dădu să mai spună ceva, dar gura lui se căscă de mai multe ori fără să poată emite vreun sunet. Gata să plesnească de nervi, Matei țipă la el pe ton strident:

– Ieși dracului de-aici, până nu arunc cu ceva după tine! Caută-mă când sunt singur.

6

– M-a făcut bou, se plângea Orel la cârciumă, într-un grup de tovarăși de pahar, și era limpede că se simțea teribil de ofensat.

– Normal, consideră un partener de chef deja cherchelit. Dacă ai dat buzna peste el când ăla regula o japiță.

– O japiță care nu se vedea niciunde, se apără Orel, chiar dacă am auzit-o vorbind.

– O fi fost invizibilă, râse altul, neîncrezător. Sau ai avut tu halucinații.

– Sau vărul-tău, ăsta, Matei, o fi ventriloc, de poate vorbi și fără să-și miște buzele, cu glas de muiere.

– Râdeți voi, râdeți, dar eu tot cred că o femeie invizibilă bântuie prin oraș, se încăpățână vărul Orel, cu ochii țintă în fundul paharului gol.

– Așa o femeie să tot ții pe lângă casă: ți-o bagi în pat, lângă nevastă, și doamna habar n-are ce se întâmplă alături de ea. Dar până una-alta, ia mai dă tu un rând, că ți-am ascultat o poveste trăsnită!

7

Era noapte cu lună plină și Matei se trezi poleit de razele ei. Simțea corpul tare și cald de alături, iar cearșaful luminat de lună îl lăsa să distingă și formele pe care altfel nu le-ar fi putut vedea. Cathy Blue părea că doarme, dar nu putea fi sigur de asta. Ce știa el despre ritmurile de viață ale celor de pe Grinta-Vivaldi? Se ridică din pat și ieși pe ușa lăsată de-cu-seară întredeschisă a balconului. Pe cer, câteva stele mai mari abia

străpungeau lumina lăptoasă. Leagănele din părculețul copiilor aruncau umbre și, la fel, cei câțiva copaci încă tineri. Câinii vagabonzi se auzeau lătrând slab, în altă parte a cartierului. Matei Adam respiră adânc boarea răcoroasă a nopții de început de vară și reintră în dormitor.

– Apocalipsa, o auzi pe Cathy Blue rostind.

Cuvântul îl făcu să tresară.

– Nu dormi? Despre ce vorbești? întrebă el intrigat.

Cathy Blue se răsuci pe o parte, fără să iasă de sub cearșaf. În lumina palidă a lunii, Matei văzu paharul cu apă de pe noptieră ridicându-se ca purtat de forțe proprii și auzi înghițiturile.

– E ceva legat de Apocalipsă, reluă Cathy Blue. Cred că am reușit să leg un fir cu Lumea de Scorțișoară. M-am tot gândit și, acum, sunt tot mai sigură că-i vorba de un dezastru.

– Apocalipsă e atunci când ne invadați voi cu niște nave care întunecă soarele de deasupra orașelor cu umbra lor.

Matei Adam cita dintr-un film văzut cu câțiva ani în urmă.

– Noi nu invadăm pe nimeni. Am fost trimisă să vă avertizez. De asta sunt tot mai sigură.

– Cu un singur cuvânt nu impresionezi pe nimeni aici, pe Pământ. Biblia ne amenință cu Apocalipsa de două mii de ani. Ăsta nu poate fi tot mesajul.

– Da, nu-i tot, recunoscu Cathy Blue. Sper să mi-l amintesc.

Încă sub impresia peisajului nocturn de afară, Matei întrebă:

– Voi, în Lumea de Scorțișoară, aveți Lună?

– N-avem Lună. Dar avem doi sori.

Parcă citise undeva. Un șistem solar de două stele pitice. Uitase.

– Trebuie să fie straniu, comentă Matei Adam, apoi, socotind că nu se exprimase destul de clar, adăugă: Interesant de pictat peisaje, vreau să spun.

Nu-i mai era somn, dar știa că n-o să-și petreacă întreaga noapte cu ochii deschiși.

– Mâine-dimineață am ore. Nu pot scăpa cu alte scuze. Îmi câștig și eu bănuțul.

– Bănuțul? întrebă Cateleenahnah, nedumerită.

– E un fel de a zice.

Și se răsuci pe partea cealaltă, acoperindu-și ochii cu palma.

8

În drum spre școală, Matei Adam trecu pe o stradă cu case tradiționale și curți cu flori, construcții vechi și cochete, rămase în picioare și după demolările de odinioară. Nu folosea mașina, fiindcă serviciul lui provizoriu era destul de aproape de blocul unde locuia. După un gard metalic, un câine începu să latre de departe: îl știa, era un câine-lup masiv și frumos, lătra pe oricine trecea pe dinaintea domeniului protejat de el. Pe măsură ce se apropia, cu laptopul atârnat de umăr, câinele izbucni în niște hămăituri furioroase, alergând ca bezmetic de la un capăt la celălalt al gardului de tablă roșiatică. Nu se potoli nici după ce trecuse de casa aceea, părea că latră în gol, ca nebun.

După ce dădu colțul, Matei se opri și se răsuci pe loc, în mijlocul trotuarului.

– Cathy Blue, ți-am spus să rămâi acasă! vorbi el.

Nu-i răspunse nimeni. După câteva momente de așteptare, tânărul se întoarse și își urmă drumul spre școala de cartier: un bloc de două etaje, cu rânduri-rânduri de geamuri uniforme și cu arbori de tuia plantați pe gazonul de la intrare. Depășit de câțiva elevi întârziați, trecu prin ușile de sticlă, intră în grabă în cancelarie să-și înhațe catalogul, apoi se îndreptă spre clasa unde avea oră. Era singura zi din

săptămână în care i se fixase lecția atât de devreme. De regulă, începutul zilei era rezervat matematicii și altor discipline socotite principale, și pentru care copiii trebuiau să aibă mintea odihnită, chiar dacă multora asta nu le-ar fi folosit la nimic.

Își puse laptopul deschis pe catedră, iar pe o măsuță împinsă în mijlocul sălii de clasă materialul didactic: un vas de lut având în el trandafiri cu petale roz. Dacă ar fi fost după el, ar fi făcut niște proiecții de artă controlate din laptop, însă programa cerea altceva și poate că nici nu era rău ca gălăgioșii aceia care se tot foiau în bănci să-și dezvolte și aptitudinile de desen, simțul perspectivei și al umbrelor obținute prin hașurare.

– Cine tot intră și iese? întrebă la un moment dat, agasat de zgomotul ușii.

Însă nimeni nu se grăbi să pârască vreun împricinat. Copiii vorbeau între ei, se plimbau de la o bancă la alta, sub pretext că își studiază unii altora performanțele anemice din blocurile de desen. Se plimba și el, hașurând ici-colo, unde simțea nevoia unor corecturi, iar elevii dădeau năvală acolo, să vadă ce se întâmplă. La un moment dat reveni în fața clasei, cu gândul să-și compună o figură severă și să reteze zumzăiala care în mod clar răzbea în coridor. Și tocmai atunci se simți îmbrățișat pe la spate de niște brațe nevăzute, iar Cathy Blue se lipi tandru de el. Mirosul de scorțișoară era și el prezent.

– Fii cuminte! ceru el cu glas scăzut, iar fata din prima bancă, la care părea că se uită, se ridică în picioare, derutată.

– Dar n-am făcut nimic, dom' profesor!

– Nu cu tine vorbeam.

Căută mâna nevăzută și, cu pași mici, ieși din clasă, trăgând femeia invizibilă după el.

– De ce te-ai ținut după mine? Trebuia să mă aștepți acasă. Să ne ferim de complicații!

– Nu-mi place singură, vorbi Cathy Blue cu vocea ei joasă, redusă la șoaptă. Și am vrut să văd ce faci.

– Ei, ce fac! Mă zbat să trăiesc.

Nu era tocmai sigur că mesagera Planetei de Scorțișoară avea să priceapă repede ce însemna asta. Iar acum nu mai avea curajul s-o trimită acasă, de teamă să nu se rătăcească prin cartier.

– O să te aștept aproape, pe o bancă, acceptă ea. Să nu stai mult.

Și chiar așa făcu, ieșind neauzită din clădire și îndreptându-se spre băncile așezate peste drum de școală, sub niște platani. Ciripeau păsărelele, iar pentru o persoană sensibilă la triluri lucrul acesta nu putea fi decât interesant și plăcut. Singurul inconvenient era că trebuise în vreo două rânduri să se ridice și să se mute în altă parte, ca să nu i se așeze cineva în brațe: întâi un pensionar cu plasele pline de cumpărături, apoi o bunică ieșită cu nepotul zburdalnic la joacă și care tot timpul striga la el pe tonuri stridente. Era greu să stabilești cine era mai isteric, puștiul agitat până la zăpăceală, ori femeia care avea grijă de el.

Revenit în clasă, Matei Adam înțelese că avea să-i fie greu s-o stăpânească până la pauză. Nimeni nu mai stătea la locul lui. Unii se strâmbau caraghios și își puneau coarne, alții începuseră să-și tragă scatoalce, iar doi filmau cu telefoanele mobile. Un mic grup inconjurase catedra, unde-i luaseră laptopul în stăpânire și butonau de zor în căutarea unor jocuri electronice de pe internet. Trebui să strige la ei ca să-i împrăștie pe la locuri. Mai simulă câteva corecturi la desene, dădu și note, vreo două-trei, că în rest nu prea avea la ce, și abia aștepta să se poată întâlni din nou cu Cathy Blue.

9

– Am observat pe perete un tablou de-al tău, spuse Cateleenahnah pe drumul de întoarcere. Ești un pictor important?

– Mai mult sau mai puțin, evită el un răspuns direct. Tabloul l-am donat. E vorba de

școala care mi-a acceptat serviciile. M-am simțit obligat la gestul ăsta. Și cred că le mai donez unul, poate-și găsește și el loc pe perete, în vreo clasă.

Nu era tocmai sigur, fiindcă avusese deja o experiență neplăcută cu lucrarea aceea. Era un portret, iar în clipele lui de mare sinceritate Matei Adam recunoștea că genul portretului nu-i mergea la fel de bine ca peisajele. Nu socoti necesar să repete și pentru Cathy Blue povestea, însă pe el, amintindu-și-o, întâmplarea îl rodea. Îi făcuse Cameliei un portret în cărbune, iar fosta lui prietenă pozase cu destulă răbdare și așteptase cu mari speranțe rezultatul. Nu-i plăcuse deloc. „E oribil! Asta sunt eu?" întrebase uimită „ex-a" lui. „Nu vezi ce linii strâmbe mi-ai făcut?" se ambalase domnița. El crezuse că scapă cu argumente intelectuale: „E o transfigurare artistică. Picasso făcea contururile și mai strâmbe decât le fac eu. Monstruos de strâmbe! Ai putea spune despre Picasso că-i oribil?" Totuși, Camelia refuzase în mod categoric portretul. „E special pentru tine, precizase pictorul neînțeles. Ce să fac cu el?" „Ce vrei. Dă-l alteia. Una căreia îi place."

De aproape un an, portretul zăcea în stiva sprijinită oblic pe peretele de lângă șevalet. Între timp se despărțise de Camelia, care își găsise un alt tovarăș de cameră. Un bețivan mai în vârstă, despre care umbla zvonul că din când în când o mai și bătea. Cum ar fi putut să-i spună toate acestea unei extraterestre?!

Amintindu-și întâmplarea, Matei Adam nici nu-și închipuia cât de aproape era de o nouă întâlnire cu fosta lui iubită. Întors acasă, pregăti amiaza, nu înainte de a spăla câteva vase care se adunaseră în chiuvetă până când devenise o problemă să mai strecori deasupra lor ibricul de cafea. Apoi prăji niște pește pentru el și pregăti un platou cu fructe pentru Cathy Blue. Puse totul pe măsuța scundă din living și desfundă o sticlă de vin roșu, tot pentru el, dacă eventual musafira lui nu dorea. Cum nu aștepta pe nimeni la ora aceea, fu surprins să audă soneria de la intrare. Prin vizor, recunoscu fața Cameliei și ezită puțin înainte de a manevra yala.

– De ce nu-mi deschizi? întrebă intrigată Camelia, care observase reacția lui ezitantă.

Înaintă până în mijlocul încăperii și își roti ochii în jur, cercetător. Se îngrășase puțin de când se despărțiseră, lucru care nu-l surprinse deloc pe Matei, fiindcă o știa poftîcioasă și neînfrânată de la dulciuri. Își schimbase și coafura: înainte își purta părul lung și strâns într-o parte, într-un fel de coadă lejeră care-i cădea pe umăr. Acum și-l scurtase și avea breton până deasupra ochilor. Observă imediat platoul cu pește prăjit și fructele, dar și faptul că pe măsuță erau aranjate două farfurii goale și tot două rânduri de tacâmuri.

– Aștepți pe cineva? întrebă ea intrigată.

– Poate că aștept.

Se lăsă să cadă în fotoliu, iar Matei Adam avu o tresărire, temându-se că acolo ar fi putut fi așezată deja Cathy Blue. „Ex-a", cu formele ei pline, i-ar fi căzut drept în brațe.

Din fericire Cateleenahnah nu era acolo, însă nici nu se putea ști exact din ce loc privea scena.

– Tu de ce-ai venit? se interesă cam direct Matei.

– Mai am niște haine pe-aici. Unde-s? M-am gândit să le iau acasă.

– Unde le-ai lăsat. În dulap. Chiar mă întrebam dacă-ți mai trebuie.

– Sigur că le vreau, dacă te-am întrebat de ele. Sau ții să mai rămână la tine?

Întrebarea era cu tâlc. Matei îi aruncă o privire indispusă.

– Masculul tău ce mai face? întrebă el pe un ton neutru. Tot bine vă înțelegeți? Umblă vorbe că din când în când vă luați la poceală.

– I-am dat papucii, spuse ferm Camelia, cu ochii fixați pe peștele bine rumenit, garnisit cu legume la grătar. Ai pus cumva și praf de scorțișoară?

Informația, ca și vizita neanunțată, păreau să fie preambulul unei întoarceri la vechea vatră. Matei Adam așa le înțelegea. Așa le înțelesese însă și Cathy Blue, care socoti că ar putea avea și ea o părere în problemă. Matei îi simți acum prezența chiar lângă el. Degetele ei nevăzute îl prinseră de braț, iar în ureche îi ajunse o șoaptă:

– Spune-i să plece!

Cum și Camelia avea auz bun, tresări și îi aruncă fostului iubit o privire buimacă.

– Tu ai vorbit?

– Ce, am eu voce de femeie?

Camelia sări în picioare, alergă în dormitorul-atelier, îl cercetă în fugă, aruncă o privire spre baie, dar acolo nu mai îndrăzni să intre.

Și nici nu avu timp, pentru că o voce iritată, cu intonații joase și straniu modulate, izbucni din neant, chiar lângă urechea ei:

– Pleacă, n-auzi? Ce mai aștepți? Vrei să te împing eu afară?

10

Deși fuseseră apropiați și ținuse cândva la Camelia, Matei Adam nu se putu împiedica să se amuze copios pe seama incidentului. „Ex-a" țâșnise ca din blockstarturi, lăsând ușa de la intrare larg deschisă în urma ei. Probabil că în aceeași tulburată stare de spirit avea să ajungă la garsoniera de unde îi făcuse vânt ultimului iubit. Dincolo de aspectul amuzant al situației, Matei era însă convins că întâmplarea, dacă ea n-avea să-și țină gura, urma să alimenteze din plin fabrica de zvonuri a orașului. Iar Camelia n-avea să și-o țină: din câte își amintea el, căzuse de fiecare dată la un astfel de examen.

În timpul mesei „simandicoase", Matei privi fascinat mișcările descrise de fructe și pahare prin aer, imaginându-și gesturile invizibile care le propulsau. Cathy Blue acceptase până și să-și înmoaie buzele într-un pahar cu vin, dar nu se arătă deosebit de încântată de „lichidul acela", susținând că în Lumea de Scorțișoară aveau licori mai rafinate și mai puțin tulburătoare de minți.

„Așa o fi, acceptă in sinea lui Matei Adam. Dar Lumea de Scorțișoară e departe, la ani-lumină distanță, iar vinul meu e aici. Trebuie să mă mulțumesc cu ce am la îndemână."

Apoi își ceru scuze că o lăsa din nou singură și plecă, la volanul mașinii, în centru, „unde avea o treabă". Treaba aceea era la magazinul Fondului Plastic, de unde se întoarse destul de repede cu un pachet sub braț.

– Ce ai acolo? auzi întrebarea pusă de Cateleenahnah de pe balcon, unde ieșise să vegeteze la căldura soarelui. Erau destui copii afară la ora aceea și făceau o gălăgie de nedescris.

– Acuarele, răspunse Matei Adam.

– A, ceva pentru pictură! făcu, lămurită, Cathy Blue, după ce-și frunzărise rapid enciclopedia din minte. Vrei să termini tabloul de pe șevalet.

Tabloul era un peisaj oarecare, ca toate celelalte.

– Nici vorbă! protestă Matei. De data asta te pictez pe tine.

Îi veni să râdă: suna cam straniu pentru cine și-ar fi închipuit că-și alesese o femeie invizibilă drept model. Dar el altceva avea în minte. Desfăcu pachetul. Nu erau seturi de acuarele multicolore, din cele ce se folosesc în mod obișnuit. Alesese numai albastru.

– De ce ai adus atât de multe?

– O să fie nevoie, aprecie el.

Pregăti vasul cu apă și o pensulă mare, cu pămătuf bogat.

– Dă-mi mâna, îi ceru pentru a nu știu câta oară și, îndată ce-i apucă degetele, începu să-i întindă vopseaua pe braț, spre cot, apoi mai sus, spre umăr.

Privea fascinat mâna aceea albastră,

ivită parcă din neant în mijlocul camerei lui de lucru. Coloră degetele subțiri, apoi pensulă și palma.

– De ce faci asta? auzi întrebarea femeii.

– Ca să te pot vedea. Îți dau o culoare care se vede în lumea mea. Cathy Blue.

Avansă pe pielea gâtului, apoi pe bărbie și obraji. Acuarela se întindea pe suprafețe tot mai mari din volumul acela de spațiu care cu câteva minute înainte fusese, parcă, doar aerul camerei, iar acum scotea la iveală un braț și un cap de culoare albastră. „Pygmalion", îi trecu prin minte, simțindu-se tulburat. Pensula încărcată de culoare trecu peste nas și se pregătea să urce pe tâmplă. Cathy Blue se feri.

– Îmi bagi în ochi! protestă ea.

Matei Adam pricepu că ochii nu trebuiau colorați. N-avea să-i poată vedea. Luă altă pensulă, fină, și aplică vopseaua cu grijă, pe pleoapele închise. Urechile și fruntea nu erau o problemă, iar pentru creștet reveni la pensula mare. Descoperi vederii penele lungi, cu nervuri subțiri, care îi înveleau capul, aproape lipite de craniu și una de alta, ca un coif rotund.

Pasărea care aduce pace în suflet, își aminti Matei numele fetei de pe Planeta de Scorțișoară, iar în clipa aceea Cathy Blue deschise brusc ochii și pictorul tresări, șocat. În portretul albastru care apucase să iasă la iveală se căscau două găuri de aer, prin care putea vedea detalii din penele albastre de la ceafă. Știa totuși că, din ceea ce părea a fi niște scobituri oarbe, era privit cu atenție.

– Cateleenahnah, ce culoare au irișii tăi? întrebă Matei Adam.

Cathy Blue nu răspunse imediat, păru că se gândește, căutând cuvântul.

– Aramă, spuse ea. Ca arama.

Matei încercă să vizualizeze mental niște irișii arămii în deschiderile din capul albastru care nu puteau fi colorate cu pensula. Era tulburat și lucră mai departe ca în transă, scoțând la iveală celălalt braț, apoi pieptul gol, pântecul, coapsele și tot ce se mai putea acoperi cu acuarelă. Dezvăluia propriilor lui ochi ceea ce până atunci fusese nevoit doar să palpeze ca un orb, și trăia astfel un sentiment ciudat, poate de împlinire artistică, dar nu numai. „Iar Dumnezeu făcu din coasta lui Adam femeia", își aminti un citat aproximativ din Povestea Facerii. Iar el se întâmpla să fie chiar Adam, un Adam ce scotea el însuși femeia din haloul ei de invizibilitate și o contempla fascinat. Conta prea puțin că nu era Adamul biblic, sau că femeia aceea pe care o picta la propriu, după forme deja bine stabilite și ferme, nu aparținea universului terestru, ci Lumii de Scorțișoară.

11

– Arăți minunat! trase Matei Adam concluzia la sfârșit, admirându-și opera. Pot spune că ești cea mai reușită pictură a mea.

– Seamănă cu portretul...? întrebă Cateleenahnah amuzată, iar zâmbetul ei albastru o făcea chiar frumoasă.

Portretul în cauză zăcea în continuare ascuns după vreo zece tablouri cu peisaje și flori.

– Seamănă perfect cu tine, aprecie Matei.

Acuarela se uscase. De când îi acoperise pielea cu vopsea, mirosul de scorțișoară nu se mai simțea în cameră. „O să-l simt din nou după ce face baie", gândi el, dar pricepu și că, atunci, musafira lui avea să revină inevitabil la condiția sa invizibilă. Alesese acuarela și nu vreo vopsea „definitivă", tempera sau uleiul, tocmai în vederea unui astfel de moment. Avea în față o făptură vie, nu o statuie destinată să înfrunte eternitatea.

Cathy Blue intră în baie și, cu ochii ei aparent goliți de substanță, se privi

îndelung în oglindă.

– Nu-i tocmai culoarea mea naturală, dar merge! zise ea.

– O să-ţi pun nişte ochelari de soare, promise Matei. Cred că există prin vreun sertar, unii rămaşi de la Camelia.

Golurile ochilor erau, totuşi, greu de suportat. Şi de el, şi de alţii. Fiindcă acum era sigur că o putea scoate în lume. El era pictor, iar societatea modernă, postmodernă, ce-o mai fi fost ea, suporta destule experimente nonconformiste.

„Unii ies în public tatuaţi până şi în cerul gurii", îşi zise.

Făcură experienţa. Apărură în centrul oraşului după ce Matei Adam avu grijă să parcheze maşina în apropierea unei terase cu mese şi fotolii de trestie împletită, sub umbrele mari cu inscripţia „Ursus" pe marginile lor fluturate de vânt. O îmbrăcase pe Cateleenahnah cu o bluză galbenă şi nişte blugi parcă frecaţi cu cărămidă, să li se deschidă artistic la culoare griul natural. Ca să nu i se vadă penele de pe cap, îi improvizase un turban uşor dintr-un şal aproape transparent. Oricum, fusese mai inspirat decât Griffin în lupta lui literară cu invizibilitatea. El însuşi nu uitase să-şi ia şapca de pictor, de culoare vişinie, şi pipa din care putea să pufăie ritualic, fără să fumeze de fapt niciodată. O pipă din categoria ţigărilor electronice care pretind că-i dezvaţă pe fumătorii înrăiţi de patima lor păcătoasă.

Era după-amiaza târziu şi unele lumini din zonă erau deja aprinse, deşi încă nu se lăsase întunericul. Matei alesese intenţionat momentul acela, când i se părea că trăsnăile puteau fi acceptate mai uşor decât la ore matinale. Se aşezară pe terasă, la o masă eliberată tocmai atunci. Pe când făceau schimbul, Matei observă că perechea căreia îi luau locul îi privea cu surprindere; apoi fata îi zâmbi complice femeii albastre, iar tânărul se feri discret, ca să-i facă loc. Până acum era bine. Priviri curioase descoperi şi pe la mesele vecine, unele aruncate pe furiş, altele de-a dreptul, întrucât micul spectacol dat de ei nu se putea vedea în fiecare zi. Băiatul care veni să le ia comanda se comportă normal, ca unul obişnuit prin practica meseriei să accepte orice extravaganţă de-a clienţilor şi să nu pună întrebări indiscrete.

Matei ceru oranjadă şi o bere pentru el.

– Cafea nu doriţi?

– La ora asta nu.

Cathy Blue urmărea prin ochelarii de soare mulţimea care se plimba agale pe dincolo de îngrăditurа terasei, prevăzută cu jardiniere înflorite. Poate făcea comparaţie cu ce-şi amintea din lumea părăsită nu demult, ori, pur şi simplu, se lăsa furată de ritmurile şi zgomotele acestei lumi noi. Veni şi comanda, iar în următoarele zece minute fu linişte. Matei pufăia din pipa-simulacru şi bea cu înghiţituri mici din paharul cu bere. Cateleenahnah se amuza sorbind cu paiul lichidul dulceag din propriul ei pahar. Matei se întrebă cum ar fi fost dacă ar fi venit acolo cu o Cathy Blue invizibilă, el trebuind să păzească ceea ce ar fi apărut celorlalţi drept un fotoliu gol şi să refuze cererile solicitanţilor de la alte mese. Ar mai fi apărut şi problema paharului cu oranjadă, rămas din când în când suspendat în aer, sau golindu-se în mod miraculos printr-un pai la capătul căruia nu se vedea nimeni.

– Este un loc foarte plăcut, vorbi încet Cateleenahnah.

Şi chiar atunci, vrând parcă să-i contrazică observaţia, apăru un mic grup de cheflii, ieşiţi din vreun bar şi căutând loc de nou popas la una dintre terasele în aer liber. Era grupul lui Orel, gălăgios şi plin se sine, simţindu-se stăpân pe seara aceea, la fel ca pe orele de dinaintea ei.

– Ia te uită ce-mi văd ochii! exclamă unul dintre cheflii, de dincolo de îngrăditurа, arătând cu degetul spre masa lor.

Se îngrămădiră cu toţii să privească minunea.

– Duduie, spune-ne pe unde cresc

femeile albastre, că ne plac și nouă foarte tare, reluă primul, adresându-li-se lor peste capetele celor de la masa vecină.

Vărul Orel apăru și el din spate. Se îndesă printre prietenii de pahar și păru că vrea să stingă conflictul pe cale să izbucnească in public.

– El a pictat-o, zise Orel. E pictor.

– Înseamnă că ăsta te-a făcut bou! exclamă înveselit altcineva din grup.

La mese, lumea amuțise, așteptând urmarea. Iar urmarea fu că în momentul acela Matei Adam chiar avu un gând inspirat.

– Măi Orel, ia vino tu încoace! îl chemă el, nu tocmai amenințător, dar destul de ferm, încât grupul să aștepte ca scandalul să înceapă de la altcineva.

Vărul Orel intră în despărțitura meselor și avansă prudent în direcția lor. Nu-și putea desprinde privirile de la însoțitoarea lui Matei: nebunii ăștia, care te miri ce mai născocesc... nu mai întâlnise pe nimeni care să-și vopsească pielea în albastru. Matei scoase din portofel o bancnotă de 50 de lei și i-o întinse lui Orel.

– Ia-i și du-ți amicii la băut, undeva, cât mai departe de terasa asta.

Vărul Orel ezită, cercetă încă o dată figura pictată a necunoscutei, apoi înhăță bancnota și se retrase. Înțelegând despre ce era vorba, cheflii din grupul lui i se luară pe urme, nu fără a face haz în continuare pe seama „nebunilor din ziua de azi". Se îmblânziseră, totuși: să tot fie nebuni din ăștia care, când îi bruschezi, sar la tine cu bișțarul, să te împace!

– Scuză incidentul, se consideră Matei Adam dator să spună. Niște obrăznicături!

Cathy Blue nu păru să dea importanță întâmplării. La un moment dat vru să viziteze toaleta și Matei o ghidă în cafeneaua propriu-zisă, rămânând să aștepte, cavalerește, dar și îngrijorat, la ușa marcată prin semnele cunoscute. Mai departe, însoțitoarea lui trebuia să se descurce singură. Se descurcase. Peste trei minute Cathy Blue apăru dinspre spălător, scuturându-și mâinile de stropii de apă. Acuarela se șterse de pe palmele ei, care acum nu se mai vedeau, încât brațele albastre păreau că i se terminau cu niște cioturi. Matei Adam se repezi s-o apuce de cot și s-o împingă înapoi, în camera cu chiuvete. Smulse dintr-un sul mai multe șervete de hârtie și începu să-i înfășoare în grabă palmele invizibile, ca în niște mănuși albe, informe. Ieșiră, trecură pe lângă bar, de unde barmanul îi urmări cu privirea în timp ce se ocupa mecanic de paharele lui. În stradă, Matei o trase grăbit spre mașina parcată în apropierea spațiului pietonal. O împinse înăuntru și trânti portiera. Apoi se întoarse la masa părăsită, să-și recupereze șapca și pipa și să facă plata consumației.

– M-am speriat, recunoscu el când reuși să se așeze pe locul său de la volan.

– A trebuit să mă spăl pe mâini, spuse cu părere de rău Cateleenahnah.

– Bineînțeles. Mi-e ciudă pe mine că n-am prevăzut asta. Erau bune și niște mănuși, ca în romanul lui Wells.

12

A doua zi, Matei avea din nou ore la școala lui de cartier.

– Mă întorc abia pe la amiază, o preveni el la plecare. Să rămâi in apartament și să nu deschizi nimănui.

– Sunt prizonieră? se interesă calm Cathy Blue.

– Nu fi rea! Ești musafira mea și trebuie să am grijă de tine.

– Adevărat, acceptă ea.

Îi lăsă la îndemână niște reviste ilustrate, uitând că mesagera apăruse pe Pământ înzestrată doar cu o cultură orală și nu mai era timp să învețe scris-cititul. Deschise televizorul la o emisiune matinală: se întâmpla

să fie una cu caracter folcloric. Dădu să treacă pe un program cu animale sălbatice, dar observă că femeia era interesată de perechile îmbrăcate în port popular, și care se învârteau pe scenă în ritmurile imprimate de ceterași. Fără îndoială, sub steaua Grinta-Vivaldi nu aveau așa ceva.

– Dacă te apucă plictiseala, butonează și vezi ce mai găsești, o sfătui el.

În drumul spre școală, câinele-lup nu se mai aruncă pe gard, ca să-l latre furios precum o fiară dezlănțuită; semn că-l iritau cumplit doar mirosul și efluviile impalpabile venite dinspre extraterestră. I-ar fi plăcut s-o mai sune din când în când, în pauze, însă telefon mobil avea doar el, nu și Cathy Blue. Să se asigure că totul e în ordine.

„Poate prin telepatie", își zise. Deși aceasta, în măsura în care Cateleenahnah o stăpânea, era mai importantă pentru relația ei cu baza de lângă Ross 458.

Când reveni acasă, o regăsi pe Cathy Blue stând în fotoliul din living, cu ochii închiși. I se vedeau pleoapele albastre și mușchii destinși ai obrajilor. Crezu că doarme, dar nu era așa. Fata deschise ochii și Matei Adam avu iarăși o tresărire la vederea gâvanelor lipsite de irișI. Cathy înțelese reacția lui și își puse ochelarii de soare. Televizorul era stins, iar revistele păreau neatinse.

Mâncară. Ea, ca de obicei, fructe, el o pizza cu ciuperci și măsline, cumpărată la magazinul de unde mai luau copiii, în pauza mare, înghețată sau dulciuri.

– Am avut un contact, zise Cathy Blue bucuroasă.

– Ce ți-au spus?

Nu fuseseră cuvinte sau fraze, ci mai degrabă o stare mentală, o impresie de siguranță și încredere. Un sentiment că n-o abandonaseră și încă mai lucrau la problema ei.

– Îmi vor reface secvența aceea de memorie.

– La televizor ce-au mai dat? se interesă precipitat Matei.

– Prostii.

Apoi el privi ceasul și constată că tocmai începuse un buletin de știri. Porni programul. În partea de jos a ecranului văzu, înscris pe bandă cu litere mari, titlul subiectului aflat atunci în discuție: EXTRATERESTRII PRINTRE NOI.

„Ia te uită!" își zise Matei Adam și ciuli urechea, urmărind totodată agitația fetei de pe ecran, care se străduia să facă din subiect o știre-bombă, un fel de breaking news pentru orele amiezii:

– Stimați telespectatori, în ultimul timp circulă tot mai multe zvonuri că au fost văzuți extratereștri în spațiul euro-atlantic, dar și la noi în oraș. Subiectul e cât se poate de fierbinte, iar dacă informația se confirmă, întreaga omenire se află în pragul unei ere noi, care va aduce mari transformări de gândire și mentalitate, iar guvernele nu mai pot să păstreze la secret datele pe care le posedă. Din dorința de a vă ține la curent cu toate evenimentele importante, în timp real, postul nostru de televiziune a inițiat o anchetă printre concetățeni, solicitându-le părerea. Reporterul nostru de teren, Sabina Culcer, se află în clipa asta în Piața Libertății, printre trecători. Sabina, ai cuvântul!

Sabina (cu fața la cameră):

– Da, bineînțeles, așa cum v-a anunțat și colega mea din studio, lumea e tot mai neliniștită de ceea ce se întâmplă.

Plantă microfonul dinaintea unui tânăr bărbos, care tocmai ieșea cu prietena dintr-un cafe-bar, și întrebă fără niciun preambul:

– Există extratereștri?

– Eu spun asta de când mă știu, răspunse netulburat bărbosul.

– Și ce intenții ar putea avea, acum, când lumea e tot mai preocupată de prezența lor?

– Fel de fel, aprecie sec tânărul, în vreme ce însoțitoarea lui, probabil elevă de liceu, îl privea cu admirație.

– Sunt periculoși? sugeră reprezentanta postului local de televiziune.

– Pentru mine nu, că eu îmi văd de treabă. Dar pentru politicieni...

Nemulțumită de răspunsuri, reporterа se întoarse brusc cu microfonul spre o trecătoare mai vârstnică, semănând a gospodină, și care se opri din mers vădit indispusă.

– Dumneavoastră, doamnă, credeți în existența extratereștrilor? Se spune că unii dintre ei ar fi invizibili și circulă nestânjeniți printre noi.

Doamna (pe un ton nervos, socotit pesemne de autoritate):

– Sigur că cred, iar cei invizibili sunt cei mai periculoși. Se pot apropia de tine fără să-i observi și îți scotocesc prin poșetă. Pot face orice. Mie, nu mai demult decât săptămâna trecută, în tramvai, mi-au luat portofelul cu ultima sută de lei, buletinul și tot ce mai aveam acolo. A trebuit să-mi refac actele, timp pierdut, nervi, bani și toate celelalte. Avem un primar de (țiuitură), nici nu-i pasă că lumea e agresată de extratereștri și nu face decât să se scarpine în (țiuitură), mă și mir că nu se găsește cineva să-l trimită la (țiuitură) pe el și partidul din care face parte.

Înțelegând că se îngroașă injuriile, prezentatoarea emisiunii se crezu obligată să intervină rapid:

– Mulțumesc Sabina, vom reveni curând la tine pentru noi informații. (Către cameră): După cum vedeți, stimați telespectatori, lumea e tot mai convinsă că există extratereștri și că ei circulă liberi printre noi, nu știm cu ce intenții. Ar fi cât se poate de instructiv un sondaj de opinie și probabil că cifrele lui vor fi revelatoare, obligând autoritățile, așa cum spunea și doamna intervievată ceva mai înainte, să ia măsuri și să...

Matei Adam închise televizorul.

– Am impresia că, deși ne străduim să nu trezim bănuieli, măcar până îți amintești misiunea și mesajul ei, tot s-a pornit mașina de tocat zvonuri! observă el.

– Aveți o asemenea mașină?

13

Stăteau unul lângă altul pe canapea, având în față șevaletul cu peisajul neterminat și îngrămădirea de tablouri mai vechi. Deși Matei nu pictase nimic în ultimul timp, încă se mai simțea mirosul vopselelor de ulei. Cateleenahnah avea mâinile acoperite din nou cu albastru de acuarelă până în vârful unghiilor. Era cald și nu mai purta bluza galbenă. Sânii mici și rotunzi erau la vedere și, privindu-i, proprietarul șevaletului își zise că sosise poate momentul să treacă de la natura moartă la nud.

– Cred că e vorba de un meteorit, spuse pe neașteptate Cathy Blue.

Matei Adam tresări, smuls din contemplare.

– Ce meteorit? întrebă el nedumerit.

– Încă nu mi-e clar. Nu vizualizez situația.

Cathy Blue era concentrată, o ușoară crispare i se putea citi în trăsături. Crispare colorată.

– Meteoriții nu sunt o problemă, spuse el. Cad mereu pe suprafața Pământului. Mulți se aprind în atmosferă și nici nu mai ajung până la noi.

– Unul mare, care ajunge la voi chiar dacă arde. Un asteroid.

– Cu asteroizii e altceva, recunoscu Matei. Știa, da! Au fost din când în când o problemă.

Craterul gigantic din Arizona. Dezastrul din taigaua siberiană. Sau cel din Golful Mexic, despre care se crede că a șters de pe fața lumii dinozaurii. Au mai fost și alte surprize. La un moment dat, găsise pe internet informații despre un cataclism produs la sfârșitul Erei Paleozoice, când se pare că

au dispărut aproape toate speciile vii de pe Pământ. Probabil tot la impactul cu vreun asteroid. Apocalipsa nu vine singură, medită Matei Adam, ea aduce după sine un șir întreg de alte Apocalipse, e un fenomen cu manifestare periodică. Dintr-o zonă cosmică le-ai putea vedea pe toate. La rând. Una mai spectaculoasă ca alta. Pentru cine o suportă efectiv, spectacolul e scurt și fără ecouri.

– Nu mai sunt sigură, zise Cathy Blue, iar fața ei primi o expresie de suferință.

– Poate-i tot o fărâmă de memorie, o încurajă Matei. O fărâmă de mesaj, vreau să spun.

– Sau doar mi se pare. Mă gândesc prea mult și creierul meu inventează.

Da, își zise Matei Adam, orice era posibil. Trebuiau să aștepte. Să vină o clarificare. De la Cateleenahnah, ori de altundeva. Cu condiția să mai fie timp. Și cine ar fi garantat ceva în sensul ăsta?

Cathy Blue suferea pesemne mai mult decât arăta. Nu se va ști, probabil, niciodată motivul pentru care Planeta de Scorțișoară o desemnase tocmai pe ea să transporte un mesaj catastrofal pentru planeta Pământ. Neîndoielnic, existase un asemenea motiv. Dacă nu i s-ar fi întâmplat accidentul de memorie la teleportare, ar fi îndeplinit misiunea și ar fi fost deja recuperată. Ar fi transmis mesajul de avertisment celor ce puteau face cu el ce trebuia. Ce se putea, mai bine-zis. Pesemne aici era rolul ei cel mare: să-i caute pe cei în măsură să folosească eficient informația și să le-o predea. Când ai pierdut mesajul, nu mai știi nici pe cine trebuie să contactezi. Cathy Blue intrase într-un punct mort, iar punctul mort era tocmai el, Matei Adam, cu șevaletul și rutinatele lui ore de desen, cu apartamentul lui numai bun pentru singurătate. Fie și o „singurătate în doi", cum se mai spune câteodată și se trăiește adesea.

Pe fondul acestei meditații cvasimelancolice, sună telefonul mobil. Matei se desprinse cu regret de umărul cald, vopsit în albastru, și se întinse după aparat. Era Camelia.

– Știu sigur că ascunzi o extraterestră în casă! atacă ea de-a dreptul. Se vorbește și în oraș.

Luat prin surprindere, Matei se pierdu, apoi încercă să recupereze:

– Nu ești întreagă la cap!

– Una care, când vrea, poate deveni invizibilă, continuă vocea iritată a „ex"-ei sale.

„Mai degrabă una care poate deveni vizibilă", corectă Matei în gând. Era convins că merita felicitări pentru idee și pentru execuția tehnică.

– Ai fost de față când a strigat la mine și m-a amenințat! continuau reproșurile Cameliei. M-am întâlnit și cu văru-tău, Orel, care zice că te-a surprins călare pe ea. Să-ți fie rușine daca ai făcut așa ceva! Curva dracului!

Matei Adam trecuse în living, ca să n-o facă și pe Cateleenahnah părtașă la mizeria aceea și să se poată concentra mai bine la replici.

– Apropo, cu ce-o scoți în oraș? Sper că nu cu hainele mele! Dacă faci asta, nici nu le mai vreau înapoi. N-are decât să și le poarte pe planeta ei împuțită! Poate că are râie. Nu vreau să mă molipsesc.

Matei se enervă și ridică tonul:

– Tu, fată, nu te mai face de tot rahatul! Nici nu știu cum am putut trăi doi ani sub același acoperiș cu tine. Și ia seama la ce tot scoți din gură! Acum și prin oraș. O să te creadă lumea nebună, ceea ce mi se pare că și ești. Să nu mă mai suni, auzi? Nu mă băga și pe mine în aiurelile tale! Întrerupse convorbirea, dar mobilul sună imediat. Era tot Camelia, ofensată pesemne de retezarea intempestivă a convorbirii. Nu-i mai răspunse. Era deja nervos, iar discuția urma să degenereze în înjurături.

– Tot femeia aceea? întrebă Cathy Blue când Matei reveni pe canapea, lângă ea.

– O tâmpită, spuse el sumbru. Și măcar

de-ar fi singură...

– Stă cu cineva?

– Nu la asta m-am referit.

14

Se referise la ceva de care abia atunci începea să se teamă cu adevărat. Semne începură să se ivească, de altfel, cât de curând. Ieșind pe balcon să-i potolească pe copiii care din nou se hârjoneau umplând cu țipete locul lor de joacă, observă la un moment dat că era filmat de la o fereastră deschisă din blocul vecin. Nu știa cine locuia acolo și, de altfel, necunoscutul care se retrăsese mai în interiorul camerei, în umbră, putea fi altă persoană decât proprietarul locuinței. Matei avu impresia foarte clară că balconul lui era atunci în obiectiv și, renunțând la admonestarea copiilor, se întoarse în apartament.

– Cathy Blue, intră în baie și fă imediat un duș! ceru el pe un ton aproape poruncitor.

– De ce? Nu vrei să mă mai vezi?

– Acum nu trebuie să te vadă alții, spuse Matei.

Când femeia reveni lângă el, mirosul discret de scorțișoară se răspândi din nou în jur. Ieșită din învelișul său de acuarelă uscată, pielea ei naturală redevenise însă și invizibilă. Cateleenahnah trebuia bănuită după zgomotele pe care le făcea prin cameră, după obiectele mișcate sau după voce. Matei Adam își zise că mai trecuse prin asta, o să se descurce și de acum înainte... „Să vedem pe cine mai filmează ăla de vizavi!" își zise cu satisfacția cuiva care împiedicase în ultima clipă o catastrofă.

Pe când se îndrepta spre școală, i se întâmplă un lucru pe care l-ar fi putut crede banal dacă n-ar fi avut, totuși, mica sa parte de ciudățenie. Deși trotuarul străjuit de castani era destul de larg și aproape pustiu în zona aceea liniștită a cartierului, doi bărbați, care veneau din față discutând ceva între ei, ca între cunoștințe, dădură să-l ocolească înainte de a se ciocni de el. Dar nu amândoi printr-o parte, așa cum procedează firesc oamenii antrenați într-o conversație, ci unul pe stânga și altul pe dreapta. Devenit suspicios, Matei se întrebă dacă nu cumva îl crezuseră însoțit de o persoană invizibilă și, indiferent pe ce latură s-ar fi aflat Cathy Blue, unul din doi ar fi trebuit să dea peste ea. Trucuri ieftine, își zise. Români de-ai noștri! Colegii lor americani ar fi folosit dispozitive rafinate, senzori de căldură sau cine știe ce. Ai noștri se mulțumesc cu trucuri de cartier, sau de aici încep. Dacă o fi ajuns și la ei tehnica de la CIA, n-o bagă chiar în față, înainte de a folosi schemele clasice.

Cât timp dură lecția, Matei se concentră greu și abia aștepta ca ora să se încheie. Era convins că fusese notată plecarea lui, poate că-l observau de mai multă vreme, și se temea să nu profite cineva de asta pentru a intra în apartament. Ca să descui o yală în lipsa gazdei, nu-ți trebuie școală euro-atlantică sau kaghebistă, aveau și ai noștri destul antrenament.

„Oare încep să devin paranoic?" se întrebă speriat, descoperind că arunca priviri furișe în jur. Se străduia să descopere figuri suspecte și interesate de el. În două rânduri se răsuci brusc pe călcâie și inversă direcția de mers, ca să-l poată depăși persoanele pe care le auzea venind din urmă. Nu păreau să-l fi urmărit, dar niciodată nu poți ști ce se întâmplă cu adevărat.

Intrând în apartament, n-o văzu pe Cateleenahnah și intră în panică. Apoi își aminti că femeia redevenise invizibilă la cererea lui. Niște zgomote din atelierul-dormitor îi atraseră imediat atenția. Intrând acolo, își văzu tablourile scoase din grămada unde le păstra și înșirate pe lângă pereți.

– Unde ești? întrebă Matei din ușă.

– Aici, pe canapea.

Cathy Blue vorbea normal, cu vocea ei

joasă și plăcut timbrată.

– De ce le-ai înșirat pe toate?

– Am vrut să le văd.

Portretul Cameliei era și el acolo, distonând cu peisajele.

– Nici mie nu-mi place, vibră aerul dinspre canapea. Matei Adam înțelese la ce se referea, dar se abținu de la comentarii.

Se mai liniști, însă își petrecu restul zilei scufundat în gânduri sumbre. Ajunse repede la o concluzie: „Nu cu mine au ei treabă. Cu ea! Au aflat că există și acum vor s-o înhațe." El era doar ținta vizibilă, reperul lângă care își închipuiau că o pot găsi pe Cathy Blue. Orel și Camelia umpluseră târgul cu poveștile lor, iar pe fondul isteriei cu extratereștri ele „prindeau" cât se poate de bine. N-ar fi de mirare ca nenorociții ăia doi să le spună și la televizor. Își imagină scena: „Stimați telespectatori, îi avem în studio pe doi dintre concetățenii noștri care au dat personal ochii cu extraterestrul care bântuie prin oraș. O veritabilă întâlnire de gradul trei, îi invit să ne relateze ei înșiși..." Dacă se întâmplase așa, înseamnă că și numele lui fusese pomenit, expus public, compromis prin „dezvăluiri" indiscrete. Mai erau și vigilenții care prin profesie ciuleau urechea la tot ce putea tulbura societatea, iar zvonul despre un extraterestru invizibil trebuia verificat din două motive esențiale. Pentru ei, Cateleenahnah era altceva decât ceea ce se întâmplase să reprezinte pentru el, Matei Adam, de nu prea multe zile încoace. Din punctul lor de vedere, o asemenea prezență trebuia fie anihilată, pe principiul că tot ce nu înțelegi trebuie distrus în mod preventiv, fie folosită în măsura în care le putea servi la ceva important. Ambele soluții presupuneau capturarea celei pe care el o botezase Cathy Blue. Musafira lui era în mare pericol.

– Va trebui să ne mutăm, spuse cu voce tare, așteptând o reacție, însă ea nu se produse.

Retrasă în invizibilitatea ei, Cathy Blue părea cu gândul în altă parte.

– Știi, zise la un moment dat, e posibil să aibă dreptate. Mie îmi place aici, dar ei cred că n-am nimerit în locul potrivit. Țara ta e prea mică și cu puține posibilități de decizie. Ei cred că pentru mesaj era mai bine să ajung în altă parte.

„Da, americanii te-ar fi așteptat cu brațele deschise!" își permise Matei o răutate, dar evită s-o rostească.

Nici nu era prea convins de faptul că instituții ca FBI, CIA și ce-or mai având pe acolo ca organe de vigilență nu puseseră deja ochii pe subiect, așa cum făcuseră de altfel mereu de la Afacerea Roswell încoace, ca să-l poată juca după interesele guvernamentale și cele ale Pentagonului. Un joc prea mare pentru restul lumii și în care el, biet profesor suplinitor cu veleități de artist al penelului, erijat în protectorul lui Cateleenahnah, era o gâză.

– Să-ți transmită mesajul! îi sugeră Matei Adam. Să-l reformuleze, dacă nu poți să ți-l amintești.

– Nu știu de ce încă le e greu s-o facă, șopti Cathy Blue. Cred că au mai încercat, dar canalul folosit îl aruncă în altă direcție.

– Ești sigură? Ți-au spus asta clar?

– Eu nu vorbesc cu ei. Așa mi se potrivesc niște gânduri în minte.

Matei oftă, dezamăgit. Nimic nu era sigur. Poate că reprezentanta Lumii de Scorțișoară lua drept reale propriile fantezii. Un mesaj clar, fie și legat de Apocalipsă, ar fi putut fi o monedă de schimb pentru Cathy Blue. Americanii sunt sensibili la așa ceva, dar nu-i convingi decât cu dovezi palpabile. Altfel, apar dovezi de alt tip. Matei își imagină bisturiul care diseca extraterestrul de la Roswell și se scutură îngrozit.

– Da, zise Cateleenahnah, o să-mi amintesc.

Dacă și sub sorii Grinta-Vivaldi neputința se insinuează la fel ca pe Pământ, cuvintele acelea se puteau înțelege și într-un asemenea registru.

15

Matei coborî în hol și răsuci cheița în panoul cutiilor poștale. Prins cu întâmplările zăpăcitoare din ultimul timp, uitase să-și mai controleze propria cutie, așa că și-o găsi burdușită de reclame și pliante: Kaufland, Billa, Carrefour, firme no name care îi propuneau împrumuturi bancare rapide, diverși meșteșugari, spălători de covoare, instalatori, electricieni care își ofereau serviciile la domiciliul clientului. Matei se gândi să arunce materialele acelea, necitite, de-a dreptul în containerul de gunoi. Apoi descoperi între ele un plic lung, sigilat.

Avea antetul Procuraturii, lucru care îl intrigă foarte tare, dar imediat îl încercară niște bănuieli. Deschise plicul și desfăcu foaia împăturită din el. Era o citație în calitate de martor, pentru clarificarea unor probleme. Martor la ce? Formulare ambiguă, dar, de fapt, nu vedea cu ce l-ar acuza. Data la care era așteptat de procurori trecuse cu trei zile. Îl supăra și citația, îl supăra și faptul că fusese neglijent și nu o găsise la timp. Neprezentarea se putea interpreta ca refuz și avea să-l coste în cele din urmă. Dar avea să-l coste oricum, fiindcă plicul constituia dovada că fusese luat la ochi la modul oficial. Nefiind întreprinzător privat, n-avea de-a facenici cu Finanțele, pentru evaziune fiscală, așa că singura lui problemă pentru oficialități trebuie să fi fost Cateleenahnah.

Apoi, urcând scările până la etajul întâi, începu să se bucure că nu se dusese. O lăsase pe Cathy Blue dormind pe canapea și se feri să facă zgomote care ar fi putut s-o trezească. N-o vedea, însă îi auzea respirația egală, iar așternutul avea imprimate în el, ca niște adâncituri, urmele corpului ei culcat, după câte se părea, pe o parte. Rămase în living, unde se plimbă o vreme de ici-colo, gânditor. De câte ori trecea prin dreptul ușii deschise a balconului, arunca priviri suspicioase spre fațada de vizavi. Fereastra de unde fusese filmat cu o zi în urmă era tot deschisă. Nu distingea pe nimeni dincolo de ea. „Or fi montat aparatură de ascultare", îi trecu prin minte și închise imediat ușa de la balcon. Se așeză în fotoliu, cu coatele sprijinite pe măsuța joasă și bărbia în pumni. Când se ridică de acolo, hotărârea îi era deja luată.

Se gândi să iasă pentru niște cumpărături absolut necesare, apoi își zise că nu putea s-o lase pe Cathy Blue singură în apartament, și încă dormind. Dacă-l urmăreau, înseamnă că și mașina era supravegheată. Cu atât mai suspect ar fi fost să-și lase cumpărăturile, peste noapte, închise în portbagaj.

Când îl sună vărul Orel, se grăbi să blocheze circuitul. Nu avea niciun chef de conversație cu el. Totuși, apelul o trezi pe Cathy Blue. O auzi venind de dincolo cu pași târșâiți. De regulă venea pe neauzite, fiindcă tălpile ei goale nu făceau zgomot pe parchet. Acum își vârâse picioarele în șlapii lui de plastic, iar șlapii arătau exact locul unde se afla.

– Ia-ți ceva pe tine, e răcoare, o îndemnă el.

Cathy se întoarse învelită în cearșaf. Se lăsă în fotoliul-pereche, de cealaltă parte a măsuței.

– Am adormit, spuse ea, parcă reproșându-și slăbiciunea. Numi se întâmplă des să dorm ziua. Uneori nici noaptea nu dorm,

– Am observat. N-ai visat nimic? se interesă el. Nu ți-au trimis prin somn ceva semnificativ?

Nu-și amintea. Visele sunt una și telepatia cu totul altceva, mai cu seamă cea interstelară! admise Matei Avram, cu ochii la forma albă pe care o luase aerul din fața lui. Albul urca până la umerii ușor ascuțiți, deasupra cărora trebuia să se afle, nevăzut, capul ei acoperit cu pene și ochii aceia cu irișii arămii pe care Matei nu-i putuse

privi niciodată.

– O să ne mutăm din oraș, anunță el pe un ton hotărât.

– De ce? se interesă Cathy Blue, iar el observă că ea nu întrebase unde, probabil că asta nu avea importanță pentru Cateleenahnah.

– Trebuie.

16

Dimineața devreme coborî pe platou, la mașina parcată. Alesese o oră când era sigur că vecinii nu dădeau fuga la serviciu, tropotind pe scări și coborând treptele două câte două. Nu voia să riște să dea careva peste Cathy Blue, care il urma docilă. Deschise portiera din spate, prefăcându-se că scotocește pe banchetă, dar gestul era adresat celor care l-ar fi putut fila la ora aceea, să nu înte la bănuială că o introducea pe acolo pe musafira lui invizibilă. Apoi intră și el pe portiera din dreptul volanului. Cu inima strânsă, răsuci cheile și răsuflă ușurat când motorul porni. Se temuse să nu-i fi fost sabotată hodoroaga. Poate că americanii, dacă i-ar fi socotit periculoși, nu s-ar fi dat înapoi să-i pună dinamită sub scaun. Pe ai noștri îi știa că se feresc de metode radicale, dar în mici defecțiuni provocate îi credea specialiști.

Străbătu străzile cartierului fără grabă, cu privirile în oglinda retrovizoare, să se asigure că nu-l urmărește cineva. Intră la prima benzinărie și umplu rezervorul. Nici aici nu văzu ceva suspect, sau, dacă se afla totuși acolo, urmăritorul era tot atât de invizibil ca și Cathy Blue. Din prudență, cumpărăturile și le făcu în mai multe magazine: nu mai mult de două pungi odată, și nicidecum cu sacoșele, ca să nu bată la ochi. Încetul cu încetul, în portbagaj se adunară câteva franzele feliate, două baxuri cu apă minerală, un morman de conserve, un caș mărișor, cafea în pungi vidate și mezeluri alese să fie cât mai uscate. Nu trecu pe la piață, însă în fiecare magazin universal vămui și sectorul de fructe, cărând la mașină proviziile pentru Cathy Blue. Ar fi cumpărat mai mult, dar nici nu mai prea avea bani și nici nu voia să stârnească suspiciuni. Cine știa că în ziua aceea avea două ore la clasă, s-ar fi putut întreba pe bună dreptate unde și de ce se mută.

Revenind de la Kaufland cu micul transport de provizii rezolvat acolo, văzu prin geamul portierei o banană mișcându-se deasupra canapelei din spate. Era parțial decojită; se ridica și cobora ritmic, ceva mai scurtată de vârf. Matei nu-și mai duse marfa la portbagaj, ci deschise portiera și așeză pungile alături, pe banchetă.

– Știu că ți-e foame, dar te rog să amâni! vorbi el în șoaptă. Mai vin și alții cu coșurile și n-aș vrea să rămână uluiți de ce văd în mașina mea.

Aproape o oră mai rătăci in oraș, prin centru și prin două cartiere mărginașe. N-avea vreun interes anume, era doar convins că în felul acesta derutează eventualele „codițe", putând să-și ducă la bun sfârșit planul inițial. În două rânduri se opri la cafe-baruri, unul cu renume, pe o arteră principală, altul modest din vecinătatea gării. Își bău cafelele pândind de pe terasă, ori prin fereastra celui de-al doilea local, dacă oprește cumva vreo mașină suspectă pe lângă second-hand-ul în care Cathy Blue îl aștepta răbdătoare. În sfârșit, luă hotărârea de a ieși din oraș tot pe o cale ocolită. Mulțumit de stratagemele lui de roman polițist, conduse mai întâi pe șosea, apoi pe un drum de țară cu asfaltul mâncat de intemperiile iernii trecute, pentru ca în cele din urmă să intre pe căi rurale din pământ bătătorit. Nu se opri până în localitatea de munte unde trăiseră bunicii lui dinspre tată și, cu o oarecare împotrivire din partea mașinii, urcă până la casa singuratică pe

care o știa din vacanțele copilăriei și o mai vizita din când în când, pentru câteva zile, și după moartea bătrânilor.

Nu era singura casă izolată în zona aceea. Centrul așezării se afla mai jos, pe firul unei ape repezi și puțin adânci, dar oamenii locului se obișnuiseră să-și construiască locuințele și pe coastele muntelui, care pe unde își avea locurile de pășunat. Casa bunicilor lui Matei era din bârne înnegrite de timp și nimeni nu socotise necesar să-i înlocuiască acoperișul cenușiu, de șindrilă, vechi de vreo sută de ani. Matei Adam o pictase de câteva ori, și în acuarelă, și în tempera.

Reușì să aducă mașina în curtea îngrădită mai mult simbolic, cu parirari între care fuseseră bătuți în cuie alți pari, orizontali. Descuie ușa veche, cu multe ochiuri de geam prăfuite, nu mai largi de o palmă, și deschise din interior obloanele de scândură ce protejaseră în lipsa lui două ferestre mici. Revăzu cu bucurie vechiul mobilier de lemn, cioplit în stil țărănesc. Masa și băncuța de lângă ea erau prăfuite, dar acum Matei n-avea vreme de dereticat. Transportă înăuntru pungile cu alimente și le depozită într-o cămară mică și întunecoasă, ori chiar în singura încăpere de locuit.

– Cathy Blue! chemă el la un moment dat, dându-și seama că, în graba lui de a se instala în casa aceea parcă pierdută în pustietate, uitase de prezența fetei invizibile.

Cateleenahnah răspunse de afară și astfel Matei îi reperă poziția lângă un corcoduș cu fructele încă verzi.

– Ce spui de locul ăsta? se interesă tânărul, așteptând să audă din gura musafirei sale de pe Planeta de Scorțișoară impresii de felul celor pe care le trăia el.

– Interesant, vorbi Cathy Blue, dar din replica asta nu se putea înțelege dacă-i plăcea sau nu. N-am mai văzut cuiburi atât de rare. La noi sunt concentrate in faguri, seamănă un pic cu locuința ta din oraș.

– Sper să ne simțim bine aici până se liniștesc lucrurile, spuse Matei, trăgând adânc în piept aerul proaspăt și răcoros, cu miros de flori de câmp.

Privi înseninat pantele din față, unde alte câteva căsuțe stăteau parcă atârnate de poalele pădurii revărsate de pe coama rotunjită a unor coline cu vârful pietros.

– Îmi place, vibră vocea fără trup. E mult verde. Iarba pe care o știu eu are o nuanță roșiatică.

– Interesant! rosti la rândul său Matei, încercând să-și reprezinte virat în roșu spațiul larg din fața lui.

Ar fi fost un reușit peisaj cosmic, însă era aproape convins că bunicilor săi nu le-ar fi plăcut să trăiască în el. Sau, cine știe? Dacă s-ar fi născut acolo...

– Mâine în zori o să admirăm un răsărit frumos, spuse el. E altfel decât se poate vedea din faguri... Dintre blocuri, vreau spun.

Fără îndoială, soarele avea să răsară, dar Matei Adam se înșela în privința faptului că-l vor putea admira.

17

Dimineața nu-i trezi ciripitul păsărelelor, cum era de așteptat, ci un zgomot de elicopter. Părea totuși departe și Matei dădu să se întoarcă pe partea cealaltă, continuându-și somnul. Apoi realiză că zgomotul creștea în intensitate, transformându-se într-un huruit supărător.

„Ce manevre fac ăștia aici, la ora asta?" se întrebă încă nedezmeticit, privind în gol prin locul unde o simțea pe Cathy Blue culcată lângă el. Deodată, înțelese și sări în picioare. Prin fereastră văzu elicopterul: era destul de jos pe cerul fără urmă de nor și părea că se învârte în cerc. Ieșit din raza ferestrei, aparatul huruia în continuare de partea cealaltă a casei.

Trăgându-și în fugă hainele pe el, Matei

Adam ieși în prag. În josul drumeagului pe unde urcaseră ei cu o zi în urmă văzu, uluit, un convoi de mașini, unele mici, altele ca niște dube. Se legănau caraghios pe hârtoape, dar aprecie că în vreo zece minute aveau să ajungă la ei. Cu o sfâșiere de inimă trebui să recunoască faptul că toate precauțiile lui nu folosiseră la nimic. Se retrase în spatele ușii de lemn și puse zăvorul.

– Ce se întâmplă? întrebă Cateleenahnah de la doi pași de el.

– Ne-au dat de urmă! spuse el speriat.

Și, deodată, ochii îi căzură pe televizorul vechi, pe care tot el îl adusese acolo, ca să nu se rupă complet de lume în vacanțele petrecute în izolarea spațiului montan. Nu-l folosea întotdeauna, dar acum spera să înțeleagă mai bine ce se petrecea afară, în caz că agitația aceea era considerată suficient de importantă încât să constituie un „eveniment media".

Intuise corect. Pe ecran se vedeau bine mașinile care suiau panta, filmate de aproape. Era și un car de reportaj în cortegiu, poate chiar două. Câteva dintre mașinile mici aveau însemnele Poliției, iar printre ele se putea vedea o ambulanță, chiar și o dubă cu echipaj SMURD, specializat în descarcerări. Ca o ironie a sorții, imediat după ea venea o dubă mai mare, neagră, fără îndoială o carceră mobilă. În timp ce ecranul arăta această impresionantă desfășurare de forțe de asalt, reluată periodic cu o panoramă din elicopter, prezentatoarea emisiunii vorbea cu glas tensionat, radiind o emoție vecină cu surescitarea:

– ... de felul atentatelor care au avut loc din 2011 încoace. Vă puteți închipui cât de ușor se poate strecura prin mulțime un asemenea atentator înzestrat cu invizibilitate, ca să-și ducă la îndeplinire misiunile criminale. Trenuri aruncate în aer, ca la Madrid, explozii pe stadioane sau în plină mulțime adunată pe străzi, ca la maratonul din Boston, nimic n-ar mai putea fi sigur în lumea contemporană, nici măcar viețile oamenilor de stat. Imaginați-vă cum se poate apropia un individ invizibil de președintele Statelor Unite sau de orice alt lider al planetei, punându-le viața în primejdie și, de asemenea, obiectivele libertății și democrației în lume...

„Despre ce vorbesc ăștia?" se întrebă Matei complet zăpăcit, apoi începu treptat să se dumirească.

– În dimineața asta, doamnelor și domnilor, continuă prezentatoarea pe același ton precipitat, postul nostru de televiziune vă dă prilejul să asistați la o arestare în direct, undeva, chiar în zona pe care o vedeți acum pe ecran, unde grupul de teroriști invizibili s-a refugiat atunci când organele noastre de informații le-au luat urma. Între acești periculoși atentatori la siguranța României și a lumii întregi se află și un concetățean de-al nostru, Matei Adam, despre care datele noastre de până acum arată că simula un trai modest, sub acoperirea unei activități de pictor amator, dar declanșarea urmăririi oficiale l-a determinat să se refugieze în munți împreună cu complicii lui. Vedeți, stimați telespectatori, chiar acum vehiculele s-au oprit în pantă și din unele coboară mascații, înconjurând obiectivul suspect și pregătindu-se să-l atace...

Matei nu mai avea nevoie să se uite pe geamurile mici ale casei bătrânești, știa că tot ce vedea el pe ecran se petrecea întocmai afară, unde începuse agitația asaltului. Trase o înjurătură. „Tipic românesc!" îi fulgeră prin minte. „Aicinu-i mâna CIA, brigăzile SEAL altfel procedează..." Era convins că nici americanii nu puteau fi departe de problema lui, însă ce se întâmpla afară arăta că lăsaseră mână liberă partenerului lor din NATO, să acționeze cum credea de cuviință pe teritoriul său național. Iar asta se vedea pe ecran și se mai văzuse de atâtea ori: mult zgomot în jurul descinderii,

acțiuni televizate în direct, prostii rostite în public cu carul, gesturi demonstrative și senzație provocată, care se fâsâie îndată ce emisiunea TV s-a terminat. Nu-i venea să creadă că în centrul tuturor acestora ajunsese el.

El și Cathy Blue, fără îndoială.

– Ei știu că nu e bine, spuse Cathy Blue.

– Cine, ăștia de afară? întrebă Matei desfigurat de spaimă, fiindcă după tropăiturile de pe prispă se auzi și răcnetul: „Deschideți!"

Matei nu făcu nicio mișcare, era ca paralizat. La ferestre nu apăru nimeni. Mascații în costume negre de piele și cu veste antiglonț executau corect misiunea, fără să se expună eventualelor riposte ale inamicului încolțit în casă. Privind ecranul, îi descoperi pitiți sub pervaze, iar alții, în fața ușii, dar mai la distanță, supravegheau intrarea cu niște aparate portabile – senzori de căldură, raze Roentgen, ce-or mai fi fost – pentru ca niciunul dintre infractorii invizibili să nu poată scăpa din încercuire.

– Mă cheamă, vorbi din nou Cathy Blue.

De data asta Matei înțelese despre ce vorbea ea.

– Mi-au dat coordonatele.

Cateleenahnah rosti ceva într-un limbaj tehnic care lui nu-i spunea absolut nimic. Poate astronomilor.

– Matei Adam, ieși afară cu mâinile la ceafă! urlă cineva din curtea năpădită de iarbă, iar mascații se vedeau pe ecran stând cu armele pregătite și așteptând comanda.

Cathy Blue rosti o cifră.

– Asta ce înseamnă? întrebă Matei cu glasul sugrumat.

– Anul când vine. După calendarul vostru. Au făcut transformările.

„Ăsta-i Apophis!" își aminti el. „Nu poate fi decât Apophis." Citise asta undeva, dar incidentul pe care îl trăia atunci îl împiedica să-și amintească unde și când.

– Ciocnește Pământul? mai întrebă Matei, simțind că trăiește parcă o realitate schizoidă.

– Ei spun că da.

– Să-l ia dracu! N-are decât să-l ciocnească! izbucni Matei Adam. Ce mă fac cu ăștia de afară?

– Un dezastru planetar, reluă Cathy Blue, cu voce surprinzător de calmă. Ei spun că riscăm să rămânem singuri în partea asta de Galaxie. Noi, cei de sub stelele Ross. Dar poate că nu e totul pierdut. O deviere minoră la distanța asta... Ei spun că, dacă interveniți acum, încă mai e posibilă salvarea.

„Intervenim la naiba!" gândi furios Matei Avram. „Pe cine să convingi? Cine să te asculte? Ăștia care-mi rup ușa? Cât le pasă lor de Pământ și de Apocalipsă?"

Aruncă o privire furioasă spre ecranul televizorului, unde imaginea asaltului fusese înlocuită de fața concentrată a prezentatoarei, care anunța gâtuită de emoție:

– Stimați telespectatori, mi se comunică din regie un lucru care schimbă aspectul descinderii urmărite acum și la care vom reveni în câteva secunde. Informația provine de la serviciile secrete aliate, trebuie s-o luăm în serios. Ipoteza teroriștilor invizibili din lumea arabă s-a dovedit eronată. În refugiul din munți al lui Matei Adam se află unul sau mai mulți indivizi invizibili, dar de natură extraterestră. Avem dovada că zvonurile care circulau prin oraș sunt demne de crezare și arestarea în direct anunțată pentru astăzi îi vizează pe Matei Adam și pe extratereștrii protejați de acesta...

– Plec, îl anunță Cateleenahnah.

Matei încercă să se desprindă de irealitatea absurdă a ecranului și să se concentreze la ce spunea Cathy Blue. Lovită cu răngile, ușa începuse să trosnească, iar zăvorul urma să cedeze dintr-o clipă în alta.

– Mă recuperează. Plec acum.

– Nu! strigă Matei ca un disperat. Nu poți pleca așa. Dă-mi mâna!

Simți din nou mâna nevăzută și, în momentul acela, o trase spre el pe Cateleenahnah, strângând-o la piept.

18

Un șuier sec, ca de pneuri. O absorbție fără alte semne fizice decât cele pricinuite de iluzia ei. Un fragment de secundă.

Brusc, Matei o văzu pe Cathy Blue. O ținea încă în brațe și obrazul lui atingea penele cu nervuri fine de pe creștetul ei. Mirosea a scorțișoară, dar parcă altfel, mai puternic decât mirosul emanat din pielea femeii. Mirosea aerul din jur.

Cateleenahnah se desprinse de el și făcu un pas înainte. Atunci observă și alte diferențe. Pielea ei era albastră, dar n-avea aspectul acuarelei cu care o vopsise Matei ca s-o facă vizibilă. Era un albastru mai viu și mai luminos, o nuanță pe care el, când luase hotărârea să-i picteze pe orbecăite corpul, n-o avusese în vedere. Descoperi și alte lucruri la care nu s-ar fi așteptat. Stăteau pe un covor de iarbă înspicată și iarba era roșie. Nu departe de ei, văzu niște structuri înclinate, compuse parcă din hexagoane aglomerate oarecum asimetric, precum și câteva cocoașe închise la culoare despre care nu-și dădea seama ce puteau fi.

De pe cerul acoperit de o pâclă ușoară, cei doi sori Grinta botezați cu un tril din Vivaldi luminau roșiatic tabloul acela artificial.

– Acasă! spuse femeia și vibrația glasului ei păru un oftat.

Era casa ei, nu casa lui, din care evadase în toiul unui conflict de care își amintea tot mai vag.

– Cathy, ai o nuanță frumoasă, apreciie el, privind-o din spate.

– Asta-i culoarea mea naturală, spuse ea și se întoarse, încât el putu să-i vadă pentru prima dată ochii mari, cu iris de aramă.

În aceeași clipă, Cateleenahnah făcu un gest de surprindere.

– Unde ești, Matei fără tril? întrebă ea și privirile ei cercetară, trecând prin el, la stânga și la dreapta.

– Aici, unde m-ai lăsat, răspunse.

Încercat brusc de neliniște, ridică mâna în dreptul ochilor și nu văzu nimic. Se aplecă să-și cerceteze corpul și nu văzu nimic.

– Cathy Blue, ce se întâmplă cu mine? întrebă Matei Adam speriat.

Femeia albastră înțelese. Ochii îi scliipiră jucăuș și un zâmbet vesel i se întinse pe față.

– Aici tu ești Griffin! exclamă – apoi, de data asta, ea fu aceea care ceru: Dă-mi mâna! Nu vreau să te pierd.

Porni, antrenându-l și pe Matei prin iarba aspră spre structurile amintind de niște faguri, dinspre care se apropiau siluete zvelte. Unele aveau pe cap penajul auriu de care Cathy Blue pomenise cândva.

Matei își aminti: albastru de Voroneț. Nuanța femeii și a celor care îi întâmpinau era cea din frescă. Pe neașteptate, Cateleenahnah se opri și își întoarse fața spre locul unde știa că trebuie să se afle el.

– Cred că o să te colorez și eu, spuse ea după o clipă de gândire.

– În albastru?

– Aici toată lumea are culoarea asta. În maro!

Pe fresca Apocalipsei, culoarea maro era rezervată diavolilor din Infern.

– Găsește altă culoare, o rugă Matei.

– Poate găsesc, poate nu, spuse Cathy Blue enigmatic. Mi se pare că asta se potrivește la noi.

„La urma urmelor, își mise el cu o seninătate resemnată, poate că și diavolii sunt oameni. Participă, cum pot, la Apocalipsă."

ULTIMA CURSĂ A LUI KITTY CLAIRE

Dănuț Ungureanu

La doisprezece fix, o colegă pătrunse în cutia ce-i ținea loc de birou lui Mărăcineanu și vorbi cu bibliorafturile, căci locatarul era momentan sub masă, căutând ceva.

– Dane, te caută un moș, zise, dar simțind că vizitatorul e în spatele ei se corectă. Un domn.

– Ce domn? făcu Mărăcineanu de pe podea.

Însă colega plecase.

– Bună ziua, spuse personajul, un omuleț cu barbișon, mapă și costum din veacul trecut. Reporterul il plasă în șirul celor ce penetrează sistemul defensiv al redacțiilor, pentru a populariza ba arma secretă, menită să aducă pacea mondială, ba contactul cu guvernul altei galaxii, ba un plagiat scandalos comis, să zicem, de Rebreanu...

– Bună să vă fie inima, îl luă cu binișorul. Cu ce ocazie la gazeta noastră?

Fața bătrânelul se lumină într-un surâs două părți îndulgență și una ironie.

– Ca să fim precișii, nu e întâia oară. V-am mai vizitat prin '40...

Rostind acestea, dădu roată cu privirea ca și cum ar fi înregistrat schimbările din ultimii șaptezeci și ceva de ani. „A, cum aș fi putut să vă uit?" îi veni tânărului să zică, dar îl pofti să ia loc și-l întrebă politicos cu cine are onoarea.

– Aurelian Pop, răspunse octogenarul, notând uimit ignoranța celuilalt. Cum... dumneata nu știi cine sunt eu? Păi eu... despre mine...

Extrase din mapă un dosar și-l oferi modest peste masă.

– A scris gazeta dumneavoastră în '40. Un subiect uriaș, oamenii își smulgeau ziarul din mână. Cum se poate să nu fi reținut?

Din cauza secolului care-a trecut? se gândi Mărăcineanu, înțelegând însă că detaliul e prea puțin important. Luă dosarul și descoperi o pagină de ziar îngălbenită, care părea că-și va da ultima suflare îndată ce avea să-i comunice lucruri capitale...

„HIPODROMUL BĂNEASA – TRAP ÎN PERICOL !!!

✖ Formidabile curse de melci. ✖ Un grajd și o cursă sui generis. ✖ Roland D. învins. ✖ KITTY CLAIRE, un outsider periculos.

Cursele de cai și-au găsit de foarte curând o serioasă concurență la noi: cursele de... melci. Într'adevăr, am fost informați la redacție zilele trecute, că în Capitală, str. Turda

nr. 75, tânărul Aurelian Pop a avut o idee originală.

LA FAȚA LOCULUI

Ne-am deplasat imediat la adresa în cauză unde tânărul ne-a lămurit cum a ajuns la aceste reuniuni.

D-sa, elev în cl. a II-a a liceului Marele Voevod Mihaiu, este mare amator de curse. Dar cum timpul și situația nu-i permit să urmărească alergările de cai decât din ziare, și-a oferit singur, acasă, satisfacțiile pe cari le oferă hipodromul pasionaților lui. A organizat cursele de melci.

PROPRIETAR DE «GRAJD»

Strângând gasteropode, Aurelian și-a văzut visul împlinit: este proprietarul unui „grajd" cu 30 de melci-cai sau cai-melci, cum vreți să le spuneți. Adăpostul e instalat într'o cutie de pantofi.

Ca pentru orice grajd de curse ce se respectă, tânărul proprietar consumă enorm cu bugetul. Căci melcii, pentru a fi în cea mai bună formă, sunt hrăniți numai cu salată verde. Și zarzavagiii nu lau în considerație că întreținerea unui grajd necesită multe cheltuieli...

HIPODROMUL

Se compune dintr'o masă dreptunghiulară, cu latura mare de 80 cm și cea mică de 60 cm. Plecarea este însemnată printr'o linie albastră, iar sosirea printr'o linie roșie.

Startinggate-ul e format din doi piloni, de o parte și de alta a laturei mici, și un cauciuc ținut la un cap de către starter. Când „caii" sunt aliniați, starterul dă drumul cauciucului și cursa începe.

O DEMONSTRAȚIE

La rugămintea noastră, proprietarul a organizat o cursă demonstrativă. Concurenții au fost așezați la start în ordinea următoare:

1. Ezer Jo; 2. Opanka; 3. Amilcar; 4. Bravo; 5. Citronat Gordon; 6. Roland D.; 7. Mura; 8. Gondolat II; 9. Hannibal; 10. Kitty Claire.

De altfel, toți pensionarii grajdului Aurelian Pop poartă numele vedetelor trapului. Concurenții au „alergat" mai întâi fără sulkyuri și fără... conducători.

În fine, partanții au fost aliniați și proprietarul dă plecarea. Cursa începe într-o alură... infernală.

Bravo merge frumos și se distanțează din ce în ce. Opanka și Amilcar în schimb „galopează", pierzând teren. În urma lui Bravo merg în ordine Kitty Clair, Ezer Jo și Roland D., în pluton compact.

După ei, Citronat Gordon și Mara, plictisiți să meargă tot înainte, au început să taie pista: unul în dreapta, altul la stânga. Între timp, Bravo s'a distanțat în câștigător sigur și trece primul linia de sosire, cu tot atacul lui Kitty Claire - plasat al doilea. Urmează în ordine: Ezer Jo și Roland D.

Rezultatul constituie o mare surpriză fiindcă Roland D. era socotit marele favorit. Acesta e campionul grajdului: a câștigat 107 probe din 108

disputate, fiind deținătorul unui record formidabil: a parcurs un metru în 6 minute și 8 secunde. Al doilea recordman al grajdului este Gondolat II, cu 7 minute și 28 secunde pe metru.

SULKYURI

Pentru disputarea curselor de trap sunt necesare și sulkyuri. Trebuie să menționăm că modelul cât și materialul pentru construcția lor sunt noi. Trăsurica e formată dintr'un corp de sârmă, cu două rotițe tăiate din dopuri de plută și o oiște care se lipește de cochilia "calului", prin plastilină sau ceară.

DRIVERI

Pentru „cai" de valoarea acestora, natural că e necesar să posezi conducători de clasă. Proprietarul și-a asigurat serviciile maeștrilor de la noi: Cercasoff, Dobrescu, Grunwald, Slobozenco, Corol, Gaidaev, Andreyewsky. Aceștia sunt melcișori mititei așezați pe sulky și îndeplinesc rolul de driveri.

ȘI O CURSĂ OFICIALĂ

Am asistat apoi la o cursă după toate regulile, între Gondolat II, condus de Corol și Citronat Gordon, condus de Cercasoff.

Alergarea a fost foarte disputată, într'un trap rapid, cu toate că roțile sulkyurilor cam refuzau să se învârtească. După o luptă care a pasionat asistența, Cercasoff, cu măiestria lui unanim recunoscută, a reușit să-și adjudece victoria.

Am mulțumit d-lui Aurelian Pop pentru amabilitate și am plecat la redacție să scrim acest articol, profund îngrijorați de viitorul hipodromului Băneasa.

T. Androniu"

Mărăcineanu se mai prefăcu vreo câteva secunde că reia unele pasaje, ca să plănuiască o retragere.

– Ei? îl presă fostul proprietar de grajd.

– Fascinant... răspunse tânărul. Domnule Pop, cu ce v-aș putea fi de folos... ăăă.... în prezent?

Era una din acele după-amiezi în care timpul nici nu se mai ostenea să curgă, darămite să producă evenimente notabile. Dar subiectul care păşise sfios în cutia lui Mărăcineanu se forță să contrazică premisele.

– Nimeni nu-și mai amintește verile acelea, domnule, dar mie îmi sunt vii ca-n adolescență, când se făcea carte, nu ca acuma, iar vacanța mare era o binemeritată răsplată a eforturilor, care...

Enfin, trec la subiect căci time is money. Eram înainte de-a doua de liceu, pe o canicula de credeai, cum zice poetul, că „soarele s-a topit și a curs pe pământ". Mă refugiasem la bunicii din Strejnicu, lângă Ploiești, unde-i o bucată de pădure umbroasăăă.... Acolo m-am și îndrăgostit, mare tevatură cu-ai mei că voiam să mă-nsor și adio cariera de diplomat pe care mi-o plănuiseră...

– Sunteți... Ați fost diplomat? îndrăzni Dănuț M.

Aurelian Pop îl privi ironic.

– Ei, și fiind băiet cutreieram aceste păduri, căci nu mă mai săturam de răcoare. Dar într-o bună zi, ce se-ntâmplă?

– ?

– Haț! Dintr-un tufiș îmi sare în față, pe potecă, o frumusețe de melc. Nu era nici prea bătrân, dar nici pui, se vedea după mărimea cochiliei.

– Evident.

– M-aplec eu să-l culeg, el țuști! O zbughește un metru mai încolo. Fac eu un pas, hop, iar se duce un metru. În cinci minute scosese sufletul din mine.

– Scuzați-mă, făcu reporterul prudent, mă tem că...

– Nu mă crezi, nu? Domnule, nu m-am ramolit, mi-amintesc cum ar fi fost ieri. Melcul ăsta fugea cam cu un metru pe secundă...

– Vreți să spuneți pe minut, dar și-așa...

Bătrânelul chicoti copilărește.

– Un metru pe secundă, parol d'honneur! Ei bine, poate obosise și el, deodată m-am aplecat și l-am luat în palmă. Atunci, întâia oară, a explodat în mintea mea ideea curselor de melci. Auzisem că s-ar fi pomenit la Paris, la Londra, în marile capitale, dar la noi nu.

– Ei, păi la noi...

– Îți dai seama? Într-o fulguranță am avut revelația succesului. Cu asemenea campion, cine mi-ar fi putut ține piept? Eram titel, drăgălaș și-l capturasem într-un luminiș, așa l-am botezat Kitty Claire.

– A, ăla care...

– Exact. Chiar dânsul. Am selecționat riguros un lot de atleți capabili de performanță, o minune mondială a sportului. Nu mi-am neglijat studiile, căci nu voiam să între ai mei la idei, descoperindu-mi pătimașa preocupare. N-a fost ușor să mențin nivelul, căci pierdeam nopțile cu antrenamente și strategii. Toceam din scoarță-n scoarță biografiile cailor de curse celebri și-ale faimoșilor jokey...

Vrând nevrând, Mărăcineanu se lăsă târât în povestea melcilor.

– Și? Mai departe?

Aurelian Pop ascunse batista cu care-și tamponase chelia.

– Mai departe? Am organizat primele curse, la un coleg ai cărui părinți plecaseră într-o croazieră. De la început am făcut o oarecare senzație.

Trebuie să vă spun că acest Kitty Claire era într-adevăr special. În primele nopți l-am studiat cu lupa de filatelist. Am constatat surprins că, spre deosebire de semenii săi cu patru "coame", el avea șase – două din ele încolăcite ca niște urechiușe. Iar când se obișnuise cu mine și nu se mai ascundea în cochilie, i-am făcut o toaletare. Să fac atac de cord, domnule! În loc de-un "picior", ăsta avea două, lipite că abia băgai de seamă. Le mișca înainte și-napoi, ca și cum ar fi pășit cu iuțeală. Atunci am înțeles secretul vitezei sale formidabile...

– Extraordinar, plusă Mărăcineanu. Un mutant!

Bătrânul îl privi ca unul căruia dintre cunoștințele anilor de școală („și ce școlă se făcea pe vremea aia, domnule!") nu-i lipseau noțiuni de biologie, genetică ș.a.m.d.

– Mutant – nemutant, la început – cum ați citit și-n articol, nu făcea mare brânză, deși îi cunoșteam aptitudinile. Dar după o vreme câștiga cursă de cursă și, fiindcă se paria, strânsesem o sumă frumușică. Mi se dusese vestea printre cunoscătorii din cartier și nu numai. S-a auzit de campionul meu în tot orașul, am ajuns la gazeta dumneavoastră... Firește, n-a trecut mult și-au aflat ai mei. Ce mai zarvă a fost atunci, domnule...

Luă o pauză, numai bună să-și recapete respirația, alungând roiul amintirilor minuscule ce-i umpluseră ochii de nostalgie.

– Și cum s-a terminat? făcu ațâțat tânărul.

– Ei, cum să se termine? A venit războiul, au urmat grijile. Ne-am mutat de mai multe ori și la una din mutările astea niște hamali mi-au pierdut „sportivii". Au lăsat grajdul deschis, pe un taburel, iar campionii mei, cât erau de sprinteni, atât au așteptat. S-au pensionat pesemne în parcul de lângă casă... Mi-a rămas doar Kitty Claire, pe care-l purtam mereu cu mine, într-o cutiuță...

– Și-ați mai organizat curse, numai cu el?

– De curse ne ardea nouă? Eram toți într-o goană pentru supraviețuire...

Mărăcineanu anticipase oftatul așa că se sincroniză la fix. Încă o poveste fără final adecvat, își zise. Bătrâneii ăștia ar trebui să învețe cum trebuie să-ți închei materialul.

– Ei, deci asta e...

– Așteaptă, îl întrerupse Aurelian Pop. E și un epilog. Ani de zile am avut grijă de Kitty Claire. Ai mei se prăpădiseră în bombardamentul din aprilie '44. După război, mi-am luat o slujbușoară la primărie. Trăiam modest, dar campionului nu-i lipsea frunza proaspătă de salată, în fiecare zi. Din când în când, seara, mă desfătam urmărindu-l pe hipodromul de carton. Vecinii, care mă ascultau prin pereții subțiri, credeau că aduc femei pe ascuns. Dumneata ce-ai fi crezut auzind la miezul nopții „Hai, Kitty! Așa Kitty Claire! Mai repede, Kitty!"

În fine, pe la începutul anilor '70...

– Hopa! sări Mărăcineanu. Cred c-ați încurcat epoca. Niciun melc din lume nu trăiește treizeci de ani.

– Era vară, continuă Aurelian Pop in transă. M-am trezit dimineața, am văzut că întârzii la muncă, dar am deschis cutiuța lui Kitty Claire, să-i dau de mâncare. El dispăruse...

– Ați lăsat capacul deschis! se lamentă tânărul. Nu l-ați căutat prin casă?

Bătrânul îl privi buimac.

– De ce să-l caut prin casă? Nu înțelegi? Cochilia era înăuntru, în cutie. Numai că era goală. Absolut goală.

– ...

– Ai văzut vreodată, râse ciudat Pop, ori măcar ai auzit de un melc care să fi fugit din propria lui cochilie? Am cercetat-o ore în șir, fără să înțeleg. Și-acum mă mai holbez uneori, seara.

– „Și-acum"? Adică ați păstrat-o?

Aurelian Pop se ridică solemn și scoase din mapa lui de fost contopist o punguță de catifea, pe care o răsturnă pe masa lui Mărăcineanu.

Cochilia era una banală, maronie cu dungulițe deschise, nici prea mare, nici prea mică, destul de ponosită. Culorile își pierduseră prospețimea, iar pe rotunjimile mici era scris cu carioca neagră „Kitty Claire".

– Uită-te și dumneata. Uită-te cât poftești...

S-ar fi uitat Mărăcineanu, dar chiar atunci fu chemat la redactorul-șef adjunct, care-i frecă ridichea o jumătate de ceas.

Când reveni, bătrânelul nu mai era în birou.

– A plecat moșul? o întrebă pe colega căreia nu-i scăpa niciodată nimic.

– Care moș? se miră ea.

Atunci Dănuț M. băgă de seamă că fosta locuință a lui Kitty Claire încă se mai afla pe masa lui.

După miezul nopții se trezi cu gura iască și-un vâjâit sub țeastă de parcă ar fi chefuit o săptămână. Bâjbâi după veioză, sperând să n-o trezească pe Silvia. Dar ea dormea adânc, ascunsă sub perne. „M-o fi pocnit vreo viroză" se căină tânărul. Merse la bucătărie și luă câteva înghițituri de lapte, direct din sticlă. Dacă l-ar fi văzut „concubina"...

Nu-l vedea nimeni. Noaptea curgea în ritmul constant al pendulei din hol. Altceva nu se mai auzea, nici măcar din stradă, unde noaptea se petreceau destule evenimente. Era o tăcere neobișnuită în istoricul cartierului, pe care Mărăcineanu o clasă la „vedeți că se poate, mă băieți?"

Vâjâitul de sub țeastă se estompase, deci calea spre binemeritatul somn era larg deschisă. Înainte de a-și relua locul în așternut, se apropie de birou și luă cochilia nefericitului Kitty Claire, pe care-o adusese acasă dintr-un imbold cam neclar. S-o cerceteze mai atent? Pentru ce?

„M-a ametit moșul cu poveștile..." își zise. Silvia mormăia în somn, cum îi era obiceiul. Asta-i lumea reală, asta în care oamenii dorm noaptea și mormăie de-ale lor. Ei sunt înăuntru, între visele pe care le visează, iar afară răzbat doar frânturi de comentarii. Deci, inapoi la visele noastre...

Se întâmplară niște lucruri.

Să fi fost doar veioza pâlpâind sau o lumină scăpată prin jaluzele. Mărăcineanu văzu, ori i se păru că vede ceva mișcând în golul cochiliei. Întunericul din marginea micii spirale se comprimase o clipă, revenind apoi.

„Ce naiba?" Luă de pe birou un creion și-l vârî ușor înăuntrul cochiliei. „Te pomenești că avem păianjeni... Ori vreo scârboșenie de gândac, că i-am zis, femeie, nu-ți mai lua sendviș în pat, mănâncă și tu la masă, ca oamenii..." Altă ciudățenie. Deodată își dădu seama că băgase în cochilie jumătate de creion. Asta nu era cu putință. Stăpânindu-și un chicotit nervos, Mărăcineanu sondă limita absurdului, împingându-l mai mult. Nimic mai firesc, creionul dispăru înăuntru, iar el îl scăpă dintre degete.

Atunci puse cochilia pe birou și făcu un pas înapoi, leoarcă de transpirație. I se zbârlise părul pe ceafă, dar cumva simți un soi de respect mistic, cum citise prin romanele cu extratereștri coborâți printre oameni. Așteptă continuarea, însă nu se mai întâmplă nimic. Încet, pulsul i se liniști. Încet, se duse și spaima.

Nu erau decât două explicații. Era bolnav cu capul ori visa.

Trebuia s-o trezească pe Silvia, să cheme salvarea, cu injecții, transfuzii, pastile contra intoxicației, spital, analize, encefalograme, balamuc. O să i se ducă vestea că-i drogat sau nebun. Cealaltă variantă, cea a visului, îi păru deodată mult mai convenabilă.

Visa și urma să se trezească.

Luă iar moaștele lui Kitty Claire și băgă înăuntru vârful degetului mic, căutând capătul creionului, să-l tragă afară. Nu găsi nimic acolo. În schimb, cumva – habar n-avea cum, făcuse loc pentru încă două degete. Râse și vârî mâna până la umăr, apoi merse la oglinda din hol. Tânărului din imagine părea că-i amputaseră un braț, grefându-i pe umăr un melc.

De mic exersase fuga din coșmaruri. Când i se făcea prea frică de ce i se-ntâmpla acolo, când cădea în prăpastie, când lua foc casa, când se îneca ori dădea buzna vreun balaur, ieșea îndată pe ușa din dos, înapoi în lumea reală. Nu se simțea niciodată în pericol.

„Încă una și mă duc", glumi, hotărând așa, de-al naibii, să împingă lucrurile dincolo de absurd. Dacă-i bal, bal să fie.

Își umplu plămânii cu aer, ca și cum s-ar fi pregătit de o adâncă scufundare și plonjă cu totul înăuntrul cochiliei.

Stelele erau acolo.

Cu fiecare răsucire a spiralei, cerul se desfăcea lent, o panglică fără sfârșit, cum se rotește noaptea dintr-o margine a hăului în cealaltă și-o face din nou în noaptea următoare. La început trecură Ursele, Andromeda, Pegasus și Casiopeea. Apoi Hercules, Lyra, Scorpionul. Le pierdu șirul curând, în vălmășagul celor necunoscute, tot mai luminoase și mai compacte.

Înainta plutind, fără greutate, mai ușor decât fiecare dintre atomii care-i alcătuiseră trupul, cumva eteric, dar conștient, deodată stăpânit de un soi de supraconștiință. Îndată ce alunecase în tunelul cochiliei ceva pornise să se schimbe în întregul ființei sale, nu doar în alcătuirea materială, ci și în felul în care primea cele înconjurătoare.

Simțea o bucurie imensă, căreia cu greu îi ținea piept, simțea universurile așternându-i-se în cale, oriunde avea să se încheie aceea. Simțea mai cu seamă, într-un fel de nedescris în cuvinte, că e o parte a unui tot și că toate celelalte fac parte din el însuși.

Iar cochilia în care viețuise odinioară Kitty Claire continua să se deschidă zborului său, cerc după cerc, tot mai încăpătoare. Curând, prin pereții transparenți stelele se răriră, apoi dispărură cu totul, lăsând locul mai întâi unei săbii subțiri de lumină aurie, un răsărit cosmic. Răsăritului îi luă locul lumina totală a unei zile măsurabile în ceva mai dens decât secundele, minutele, orele, poate în vieți de lumi și de stele.

Iar lumile începură să se succeadă cu încetinitorul dincolo de cochilie, afară. Dar era oare acela „afară" și acesta de-aici „înăuntrul"?

Trecu mai întâi pe lângă redacția „Gazetei", unde până ieri pe lumină fusese mezinul reporterilor, iar acum un spectator nevăzut, despărțit de dânșii numai prin peretele subțire, transparent ca foița de celofan. Camerele se perindau pe lângă dânsul una câte una, razant, secționate de-a lungul și înșirate pe un fir nevăzut, etaj după etaj, culoar după culoar, secție după secție. Curgeau încet „Economicul", „Socialul" și „Politicul". Se prelingeau pe curbura exterioară departamentele „Sport-Cultură", „Investigații", ba chiar și cel de „Scrisori", unde pare-se nimeni nu-i simțea lipsa. În fine, trecu și sala de sumar, în

care se-adunaseră toți, să pună la cale viitoarele întâmplări ale lumii astfel încât ele să corespundă titlurilor senzaționale pe care le ticluiseră dinainte. Brusc, Dănuț Mărăcineanu auzi vocea baritonală a redactorului șef Bob Maximilian, care îl băga în seamă pe un ton grav, dar desigur în absență.

– Băi bulangiilor, de puștiul ăla, Scaiete, Ciuline, Ghimpe, mai știți ceva? L-ați trimis să bată mahalalele în locul vostru și el cine știe prin ce cârciumă bea fără noi...

Până să se stingă ecoul duios al glasului șefesc, până să se privească ei unii pe alții și să dea din umeri, melcul exterior de camere se sfârși, iar el trecu mai departe spre o altă scenă, de asemenea familiară, deși nepetrecută.

Era Silvia, în dormitorul lor, dând informații unui grup de criminaliști, trei la număr, cu un aer competent. Unul din dânșii tocmai descoperise pe ușa apartamentului amprenta unei urechi străine, evidențiată cu praf galben de-al investigatorilor, și venise în dormitor să comunice vestea. Firește, adusese gălbeneală și pentru mobilierul înconjurător.

– Deci acesta e locul în care l-ați văzut ultima oară? întrebă un criminalist.

– Da, da, răspunse Silvia, după care se lansă într-o încâlcită relatare a activității lui din ziua precedentă.

Asta avea să le facă misiunea mai dificilă, însă tânărului nu-i stătea în putință să-i ajute și de altfel în secunda următoare (secundă să fi fost?) părăsi lumile cunoscute pentru a aluneca în altele, tot mai puțin descriptibile, tot mai mult aparținându-i, chiar dacă se năștea din universuri străine. Veneau reliefurile unor geometrii fără sens, pe care le intuia stabile și perene, dar unde ar fi trebuit să zăbovească mult pentru a se simți de-acolo. Erau ceruri și munți și lacuri și câmpuri de alte feluri, cu alte culori, texturi, consistențe, stări de agregare. De altundeva, ale altora...

Străbătu oceane zbuciumate de vulcani și comete, fiorduri în care talazurile – curcubee așternute peste oglinzi fără fund, se vărsau în falii enorme. De mai multe ori i se păru că zărește siluetele unor viețuitoare stranii, plutind între două torente, siajul desenat de înaintarea lor frenetică.

Drumul spiralat al cochiliei continua să-l poarte în ocoluri ample, ca și cum ar fi planat la mare înălțime, observând totul fără să-i scape ceva, fără să se lase doborât de amețeală.

Cerurile erau acum și ale lui.

Apoi porni cumva să coboare, rotindu-se mai departe, pe măsură ce cochilia începuse să se micșoreze, îndesindu-și inelele. Se îndrepta către ceva ce părea o pată strălucitoare, mai luminoasă decât tot ce văzuse până atunci. Simți că acolo e capătul drumului său, ori măcar o oprire importantă, de care se lega tot ce avea să facă și să fie de aici înainte, tot ce avea să i se mai întâmple. Și mai simți că nu avea cum să se trezească din acest vis.

Pentru că nu visa.

Când ieși din cochilie, lumina sorilor îl orbi câteva clipe. Se dezmetici greu. Limpezimea ce-l însoțise de-a lungul întregii călătorii se risipise acum, lăsând locul unor vălătuci de ceață peste conștiința lui somnoroasă. Fu luat de mâini și de picioare, tras din cochilia care se închise în urma lui cu un pocnet, fu târât, răsturnat, smucit și scuturat. În sfârșit, deschise ochii larg, cuprinzând spațiul înconjurător, fremătând viu. Era la marginea unei arene uriașe, în tribunele căreia se agitau valuri de spectatori intârâtați. Îi vedea foarte bine acum. Mii de melci cât el de mari, agitându-și tentaculele sensibile care le împodobeau capetele, câte șase, câte opt, câte zece. „Sper că ți-ai luat bilet la loja oficială, Kitty Claire..." își zise Mărăcineanu, inexplicabil de liniștit. În vreme ce-i prindeau hamurile la capătul cărora se legăna sulkyul argintiu, avu impresia că zărește în șirul celorlalți concurenți aliniați la dreapta lui o frântură din surâsul timid al domnului Aurelian Pop.

DOSAR ALEXANDRU

ALEXANDRU UNGUREANU

Cu cât trece timpul, cu atât pierderea lui Alexandru Ungureanu de către SF-ul românesc este mai regretată de cei care l-au cunoscut și îi cunosc scrierile, ceea ce merge mână în mână cu nevoia republicării operei sale pentru a o face cunoscută noilor generații de cititori.

Debutat la începutul anilor '80, cu fulminantul text picaresc Scrisoare din Hipercubul 14, cu care singurul său volum de până acum, *Marele Prag*, se deschide, Alexandru Ungureanu este unul dintre cele patru-cinci nume care vin imediat în minte fanilor din garda veche, atunci când se aduce vorba de SF-ul românesc optzecist. Și nu este o întâmplare născută din legenda personală a foarte popularului băcăuan, ci se susține de calitatea literară a scrierilor sale.

Mircea Opriță și Radu Țeposu îi dedică pagini în istoriile lor literare, primul, din unghiul de vedere intern, al genului, iar cel de al doilea nu se sfiește să îi găsească un loc demn printre prozatorii întregului „tragic și grotesc" spațiu literar de atunci.

Marele Prag este încă privit de exegeza de specialitate ca fiind exemplul cel mai bun atât de roman-modular, cât și de proză SF de aventuri, însă modalitatea de exprimare a lui Alexandru Ungureanu, combinând limbajul direct al unor marginali cu o poetică oniristă, chiar suprarealistă, este cea care a singularizat și cartea, și autorul ei. Povestirile și nuvelele care au urmat *Marelui Prag*, încă ne-aduse împreună între copertele aceluiași volum, nu au făcut decât să confirme originalitatea lui Alexandru Ungureanu. El știa să scrie pentru un public tânăr, neprins în jocul distrugător al imaginației pe care regimul comunist îl impunea prin cultul personalității lui Ceaușescu și prin reportajele care falsificau realitatea vieții de zi cu zi. Alexandru Ungureanu avea, are, în prozele sale contact direct cu tânărul prins în situațiile-limită ale războiului sau ale unui sistem totalitar, tânăr care este simultan îndrăgostit așa cum numai adolescenții pot fi; la fel, avea, are contact direct cu orice minte curioasă care vrea să își

UNGUREANU

explice realitatea integrând raționalul cu iraționalul. Rezultatul a fost, este, crearea unor personaje de neuitat, însă uitate astăzi de noii autori de ficțiune speculativă românească, deci într-atât de asimilate, încât au devenit arhetipale. Ce este interesant la personajele lui Alexandru Ungureanu, mai ales cele care au și rolul de narator, este că reușesc să atingă ce este esențial de spus, fără a da impresia că prezintă mari adâncimi psihologice. Această lejeritate, fie a pifanului de SF militar, Naizo, fie a precursorului cyberpunk, reparatorul de electrocasnice, Tudose, este contrabalansată de un lirism evanescent, excelent surprins în tușe puține, ca de stampă japoneză. Probabil unele dintre cele mai citite proze scurte SF românești, înainte de 1989, au fost cele două părți din Artele Marțiale Moderne, disparat publicate (prima, în revista „Helion" din 1984, a doua în antologia *Avertisment pentru liniștea planetei*, din 1985), dar creatoare de imaginar, dacă se poate spune așa, în sensul că au fost imitate, s-au făcut benzi desenate după ele și, iată, sunt urmate de un exemplu de fan-fiction intern în literatura SF română. Stilul lui Alexandru Ungureanu, fragmentând proza, urmând secvențe de ritual sau descrieri de imagini vizuale, ori deschizând monologul interior către aforism zen sau incantație shinto, stilul lui Alexandru Ungureanu este al doilea mare dar pe care cititorul român de SF îl primește din republicarea acestui autor. Într-o istorie literară a unei Românii alternative, în care ar fi supraviețuit și după 2004, Alexandru Ungureanu și-ar fi câștigat prin scris un loc încă mai important.

fan fiction

RADU HALLIPA

Probabil autorul cu cea mai redusă operă care a fost totuși menționat în Anticipația românească a lui Mircea Opriță, Radu Hallipa a debutat în „Alternativ SF" de la Iași, în 1996. Puținele sale proze care au urmat i-au fost publicate în „Lumi Virtuale", varianta electronică, dar și pe hârtie – cazul textului fan-fiction Artele Marțiale Moderne III. Radu Hallipa plănuiește chiar un volum de fan-fiction pe urmele lui Alexandru Ungureanu, în care universul din seria marțială să includă și o întoarcere pe Herbwue...

NESFÂRŞITA MAŞINĂ

Alexandru Ungureanu

Cădeam liber prin cilindrul de tranzit. Dedesubtul şi deasupra mea, pereţii acestuia se închideau nespus de departe şi, prin transparenţa lor verzuie, se putea zări cilindrul exterior, de urcare. Lângă mine, fraţii Telefa. Inginerul şi Preotul cădeau şi ei.

Coboram aşa, prelingându-ne şi răsucindu-ne pe lângă pereţi, de-a lungul unei spirale vagi. Timpul se scurgea cu o viteză minimă pentru noi şi cred că, în aproape patruzeci şi opt de ore de când ne aflam în această stare, inimile noastre nu apucaseră să bată nici măcar o dată. La un moment dat, văzusem urcând prin cilindrul exterior doi tipi, un bărbat şi o femeie, şi de atunci mă căzneam să leg un gând despre ei, însă singurul cuvânt pe care reuşisem să-l pornesc în mintea mea era „când", şi parcă se mai alcătuia după el şi un semn de întrebare.

Alt reper, în afară de schimbarea subtilă a poziţiei noastre faţă de o axă imaginară care ar fi trecut exact prin mijlocul torului şi de senzaţia atingerii destul de puternice cu un curent de aer care venea din jos, nu aveam.

*

Acum trei săptămâni totul părea mult mai simplu. Eram şaisprezece oameni care porniserăm să ieşim la suprafaţă. Cele şase luni pentru care semnaserăm contractul trecuseră şi nimeni nu avea dreptul să ne oprească. De ce să mint, nici nu încercase careva, sau cel puţin aşa aveam eu impresia. În orice caz, nimeni nu ne ajutase, asta e cert. Unii au fost sceptici, cei mai mulţi au rămas indiferenţi.

Venisem să mă angajez la Fabrica de Retinazin mânat de foame. Era ultima şansă de a reuşi să-mi câştig pâinea. Când eşti urmărit de Controlul Spaţiului de dimineaţă până seara şi invers, iar pe deasupra toate computerele din oraş te au în memoriile lor organice înscris la adresa „Pericul(d)s, dăunător, subsecţia – activităţi politice" nu prea ai şanse să te angajeze cineva. Nici măcar nu poţi încălca legea fără să fii pedepsit, fiindcă, nu le scapă nimic. Şi atunci nu-ţi mai rămâne altceva de făcut decât să mergi la Fabrica de Retinazin. Acolo nu te întreabă nimeni de unde vii, ce profesie ai şi alte fleacuri din astea. La poarta fabricii stă scris cu litere de mărime potrivită:

„Angajăm pe oricine. Durata minimă a contractului – 6 luni. Pentru nou-născuţi vă

rugăm a completa formulare aparte.

Direcțiunea"

Paznicul din ghereta de sticlă de lângă poartă avea o privire alunecoasă și mâini umede care și-au lăsat urma pe hârtia ce mi-a întins-o la semnat. L-am întrebat curios:

– Dacă vreau să ies să mă plimb, am voie oricând sau trebuie să respect niște ore?

– Nu, amice, mi-a rânjit el, când ți se face chef de lumina soarelui poți să ieși! Ai să te convingi însă că nu e nevoie. Pentru început, o iei drept înainte, până la prima cupolă. Intri și cobori pe scara roșie. Pe urmă te descurci tu sau te descurcă alții.

Nu înțelesesem nimic din prima parte a spuselor sale, dar drumul era clar și mi-am zis că am tot timpul să mă lămuresc. Am intrat în cupolă printr-o deschidere mare în formă de cerc. Deși pe dinafară n-ai fi zis, construcția era semitransparentă și cenușie. Coborând pe scara roșie, prima ființă pe care am întâlnit-o a fost un bătrânel mic de statură, cu părul alb și slinos. Purta o salopetă zdrențuită și foarte murdară. Acolo, unde l-am găsit, scările se întrerupeau pentru o clipă într-o mică platformă. Din perete ieșeau câteva țevi, un rezervor cu robinet și niște aparate de măsură. M-am uitat la el o vreme cum se agita în jurul rezervorului și cât de concentrat privea gradațiile aparatelor. În cele din urmă, văzând că nu se întâmplă nimic, l-am întrebat:

– Ce faci aici, omule?

– Ssst, mi-a făcut el semn să tac. Aștept să dea prima zăpadă!

Exact în clipa aceea acul unui instrument a tresărit, moșul a vârât palma dreaptă sub robinet și din rezervor, însoțit de niște fâșâieli, a ieșit un pumn de zăpadă. Cu ochii strălucind de lacrimi s-a întors spre mine.

– Vezi, plângea el printre surâsuri, în palma mea a nins. Știi, eu m-am născut de mult, de mult de tot, pe o planetă care astăzi nu mai există. Acolo era iarnă întotdeauna și aveam zăpadă berechet. De când am venit spre părțile astea n-am mai găsit zăpadă decât aici. De aia îmi și place locul. Uite, să nu zici că sunt rău, gustă și tu puțin! mi-a întins mâna cu palma desfăcută.

Am luat puțină substanță albă cu vârful degetelor și mi-am pus-o pe limbă. N-am simțit nicio emoție – zăpadă siliconică și atât! Am dat din umeri și am plecat în jos, pe scări. După un timp, am auzit zgomot de mașină. Am intrat printr-un coridor care se deschidea perpendicular pe direcția scărilor și m-am trezit într-o hală largă. Peste tot erau semănate sfere verzui în care se agitau haotic niște discuri.

– Bună ziua! am salutat timid pe un tip care mi se părea mie că avea figură de șef. Știți, eu sunt proaspăt angajat, ați putea să-mi spuneți și mie ce am de făcut?

– Băiețică, mi-a răspuns el morocănos, la noi nu mai sunt locuri de mult! Ia-o și tu pe culoarul din partea cealaltă a secției și umblă! Până la urmă găsești un loc unde să fie nevoie de tine.

Pe urmă mi-a întors spatele. N-am mai zis nici eu nimic și mi-am văzut de drum. Am umblat, cred, zile în șir. Treceam dintr-o secție într-alta, din când în când regăseam scara roșie, mai coboram, mă mai abăteam iarăși pe câte un culoar. Dacă mi se făcea foame, ceream pe la oameni și mi se dădea mereu același fel de mâncare. Câte o farfurie metalică, cu o bucată de Retinazin spongios pe ea. Îi întrebam:

– Da' altceva nu mai aveți, fraților, în afară de Retinazin?

– De unde? mi se răspundea. Asta mâncăm și noi, în rest nimic, că dacă am avea ți-am da și ție!

Unii mai adăugau.

– E bun, ține și de sete!

Într-un târziu, am nimerit într-o încăpere lungă și îngustă. Pe marginile ei treceau două benzi rulante. Pe cea din dreapta alunecau colete mari, ambalate în ceva argintiu și legate între ele, câte două, trei sau chiar patru, cu niște sârme. Câțiva tipi alergau pe lângă ea, desfăceau câte un colet, îl săltau pe umăr și îl depuneau pe banda din stânga. Odată ajunși la capătul sălii, se odihneau puțin, apoi se întorceau în partea cealaltă ca s-o ia de la început.

L-am întrebat și eu pe unul care tocmai terminase un drum:

– Băi frăție, e vreun loc aici și pentru mine?

– Oho! mi-a răspuns el. Muncă pe cât vrei, la discreție! Servește-te! m-a invitat cu un gest larg, arătându-mi banda.

Nu prea convins, am pus ochii pe un grup de colete și am început să dezleg sârmele, alergând destul de lejer, totuși, odată cu ele. După ce am desfăcut unul, mi l-am potrivit pe umăr, nu era prea greu. Și l-am trecut pe banda din stânga. Mă cam săturasem de umblat și m-am hotărât să rămân acolo măcar o vreme, mai ales că nimeni nu se interesa de ceea ce făceam. Nimeni nu ne controla. I-am întrebat pe mai mulți:

– Bine, și dacă, să spunem, nu ne mai facem treaba, ce se întâmplă?

– Foarte simplu! mi s-a răspuns. Dacă un singur colet scapă prin dreapta, în ziua aceea distribuitorul secției noastre nu ne mai dă haleală!

Am aflat că exista și o poezioară care ilustra această sancțiune:

Scapi pe dreapta,

Nu ai papa!

De dormit dormeam într-o altă sală, foarte aproape de cea în care lucram. Era plină de o groază de țevi groase, care o străbăteau fără să privilegieze o direcție anume. Șpilul era să te culci pe două țevi alăturate care să fie și călduțe, și din astea nu erau decât două perechi nu foarte lungi. Nu toți aveam loc, și până câțiva consimțeau să se mute de-a curmezișul, ca să încapă toată lumea, se mai iscau neînțelegeri. De obicei adormeam instantaneu și somnul nostru ținea până venea alt schimb și ne scula, fără multe menajamente. Dacă totuși se nimerea să ne sculăm mai devreme, și asta ni se întâmpla mai ales mie și Inginerului, mai schimbam și câte o vorbă. Era o înțelegere tacită să nu ne adresăm unul altuia pe nume. Fiecare avea o poreclă, sau era apelat simplu: „Mă frate, amice, garidule..."

Odată, tot așa, trezindu-mă, l-am văzut pe Inginer scriind ceva într-un carnețel. După figura lui concentrată și după mișcările discursive ale mâinii, mi-am închipuit că face niște calcule.

– Șef, l-am întrebat, ce meștерești acolo?

Era tânăr, cel mai tânăr dintre noi toți, și părea și cel mai deschis.

– Uite, ce să fac, încercam să calculez cât de mare e fabrica asta! mi-a răspuns el și și-a îndreptat privirea spre mine. Știi, eu am umblat foarte mult prin ea, când m-am angajat aici eram un puști abia ieșit de pe băncile facultății și...

– Stai puțin! l-am întrerupt. Când a fost asta? Te întreb fiindcă arăți foarte tânăr.

– De mult de tot, nu mai țin minte, probabil că sunt mai mult de zece ani, dar asta nu spune nimic. Tu n-ai fost destul de atent să observi, însă aici timpul curge altfel. N-ai remarcat că, de când ai pătruns în fabrică, de exemplu, barba, unghiile au încetat să-ți crească?

Nu, nu observasem, dar dacă stăteam și mă gândeam bine era adevărat. L-am întrebat prima chestie care mi-a trecut prin cap:

– Șef, dar ție nu ți-a venit ideea să pleci de aici? Văd că nimeni nu vorbește despre asta! Eu de-abia aștept să-mi expire contractul ca s-o întind. Cu cât mi s-a spus că am să capăt pe șase luni, pot să iau o cursă prin trans-spațiu și să-mi încerc norocul în Hipercubul 34. Tu de ce stai, ce aștepți, ai semnat un contract mai lung?

Nu mi-a răspuns imediat. Întâi a surâs blând și parcă amuzant de naivitatea mea.

– Toți am fost la fel ca tine! Doar că cei care trăiesc de mai multă vreme aici au aflat că nu se mai poate ieși! Nu că te oprește cineva, în niciun caz să nu te gândești la asta. Pur și simplu nu mai găsești drumul înapoi. Dacă încerci să te întorci, nu vezi altceva decât hale, săli, coridoare și nesfârșita scară roșie. Și încă ceva. Degeaba urci! Îmi face impresia că este mai mult o scară virtuală, cu un singur sens real de parcurs. Ori că o iei în josul ei, ori în sus, de fapt cobori. Înțelegi? Nu faci altceva decât să cobori! Mereu cobori, te afunzi tot mai adânc în pântecele acestei blestemate fabrici cu o singură mașină!

– Cum, șef, ce tot spui?! m-am mirat eu. Cum să fie o singură mașină, în fiecare secție am văzut o groază de mașini!

– Ei, nu ai tu pregătirea necesară ca să-ți dai seama! De fapt, este o singură mașină. Tot ceea ce ai văzut nu sunt decât părțile ei

componente, angrenaje, subansamble. Toate sunt cuplate între ele şi formează o unică maşină. Încă nu ştiu cât e de mare, ce volum umple. Mereu refac socotelile şi, pe măsură ce adaug date noi, obţin rezultate din ce în ce mai mari.

Discuţia s-a oprit în momentul acela fiindcă peste noi năvălise alt schimb şi nu am putut-o relua prea curând. Între timp, m-am împrietenit cu fraţii Telefa, în special cu Dren, cel mai mic dintre ei. Acesta mi-a destăinuit că primele amintiri pe care le avea despre viaţă se legau tot de această fabrică. El credea că se născuse aici. Ascultase însă multe poveşti despre „lumea de deasupra" şi ar fi vrut să ştie dacă există aievea sau era doar o legendă izvorâtă din dorinţa de mai bine a oamenilor.

– Ştii, îmi mărturisise, vreau doar atâta, să aflu dacă lumea asta, din care spui tu că vii, e reală. Nici nu cred că aş putea rămâne acolo. Îmi doresc numai să arunc o privire... Atât, înţelegi?

Înţelegeam prea bine. Eu însumi, de la o vreme, începusem să mă îndoiesc. Mă punea adesea să-i descriu, să-i povestesc cum e acolo, şi nu se mai sătura. De la un timp încoace mi se înstăpânise ideea că relatez din ce auzisem de la alţii, născoceam chiar amănunte, fiindcă Dren, în setea lui de a şti, îmi epuizase amintirile. Ceea ce era real în spusele mele şi ceea ce era plăsmuire mi se amestecau în minte, mă străduiam să le separ şi constatam cu spaimă că minciunile mele par mai vii, pentru simplul motiv că erau mai proaspete.

– Acolo sus, îi povesteam eu, oamenii muncesc şi dorm mai puţin decât aici.

– Şi când nu muncesc şi nu dorm, ce fac? mă întreba Dren, visând cu ochii închişi şi gata să adoarmă.

– Când nu dorm şi nu visează, oamenii au timp să se gândească la ei înşişi, citesc microfilme, se plimbă. Ştii, bărbaţii obişnuiesc să se plimbe cu femei, să le spună cuvinte frumoase. Uneori le şi sărută, dar tu habar n-ai ce înseamnă asta!

– Cum adică „le spun vorbe frumoase"? Şi ce vrei să spui cu „le sărută"? Şi nu înţeleg nici de ce se plimbă împreună. Îşi caută un loc de muncă? La noi, aici, când cineva umblă din secţie în secţie şi nu-şi găseşte de lucru, spunem că se „plimbă". Eu cunosc o fată care presează piese metalice cu nişte câmpuri de forţă. Dar nu mă plimb cu ea. Dormim împreună, pe un coridor pe unde nu prea trec oameni. Şi nici nu-i spun „cuvinte frumoase". Tu poţi să-mi dai un exemplu de cuvânt frumos?

Am tăcut încurcat.

– Eu pot! a chicotit el. Uite, ţi-l zic şi ţie: „Retinazin"! Nu-i frumos?

– Nu, ăsta-i un cuvânt care se referă la ceva util! am căutat să-l conving. Frumosul e cu totul altceva. Uite, când îi spui unei fete „te iubesc" şi când mai şi crezi ce afirmi, astea sunt nişte vorbe frumoase.

– Am înţeles! s-a bucurat Dren. Cuvintele frumoase sunt acelea care nu au semnificaţie, sunt cuvinte inventate.

– N-ai priceput nimic! m-am supărat şi am vrut să-l lămuresc mai bine, dar în răsuflarea lui ceva se schimbase şi mi-am dat seama că adormise. M-am întors pe partea cealaltă şi m-am cufundat eu însumi în somn.

*

Am avut ocazia să-l cunosc şi pe Preot, ba chiar l-am şi auzit predicându-ne. Ştiam că mai fusese prin secţia noastră, dar nu în schimbul meu. Era un tip vânjos, chel şi, spre deosebire de noi, nu purta partea de sus a salopetei. Când a apărut în mijlocul benzilor rulante, prima lui grijă a fost să ne spună:

–Nu vă opriţi din lucru! Ascultaţi şi munciţi! Aceasta este voinţa Maşinii şi, îndeplinind-o, vă faceţi plăcuţi Ei! Fiecare din noi este o maşină, şi împreună suntem părţile Maşinii! Ascultaţi roţile Destinului învârtindu-se şi munciţi, căci adevărul se află între buzele mele, fiecare dintre noi este o rotiţă în Maşina Fără început şi Sfârşit, şi însuşi Destinul este o maşină, iar rodul Ei vi-l fac cunoscut vouă sub numele de Retinazin!

S-a oprit o clipă, cu privirile în gol, şi-a dres glasul şi a continuat:

– Ascultaţi şi munciţi, voi, bărbaţi, şi voi, femei, căci de veţi asculta, adevărul îl veţi afla, iar de veţi munci, veţi avea Retinazin pe

săturate! De nu veți asculta, în viață vă va fi întuneric, iară de nu veți munci, în stomacuri un gol fără sfârșit veți avea! Ascultați cuvântul Mașinii prin gura neînsemnatei sale rotițe și nu conteniți munca! La început a fost Mașina, și Ea nu avea angrenaje, nu avea subansamble, și nici oamenii nu erau roțile Sale, ci întregul univers era o Mașină și Mașina era universul întreg. Așa a fost la început și așa va fi la sfârșit, căci oamenii sunt rotițe, se strică, dispar, sunt înlocuiți cu alte dispozitive, dar Mașina este veșnică și veșnic slăvit fie Retinazinul pe care, în nemărginita Ei milă, ni-l dă nouă, să ne fie hrană, apă, și să ne ferească de boli! Ascultați și munciți ascultând!

Predica m-a șocat profund. Parcă pusese între mine de Sus abisul dintre închipuire și realitate.

Realitatea era ceea ce vedeam în jurul meu, și tot mai mult trecutul se depărta de mine. I-am spus asta Inginerului. A dat din umeri.

– Prostii, omule! Cum poți să crezi niște vorbe nefundamentate științific, debitate de un alienat?! Realitate e și Lumea de Sus, și cea din jurul nostru. Numai că fabrica asta unde ne aflăm este foarte mare. Din ce am calculat până acum, se pare că ea se întinde pe adâncime până la jumătatea planetei, dar s-ar putea să fie chiar mai mult decât atât. Când voi afla exact, am să știu și cât am de mers ca să ies afară.

M-am sfătuit și cu frații Telefa. Den, cel mai mare dintre ei, a spus:

– Eu sunt vinovat că frații mei se află aici, fiindcă eu i-am adus! Am făcut-o pentru că Sus nu era de mâncare, dar dacă Max și Dren vor, voi căuta să-i duc înapoi.

Max avea și el o idee:

– Dar dacă am căuta să oprim Mașina? Pur și simplu s-o stricăm. Acum multe mii de schimburi, eu Dren și Den lucram în altă secție, nu mai știu unde, și am reușit să defectăm mecanismul unei benzi rulante.

– Și ce s-a întâmplat fie urmă? m-am arătat eu curios.

– N-a venit nimeni să repare banda. Am plecat toți cei ce lucram acolo, căci distribuitorul nu ne mai dădea Retinazin.

– Așa nu se poate face nimic, eu i-am spus-o! s-a băgat și Den în discuție. Mașina asta e ceva imens, angrenajele ei cred că nici nu pot fi numărate. Dacă o singură rotiță, o secție sau câteva se opresc, pesemne că nici nu se simte. Totul merge înainte, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Singura cale ar fi dacă toți ar pune mâna să o distrugă deodată. Pare unica soluție de a opri acest monstru.

Au mai trecut câteva schimburi și ne-am hotărât. Lumea de Sus ne atrăgea pe fiecare într-un fel aparte, dar în același sens. Cu toții am făcut economie la Retinazin. Între timp, vestea plecării noastre se răspândise și pe la celelalte secții vecine. Oameni fără nume veneau Să ne iscodească, să se lămurească, unii încercau să ne convingă să rămânem pe loc, alții ne invidiau, recunoscând de multe ori că ei n-ar avea acest curaj. S-au găsit câțiva care s-au oferit să meargă cu noi. De comun acord, am acceptat propunerile care ni s-au părut că au în spatele lor o hotărâre fermă. În afară de mine, Inginer și frații Telefa, urmau să se prindă în aventură încă zece oameni. În ultimă clipă, a venit la mine și Preotul. Tocmai ieșisem din tură și voiam să mă culc. Am încercat să-l evit. Anticipam că va face un tulburător apel pentru ca eu și tovarășii mei să ne schimbăm gândul, dar n-a fost așa. M-a rugat să-l luăm și pe el în marea călătorie. M-aș fi opus viguros, dar nu aveam niciun motiv și, în plus, prezența lui mi s-a părut că aduce prestigiu grupului nostru. Mi-a spus:

– Eu, umilul slujitor al Mașinii, sunt cel dintâi care vrea să vadă cum sufletele voastre vor obosi să se tot îndolască. Veți umbla mult și veți ajunge la capătul unui drum, acolo unde se deschide un alt drum, la capătul căruia veți găsi alt drum, și veșnic drumuri se vor deschide la capătul drumurilor, ci de veți încerca să vă întoarceți înapoi vechile coridoare nu le veți mai recunoaște, iar de veți încerca să mergeți înainte Lumea de Sus tot nu o veți găsi, căci ea nu este decât o amăgire a celor ce nu cred că Nesfârșită este Mașina atât în afara, cât și înăuntrul nostru. Căutând Lumea de Sus, vă căutați pe voi înșivă, iar căutându-vă pe voi înșivă căutați Mașina. Când o veți găsi, în sufletele voastre

se vor aşterne liniştea născută din resemnare şi credinţa pe care eu mă voi strădui să v-o transmit pentru a vă alina durerea ce urmează spulberării unei iluzii. Nu există Lumea de Sus şi nicio lume mai prejos de ea, ci Lumea este o singură nemărginită Maşină care ne cuprinde pe toţi deopotrivă, iar de credem ori nu credem în ea, de suntem bărbaţi, femei, bătrâni sau copii, destinul nostru este destinul Ei şi încă destinul Ei este destinul nostru. Ascultaţi şi munciţi! Şi-a încheiat el micul discurs cu formula consacrată.

Inginerul nu prea ar fi vrut să-l luăm cu noi.

– O să ne bată la cap cu misticismul lui maşinist până la loc comanda! şi-a motivat el părerea.

– Nicio problemă! Dacă întrece măsura, îl insonorizez! ne-a liniştit Dren, şi aşa a rămas.

Am pornit la drum stăpâniţi de un fel de efervescenţă neuronală. Nu eram entuziaşti, ci mai mult febrili. Cred că toţi, în afară de Preot, speram în miracolul găsirii Lumii de Sus fără prea mult efort.

La început, a fost uşor. Dacă intram într-o secţie oamenii ne întâmpinau în general bucuroşi. Ne ofereau Retinazin din belşug, ne puneau o groază de întrebări şi ne copleşeau cu urări de succes. Uneori, mai rar, ne încredinţau mesaje pentru cei de sus.

– Eram foarte tânără când am semnat contractul pe şase luni, îmi mărturisea o femeie. Am lăsat sus pe soţul meu, trei copii şi o soră. Aş vrea – şi aici a scăzut tonul, apucându-mă de încheietura braţului – să le spui că sunt bine, îi mai iubesc încă şi mi-e dor de ei. Uneori îi şi visez, pe rând. Mă întreb dacă au Acum, văzându-vă pe voi încep să am speranţa că, într-o zi, mă voi putea întoarce acolo. Copiii mei sunt acum, probabil, destul de mari. Nu ştiu cât timp a trecut de când am venit aici, dar, în orice caz, trebuie să se fi adunat mai mult de zece ani. Să le spui copiilor mei că mama lor şi-i doreşte mult, mult de tot, şi că nu i-a uitat!

– Bine, femeie! Am întrerupt eu şirul de cuvinte care începuse să devină redundant. Spune-mi unde locuiau deasupra şi, dacă găsim drumul, o să încerc să-i caut, îţi promit!

– Nu mai ştiu, zău că nu mai ştiu, a izbucnit ea în hohote de plâns. A trecut atât timp de atunci...

– Stai, nu plânge! am rugat-o. Spune-mi, măcar... poate îţi aminteşti cum îl chema pe soţul tău.

– Îl chema... cred că îl chema Nesco, avea părul roşcat şi ochii albăstrui, strălucitori. Era cam cât tine de înalt, nu se poate să nu-l recunoşti...

Am privit buimac hala în care ne aflam. Nişte lingouri mari, dintr-un material gălbui, se aşezau pe nişte bancuri de lucru masive. Prin acţionarea unei pedale, de sus cobora un câmp de forţă care le turtea, făcând din ele nişte discuri cu gravuri complicate ştanţate pe suprafaţa lor. Femeia se chinuia să-şi aducă aminte adresa şi numele copiilor, dar eu ştiam că nu avea nicio şansă. După atât timp de viaţă subterană, amintirile îşi schimbau structura iniţială şi chiar sensul fundamental se altera. Nu mai erau imagini, nu mai erau cuvinte, ci mai degrabă un fel de stări simbolic rememorative. Fleacuri canume, adrese, chiar şi ale unor fiinţe foarte apropiate, dispăreau fără urmă.

– E-n regulă! Am minţit-o pentru că nu aveam timp, trebuia să ne continuăm drumul. Ai zis că-l chema Nesco, avea părul roşcat şi ochii albaştri-strălucitori. E-n regulă, o să-l găsesc şi o să-i spun! am mai repetat o dată, căutând s-o conving că aşa va fi.

Ceva mai târziu, intrând într-o altă secţie, mi-am dat seama că nici măcar nu-mi spusese numele ei.

Am mai reţinut, din miile de figuri care ne aţineau calea, pe un şef de secţie ce ni s-a adresat patetic:

– Fraţilor, dacă o să găsiţi drumul măcar unul din voi, sau câţiva, să se întoarcă şi să ne ia şi pe noi de aici! Gândiţi-vă la mulţimea imensă de suflete pe care le lăsaţi în urma voastră! Nu ne uitaţi, fraţilor!

Fiecare dintre noi avea preocupările lui în astfel de situaţii. Eu eram predispus la confesiuni. Preotul ţinea şi el predici mai lungi sau mai scurte, după cât eram de grăbiţi şi după cum adulmeca psihologia celor ce ne primeau. Inginerul măsura din ochi halele

şi nota datele în carneţel. Căuta să lase semne greu de şters, pentru ca nu cumva să ne reîntoarcem pe acelaşi drum fără să-l recunoaştem. Zgâria scurte inscripţii pe maşini, vopsea figuri geometrice pe pereţi sau făcea orice altceva care ar fi putut atrage atenţia.

– Oamenii uită repede! îşi motiva el acţiunea. Peste un an, dacă am trece din nou pe aici, nimeni nu-şi va mai aduce aminte de noi, şi în niciun caz nu-şi vor da seama că suntem aceiaşi. Încerc să evit căutări inutile.

Dacă mai avea putere, seara, înainte de a adormi, încerca să refacă socotelile lui. De fiecare dată când se încheia succesiunea de calcule probabilistice, volumul Maşinii se mărea.

Cei zece muncitori care plecaseră cu noi se pierdeau pe drum... Cu timpul. Nici repede, nici încet, dar sigur, rămâneau prin secţii, pe măsură ce căutarea îi obosea până la limita superioară a resurselor pe care le puteau mobiliza pentru a găsi Lumea de Sus. Nu am apucat să aflu despre ei nimic demn de a fi reţinut.

Cei mai lipsiţi de griji păreau fraţii Telefa. Nu-şi făceau niciun fel de probleme. Stările lor de spirit păreau perfect sincronizate. Glumeau şi tăceau la unison. Mi se părea ciudat, fiindcă personalităţile lor erau destul de deosebite.

Treptat, monotonia drumului începuse să ne obosească. Mereu aceleaşi hale mari pline de agregate care nu înţelegeam cum funcţionează. Mereu oamenii ne aşteptau. Vestea despre itinerarul nostru mergea mult mai repede decât noi. Mereu bucata de Retinazin căpătată de pomană şi Preotul cu predicile lui despre milostenia Maşinii, care îngăduia unor necredincioşi ca noi să se plimbe fără să muncească. Mereu nesfârşirea Maşinii se desăvârşea în calculele Inginerului. Max spuse odată în glumă:

– Dacă ne-am opri, dimensiunile Maşinii ar rămâne finite, pe când, dacă insistăm, s-ar putea să realizăm în cele din urmă că nu e aşa!

Den a luat-o ca un îndemn de a ne conserva speranţele prin renunţare.

Nu mult după aceea, am găsit scara roşie. Toţi ne-am bucurat, până şi Preotul, în afară de Inginer, care a rămas indiferent.

– Nu e decât un alt drum! a spus el.

N-avea dreptate. Urcând, l-am întâlnit pe moşul de care mă izbisem prima oară când pătrunsesem în fabrică. Ţinea mâna întinsă şi palma deschisă, în poziţia clasică a cerşetorilor. Ochii, strânşi la colţuri, priveau în gol şi buzele i se mişcau mecanic:

– Vând frica, oameni buni, cumpăraţi frica pentru un boţ de Retinazin! Voi, cei curajoşi, cumpăraţi frica, un sentiment nou şi tot atât de nesfârşit ca această Maşină. Voi, fără trecut şi prezent, cumpăraţi frica de viitor pentru o bucată de Retinazin!

Treceam în şir pe lângă el. Eram în drum spre Lumea de Sus. Fiindcă încheiam coloana, îi urmăream pe cei din faţa mea, studiindu-le reacţiile. Inginerul a întors capul, să nu-l vadă. Preotul l-a privit plat. Părea nerentabil să încerci să-i schimbi convingerile.

Max l-a măsurat ironic. Moşul arăta lipsit de orice gând constructiv. Le-a spus ceva la ureche celorlalţi doi fraţi ai săi şi toţi au izbucnit în râs.

M-am oprit şi l-am scuturat.

– Tataie, trezeşte-te, tataie, că-ţi dau un pumn întreg de zăpadă! l-am păcălit ca să-l trezesc din amorţeală.

Ochii lui s-au înviorat şi câteva clipe m-a privit cu interes apoi şi-a dat seama că-mi bat joc de el. A zâmbit fără răutate. Mi-a grăit blând:

– Acum e primăvară, anotimp de speranţe. Oamenii se înalţă spre alte lumi, căutând căldura unui fel de radiator caloric şi care, pare-mi-se, se numeşte soare. Abia când toate dorinţele ard şi-i mistuie dogoarea lor ajung să-şi dorească un pumn de zăpadă ca mine.

– Lasă asta, moşule! i-am zis eu curios. Uite, îţi dau o bucată de Retinazin, dă-mi frica!

M-a cântărit îndelung din priviri. Apoi a băgat mâna într-un buzunar interior al salopetei şi a scos un cilindru care părea a fi cristalin şi opac. Era astupat la ambele capete şi nu desluşeam îmbinarea capacelor. Lăsa impresia unui monobloc de dimensiuni nu prea mari.

– Ia cilindrul ăsta! mi l-a întins. Toată frica

strânsă în el ți-o dau din suflet! O să ai mare nevoie de ea!

I-am dat o bucată de Retinazin și m-am grăbit să-i ajung din urmă pe ceilalți. Pentru prima oară de când eram împreună mi-a fost teamă să nu mă pierd de ei.

Urcând, am aflat în curând că scara roșie se termina într-o hală imensă, cea mai mare pe care o văzusem până atunci. Până unde puteam cuprinde cu ochii, o mulțime de benzi rulante se deplasau spre stânga. Între ele nu existau spații libere, așa că nu se putea trece decât pășind pe suprafața lor. Nu erau perfect paralele și nici nu aveau toate aceeași viteză. Unele se mișcau mai încet, altele mai repede. Acolo unde se întretăiau, o parte din ele dispăreau undeva dedesubt, și totodată apăreau altele noi. Preotul a văzut în asta o dovadă a măreției Mașinii care își putea permite să-și detașeze subansamblele de o anumită semnificație. Ne-am sfătuit între noi și, în cele din urmă, Max a încălecat pe o bandă și ne-a făcut semn să ne luăm după el. Nu era nimic dificil în asta, și multă vreme mi s-a părut un joc captivant. Săream de pe o bandă pe alta fără greutate, diferențele de viteze nefiind mari, și totodată înaintam mereu în același sens, de parcă am fi fost niște copii zbenguindu-ne în apa unui fluviu mare și leneș. Am mers așa zile în șir. Când oboseam, ne culcam toți pe aceeași bandă și ne lăsam în voia ei. Locul unde se termina scara roșie nu se mai vedea de mult. De jur împrejur, aceleași fășii metalice ne târau cu ele și tavanul jos al sălii strivea orizontul.

După cel de-al zecelea somn efectuat în asemenea condiții s-a lăsat o ceață aproape impenetrabilă și ușor răcoroasă. Înaintarea de-a curmezișul benzilor în grup devenise anevoioasă, așa că, de comun acord, ne-am oprit. Stăteam lungiți în șir și ne lăsam târâți. Aproape nu mai schimbam niciun cuvânt, căci nu era nimic de spus.

N-a mai trecut mult și ni s-a terminat Retinazinul. De la un timp micșorasem porțiile, dar în zadar. Odată cu foamea, sufeream și de sete. De când intrasem în fabrică, Retinazinul ținuse loc și de apă. Acumulasem multă oboseală în această călătorie și lipsa lui ne-a dat gata. Ultimele speranțe ardeau violent, mistuind înseși viețile noastre. Nu aveam să găsim Lumea de Sus decât dacă moartea avea să ne strămute acolo. Timpul se scurgea încet și chinuitor cu asemenea gânduri. Inginerul m-a văzut că mă jucam distrat cu cilindrul cumpărat pe o bucată de Retinazin. Aș fi dat oricât să nu fi făcut schimbul și să fi avut de mâncare. Mi l-a cerut și a început să-l studieze. Până la urmă, l-a desfăcut. Era plin cu un lichid incolor și fără miros. După ce l-a gustat, mi-a spus:

– Trebuie să fie apă! Nu sunt sigur, dar așa cred.

– Apă?! m-am mirat.

Apa era ceva din lumea de deasupra. Amintirile au început să se reverse înăuntrul meu, în vreme ce sorbeam câteva înghițituri mici din acest lichid. Atunci am auzit vocea moșului, tânguitoare și părând a veni de undeva de foarte aproape, din ceață.

– Vând Retinazin, oameni buni, cumpărați Retinazin pentru un pic de frică! Voi, cei flămânzi, și voi, cei însetați, cumpărați Retinazin, alimentul tot atât de sățios ca și această Mașină! Voi, cei fără trecut și fără viitor, cumpărați Retinazin cu puțină frică de prezent!

– El știe pe unde se ajunge sus! am țipat eu și am dat să părăsesc banda noastră pentru a-l căuta prin ceață.

Frații Telefa nu m-au lăsat.

– Era la intrare, foarte aproape! El știe! mă zbăteam în continuare.

Numi-au dat drumul decât după ce glasul s-a stins.

– Ar fi fost imposibil să-l găsești în ceața asta! a încercat Inginerul să mă convingă după ce mă mai liniștisem. Înțelegi – a continuat el – singura noastră șansă este să rămânem uniți, altfel Mașina ne face praf. Atât timp cât mai sperăm să ne găsim drumul, fie spre viață, fie spre moarte, vom merge împreună!

I-am dat dreptate și am cedat.

Apoi ceața s-a dat deoparte, întâi pe fășii, pe urmă cu totul. Am văzut cum banda noastră căpătase o înclinare care se accentua mereu. Departe, în față, se căsca o pâlnie uriașă. La marginea ei se opreau zeci de mii

de benzi venind din toate direcțiile, pentru a delimita contururile.

– Iată ce vom păți cu toții pentru răsplata necredinței! ne-a mustrat Preotul. Măcar acum, în fața pâlniei veșniciei care ne va sorbi, recunoașteți că nu există Lumea de Sus și să murim împăcați cu nesfârșirea Mașinii!

Nu l-a ascultat nimeni. Ne-am năpustit grăbiți împotriva sensului benzii. Nu ne-a trebuit mult să ne dăm însă seama că făcând apel la toate resursele noastre fizice puteam, în cel mai bun caz, să rămânem în același loc. Chiar dacă am fi fost odihniți și sătui, nu cred că am fi reușit să facem mai mult. A trebuit să renunțăm. Ne-am lăsat duși spre pâlnie fiindcă altă soluție nu era. Până în ultima clipa frații Telefa au rămas culcați și nemișcați. Nu am văzut frică sau regrete pentru ceva, ci numai dârzenie.

– Nu știu ce-i moartea! mi-a declarat Dren. Poate e ceva mai bun și mai variat decât viața monotonă pe care am trăit-o. Regret doar că nu am găsit Lumea de Sus pentru a le arăta drumul spre ea și acelora pe care i-am lăsat în urma noastră!

– Poate alții, după noi, vor reuși să oprească blestemata de Mașină și, în felul acesta, vor găsi o lume mai bună decât Fabrica de Retinazin! și-a exprimat speranța Max.

– Eu i-am adus pe frații mei în aceste subterane, deci eu port vina pentru ceea ce li se întâmplă acum, a conchis grav Den. Mă mângâi cu gândul că în tot acest timp am fost nedespărțiți și sunt mândru de bărbăția de care dau dovadă în ultimele clipe. Cu cel din urmă gând îi port spre Lumea de Sus, în care continui să cred, deși noi nu vom ajunge acolo.

Inginerul n-a spus nimic, fiindcă nu obișnuia să enunțe cuvinte mari. Evaluase din ochi mărimea pâlniei și se grăbea să termine ultima înlănțuire de calcule. Îl priveam și mă întrebam ce volum va avea Mașina după aceste socoteli finale, și mă mai întrebam dacă ele au vreun rost.

Preotul renunțase să ne mai aducă la credința lui și bolborosea cu voce scăzută un soi de litanie. Părea cu totul adâncit spre universul lui interior.

Cu câteva clipe înainte de a ne prăbuși în abis, Inginerul s-a năpustit din nou împotriva sensului de înaintare al benzii. Alerga, fără să se oprească de a scrie în carnețelul său mic. Pe urmă s-a liniștit și s-a așezat jos. În acele ultime secunde a terminat calculele, a subliniat rezultatul. Încremenit un moment pe buza pâlniei, ne-a strigat nouă, celor ce deja cădeam:

– E nesfârșită!

Un ecou stârnit din senin s-a pornit să reverbereze cuvintele sale. „E nesfârșită, nesfârșită, e nesfârșită", auzeam adâncurile spunându-mi.

Cădeam liber prin cilindrul de tranzit, așa îi spuneam în mintea mea, fără să știu de ce. Corpurile noastre erau structurate dezordonat pe verticală. Timpul se deschidea infinit înaintea noastră și de aceea clipele păreau și ele fără de sfârșit. Am crezut atunci că așa arată veșnicia. Un cilindru verzui translucid, cu un diametru de câțiva zeci de metri, înconjurat de un alt cilindru mai mare, care se găsea într-un cilindru și mai mare, și prin această mulțime nenumărabilă de cilindri concentrici se scurgeau clipele. Însă totul are un sfârșit, chiar și veșnicia, pentru că cilindrul s-a lărgit, până la urmă dovedindu-se că se termină la celălalt capăt cu o altă pâlnie. Ne-am pomenit toți, și eu, și frații Telefa, Inginerul și Preotul deasupra Orașului.

Stăteam suspendați deasupra lui, la mare înălțime, susținuți de un clopot gigantic, imaterial, și priveam dedesubtul nostru. „Lumea de Sus se află sub noi", îmi repetam în gând și jocul acesta de cuvinte mă amuza teribil.

Putem să văd totul. Era suficient să-mi doresc, și ochiul meu penetra orice clădire, de la nivelurile subterane până la cele mai înalte de la suprafață. Era suficient să-mi doresc și gândurile mele penetrau creierele tuturor oamenilor ce-i aveam sub picioare. Mă deruta însă derularea mai rapidă decât normală a timpului. Viețile oamenilor pulsau ritmic sub mine. Deplasarea în spațiu era uimitor de regulată. Casă-serviciu-casă, casă serviciu-piață-casă, casă-serviciu-piață-cartierul de agrement-casă, casă-școală-cartierul de

agrement-casă.

– Nu e adevărat! am țipat risipind tăcerea spațio-temporală ce mă înconjura. Aceasta nu e Lumea de Sus! Aceasta este o mașină! Lumea de Sus există...

Aproape imediat a început curgerea noastră în sens invers. Undeva, jos, lăsam mașina-oraș în stare de funcționare. Mici piese construite din carne continuau să se miște ca niște mecanisme cu camă. Casă-serviciu-casă... Când ne-am regăsit pe scara roșie, nu ne-a venit să credem. Eram toți și întregi. Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat am continuat să urcăm. Când oboseam, intram în vreo secție, căpătam Retinazin de mâncare și ne culcam pe unde apucam, apoi o luam de la capăt. Întâlnirea cu bătrânelul de la ieșire a marcat despărțirea mea de grup. Stătea în același loc și l-am recunoscut. Lângă el, pe perete, se aflau fixate aceleași țevi, rezervorul cu robinet și aparatele de măsură.

– Ce faci aici, omule? l-am întrebat la fel ca prima oară.

Mi-a întins, tăcut, pumnul plin cu zăpadă siliconică.

– E prima ninsoare, știu! i-am zis și le-am făcut celorlalți semn să mă urmeze. Cunoșteau de la mine povestea. Inginerul a clătinat sceptic din cap. Ne-am repezit în goană în sus, ne-am strecurat pe sub cupola cenușie și am ieșit în curte. Preotul îngenunchease și privea nedumerit la cerul de deasupra capului său. Lumina zilei îl făcea să strângă din ochi.

L-am lăsat așa și ne-am îndreptat spre ghereta de sticlă. Paznicul ne-a măsurat neîncrezător întâi. Pe urmă, un zâmbet i s-a lățit pe toată fața.

– A, băieții au terminat munca și se duc să se distreze! ne-a spus el. Poftiți, a adăugat amabil și s-a grăbit să ne deschidă ușa din exteriorul fabricii.

Am trecut primul dincolo. Câteva clipe nu am realizat nimic, apoi m-a izbit silueta cupolei pe care știam că o lăsasem dincolo. M-am întors cu spatele și am privit în urmă crezând că am halucinații. Prin transparența gheretei de pază se vedea, ca reflectat în oglindă, același peisaj. Preotul se ridicase în picioare și venea spre noi și din partea aceea, și din partea noastră. Simetria era perfectă și ghereta nu făcea decât să-i ofere o axă de sprijin. Eu, frații Telefa și Inginerul eram singurele elemente discordante.

– Unde e Lumea de Sus? m-a întrebat deznădăjduit Dren. Ai mințit, ai născocit, nu-i așa că lumea asta nu există?

I-a răspuns Preotul, acesta din partea noastră, care se apropiase suficient de mult.

– Aceasta este voința neobosită a mașinii! Fiecare dintre noi este o mașină și împreună suntem părțile Ei. Ascultați roțile Destinului învârtindu-se și întoarceți-vă la muncă, căci toți suntem roți în Mașina Fără început și Sfârșit!

– N-avem încotro, ne vom întoarce! a spus Den întunecat.

– Eu nu mă întorc! le-am zis hotărât. Nu cred în nesfârșirea acestei Mașini, iar jos nu mai cobor! Am să merg înainte. Undeva, la suprafața acestei planete, se găsește orașul. Mașina nu l-o fi înghițit și pe el!

– Faci o mare greșeală! Abia acum îmi dau seama! m-a dojenit Inginerul. Mașina asta e nesfârșită, așa cum mi-au arătat-o ultimele calcule. Nu mai avem decât o singură cale spre Lumea de Sus. Să ne unim toți cei de jos, din secții, și să oprim Mașina, așa cum a încercat să facă Max, dar n-a reușit, fiindcă era singur.

– Și la ce bun s-o oprim? a întrebat Dren. Dacă o oprim, n-o să mai avem Retinazin.

– Dacă o oprim, atunci o să putem înțelege cu adevărat cum funcționează. Va trebui probabil să reparăm ceva la ea, să facem modificări, dar, după toate acestea, când îi vom da drumul, va funcționa mai bine.

– Și dacă nu va funcționa mai bine? s-a băgat și Max în vorbă.

– Atunci, s-a arătat hotărât Inginerul, o vom opri din nou și o vom lua de la capăt. Și vom face asta până când va trebui să meargă cum vrem noi. Atunci veți vedea că Lumea de Sus se află în jurul vostru. Ei, ce zici, rămâi cu noi? mi s-a adresat el din nou.

Eu pornisem însă. L-am auzit, dar nu m-am mai întors să-i răspund. Mergeam înainte, apăsat de cerul senin de deasupra mea și având sub tălpi nesfârșirea Mașinii.

ARTELE MARȚIALE MODERNE (III)

Radu Hallipa

Se dedică lui Alexandru Ungureanu, cel care a adus lumea videoplasmelor sub ochii noștri acum 30 de ani.

Rei! (Salutați!) – vocea îmi sună vătuită sub vântul care încearcă să ne împingă, pe mine și pe copiii regelui din Waishoo, peste crenelurile terasei celui mai înalt turn al fortăreței Selinot. Din locul unde stau și observ cum băiatul de 10 ani și fata de 12 ani se înclină unul spre celălalt la același unghi, cu aceeași lentoare studiată, văd de asemenea și pătura de nori albi care acoperă văile dintre cei cinci munți. Doar vârfurile lor, țâșnind acoperite de zdrențe de zăpadă, estompează senzația că terasa și fortăreața plutesc ca un cufăr dintr-un naufragiu pe o mare abia potolită.

– Hajime! (Începeți!)

Băiatul este Tori (cel care atacă), fata este Uke (cel care se apără). Rolurile li se potrivesc ca o mănușă, iar puștiul nu își reține un zâmbet răutăcios când începe să se apropie cu pași oblici de sora sa, ridicând concomitent cu ambele mâini deasupra capului coada-de-varan. Zâmbește așa cum tatăl său, în pofida rugăminților mele, l-a învățat: „Când începi o luptă, începi să zâmbești. Când termini o luptă poți să râzi." Filosofia regelui din Waishoo mi-a fost tot timpul străină. Prea multe aforisme și aproape nicio sugestie utilă. La ce te poți aștepta, însă, de la singurul Mare Maestru Taihalezi (arta luptei cu ajutorul animalelor) rămas în

viață? Se crede infailibil.

Uke greșește și se retrage până aproape de creneluri, înainte ca armele să se atingă pentru prima oară. Va fi nevoie să îi aduc aminte fetei ce înseamnă „damezumari" (lipsa spațiului strict necesar supraviețuirii). Nu o pot învinui, totuși, coada-de-varan este arma de care îi este în continuare frică, deși se antrenează de șase luni cu ea. Fata nu reușește să își ascundă teama, ochii îi sunt larg deschiși și gura întredeschisă – și văd că respiră incorect –, iar brațele sunt rigid întinse în față, parcă vrând să îndepărteze coada-de-varan, prea moale ținută în pumni. Lupta asta este terminată deja. Cu coada ochiului văd cum începe să se formeze un curcubeu între două piscuri.

*

Coada-de-varan: armă adusă pe Pământ de singura expediție care s-a întors de pe Cergocer. Natura ei hibridă, combinând biotehnologia cu ingineria temporală a spațiilor mici, aceasta din urmă fără putință de a fi duplicată cu știința noastră actuală, o înscrie ca unicat în panoplia Artelor Marțiale Moderne. Se știe că există doar 43 de cozi-de-varan în posesia rasei umane, conform inventarului expediției Cergocer. Se presupune că arma încă nu și-a dezvăluit toate secretele, câteva specimene „comportându-se" diferit în mâinile unor indivizi diferiți care au încercat aceeași execuție a unei tehnici marțiale. De aceea, puținii inițiați Taihalezi vorbesc nu de „mânuirea" cozii-de-varan, ci de „îmblânzirea" ei.

*

Tori lansează „kiai-ul rotund" sau cel puțin încearcă, nu mi-e greu să simt că unda sonoră este imperfectă, foarte puternică pentru un băiat de 10 ani, este adevărat, dar fără tăgadă incompletă și, deci, ineficientă asupra unui adversar mai puțin înspăimântat ca Uke. Fata de 12 ani tresare și încearcă să facă instinctiv încă un pas înapoi. Călcâiul piciorului drept i se lovește, însă, de crenelul de piatră verde, dezechilibrând-o. Tori sare în față, lovind de sus în jos cu coada-de-varan și eliberând jetul de venin. Stropii de acid negru se arcuiesc spre fața fetei care abia apucă să închidă ochii și să declanșeze scutul temporal. Văd cum picăturile de lichid devin sticloase și încremenesc la câțiva centimetri de fruntea lui Uke. Se aude un pocnet datorat moleculelor de aer care au refuzată intrarea într-un volum de câțiva decimetri cubi aflat lângă coada-de-varan a lui Uke, spațiu în care timpul s-a oprit. Înainte ca diferența de energie să fie prea mare între materia surprinsă de scut și cea din afara lui, coada-de-varan își întrerupe extensia temporală cu un pocnet mult mai puternic. Arma i-a dat o șansă fetei să se rostogolească înspre stânga, o bună eschivă, trebuie să admit. Tori se află acum în locul unde Uke era mai

înainte doar cu o clipită. O picătură din veninul aruncat de propria-i coadă-de-varan i-a căzut pe dosul palmei drepte, restul stropind crenelul. Băiatul țipă de durere, din mâna sa ca și din piatră se ridică fuioare de abur maroniu. Fata continuă să își evite fratele, venind spre mine cu spatele. Tori, încă țipând, răsucește coada-de-varan și ia postura ce se cheamă de sute de ani „egreta-care-își-curăță-aripile". Nu îmi vine să cred – îmi dau seama din nou că regele a intervenit în antrenamentele copiilor săi –, este o execuție tehnică foarte dificilă, pe care nici aspiranți mai vârstnici nu o stăpânesc. Băiatul se oprește din țipat și – se aude încă un pocnet – folosește întreaga energie a armei pentru a da timpul înapoi într-un volum sferic cu raza de doi metri. Este maximul ce poate obține cu coada-de-varan. Nu am când să mă mir fiindcă întreaga terasă se zguduie când energiile se egalizează la epuizarea efectului armei lui Tori. Piatra crenelului arată o față neatinsă vreodată de acid. Acum băiatul se găsește exact în clipa subiectivă dinaintea saltului său către fata prinsă cu spatele la crenel, dar sora sa se află înapoia lui și spre dreapta, în prelungirea retragerii făcute în timpul obiectiv. Uke pierde oportunitatea, continuând să facă pași prin alunecare – dacă nu se oprește, se va izbi de mine. Diferența de valoare între frați este flagrantă. Tori reia atacul, fără să își amintească de precedentul asalt, observând doar că arma sa nu mai are energie pentru acțiuni temporale. Băiatul nu mai zâmbește.

*

– Am ales să te las să trăiești. Vei fi ca un câine pe lângă un bordei din orezării, păzind copiii țăranilor pentru o gălușcă mucegăită. Doar că tu ai de-a face cu mine și cu copiii mei! Eu sunt regele din Waishoo și copiii mei vor domni peste tot ceea ce am cucerit pe vremea când aveam încredere în tine. Pe vremea când am distrus toate școlile de Arte Marțiale Moderne, anexând domeniile Marilor Maeștri. Pe vremea când credeam că este de ajuns să fii singur pentru a fi cel mai puternic. Tu, câine de orezărie, îmi vei antrena copiii în Artele Marțiale Moderne! Iar gălușca ta de seară va fi prelungirea vieții tale de videoplasmă după raportul zilnic al progreselor moștenitorilor mei. Ci viața mea o închin Artelor Marțiale Moderne, iar viața ta o închin copiilor mei!

*

Vântul flutură faldurile kimonourilor noastre. Tori și Uke, frate și soră, stau din nou față în față în aproape aceeași poziție de la începutul luptei, doar că au schimbat locurile. Băiatul s-a oprit din atac pentru că arma sa nu mai are energie. Fata nu atacă fiindcă îi este frică de coada-de-varan din mâinile sale. Acum o strânge prea tare, pielea i s-a albit la monturile pumnilor. Mă gândesc să opresc lupta cu un verdict de egalitate, dar chiar când deschid gura Tori face un salt înainte ținând orizontal, pentru împungere, coada-de-varan, lansând încă o dată incompletul „kiai rotund" și împroșcând cu venin. Uke, fără să închidă ochii de data asta, face un pas înainte și spre dreapta, jetul de acid trecându-i peste umărul stâng, și, fără a-l lovi pe băiat, fără a face arma să scuipe moartea lichidă, „periază" stomacul acestuia cu coada-de-varan și conectează scutul temporal. Într-o fracțiune de secundă fluidele din abdomenul băiatului încearcă să se solidifice, apoi își revin la starea de agregare normală și la mișcare, însă organele interne sunt distruse de embolii, inima a explodat. Tori, deja mort, termină saltul căzând cu un plesnet sec în balta neagră. Din nou se înalță fum maroniu spre cerul albastru, imparțial.

– Ippon! (Punct decisiv) – vocea mi se aude la fel de vătuită ca la început. Încerc să nu îmi manifest în niciun fel uimirea produsă de rezultatul luptei. Oricum, fata de 12 ani nu mă privește și nu îl privește nici pe băiatul căzut. Respiră adânc, se înclină înspre cadavru, apoi către mine, apoi către intrarea pe terasă, deasupra căreia se află blazonul casei Waishoo. Spune, uitându-se la un pas în fața sa:

– Nimic nu s-a învățat astăzi din ce nu se știa dintotdeauna. Moartea exista în noi dinainte de a fi. Nu poți să închini nimicul

Artelor Marțiale Moderne.

Pentru a doua oară în nici un minut sunt uimit de această fată firavă. Execuția ei tehnică, împrumutată din ren-do (arta luptei cu flash-stick-ul), și încălcarea protocolului de final – la asta credeam că eu sunt originalul! – m-au lăsat fără replică. Și ce replică aș putea să dau unei videoplasme care nu există decât ca material didactic pentru niște originale cu care nu m-am întâlnit niciodată? Parcă răspunzând nedumeririi mele, videoplasmele celor doi copii se dezintegrează, coada-de-varan și memoricipul care au aparținut fetei cad simultan pe piatra terasei, un declic care mă aruncă într-un salt către băltoaca de acid unde cu o secundă înainte sfârâia teribil capul lui Tori. Cu trei degete extrag din venin plăcuța pe care s-a înregistrat lupta și senzațiile videoplasmei băiatului. Rostogolindu-mă până lângă creneluri, mă ridic în picioare și rămân drept pentru o respirație completă. Salut cu o înclinare spațiul gol, fără să privesc blazonul celui care mă ține prizonier. Doar cele două arme și micul crater fumegând aduc aminte că aici a avut loc o luptă. Mă îndrept spre ieșire, ridic în trecere și al doilea memoricip, ignor cei doi roboți-miriapozi apăruți parcă de nicăieri și care vor duce la rastel cozile-de-varan. Curcubeul a dispărut, vântul se întețește, amintirile luptei dorm în arseniura de galliu.

*

Memoricip: odată cu extinderea wet-ware a suplimentelor de memorie, videoplasmele au putut să devină nu doar „asigurători de risc" pentru originalele umane, ci și „vânători de date". Către sfârșitul dinastiei Waishoo, în zonele de conflict sau în dueluri, videoplasmele purtătoare de memoricipuri au înlocuit total oamenii, permițându-le să acumuleze experiență de luptă reală fără a se mai implica fizic nici în antrenamente. Clericii majorității cultelor acceptate pe Pământ s-au opus întrebuințării memoricipului încă de la apariția lui. Argumentul era că din cauza plăcuței de memorie, pentru prima dată în istorie, originalul devine pentru scurt timp o copie a copiei, acest lucru punând în pericol dogma „videoplasmele sunt lipsite de suflet". Căci cum altfel decât negând dogma o persoană umană ar putea asimila experiența, sentimentele și gândurile unei non-ființe? Pe de altă parte, odată cu memoricipul, falsificarea videoplasmelor prin introducerea sau scoaterea unor parametri anume din videoplastor s-a dovedit a fi mult mai ușor de ținut sub control de către oficialități: cine ar dori să ajungă deținătorul unui alt eu, din cauza unei mașini?

*

Există un moment ambiguu când videoplastorul îmi prelungește viața. Sunt așezat, am electrozii pe cap, servitorul în livreaua Waishoo apasă pe buton și deodată eu stau spate în spate cu mine, văd de jur împrejurul meu camera de marmură verde cu vinișoare negre și roșii, atât de bine lustruită încât reflectă silueta mea și a noii mele copii. Acest moment în care, fără nicio discontinuitate, senzațiile și gândurile mi se mută în noul corp sau se dublează în noul corp, acest moment are pentru mine ascuțișul unei lame Murasaki. Câmpul vizual îmi revine la normal, nu înainte să percep dezintegrarea vechii videoplasme, un abur care dispare de pe marmură. Incertitudinea acestui moment și repetarea lui în fiecare seară mă înnebunește. Cu toate tehnicile de relaxare pe care le cunosc nu pot să nu mă întreb zilnic, din nou și din nou, dacă videoplastorul a funcționat la parametrii normali, fără vreo alterare, oricât de subtilă, ordonată de regele din Waishoo. Fiindcă sunt singura videoplasmă din lume care nu are locaș pentru memoricip. Și poate tocmai de aceea mi-e teamă să nu îmi pierd amintirile legate de EA, amintirile care mă bântuie și mă corodează, dându-mi iluzia că aș putea fi Originalul.

*

Bati se numește băiatul de 10 ani. Bati se numește și videoplasma care oprește mini-motocicleta Paziwa la nicio palmă de sandalele mele, mica monstruozitate

scrâșnind furioasă din frâne ca și când ar fi o Paziwa de serie. Nici ea, nici Bati nu mă conving să fac altceva decât să surâd. Este soare și tufele de ienupăr din a doua curte interioară a Selinotului miros a rășină. Niște castori de Vega le rod tulpinile. Undeva în dreapta sus, pe coronamentul zidului de est, un vârf de lance cu plasmă îmi aduce aminte că nu sunt singur cu băiatul-videoplasmă.

– Tu cum te simți ca videoplasmă? mă ia prin surprindere Bati, încălcând protocolul, vorbindu-mi fără să mă salute întâi. Regele din Waishoo alterează în mod clar videoplasmele didactice, cu ce scop altul decât să mă irite pe mine? mă întreb.

– Rei! spun pe un ton mai jos decât de obicei, sugerându-i puștiului să nu întindă coarda prea mult. Dar mă gândesc la răspuns.

– Bine-bine, zice băiatul și se înclină într-o doară, cu brațele atârnându-i în față. Asta cere o corecție. Îmi imaginez că de mâinile sale sunt agățate niște vițe de iederă. Niște vițe de iederă care se umflă în spirale. Ele au rezistența oțelului și reacția elastică a unei anaconde. Îl trag pe băiat în jos, vor să îl ia cu ele sub pământ... Țipătul lui Bati mă oprește să vizualizez mai mult, îl văd căzut în genunchi parcă încercând să apese cu toată greutatea lui un capac ce stă să se deschidă. Las copilul să se ridice. Îmi aruncă o privire cruntă – abia îmi reține încă un zâmbet –, mă salută corect de data asta.

– Unde este sora ta? îmi formulez începutul de enervare. Crede că dacă te-a învins o dată nu mai are nevoie de antrenamente? – nu are rost să menajez ego-ul băiatului.

– A rămas să repete ceremonia ceaiului, sensei (maestre)!

Răspunsul chiar mă surprinde, dacă trebuia învățat altceva decât Arte Marțiale Moderne, după logica întortocheată a curții regale, ce i-a oprit pe pedagogi să aducă la existență mai multe videoplasme cu memoricip? Aici ceva nu este în regulă.

– Nu sunt maestrul tău! Eu nu am aspiranți incapabili! Ești un nimic și sora ta este un nimic dacă își închipuie că are timp de cha-no-yu când abia știe să pășească în dojo! Încerc să obțin mai multe informații, sper să-l prind pe Bati pe picior greșit. Mă privește cu ochi mari, îi sondez mintea și imagini fulgurante îmi arată dimineața de azi a copiilor regelui din Waishoo: un servitor se prăbușește scuipând sânge lângă videoplastor, regina ține în brațe un trup de fată, fața reginei este schimonosită într-un urlet de groază pe care nu îl aud, trupul sorei lui Bati nu are cap, bârnele tavanului ard, un jet de plasmă țâșnește spre mine, nu, spre Bati-cel-de-dimineață... Deodată înțeleg. Am în față Originalul Bati care tocmai s-a răzvrătit. Izbucnesc în râs:

– Alteță Regală, nu credeți că v-ați asumat niște riscuri prea mari pentru capacitățile Voastre fizice și mentale? Ce mă poate opri acum să mă răzbun pe Majestatea Sa, tatăl Vostru? spun și, pentru moment, chiar mă gândesc la asta. Dar puterea de a manipula în casa Waishoo se moștenește înaintea tronului și, realizez cu întârziere de secunde, Bati m-a făcut să mă gândesc deja la două lucruri pe care le-a vrut el. Nu mă mai amuz.

– Ți-a luat ceva vreme să știi cu cine ai de-a face, „maestre"! – este rândul băiatului să fie ironic. În câteva minute și gărzile de la Selinot vor afla că nu o videoplasmă, ci chiar prințul moștenitor a intrat pe poartă călare pe Paziwa lui de jucărie. Să nu pierdem timpul! Îți ofer prelungirea vieții fără termen dacă mă ajuți să iau tronul! Am codurile videoplastorului de aici din fortăreață. Vei fi nu doar o persoană din nou, ci și Maestrul de Arme al întineritei Case Waishoo!

Lângă noi adastă trei miriapozi, fiecare cu câte o coadă-de-varan în spate. Deasupra noastră, nori scămoșați alunecă în pentagonul de cer delimitat de ziduri. Un rontăit, undeva în dreapta, sporește mirosul de rășină. În rest, clipa se îngreunează cu variante fundamental diferite de viitor. Ci a intra acum în meditație sau a purcede la măcel ar avea două încărcături karmice contradictorii. Dar sunt o videoplasmă, iar karma mea se poate complica doar până la

apus. Ziua de azi o închin Artelor Marțiale Moderne!...

*

Și dacă undeva într-unul din megalopolisurile Pământului sau pe un domeniu al vreunei case concurente a regelui din Waishoo, cineva – un medic, un mercenar, un aspirant de școală marțială – a găsit ori a păstrat după un șir de întâmplări de necrezut ceea ce s-ar chema sursa videoplasmelor EI, căci nu îndrăznesc să sper că Originalul EI ar mai fi în viață, ei bine, dacă undeva, cineva încă nu a șters posibilitatea ca Noi să mai fim împreună, oricât de sigur aș fi pe amintirea sinuciderii ei în atacul nocturn al grupei a IX-a, atunci tot ce se va întâmpla azi are un scop și își va afla o cauză.

*

Simultan cu pornirea sirenelor de alarmă, mă înclin în fața lui Bati de Waishoo și mi-l imaginez într-un cocon de energie protectoare. Exact la momentul oportun fiindcă un fascicul laser venit din stânga sus încearcă să îl carbonizeze, însă nu face decât să se refracte la intrarea în cocon, ratând de puțin ținta. Sar și lovesc mawashi cu piciorul drept, văd privirea mirată a puștiului care nu pricepe ce se întâmplă, coconul este acum o minge pe care o întăresc mental până la impenetrabilitate și care sare către adăpostul de sub cornișa zidului din stânga. Între bare și coloane de lumină care vuiesc – fascicule laser de la arme ușoare și grele – dansez către miriapozii ce încearcă să ajungă la ieșire. Am nevoie de cozile-de-varan. Chiar când să pun mâna pe prima, miriapodul de sub ea sare în aer și se descompune în bucăți mișcându-și încă picioarele. Garnizoana Waishoo folosește mortiere dinaintea erei spațiale. Coada-de-varan se rotește prin aer și, prea aproape de mine, din cauza unei lovituri directe a unui jet de plasmă dintr-o lance, un volum sferic cu raza de doi metri regresează în timp. Aproape atingându-l iau postura „șarpele-își-înalță-capul-din-iarbă". Protecția mentală oferită de ea îmi lasă posibilitatea să văd fascicule de lumină care nu pornesc și nu se opresc nicăieri, batoane colorate care în altă viață ar semăna cu niște acadele gigantice. O jumătate de robot-miriapod este reîntregită și, atât cât ganglionii nervoși îi permit, se întreabă de lipsa celeilalte jumătăți, mergând alandala până se înțepenește într-un ienupăr în flăcări. Alerg către următorul miriapod, îl ajung, pun mâna pe coada-de-varan. O mină de brand explodează lângă mine și, da, înțeleg în clipa când îmi ucid durerea, paznicii mei folosesc armele astea învechite ca să creeze irepetabile și imprevizibile matrici ucigașe de schije. Am ficatul ciuruit, încă alerg către intrarea în turnul de vest, îmi opresc circulația sângelui în lobii hepatici atinși, dar nu o mai duc mult, cel puțin nu la consumul ăsta mental și energetic. Chiar pe prag prind și ultimul miriapod, îl ușurez de prețioasa lui povară. Un fascicul laser de mare putere topește piatra pragului, dar eu deja sunt înăuntru, urc în fugă scara în spirală, încep să rotesc din încheieturi cozile-de-varan. Acum să vă văd, băieți, să vedem dacă trupele regale Waishoo îmi pot ține piept măcar cât răposata grupă a IX-a! Înainte să ajung pe prima platformă, cetatea Selinotului se umple de urlete de durere și de strigăte de disperare. Iată, intru pe coridorul etajului întâi, la fiecare locaș de tragere câte un soldat își ține mâinile la ochi și țipă sau blestemă îngrozit, ca într-o scăpată de sub control piesă kabuki în care spiritele posedă actorii. Fețele sfârâie și fumegă sub veninul pe care de-abia acum, trecând în goană pe lângă victime, îl eliberez în spirale formate din câteva picături ce își vor fi atins țintele cât eu eram încă pe scări. Atacul meu s-a încheiat pentru învinșii mei înainte ca eu să încep lupta cu ei. (Sau cu mine? – gonesc acest gând.) Continuu să folosesc armele de pe Cergocer pentru a nimici trupele Waishoo, coridor după coridor, platformă după platformă, turn după turn. Nu vreau să conștientizez câte minute au trecut, căci o oboseală imensă începe să îmi amorțească partea dreaptă a corpului. Nu încă, mai am donjonul unde s-a baricadat paladinul Selinotului. Oprindu-mă pentru

o respirație completă îl ascult pe paladin înainte să îl aud, vizualizându-l în camera de transmisiuni împreună cu câțiva soldați înnebuniți ce se holbează prin cătarea laserelor la ușa de titan, îl ascult cum cere desant aerian, ba, mai bine, bombardarea Selinotului acum, chiar acum! Dar este deja prea târziu, paladinule, acum ușa de titan este sfâșiată ca o pânză și sunetul sfâșierii plăcilor de titan cu legăturile moleculare rupte sub fluxurile temporale antagonice ale celor două cozi-de-varan este identic cu cel al flamurei Waishoo pe care o voi rupe, o rup, am rupt-o după ce ultimele picături de acid vor fi topit ochii și creierii soldaților, iar traheea paladinului va fi trosnit sub degetele mâinii mele drepte. Expir și înfig o coadă-de-varan - acum golită de venin, energie și tahioni, un os aproximativ prismatic, cu muchii tăioase - în aparatul de transmisie din aceeași generație cu brandul care m-a rănit. Vocea din difuzor se pierde într-un scrâșnet sec. Liniștea mă strivește. Nu mai pot să îmi controlez circulația sangvină. Bati, unde este Bati?

*

– Îți dai seama că trebuie să îți truchez videoplasma, sensei? – umorul casei Waishoo nu l-a părăsit pe moștenitorul regal, proaspăt uzurpator. Nu îi răspund nimic, ci urmăresc gesturile precise cu care îmi pune electrozii videoplastorului pe cap, viteza cu care introduce codurile, ușoara încruntare datorată concentrării cu care potrivește potențiometrele aparatelor auxiliare, lejeritatea cu care se mișcă prin îngrămădirea de tehnologii din toate generațiile din laboratorul fortăreței. Dacă Bati se va ține de cuvânt și vom avea vreodată vreme să stăm de vorbă, să îl întreb de ce augustul său tată are pasiunea asta pentru asocieri tehnologice care răspund mai degrabă unei stranii estetici decât unui mult mai credibil utilitarism. Nu îmi mai pot mișca picioarele și vederea mi-a slăbit, așa că Bati ar fi bine să se țină de cuvânt cu trucajul. Apasă pe buton. Văd 360 de grade din cameră. Apoi durerea din abdomen mă părăsește, ochii percep clar, simt pe pulpa dreaptă kimonoul lipit de sânge. Fostul „eu" se dezintegrează, o pată de sânge rămâne pe locul său din videoplastor. Îmi smulg electrozii, mă ridic, mă pipăi, rana a dispărut, nu mai am nimic care să îmi aducă aminte de luptă în afară de amintiri și kimonoul îmbibat de sânge. Bati râde:

– N-am mai avut timp să îți truchez și hainele! Se oprește din chicotit când îmi observă expresia feței.

– Da. Ești o videoplasmă fără termen de expirare! Ești o persoană umană!... Eu mi-am ținut cuvântul pentru partea mea de înțelegere. Tu ai înfrânt doar o garnizoană de-a tatălui meu. Încă mai ai treabă.

– Alteță, nu pot să vă cuceresc un regat îmbrăcat în halul acesta! zic și îi zâmbesc puștiului Waishoo. Trebuie să existe pe undeva prin fortăreață o armură destul de decentă pentru a-mi exercita în ea calitățile marțiale. Și, de asemenea, o motocicletă Paziwa adevărată. Căci cum altfel am putea pleca la război, Alteță, decât călare?! Bati reîncepe să râdă și eu continuu să zâmbesc mascându-mi nesiguranța și întrebările care au început să mă macine. Cât din mine sunt eu și cât din mine este condiționat de Waishoo? Oare voi vedea primul meu amurg – după câți ani? – fără să fie nevoie să am un videoplastor prin preajmă?

*

Într-o armură fără blazon, călare pe o Paziwa electrică din colecția personală a paladinului de Selinot, urmat la mică distanță de Bati pe motocicleta lui de jucărie, am pornit pe serpentinele munților către câmpia de la sfârșitul văii. În spatele nostru coloane de fum se înalță deasupra fortăreței-școală-închisoare. După ce desantul venit cu transportoare aeriene reactive a murit încercând să mă oprească să ies din prima curte a Selinotului, două bombardiere ale aviației regale au incinerat și au aruncat în aer ruinele locului unde am trăit mai mult de șase ori 365 de vieți. Primul Bati venise să învețe ce e acela flash-stick când încă mai vorbea peltic...

Îmi pare că timpul de reacție al regelui din Waishoo și al trupelor

sale este cu mult mai lung decât starea de fapt o permite. Sunt chiar curios cum are de gând bătrânul dresor de animale să se descurce cu mine... În anii petrecuți la Selinot am avut suficientă vreme să aprofundez lupta prin inadvertențe mentale, tehnica prin care regele m-a luat prizonier. Ce va mai face acum?... Am două cozi-de-varan in bandulieră legate la spate. Alte două legate lângă genunchii mei, pe ce-ar fi numit rezervorul Paziwei. Patru cozi-de-varan cu mine rotindu-le este o amenințare de care regele din Waishoo trebuie să țină seama. Trecem printr-o pădure de pini argintii foarte inalți, coroanele lor fac un arc continuu deasupra capetelor noastre. Soarele străbate printre ramuri și crengi acoperite de ace, lasă pete de lumină pe șosea și pe fețele noastre, pete pe care le depășim sau le călcăm fără să încetinim. Suntem singuri pe drum, aș prefera o ambuscadă decât liniștea asta, îndepărtată doar de torsul motoarelor noastre și de vibrația câmpurilor de protecție.

*

– Cum V-ați gândit, Alteță, să îl detronați pe tatăl Vostru având o armată formată dintr-un singur om?

– Logistica unei astfel de armate este mult simplificată, sensei!

*

Imaginea unor bombardiere stratosferice cu piloți căzuți in prostație, zburând de mai multe ori în jurul globului până ce combustibilul li se termină. Imaginea unei divizii de blindate cu echipajele refuzând să intre in tancuri, claustrofobe. Imaginea unor escadroane de lăncieri pe motociclete Paziwa șarjând propria infanterie într-un atac de furie berserk. Ci eu levitez lângă izvorul din care Bati bea apă. Vântul mă leagănă și energia lui menține imaginile proiectate de mintea mea. Umbra pinilor argintii și jocul ei pe cromul motocicletelor noastre încearcă să mă distragă. Imaginile minții mele sunt mai puternice decât realitatea imediată. Sunt atât de puternice, încât ele devin realitatea imediată și nu mai au nevoie de mine pentru a le susține. Revin cu tălpile pe covorul de ace de pin. Beau apă. Nu sunt obosit. Îi fac semn puștiului să plecăm mai departe. Ne urcăm pe Paziwe și pornim. Drumul spre palatul regelui din Waishoo este liber.

*

Diferența dintre ce îți imaginezi că îți dorești, ce îți dorești de fapt și răspunsul realității la dorințele tale poate fi dureroasă uneori. Ca ultimul candidat de maestru de Arte Marțiale Moderne aflat încă in viață ar fi trebuit să știu asta. În lumina amurgului, umbrele tufișurilor și puținilor copaci de pe câmpia din fața reședinței regale se prelungesc ca niște păreri de rău. La orizont, chiar în fața zidurilor palatului, un șir de lăncieri pe motociclete, cu flancurile acoperite de blindate și având în spate câteva companii de roboți de luptă, mă așteaptă. Garda regală, imunizată la atacurile mentale de însuși bătrânul rege Waishoo, mă așteaptă. Cel puțin nu au sprijin aerian, îmi zic.

– Stai aici! mă întorc către micul uzurpator și înmărmuresc când Bati se dezintegrează sub armură. Paziwa de jucărie rămâne in echilibru pentru două secunde mai lungi decât toată ziua de azi, apoi se prăbușește pe asfalt. Coiful lui Bati se rostogolește mai încolo și am o acută senzație de *déjà*-vu. Ar fi fost iarnă, totuși. Ce s-a petrecut de dimineață până acum este pus deodată sub semne de întrebare. Căci dacă Bati a fost o videoplasmă și eu nu mi-am dat seama, este posibil ca orice a avut legătură cu el azi să nu se fi întâmplat cum îmi amintesc. Și dacă el tocmai s-a întors în neant, cum pot să fiu sigur că eu nu il voi urma? Sunt om sau videoplasmă? Proiecțiile mele mentale afectează realitatea sau sunt simple fantasme menite doar să mă liniștească pe mine? Mintea mea este un cufăr pierdut într-un naufragiu aflat în derivă pe valurile timpului.

Văd cum cerul se întunecă, discul roșu al soarelui a dispărut. Sunt singur în mijlocul unei câmpii oarecare, înapoia și înaintea mea calea nu duce nicăieri. Ci șarja lăncierilor Waishoo mă trezește din reverie, clipa

următoare o închin Artelor Marțiale Moderne, oricât de golite de sens ar fi vorbele acestea.

*

Fusesem sigur că nu am cum să parez tirapa aruncată de comandantul gărzii. Ultima coadă-de-varan m-a aruncat înapoi în timp, segmentele de metal ale tirapei au spart zidul sonic fără să îmi atingă carnea. Simțind pământul zguduindu-se, realizez că nu mai am avantajul atacurilor temporale, chiar când îmi ucid ultimul oponent spărgându-i oasele feței cu osul armei de pe Cergocer. În crepuscul, sub zidurile palatului regal, contemplu jalnica priveliște a câmpiei acoperite de cadavrele și carcasele gărzii Waishoo. Un scurtcircuit luminează în depărtare trei roboți dezmembrați. Mai în spate, câteva blindate ard. Un motor de Paziwa căzută pe o parte se gripează. Vine noaptea și eu nu simt că aș fi videoplasmă. Moartea din jurul meu nu are mai mult sens, însă. Mă aplec și culeg de la brâul comandantului Waishoo o sabie antică. O scot din teacă și inima încearcă să își grăbească bătăile – țin în mâini poate ultima lamă Murasaki. Simbolul incertitudinilor mele mi-a fost scos în cale într-un dar palpabil al karmei. Înarmat doar cu oțelul violaceu, păşesc pe sub porțile palatului regal. Ci dacă mai sunt ochi să mă vadă, stăpânii lor se ascund.

*

Nimeni nu m-a opri't. Niciun glonț de plumb nu mi-a spart crani'ul. Niciun jet de plasmă nu m-a carbonizat. Niciun laser nu m-a secționat în două. Printre statui și mici helești iluminate de felinare de hârtie, cărăruia m-a purtat prin grădinile interioare ale palatului până la o clădire fără etaj, ascunsă după o perdea de arbuști de bambus. Este dojo-ul regelui din Waishoo. Am mai fost aici, câteva sute de vieți în urmă, să îi cer ajutorul împotriva Maeștrilor școlilor de Arte Marțiale Moderne. O țiglă deasupra intrării are o fisură care în urmă cu sute de vieți nu se afla în lutul său ars. Îmi las sandalele la intrare. Și coiful. Desculț și cu capul descoperit, ținând cu ambele mâini sabia Murasaki, pătrund în dojo.

*

– Priviți-i frica din ochi! Simțiți-i panica din respirație! Observați-i tremurul mâinilor trădat de vârful sabiei! – vocea regelui din Waishoo tună de la capătul sălii. Așezat pe tron, are lângă el pe tronuri mai scunde soția și cei doi copii. Familia regală, luminată de torțe în toată splendoarea ei, este despărțită de mine de un țarc aflat în penumbră în care discern o fojgăială neliniștitoare. Regele ține o lecție de Arte Marțiale Moderne sui-generis. Mă întreb dacă el și ai lui sunt aici cu carnea lor sau în videoplasme. De fapt răspunsul mă lasă indiferent. Mă apropii de țarc. Dacă vederea nu mă înșală și ceea ce văd acolo este într-adevăr ceea ce văd acolo, ultima mea luptă va începe imediat. Nu simt nimic. Doar vocea regelui mă irită.

– Roboți, oameni, videoplasme și automate nu au putut să îl oprească pe ultimul luptător al Artelor Marțiale Moderne de pe Pământ! Veți vedea că animalul este superior celui mai puternic om! Taihalezi, artalupteicu ajutorul animalelor, este singura artă pe care trebuie să o deprindeți!

Varanii de Cergocer pufnesc și sâsâie enervați de strigătele regelui, cât și de presentimentul luptei cu mine. Pe lumea lor sunt echivalentul unor erbivore pașnice, dar abilitatea lor să controleze timpul îi fac specia dominantă, cu răspunsuri nimicitoare în fața oricărui atac. Iar mintea lor rudimentară îi face imuni la influențe psi. Ce mi se întâmplă acum și aici este lipsit de orice poezie. Este doar o lecție dată de un tată copiilor săi, cu mine ca principal material didactic. Surâd fiindcă ar fi prima dată după mult timp când o moarte de-a mea servește unui scop oarecare.

Înainte de a auzi scârțâitul frânghiilor care ridică peretele dinspre mine al țarcului, văd pe obrazul lui Bati, original sau videoplasmă, o lacrimă. Repede, înainte ca tatăl lui să-l observe, puștiul și-o șterge cu mâneca. „Mulțumesc, Alteță!" îi spun telepatic micului meu discipol. Apoi intru în gardă și acopăr cu strigătul meu tropăi'tul și mugetele turmei de bestii:

– Hajime!

ÎNTOARCEREA ÎN MOARTE

De la inel a început totul – sau poate cu inelul s-a sfârşit totul, cred că aşa ar fi mult mai corect să spun. Dar atunci, pentru cine, pentru ce mai scriu aceste rânduri?... Cu siguranţă nu pentru cei din beznă, nu pentru cei din Timişoara, Cluj, Bucureşti, Turnu-Severin sau Satu Mare, nu pentru cei din Petroşani, Câmpulung, Măgurele, nu pentru cei din Reşiţa sau Focşani; nu, nu pentru aceştia, nu pentru ei.

Oliviu Crâznic

Nu pentru nimeni.

Şi totuşi am decis să le scriu – un cronicar al întoarcerii în moarte. Un cronicar inutil şi grotesc, dar care îşi aminteşte inelul. Ultimul cronicar şi cel mai fără de rost dintre ei. Un Grigore Ureche în noaptea eternă.

Aş vrea – aş vrea, deşi nu pot – să cred că mai există şi alţii. Să cred că doar România a apus pe vecie, să cred că Europa sau poate americanii au pregătit o contraofensivă. Dar ştiu că mă mint singur, şi plâng – şi mi-e frică. Şi scriu.

*

Amuzantul este întotdeauna hidos – sau poate numai de la o vreme. Tradiţiile sunt şi hidoase, şi amuzante, asta e sigur, iar eu nu dădeam doi bani pe rituri străbune, poveşti sau legende, şi – ceea ce era mai grav – inginerul Ion Dăscăleanu gândea la fel. Dăscăleanu crescuse în Ceuleşti şi ar fi trebuit să gândească în cu totul alt mod; ar fi avut datoria să gândească în cu totul alt mod, pentru că aşa fusese învăţat. Pentru că i s-a relatat şi i s-a spus, pentru că i s-a explicat şi repetat şi pentru că i s-a arătat cartea. Pentru că a citit şi a studiat, pentru că era inteligent şi pentru că făcea parte dintre cei puţini care aveau informaţia.

Dar învăţăturile bătrânilor se pierd sau ajungem să râdem de ele, şi uneori ajungem să şi plătim pentru batjocura noastră, şi uneori ajung să plătească şi alţii.

Mulţi alţii; toţi, câteodată.

Acum.

Am aflat la rândul meu destule despre Ion Dăscăleanu în cursul investigaţiei, dar nu totul. Ştiam că se născuse în 1972, într-o seară fierbinte, pe data de 6 iulie, că frecventase micuţa şcoală din Ceuleşti şi că era un elev bun, care mergea la ore şi care se luptase ca să ajungă departe. Fusese mereu preferat de profesori, pentru că era liniştit şi pentru că învăţa cu drag. Mi se comunicase că apoi a devenit inginer, când părăsise satul şi îşi încercase norocul în Capitală. Aflasem că ulterior ajunsese să călătorească mult, că era înstărit şi că obţinuse o slujbă bună. Viaţa îi era obişnuită – ca a

oricărui om, cu suișuri și coborâșuri înainte de coborârea cea mare. Știam de asemenea că se căsătorise în 2003, că avea o căsnicie fericită și mai știam unde locuise înainte să moară și chiar unde locuise cât trăise în sat.

Dar nu știam ce era mai important, și chiar dacă aș fi știut, nu aș fi crezut o iotă.

Se întâmplă, am remarcat deseori, să avem la îndemână elementele necesare pentru a trage concluzii, dar ne temem să o facem sau nu vrem să o facem pentru că ne e frică sau silă de rezultat. Aici nu a fost cazul. Și nici nu a fost vina cuiva decât a lui – deși poate mulți vor susține că suntem vinovați cu toții, intreaga rasă umană. Că, dacă ne-am fi prețuit altfel miturile și trecutul care ne-a susținut, și Ion Dăscăleanu ar fi făcut la fel, dus de val, incapabil să se opună. Dar acesta este doar un alt mit; nu pot, nu vreau să cred că toți suntem vinovați pentru ces-a întâmplat, pentru că e mult mai ușor să dau vina pe unul singur.

Și așa am de gând să fac orice s-ar întâmpla – am să îl osândesc în aceste rânduri, arătându-l cu degetul tremurând in lumina pălindă a lumânării pe cel care era, care este singurul ce trebuie blestemat, pe cel care era și care este Ion Dăscăleanu.

Când l-au găsit mort pe șoseaua cu inelul de argint sărit din degetul frânt, nimănui nu i-a păsat de asta – au luat bijuteria pătată de sânge întunecat – pentru probă – și au pus-o într-o pungă de plastic și au uitat de ea. Mai târziu (prea târziu) eu aveam să o fotografiez, admirându-i forma stranie și neplăcută, cu desenul abia ghicit care compunea un craniu sau nu, în funcție de unghiul din care priveai inelul. Dar polițiștii nu îl priveau din niciun unghi, și nici nu îl vor mai privi vreodată.

Mă gândesc acum (ce prostie!...) că poate dacă oamenii și-ar fi făcut treaba altfel, poate dacă ar fi existat interes pentru bărbatul care trăise și pentru cel care a murit, poate dacă cuiva i-ar fi păsat de ceea ce s-a întâmplat sau măcar de adevăr, am fi putut găsi o cale să oprim cumva întunericul. Sau poate că așa ne-a fost scris, poate că paginile morții noi ni le scriem singuri. Și dacă așa este, cine ar putea ști?... Nimeni decât cei din Ceulești, nimeni altul decât poate Ion Dăscăleanu.

Mă angajase o firmă de asigurări. Să vă spun cum se numește?... Ce mai contează!... Multe erau în ziua când am preluat eu acest caz, și acum nu mai este nici una. Ca detectiv particular în București, eram specializat în divorțuri și adultere, dar criza mă adusese la limită cu finanțele și nici cei care mă contactaseră nu voiau să plătească prea mult. Oamenii bogați sunt zgârciți – și oamenii săraci, asemenea. Săraci în fapt suntem însă cu toții, pentru că nu mai știm de unde venim și ce am putea să prețuim cât avem valori, morala și viața.

Dar noi nu prețuim nimic.

Meseria de detectiv particular în România încă era privită ca o glumă; nici eu nu mă pot lăuda că o luam prea mult în serios. Era ceva ce decisesem să fac temporar, până voi putea să îmi iau examenul de barou și să încerc în avocatură. Dar Poliția nu făcea nimic, desigur, iar mortul avea o asigurare serioasă, care revenea, toată, văduvei. Prin urmare a venit la mine un bărbat cu ochelari, îmbrăcat la costum ca și ceilalți oameni asemenea lui, funcționăraș șterși, în mână cu o mapă conținând hârtii la fel de șterse. Era însoțit de secretara lui, o fată drăguță și banală, îmbrăcată banal și crezându-se importantă pentru că umbla cu cineva pe care îl credea important –, dar eu chiar și atunci știam cât sunt amândoi de lipsiți de semnificație pentru omenire.

Ceea ce nu îmi trecea însă prin minte era cât de lipsit de semnificație eram și eu.

Așadar au venit la biroul

pe care îl închiriasem și au angajat un absolvent de facultate particulară de Drept, care nu-și găsise alt serviciu decât imitația aia de meserie americană, în speranța meschină că vor păcăli mortul și vor scăpa fără să plătească.

Pot paria că au plătit.

Cunoșteam pe câțiva dintre ofițerii de poliție și am fost oarecum sprijinit în demersurile mele, fără entuziasm, desigur. E un accident ca atâtea altele, spuneau ei. Am aflat una aici, una acolo, am cercetat, am pus întrebări. Am fost permanent la curent cu ancheta. Dar știam prea bine că de multe ori la noi în țară lucrurile se fac prost și nu obișnuiesc să am încredere în concluziile trase de alții. În plus, aveam să primesc mult mai mulți bani dacă descopeream ceva concret, care ar fi putut ajuta firma, așa că am continuat să sap și, după ce am vorbit și cu martorii, ca singura carte pe care o mai aveam de jucat, m-am dus la văduva lui Ion Dăscăleanu.

Cea care îi fusese soție era tânără și frumoasă, după cum aveam să aflu într-o ultimă după-amiază de august, dar acum știu că nu mai e. Acum ochii albaștri cu ape sunt două găvane goale și buzele ei pline nu mai ascund dinții stricați, nu mai ascund absolut nimica. Și dacă mai are carne pe trup eu nu vreau s-o văd.

Nu mai vreau decât să nu o urmez în moarte.

Nu știa mare lucru despre inel, și nimic nu mă făcea să bănuiesc o sinucidere sau o crimă. Un accident banal, aveau dreptate... nu chiar atât de banal, după cum urma însă să aflu. Nu atât de banal, când privim – oh, când privesc, căci am mai rămas numai eu – consecințele. Am luat pozele cu inginerul Ion Dăscăleanu, cele cu văduva lui cea tânără și frumoasă și plânsă și cele înfățișând inelul cu craniu de mort – de ce le-am luat și pe acestea din urmă, nu știu anume. Multe lucruri le-am făcut din impuls sau fără să realizez pe moment semnificația lor, și nu mi le mai amintesc chiar pe toate. S-a lăsat ca o ceață grea peste creierul meu, și nu pot spune dacă e moartea sau frica. Țin minte însă că am ieșit din casă și am privit în josul străzii celei lungi pe care treceau mașini, și am privit trecătorii grăbiți pe trotuar îndreptându-se spre serviciu. Nu voi uita această imagine cât mai trăiesc; dar asta nu poate să însemne multă vreme.

Și m-am urcat în Skoda mea și am plecat către Ceulești, unde aveam să găsesc răspunsuri.

Răspunsuri care nu mai folosesc nimănui.

Doamne Dumnezeule, de ce ai permis oare asta?!...

Dar nu, e degeaba, nu pot să dau vina pe El, căci nu a avut cu nimic de a face cu Ion Dăscăleanu sau cu inelul, și nici cu cât de superficiali deveniserăm noi.

Adevărul adevărat e aici – ne-a luat secole să ne săpăm groapa. Dar până la urmă, am reușit.

Mare lucru nu pot să spun despre drum, chiar dacă zona e destul de îndepărtată. Pe măsură ce înaintam și timpul curgea, satele întâlnite erau tot mai mici și mai răsfirate, iar relieful devenea mai amenințător și mai muntos, de parcă schimbam o lume cu alta. Cu alta mai veche și mai mohorâtă, dar mai apropiată de ceea ce fusese original Creat – mai apropiată de adevăr ca și de suflet. Ascultam muzică pe traseu și mă întrebam dacă voi putea să obțin bani suplimentari pentru călătoria asta. Probabil că nu, dar eram hotărât să încerc, pentru că nu mai aveam niciun client în agendă. Nu știu acum unde e agenda mea, și îmi vine să râd – un râs amar pe buze amare în vreme ce privesc în noaptea haotică de afară.

Ceulețiul e departe în munții cei gri și e străjuit de pădurea întunecată și verde, iar localnicii arătau parcă uitați de timp. Fețele lor le vedeam golite de expresie, și întreaga localitate se adunase la poartă când

am venit cu mașina, bărbații ca și femeile privindumă cu ochii lor goi și triști. Skoda li se părea dubioasă. Nu aveau apă curentă, și nici televizoare sau mașini, doar câțiva își luaseră radiouri de tip vechi și le ascultau în fața casei. Mai văzusem sate sărace în România, dar parcă ăsta era cel mai rău, parcă adusese cu el acea vreme de mult apusă pe care o simțisem pândind pe drum încoace. Când am intrat pe ulițele pline de praf și strâmte a trebuit să abandonez cumva mașina, și am lăsat-o lângă un vechi cimitir cu cruci de piatră albă, murdară. Mintea mi-a fugit involuntar la cartea de istorie din clasa a XI-a – cimitir bastarnic secolele II-I. Nu știu de ce m-am gândit la cuvintele astea, și nici măcar dacă mi le aminteam corect, și sigur îndeajuns sunt că nu au nici o legătură cu Ceuleștii sau cu Ion Dăscăleanu. Însă în jurul meu totul arăta ca păgân, și fără să fiu un om cu frica lui Dumnezeu, în ziua aceea m-am închinat poate pentru întâia oară.

De fapt, a fost ca și cum pentru o scurtă, stranie și neînduplecată vreme mi-am retrăit copilăria, căci acolo aerul părea saturat de șoapte spuse la foc, despre zei și demoni și stafii și creaturi ale beznei. Decăderea colcăia în scorburile fiecărui copac și în pereții mucegăiți și acoperiți de iederă ai fiecărei case; nimicnicia își făcea veacul printre tufele mici și pline de praf, ori în sufletele împietrite ale oamenilor care viețuiau acolo.

Am scuturat din cap ametit parcă, încercând să scap de o senzație a unui rău inevitabil care venea, sperând să alung cumva foaia moale a superstițiilor care îmi foșnea lângă inimă. Dar ca mătasea o amenințare surdă curgea în continuare în cugetul meu, și o sfârșeală de neexplicat îmi măcina, umplându-mi totodată cu pulbere, oasele.

Presentimente?... Nu le-aș numi așa. Mai degrabă, mă contopeam cu atmosfera, atras în ea de o fascinație bizară impregnată genetic în carnea mea, ca o amintire a ceea ce odată fusese și știam că avea din nou să vină.

Inițial am încercat să dau de o autoritate publică, dar nu aveau decât un primar senil cu care nu am reușit să colaborez defel. Bătrânul cu plete albe mă privea cu ochii săi spălăciți, zâmbind știrb și aprobându-mă în tot ceea ce îi spuneam, fără să pară însă că înțelege. Și totuși mă îndrumaseră la casa lui, și mă asiguraseră că el era încă în funcție. Poliție nu exista, nici funcționari; fuseseră doi, dar unul plecase la oraș și unul murise de curând, și în felul ăsta în mod cert nu puteam să aflu nimica.

Și astfel inutilitatea demersului meu și descurajarea pornită de la banii pe care îi simțeam că îmi scapă printre degete venită să se adauge stării de nedescris ce deja o trăiam, făcând totul să aducă cu un vis absurd și grotesc care în final nu va aduce trezia, ci coșmarul.

Am ieșit greoi din ceea ce ei numeau Primărie, în fapt o simplă și jalnică cocioabă, cu un steag atârnând jerpelit pe bățul aproape putred, și am clipit în aerul plin de zăduf, încercând să-mi șterg totodată transpirația care-mi curgea de pe frunte în ochi. Insecte felurite zburau în jur bâzâind și vaci mari pășteau iarba galbenă și murdară, dar nu am văzut cai sau câini și am fost deodată inundat de o senzație de chiar mai intensă sfârșeală, dacă se putea așa ceva, senzație împletită cu un sentiment de scârbă și de milă pentru cei care trăiau și pentru cei care mureau în aceste locuri damnate.

Nu m-am mirat că Ion Dăscăleanu se luptase să plece din văgăuna asta, nu m-am mirat că a vrut să uite tot ce era legat de sat, că nu voia să-și mai amintească poveștile cu care îi terorizaseră copilăria sau îi înnegriseră anii primei tinereți. Probabil că, înzestrat cu destulă inteligență, își dedicase fiecare amărâtă de secundă învățatului pentru

a reușit, și, până la un punct, reușise. Intrase la facultate și obținuse bursa, după care veniseră și anii cei buni, și slujba, și banii, și soția cea atât de frumoasă.

Apoi avusese loc un accident și inelul de argint îi sărise din deget.

Părinții îi erau morți de mult, iar casa în care se născuse zăcea în paragină. Gardul străvechi era plin de găuri și aplecat spre pământ, și un uliu mare stătea pe streașina ciuruită de intemperii, privindu-mă cu ochi răi și galbeni de prădător, scoțând uneori țipete stridente și neplăcute. Nimeni nu m-a împiedicat să intru în ruina care mirosea a stătut și a șoareci, și nimeni nu părea interesat că aș putea să scotocesc printre obiectele prăfuite și aruncate în neorânduială înăuntru – cufere, fotografii vechi alb-negru, mai multe portrete, îmbrăcăminte putrezită și ruptă, o bicicletă, un fier ruginit, și câte altele care te duceau cu gândul numai la lucruri care se terminaseră.

Se terminase și pentru mine; nu găseam nici un indiciu, nimic, nicăieri.

M-am gândit atunci, mai degrabă din încăpățânare decât din ideea că ar fi avut vreun rost, să încerc la săteni rând pe rând, în speranța netoată că poate mă va ajuta vreunul. Nu îmi trebuia decât o vorbă, un gest sau un obiect, ceva ce să mă pună pe o pistă oarecare, și așa poate aveam să îmi iau, în cele din urmă, banii. Dar știam deja că asta nu se va întâmpla, că era doar un accident și că mă voi întoarce la firma de asigurări înfrânt și cu mâna goală, și că suma pe care o voi primi nu mă va ajuta nici măcar să îmi plătesc chiria biroului.

Și, cu toate astea, am continuat.

Am bătut la porțile de lemn de la casele scunde, din chirpici, și le-am arătat – celor care au deschis – poze. Și le-am spus că Ion Dăscăleanu din satul lor e mort și au dat toți din umeri. A plecat demult, ziceau unii. Mai venea pe aici, dar rar, au fost alții amabili. Un om fără respect și fără de rost, și-a făcut cruce o femeie bătrână. Pe când seara cobora peste mine, conștientizam vrând-nevrând că făcusem drumul degeaba și că trebuia să mă întorc, așa că în cele din urmă m-am îndreptat, dărâmat, spre mașină.

Acolo mă aștepta un om.

Bărbatul era mai tânăr ca alții, lat în spate și foarte înalt, îmbrăcat jerpelit, dar curat, și avea sprâncenele negre încruntate peste ochii mici și gălbui. Deși era cald, purta o pălărie neagră de fetru, și privirea îi era la fel de goală ca a consătenilor lui, dar parcă avea fața mai aspră și mai hotărâtă decât văzusem la aceștia. Mâinile mari, înăsprite de munca aprigă pe ogoare și pe câmp, i se bălăngăneau neîncetat pe lângă corp, și buzele și le umezea din când în când cu salivă.

Despre Ion Dăscăleanu întrebai tu, omule?... spuse; vocea puternică și ascuțită îmi zgârie neprietenos urechea. Am aprobat cu o mișcare din cap, uitându-mă la el nemulțumit și cu suspiciune. Vorbi însă din nou: Am auzit că ai fi pozat inelul.

I-am spus că l-aș fi pozat într-adevăr, și a dat gânditor din cap, ca și cum făcusem o mare prostie. În fond, toată atitudinea sătenilor cât stătusem acolo fusese întru câtva condescendentă, de parcă eram limitat și ei își testau granițele răbdării cu mine. De fapt, mi se adresă apoi săteanul, sporind sentimentul că mă privea de sus, aș vrea să mă asigur că ai pozat argintul înainte să îl îngroape pe Ion, și că nu i l-ai furat tu în cimitir de pe deget.

Afirmația lui îmi provocă furie. Eram obosit și nervos, plin de praf și stomacul îmi chiorăia de foame. Voiam să termin odată cu mizeria asta și să îmi iau banii, pentru că treaba nu ducea nicăieri. Voiam să plec și să dorm, și nu aveam chef de omul ăsta, cum nu mai aveam chef de satul decrepit și de răspunsurile ciuntite sau de tăceri,

sau de locuitori senili şi de vorbit în dodii. Prin urmare, l-am repezit pe bărbatul cel înalt, spunându-i că mă aflu acolo pentru o anchetă şi că nu îmi arde de glumele unor săteni plictisiţi şi, fără îndoială, înapoiaţi. Dar el s-a uitat imperturbabil la mine şi mi-a cerut să vadă pozele cu cadavrul purtând inelul în deget înainte de înmormântare, iar figura lui era atât de înspăimântător de rece, încât, deşi eram înarmat ca întotdeauna cu Carpaţiul şi simţeam liniştitor hamul armei lipit de trup, am decis să îi fac nebunului pe plac, înainte să mă trezesc cu vreun incident de tristă amintire.

Dar amintirile tot triste rămân, cât mai rămân.

Mi-am stăpânit cu greu impulsul care mă îndemna la ceartă şi l-am privit drept în ochi, încercând să vorbesc rar şi calm, pentru ca individul să mă înţeleagă.

– Nu l-am fotografiat pe degetul cadavrului, omule – i-am zis. Pozele au fost făcute la Poliţie, inelul îi sărise din deget şi era murdar de sânge, aşa că a fost păstrat ca probă. Acolo l-am fotografiat – nu a fost înmormântat cu el, e încă la secţie.

Ca fulgerul au căzut vorbele mele, schimonosind chipul omului ca pe o mască de drac în lumina difuză a înserării, şi frica mă cuprinse teribil când păşi spre mine înfăşcându-mă cu putere de braţ. Am dat să mă smucesc înapoi, dar mâna îi era menghină, şi nu ştiam cum aş putea să scot pistolul.

Privirea îi era acum văpaie. Durerea m-a făcut să gem, dar nu păru să audă sau să îi pese.

– Ce spui tu acolo, străin prost?!... icni săteanul printre dinţii săi galbeni. Cum să nu îl fi îngropat cu inelul?!... Sunteţi cu toţii nebuni?!... Nimic la oraş nu vă mai e sfânt, nici testamentul unui răposat, nici tradiţiile noastre?!... Nu aţi citit cartea pe care v-a lăsat-o?!...

Era înspăimântător cum nu se poate spune. Trupul mare îi tremura şi mă strângea de îmi simţeam muşchiul crăpând în braţ, dar nu puteam face nimic, decât să transpir şi să bolborosesc ceva în speranţa că îşi va veni în fire şi îmi va da drumul. Nu auzisem de nicio tradiţie, nu citisem niciun fel de carte lăsată de Ion Dăscăleanu, iar omul nu avusese vreun testament. Oricum nu eu mă ocupasem de toate astea, ci cei de la Poliţie, desigur. Cum era şi de aşteptat, inelul fusese păstrat ca probă – nu înţelegeam ce i se părea anormal.

Când am repetat vorbele astea, săteanul cel mare pur şi simplu urlă.

– Bolnavi, sunteţi bolnavi toţi, răcni el cu ochii în flăcări, cum aţi putut face asta?!... Şi arză sufletul lui în Iad, căci niciodată nu i-a păsat de trecut şi nu l-a ascultat şi nu a vrut să îl respecte!... Dar în adevăr să nu fi scris să îl băgaţi în pământ cu inelul în deget?!... Să permită Domnul Dumnezeu aşa ceva?!... Şi chiar de e aşa, de ce nu i-aţi trimis trupul aicea, să îl îngrijim noi cum se cuvine?!... Şi cum e posibil să nu fi găsit cartea – cartea rămasă din bătrâni care vă spunea ce să faceţi dacă tocmai ce aţi păţit se întâmpla?!...

Bărbatul era fără îndoială dement, dar ceva în cele ce spunea suna straniu şi cumplit, mai straniu şi mai cumplit decât nebunia. Mi-a dat drumul brusc ducându-şi cu groază şi furie pumnii la tâmple şi m-am tras repede în spate ascultând fascinat delirul lui barbar şi prostesc, despre legende în care oamenii nu mai cred şi despre cronici pe care nu le mai citeşte nimeni.

Şi apoi, dintr-odată, l-am văzut – l-am văzut în timp ce îi priveam hipnotizat tendoanele şi venele umflate furios şi mâinile încleştate, şi degetele albe de cât de tare strângea din pumn; pe unul din degete, acolo era inelul.

M-am holbat stupefiat la el, recunoscând fără dubiu lucrătura identică. Puteam să disting clar la cât de aproape eram argintul şi apele care uneori – de

exemplu, acum – formau craniul de mort rânjitor; era aceeași culoare care amintea de ceva vechi și, mi se părea mie, de ceva nemaipomenit de rău, de ceva care aducea a moarte. Însă nu o moarte obișnuită, nu moartea unui om sau a mai multora, ci o moarte deplină, totală, absolută, o moarte cum nu s-a mai întâlnit până acum și cum nimeni nu va mai întâlni vreodată. O moarte cumva legată de inelul acela urât, care îi sclipea săteanului pe deget.

Desigur că nu era aceeași bijuterie cu cea pe care o fotografiasem la secția de Poliție, nu avea cum să fie, dar era alta la fel, altele la fel de fapt, căci instantaneu mi se derulară în minte imagini cărora atenție eu nu le dădusem pe când înaintam fără chef pe drumeaguri și pe ulițe, cu gândul la treaba neplăcută pe care o aveam de făcut: un bătrân salutând politicos și înțelept cu palma ridicată, un copil mișcând mâinile în gesturi ca de chemare către părinții săi aflați la câțiva pași, o femeie făcându-și cruce lângă bisericuța cea veche care nu mai avea de multă vreme preot. Pe toate mâinile și pe același deget, cel mijlociu, inele fără îndoială de argint, și fără îndoială asemenea.

Inele cu ape care închipuiau un craniu de om și care vorbeau cu glas otrăvit despre moarte.

Apoi bărbatul a rupt-o la fugă pe lângă mine și eu m-am urcat în Skoda și îngrozit am plecat, și pe drum deja știam ce voi găsi la întoarcerea acasă. Primii au apărut de altfel înainte de București, șchiopătând stupid și mânjiți cu sânge la gură. Erau în diferite stadii de putrefacție, dar toți se mișcau la fel de amenințător, cu zvâcniri sacadate și trupul contorsionat, și toți clănțăneau din dinții pe care îi mai aveau și scoteau niște sunete urâte și gâfâite. Hainele cu care îi înmormântaseră atârnau în zdrențe pe ei și în multe cazuri musteau de sângele victimelor, pe care le târau afară din case și nu am vrut să privesc ce le făceau.

Știam din filme că mureau dacă îi împușcai în cap, dar când am tras în capetele lor nu a murit nici unul. Pe câțiva i-am călcat cu mașina și pe câțiva doar i-am lovit, și am dat de două ori să opresc ca să ajut niște oameni care urlau, dar în cele din urmă am decis că era nu doar nebunesc, ci și tardiv, așa că am accelerat și i-am lăsat în urmă.

Sigur este că ei nu mai puteau fi distruși, că nu puteam, cel puțin eu, să le mai fac nimica. Alb la față ca osul strângeam disperat de volan și buzele mute îmi bâlbâiau rugăciuni amintite din copilăria care de mult trecuse, luând odată cu ea ce mai știam despre tradiții.

În beznă Skoda gonea pe străzi, străjuită de umbrele diavolești ale morților care ieșeau după hrana lor dezgustătoare.

Deja nu mai gândeam coerent, nu aveam în minte nimic altceva decât să conduc, să conduc mai departe în smoala nopții și a sufletului. Dar pe o porțiune dintre două sate traseul era mai liniștit și morții mai rari, și trăgând aer puternic în piept m-am forțat să mă adun și să pun la cale un plan de salvare. Aveam un aparat de radio în mașină – l-am deschis.

Erau știri la radio, desigur. Și știrile erau cele pe care le bănuiam și eu. Începuse în cimitir și ieșiseră de acolo târându-se și horcăind, animați de cine știe ce blestem dement în care de veacuri nu mai credea nimeni. Probabil că Ion Dăscăleanu îi infectase pe ceilalți, dar la fel de bine putea să fie văduva lui cea care pătrunsese în cimitir după ce fusese mușcată și începuse să îi dezgroape. Sau poate că nu era nicio infecție nenorocită, ci înviau pur și simplu cu toții, iar eu conduceam delirând către Secția de Poliție a Sectorului 5, încercând să recuperez cumva inelul.

Căci dacă mai aveam ceva întreg în mintea mea înghețată de urletele

prelungi ale victimelor şi de ţipetele celor pe care îi numeam oripilat atacatori ca să le evit adevărata denumire, acest ceva era imaginea mârşavă a unui inel de argint cu craniu, vârât într-o pungă mică de plastic.

Sunt ferm convins acum că multe din cele văzute le-am uitat, căci altfel viaţa însăşi ar fi ieşit grăbită din mine. Ca într-o ceaţă mai îmi amintesc crime şi fapte de neconceput, dar creierul mi le respinge iute şi cu mare hotărâre, dându-mi încă o şansă măruntă să îmi îndeplinesc misiunea ce mi-am luat-o singur pe umeri.

Golgota?... E mai rău.

...Şi iată secţia de Poliţie ţâşnind uriaşă din noaptea oraşului şi profilându-se sălbatic şi totodată maiestuos suspe cer, printre siluete neghioabe şi răcnete şi plânsete şi câteva împuşcături – prinnebunie şi groază.

Nu am avut cum să intru înăuntru, căci roiau pe afară şi pe la uşile secţiei, scheletici şi mirosind atât de urât încât de la distanţă puteam să îi simt, cu zdrenţele fluturând pe corp şi carnea verde care le mai rămăsese putredă şi la vedere. Am încercat, mult întârziat, să sun pe m ' multă lume, la toate numerele nenorocite pe care le aveam în telefon, persoane fizice sau Poliţia sau Salvarea, dar toţi erau deja morţi, şi nu am putut să fac altceva decât să caut un loc unde să mă ascund înainte să se termine benzina. i m-am ascuns din loc în loc cu frica curgându-mi galbenă şi amară prin oase, şi m-am ferit şi m-am luptat şi am folosit gloanţe şi bâte şi cuţite şi nimic nu avea efect, şi eu totuşi trăiam şi speram să găsesc inelul. Şi noaptea se scurgea în felul acesta cain pictura unui diavol chinuit, în timp ce mă strecuram prin clădirile părăsite şi mă căţăram în copaci şi mă strecuram prin guri de aerisire – animal hăituit, ştiind însă prea bine că nu aveam cum să îmi pierd urma.

Chiar dacă nu mă căutau în mod special, erau prea mulţi: erau peste tot şi scotoceau toate colţişoarele pentru a da de hrană. Păreau cumva nişte şobolani imenşi şi greţoşi, fojgăind prin bezna densă a camerelor goale şi însângerate.

M-am gândit desigur să plec, să conduc cât mai repede şi cât mai departe posibil, dar când m-am întors la maşină radioul anunţa deja ce se întâmpla la Iaşi, la Sinaia şi Braşov, în Vulcan ca şi în Hunedoara şi în multe alte locuri, şi am înţeles năucit că singura şansă era să dau de bijuteria blestemată care semăna cu cele văzute în Ceuleşti, şi apoi să o îngrop sau poate mai rău, să i-o pun înapoi cadavrului în deget.

Eram oare în stare să fac aşa ceva?... Credeam că da – trebuia să fiu în stare.

Dar chiar dacă plecam ştiam că nu puteam ajunge departe. Majoritatea benzinăriilor săriseră în aer în haosul declanşat, sau oricum viermuiau de trupuri reanimate. Nu mai aveam decât puţin combustibil, şi Skoda era ultimul meu mijloc şi scop şi ultimul meu scut şi ultima mea şansă ca să salvez ceea ce mai era de salvat şi ca să mă salvez pe mine.

Abia a doua zi pe la prânz, când emisiunile radio au încetat după ce au anunţat primele cazuri în Elveţia şi Austria, am reuşit să pătrundîn clădirea deja dărăpănată, cu zidurile mânjite cu intestine şi cu focul arzând în mai multe locuri mocnit. De afară urletele se auzeau acum rar, dar din când în când mai prindeam pe drum în oglinda retrovizoare expresia tâmpă a câte unui ochi sticlos sau faţa puhavă şi plină de muşte a vreunui cadavrumaiproaspăt care se lua după mine.

Nu erau prea rapizi, dar erau foarte mulţi, şi deşi în primele ore existaseră elicoptere militare deasupra oraşului şi explozii, curând acestea încetaseră să se rotească şi am văzut cu ochii mei unul din aparatele de zbor coborând

lent la pământ, cu pilotul privind fix înainte în timp ce din gâtul deschis sângele îi gâlgâia lin pe piept, iar unul din picioare îi tremura convulsiv – începea transformarea.

Am scotocit speriat şi frenetic prin clădire după inel, dar nu mai era acolo. Simţeam că îmi pierd minţile. Totul fusese aruncat şi răvăşit, petele roşii şi maronii de sânge proaspăt sau închegat acopereau podele, pereţi, birouri. Mobila era sfărâmată, şi armele zăceau lepădate pe coridoare. Pereţii erau plini de gloanţe trase fără efect. Am ridicat câteva pistoale şi puşti, deşi nu mai avea importanţă. Şi am continuat să caut febril printre obiectele răsturnate sau sfărâmate, lipicioase din cauza lichidului întunecat scurs pesteele, încercând să mă concentrez pe căutare ca să nu înnebunesc de tot.

Nu am înnebunit chiar atunci. Poate ar fi fost mai bine. Am dat la un moment dat peste un blestemat de raport care spunea ce se întâmplase cu bijuteria – o trimiseseră împreună cu alte câteva obiecte văduvei sale, pentru că ancheta se încheiase şi bunurile mortului fuseseră solicitate. Am strâns pumnii şi am urlat, pentru că nu mai aveam benzină. M-am gândit să găsesc pe încă cineva viu, să mă ajute, dar prin cioburile ferestrelor afară nu vedeam decât trupurile schiloade şi putrezite ale morţilor-vii şchiopătând prin gunoi şi ruine, dansând dement printre flăcări şi din când în când mormăind sau scheunând.

Iadul se târa lingând trotuarele scăldate în roşu, şi demonii groazei hohoteau sălbatic în agonia nebuniei lor.

Iar eu – la fel – alunecam în sfârşit şi oroare.

Cu un efort de neimaginat, am încercat totuşi să mai gândesc şi în uşa de sticlă spartă din faţa mea am văzut fragmentele propriei figuri reflectate ca într-un puzzle morbid, pe cale să fie reconstruit de Diavolul însuşi. Dar casa văduvei nu era departe, aşa că am decis să încerc să ajung la ea, ceea ce era o nebunie. Numai că eu eram acum nebun, şi am încercat. Ba chiar am reuşit, după cum vedeţi, pentru că mă aflu aicea. Am trecut pe străzi întunecate care ardeau şi am sărit peste trupuri şi şanţuri pline cu resturi umane. Uneori îmbrânceam pe unul dintre clovnii aceia defecţi şi puhavi care se roteau bezmetic mestecând încet carne. De două ori m-am smuls cu greu din mâinile lor, după ce am tăiat adânc şi fără vreo ezitare. Iar la un moment dat, ceva ca un trup de câine jupuit a alergat în spatele meu, dar eu mă mişcam mai iute şi l-am lăsat în urmă.

Mă mişcam mai iute decât toţi şi aveam să găsesc inelul, aşa am gândit, până în clipa în care am intrat în casă. Văduva lui Ion Dăscăleanu lipseşte, probabil scotoceşte oraşul după victime sau grohăie zgomotul specific lor prin gunoi, iar eu i-am citit scrisoarea. Inelul de argint cu craniu călătoreşte acum spre Paris, către fiul bastard al mortului care nu respecta tradiţiile şi care nu îşi făcuse testamentul. Dacă curierul cumva mai trăieşte sau dacă bijuteria ajunge la fiu, poate, cumva, cineva o să găsească rândurile acestea. Poate le va găsi şi se va duce după inel – eu nu mai pot. M-am închis şi m-am baricadat în casă, dar ei vor intra, îi aud deja zgâriind şi gemând la uşă şi la obloane. Lemnul nu va rezista mult oricât este de solid, pentru că ei sunt puternici. Nu i-am putut număra – în jurul casei sunt poate o sută sau o sută cincizeci, dar eu mai am un glonţ şi doar de un glonţ am nevoie. Şi până când vor intra eu citesc cronica pe care omul care nu credea în legende totuşi o păstrase – Despre inelele care ne întorc pe toţi către moarte şi despre cum să le îngropăm; o istorie adevărată a Ceuleştilor.

O să o pun desigur la adăpost împreună cu scrisoarea aceasta – deşi nu le va mai citi nimeni.

DOAMNA AST DE PE MARTE

Mary Robinette Kowal

Dorothy trăia în mijlocul marilor prerii ale Kansasului, împreună cu unchiul Henry, care era fermier, și mătușa Em, care era soția fermierului. Ea a făcut cunoștință cu mine, așa a spus ulterior, pe când lucram în vecinătatea fermei lor, în umbra schelei rachetei pentru Prima Expediție Marțiană.

Eu nu am nicio amintire în privința aceea. Pe atunci ea ar fi trebuit să fi fost o fetiță și, oh, Doamne, erau o mulțime de copii care se învârteau în afara Gardului, privindu-ne cum lucram. Toate fetițele doreau să stea de vorbă cu Doamna astronaut. Cu mine.

Sunt sigură că am vorbit cu Dorothy, deoarece știu că mă opream și discutam cu ele în fiecare zi când intram și ieșeam prin Gard despre cum era acolo. Acolo însemna Marte. Nu putea însemna altceva. Marte ocupa conversațiile tuturor. Ale programatorilor, care se aplecau peste cartelele perforate. Ale fetelor de la perforatoare, care tastau nesfârșitele linii de cod. Ale doamnelor din cantină, care împărțeau cartofi piure și mazăre verde. Ale lui Nathaniel, cu calculele lui... Toți vorbeau despre Marte.

De aceea faptul că nu-mi aminteam o fetiță care spunea că vorbisem cu ea despre Marte nu-i prea surprinzător, nu? Am încercat să nu îngădui derutei să-mi apară pe chip, dar știu că ea a văzut-o.

La momentul acela Dorothy era doctorița mea. Haideți să fiu mai explicită: era specialista în geriatrie care mă evalua. Pe Marte. Venisem pentru ceea ce considerăm că va fi un control de rutină, care să mă asigure că încă

RONAUT

dețineam forma fizică pentru a fi astronaut. Celor de la NASA le plăcea să-și actualizeze periodic baza de date și mie îmi plăcea să figurez în baza aceea de date. Sigur că da, nu mai zburasem după ce împlinisem cincizeci de ani, însă îmi păstrasem numele pe listă cu speranța vagă că voi fi lăsată din nou să ies în spațiu și de aceea continuam să mă prezint la blestematele de controale.

Medicul nostru anterior se retrăsese pe Pământ și eu fusesem la Dorothy de trei ori înainte ca ea să pomenească de Kansas și de prerie.

Acum ea a bâjbâit cu clipboardul și și-a dres glasul. Obrajii i s-au învăpăiat, făcându-i ochii încă mai albaștri.

– Îmi cer scuze, doctor York, n-ar fi trebuit să amintesc asta.

– Termină cu „doctor". Tu ești doctorița. Eu nu sunt decât un jocheu spațial. Spune-mi Elma.

Am fluturat din mână, ca s-o liniștesc. Pieile de sub braț mi s-au legănat și am coborât mâna. Detest senzația respectivă, iar halatele de spital o accentuează.

– Mă bucur c-ai făcut-o, am urmat. Atât doar că m-ai luat prin surprindere, asta-i tot. Ultima dată când te-am văzut, nu erai era înaltă cât genunchiul broaștei?

– Deci vă amintiți de mine?

Ah, speranța aceea! Dorothy venise pe Marte din cauza mea. Puteam vedea asta, clar ca lumina zilei. Ceva ce spusesem sau făcusem în 1952 o adusese pe fata asta în colonia marțiană.

– Bineînțeles. N-am stat de vorbă de fiecare dată când am trecut prin Gard? Mai puțin în zilele de școală, evident.

Părea o prezumție lipsită de riscuri.

Dorothy a încuviințat, fericită.

– Încă mai am vulturul pe care mi l-ați dăruit.

– Serios?

Afirmația aceea m-a întors cu gândul în trecut.

Obișnuiam să construiesc vulturi din cartelele perforate vechi, în timp ce-l așteptam pe Nathaniel. Uneori rularea programelor lui dura ore întregi și nu-i plăcea să se desprindă de lângă ele în clipele acelea. Vulturii erau machete tridimensionale din hârtie, realizate din straturi de cartele lipite laolaltă. De obicei îi reprezentam în zbor și-mi plăcea să-i agăț în fereastră, unde găurile perforate în cartele lăsau să treacă raze de lumină, astfel încât părea că scânteiau. Făceam câte unul în două-trei zile. Ați crede că mi-aș fi reamintit că dăruisem un asemenea vultur unei fetițe de dincolo de Gard.

– L-ai adus cu tine aici?

– Îl am în cabinet. A părut că-mi așteptase întrebarea aceasta încă de la prima noastră ședință, apoi a coborât privirea la clipboardul pe care-l ținea în mâini și s-a încruntat. Ar trebui să vă terminăm testele.

– Perfect din partea mea. Amânarea lor nu mă atrage cu nimic. Am întins brațul cu palma în sus, ca să-mi poată lua pulsul; de acum știam procedura. Ce mai face unchiul tău?

Și-a lăsat degetele pe încheietura mea, răcoroase și profesioniste.

– El și mătușa Em au decedat la explozia lui Orion 27.

Am înghițit un nod, blestemându-mi memoria jalnică. Deci ea era fetița ACEEA. Îmi spusese toate detaliile necesare, dar creierul meu bătrân era prea netot ca să asambleze fragmentele. M-am întrebat dacă va raporta asta și dacă voi fi consemnată la sol.

Dorothy trăise cu unchiul Henry și mătușa Em la o fermă din mijlocul preriei Kansasului. Când Orion 27 se prăbușise într-un glob de foc, era în toiul unei secete. Fragmentele cele mai mari din rachetă căzuseră pe o fermă.

Nu fusese dărâmată nicio clădire, deși asta ar fi fost de fapt o binecuvântare, pentru că i-ar fi salvat pe cei dinăuntrul lor să fie arși de vii. Am închis ochii și am putut-o vedea acum ca fetița pe care o uitasem. Codițe castanii pe spate și o șalopetă de stambă cu o mărime prea mare, cu pantalonii răsfrânți în manșete, astfel că se vedeau șosetele și pantofii.

Cineva mi-o arătase.

– E fetița de la ferma Williams.

O văzusem și până atunci, însă în felul

acela în care-i vezi pe aceiași oameni zi de zi fără a-i băga în seamă. Chiar și atunci, cu cineva indicând-o, nu se distingea cu nimic dintre ceilalți copii. Privind-o, nu puteai ști că tocmai trecuse printr-o tragedie. Bănuiesc că încă n-o izbise șocul respectiv.

Mă îndepărtasem de alaiul de reporteri și consultanți care mă urmau și mă apropiasem de ea. Fetița lăsase capul pe spate ca să mă privească. Trebuie să știți că am fost cândva o femeie înaltă.

Îmi amintesc vocea ei întrebând pe tonul acela pițigăiat al puștilor.

– Mai mergi pe Marte?

Încuviințasem din cap.

– Poate că-ntr-o bună zi, vei putea merge și tu.

Ea lăsase capul pe un umăr, de parcă ar fi căzut pe gânduri. Nu-mi amintesc ce mi-a răspuns. Știu că trebuie să fi zis ceva. Știu că noi două trebuie să fi vorbit mai mult, pentru că-i dăruisem afurisitul ăla de vultur, dar ce anume discutaserăm... Îmi era imposibil să extrag ceva din creier.

Am privit-o pe Dorothy din prezent, care mi-a ridicat mâneca și mi-a închis manșeta tensiometrului în jurul brațului. Avea același păr închis la culoare ca fetița care fusese, însă acum era tuns scurt, și în gravitația mică de pe Marte, ridicat în jurul capului ca puful unui pui de pasăre.

Forma ochilor era aceeași, dar aici se opreau similitudinile. Rotunjimile moi ale obrajilor dispăruseră, lăsând pomeți înalți și un maxilar prea ascuțit pentru ca ea să poată fi considerată o frumusețe. Imediat deasupra sprâncenei stângi se vedea o cicatrice decolorată.

Mi-a zâmbit și a descheiat manșeta.

– Tensiunea este mai bună. Probabil că ați făcut exercițiile pe care vi le-am recomandat.

– Eu fac ce-mi spune doctorul.

– Soțul cum se mai simte?

– Cam la fel. Am schimbat subiectul deși, fiind și doctorița lui, avea tot dreptul să se intereseze și am mijit ochii spre înălțimea ei. Câți ani aveai când ai ajuns aici?

– Șaisprezece. Ar fi trebuit să venim mai devreme, dar... în sfârșit.

A ridicat din umeri și gestul acela a spus infinit mai multe despre motivul pentru care nu veniseră.

– Moartea unchiului, nu?

A clătinat din cap, surprinsă.

– Ah, nu. A mamei și tatei. Ar fi trebuit să ne îmbarcăm în prima navă a coloniei, dar un camion cu bușteni și-a pierdut încărcătura.

Am rămas holbându-mă îngrozită la ea. Dacă părinții ei ar fi trebuit să se îmbarce în prima navă a coloniei, atunci însemna că muriseră cu scurt timp înaintea prăbușirii lui Orion 27. Mi-am umezit buzele.

– Unde te-ai dus după ce au murit unchiul și mătușa?

– La vărul meu. Fiul lor. A ridicat una dintre seringile pe care le adusese. Azi trebuie să vă iau puțin sânge.

– Brațul stâng are vene mai bune.

Pe când dezinfecta locul, mi-am ferit ochii și am privit un afiș de pe perete care ne reamintea să ne luăm suplimentele de vitamina D. Lumina solară pe care o căpătam aici nu-i suficientă pentru majoritatea oamenilor.

Pe de altă parte stelele... Când le puteai vedea, stelele erau superbe. Oare ele o aduseseră pe Dorothy pe Marte?

Când m-am întors de la doctor – de la Dorothy – infirmiera tocmai termina să-l spele cu buretele pe Nathaniel. Genevieve a scos capul din dormitor, cu mâinile șiroind de apă.

– Bine-ați venit, doamna Elma. Avem o zi foarte bună azi, nu-i așa, domnul Nathaniel?

Avea un zâmbet atât de strălucitor, încât ar fi putut ilumina un hangar.

– Așa-i. Nathaniel suna voinic și sănătos, dacă nu mă uitam la el. Genevieve mi-a spus un banc nou. Cum era?

Infirmiera s-a întors în dormitor.

– Ce a văzut astronauta pe aragaz? Un obiect zăngănitor neidentificat.

Nathaniel a râs și șuieratul din piept nu era așa accentuat. Mi-am trecut pantofii prin desprăfuitor, ca să înlătur

omniprezenta pulbere marțiană fină, și am intrat în bucătărie, după care m-am rezemat de ușa dormitorului. Cândva camera asta fusese biroul lui, dar apoi am avut nevoie de un dormitor la parter.

– Ăsta a fost chiar bun.

El stătea pe un prosop pe marginea patului și Genevieve îl spăla. Fără cămașă, coastele îi erau extrem de vizibile sub piele. Fiecare oscior din brațe împungea ca să iasă la suprafața pielii prin carnea flască. Mâinile îi tremurau, deși le ținea pe pat, de o parte și de cealaltă a sa. Mi-a zâmbit.

Același zâmbet. Aceiași ochi albaștri sclipitori care fulgeraseră peste cartelele perforate în timp ce definitiva planurile pentru lansare. Era ca și cum cineva i-ar fi lipit trăsăturile pe corpul unui străin.

– Cum a fost la doamna doctor?

– Ca de obicei. Atât doar că... Atât doar că am aflat că doctorița noastră a crescut lângă centrul de lansare din Kansas.

– Doctorița Williams?

– Exact. Se pare că am și stat de vorbă pe când era fetiță.

– Chiar așa? Genevieve a stors buretele în lighean. Ca să vezi ce sistem solar mic avem!

– Nu chiar așa mic.

Nathaniel s-a întins către cămașa lui, care se afla alături, pe pat. Mâinile i-au tremurat deasupra ei.

– V-o dau eu. Stați numai puțin să arunc asta.

Genevieve a ieșit iute din cameră.

– Nu te grăbi! am strigat după ea. Îl ajut eu.

Nathaniel a plecat capul, ascunzându-și ochii frumoși, când i-am tras o mânecă pe braț. Acum prefera flanela. În trecut o detestase. La serviciu prefera cămășile albe scrobite și cravatele frumoase, iar acasă și în timpul liber purta cămăși hawaiiene cu mânecă scurtă. La început crezusem că purta flanela pentru că-i era mereu frig. Ulterior am înțeles că țesătura mai groasă îi ascundea parțial fragilitatea. Aplecându-mă înapoia lui ca să-i trag cămașa pe spate, i-am putut număra vertebrele de pe spinare.

Nathaniel și-a dres glasul.

– Zici c-ai vorbit cu ea, da? Sau ea a vorbit cu tine? O mulțime de puști se holbau mereu după noi.

– A fost cumva reciproc. I-am dăruit unul dintre vulturii mei de hârtie.

Asta l-a făcut să ridice capul.

– Serios?

– Ea fusese la ferma Williams când s-a prăbușit Orion 27.

Nathaniel a făcut o grimasă. Chiar și după atâția ani, continua să se simtă responsabil fiindcă nu programase racheta. Fusese solicitat, dar fusese prea ocupat cu Prima Expediție Marțiană, așa că refuzase. Era o simplă rachetă de aprovizionare pentru Lună și nu exista niciun motiv pentru a crede că necesita ceva special.

I-am încheiat cămașa sub bărbie. Pielea moale a gușii care-i atârna de sub maxilar mi-a atins dosul mâinii.

– Cred c-a fost prea intimidată ca s-o menționeze la controlul meu anterior.

– Dar te-a găsit sănătoasă?

– Mai așteaptă rezultatele unor analize.

I-am evitat privirea, detestând că eu eram sănătoasă și el... nu era.

– Trebuie să fi ieșit destul de bine. A sunat Sheldon.

Un val de adrenalină mi-a oprit bătăile inimii pentru o clipă. Sunase Sheldon Spender. Directorul operativ al Centrului Spațial Bradbury de pe Marte nu mai sunase de la... Nu, nu era adevărat. Nu mă sunase pe mine, folosind tăcerea pentru a mă anunța că nu mai zburam. Nathaniel continua să fie solicitat pentru proiecte. Îmbătrânirea nu oprea un programator să lucreze, dar oprea fără discuție un astronaut să mai zboare. Totuși de fiecare dată când sunase Sheldon, simțisem speranța de o clipă că acum va fi pentru mine. Am netezit flanela peste umerii lui Nathaniel.

– Ți-a propus un proiect nou?

– Voia să vorbească cu tine. Mesajul este pe masa din bucătărie.

Genevieve a revenit în cameră, precedată de un torent de vorbe. Ceva despre verișoara ei și întâlnirea cu vecinii pe Venus. M-am sculat și am lăsat-o să termine să-l

termine de îmbrăcat pe Nathaniel, iar eu am intrat în bucătărie.

Mă căutase Sheldon? Am ridicat biletul de pe masă. Caligrafia cu litere rotunde a Genevievei consemna rugămintea de a ne întâlni la prânz. Locul propus îmi spunea însă foarte multe. Era un bar de lângă centrul spațial pe care nimeni din domeniul nostru nu-l frecventa, deoarece era ticsit de turiști. Un loc bun în care să discuți afaceri fără să discuți afaceri. Nici în ruptul capului nu puteam bănui ce dorea.

Am continuat să rumeg întrebarea aceea până când am intrat pe ușa lui La Iuri. Pereții erau acoperiți de mementouri și fotografii cu autografele astronauților. În colț, lângă un ficus prăfuit se afla un afiș publicitar vechi, înfățișându-mă pe mine, cocoțată pe muchia biroului lui Nathaniel. Părul îmi cobora în bucle perfecte, în ciuda costumului de zbor pe care-l purtam. Părul nu mi-ar fi supraviețuit niciodată în felul acela, dacă aș fi lucrat cu adevărat. Obișnuiam să-l leg cu o basma, însă nu aceea era imaginea publicitară dorită.

Nathaniel ridica o cartelă perforată, ca și cum mi-ar fi arătat o piesă esențială de programare. Tot un gest regizat, deoarece cartelele erau lipsite de sens luate individual, însă pentru marele public de atunci ele însemnau Știință cu Ș mare. Sunt aproape sigură că acela era motivul pentru care amândoi râdeam în fotografie, dar ei puseseră subtitlul „Bucuria zborului spațial".

M-a făcut totuși să chicotesc și după treizeci de ani.

Sheldon s-a desprins de lângă perete și mi-a interpretat greșit zâmbetul.

— Pari binedispusă.

Am indicat din bărbie spre afiș.

— Râdeam de amintiri vechi.

S-a uitat peste umăr și surâsul i-a încrețit cutele din coada ochilor.

— Cum merge cu Nathaniel?

— Cam la fel și asta-i tot ce se poate cere în momentul ăsta.

Sheldon a încuviințat din cap și mi-a indicat un separeu de colț, conducându-mă pe lângă o familie cu cinci copii care sosiseră în mod vădit de la Centrul Spațial. Fetița mai mică avea nasul vârât într-o carte cu poze despre începuturile programului spațial. Nimeni nu m-a băgat în seamă.

Existase o vreme când nu puteam merge nicăieri pe Marte fără să nu fiu recunoscută ca „Doamna astronaut". Acum, la treizeci de ani după Prima Expediție, eram pur și simplu altă doamnă în vârstă, a cărei statură măruntă îi trăda originea terestră.

Ne-am așezat și am comandat, timp în care am pălăvrăgit fleacuri. Cred că eu am luat fish and chips, pentru că era primul fel de pe meniu și nu mă puteam gândi la nimic altceva decât la motivul pentru care mă chemase Sheldon aici.

Părea ca și cum el ar fi dorit să vadă în cât timp voi ceda și-l voi întreba ce dorea. A trecut o vreme până mi-am dat seama că revenea întruna cu discuția la Nathaniel. Avea dureri?

Bineînțeles.

Suferea de insomnie?

Da.

Până și „Tu cum reziști?" se referea la el. Nu am priceput până când Sheldon nu s-a oprit, a împins într-o parte hamburgerul de iepure din care nu mâncase decât jumătate și m-a întrebat direct:

— Au estimat vreun termen?

Un termen... Exista un singur termen care conta într-un șir de alte borne pe drumul spre moarte, însă m-am prefăcut că nu fusese clar, doar pentru a-l face să sufere puțin.

— Te referi la paralizie, la spitalizare sau la moarte?

Nici n-a clipit din ochi.

— La moarte.

— Noi credem că mai are vreun an.

Mi-am păstrat chipul calm, așa cum faci când vorbești cu Controlul Misiunii despre o misiune care va eșua. Cu cât era mai rău, cu atât vocea mea devenea mai egală.

— Mai poate încă lucra, dacă la asta te referi.

— Nu, nu mă refer la asta. Spre surprinderea mea, Sheldon și-a ferit ochii și i-a coborât spre paharul lui de apă cu gheață.

pe care l-a rotit în cercul de condens lăsat pe tăblia mesei. Vreau să știu dacă tu mai poți lucra.

În clipa când am inspirat, am vrut să spun că Dumnezeule, da, aș putea lucra și aș face orice mi-ar fi cerut el dacă m-ar fi readus în spațiu. În clipa când am expirat, m-am gândit la Nathaniel. Nu am putut spune „da".

– De aceea ai cerut controlul fizic?

– Da.

– Am șaizeci și trei de ani, Sheldon.

– Știu. A rotit din nou paharul. Ai auzit știrile despre LS-579?

– Planeta extrasolară. Da.

Eram consemnată la sol, dar asta nu însemna că nu mai urmăream stelele.

– Știai că noi credem că este locuibilă?

M-am oprit cu gura deschisă și piesele au început să ticăie aidoma cartelelor perforate ce trec printr-o mașină.

– Pregătiți o misiune.

– Dacă am pregăti-o, te-ar interesa să pleci?

Să revin în spațiu? Dumnezeule, da. Dar nu puteam. Nu puteam. Eu... de asta voia să știe când va muri soțul meu. Am înghițit totul și abia apoi am răspuns. Glasul îmi era pasiv.

– Am șaizeci și trei de ani.

Ceea ce era felul meu de a întreba de ce dorea să merg eu.

– Misiunea înseamnă trei ani de zbor.

A ridicat privirea, pentru că acum nu mai era nevoie să explice motivul pentru care doreau un pilot bătrân.

Atât de mult timp petrecut în spațiu? Nu contează câtă ecranare ai împotriva radiațiilor, pentru că până la urmă tot te afectează. Șansele de a te îmbolnăvi de cancer în următorii cincisprezece ani erau uriașe. Nu-i poți cere asta unui astronaut tânăr.

– Am înțeles.

– Dispunem de resursele necesare pentru a trimite acolo o capsulă. Nu poate fi fără echipaj, deoarece programarea este prea complicată, așa că am nevoie de un astronaut.

– Și ai nevoie de cineva care să aibă motive să nu-i pese dacă nu va mai supraviețui călătoriei.

– Nu. A făcut o grimasă. Cei de la PR mi-au spus că am nevoie de un astronaut pe care publicul să-l adore, astfel ca atunci când vom anunța finalmente că te-am trimis pe tine, să fim iertați că am ținut misiunea secretă.

Sheldon și-a dres glasul și a început să mă informeze despre Misiunea Longevitate.

Să mă opresc oare aici și să explic ce este misiunea Longevitate? Este posibil să nu știți nimic despre ea.

Fusese descoperită o planetă locuibilă extrasolară, care se găsea la numai câțiva ani-lumină depărtare. Ei aveau un lansator ce putea aduce o navă aproape de viteza luminii. O navă mică. O capsulă în care putea încăpea o singură persoană.

Dar nu asta făcea misiunea Longevitate posibilă, ci câmpul tesseract. Nu putem avea o viteză mai mare decât a luminii, dar putem urma scurtături prin univers. Fizicienii mi-au descris fenomenul prin analogia cu un tunel de metrou. Tesseractul deforma spațiul și îngăduia unei nave să treacă la următoarea stație a metroului. Singura limitare era că trebuia să te îndepărtezi destul de mult de o planetă înainte de a putea deforma spațiul și... acum venea partea mai grea... aveai nevoie de un câmp tesseract la capătul opus. După ce acesta exista, ajungea să te ridici pe orbită și călătoria de la Marte la LS-579 dura numai trei săptămâni.

Însă trebuie să trimiți pe cineva la planetă, ca să instaleze celălalt capăt al tesseractului.

Iar ei doreau să ascundă planul de ochii publicului, pentru eventualitatea unui eșec.

Circumstanțele erau complet diferite de cele ale Primei Expediții Marțiene. Atunci un asteroid lovise Washington, D.C., și distrusese complet Capitoliul, făcând întreaga lume să înțeleagă cât de fragil era controlul nostru asupra Pământului. Națiunile se raliaseră, iar când secretarul Agriculturii, care se trezise președinte potrivit liniei de succesiune la conducere, spusese că trebuia să

părăsim planeta, oamenii ascultaseră. Ne ridicaserăm spre stele. Potențiala pierdere a unui astronaut făcea pur și simplu parte din riscuri. Dar acum? Acum trecuse destul de mult timp pentru ca oamenii să înceapă să uite că pericolul nu dispăruse. Că explorarea era o necesitate.

Sheldon a terminat de vorbit și a rămas privindu-mă cum reflectam.

– Trebuie să mă gândesc la asta.

– Știu.

Apoi am închis ochii și mi-am dat seama că trebuia să refuz. Nu conta ce simțeam despre misiune sau despre șansa de a reveni în spațiu. Data lansării pe care o menționase el înseamnă că trebuia să încep antrenamentele acum.

– Nu pot. Am deschis ochii și am privit peretele pe care atârna afișul publicitar cu mine și Nathaniel. Trebuie să refuz.

– Vorbește cu Nathaniel.

Am făcut o grimasă. El avea să mă convingă să accept.

– Nu pot.

L-am părăsit pe Sheldon simțindu-mă mai tulburată decât doream să-o recunosc în momentul acela. Am privit pe geamul trenului la cerul sepia de afară. Tonuri trandafirii se intensificau în apropierea orizontului, odată cu apusul. Aici totul era mai întunecat și mai ruginiu, dar, datorită prafului, apusul putea fi la fel de glorios ca pe Pământ.

Este greu să te uiți la ceva ce-ți dorești și să știi că alegerea corectă este refuzul. Înțelegeți-mă, eu doream să plec. O altă ocazie similară nu mi s-ar mai fi ivit niciodată. Eram prea bătrână pentru misiuni obișnuite. Eu o știam. Sheldon o știa și Nathaniel ar fi știut-o de asemenea. Ar fi fost bine dacă el ar fi lucrat într-un domeniu diferit, ca să pot să-l mint și să vorbesc despre „altă dată". El cunoștea prea bine programul spațial ca să se lase păcălit.

Și nu m-ar fi crezut dacă i-aș fi spus că nu doream să merg. Știa cât de mult îmi lipseau stelele.

Asta-i ceva despre care cred că niciunul dintre noi nu fusese pregătit când sosiserăm pe Marte. Aici cerul natural al nopții este spectaculos, pentru că atmosfera este foarte subțire. Acolo unde locuiesc oamenii, sub dom, nu poți să vezi însă decât luminile orașului care se reflectă din curbura neagră. Aproape că poți crede că sunt stele. Aproape... Asta dacă nu știi ce pierzi, sau dacă nu-ți amintești cum arăta cerul nopții terestre înainte de impactul asteroidului.

M-am întrebat dacă Dorothy își reamintea stelele. Era îndeajuns de tânără ca să nu le mai țină minte. Pe Pământ, copiii continuă să vadă norii de praf, iar stelele nu sunt decât un mit. Dumnezeule, ce boltă sumbră!

Când am ajuns acasă, Genevieve m-a întâmpinat cu obișnuita ei flecăreală prietenoasă. Nathaniel părea că ar fi vrut să-i facă vânt afară, ca să mă poată întreba ce se petrecuse. Știu că Genevieve și-a luat rămas-bun și că am pălăvrăgit, dar detaliile au pierit de acum.

Îmi amintesc apoi zăngănitul și bocănitul cadrului lui Nathaniel, când l-a împins în bucătărie. Lunecare înainte. Oprire. Doi pași, regăsirea echilibrului și iar împingere înainte. Doi pași. Echilibru. Lunecare.

M-am desprins de lângă masă și mi-am îndreptat spatele.

– Vrei în bucătărie sau în living?

– Stai jos, Elma. A strâns atât de tare cadrul, încât tendoanele i s-au reliefat pe dosul mâinilor, care continuau totuși să-i tremure. Povestește-mi despre misiune.

– Poftim?

Am încremenit.

– Misiunea. Se uita la tavan, nu la mine. De aceea a sunat Sheldon, nu? Povestește-mi.

– Eu... Bine.

I-am adus taburetul înalt și am așteptat să suie pe el. După aceea i-am povestit. Tot timpul cât am vorbit, s-a uitat la tavan. Eu am profitat pentru a-l privi și a-i memora liniile obrajilor și forma aluniței din colțul gurii.

Când am terminat, el a aprobat din cap.

– Ar trebui să accepți.

– Ce te face să crezi că aș dori asta?

Atunci a coborât privirea și ochii îi erau la fel de străpungători ca întotdeauna.

– De cât timp suntem căsătoriți?

– Nu pot!

Nathaniel a pufnit.

– Cât timp ai lipsit, am sunat-o pe doctorița Williams, gândindu-mă că ar putea fi vorba despre așa ceva. Am întrebat-o când mă pot spitaliza. A ridicat mâinile pentru a-mi opri cuvintele ce mi se formau pe buze. N-a vrut să-mispună, totuși mi-a zis data când este probabil să se instaleze paralizia totală. Trei luni. Plus sau minus o săptămână.

Din clipa când i se pusese diagnosticul, știusem că va urma asta, totuși a trebuit să-mi muște interiorul obrazului ca să nu încep să plâng. El nu trebuia să mă vadă cedând psihic.

– Așa că... eu cred că ar trebui să le spui că accepți.

– Trei luni nu-nseamnă foarte mult timp, ei pot...

– Ce pot ei? Să mă aștepte să mor? Iisuse Hristoase, Elma! Știam că asta va fi. S-a strâmbat către podea. Du-te! Pentru numele lui Dumnezeu, acceptă misiunea.

Doream s-o accept. Doream să plec de pe planetă și să mă întorc în spațiu și să nu fiu nevoită să-l privesc cum moare. Să nu fiu nevoită să-l privesc cum își pierde controlul corpului, bucată cu bucată.

Și doream să rămân aici și să fiu cu el și să fur toate momentele cât mai avea răsuflare în corp.

Unul dintre localurile mele favorite din Debarcader era La Elmore. Cafeneaua în stil New Orleans era cuibărită în spatele Băcăniei Thompson, pe o mică ridicătură grație căreia salonul de mese se găsea suficient de sus pentru a vedea până la marginea orașului și peretele domului. Aveau un étouffée cu creveți care te făcea să crezi că ești pe Pământ. Creveții erau crescuți într-un rezervor și erau nițel mai mari decât cei cu care fusesem învățată, dar mirodeniile veneau direct din Louisiana cu transportul bianual de colete.

Sheldon Spender știa că era favoritul meu și profita nemilos de asta. Am venit totuși. El s-a așezat vizavi de mine, cu spatele la peretele din sticlă prin care puteai admira panorama. Părul care i se rărise era aproape invizibil pe fundalul cerului. N-a spus niciun cuvânt. A tăcut și m-a privit, în timp ce bărbatul din dreapta mea a vorbit.

Garrett Biggs. Îl văzusem în Centrul Spațial Bradbury, dar până azi nu schimbasem mai mult de cinci cuvinte. Majoritatea misiunilor mele fuseseră efectuate înainte de vremea lui, iar acum mă scoteau de la naftalină doar pentru celebrări. Tipul nu se mai oprea din vorbit și gesticula cu furculița, punctând frazele pe care credea că ar fi trebuit să le aud cel mai bine.

– Avem nevoie de niște fotografii ale tale, ca să putem exploata... știu că nu sună frumos, dar aici suntem prieteni, nu? Putem fi deschiși, nu? Așadar, ca să putem exploata sacrificiul tău în vederea susținerii reale de către public a misiunii Longevitate.

Am privit foaia de salată care-i tremura în vârful furculiței. Era decolorată prin comparație cu salata pe care mi-o aminteam de pe Pământ.

– Crezusem că publicul n-a aflat de misiune.

– Va afla. Asta-i șmecheria. Informația se va scurge cumva și noi trebuie să fim pregătiți. A fluturat salata spre mine. De aceea tu reprezinți o alegere excepțională ca pilot. Bunica Octogenară Pavează Calea pentru Omenire.

– Nu poți să pavezi stelele. Nu sunt bunică. Și am șaizeci și trei de ani, nu optzeci.

– Am folosit o figură de stil. Ideea este că ești o mină de aur pentru PR.

Știusem că ei îmi ceruseră să pilotez misiunea aceasta din cauza vârstei mele – ar fi însemnat prea mult s-o ceară cuiva aflat la începutul vieții. Poate că eram naivă să cred că experiența mea în statornicirea coloniei marțiene era considerată valoroasă.

Cum aș putea spune cât de mult detestam că eram folosită în scopuri publicitare? Nu era nici pe departe ceva nou. Întreaga mea carieră fusese exploatată în scopuri

publicitare. Ştiusem asta şi o exploatasem şi eu, după ce înţelesesem cât de important era să am uniforma astfel croită, încât să-mi contureze mai clar silueta. Credeţi că m-ar fi trimis pe Marte, dacă nu s-ar fi dorit statornicirea unei colonii? Eu mă aflam aici pentru a le demonstra tuturor doamnelor gospodine că şi ele puteau zbura în spaţiu. Pozând în costumul de zbor, cu buzele rujate, zâmbisem spre mai multe obiective ale aparatelor de fotografiat decât colegii mei.

L-am privit fix pe Garrett Biggs şi furculiţa lui.

– Eşti neplăcut de direct pentru cineva care lucrează în PR.

– Sunt cinstit. Cu tine. Dacă tu ai fi publicul, te-aş ameţi, rotindu-te atât de iute, încât ai genera propria ta atracţie gravitaţională.

Sheldon şi-a dres glasul.

– Elma, necazul este că suntem supuşi presiunilor unui grup de senatori. Vor să reducă bugetul pentru proiect şi noi trebuie să acţionăm, altfel proiectul nu va mai exista.

Am coborât ochii la farfurie şi am desprins coada unui crevete.

– De ce?

– Prostiile obişnuite. Oameni care susţin că dacă am mai aştepta, atunci navele ar deveni atât de rapide, încât misiunea nu şi-ar mai justifica existenţa. Afirmaţia asta denotă două neînţelegeri grave ale fizicii, dar, fie ce o fi... Sheldon s-a oprit şi a lăsat capul pe un umăr, privindu-mă. A renunţat la ce intenţiona să spună şi s-a aplecat peste masă. Starea lui Nathaniel s-a înrăutăţit?

– Nu-i mai bine.

S-a strâmbat, auzind tăişul din tonul meu.

– Iartă-mă, ştiu că ţi-am forţat mâna în privinţa asta, dar pot găsi pe altcineva.

– El este de părere că ar trebui să plec. Pieptul mă durea numai când mă gândeam la asta, dar mi-era imposibil să uit de misiune. El ştie că-i singurul fel prin care mă pot întoarce în spaţiu.

Garrett Biggs s-a încruntat, ca şi cum aş fi zis că cerul era verde, nu chihlimbariul palid marţian.

– Dar eşti în spaţiu.

– Sunt pe Marte. Este tot o planetă.

M-am trezit din semimoţăială, conştientă că trebuie să fi auzit soneria lui Nathaniel, dar fără a reuşi să mi-o amintesc. M-am ridicat în picioare şi m-am sprijinit cu o mână de noptieră, până mi-am regăsit echilibrul. Şoldul drept îmi înţepenise din nou peste noapte. Detest existenţa artritei.

Am aprins lumina de pe hol şi am coborât scara. Uşa de jos stătea deschisă, ca să-l pot auzi pe Nathaniel dacă m-ar fi strigat. De acum nu mai puteam să dorm cu el, de teamă să nu-i rup ceva.

Am intrat în camera lui, plină de umbre cenuşii şi de dreptunghiul negru al patului. Într-un colţ, lumina s-a răsfrânt din braţul argintiu al cadrului său.

– Scuze, a rostit vocea lui somnoroasă.

– E-n regulă, oricum nu dormeam.

– Mincinoaso.

– Ăsta ţi se pare un compliment frumos? Am pus mâna pe întrerupătorul de lumină. Atenţie la ochi!

În fiecare noapte urmam acelaşi ritual şi deşi ştiam că lumina va fi dureros de puternică, tot făceam o grimasă reflexă când se aprindea. Mijind ochii împotriva ei, am dat la o parte păturile lui Nathaniel. Uneori greutatea lor îl apăsa, pironindu-l neajutorat. A ridicat braţele, aşteptându-mă să le prind. M-am încordat şi l-am lăsat pe el să se tragă în capul oaselor. Pe Pământ ar fi fost de mult timp ţintuit la pat. Bineînţeles, densitatea osoasă nu i s-ar fi deteriorat aşa rapid pe Pământ.

I-am tras ambele picioare peste marginea patului cu toată blândeţea de care eram în stare. M-a îngrozit din nou cât de uşor era, chiar ţinând seama de gravitaţia redusă. Picioarele îi erau ca nişte vreascuri înfăşurate în hârtie. Acolo unde i se ridicase pijamaua, pulpele erau împestriţate de vânătăi violacee.

După ce a stat în şezut pe marginea patului, i-am dat cadrul. I-a prins barele cu mâinile ce-i tremurau şi a încercat să

se ridice. A făcut-o doar puțin, apoi a căzut pe pat. Am rămas locului, deși doream din tot sufletul să-l ajut. Uneori avea nevoie de mai multe încercări pentru a se ridica noaptea și nu voia să fie ajutat. Nu voia să fie ajutat decât dacă era absolut necesar. Și nici atunci nu voia. Speram doar că mă va lăsa să-l ajut când avea să se ajungă acolo.

La a doua încercare și-a băgat picioarele sub el și s-a ridicat, tremurând. A încuviințat din cap și a împins cadrul înainte.

— Să-i dăm drumul.

L-am urmat spre baie, pentru eventualitatea în care și-ar fi pierdut echilibrul înăuntru, ceea ce se întâmpla uneori. Prima dată nu fusesem acasă. La scurt timp după aceea o angajaserăm pe Genevieve, ca să stea cu el când eu trebuia să plec.

S-a oprit în bucătărie și s-a îndoit puțin din mijloc cu un soi de icnet.

— Nu ți-e bine?

A clătinat din cap și a pornit din nou, mișcându-se mai repede.

— Nu sunt... S-a aplecat înainte, strângând din fălci. Nu pot...

Baia era atât de aproape.

— Ah, Dumnezeule. Elma.... Un miros greu și fetid a umplut bucătăria. Nathaniel a gemut. N-am putut...

Mi-am pus mâna pe spatele lui.

— Șșș. Aproape c-am ajuns. O să te spălăm.

— Îmi pare rău, îmi pare rău...

A împins cadrul mai departe, cu capul plecat. O dâră de urme umede s-a întins după el. Izul amoniacal de urină s-a alăturat celui de fecale.

L-am ajutat să-și dea jos pantalonii de pijama. Greutatea lor îi trăsese în jos pe șolduri. Dâre întunecate îi coborau pe picioare și picurau pe covorașul de baie. L-am așezat pe toaletă.

Soțul meu și-a lăsat capul în piept și a plâns.

Îmi amintesc că am umezit un prosop și că l-am șters pe picioare. Știu că trebuie să fi aruncat pijamaua murdară în mașina de rufe și că am spălat podeaua, însă detaliile acelea au dispărut milostive. Dar nu pot uita, și aș fi vrut din tot sufletul să uit, imaginea lui Nathaniel stând acolo și plângând.

A doua zi am rugat-o pe Genevieve să ne aducă pampersi pentru adulți. Ciudat cât de familiari mi s-au părut... Îi folosisem în lansări când trebuia să stăm ore în șir în capsulă și nu exista opțiunea ieșirii din costumul spațial. Este unul dintre numeroasele amănunte spectaculoase ale vieții de astronaut pe care departamentul de publicitate nu le împărtășește publicului.

Exista totuși o deosebire între a fi nevoit să porți pampersi în timpul serviciului și ceea ce-l aștepta pe Nathaniel. El nu și-i putea pune singur fără să-și piardă echilibrul. De fiecare dată când trebuia să-l schimb, privea fix peretele cu chip inert și deznădăjduit.

Nathaniel și cu mine deciseserăm să nu avem copii. Nu știu dacă vă dați seama, dar copiii nu sunt recomandați pentru viața în spațiul cosmic. Pe lângă pericolele prezentate de radiații și imponderabilitate, motivul cel mai important era faptul că eu eram plecată tot timpul. Nu puteam renunța la stele... totuși m-am trezit dorindu-mi să nu fi luat hotărârea aceea. Pe de o parte, fiindcă voiam să am o legătură cu generația următoare. Mai mult însă fiindcă voiam să mai existe cineva cu care să împart povara deciziei.

Ce se va întâmpla după moartea lui Nathaniel? Ce-mi va mai rămâne mie aici? Mai explicit, cât de mult voi regreta că n-am plecat în Misiune?

Iar dacă voi fi în spațiu, cât de mult voi regreta că mi-am abandonat soțul să moară singur?

Înțelegeți de ce începusem să regret că nu aveam copii?

După-amiază am stat amândoi în living și ne-am prefăcut că lucram. Nathaniel stătea cu creionul deasupra hârtiei și se uita pe fereastră, ca și cum s-ar fi gândit. Sunt perfect sigură că nu era așa, dar i-am acordat câtă intimitate am putut și am început unul dintre vulturii mei.

Telefonul a sunat și ne-a oferit amândurora, cred, ușurarea unei distrageri.

Telefonul se găsea pe o măsuță lângă scaunul lui Nathaniel, așa că-l putea ajunge fără greutate dacă nu eram în cameră. Vocea i-a sunat la fel de puternic ca întotdeauna când a răspuns.

– Stai așa, Sheldon. S-o chem pe Elma pentru... Aha... Aha, am înțeles.

Am croit altă pană, dar am făcut-o mai degrabă ca mod de a evita contactul vizual, decât pentru că aș fi dorit realmente să continui treaba.

– Bineînțeles că dispun de câteva minute. În ultima vreme nu dispun decât de timp. Și-a trecut mâna prin păr și a rămas cu ea la ceafă. Mi se pare greu de crezut că n-ai programatori în echipă care să poată rezolva așa ceva.

A tăcut după aceea, ascultându-l pe Sheldon. Puteam auzi doar sunetul subțire și distorsionat al glasului celuilalt, ridicându-se și coborând. La un moment dat, Nathaniel a luat creionul și a început să scrie. Indiferent ce anume l-ar fi rugat Sheldon să facă, acela a fost momentul când Nathaniel a decis să spună „da".

Mi-am lăsat vulturul și m-am dus în bucătărie. Prima mea reacție... Dumnezeule! Mă rușinez s-o spun, dar prima mea reacție a fost de furie. Cum îndrăznea el? Cum îndrăznea să accepte un proiect fără să se consulte cu mine, când eu renunțam din cauza lui la ceva ce doream cu disperare? Am simțit imboldul de a-i smulge telefonul din mână și de a-l anunța pe Sheldon că decisesem să plec.

M-am stăpânit cu grijă și am examinat situația.

Nathaniel mă îndemnase să plec. Nu existase nicio acțiune deliberată din partea lui care să mă oprească să accept. Doar propria mea educație și loialitate și... și faptul că-l iubeam. Dacă eu nu doream să fiu singură după moartea lui, cum l-aș fi putut lăsa pe el să înfrunte sfârșitul singur?

Hotărârea ar fi fost mai ușoară dacă aș fi știut când va muri el.

Mă urăsc și acum fiindcă m-am gândit la asta.

Am auzit cum conversația s-a încheiat și Nathaniel a pus telefonul în furcă. Am umplut un pahar cu apă ca să-mi ofer o scuză pentru întârzierea din bucătărie. L-am luat cu mine în living și m-am așezat pe sofa.

Nathaniel își mușcă buza inferioară și se încruntă la prima pagină a blocnotesului. A scris un număr pe margine cu creionul, apoi a ridicat ochii.

– Sheldon a fost, a zis el și a privit din nou foaia.

M-am așezat pe scaun și am început să mă joc cu verigheta. Îmi devenise mai largă în ultimul an.

– O să-i refuz.

– Ce... Păi, Elma... Privirea i s-a înăsprit și m-a fixat atent. Ești... ești sigură că nu-i o depresie? Vreau să spun că asta te determină să stai?

Am pufnit într-un fel deloc specific doamnelor.

– Și cam ce motiv aș avea pentru depresie?

– Te rog! Și-a trecut mâinile prin păr și le-a încrucișat la ceafă. Vreau să pleci, ca să nu fii aici când... De acum încolo va fi tot mai rău.

Necazul era că vorbele acelea nu erau neadevărate. Asta nu însemna că ar fi fost adevărate, dar nu-i puteam spune în față că greșea. Am pus deoparte foarfeca și am împins lupa într-o parte.

– Nu-i doar depresie.

– Nu-nțeleg. Ai ocazia să te-ntorci în spațiu. Și-a lăsat mâinile jos și s-a aplecat în față. Vreau să zic... Dacă eu o să mor înainte de plecarea misiunii, iar tu vei rămâne țintuită la sol, aici? Cum o să te simți atunci?

Nu m-am uitat la el. Fixam fereastra și casa aflată de cealaltă parte a străzii. Nu-i zăream însă nici ferestrele, nici pereții din cărămidă roșie. Nu vedeam decât o disperare neagră și cenușie.

– Înainte să fi apărut ocazia asta, am dus o viață de care m-am bucurat. Nu există niciun motiv pentru care să nu continui să mă bucur de ea. Îmi place să predau. Sunt sute de motive pentru care să mă bucur de viața de aici.

El și-a îndreptat creionul spre mine așa

cum obișnuia atunci când sesiza o eroare de raționament la o ședință, dar acum creionul îi tremura între degete.

– Dacă așa stau lucrurile, de ce nu i-ai refuzat până acum?

Răspunsul la întrebarea aceea nu era simplu. Pentru că doream să fiu în spațiu, imponderabilă, și să privesc stelele imposibil de strălucitoare. Pentru că nu doream să-l privesc pe Nathaniel murind.

– Ce te-a rugat Sheldon să faci?

– NASA vrea mai multe informații despre LS-579.

– Normal. Mi-am răsucit verigheta pe deget ca și cum ar fi fost un dispozitiv de control pe care-l puteam utiliza. Eu aș... M-aș urî... Oricât de mult mi-aș dori să fiu în spațiu, m-aș urî dacă te-aș părăsi aici. Să ai și să îmbrățișezi, atât în boală, cât și în sănătate. Până ce moartea ne va despărți și așa mai departe. Pur și simplu, nu pot.

– Bine... atunci nu-l refuza. Nu încă. Lasă-mă să vorbesc cu doctorița Williams și să văd dacă ne poate oferi o dată mai precisă. Poate că nu va mai exista un conflict de programare după ce...

– Terminat! Terminat imediat! Asta-i hotărârea mea. Eu sunt cea care va trebui să trăiască cu consecințele. Nu tu. Așa că nu mai încerca să-ți transferi vinovăția pentru că din nefericire unul dintre noi se va simți vinovat, dar eu voi fi cea care va trebui să-și trăiască restul vieții cu vina asta.

Am ieșit ca o furtună din living înainte ca el să-mi poată răspunde sau înainte ca eu să mai pot spune ceva încă și mai rău. Și da... știam că Nathaniel nu mă putea urma și pentru prima dată eram bucuroasă.

Dorothy a sosit la scurt timp după aceea. Dacă aș spune că am rămas cu gura căscată, nu mi-aș descrie decât pe departe uimirea. Avea cu ea trusa medicală și cred că doar asta mi-a redat puterea de a vorbi.

– De când faci vizite la domiciliu?

Ea s-a oprit și s-a încruntat.

– N-ați fost anunțată că vin?

– Nu. Mi-am reamintit bunele maniere și m-am tras într-o parte, ca să poată intra. Scuză-mă. Pur și simplu m-ai luat prin surprindere, asta-i tot.

– Îmi cer scuze. Domnul Spender mi-a cerut să vin. A crezut că veți fi mai liniștită dacă voi sta eu cu domnul York cât timp veți fi plecată.

Și-a curățat pantofii în desprăfuitor.

M-am uitat prin bucătărie spre living, unde se afla Nathaniel, dar în afara razei mele vizuale.

– Este foarte frumos din partea ta și așa mai departe, dar azi n-am nicio întâlnire.

– Am înțeles eu greșit data?

Bocăniturile și zăngăniturile cadrului lui Nathaniel au început. Am abandonat-o pe Dorothy și am alergat prin bucătărie. El n-ar fi trebuit să se ridice fără mine. Dacă își pierdea iarăși echilibrul... Ce avea să fie? Ar fi putut muri, dacă ar fi căzut? Sau ar fi putut să nu moară atât de repede, ultimele zile să-i fie și mai chinuite de dureri.

Ne-am întâlnit la ușă și el a privit pe lângă mine.

– Mă bucur să te văd, doamna doctor.

Dorothy mă urmase în bucătărie.

– Bună ziua, domnule York.

– Mi-ai adus vulturul ăla să mi-l arăți?

Ea a încuviințat din cap și în sfiala gestului am putut vedea fetița care fusese cândva. A pus trusa medicală pe masa din bucătărie și a scos dinăuntru o cutie de pantofi ponosită, din genul pe care nu le prea vedem pe aici. N-are rost să trimiți pe orbită colete, când ocupă atâta spațiu în rachetă. I-a ridicat capacul și a scos dinăuntru hârtie de ambalaj care fusese odată roz și se decolorase până la alb. A desfăcut-o și a scos dinăuntru vulturul meu.

Este ciudat să vezi ceva ce ai creat cu atâta timp în urmă. Vulturul acesta era reprezentat în timpul zborului, dar avea capul întors într-o parte de parcă ar fi privit în urmă, peste umăr. Ținea în gheare un ou.

Simbolism cam grosolan, dar clar. Văzându-l, mi-am amintit când îl făcusem. Mi-am amintit conversația pe care o purtasem cu Dorothy, pe atunci o fetiță.

Am ridicat vulturul și l-am răsucit în mâini. După atâția ani de atingeri, marginile hârtiilor se înmuiaseră, așa că la atingere păreau mai degrabă catifea decât carton.

Unele pene mai mici se desprinseseră, dovedind că fusese un obiect iubit. Faptul că lipseau atât de puține era grăitor despre ce însemnase pentru Dorothy.

Când stătuserăm în afara Gardului, în umbra schelei rachetei, ea mă întrebase dacă voi mai zbura totuși spre Marte. Îi răspunsesem afirmativ.

După aceea ea întrebase:

– O să ai copii pe Marte?

Ceea ce ea nu putuse ști – ceea ce probabil nu știa nici acum – era că tocmai purtasem o conversație cu Nathaniel, în care deciseserăm că nu vom avea copii. Fusese o discuție lungă care se întinsese pe durata a doi ani și nu-mi fusese deloc ușor. Hotărârea continua să mă întristeze, deși știam că fusese cea corectă.

Radiațiile, misiunile... stelele aveau să mă cheme mereu și îi puteam cere lui să fie răbdător în privința lor, totuși nu era cinstit pentru un copil. Noi discutaserăm și discutaserăm, iar eu construisem vulturul acela în timp ce încercam să mă lupt cu conflictele dintre dorințele mele. Vulturul care ținea un ou în gheare privea în spate, la opțiunile pe care le lăsase în urmă.

Iar când Dorothy mă întrebase dacă voi avea copii pe Marte, afișasem zâmbetul reglementar, cel pe care-l înveți în timp ce porți 80 de kilograme de costum spațial în gravitația Pământului și un fotograf vrea să mai facă încă o poză. Învățasem să surâd în ciuda durerilor, mulțumesc tare mult!

– Da, iubito. Toți copiii care se vor naște pe Marte vor fi acolo mulțumită mie.

– Dar cei care s-au născut deja aici?

Copila tragediei, dubla orfană. Îngenuncheasem în fața ei și scosesem vulturul din geantă.

– Aceia cu atât mai mult.

Stând acum în bucătărie, am ridicat capul și l-am privit pe Nathaniel. Ochii lui străluceau. Am încercat o dată sau de două ori, până mi-am regăsit glasul.

– Tu știai? Știai ce vultur avea?

– Am bănuit. S-a împins în bucătărie, cu cadrul bufnind și zăngănind, până a ajuns lângă mine. Chestia este, Elma, că eu nu voi mai exista oricum în mai puțin de un an. Noi am decis să nu avem copii din cauza carierei tale.

– Am luat împreună hotărârea aceea.

– Știu. A ridicat o mână de pe cadru și a pus-o pe brațul meu. Nu spun că n-am luat-o împreună. Te rog însă ca tu să iei hotărârea aceasta de carieră pentru mine. Vreau să te duci.

Am pus vulturul în cuibul lui din hârtie și mi-am șters ochii.

– Ai păcălit-o să vină, doar ca să-mi arăți asta?

Nathaniel a râs, părând ușor stânjenit.

– Nu. Am stat de vorbă cu Sheldon. În după-amiaza asta are loc o ședință de instruire la care doresc să participi.

– Nu vreau să te părăsesc.

– N-o să mă părăsești. Nu complet. A zâmbit pieziș și am putut vedea tânărul care fusese el odată. Programul meu va zbura însă

– Nu-i același lucru.

– Este lucrul cel mai bun pe care-l pot oferi.

Mi-am întors privirea și am surprins-o pe Dorothy uitându-se la noi cu o expresie de uimire și oroare întipărită pe chip. S-a îmbujorat când ochii ni s-au întâlnit.

– Voi sta eu cu domnul York.

– Știu și a fost frumos din partea lui Sheldon să te roage asta, dar....

– Nu, vorbesc serios. Dacă plecați... voi avea grijă ca el să nu rămână singur.

Dorothy trăia în mijlocul marilor câmpii marțiene, în casa Elmei, care era astronaută, și a lui Nathaniel, care era soțul unei astronaute. Eu trăiesc în mijlocul spațiului cosmic într-o capsulă micuță plină cu cartele perforate și benzi magnetice. Nu sunt singură, deși cineva care nu mă cunoaște poate să creadă că par așa.

Am stelele.

Am amintirile mele.

Și am ultimul program al lui Nathaniel. După ce va rula, voi face un vultur din cartelele acelea și-i voi da drumul soțului meu să zboare.

Premiul Hugo pentru povestire – 2014

Traducerea: Mihai-Dan Pavelescu

STELELE CARE AȘTEAPTĂ

Aliette de Bodard

Triajul navelor abandonate se găsea într-o regiune izolată din spațiul Outsiderilor, una dintre numeroasele pete rămase albe pe hărțile interstelare, nici mai mult, nici mai puțin ispititoare decât cvadrantele adiacente. Pentru majoritatea oamenilor, era exact asta: o parte plictisitoare dintr-o călătorie lungă, care trebuia evitată, sărită de Navele-minți ce traversau spațiul interstelar, ocolită la viteză redusă de nave Outsidere, în timp ce pasagerii lor dormeau în cușetele hibernante.

Atât doar că dacă cineva s-ar fi apropiat mai mult, ar fi văzut masa uriașă de nave, sclipirea luminii stelelor pe metal, frumusețea imaculată a fuzelajelor lor, deși toate erau inerte și infirme, de-a pururi incapabile să se mai miște, cadavre vii păstrate ca memento al decăderii lor, declarația sfruntată a puterii militare a Outsiderilor, o amintire a faptului că armele lor dețineau mijloacele necesare pentru a distruge orice Navă-minte pe care alegeau s-o hăituiască.

Pe senzorii Conacelor cinabru, toate navele apăreau mici și diminuate, ca niște machete de jucărie sau avatare, obiecte pe care Lan Nhen le-ar fi putut ține în palmă și strivi cu aceeași ușurință. Pe măsură ce linia de vizare a senzorilor se deplasă –, arătând navă după navă, epavă după epavă, mase indistincte de metal ars și contorsionat, motoare smulse, capsule de susținere biotică zdrobite și navete turtite –, Lan Nhen simți cum un pumn de gheață îi strângea inima, spărgând-o în cioburi. Gândul la Mințile dinăuntru, moarte sau schilodite, de-a pururi incapabile să se mai miște...

– Nu-i acolo, zise ea pe măsură ce tot mai multe nave apărură pe ecran, o masă de cadavre care amenința s-o copleșească de tristețe, durere și furie.

– Răbdare, copilă, spuse Conacele cinabru. Vocea Minții era amuzată, ca întotdeauna; la urma urmelor, ea exista de cinci secole și avea să trăiască atât de mult după ce Lan Nhen și copiii ei aveau să fi dispărut, încât cuvântul „copilă" părea mărunt și inadecvat pentru a exprima vasta prăpastie de generații dintre ele. Știam deja, adăugă ea, că va dura ceva timp.

– Ar fi trebuit să fi fost la periferia triajului, rosti Lan Nhen mușcându-și buza.

Așa trebuia să fie, altfel misiunea de salvare urma să se complice în mod îngrozitor.

– Potrivit lui Cuc...

– Verișoara ta știe despre ce vorbește, zise Conacele cinabru.

– Așa cred.

Din păcate, Cuc nu era cu ele, ci dormea în cabina ei, liniștită ca un prunc, însă Conacele cinabru subliniase că verișoara ei trebuia să fie odihnită pentru ce va urma, iar Lan Nhen cedase, surclasată. Cuc era de nădejde, pentru definiții înguste ale termenului, atâta timp cât nu erau implicate capacități sociale sau negocieri abile. Pe de altă parte, nu avea egal în familie în privința informațiilor tehnice, iar rețeaua contactelor ei se extindea mult în spațiul Outsider. De fapt, chiar în felul ăsta aflaseră ele despre triajul de nave.

– Acolo.

Senzorii piuiră și imaginea de pe ecran trecu la modul amplificat, focalizând pe o navă de la marginea triajului, care părea mai mică decât tovarășele ei gigantice. Citadela Țestoasei făcuse parte din generația mai recentă de nave și era mai compactă și mai agilă decât predecesoarele ei, fiind concepută pentru zbor și manevre, nu pentru transport, mai elegantă și mai rafinată decât orice ieșise din Atelierele Imperiale; spre deosebire de celelalte nave, prova și fuzelajul îi erau decorate cu picturi din legende și mituri vechi, ajungând până la Dai Viet de pe Vechiul Pământ. O singură salvă îi pătase exteriorul fuzelajului: o urmă de arsură care perforase unul dintre turnurile citadelei, ajungând până la camera-inimă și schilodind Mintea care anima nava.

– Ea este, rosti Lan Nhen. Aș recunoaște-o oriunde.

Conacele cinabru avu eleganța de a nu replica, deși, desigur, ar fi putut face instantaneu corespondența dintre configurația navei și vastele ei baze de date.

– Atunci a sosit momentul. Să extind un modul?

Lan Nhen descoperi că palmele îi deveniseră brusc lunecoase de transpirație și că inima îi bătea frenetic în piept, ca niște gonguri din templu ce o luaseră razna.

– Cred că este momentul, da.

Potrivit oricăror standarde, planul lor era o nebunie. Să se strecoare în spațiul Outsider, indiferent cât de izolat ar fi fost triajul, să repare o navă, indiferent cât de ușor ar fi fost avariată...

Lan Nhen mai privi o vreme Citadela Țestoasei, uitându-se la curbura fuzelajului, la felul cum motoarele se îndepărtau grațios de zona pentru echipaj, la urma arsurii ce străbătea fuzelajul ca un glonț tras prin pieptul unui om. La prova exista o pictură mică, aproape invizibilă dacă nu aveai ochi buni: o rămurică de flori de cais, care simboliza norocul Anului Nou, desenată pe navă cu mai bine de treizeci de ani în urmă chiar de mama lui Lan Nhen, un cadou de despărțire pentru strămătușa ei înainte ca nava să plece în ultima ei misiune nefericită.

Bineînțeles Lan Nhen știuse deja pe dinafară toate detaliile formei aceleia, toate cotiturile coridoarelor dinăuntru, toate colțișoarele și ungherele – din planurile de construcție și chiar mai devreme, înainte ca ideea recuperării să fi fost măcar sâmburele unui gând

în mintea ei – când stătuse în fața altarului strămoșesc și privise hologrma rotativă a unei nave care era de asemenea strămătușa ei, întrebându-se cum putea fi doborâtă vreodată o Minte sau abandonată ca pierdută.

Acum ea era mai bătrână; destul de bătrână ca să fi văzut destule care să-i înghețe sângele în vene, destul de bătrână ca să-și plănuiască propria nebunie, în care să-și târască verișoara și stră-strămătușa.

Mai bătrână, cu certitudine. Mai înțeleaptă, poate; ca să supraviețuiască, mai aveau nevoie și de noroc.

*

Existau povești, în Instituție, despre ce erau ele și oricum ajungea să le privești, să le vezi formele mai îndesate și mai întunecate, și felul cum pielea din jurul ochilor li se încrețea când râdeau. Existau, de asemenea, și alte indicii: amintirile care o făceau pe Catherine să se trezească, sufocată și dezorientată, privind pereții albi ai dormitorului până când dispăreau imaginile pulsatorii și zvârcolitoare a ceva ce nu putea identifica propriu-zis, după care răsuflările zecilor de tovarășe de dormitor o adormeau încetișor. Pofta nesățioasă pentru mâncăruri bizare, ca sosul de pește și carnea fermentată. Sentimentul vag și îndepărtat al inadecvării, al senzației de a fi strivită de o societate prea puțin înțeleasă de ea.

Deși n-ar fi trebuit să fi fost așa. Ea fusese luată din copilărie, ca toate colegele de școală, salvată de mizeria și pericolul existente printre sălbatici și adusă în lumina civilizației: încăperi albe și sterile, mâncare insipidă și îmbrățișări stângace care se simțeau mereu prea oficiale. Salvată, spunea mereu Matroana, transfigurată la față, cu oasele pometilor perfect vizibile prin paloarea pielii. Adusă în siguranță.

(...) Lângă ea se afla un bărbat a cărui privire nefocalizată sugera că naviga pe rețea prin intermediul implanturilor (...)

Catherine întrebase din mâinile cui fusese salvată. Toate întrebau asta la început, toate fetele din Instituție, iar Johanna și Catherine erau cele mai vehemente.

Asta până când Matroana le arătase videoul.

Toate stătuseră la mesele lor, privind ecranul din centrul amfiteatrului, tăcute, pentru prima dată fără să se înghiontească ori să glumească între ele. Nici chiar Johanna, care era mereu prima cu o remarcă mușcătoare, nu spusese nimic, ci privise transfigurată.

Prima imagine prezentase o femeie care semăna cu ele – micuță și cu pielea mai întunecată decât galacticii –, atât doar că pântecul îi ieșea proeminent înainte, uriaș și bombat ca o tumoare dintr-un film catastrofă. Lângă ea se afla un bărbat a cărui privire nefocalizată sugera că naviga pe rețea prin intermediul implanturilor, până când femeia făcuse o grimasă, pusese o mână pe pântece și-l strigase. Ochii lui se focalizaseră instantaneu și teama îi înlocuise inexpresivitatea.

Extinderile de limbaj se activaseră peste o secundă, un moment încremenit în timp în care cuvintele, sunetele silabelor puse laolaltă, îi sunaseră dureros de familiar Catherinei, ca amintirea unei copilării pe care nu putea reuși niciodată s-o asambleze; un flash scurt de artificii de Anul Nou declanșate într-o incintă închisă, de groază că va arde, că-i va fi afectată capacitatea de vindecare a corpului... Momentul acela dispăruse apoi ca o bulă de săpun care se spărsese, fiindcă video-ul se schimbase în modul cel mai îngrozitor.

Obiectivul videocamerei se clătina, gonind pe un coridor pulsatoriu, și ele nu putuseră auzi decât respirația gâfâită a femeii, scâncetele ei, ca ale unui animal suferind, și murmurul blând, încurajator al cuvintelor medicului care o însoțea.

– Vine, repetase întruna femeia în șoaptă, iar medicul încuviințase, rămânând mereu cu o mână pe umărul ei, strângându-l atât de puternic, încât încheieturile falangelor lui căpătaseră culoarea unui satelit noroios.

– Trebuie să fii puternică, îi spusese. Hanh, te rog. Fii puternică pentru mine. Este pentru binele imperiului, fie să mai dăinuie zece mii de ani. Fii puternică!

Videoul schimbase după aceea punctul de vedere, clătinându-se tot mai nebunește, arătând imagini aleatorii dintr-o încăpere strâmtă pe peretele căreia se derulau litere, multe alte persoane cu expresii similare de spaimă pe chipuri, femeia, întinsă pe o suprafață plană, țipând de durere – sânge se ridica din ea la fiecare împingere din șolduri – , apoi camera se deplasase între picioarele ei, mâinile medicului se întinseseră în deschiderea întunecată și trăseseră blând o formă micuță, care strălucea umed, chiar când femeia țipase din nou... și sânge, mai mult sânge curgând din ea, râuri de sânge, era imposibil să aibă atâta sânge în corp, după care forma din interiorul ei fusese eliberată și devenise clar că, deși avea aspectul general al unui prunc cu capul foarte mare, existau prea multe cabluri și unghiuri ascuțite pentru a fi om...

După care cadrul se înnegrise și aceeași femeie era spălată de medic, însă forma... pruncul nu se zărea nicăieri. Ea ridicase ochii către obiectivul videocamerei, dar privirea îi era nefocalizată și saliva se adunase în perle micuțe la colțurile buzelor, iar mâinile tremurau necontrolat.

Din nou înnegrirea cadrului și luminile se aprinseseră într-o încăpere care părea să fi devenit infinit mai rece...

– În felul acesta, rostise Matroana în tăcerea apăsătoare, Dai Viet nasc Minți pentru navele lor spațiale – prin incubarea în uterele femeilor lor. Aceasta este soarta care v-ar fi așteptat pe voi. Pe toate cele din camera aceasta. Privirea ei le sfredelise pe fete, oprindu-se mai îndelung asupra Catherinei și Johannei, zurbagiile cunoscute ale clasei. De aceea noi a trebuit să vă luăm, ca să nu deveniți iepe de prăsilă pentru abominații.

Bineînțeles, „noi" însemna Consiliul – țicnițiii religioși cum îi plăcea Johannei să le spună, o biserică mântuitoare, care-și folosea averea pentru a finanța recuperările copiilor și educația lor, și care considera că toate viețile, de la oameni până la insecte, erau sacre (bineînțeles, fetele se întrebaseră ce rol li se prevăzuse în planul general).

După ce se împrăștiaseră ca un stol de rândunici, Johanna ținuse ședință în curte, cu ochi strălucitori și febrili.

– Era un fals. E clar. Au născocit o explicație imbecilă pentru ca să fim cooperante. Ce naiba, cine ar mai folosi nașterile naturale, când există utere artificiale?

Catherine, care continua să vadă stropii de sânge de pe podea, se înfiorase.

– Matroana a spus că procedau așa în mod deliberat, întrucât considerau că nașterea crea o legătură specială între Minte și mamă, dar că ele trebuiau să fie acolo, să fie treze în timpul nașterii.

– Prostii, scuturase Johanna din cap. Ca și cum ar fi măcar pe departe plauzibil. Îți spun, este un fals.

– Părea real. Catherine își amintea țipetele femeii, plescăitul Minții când se eliberase din uter, spaima de pe chipurile tuturor medicilor. Videourile artificiale nu sunt atât de... murdare.

Fetele văzuseră videouri artificiale, producții elegante și rafinate în care actorii erau înalți și musculoși, iar actrițele drăguțe și grațioase, cu doar o poleială subțire de defecte generate artificial pentru a face totul cât mai plauzibil. Ele învățaseră să le deosebească de restul, pentru că în Instituție deosebirea minciunilor de adevăr era o abilitate necesară supraviețuirii.

– Pun pariu că pot să falsifice și asta, zisese Johanna. Dacă vor, ei pot falsifica orice.

Totuși chipul îi contrazisese spusele, până și ea fusese șocată. Nici chiar Johanna nu credea că ei ar fi mers atât de departe.

– Eu nu cred că-i o minciună, zisese Catherine în cele din urmă. Nu de data asta.

Și nu trebuise să le privească pe celelalte fete ca să știe că aveau aceeași părere – până și Johanna, în ciuda beligeranței ei – și să simtă instinctiv că asta schimba totul.

*

Cuc apăru on-line când modulul se lansă din Conacele cinabru, în clipa zguduitoare în care gravitația navei o părăsi pe Lan Nhen și întunericul intim al lansatorului modulului fu înlocuit de formele îndepărtate ale navelor abandonate.

– Ce faci, verișoaro, rosti Cuc, mi-ai dus dorul?

– La fel de mult pe cât am dus dorul unui incendiu.

Lan Nhen își verifică pentru ultima dată echipamentul; modulul era bazic și funcțional, cu doar atâta spațiu cât să se strecoare în cockpit, și fusese nevoită să-și depoziteze cablurile și consolele în colțurile și ungherele unei structuri care nu fusese concepută decât pentru o evacuare de urgență. I-ar fi putut cere Conacelor cinabru o navetă de transport uzuală, însă modulul era mai mic și mai controlabil, și avea mai multe șanse de a eschiva mijloacele defensive ale triajului.

– Hahaha, răspunse Cuc fără urmă de amuzament. Apropo, familia a aflat ce facem noi.

– Și?

Cu câțiva ani în urmă așa ceva ar fi devastat-o pe Lan Nhen, dar acum nu-i prea păsa. Ea știa că făcea ceea ce trebuia să facă. Nicio fiică devotată filial n-ar fi lăsat un membru al familiei să ruginească într-un cimitir străin; dacă n-avea să-și poată recupera stră-strămătușa, avea cel puțin să-i aducă înapoi corpul, pentru o înmormântare cuvenită.

– Ei cred că urmăm unul dintre planurile nebunești ale stră-strămătușii.

– Ha! pufni Lan Nhen.

Degetele îi dansau peste comenzi, definind o traiectorie care avea s-o ducă la Citadela Țestoasei, lăsându-i în același timp rezerva de impuls maxim pentru eventualitatea unor manevre neașteptate.

– Planurile nebunești nu sunt ale mele, interveni Conacele cinabru pe canalul de comunicații, distrăgând-o. Le las în seama tinerelor. Stai așa..., dispăru ea de pe vizual. Sosesc drone, copilă.

Bineînțeles. Era improbabil ca Outsiderii să nu-și protejeze prețioasele trofee de război.

– Unde?

O grilă transparentă se suprapuse treptat peste câmpul de vedere prin parbrizul modulului și pe toată suprafața ei se aprinseră puncte: o mulțime de nave mici care se mișcau rapid, cu săgețile contextuale ce indicau informații cinematice esențiale și conuri de traiectorii estimate. Lan Nhen își stăpâni o înjurătură.

– Așa multe? Țin cu adevărat la epavele lor spațiale.

Nu fusese o întrebare și nici Cuc, nici Conacele cinabru nu se sinchisiră să răspundă.

– Sunt drone defensive care patrulează pe

perimetru. O să te ducem printre ele, zise Cuc. Stai doar nițel să mă leg la sistemele stră-strămătușii...

Lan Nhen și-o putea închipui pe verișoară, pe jumătate răstignită pe patul ei din punțile inferioare ale Conacelor cinabru, cu chipul încruntat în expresia pe jumătate întrebătoare, pe jumătate concentrată specifică proceselor de gândire; avea să rămână așa minute în șir sau cât timp ar fi fost necesară găsirea unei soluții. Pe parbriz, dronele se împrăștiau; veneau drept spre ea din toate direcțiile, un balet amețitor de mișcări menit s-o copleșească. Și așa s-ar fi întâmplat, dacă nu se mișca suficient de iute.

Degetele îi rămaseră puțin deasupra comenzilor modulului, apoi luă decizia și se lansă într-un tonou, care o îndepărtă de grupul cel mai apropiat.

– Verișoaro, ce-ar fi să te grăbești nițel?

Cuc nu-i răspunse. Lua-o-ar demonii, ăsta nu era momentul în care să exagereze cu examinarea problemei! Lan Nhen vră strâns, evitând de puțin o grupă de drone, care trecu pe lângă ea, apoi redresă, mult mai rapid decât anticipase. Pe strămoși, se mișcau iute, prea iute pentru niște motoare cu propulsie ionică! Cuc trebuia să-i regândească traiectoria.

– Verișoaro, ai văzut asta?

– Am văzut, vorbi Cuc pe un ton îndepărtat. Ținusem deja seama. La dimensiunile astea ale navelor, era probabil să aibă propulsoare elicoidale.

– Absolut fascinant... Lan Nhen se strecură printre alte două valuri de drone, injurând copios când salvele îi cutremurară modulul, dar n-avea să pățească nimic atâta timp cât își păstra viteza; n-avea să pățească nimic. Totuși poate c-ai observat că nu mă dau în vânt după tehnologie, și mai ales acum!

– E singura cale. Glasul lui Cuc era lipsit de emoție. O să actualizez pe măsură ce înaintăm, dacă stră-strămătușa vede vreo deschidere. Deocamdată însă...

Lan Nhen închise ochii pentru o fracțiune de secundă, îi întoarse către Ceruri, deși Cerurile erau de jur împrejurul ei, și murmură o rugăciune către strămoși, rugându-i s-o aibă în pază. După aceea reveni cu privirea la ecran și se lansă, cu degetele zburând și deplasându-se

(...) Sunt drone defensive care patrulează pe perimetru. O să te ducem printre ele (...)

Un fir subțire și roșu îi apăru pe ecran: o traiectorie care eschiva și cotea ca siajul unui pește speriat, până la Citadela Țestoasei și pâlcurile ei de lansatoare de module. Părea ca și cum s-ar fi îndreptat exact spre inima norului de drone, deși nu acela era aspectul său cel mai îngrijorător.

– Verișoaro, rosti Lan Nhen, este imposibil să fac asta...

Marja de eroare era nulă; dacă rata un singur viraj, n-ar fi regăsit niciodată cinematica necesară pentru a-l executa pe următorul.

deasupra comenzilor, reglând automat calea modulului, dansând prin inima roiului de drone, printre ele, țesând o traiectorie aleatorie peste secțiunea de spațiu care o separa de Citadela Țestoasei. În tot acest timp ochii îi rămaseră ațintiți asupra grilei suprapuse, doar mâinile goneau peste comenzi, ajustând cele mai mărunte abateri de la curs pentru a corespunde cu traiectoria stabilită, flexionând curbele cu o clipită înainte ca eroarea să devină perceptibilă.

– Aproape c-am ajuns, zise Cuc cu o urmă de încurajare în glas. Haide, verișoaro, o poți face...

În fața ei, la numai câteva unități depărtare, se afla Citadela Țestoasei; lansatoarele de module se zgârciseră din cauza inactivității prelungite, însă hangarul pentru andocarea navetelor și modulelor externe rămăsese, iar intrarea se zărea ca o linie gri subțire pe suprafața metalică a jumătății inferioare a navei.

– E-nchisă, rosti Lan Nhen gâfâind. Sosea iute, mult prea iute, împrăștiind dronele dinaintea ei ca pe niște șoricei speriați, iar dacă hangarul nu era deschis... Verișoaro!

Vocea lui Cuc păru că vine de la foarte mare depărtare, distantă și cumva diminuată pe sistemul de comunicații.

– Am discutat situația asta. În mod normal, nava a intrat în standby de urgență când a fost lovită și ar trebui să deschidă...

– Și dacă nu deschide? întrebă Lan Nhen.

Nava crescuse uriașă, lățindu-se și acoperindu-i tot parbrizul; era atât de aproape, încât putea număra lansatoarele de module, le putea distinge suprafețele ciuruite... își putea imagina ce ar fi făcut impactul ei, dacă modulul ar fi izbit o suprafață neelastică.

Cuc nu-i răspunse. Nu era nevoie, fiindcă amândouă știau ce s-ar fi întâmplat în cazul acela. Strămoși, aveți-mă-n pază, gândi Lan Nhen, din nou și din nou, pe când ușile hangarului goneau spre ea, tot închise... strămoși, aveți-mă-n pază...

Ajunsese suficient de aproape ca să vadă straturile fine de gravuri de pe uși când acestea se deschiseră; întinderea se crăpă în centru și metalul curse în sus și în jos, dezvăluind o breșă cât să permită pătrunderea unui aparat mic de zbor. Modulul ei se strecură pe acolo, bezna îi invadă cockpitul când ușile se închiseră și modulul se opri, zguduind-o ca pe o păpușă dezarticulată.

Trecu o vreme până ce Lan Nhen se opri din tremurat, suficient pentru a se putea desprinde din centurile modulului și a face primii pași, șovăitori, în navă.

(...) lansatoarele de module se zgârciseră din cauza inactivității prelungite, însă hangarul pentru andocarea navetelor și modulelor externe rămăsese (...)

Lampa mică a costumului nu lumina decât o masă vastă și tulbure de umbre; hangarul era îndeajuns de uriaș pentru a conține nave mult mai mari. Cu treizeci de ani în urmă ar fi fost neîndoios ticsit, dar probabil că Outsiderii le evacuaseră atunci când remorcaseră epava aici.

– Sunt înăuntru, șopti ea și porni prin întuneric, în căutarea camerei-inimă și a Minții care era strămătușa ei.

*

– Îmi pare rău, îi spuse Jason Catherinei. Prima ta opțiune a fost respinsă de Consiliu.

Catherine stătea perfect dreaptă în scaun, încercând să ignore inconfortul pe care-l simțea în costum; îi era prea larg peste piept, se evaza exagerat în dreptul șoldurilor și fusese nevoită să ajusteze în pripă pantalonii după ce descoperise împreună cu Johanna că lungimea le fusese greșită de croitoreasă.

– Am înțeles, rosti ea pentru că, de fapt, nu putea spune nimic altceva.

Jason își privi biroul, sfredelindu-i tăblia cu ochii de parcă ar fi putut apela o repartiție din nimic; Catherine știa că bărbatul îi dorea binele, că se oferise probabil voluntar să-i dea vestea și n-o lăsase în seama unui străin căruia nu i-ar fi păsat câtuși de puțin, dar în clipa aceea nu dorea să i se reamintească faptul că el lucra pentru Consiliul pentru Protecția

Refugiaților Dai Viet și că jucase un rol, indiferent cât de mic, în negarea dorințelor ei pentru viitor.

În cele din urmă Jason vorbi încet, cu grijă, recitând un discurs pe care, fără îndoială, îl rostise de zeci de ori azi.

– Guvernul acordă cea mai mare atenție alegerii slujbelor pentru refugiați. S-a considerat că plasarea ta la bordul unei stații spațiale ar fi neproductivă.

Neproductivă... Catherine continuă să surâdă, continuă să-și păstreze masca pe chip, deși o durea să ridice colțurile gurii, să încrețească ochii ca și cum ar fi fost încântată.

– Înțeleg, repetă ea știind că orice altceva ar fi fost inutil. Mulțumesc, Jason.

Jason se înroșăile la chip.

– Am încercat să-ți susțin cazul, dar...

– Știu, îl întrerupse Catherine.

El era un funcționar, atâta tot, un tânăr funcționar civil de la baza scării ierarhice a Consiliului, și era imposibil să-i obțină ei ceea ce dorea, chiar dacă dorise s-o favorizeze. Și oricum nu fusese mare surpriză. După Mary și Olivia și Johanna...

– Uite ce-ți propun, zise Jason. Haide să ne vedem diseară. O să te duc într-un loc unde poți uita despre toate astea.

– Știi bine că nu-i atât de simplu, spuse Catherine.

De parcă un restaurant, sau o coborâre nebunească pe o cascadă sau orice alte lucruri avea Jason în minte ar fi putut-o face să uite asta.

– Nu, dar nu pot face nimic în privința Consiliului. Glasul bărbatului era ferm. În același timp însă mă pot asigura că te vei simți bine diseară.

(...) el lucra pentru Consiliul pentru Protecția Refugiaților Dai Viet și jucase un rol, indiferent cât de mic, în negarea dorințelor ei pentru viitor (...)

Catherine se sili să etaleze un zâmbet pe care nu-l simțea.

– O să țin minte. Mulțumesc.

Când ieși din clădire și trecu pe sub arcadele largi, soarele scânteie pe ferestrele din sticlă și, pentru un moment fugar, Catherine nu mai fu ea însăși; privea lumina stelelor reflectată într-un panou din sticlă și zărea o femeie mai bătrână care-și trecea degetele peste un perete și-i surâdea cu o tristețe ce-i răscoli măruntaiele... Clipi și momentul acela trecu, deși dăinui senzația de tristețe, de neliniște, ca și cum ar fi ratat ceva esențial.

Johanna o aștepta pe trepte, cu brațele încrucișate pe piept și o uitătură ce părea că ar fi putut sfredeli găuri în peluză.

– Ce ți-au spus?

Catherine înălță din umeri și se întrebă cum era posibil ca un gest atât de simplu s-o coste atât de mult.

– Bănuiesc că același lucru pe care ți l-au spus și ție. Neproductivă.

Toate fetele aplicaseră pentru aceleași posturi, toate ceruseră ceva asociat spațiului, indiferent dacă ar fi fost unul dintre observatoare, o stație spațială sau, în cazul Johannei, echipajul unei navlente. Toate fuseseră refuzate, cu variațiuni ale aceluiași motiv.

– Și ce ți-au dat? întrebă Johanna.

Propria ei hârtie boțită fusese deja reciclată în cel mai apropiat terminal; urma să plece în nord, la Steele, ca să se alăture unor săpături arheologice.

Catherine strânse din umeri cu o nepăsare pe care n-o simțea. Ele fuseseră mereu relaxate sub stele, tânjiseră mereu să iasă în spațiu, simțiseră aceeași dorință de a fi mai aproape de planetele lor natale – de a pluti, lipsite de greutate și de legături, într-un loc unde să

nu fie cântărite, să nu fie judecate pentru neatingerea unor valori care, finalmente, nu le aparțineau.

– Redactor de știri.

– Măcar nu pleci prea departe, comentă Johanna ușor invidioasă.

(...) Ele fuseseră mereu relaxate sub stele, tânjiseră mereu să iasă în spațiu, simțiseră aceeași dorință de a fi mai aproape de planetele lor natale – de a pluti (...)

– Nu.

Birourile rețelei de știri se aflau la numai două străzi de Instituție.

– Fac pariu că Jason a contribuit la postul ăsta, zise Johanna.

– N-a spus nimic în privința asta...

– Normal! pufni Johanna cu blândețe. Nu-i prea plăcea de Jason, însă știa cât de mult însemna tovărășia lui pentru Catherine și cât de mult avea să însemne pe viitor, dacă povara unui continent avea să le separe pe ele. Jason își povestește eșecurile, fiindcă îl supără; rareori îl vei auzi vorbind despre succesele lui. I s-ar părea că se laudă. Chipul femeii se schimbă, îndulcindu-se. El ține la tine, să știi – realmente. Ești cea mai norocoasă din lume.

– Știu, încuviință Catherine gândindu-se la atingerea buzelor lui de ale ei, la brațele lui, strângând-o până se simțea întreagă, împlinită. Știu.

Cea mai norocoasă din lume... ea și Jason, și noul ei apartament, și locurile bine cunoscute, nu departe de Instituție, deși de fapt nu era tocmai sigură dacă asta era o binecuvântare, dacă dorea să-și reamintească anii în care Matroana le bătuse la cap să învețe cum să se comporte, pedepsele la care erau supuse când vorbeau imperfect galactica, orele petrecute curățind toaletele pentru că exprimaseră o cât de mică repulsie față de mâncare, sau noaptea pe care o petrecuseră afară, goale pușcă, în frigul care se întețea, fiindcă nu-și putuseră aminti care președinte galactic colonizase Stația Longevitate, și cum fuseseră găsite strâns îmbrățișate, în strădania de a rămâne treze și a-și păstra căldura corpurilor; Matroana le trimisese la Disciplină pentru alte cinci ore, ocărându-le pentru că se comportaseră ca niște animale sălbatice.

Catherine își înfipse unghiile în palme, lăsând durerea s-o ancoreze înapoi în prezent, în locul unde se oprise pe treptele birourilor centrale ale Consiliului, departe de Instituție și de tot ce însemna pentru ele.

– Suntem libere, vorbi ea în cele din urmă. Asta-i tot ce contează.

– Nu vom fi niciodată libere. Tonul Johannei era sumbru, intens. CV-ul tău este însemnat cu „Instituție". Și chiar dacă n-ar fi fost, crezi cu adevărat că ne-am fi putut adapta imediat societății?

Nu mai exista nimeni ca ele pe Prime, unde Dai Viet nu erau primiți cu brațele deschise; nu cu ochii aceia, nu cu culoarea aceea a pielii, nu cu purtarea aceea, pe care nici anii de Instituție n-o putuseră șterge.

– Te-ai întrebat vreodată...

Vocea Johannei se stinse, ca și cum s-ar fi referit la ceva prea important ca să poată fi exprimat prin cuvinte.

– Ce să mă-ntreb?

Johanna își mușcă buza.

– Te-ai întrebat vreodată cum ar fi fost... cu părinții noștri? Cu adevărații noștri părinți?

Părinții pe care nu și-i puteau reaminti. Ei fuseseră atenți în privința aceea și niciun copil din Instituție nu-și putea aminti nimic din perioada dinaintea sosirii aici. Matroana spusese că asta se datora faptului că fetele fuseseră foarte mici când le luaseră, că așa

era mai bine. Bineînțeles, Johanna găsise o explicație mult mai sinistră, ceva ce le făcuse Instituția pentru a le menține docile.

Catherine se gândi pentru o clipă la o viață printre Dai Viet, o imagine idilică a unei familii armonioase ca în holofilme, un miraj care se spărgea în cioburi înaintea realității inevitabile a videoului cu nașterea.

– Ne-ar fi folosit ca pe iepe de prăsilă, zise Catherine. Ai văzut...

– Știu ce am văzut, se răsti Johanna, dar poate... Era palidă. Poate că n-ar fi fost chiar așa rău, dacă am fi beneficiat și de restul.

De iubire, de apreciere, de adaptare în societate, de a putea privi stelele fără să se întrebe care dintre ele era căminul lor, de a nu mai visa la clipa când vor putea reveni la familiile lor.

Catherine își frecă abdomenul, gândindu-se la video și la forma care se târâse afară din femeie, muchii de metal și cristal scânteietor mânjite de sângele mamei, și pentru o clipă simți ca și cum ea ar fi fost femeia aceea, plutind deasupra corpului, detașată de învelișul ei de carne, privindu-se cum năștea în chinuri. Apoi senzația se sfârși, dar ea continua să se simtă mult mai mare decât ar fi trebuit, privindu-se din depărtare și urmărindu-și propria viață cum se derula, mărunță, lipsită de înțeles și complet restricționată de la un capăt la celălalt.

Poate că Johanna avea dreptate. Poate că, la urma urmelor, n-avea să fie chiar atât de rău.

*

Nava era mai mică decât se așteptase Lan Nhen; ea judecase după experiența cu Conacele cinabru, care aparțineau unei generații mai vechi, dar Citadela Țestoasei era mult mai mică pentru aceeași funcționalitate.

Lan Nhen sui din hangar în zona cabinelor pentru echipaj, cu echipamentele atârnate pe umeri. Se așteptase la un sistem defensiv sofisticat, așa cum fuseseră dronele, dar nu exista nimic de felul acela. Doar senzația familiară degajată de pereți a unei nave revitalizate, un semn că Mintea pe care o găzduia era încă vie... deși la limită. Pereții erau goi; nu aveau decorațiunile complexe cu care Lan Nhen se obișnuise în Conacele cinabru, nu existau nici caligrafii derulante, nici tablouri curgătoare de peisaje stelare sau flori, nu existau sunete ambientale de țitere sau altceva care să anuleze tăcerea.

Nu avea multă vreme de pierdut – Cuc spusese că dispuneau de două ore între momentul în care intrau în funcțiune defensivele de pe perimetru și cel în care erau activate manual protecții mai serioase –, dar nu se putu abține, așa că se uită într-o cabină. Era de asemenea goală, cu pereții brăzdați de salvele armelor. Singura culoare provenea de la câteva picături de sânge uscat de pe un scaun, o amintire a tragediei prăbușirii navei, execuția ocupanților ei, remorcarea epavei în triaj, și un singur holo al unei fe-

(...) niciun copil din Instituție nu-și putea aminti nimic din perioada dinaintea sosirii aici. (...) asta se datora faptului că fetele fuseseră foarte mici când le luaseră. (...)

mei pe o masă, o mamă sau bunică dragă: o fotografie simplă, abandonată, fără ofrande sau tămâie, tot ce mai rămăsese dintr-un altar strămoșesc distrus. Lan Nhen scuipă pe podea, ca să alunge duhurile releși reveni pe coridoare.

Se simțea cu adevărat ca într-un mausoleu, ca atunci când sora ei mai mare o provocase pe ea și pe Cuc să petreacă noaptea în altarul strămoșesc

al familiei, iar ele abia dacă închiseseră ochii, nu din cauza monștrilor sau a altor arătări supranaturale, ci din cauza tăcerii imense care impregna totul, în mijlocul aromelor de tămâie și al ofrandelor funerare ce le reaminteau că și ele erau muritoare.

Faptul că și Mințile puteau muri, că recuperările erau inutile... nu, nu-și putea îngădui să gândească așa. O avea pe Cuc și laolaltă....

N-o mai auzise pe Cuc de ceva timp.

Se opri când își dădu seama de asta – nu era doar liniștea din navă, ci și liniștea de moarte a propriului ei sistem de comunicații. De la intrarea în Citadela Țestoasei, care fusese ultimul moment când își mai auzise verișoara, povestind calm despre standby-ul de urgență și ușile hangarului, și cum totul va funcționa până la urmă...

Își verifică sistemele. Comunicațiile nu păreau să prezinte defecțiuni, dar nu auzea decât pârâituri de electricitate statică pe orice frecvență ar fi selectat. În cele din urmă izbuti să găsească o lungime ce părea mai puțin aglomerată decât celelalte.

– Verișoaro? Mă poți auzi?

Paraziți pe linie.

– Foarte... prost. Glasul lui Cuc abia era recognoscibil. Interferează... ceva...

– Știu, spuse Lan Nhen. Toate canalele sunt pline de paraziți.

Cuc nu răspunse o vreme, iar când o făcu vocea părea să-i fi devenit încă și mai distantă; era din nou preocupată de o problemă.

– Nu... sunt... paraziți... Se... emit... date... Trebuie... să...

Apoi nu se mai auzi nimic. Lan Nhen încercă pe toate frecvențele, străduindu-se să găsească una mai puțin zgomotoasă, însă nu izbuti. Își înăbuși o înjurătură; era sigură că verișoara avea să găsească o cale în jurul blocajului ridicat de Outsideri în jurul navei, totuși acesta era cu adevărat bizar. De ce să fi emis date? Întreruperea comunicațiilor dintre potențialii atacatori nu părea o măsură eficientă... cel puțin comparativ cu dronele defensive sau cu alte mecanisme similare.

(...) o mamă sau bunică dragă: o fotografie simplă, abandonată, fără ofrande sau tămâie, tot ce mai rămăsese dintr-un altar strămoșesc distrus (...)

Merse pe coridoare, urmând calea spiralată spre camera-inimă, neauzind în urechi decât electricitate statică, un cântec pulsatoriu care-i ștergea din minte orice gând coerent; era mai bine oricum decât liniștea, decât senzația de înot subacvatic printr-un oraș abandonat, senzația că sosise prea târziu, că străbătușa era deja moartă și imposibil de recuperat, că tot ce mai putea face aici era s-o ucidă o dată și pentru totdeauna, să-i pună capăt chinurilor...

Fără nicio legătură, se gândi la un video pe care-l vizionase și care o arăta pe străbunica ei instalată confortabil în camera-inimă, în primii ani de existență ai Citadelei Țestoasei, acele momente cruciale ale copilăriei în care mama navei rămăsese la bord pentru a ghida Mintea spre maturitate. Străbunica îi povestea istorii navei și Citadela Țestoasei se străduia să imite cuvintele vorbite prin texte care se derulau pe pereți, râzând încântată de câte ori izbutea, drăguță și tânără, neștiind care-i va fi sfârșitul existenței.

Spre deosebire de restul navei, camera-inimă era ticsită cu echipamente Outsidere care acopereau de la un capăt la celălalt locul din centru al Minții, astfel încât Lan Nhen abia dacă putea deslușii sclipirea

metalului dedesubt. Ea ocoli precaut învălmășeala: excrescențele și proeminențele navei originale ieșeau sub unghiuri stranii, strălucind cu un lichid întunecat pe care nu-l putu identifica, iar sortarea echipamentelor Outsidere ingrămădite peste Minte, o masă de cabluri și mașinării nefamiliare, părea că va dura destul de mult.

Peste tot, ecrane afișau zeci de grafice și diagrame, ce se schimbau pe măsură ce urmăreau variabile pe care Lan Nhen nu le putea ghici; păreau a fi semne vitale, totuși n-ar fi putut preciza care anume.

Lan Nhen plecă fruntea in direcția Minții, de la tânără la bătrână, superficial, pentru că nu era sigură dacă Mintea o putea vedea câtuși de puțin. Nu primi niciun răspuns, nici verbal, nici de altă natură.

Strămătușa ei era acolo. Trebuia să fie.

– Verișoaro.

Glasul lui Cuc îi reveni în urechi, perfect distinct, clar și neobișnuit de tulburat.

– Cum se face că te pot auzi? întrebă Lan Nhen. Pentru că sunt în camera-inimă?

– Nici vorbă! pufni Cuc. Camera-inimă este locul de unde se emit datele. Am găsit pur și simplu un mod de a filtra transmisiile la ambele capete. O problemă fascinantă...

– Chiar este momentul pentru așa ceva? întrebă Lan Nhen. Trebuie să mă ghidezi prin reanimarea...

– Nu, o opri Cuc. Mai întâi, trebuie să auzi ce am să-ți spun.

*

Apelul sosi peste noapte: un bărbat in uniforma Consiliului o întrebă dacă ea era Catherine George, ca și cum n-ar fi putut s-o recunoască, așa cum stătea ciufulită și palidă în fața ecranului, la ora 3 noaptea.

– Da, eu sunt, spuse Catherine.

Se luptă să alunge apăsarea coșmarurilor; tot mai des se trezea în toiul nopții cu amintiri ale sângelui împroșcat pe tot corpul, cu stele colapsând sub privirea ei neajutorată, cu un trosnet și o clipă în care rămânea singură în beznă, știind că primise o lovitură de moarte...

Vocea bărbatului era inceată și lipsită de emoții. În Steele se petrecuse un accident, un eveniment regretabil care n-ar fi trebuit să aibă loc, iar Consiliul dorea să-i transmită condoleanțe; își cereau scuze că apelaseră la ora aceea, dar credeau că ea ar fi vrut să știe...

– Am înțeles, rosti Catherine.

Se menținu inconfortabil de dreaptă și-și aminti când fusese ultima oară

(...) se gândi la un video pe care-l vizionase și care o arăta pe străbunica ei instalată confortabil în camera-inimă, în primii ani de existență ai Citadelei Țestoasei (...)

în fața Consiliului – atunci când Jason o anunțase că dorința ei pentru spațiu era neproductivă. Când o anunțaseră pe Johanna...

Johanna.

După o vreme, cuvintele bărbatului lunecară pe lângă ea ca apa pe sticlă, asigurări găunoase, condoleanțe fără suflet, iar ea stătu nemișcată, de parcă inima ii fusese smulsă din piept, înfrânându-și dorința de a plânge, de a vomita; ar fi vrut să se întoarcă în timp, să revină în săptămâna anterioară și la crenguțele de flori de cais pe care Jason i le dăruise cu un surâs timid, să inspire aroma puternică și ușor înțepătoare a prăjiturii cu lămâie pe care i-o gătise bărbatul, să-i vadă din nou chipul păstrat cu grijă inexpresiv pe când aștepta să vadă dacă-i plăcea, dorea să fie strânsă în brațele lui și să i se spună că va fi bine până la urmă, că totul va fi bine, că Johanna va fi bine.

– Le anunțăm și pe

celelalte prietene ale ei, spunea bărbatul, dar pentru că ați fost foarte apropiate...

– Am înțeles, repetă Catherine.

Bineînțeles că el nu pricepea ironia: acela fusese răspunsul pe care ea îl dăduse Consiliului – lui Jason – ultima dată.

Bărbatul întrerupsese legătura și ea rămase singură în living, încercând să-și alunge sentimentul care amenințase s-o copleșească, o senzație nu tocmai nefamiliară de dislocare în abdomen, conștiința faptului că locul ei nu era aici, printre galactici, că nu se afla aici în urma alegerii ei, dar nici nu putea pleca, înțelegerea că propria ei viață ar fi trebuit să fie mai mare, mai satisfăcătoare decât moartea aceasta lentă, milimetru cu milimetru, scriind texte pentru fluxurile de știri fără niciun fel de recunoaștere a contribuției proprii... că viața Johannei ar fi trebuit să fi fost mai plină...

Ecranul continua să pâlpâie. Oare un mesaj anterior din partea Consiliului, pe care ea nu-l observase? Dar de ce...

Bâjbâi prin întuneric și dădu comanda de recuperare a mesajului. Ecranul deveni pentru o clipă negru, în timp ce mesajul era dezarhivat, după care ea rămase se privind chipul Johannei.

Vreme de o secundă, o secundă dureroasă și în afara timpului, Catherine crezu cu ușurare că fusese o greșeală, că de fapt Johanna era în viață, după care înțelese că acesta nu era un apel, ci doar un mesaj de dincolo de mormânt.

(...) crenguțele de flori de cais pe care Jason i le dăruise cu un surâs timid, să inspire aroma puternică și ușor înțepătoare a prăjiturii cu lămâie pe care i-o gătise bărbatul (...)

Johanna era albă la față, atât de albă, încât Catherine dori s-o strângă în brațe, să-i spună vechea minciună că totul va fi bine, însă nu avea să-i mai spună cuvintele acelea nici acum, nici vreodată.

– Îmi pare rău, Catherine, rosti Johanna. Vocea îi tremura și cearcănele de sub ochi îi acopereau jumătate din chip, transformând-o într-un coșmar din filmele horror, o stafie, un suflet fără liniște, un spectru flămând după carne omenească. Nu pot s-o fac, nu mai pot. În Instituție încă era bine, dar acum s-a înrăutățit mult. Mă trezesc noaptea și mă simt bolnavă, ca și cum ar fi secătuit tot ce era bun în lume, ca și cum mâncarea n-ar mai avea gust, ca și cum am plutit ca o fantomă prin zilele mele, ca și cum întreaga mea viață n-ar mai avea niciun înțeles sau adevăr. Indiferent ce anume ne-au făcut memoriei în Instituție, acum se dezagregă. Mă sfâșie pe dinăuntru. Îmi pare rău, dar nu mai pot rezista. Trebuie... Își feri pentru o clipă ochii de la obiectivul videocamerei, apoi reveni spre Catherine. Trebuie să plec.

– Nu, șopti Catherine însă ea nu mai putea schimba nimic.

Ea nu mai putea face nimic.

– Tu ai fost mereu cea mai puternică dintre noi, zise Johanna. Te rog să nu uiți asta. Te rog, Catherine.

Apoi mesajul se întrerupse și liniștea se revărsă prin cameră, apăsătoare și insuportabilă, iar Catherine simți că-i venea să plângă, deși lacrimile îi secaseră.

– Catherine? rosti Jason somnoros din dormitor. E prea devreme ca să-ți verifici căsuța poștală...

Muncă. Dragoste. Lipsit de înțeles, zisese Johanna. Catherine se apropie de peretele-fereastră și se uită la orașul care se întindea sub ea: mărețul Prime, centrul Federației Galactice, cu clădirile învăluite în

lumini, cu arterele brăzdate de plutitoare în toate direcțiile, cu forma masivă a Parlamentului în centru, declarație mândră a faptului că Federația Galactică continua să controleze majoritatea galaxiei lor natale.

Erau prea multe lumini ca să poată vedea stelele, totuși le putea ghici locurile, le putea simți atracția, își mai putea aminti că una dintre ele era căminul ei.

O minciună, spusese Johanna. O creație pentru a ne ține pe noi aici.

– Catherine?

Jason se opri în spatele ei și o atinse cu mâna pe umăr, tandru în mod stângaci ca întotdeauna, ca în ziua aceea când se oferise să împartă cu ea un apartament, foindu-se de pe un picior pe altul și fără s-o privească.

– A murit Johanna. S-a sinucis.

Mai degrabă îl simți decât îl văzu încremenind, iar apoi, după câteva clipe, el spuse cu glas schimbat:

– Îmi pare foarte rău. Știu cât de mult a însemnat ea...

Glasul i se stinse și Jason amuți de asemenea, privind orașul de sub picioarele lor.

Exista o senzație... aceeași senzație pe care ea o avusese când se trezea în copilărie, sentimentul difuz că ceva nu era tocmai în regulă cu lumea, că umbrele ascundeau bărbați care priveau, care așteptau momentul potrivit ca s-o înhațe, că ea nu se găsea pe de-a întregul în propriul ei corp, că mâna lui Jason de pe umăr nu era decât atingerea unei fantome, că nici chiar dragostea lui nu era îndeajuns pentru a o apăra de toate. Că lumea se fractura în jurul ei, din nou și din nou... inspiră profund, sperând să risipească senzația aceea. Cu siguranță nu era nimic altceva decât durere, decât oboseală, totuși senzația nu voia să piară, ci o menținea în pragul greții.

– Ar fi trebuit să ne fi omorât, rosti ea. Ar fi fost mai blând.

– Să vă fi omorât?

Jason părea cu adevărat șocat.

– Când ne-ați luat de la părinții noștri.

Bărbatul tăcu o clipă apoi spuse:

– Noi nu omorâm. Ce crezi că suntem, monștri din basme care ucid și ard tot ce nu seamănă cu ei? Bineînțeles că nu suntem așa.

Jason nu mai suna acum nici nesigur, nici stângaci; părea ca și cum Catherine ar fi atins un izvor, ar fi răcâit o piele sub care existau doar reflexe primordiale.

– Ne-ați șters tuturor memoriile.

Ea nu făcu niciun efort pentru a-și ascunde amărăciunea din glas.

– Am fost siliți, clătină Jason din cap. Altfel, ei v-ar fi ucis. Știi asta.

– Cum pot avea încredere în tine?

Uită-te la Johanna, ar fi vrut ea să spună. Uită-te la mine. Cum poți spune c-a meritat?

– Catherine... Vocea bărbatului era obosită. Am mai discutat despre asta. Ați văzut videourile din trecut. Noi n-am venit ca să vă răpim copilăria sau copilăria oricui. Dar când sunteți lăsate... nemodificate... se întâmplă accidente. Neglijențe. Ca Johanna.

– Ca Johanna.

Glasul ei tremura acum, dar Jason nu se clinti, nu făcu nimic ca s-o aline sau s-o țină în brațe. Ea se întoarse în cele din urmă să-l privească în față și-l văzu transfigurat de lumină, de credință, cu ochii feriți și cu toți porii ființei sale îmbibați de convingerea absolută că avea dreptate, că ele o duceau bine și că o copilărie furată era un preț mic pe care să-l plătești pentru a fi galactic.

– Vă folosiți de orice. Vocea lui era înceată, domoală, de parcă ar fi explicat unui copil ce înseamnă viața, un scenariu pe care-l mai parcurseseră de multe ori în anii petrecuți împreună, revenind mereu la aceeași alegere enormă și

lipsită de orice scuză care fusese luată în numele lor. Foarfeci, cuțite, sticle sparte. Vă tăiați venele, vă spânzurați, luați supradoze... Noi a trebuit să... să vă blocăm memoria, să vă facem tabula rasa.

– „A trebuit."

Femeia tremura acum și Jason tot nu vedea. Ea tot nu-l putea face să vadă.

– Îți jur, Catherine. Era unicul mod.

Și ea știu, așa cum știuse mereu că el spunea adevărul, nu pentru că ar fi avut dreptate, ci pentru că Jason nu-și putea imagina în mod sincer un alt viitor pentru ele.

– Am înțeles, spuse Catherine. Greața și senzația de dislocare n-o părăseau – dezgust față de el, față de viața aceasta care o prinsese în cursă, față de tot ce devenise ea sau fusese împinsă să devină. Am înțeles.

– Tu crezi că mie-mi place? Glasul lui era încărcat de amărăciune. Crezi că mă face să dorm mai ușor noaptea? În fiecare zi detest alegerea aceea, deși n-am luat-o eu. În fiecare zi mă întreb dacă nu exista altceva ce să fi putut face Consiliul, altă soluție care să nu vă jefuiască de tot ceea ce ați fost.

– Nu chiar de tot, zise Catherine încet, cu grijă. Mai arătăm totuși ca Dai Viet.

Jason făcu o grimasă și păru tulburat.

– Ăsta-i corpul tău, Catherine. Bineînțeles că pe el nu ți l-ar fi furat.

Bineînțeles; și în mod brusc, văzând cât de stingherit era bărbatul, Catherine înțelese că ei ar fi putut schimba și asta, la fel de ușor pe cât îi alteraseră memoriile. I-ar fi putut face pielea mai deschisă și ochii mai puțin distinctivi, ar fi putut-o ajuta să se încadreze în societatea galactică. Dar n-o făcuseră. Dacă ar fi ținut toate firele în cele din urmă, Johanna ar fi spus: Nu vă atingeți de corpul meu, dar nu vă deranjează să-mi furați memoria?

Jason oftă și se întoarse către fereastră, privind strada.

– Nu, nu-i așa și-mi pare rău. Dar cum altfel am fi putut să vă păstrăm în viață?

– Poate că n-am vrut să rămânem în viață.

– Să nu mai zici asta, te rog. Vocea lui se schimbase, devenise tematoare, protectoare. Catherine, toți merită să trăiască și mai ales tu.

Poate că nu merit, gândi ea, însă Jason o luase în brațe și nu-i dădea drumul – ancora ei din apartament... din living, din viață.

– Tu nu ești Johanna, rosti el. Știi asta.

Ceamai puternică dintre noi, zisese Johanna. Ea nu se simțise puternică, ci fragilă și în derivă.

– Nu, încuviință în cele din urmă. Bineînțeles că nu.

– Haide, zise bărbatul. Haide să-ți fac o tizană. O să discutăm în bucătărie. Pari că ai avea nevoie de așa ceva.

– Nu. Și înălță capul, îi căută buzele pe întuneric și-i sorbi răsuflarea și căldura pentru a umple golul din ea. Nu de asta am nevoie.

– Ești sigură? Jason păru descumpănit, dulce, inocent și naiv, tot ceea ce o atrăsese la el. Nu ești în dispoziția...

– Șșș, zise ea și-i puse un deget pe buze, acolo unde-l sărutase. Șșș.

Mai târziu, după ce făcuseră dragoste, ea își lăsă capul pe brațul lui, îi ascultă bătăile lente ale inimii ca un cordon de salvare și se întrebă cât timp va fi în stare să țină pustietatea la distanță.

*

– Spre Prime, zise Cuc. Toate transmisiile de date sunt îndreptate spre Prime și provin de la aproape toate navele din triaj.

– Nu-nțeleg, rosti Lan Nhen.

Își conectase echipamentele la navă, mutând cu grijă consolele pe care nu le putea înțelege; nu îndrăznise să se apropie mai

mult de centru, unde tehnologia Outsideră se târâse peste locul unde odihnea străbătușa ei, acoperind Mintea și masa de conectori care o cupla la navă.

Pe unul dintre monitoare se activase un economizor de ecran: noaptea pe o planetă pe care Lan Nhen n-o putea recunoaște, dar era o Outsideră, judecând după plutitoarele elegante și roiurile de boți ajutoare, cu artere largi și impersonale plantate cu arbori ce erau prea înalți și prea perfecți pentru a fi altceva decât produsul multor ani de încrucișări.

– Ea nu-i aici, zise Cuc.

– Nu... Lan Nhen era pe punctul de a spune că nu înțelegea, după care o izbi adevărata importanță a cuvintelor verișoarei. Nu-i aici? Este vie, Cuc. Pot să văd nava, pot s-o aud în jurul meu.

– Da, da, răspunse Cuc ușor iritată, dar acelea sunt... echivalentul unor procese subconștiente, ca respirația în timpul somnului.

– Ea visează?

– Nu. Cuc făcu o pauză apoi rosti cu multă grijă: Cred că ea se află pe Prime, verișoaro. Datele emise seamănă cu procesele de gândire ale Minții, comprimate la o rată înaltă. Probabil că la capătul celălalt există ceva care le decomprimă și le trimite la... Uf, nu știu! Acolo unde cred ei că-i cuvenit.

(...) poți s-o adormi și apoi s-o trezești altundeva, pe o planetă nefamiliară și într-o cultură total străină, că o poți transplanta pur și simplu ca pe o floare (...)

Lan Nhen se abținu să-și recunoască din nou ignoranța și reveni la locul cunoscut.

– Pe Prime.

Ideea aceea era o enormitate... că poți să iei o Minte, o navă iubită cu propria ei familie, că poți s-o adormi și apoi s-o trezești altundeva, pe o planetă nefamiliară și într-o cultură total străină, că o poți transplanta pur și simplu ca pe o floare sau un copac...

– Ea este pe Prime.

– Într-un terminal sau ca sursă de putere pentru ceva, completă Cuc mohorâtă.

– De ce s-ar obosi ei s-o facă? întrebă Lan Nhen. Înseamnă o cheltuială enormă de energie doar pentru a mai căpăta un computer suplimentar.

– Arăt eu ca una care știe cum gândesc Outsiderii? Lan Nhen și-o putea închipui pe Cuc ridicând brațele în aer, cu gestul acela îndelung practicat. Verișoaro, eu îți spun doar ce cunosc.

Outsiderii – Federația Galactică a Planetelor Unite – erau oricum abia incomprehensibili. Erau descendenții unei flotile de exod care ajunsese la o galaxie izolată; rămași singuri și izolați vreme de decenii, ei se atacaseră reciproc în uriașe epurări etnice, înainte de a ieși de pe planetele natale și a deveni concurenți necruțători pentru resurse și planete locuibile.

– Bun. Perfect. Lan Nhen inspiră lent și se străduiși să se focalizeze asupra problemei curente. Mă poți ghida să întrerup transmisiunea radio?

Cucpufni.

– În locul tău, aș repara mai întâi nava.

Lan Nhen îngenunche lângă echipamente și privi un cablu care se curbase în jurul unui spin al navei.

– Bine, atunci să-începem cu lucrul pentru care am venit. Poți să vezi?

Tăcere, apoi o hologramă în mărime naturală a verișoarei pluti în fața ei; deși avatarul fusese realizat

doar din trăsături aproximative, stră-strămătușa izbutise să redea suficiente detalii, pentru ca oricine s-o poată recunoaște pe Cuc.

– Foarte drăgălaș, comentă Lan Nhen.

– Hahaha, zise Cuc. N-avem lățime de bandă pentru banalități, fiindcă a trebuit s-o păstrez pentru detaliile de la tine. Ridică un braț și arătă unul dintre ecranele cele mai îndepărtate din încăpere. Deconectează-l mai întâi pe ăla.

Era lent și dureros. Cuc indica și Lan Nhen verifica înainte să deconecteze și să treacă mai departe. În două rânduri își vârî degetele foarte aproape de un cablu și simți electricitatea pârâind mult prea aproape ca să se simtă liniștită.

Înaintară de la periferia camerei spre centru, abordând cel din urmă muntele de echipamente Outsidere. Primele încercări ale lui Cuc desprinseră un cablu care scoase un sunet amenințător; așteptară, dar nu se întâmplă nimic.

– Este posibil să fi pârlit ceva, spuse Lan Nhen.

– Ghinion. Nu mai avem timp de precauții, așa cum știi prea bine. A mai rămas... cel mult o jumătate de oră înainte de a fi activate și celelalte defensive. Cuc se mișcă iarăși, indicând alt terminal pătrățos. Ăsta dispare.

După ce terminară, Lan Nhen se retrase un pas ca să-și admire opera.

Camera-inimă revenise la fosta ei glorie: în locul echipamentelor Outsidere se vedeau proeminențele familiare și acele organice ascuțite ale locului de odihnă al Minții și puteau vedea Mintea însăși, stând confortabil în leagănul ei, învăluită în jurul comenzilor navei; fiecare dintre nenumăratele ei brațe strângea un rack de conectori, capul uriaș scânteia în lumină – o formă vag sferică acoperită de cabluri și vene lucioase. Arsura cauzată de atacul Outsider era clar vizibilă, o formă alungită, întunecată, pe muchia capului, care învinețise două vene; lovise de asemenea și un conector, arzându-l, astfel încât avea culoarea cernelii.

Lan Nhen expiră prelung și abia acum își dădu seama că-și ținuse respirația.

– A pârlit conectorul.

– Și i-a făcut ei o cicatrice, dar n-a ucis-o, încuviință Cuc. Exact cum ai spus tu.

– Da, dar...

Dar una era să rulezi simulări ale atacului, din nou și din nou, căpătând mereu aceeași prognoză, și cu totul altceva să vezi că simulările se menținеau corecte și că avariile erau reparabile.

– Ar trebui să ai în trusă alt rack de conectori, zise Cuc. O să te ghidez să-l montezi.

După ce termină, Lan Nhen se retrase din nou ca să-și privească strămătușa și simți, în mod ciudat, că i-ar fi violat intimitatea. Camera-inimă a unei Minți era refugiul ei, locul unde putea să deformeze realitatea după voie și să apară așa cum dorea. A-și vedea strămătușa sub forma aceasta, fără nicio schimbare sau prefăcătorie a aspectului, era... mai tulburător decât crezuse.

(...) Camera-inimă revenise la fosta ei glorie: în locul echipamentelor Outsidere se vedeau proeminențele familiare și acele organice ascuțite ale locului de odihnă al Minții (...)

– Și acum? o întrebă pe Cuc.

Chiar și în absența detaliilor, Lan Nhen știu că verișoara ei zâmbea.

– Acum ne rugăm strămoșilor ca întreruperea emisiei să fie suficientă ca s-o readucă aici.

*

Altă noapte pe Prime și Catherine se trezește

cu respirația întretăiată, în ghearele altui coșmar, imagini de lumini roșii și texte ce se derulează și o senzație de frig care-i cuprinde oasele, un frig atât de intens, încât crede că nu se va mai simți caldă niciodată, indiferent cu câte pături s-ar acoperi.

Johanna nu-i acolo; lângă ea doarme Jason, sforăind ușor, și pe ea o încearcă brusc greața, amintindu-și ce i-a spus bărbatul, cu câtă indiferență a vorbit despre blocarea memoriilor ei, despre asigurarea unui cămin, după ce i-l furase pe cel original. Ea așteaptă ca senzația să treacă, așteaptă să revină ca de obicei la vechea ei viață. Dar nu se întâmplă așa.

În loc de asta, se scoală din pat, merge la fereastră și stă acolo, uitându-se la Prime, arterele curate și largi, arborii perfecți, baletul plutitoarelor noaptea – nenumăratele dansuri ce alcătuiesc societatea care o restricționează din zori până în apus și după aceea; se întreabă ce ar fi spus Johanna, dar, desigur, Johanna nu va mai spune niciodată nimic. Johanna a plecat înainte, în beznă.

Sentimentul de greață din abdomen nu dispare, ci, dimpotrivă, se răspândește, până când tot corpul i se simte ca o cușcă; la început, ea crede că senzația este localizată în burtă, dar senzația suie, până ce și membrele i se simt prea grele și prea mici, până ce este un efort să-și miște orice parte. Ridică mâinile, luptându-se cu senzația de mișcare a unor apendice care nu-i aparține și-și urmărește contururile propriei fețe, căutând forme familiare, căutând orice care s-o ancoreze de realitate. Apăsarea se extinde, îi comprimă pieptul până ce abia mai poate respira, îi pârâie oasele și-i țintuiește picioarele de podea. Capul i se învârte, ca și cum ar fi pe punctul de a leșina, însă milostenia beznei nu sosește.

— Catherine, șoptește ea. Numele meu este Catherine...

Nechemat, alt nume îi suie pe buze. Mi Chau. Un nume pe care și l-a atribuit singură în graiul Viet, în fracțiunea de secundă înainte ca laserele s-o doboare, înainte ca ea să se afunde în întuneric: Mi Chau, prințesa care, fără să vrea, și-a trădat tatăl și poporul, și al cărei sânge s-a transformat în perlele de pe fundul mării. Ea gustă numele pe limbă și este singurul lucru care pare să-i mai aparțină.

Își amintește cea dintâi trezire pe Prime într-un corp străin, străduindu-se să respire, luptându-se să înțeleagă de ce era atât de mică, atât de departe de stelele ce o ghidaseră prin spațiu, își amintește cum mersese ca o stafie pe coridoarele Instituției, până când înțelesese ce-i făcuseră galacticii, și cum își tăiase venele în baie, cum privise sângele care îi băltea leneș la picioare și se gândise doar că va evada. Își amintește a doua trezire, a doua viață menită să uite, sub forma Catherinei.

Johanna.... Johanna nu supraviețuise celei de-a doua vieți și chiar acum o începe pe a treia, undeva în măruntaiele Instituției, o copilă cu piele întunecată care nu se deosebește prin nimic de alți copii cu piele întunecată, fără nicio amintire despre nimic, ci doar un vălmășag confuz...

Afară luminile nu s-au diminuat, dar există stele, agresive și străine, care plutesc deasupra lui Prime, în configurații ce par greșite, iar ea își amintește, pe neașteptate, cum se întindeau în jur, cum îi arătau drumul de la o planetă la alta, cum o înșfăca gerul spațiilor interstelare imediat ce pătrundea în ele pentru a călători mai rapid, la fel cum a prins-o acum, strecurându-i-se în oase, și-și amintește cât de mult mai mare, cât de mult mai

încăpătoare ar trebui să fie...

Stele peste tot și, suprapuse peste ele, chipurile a două femei Dai Viet, care o strigă, din nou și din nou. O strigă să se întoarcă în corpul care i-a aparținut dintotdeauna, în brațele familiei ei.

– Vino, vino, șoptesc femeile și glasurile lor sunt mai puternice decât orice alt zgomot, mai puternice decât respirația lui Jason din dormitor, mai puternice decât motoarele plutitoarelor sau decât mirosul vag de usturoi dinspre bucătărie. Vino, strămătușă!

Ea este mai mult decât acest corp, mai mult decât această viață limitată, gândurile i se lățesc, cuprinzând hangare și cabine pentru echipaj, și greutatea lichidă a modulelor din lansatoare; ea își reamintește reuniri de familie, generații de copii care-și pun mâinile pe coridoarele ei, își amintește atingerea pielii lor pe pereții ei de metal, sunetele râsetelor lor când se aleargă unul pe celălalt, flecăreala discretă a mamelor lor în camera-inimă, ținându-i tovărășie când începe Anul Nou și atingerea unei pensule pe fuzelajul ei, care desenează forma unei flori de cais, pentru noroc...

– Catherine? o strigă Jason din spate.

Ea se întoarce, cu un efort uriaș de voință, găsind, cumva, puterea de a-și păstra conștiința într-un corp micuț și ticsit cu atât de multe, alături de celălalt corp al ei, mai vast. Bărbatul stă cu o mână pe canatul ușii și o privește, palid la față, golit de culoare sub lumina stelelor.

– Îmi amintesc, murmură ea.

Brațele lui se întind, imploratoare.

– Catherine, te rog. Nu pleca.

Îi vrea binele, ea știe asta. Toate lucrurile pe care el i le-a ascuns, i le-a ascuns din dragoste, ca s-o țină în viață și fericită, ca s-o țină aproape, strâns, în ciuda tuturor celor ce ar fi trebuit să-i separe, și chiar acum gândul iubirii lui este un spin în inima ei, un ultim regret dăinuitor, mărunt și jalnic înaintea potopului memoriilor ei, dar nu complet nesemnificativ.

Acolo unde va pleca, ea nu va mai fi niciodată singură – nu în felul în care a fost cu Jason, când simțise că în toată lumea nu conta nimic altceva decât ea. Va avea o familie, un stol de copii și mătuși și unchi care o vor aștepta, totuși nimic care să semene cu intimitatea dulce și nepătată în care Jason și ea puteau împărtăși totul. Nu va avea alt iubit ca el, naiv și franc, și atât de teribil de sigur de ceea ce-și dorește și ceea ce-i gata să facă pentru a obține. În societatea Dai Viet nu au ce căuta oameni ca Jason, care nu-și cunosc locul, care nu știu cum să fie modești, cum să accepte eșecul sau cum să se plece înaintea pragmatismului. Acolo unde va pleca, ea nu va mai fi niciodată singură și totuși va fi teribil de singură.

– Te rog, spune Jason.

– Îmi pare rău, spune ea. O să mă-ntorc...

Este o promisiune pe care i-o face lui, pe care i-o face Johannei, care de acum n-o mai poate auzi și nici n-o mai poate recunoaște. Întreaga ei ființă se extinde, se subțiază ca apa azvârlită pe foc și, în acel ultim moment, ea se pomenește întinzându-se către Jason, încercând să-l atingă pentru ultima oară, să-i întrevadă pentru ultima oară chipul, în timp ce o inimă pe care n-o știa că o are se fărâmă.

– Catherine.

El îi șoptește numele, plângând, din nou și din nou, și ea duce numele acela, minciuna aceea care continuă să se agațe de ea cu amintirile ei dulci-amărui, când întreaga-i făptură se desface, zboară și se îndepărtează către stelele care așteaptă.

Premiul Nebula pentru nuvela – 2014

Traducerea: Mihai-Dan Pavelescu

CLONA-Mi-AȘ

DoruStoica

Și într-o marți se făcea vară. Uite-așa, brusc cum cade găina cloșcă. Nu prea aveam habar eu pe vremea aia ce înseamnă vara, dar vedeam că oprea la poartă camionul cu gamele de aluminiu, se descărca frumos în sălință tot calabalâcul și Mama Lina – să fi avut pe vremea aia vreo 50 de ani – începea să facă mâncare pentru clonăi.

Începea marțea și mai termina prin octombrie. Sunteți prea tineri ca să știți asta, dar pe vremea aia exista o chestie care se numea campanie agricolă de toamnă. Asta însemna că nici măcar președintele CAP-ului nu prea mai dădea pe acasă, ce nu dădea el nici în restul timpului că avea boală pe contabile și se ocupa de ele pe unde le prindea, dar în timpul campaniei chiar muncea. Asta începea vara și se mai termina dracu știe când, oricum știu că se făcea frig. Populația se muta la câmp, se recolta orzul, apoi grâul, apoi porumbul, legumele și tot așa, trăgeau tractoarele și combinele non-stop, dacă ar fi stat vreun extraterestru să se zgâiască peste parmalâcul navei în jos spre sat sigur ar fi fost tare nedumerit la vederea zecilor de licurici ezitanți și sforăitori care tot trăgeau dungi în sus și în jos pe tarlale. Toți hândrălăii de pe câmpuri trebuiau să mănânce și atunci cineva se gândise la Mama Lina. Mama Lina știa să facă mâncare – nu vă imaginați că făcea chateaubriand sau somon fume – știa însă de minune să împartă un pui în așa fel încât să ajungă la opt tractoriști, știa să tragă un sos prelung din două roșii coflecite și un cățel de usturoi și mai știa să nu ardă ceaunul pe fund atunci când gătea în curte. Eu eram pe vremea aia o gherlă de copil, nici dracu' nu mă băga în seamă, ăla micu' de merge cu Lina la tractoriști, așa îmi spuneau. Mama Lina mă mai punea uneori să bag lemne în foc, la cazan, era o minunăție să vezi cum bolborosește ceaunul pe pirostriile așezate în praful din fundul curții, nici la asta nu eram prea bun, aveam altă treabă, aprindeam un băț uscat de viță-de-vie la un capăt și mă holbam la el minute în șir, capătul bățului ardea cu vâlvătaie, se făcea un moț roșu, apoi se blegea, se înnegrea și cădea în praf, rămânea un ciot de tăciune pe care îl stingeam în ciorba din ceaun să fie mai gustoasă, apoi îl aruncam, luam alt băț, tot așa, până se făcea de unșpe și se auzea la poartă: hai Mamă Lino, gata mâncarea?

Venise Petre, lua-te-ar dracu' Petre, iar ai venit târziu, iar mă-njură ăia, țipa Mama Lina, dar deja o știam, avea pentru căruțaș o afecțiune veche, duioasă, Petre era cel mai glumeț din toată ferma, îi mai zicea de una de alta, de alea mai rușinoase, ea îl repezea, cu un dos de palmă îi tuflea basca peste o ureche, își trăgea basmaua pe frunte, o lega mai bine sub bărbie, apoi o dădea pe spate fix cât să îi rămână trei centimetri de păr cenușiu deasupra frunții, apoi ochii albaștri îi sclipeau scurt la unison cu dintele aurit dezvelit fugar într-un zâmbet de Mona Lisa în galoși. Petre se cufurea pe dumnealui de bucurie că nu mai e supărată coana mare, își îndrepta acoperișul, se opintea, cără bidoanele de aluminiu și cazărcile de tablă roșie, le urca în căruță, erau fierbinți, le înveleam cu pături, Mama Lina mă ajuta să urc, apoi se așeza pe scândură lângă Petre, eu îmi făceam un culcuș între cârpele cu care se înveleau caii după ploaie, mirosea a cal și a paie ude, a lucernă și a praf înmuiat mai

mirosea, copitele reluau o incantație veche de sute de ani, cu sonorități mai noi incantația aia, căci se inventase asfaltul, mergeau la pas caii ca să nu vărsăm ciorba și mai ales „feludoi", ăsta era cel mai important, după o vreme intram pe drum de țarină și totul se liniștea. Mai dă-le bice, Petre, zicea Mama Lina, Petre bombănea: dă-i dracu' de clonăi, lasă-i s-aștepte, și-așa mănâncă degeaba. Asta era concepția comună a noastră a tuturor, până și copiii aveau o ierarhie clară a valorilor când era vorba de ăștia, tuturor li se rupea de ei și cred că eu eram mai tembel pentru că eram singurul care îi privea cu adevărat.

✱

Nebunia începuse cu vreo doi ani înainte, când venise Georgeta lui Brănici de la oraș. Satul aproape o uitase, știau oamenii că Brănici avea o fată care studia la București, dar asta nu însemna nimic, când țuica îi zgândărea glanda mândriei și încerca să șoptească două vorbe despre ea la cârciumă ceilalți îl băteau afectuos peste umărul prăfuit al pufoaicei și îi spuneau, lasă bre, nu ne mai lua cu d-alea academice, ia d'aci o zeamă de prunus domestica. Brănici repezea țuica pe gâtlej și rânjea, râdeau și târtanii, știau oamenii că e fată la locul ei și e deșteaptă, că terminase școala, dar nu o lăsaseră ăia să plece în producție, ce dracu' să faci tu cu ditamai școala de biologie la cine știe ce fermă zootehnică, o ținuseră acolo peste program vreo cinci ani, cică studiase mazărea și nu mai știu ce la ouăle de popândău, ne treziserăm cu zvonul că urma să fie profesoară la școala din sat, dracu' știe cine trăsese sforile, bârfeau femeile că se încurcase cu un profesor mare de la București și ăla îi dăduse valea după ce se săturase de coțăială și de conversații intelectuale. Teoretic nu avea de ce să ne pese, dar în prima zi de școală a anului ne-am schimbat total optica atunci când pe poarta lui Brănici a ieșit o aia de ne-a ridicat părul pe ceafă și ne-a luat mințile pe tălpile cizmelor cu toc înalt. Avea eleganța unei fregate spaniole, a unei pagode din orașul interzis, o capodoperă arhitecturala cocoțată pe două catarge drepte și rotunde era, nu se grăbea, mergea împinsă de un vânt din pupă, al dracului de fericit trebuie să fi fost vântul ăla să îi sufle așa mereu în pupă, plutea cu pânza bluzei umflată și întinsă peste sâni către un tărâm nedescoperit încă, tânără, frumoasă și condescendentă. Îți venea să îi pui piedică și s-o prăvălești într-o baltă de noroi printre gâște atunci când o vedeai cum navighează așa imperial spre școală, asta doar așa, de contrast, s-o vezi și altfel decât mândră și uimitoare, avea ochelari cu rame negre care îi încadrau ochii limpezi, înclina ușor capul când întâlnea pe cineva și pletele se scuturau ușor, ca o coadă de cal prea leneș și nehotărât să alunge musca de-l chinuie, spunea bună ziua cu un glas cald și gutural, nu o spunea ca să te audă cum îi răspunzi, ci doar ca să savureze mușcătura de țipar electric pe care o aplica bărbaților fix la punctul sensibil, numai dezlipindu-și și lipind la loc buzele pline și roșii.

Eu o văzusem la școală, trebuie să recunosc că eram printre ăia care încercau să îi pună piedică, eram mai mic, nu prea aveam loc de ăi mari, dar mă îndesam și eu unde era ciurda mai densă, o pândeam când urca scările spre clasele de la etaj, aveam planuri criminale, dar ne muiam când întrezăream forma genunchilor ce bombau ușor fusta în drumul ascendent spre capătul scărilor, rămâneam pe trepte cu gura căscată sub briza unui parfum fin, în siajul ei, se spărgea vraja după ce dispărea și noi începeam să alergăm îmbrâncindune. Era o feerie să fii școlar pe vremea aia, cred că din cauza asta a și avut atâta succes programul de alfabetizare al personalului de la cooperativă, veneau toți tractoriștii și căruțașii să se alfabetizeze, noi stăteam cu toții pe la geamuri și râdeam

de ei cum repetau „Ana are mere", numai nea Călin nu înțelegea, Ana lui de acasă avea altceva, era tare greu cu noțiuni așa abstracte, de fapt de acolo a și început blestemăția cu Spințioate, venise și el la alfabetizare și dăduse nas in nas cu Georgeta în incinta școlii.

*

După o vreme, copitele cailor nu se mai auzeau deloc, soarele ardea din ce in ce mai tare și Mama Lina și Petre o blestemau pe Georgeta lui Brănici, de vreo doi ani subiectul preferat al satului. Căruța înainta pe câmp, prin mirişti. ne apropiam de locul stabilit, vedeam în depărtare cocoașele combinelor tremurând ca niște spinări de hipopotami în aerul cald, era ca intr-un safari. tractoarele alergau ca antilopele, mă zguduia căruța, aruncam un ochi la cazărci, strigam „mai încet că se varsă ciorba", caii șfichiuiau din cozi și, într-un târziu, ne opream lângă vreun utilaj. Începeau să se adune oamenii, primul venea președintele CAP-ului, hehe, râdea ca prostu', ia să vedem ce avem de mâncare, du-te dracu' umflatule, îmi venea să îi strig, îl uram pentru că el era vinovat pentru toate și pentru că era singurul care nu mă mângâia pe creștet când mă vedea cât sunt de pricăjit. Pleca cu un blid de fasole, președintele, apoi soseau și ceilalți, se adunau clonăii la umbra vreunei remorci, dar nu îndrăzneau să înainteze, veneau întâi tractoriștii adevărați, nea Florin, nea Călin, nea Spințioate al lui Răbdan, și pe ăsta îl uram, e bine mă fără Georgeta, îmi venea să îi strig, da' știu că l-ar fi durut la coccis. Mâncau fără grabă tractoriștii, stăteau pe câte un balot de paie și puneau castroanele pe alți baloți, când terminau ziceau săru' mâna tanti Lino, numai Florin nu zicea, că ăla era un

nesimțit de mare talent, se ridicau și plecau, era rândul clonăilor, hai mamă și voi, le zicea Mama Lina, se uitau unii la alții, apoi își făceau curaj. Primul venea de cele mai multe ori un Spințioate al lui Răbdan, mă rog, nu el, clonăul lui, dădea jos șapca de pe chelie și își făcea cruce. Tractoriștii tolăniți pe câte un balot se scobeau în dinți cu câte un pai și rădeau să moară. De ce îți faci cruce, bă? Știi tu ce e aia? Nu știa săracul, el știa doar să meargă cu tractorul și să mănânce. Băga lingura în ciorbă și începea să soarbă concentrat, i se încrețea fruntea de efort. Veneau și ceilalți, alde Florin, Călin, Tingirică... Mâncau privind în gol. E bună maică? întreba Mama Lina. Ei dădeau din cap. Nu știau să vorbească. Apăi fata aia mai bine vă învăța să vorbiți, maică, nu să vă mârliți. Eu mă făceam mic între doi baloți de paie, lângă Petre, mâncam și noi cu clonăii, nu ne era rușine, tot mâncarea aia era, ei transpirau și înfulecau grăbiți cu gândurile pradă unui nimic atotcuprinzător. Spre sfârșit venea președintele, haidi bă, ce dracu', nici acu' n-ați terminat? Se ridicau de pe baloții de paie și își căutau șepcile clonăii, ștergeau palmele mânjite de sos pe salopete și se duceau spre tractoarele lor. Îi urmăream cu privirea, doi de Spințioate Răbdan, Călini, Florini, mai mulți. Ne urcam în căruță și o luam spre casă, se întețea căldura și nimeni nu mai vorbea. Mama Lina se gândea la ale ei și mă mângâia pe păr: ești bine, mamă? Eu eram bine, n-aveam de ce să nu fiu.

*

Spințioate a' lu' Răbdan venise la alfabetizare într-o joi, nu prea știa el unde e clasa cu cei de peste 40 de ani, se luase după o femeie de serviciu să o întrebe ceva, dar aia avea treabă, nu se putea încurca cu informații din astea puerile, rămăsese omul cu căciula în mână lângă panoul de onoare, se holbase un pic la poze, urâți cu toții pe panou, dăduse să plece Spințioate și la capătul holului se întâlnise cu Georgeta, că hăr, că mâr, pe cine căutați, se băgase femeia în sufletul lui ca șarpele în cuibarul de prepeliță. Spințioate neam, pe vremea aia era în putere, avea gâtul gros și purta maieuri albe direct pe sub salopetă, chelise puțin, dar compensa timid cu părul crescut din nări și din urechi, avea ochi tulburi, dar nu de la băutură, ci doar de la dilemele zilnice pe care i le scotea în cale meseria de tractorist, rămăsese cam prost la vederea fetei. Mai văzuse el fregate din astea, dar nu chiar așa decorative, îi pocniseră un pic tâmplele, se opintise să spună vreo două cuvinte mai complicate, auzite pe la televizor, apoi abandonase lupta, dăduse un damf de țuică drept spre zâmbetul de bioloagă și fugise pe hol cu salopeta fluturând ca rochia Antigonei lui Sofocle. Georgeta îl petrecuse amuzată cu privirea, savurând victoria indubitabilă asupra testosteronului de tractorist, așa începuse l'affaire. Spințioate era deja otravit, începuse să se cam spele, pusese gând rău părului din nas, dar nu se îndura să facă încă mișcarea supremă, întârzia mereu la cursuri, doar-doar o da peste năluca iar, din întâmplare și, ca să vezi drăcie, iarăși se întâlneau. Azi așa, mâine așa, aflase nevasta omului că al ei mergea la școală cam prea des și că îl trage inima să navigheze pe corabie străină, îl aștepta în ușă cu ochii la măturoi, pusese mâinile în șolduri și îl luase la ocări. Spințioate nu negase, ajustase doar croșeul său îndelung exersat cât să îi umfle doar ochiul stâng, nu și pe dreptul. Pasă-mi-te se simțea el vinovat cu ceva și simțul dreptății nu îl lăsa să oropsească excesiv un suflet nevinovat, du-te d'aci nebuno, îi zisese el privind-o cum zăcea mototolită în pragul ușii cu mâna la falcă, tu nu înțelegi că mă trimite partidu' la alfabetizare, și plecase la cârciumă. Georgeta știa săraca ce fel de om e tractoristul entuziast care începuse să îi lase înfipte în gard bilețele de amor scrise cu litere

strâmbe de copil preşcolar, îi cam plăcea ardoarea lui nevinovată şi aprecia eleganţa mersului apăsat în cizme de cauciuc, dar mai tare ca orice se temea de gura satului şi de ciufuleala nevestelor, aşa că se retrăsese în laboratorul de biologie al şcolii pradă unor dileme existenţiale, studia mereu, dracu' ştie ce, pentru că pe la noi de când belise Şandru ţestoasa cu două capete din heleşteul bisericii şi îi făcuseră o disecţie de pomină la beţie, cu lăutari, pe tejgheaua cârc'iumii nu prea mai rămăseseră chestii serioase de studiat. O vedeai venind numai seara de la şcoală, becul din laborator ardea continuu, dar nimeni nu ştia ce face ea acolo. Spinţioate nu se lăsa, o fluiera pe la porţi după lăsarea întunericului, îi arunca cu nuci în geamuri, fata nici ea nu se lăsa dusă, plângea pe întuneric de necaz şi umilinţă, dar nu dădea niciun semn, în fine, la vreo lună ieşise zvonul că o femeie de serviciu fusese cât pe ce să crape de sperietură când ar fi dat peste Răbdan într-un dulap cu becuri din laboratorul de biologie de la şcoală. Ziua în amiaza mare, nesimţitul! Femeia urlase şi fugise de nebună la miliţian, lăsând în urmă găleata de lături şi un Răbdan impasibil. Scandal mare, oameni alergând cu hârtii în mâini pe culoarele primăriei, şedinţă de partid cu convocarea vinovaţilor, adulterul gol-goluţ, însângerat şi cărnuit trântit pe masă la vedere spre oroarea satului, Georgeta palidă şi mută ca un peşte. Spinţioate nu şi nu, că el fusese la praşilă toată săptămâna în tarlaua doi-şpe, tocmai la linia ferată, că are foile de parcus semnate şi una, şi alta, aşa era nenică, nevinovat omul! Au luat-o la puricat pe măturătoare, ce ai băut femeie?! să mă trăsnească maică, io nu mă ating, nici ţuica de anul ăsta nu am terminat-o, Răbdan era, măiculiţă! cu maieu' pă dos şi fără nădragi era, să mă trăsnească dacă mint! C-o fi, c-o păţi, într-un târziu, pusă de faţă cu toată conducerea de partid a satului şi cu Popa Stinsu care o punea să jure pe crucifix, Georgeta a mărturisit: că era şi ea singură, că e greu, că nimeni nu are curaj să îi zică o vorbă bună, că n-a vrut să facă niciun rău, dar că se apucase de clonat, să aibă şi ea un om numai al ei. Le-a povestit pe îndelete că pe acolo, pe la facultăţi, făcuse oficial blestemăţii din astea cu oi şi cu vaci de prăsilă şi că aici acasă se gândise că la beţivani de ce să nu meargă?! Păi bine, măi femeie, altu' nu găseai? râsese preşedintele CAP-ului, dându-şi una peste ceafă, hai să vedem şi noi animalu'. L-au găsit în dulap scobindu-se în buric cu mare interes, l-au adus, era săracul speriat ca un pui de găină rătăcit printre curci. L-au luat cu binişorul, au vrut să îl momească cu o cană de tescovină, el nimic. Stătea cu gura deschisă şi nu zicea nici pâs. Spinţioate să-l bată, să-l omoare, ăilalţi nu şi nu, că e o mare realizare a satului, dar ce să facem cu el, că înapoi in dulap nu poţi să-l mai bagi, s-a oferit preşedintele să-l ia la el şi să îl înveţe să ducă trai cinstit şi cu frica lui Dumnezeu. Îl luase şi îl făcuse băiat în curte, făcea de toate clonaul săracul, totul era să îl înveţi cu binişorul şi să îi dai să manânce.

*

La vreo două luni s-a mai convocat o şedinţă, au invitat-o şi pe Georgeta, a venit plânsă, dar la fel de maiestuoasă, preşedintele a luat cuvântul, le-a explicat cu frumosul tuturor că Spinţioate-clonăul e un element de valoare, muncitor şi modest, că se apropie campania agricolă şi să pună dracu' mână de la mână să mai facă nişte clone, că el nu poate să îndeplinească planul. Bucurie mare, unanimitate de voturi, şeful de la zootehnică, nu că şi el vrea unu'- doi şi tot aşa fiecare. Georgeta s-a apucat serios de lucru, se umpluse de cearcăne şi de clonăi, îi scotea din dulap şi îi preda la ceape cu proces-verbal, preşedintele s-a ocupat de ei, i-a culcat in saivan, i-a învăţat să lucreze pe tractor, pe combină, i-a mai scos în lume, i-a dus la film

la oraș, dar mai cu fereală să nu se afle la raion, oamenii din sat se învățaseră cu ei, mai găseau dimineața câte unul rătăcit prin grădini, fugit numai în chiloți, plin de zgârieturi și roșu la bot de la măcești mâncate peste noapte – aveau boală la măcește clonăii, nu-i mai opreai când scăpau în câte o tufă –, îl luau de mână oamenii și îl duceau la CAP, mai împrumutau câte unul de la președinte ca să-i ajute prin gospodărie. Popa Stinsu voia și el un gropar mai de nădejde, tot așa fiecare, te împiedicai de ei la tot pasul, umblau aiurea pe străzi, era o devălmășie de nu se mai înțelegea om cu om, cine știe la ce s-ar fi ajuns dacă se continua. Noroc într-o zi că Georgeta abandonase știința și fugise cu Cristache ăl' de punea tablă pe biserici și picta icoane pe la mănăstirile de maici, pasă-mi-te fata dăduse știința pe obscurantism, lăsând satul într-o deplină beznă intelectuală pe problematica clonărilor, o căutase președintele, nici vorbă să mai dea de ea, se zvonise că fugise din țară, undeva prin Austria, s-au consolat cu ideea că trebuie să aibă grijă de clonăii pe care îi au, că alții nu mai are cine să le facă și și-au văzut de treabă în liniște.

*

Pe la vreo 90 de ani, Mama-Lina se hotărâse să gătească pentru îngeri, încuiase găinile, stinsese becurile și o luase frumos pe lângă motul clopotniței drept spre grădina raiului, murise în somn ca orice om bun și drept. Mă sunaseră ai mei, a murit Lina, mă, nu vii și tu la-ngropăciune? Pe vremea aia mă înghițise orașul și pe mine, o viață străină mă trântise in praf și se așezase cu curul pe mine lăsându-mă să mă zbat, mă ținuse departe bestia, venisem la înmormântare intr-o vineri, era toamnă și copacii făceau glume aruncând cu frunze galbene în jos spre cortegiu, țintind spre coșul de colivă, sufla un vântișcel cald fluturând colțurile basmalelor negre de sintetic, nu mai eram pricăjit, mă umflasem de trai bun, îmi răsărea căpățâna dintr-o mare de babe și moși piperniciți, mă uitam în jur și nu mai recunoșteam pe nimeni, se duseseră ăia pe care îi știam, doar câte o scăfârlie a unuia imi aducea aminte de tată-său. Popa nu mai era Stinsu, era altul, cânta de zor pe la răscruci, dascălul îi răspundea silitor, babele mai vioaie imi fuseseră colege de clasă, descopeream cu uimire sub broboade fetițele pe care le înțepam cu creionul prin recreații, căruța ce ducea moarta miera cunoscută, un nepot al lui Petre, ăsta se dusese și el, de mult, dar căruța îi supraviețuise, aproape de biserică mă uitasem în urmă, ultimii din mulțime mă priveau peste basmale cu ochi umezi, mă fulgerase amintirea lor, Spințioate Răbdan, Călin, Florin, ăștia nu muriseră? Păi nu, că ăia-s clonăii, mă asigurase cineva. Aaa, ei... spusesem eu. Greșise rău Georgeta, o fleșcăise pe la adeneu cred, mergeau cu toții in rând cu lumea și își făceau cruci la Doamne Miluiește, la fel de tineri cum mi-i aminteam, cum dracu' să lași tu prostănacii să trăiască așa aiurea pe pământ, femeie nesăbuită? M-am uitat după ea, dar nu era, mai bine, preferam să mi-o amintesc tânără, navigând prin praful amiezii și, oricum, dacă mă forțam un pic, îmi făceam una nouă numai pentru mine, încă mai păstram într-un pliculeț de hârtie ingălbenită unghia pe care și-o rupsese la școală într-una din ultimele ore, nu asta era problema. Mergeam in cortegiu și mă intrebam dacă mai are vreun rost să-ți amintești atâtea. Alzhaimeru' să trăiască, lumea aia nu mai era, se dusese la vale odată cu mileniul doi, rămăsesem eu singurul care răscolea cu gândul printre verile alea de demult, doar eu, poate și clonăii, dar n-aș putea să jur, ei doar veneau agale din vremea aia și se duceau tot înainte către viitor, da-s sigur că-i durea în...

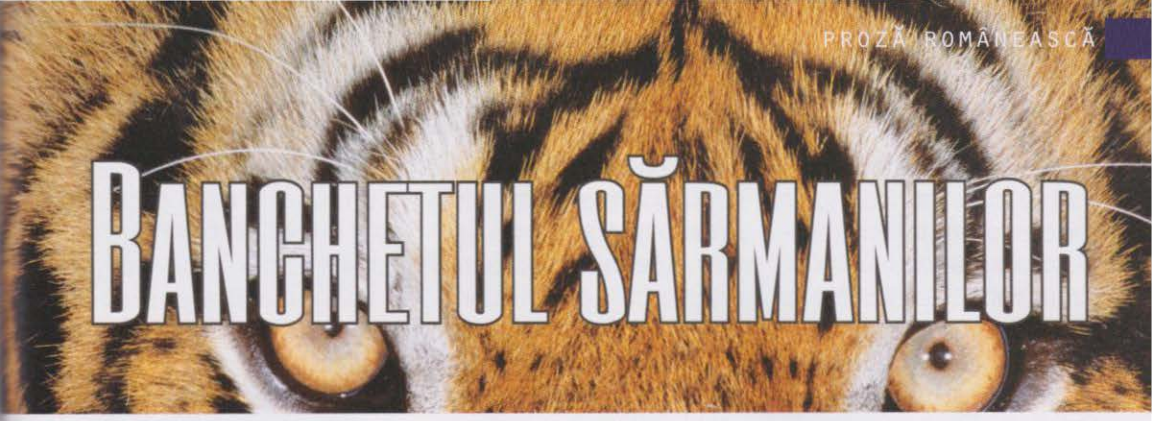

BANCHETUL SĂRMANILOR

Viorel Pîrligras

Acesta e Banchetul. Din primele clipe nu observați mare lucru; privirile vă rămân agățate de masa enormă și bogată. Vă impresionează mai ales multitudinea felurilor de mâncare, culorile, formele și mărimile lor deosebite. Mesenii îi zăriți ca prin ceață, ca pe o mișcare ce dă sens existenței Banchetului, vedeți mâinile ce se înfig hulpave în cărnuri, fructe, prăjituri, cupele strălucitoare dansând cuprinse de degete nervoase, admirați construcții comestibile fărâmițându-se. Priviți însă fețele celor ce petrec! Ce remarcați? Sunteți suprinși?

*

Freez Bat are un moment de ezitare înainte de a pătrunde în sectorul animalelor. Privește mai întâi ecranul situat deasupra ușii. Tigrii sunt vioi, Pasian se joacă cu ei. E cel mai tânăr dintre servanții navei și îi iubește mult. Fără îndoială, sunt motivele pentru care a fost desemnat să se ocupe de aceștia. Freez Bat se apropie de ușă, membrana care o acoperă devine transparentă, reproducând scena de pe ecranul superior, apoi dispare în contact cu trupul lui pentru a se reînființa după ce acesta pătrunde în sector. Tigrii îl observă primii și își domolesc joaca.

– Noroc, Bat, spune Pasian.

– Noroc, vine, stereotip, răspunsul.

– Ai terminat cartul?

– Mda...

Se apropie de grup. E crispat, nu se simte în largul său. Vigaar, cel mai mare tigru, îl privește fix de lângă Pasian.

– Noroc, Bat.

– Noroc, Vigaar.

Mimează saluturi către ceilalți tigri. Îl privesc toți, inexpresivi și imobili. Doar cozile li se mișcă, fără vreo logică aparentă.

– Căpitanul a lăsat vorbă tigrilor să treci pe la el când ieși din cart, spune Pasian mângâind blana mătăsoasă a lui Vigaar.

– Da, Bat. Vrea să-ți vorbească. A spus să treci pe la el imediat ce ieși din cart.

– Bine, Vigaar, mulțumesc.

Simte o ușurare că trebuie să părăsească sectorul,

– Bat.

Se întoarce și-l privește întrebător pe tigru.

– S-a întâmplat ceva, Bat? Am impresia că ne ascundeți ceva.

– Nu, mormăie el, trebuie să fie vorba de Banchet. Pentru voi el trebuie să rămână încă o surpriză.

Străbate repede două sectoare și ajunge la căpitan, un colos bine legat, cu fața plină de cicatrici. De mult timp, Freez Bat îl bănuie un fost gladiator din Noile Arene. Căpitanul privește concentrat ecranul de deasupra ușii sectorului medical. Aude pașii lui Bat, dar nu se-ntoarce.

– E al cincelea în 48 de ore.

Freez Bat privește și el ecranul. Pe masa de studiu zace un om în costum alb. Capul îi e aproape uniform, reliefurile feței au dispărut, ochi, nas, gură s-au lipit și pielea s-a netezit peste ele.

– Doctorul? întreabă Bat îngrețoșat.

– Da, răspunde căpitanul privind munca inutilă pe care o depun tentaculele vii ale analizatoarelor de tratament. Ştie că doctorul nu mai poate fi salvat.

– Bat, uite ce-i: trebuie să le vorbeşti animalelor.

– „Tigrilor", corectează el.

– Tigrilor, dacă vrei, nu mai contează acum litera regulamentului.

– De ce eu, căpitane?

– Fiindcă noi am mai rămas, Bat. Şi fiindcă cineva trebuie s-o facă. Chiar acum, Bat.

Mai priveşte câteva clipe spasmele omului fără chip din sectorul medical, apoi dispare prin membrana uşii spre sectorul de veghe. Freez Bat ciuguleşte un pumn de tablete nutritive, inhalează un cartuş calmant şi îşi târăşte anevoie paşii spre animale. Nu-i face deloc plăcere să dea ochii cu ele, mai ales când trebuie să convingă de contrariu. Le găseşte singure – Pasian e plecat – se aşază lângă Vigaar, îi simte privirea arzătoare, simte privirile tuturor tigrilor şi răbufneşte:

– Uite, Vigaar, vreau să vă spun câteva cuvinte. Căpitanul e îngrijorat pentru voi. Ştiţi că misiunea noastră vă are în vedere pe voi, voi sunteţi cei care trebuie să ajungeţi pe Procyon 4. Şi nu oricum. Vii şi nevătămaţi. Înţelegi, Vigaar? Terra noastră e pe moarte şi nimic nu o mai poate salva. Prostia şi orgoliul au distrus-o definitiv. Voi sunteţi singurii care puteţi supravieţui pe Procyon 4 şi omenirea are încredere în voi să duceţi mai departe geniul şi căldura umană.

Fălcile tigrului se dezvelesc într-un rânjet sau poate într-un mârâit înnăbuşit, Freez Bat nu poate şti.

– Ce e cu oamenii, Bat? Nu ne spuneţi nimic. Nu inspirăm încredere?

– Greşeşti, Vigaar. Uiţi că drumul către sala de supraveghere trece prin sectorul vostru. Carturile se schimbă sub ochii voştri, aveţi acces în toată nava, nu vi s-a ascuns nimic din programul rutei. Acum, că suntem aproape de capătul drumului...

– Oamenii, Bat, oamenii... Spune-ne ce se întâmplă cuei.

– Nimic serios – Freez Bat înghite în gol –, o maladie trecătoare. Probabil din cauza comprimatelor.

Îşi muşcă limba. Îşi dă seama că a spus o tampenie acum, la urmă. Speră că tigrii nu vor sesiza aluzia la carnea lor zilnică. Vigaar toarce liniştit, continuând să-l privească fix.

– Asta nu înseamnă, încearcă Bat să continue discuţia, că mâine nu se va ţine Banchetul de sfârşit. Vom serba reuşita misiunii cu toţii.

Tigrii se privesc între ei. Calmantul îl ajută pe Bat să treacă de momentul penibil.

– Spune, Bat, dar sincer, se pare că nu prea ne agreezi.

Aşteaptă toţi un răspuns. Cozile au încetat să li se mişte.

– Ştii ce se întâmplă, Vigaar? Nu mai sunt nici tânăr şi nu am fost niciodată foarte apropiat de... animale.

Îşi dă curaj şi continuă:

– Da, de animale. Bine, nu e cazul vostru, voi deja nu mai sunteţi animale, dar... N-am de ales. Îmi achit datoria de servant şi atât. Asta-i.

Prin ochii tigrilor trece o lucire de simpatie.

– Tu ce ai pe conştiinţă, Bat? N-ai fost îmbarcat de bunăvoie, nu-i aşa?

Freez Bat tresare.

– Ce ştiţi despre mine? ridică el glasul.

Tigrii îl simt speriat. Mustăţile li se zbârlesc, cozile încep din nou să danseze pe ritmuri misterioase.

– Nimic, Bat. Se pare că sunteţi mai mulţi cu cazier pe nava asta. Ştii că Pasian şi-a omorât părinţii?

Freez Bat respiră greu şi se ridică în picioare. Iese agitat din sector şi-l caută pe căpitan. Rătăceşte mult timp prin navă până dă de el.

– Ce înseamnă bâlciul ăsta? îl întreabă apucându-l

de guler. Ştiai că Pasian şi-a omorât părinţii? Ce e asta, o navă disciplinară? Tu! Tu vii din Noile Arene, nu? Aşa-i? AŞA-I?

– Da. Calmează-te.

Privirea rece a căpitanului îl domoleşte. Privirea mercenarilor cu sute de victime la activ, a celor ce sfârşesc în Noile Arene sub privirile satisfăcute ale publicului.

– Şi boala asta tâmpită face parte din scenariu? Unde-i doctorul? întreabă Freez Bat, după ce formează codul sectorului medical şi priveşte pe ecran camera goală.

– A dispărut. Ca şi ceilalţi. Se pare c-am rămas doar noi trei şi „tigrii".

Căpitanul zâmbeşte amar. Bat formează codul cabinei lui Pasian şi se trage înapoi îngrozit. Ecranul dezvăluie faţa tânărului cu buzele, nasul şi ochii lipiţi. Un chip ce tinde să şteargă.

– E adevărat că ţi-ai ucis părinţii? Pasian, e adevărat: ţi-ai ucis părinţii? urlă Bat, dar omul fără chipnu-i mai poate răspunde, face nişte gesturi neclare şi lenеşe.

Îl lasă pe căpitan şi năvăleşte în sectorul informaţional. Sparge două module, provoacă un scurtcircuit, curenţii de inducţie eliberează uşacasetelor şi Freez Bat scoate din Comp-ul central banda cu datele echipajului. O introduce nervos în monitor şi citeşte pe ecranul mov: „... Akoor Lav – secund, condamnare la moarte pentru politică extracolonială, comutat pedeapsa in misiunea Procyon 4... A. Pasian – servant 3, condamnare pe viaţă pentru dublă omucidere a tutorilor legali, comutat pedeapsa în misiunea Procyon 4... Freez Bat – servant 2, condamnare pe viaţă pentru...". Opreşte monitorul şi îşi freacă tâmplele încet. Se linişteşte şi continuă apoi trecerea în revistă, pe larg, a întregului echipaj. Studiază atent datele fiecăruia.

Părăseşte târziu sectorul. Aşa cum se aştepta, Pasian dispăruse. Îl supraveghează în schimb pe căpitan, e decis să aştepte toată noaptea dacă e nevoie, dar nu, iată-l că personajului i se lipesc buzele, ochii şi nasul, ecranul n-o arată prea clar, dar Freez Bat urmăreşte cu dezgust ştergerea chipului de pe faţa şefului; pielea se netezeşte şi orice urmă de personalitate, chiar şi cicatricele dispar, căpitanul e acum un om fără chip şi nume, dar mai e oare un om? Mai e oare un om acela care ştie ce-l aşteaptă, care stă cu mâinile în sân aşteptându-şi soarta impusă de alţii, acela care îşi pierde personalitatea cu mult înaintea ştergerii chipului, ştergere care definitivează lucrarea – „Finit coronat opus"? FreezBat se gândeşte la toate astea şi nu mai are nevoie să-l urmărească pe căpitan când acesta se scoală şi pleacă, ştie unde se duce, ştie unde s-au dus toţi, înţelege şi se cutremură.

Dimineaţa zilei Banchetului îl prinde pe Freez Bat gândindu-se la trecut, la viitor, la oameni şi tigri, la destinul vieţii, la semnificaţia morţii şi iată-l că se îndreaptă spre sectorul animalelor, decis că Banchetul va avea totuşi loc astăzi şi când ajunge în dreptul uşii ce-l separă de continuatorii umanităţii are deja ochii, nasul şi buzele lipite. Şi tigrii îl aşteaptă.

✽

... Aţi observat că niciun cuvânt nu se înalţă din rândul mesenilor, niciun râset, niciun chiot, nicio glumă, nimic? Niciun sunet. Aţi observat că ochii nu le sclipesc reflectând luciriile băuturilor? Aţi observat că nările nu li se înfioară sub asaltul aromelor? Da, mesenii aceia nu au chip. Feţele le sunt plate, ca netezite de un burete uriaş, mai uriaş decât omenirea. Mimează în schimb un ospăţ lacom, îndestulător, şi-l mimează bine, observaţi? Şi poate că aţi remarcat, în spatele lor, şi fiarele acelea care îşi aşteaptă răbdătoare şi sigure rândul! Le vedeţi? Sau au început să vi se lipească ochii, buzele...

GLOANȚE VII

Irving T. Creve

Dezasigură, armează, ia linia de ochire, trage aer în piept, foc!...
Pac... Pac... Pac... Pac... Pac... Șapte focuri și încă un posibil megalodred fertilizat.

Arma se încinsese. Din ea ieșeau dâre fine de fum.

Gorg stătea atârnat în corzi, la jumătate de metru față de țintă – un pătrat marcat cu spray pe un perete oarecare, la cinci kilometri în interiorul Orașului Încremenit. Afurisitul stătea acolo intenționat. *Să capăt încredere în propriile mele abilități*, zicea el. În condițiile astea nu aveam decât trei opțiuni: fie să trag aiurea, fie să nimeresc pătratul roșu, fie să-i împrăștii creierii pe o rază de câțiva centimetri. De la o asemenea distanță oricând putea interveni ceva neprevăzut, însă lui nu părea să-i pese prea mult. Îmi zicea că are încredere în instinctul meu... Pe Terra aș fi perceput asta ca pe un compliment, aici însă gestul lui nu era deloc reconfortant. Instinctele mele nu erau adaptate pentru acest mediu.

În afara antrenamentului, cele trei opțiuni ar fi fost: echivalentul unui megalodred turbat, care prin câteva zgâlțâieli ar fi distrus sute de culturi de lapto-cristale, un megalodred fertilizat dacă aș fi nimerit ținta sau... un megalodred mort. Nimeni nu dorea moartea unui organism gigant, consecințele ar fi căpătat proporții planetare.

I-am văzut fățăul prin lunetă. Gorg rânjea la mine, ceea ce însemna că era timpul să mă mut la al doilea punct de tragere.

Mi-am împachetat arma (un *Barrett M82A1* de care eram tare mândru) și am pornit la drum. Pe Terra arma era o vechitură folosită mai ales în secolul al XXI-lea, dar cu câteva îmbunătățiri și ajustări la gravitația și atmosfera lui YO, pușca semi-automată devenise cea mai ieftină soluție la problema megalodrezilor.

Micro-stația îmi zumzăi lângă timpan.

– Te ascult Gorg!

– Nouă din zece. Pe unu' l-ai tras la cin'spe centimetri de marginea țintei.

– Mda... O rafală de vânt.

Imediat mi-a trimis pe ecranul măștii imaginile filmate de propria dronă. M-a bufnit râsul instantaneu. Reușise să le editeze în așa fel încât unghiul de filmare îl arăta pe el în

prim plan, apoi în dreapta, cum zburau în *slow motion* bucățile de rocă desprinse din țintă. Pe fundal se auzea o veche melodie de pe Pământ, una foarte ritmată. Gorg reușise să-și sincronizeze perfect mișcările cu rafala de gloanțe și bass-ul melodiei într-un dans pe care numai el era în stare să-l facă... Asta până la glonțul rătăcit care mușcase din perete în direcția lui și care-l făcuse să-și schimbe pentru o clipă expresia tâmpă a feței într-una care arăta surprinderea. O accentuă la final prin câteva cadre-uri mărite...

– Mi-ai stricat show-ul, îmi reproșă Gorg râzând. Următoarea țintă e ascunsă la trei kilometri de asta. Ai coordonatele aproximative pe hartă. Ne vedem acolo. Dă-mi un semn când o găsești.

– În ordine... Recepționat!...

Ascundeam, pe rând, unul de altul țintele pentru antrenament în Orașul Încremenit. La o distanță de câțiva kilometri – dar nu mai mult de cinci – de centrul său erau marcate puncte speciale de tragere, tot acest aranjament având rolul de a simula cât mai aproape de realitate proporțiile unui megalodred.

Îi spuneam Orașul Încremenit după siluetele pietrificate ale foștilor coloniști. YO fusese cândva teatrul de război a două specii de uriași, care pornind de la câteva culturi de lapto-cristale au reușit să se anihileze reciproc. În urma lor au rămas megalodrezii, mai multe orașe pietrificate după ultimului atac venit din spațiu și încă alte câteva ciudățenii. Per ansamblu, o imagine dezolantă, care îmi amintea de rămășitele umane din Pompei lăsate în urmă de erupția Vezuviului sau, mai apoi, de oamenii surprinși în apropierea lui Yellowstone Caldera.

Atmosfera de pe YO era ușor inflamabilă, așa că nici vorbă de propulsie standard. Tot în picioare și în mâini era baza. Mi-am strâns bine chingile harnașamentului, traseul părea mai dificil decât anteriorul. Oxigenul îmi ajungea cât să-mi termin treaba. O capsulă de rezervă care convertește aerul toxic de pe YO în unul respirabil se încarcă destul de greu. Ceasul mă anunța la fiecare cinci minute cum se scurgea timpul.

Prima serie de focuri afecta sistemul nervos rudimentar al megalodrezilor, a doua asigura fertilizarea, iar a treia administra antiparalizantul. Fiecare rundă se realiza folosind gloanțe cu încărcătură diferită, iar trecerea de la o etapă la alta era condiționată de timp. Câteva secunde în minus – munceai degeaba. Câteva secunde în plus – antiparalizantului nu-și mai făcea efectul și lucrurile se complicau.

*

YO, pe numele său întreg Yonopeticalorum Omnium era una dintre planetele date în concesiune terranilor de către Alianța Celor Trei Stele pentru

o perioadă de zece mii de ani. Cei de la Centru vedeau în asta o mișcare tactică prin care Terra își consolida locul în Alianță, muritorii de rând însă o percepeau ca pe o belea care trebuia cumva rezolvată.

După ultima rundă de exerciții se lăsase seara. A doua zi o luam de la capăt și aveam să o tot ținem așa până ce YO ajungea să ne intre în reflex. M-am adăpostit într-una din clădirile de la periferie. Chiar și cea mai mică dintre ele părea o catedrală în comparație cu dimensiunile unui om. Urma să-mi petrec noaptea acolo, așa că mi-am montat o bulă de aer. Gorg făcea la fel, undeva în inima orașului.

Bulele de aer erau singurele noastre oaze de relaxare. Consumau ceva energie, dar merita, întrucât în ele renunțai la mască, la harnașament, la griji, la tot. Când venea vorba de conduită într-o bulă de aer, Gorg era foarte libertin. Mi-l și imaginam cum stătea gol pușcă sub privirile înghețate ale uriașilor, cu privirea pierdută în cerul înstelat, în timp ce pufăia dintr-un bețigaș narcotic. Făcea deseori asta, iar eu știam că nu la stele privea el, ci își retrăia, cu ochii deschiși, trecutul. Amintiri aduse la suprafață, extrase din subconștient de efectul halucinogen al drogurilor pe care și le crea singur.

Micro-stația îmi zumzăi din nou lângă timpan.

– Știi ce mi-a trecut prin minte acum câteva clipe? mă abordă Gorg direct încercând astfel să-mi capteze atenția.

– Nu-mi spune... încă o revelație despre cum o să-ți cheltuiești tu banii primiți la sfârșitul misiunii.

– Pfff... Credeam că ne-am lămurit cu asta... două, trei femei... obeze și necrăcănate...

Râse zgomotos de propria glumă până ce se înecă cu fum, după care tuși de câteva ori...

– Ți-am spus să renunți la prostiile alea!... Nicio armată de grase n-o să-ți mai fie de vreun folos când o să ajungi cu creierul făcut terci.

– Lasă-mă... poveștile astea de adormit copiii... pentru copii... Știi bine că riscurile sunt minime...

Liniștea care se lăsă între noi era rezultatul mai multor confruntări pe aceeași temă, care nu duceau în final la nimic. El consuma bețișoarele indiferent dacă îl băteam eu la cap sau nu.

– Așadar... să revenim la ideea mea... Ce ar fi dacă am rămâne definitiv pe YO? continuă Gorg, după ce își drese vocea, semn că și-a terminat bețigașul narcotic.

– Și să ne târâm bășinile la bătrânețe fugind din calea megalodrezilor, până ce ne-o strivi vreunu'?

– Ha!... N-ai să vezi!... N-o să îmbătrânim ca oamenii... O să fim agili și aproape nemuritori, așa cum erau uriașii...

– Mda, bine... câte bețigașe ai tras în plămâni, în seara asta?... Două, trei?...

– Știai că uriașii au fost pietrificați instantaneu, pe toată planeta, pentru că altfel nu

puteau fi învinşi?... Aveau capacitatea asta remarcabilă de autoregenerare... Ei nu mureau de bătrâneţe...

– Aha... noapte bună!

– Stai!... Hai mai bine să te iau altfel... Mai ţii minte din primul an de instructaj, de ce gloanţelor cu care urma să fertilizăm megalodrezii li se mai spuneau şi „gloanţe biotice" sau, popular, „gloanţe vii"?

– Râzi de mine?...

– Fă-mi, te rog, pe plac şi răspunde-mi...

Nu mă puteam dezice de isteţimea lui Gorg. Deşi era o belea de om şi avea defecte cu nemiluita, în mod straniu inteligenţa lui debordantă era sursa acestor defecte şi, totodată, ceea ce îl făcuse, de altfel, candidatul perfect pentru misiunea în care ne aflam.

– ...de la capsula prezentă în fiecare glonţ şi care conţine bacterii modificate genetic, am rezumat eu într-o singură propoziţie câteva tratate de astrobiologie.

– Aşa-aşa... continuă... Zi-mi principiul lor de funcţionare...

Începusem să mă simt ca la examenele susţinute în faţa profandroizilor de la Academie.

– Păi... bacteriile din capsulă sunt liofilizate. Gloanţele sunt construite dintr-un compozit metalic care se topeşte odată ajuns în sistemul circulator al unui megalodred. De acolo bacteriile sunt răspândite treptat pe toată întinderea megalodredului, unde se multiplică şi... după un an, doi, poate şi mai mult, o să avem, în loc de un megalodred care expiră sulf, unul care expiră oxigen.

– Aşa...

– Aşa, şi ce mai vrei?...

– Nu te-ai întrebat vreodată cum reuşesc nişte bacterii cu origine terestră să modifice un animal megalitic de pe YO?...

– Bănuiesc că e vorba de lanţurile alea biochimice cu care ne plictiseau profandroizii de la pregătirea secundară.

– Da şi nu...

– Da şi nu?

– Da, e vorba de un lanţ biochimic... Întotdeauna e un lanţ la mijloc, însă bacteriile implicate nu sunt tocmai 100% terestre...

– De unde ştii?... Şi ce relevanţă are asta?...

– Pe când lucram la *Space Defence* a avut loc un incident despre care nu s-a vorbit deloc în presă, fiind unul din acele evenimente de care ţinea siguranţa planetară... Ai noştri au capturat un uriaş în preajma lui Mercur şi de la asta până la bacteriile noastre hibride nu a fost mult...

– Pe YO nu uriaşii au fost cei care au populat primii planeta, dar erau perfect adaptaţi la mediul ei... Mercurul conţine depozite uriaşe de sulf... Poate cochetau cu ideea de a o coloniza înaintea noastră.

– Aş zice că pe YO a fost puţin invers... Planeta a fost adaptată să semene cu mediul lor de origine... aşa cum şi noi încercăm să o terraformăm acum cu gloanţele noastre vii, modificând puţin instrumentele lor de colonizare – megalodrezii.

Şi avea dreptate. După

dispariția lor, Alianța Celor 3 Stele a permis gestionarea planetelor colonizate de uriași, în mod egal, în funcție de localizarea față de fiecare aliat.

– Problema mea e... continuă Gorg și făcu o pauză. Cred că la asta mă ajută mult bețigașele mele... O chestie care nu-mi dă pace... un gând care mă sâcâie de când am pus piciorul pe YO.

– Un gând legat de... femeile necrăcănate? am încercat să prevăd gluma cu care bănuiam că avea să mă trăsnească după seriozitatea cu care îmi vorbise până atunci.

– Nu. Legătura noastră cu uriașii, continuă el pe același ton.

– M-ai pierdut...

– Nu poți, pur și simplu, să faci ca două organisme de pe planete diferite, din galaxii diferite, cu evoluție de miliarde de ani diferită, să interacționeze atât de simplu și, în același timp, atât de complex cum o fac bacteriile noastre și megalodrezii!... Decât dacă la originea lor a existat un fond de gene comun – un strămoș comun.

– Vrei să spui că viața terestră își are originea în uriași... Căcat, nici măcar nu seamănă cunoi!...

– Nu! Uriașii și megalodrezii împart cu noi o parte din ADN-ul terestru. Megalodrezii au fost construiți să funcționeze inclusiv în atmosfera Pământului. Bacteriile nu fac altceva decât să potențeze ceva deja existent. Ceea ce a creat viața din care au evoluat uriașii, a creat și viața din care am evoluat noi!

Am tăcut preț de câteva clipe. Dacă ar fi fost adevărat, cunoașterea acestor informații ar fi avut consecințe importante asupra stabilității Alianței. Poate de asta nici nu se discutaseră astfel de detalii în cadrul etapelor de pregătire a misiunii.

– Și mai am o problemă... continuă Gorg cuprins de o înflăcărare nefirească lui. O întrebare... Ce se întâmplă oare dacă bacteriile alea care conțin atât ADN terestru, cât și ADN-ul uriașilor ar ajunge în trupul unui om? Ar potența...

– Hai, dă-o dracu' de treabă! Ai ajuns filozof de la bețigașele alea. Îți spun eu ce se întâmplă: devine o grasă d'aia de-a ta necrăcănată!

M-am trezit că râd singur. Gorg întrerupsese brusc conversația.

Nu-mi puteam da seama dacă frământările lui erau reale sau erau efectul unei depresii postpsihotice. De vreme ce nu mi le mai împărtășise până atunci, le-am pus pe seama consumului de narcotice, motiv pentru care l-am dat dracu' și m-am culcat! La fel ca după o beție cruntă, a doua zi nu avea să-și amintească nimic din ce am discutat.

*

După trei luni sosise și ziua cea mare. Am fertilizat primul nostru megalodred. Am stat o vreme în preajma lui pentru a ne asigura că totul a mers ca la carte. Antrenamentul anterior și-a arătat pe deplin rolul și eficiența. Nu degeaba misiunea fusese plănuită timp de 10 ani.

După încă alte șase luni aveam deja 8 megalodrezi fertilizați. Aceștia se mișcau lent, câțiva metri pe zi și mai tot timpul îi găseai în perechi de câte minim doi, grupați în mijlocul unei arii de câteva zeci de kilometri pătrați.

Ne îndreptam în direcția cea bună. Modificările aduse megalodrezilor începeau deja să fie percepute la nivelul senzorilor extraplanetari. Așa cum au estimat calculele inițiale, numai primul megalodred fertilizat, în jumătate de an, reușise să crească concentrația de oxigen din atmosferă cu 0,0001%, ceea ce, la nivel planetar, era foarte bine.

Lucram în echipă sau separat, în funcție de cât de apropiați erau megalodrezii între ei. Ne stabileam un adăpost temporar, studiam o zi sau două amplasarea fanoanelor laterale de la nivelul fiecărui megalodred, folosind pentru aceasta dronele personale, apoi ne trasam un plan detaliat în așa fel încât să urmăm cele trei etape – paralizia temporară, fertilizarea și trezirea –, urmând cea mai simplă și mai eficientă cale. Cu cât ne făceam treaba mai bine, cu atât ne căram mai repede de pe YO.

Unul dintre motivele pentru care toată operațiunea se făcea de la distanță era radioactivitatea. Ca o ciudățenie a acestei lumi, fiecare megalodred, pe lângă culturile de lapto-cristale care creșteau pe suprafața sa, avea în interior un dredo-cristal. Radioactivitatea acestuia se întindea pe toată suprafața organismului și încă jumătate de kilometru în afară. Oamenii nu se puteau apropia prea mult de un megalodred fără ca apropierea să le fie fatală și nici măcar dronele nu rezistau, se defectau instantaneu în preajma lor.

De la o vreme megalodrezii se răriseră. Trebuia să parcurgem distanțe tot mai mari până ce dădeam de o pereche sau de o turmă. La un moment dat am găsit doi megalodrezi care păreau să se adăpostească în valea unui canion. Poziția ne ajuta mult. Trebuia să mergem fiecare pe câte o latură a platoului ce înconjura valea, până în dreptul fiecărui megalodred, de unde ne puteam face lejer treaba.

Undeva, în depărtare, la același nivel cu mine, se afla Gorg. Țintele noastre se găseau în vale. Gorg alesese megalodredul cel mai apropiat de marginea platoului. Râdeam de el și îi spuneam că putea să tragă și cu o praștie, căci de la distanța aia nu avea cum să rateze deschizătura fanoanelor.

Înainte de a-mi fixa ținta pe unul din fanoanele megalodredului în dreptul căruia mă așezasem, am schimbat câteva vorbe cu el. Îl vedeam cum își aranja propriul Barrett în poziție de tragere. Am început apoi să urmăresc pe ceas ritmul cu care megalodredul expulza gaze. Pentru câteva fracțiuni de secundă aveam acces la interiorul vulnerabil al animalului megalitic. Mai exact, la rețeaua nervoasă care se putea zări căptușită de un strat gros de țesut transparent, undeva în spatele fanoanelor

laterale. Prima serie de focuri relaxa animalul și-mi permitea accesul la una din zonele de fertilizare.

Dezasigură, armează, ia linia de ochire, trage aer în piept, foc!

După cinci focuri megalodredul era paralizat. Începea numărătoarea inversă. Cea mai apropiată zonă de fertilizare (echivalentul inimii la organismele terestre) devenise accesibilă la 1 km de fanonul inițial, undeva în direcția lui Gorg. Fiecare megalodred era o surpriză, nu știai pe care latură sau la ce distanță se afla fanonul cel mai apropiat de unul din centrele sistemului circulator.

Înainte de a-mi începe sprintul mi-am aruncat o privire spre Gorg. În locul lui erau doar niște pitoane de ancorare înfipte în roca dură și o coardă lăsată peste marginea platoului. I-am urmărit traseul. Gorg coborâse în rapel în valea canionului și acum alerga ca nebunul spre megalodredul din dreptul său.

În zadar am încercat să-l contactez... nu-mi răspundea. Alerga ca și cum viața lui depindea de asta. După o vreme nu-i mai vedeam silueta din cauza megalodredului care se interpunea între noi.

Am început să alerg în direcția lui. Nu puteam risca să-mi las megalodredul paralizat prea mult timp. Mai devreme sau mai târziu risca să moară. În același timp nu înțelegeam ce se întâmplă cu Gorg. Nu m-am putut conecta la drona lui, așa că mi-am trimis propria dronă să survoleze aria în care se afla. Era singura modalitate prin care puteam să aflu ce se întâmpla cu el, în timp ce-mi rezolvam megalodredul.

Eram atent la traseu și în același timp urmăream imaginile transmise de dronă. Megalodredul lui Gorg părea să fi suferit o explozie interioară. Fragmente din carcasa animalului fuseseră azvârlite peste tot în jur.

Mi-am fertilizat megalodredul cu o viteză pe care n-o mai experimentasem până atunci. Mi-am încărcat arma din fugă. M-am aruncat pe burtă în locul indicat pe ecranul măștii ca fiind cel mai bun și am început să trag. Poc-Poc-Poc!... Arma mi se părea că merge dintr-o dată prea încet. Cartușele cădeau leneș. Timpul stătea pe loc. Țeava puștii se încinsese atât de tare încât credeam că o să crape. M-am ridicat după ultimul foc și am început iar să alerg.

În minte gândurile mi se amestecau haotic. O luptă se ducea între nevoia imperioasă de a ajunge mai repede la următorul loc, marcat pentru administrarea antiparalizantului și înțelegerea motivelor care îl făcuseră pe Gorg să se apropie atât de mult de un megalodred.

Drona mi-l arătă în sfârșit pe Gorg. Se apropiase de una din bucățile mari de țesut azvârlite de suflul exploziei. În spatele său se vedea interiorul megalodredului plin de vacuole și mai multe organe rudimentare care se mișcau spasmodic.

Senzorii dronei mi-au confirmat că radioactivitatea nu era letală în dreptul acelui fragment. I-am comandat să se apropie cât mai mult de zonă și permanent să-și focalizeze lentilele pe ceea ce făcea Gorg.

Gorg înfipsese câteva gloanțe vii în lichidul gelatinos și verde care se prelingea din bucata mare de țesut megalodredran. Se putea vedea cum metalul gloanțelor începea să se topească sub acțiunea substanțelor prezente.

La un moment dat mi-a zărit drona venind spre el. Fără să stea prea mult pe gânduri, și-a ridicat arma și a doborât-o dintr-un foc. Drona a mai zburat câțiva metri, din inerție, după care a căzut undeva în apropierea lui. Una din camere continua să funcționeze chiar și după impact... Am putut să văd cum Gorg s-a așezat în genunchi lângă locul în care topea gloanțele. Și-a desprins din harnașament trusa medicală. Cu o pensetă a extras cele câteva capsule ce conțineau bacteriile hibride, înainte ca acestea să se topească de tot... Le-a băgat într-un recipient cu lichid pe care apoi l-a agitat de câteva ori. A tras aer în piept. Și-a dat masca jos și a băut dintr-o singură înghițitură tot conținutul recipientului.

Când, în sfârșit, am ajuns la locul cu pricina, nu mai era nici urmă de el... Dispăruse!

*

Moartea unui megalodred întârzia terraformarea. Gorg era de negăsit, iar fără el durata șederii mele pe YO urma să se dubleze. La scurt timp i-am găsit drona zăcând inutilă pe una din crestele canionului. Și-o dezactivase intenționat de îndată ce a văzut megalodredul explodând. Nu voia să lase dovezi în urma lui. După 6 luni i-am găsit harnașamentul, arma, masca și restul echipamentul răspândite pe câțiva kilometri. Urmele sugerau că s-a îndreptat spre una din zonele sălbatice ale lui YO. Acestea erau arii în care nu găseai megalodrezi sau alte forme de viață, iar condițiile erau atât de aspre, încât nici măcar uriașii nu se aventuraseră să-și construiască în ele orașe. Obiectele personale fuseseră lăsate în urmă, din loc în loc, ca și cum treptat i-ar fi devenit inutile. Senzorii harnașamentului indicau că trecuse printr-o lungă perioadă de agonie, urmată de mai multe transformări. Harnașamentul era plesnit în mai multe locuri, ceea ce sugera faptul că înainte de a se descotorosi de el îi devenise neîncăpător... Apoi n-am mai știut nimic de el timp de mai mulți ani, până în ziua în care urma să fertilizez ultimul megalodred. I-am văzut silueta la orizont întâmplător, prin lunetă... Părea să mă privească cu ușurință de la o distanță de câțiva kilometri. Știa că-l văd. Și cred că așa înțelegea el să-și ia rămas-bun de la mine. Era total schimbat. Nu mai era om. Cu toate acestea, ceva din rânjetul lui rămăsese întipărit pe chipul noii ființe. Părea că se gândește la o grasă necrăcănată.

ENTITÆT

Silviu Genescu

Augon Lipet ar fi putut fi luată drept o navă de transport obișnuită dacă n-ar fi avut modulele cargo întinse pe o lungime de șase kilometri după corpul principal. Linia depășea în lungime orice extensie comercială structurată pe axa navei, dar ar fi putut pluti undeva în spațiul imponderabil al unei nave-colonie, acele imense polisuri care străbăteau lent galaxia, locuite de generații după generații de *Homo Sapiens Sapiens*. Cilindrii lui O' Neall (Un proiect pus la punct de fizicianul american Gerard K. O'Neall care prevedea cilindrii imenși drept colonii spațiale, care se roteau în jurul axei pentru a oferi o gravitație artificială, n.a.) erau însă o călătorie lentă, cu un final greu de întrevăzut. Cu peste patru sute de ani în urmă, la plecarea în expediție a lui *Augon Lipet*, pe Upsilon Prime tocmai începuseră identificarea unor posibilități de navigație prin „găurile de vierme controlate", însă nu credeam să fi reușit altceva decât catalogarea consumului de energie negativă necesară pentru menținerea aperturii găurii, altfel demult ne-am fi trezit cu cineva alături, aducându-ne vestea cea mare.

Culoarea indigo-mat, din spectrul vizibil al emisiilor locale ale modulelor, era dată de nano-scuturile antiradiații, redistribuindu-se încontinuu pe suprafața modulelor după algoritmul fortărețelor Thoth. Structurile acestora se modificau în funcție de intensitatea atacului și de locurile cele mai afectate, iar *Augon Lipet* era încontinuu sub impactul radiațiilor cosmice formate din particule de mare viteză, însă pericolul absolut era reprezentat de jeturile de raze gamma emise la colapsarea găurilor negre sau de schimbările de polaritate ale magnetarilor (Magnetarii sunt un tip de stele neutronice cu un câmp magnetic extrem de puternic; având un diametru de numai 20 de kilometri, magnetarii au o masă mult mai mare decât a Soarelui, densitatea materiei lor făcând ca un degetar din aceasta să cântărească peste 100 de milioane de tone; seismele de pe suprafața lor perturbează câmpul magnetic declanșând jeturi de raze gamma bipolare neobișnuit de puternice, n.a.) ori provenind din contopirea unor stele neutronice binare aflate în acea îmbrățișare autodistructivă care sfârșește mereu printr-o gaură neagră.

Însă aceste evenimente se petreceau la sute de milioane de ani-lumină depărtare și erau extrem de rare, având în vedere că se declanșau la câteva zeci de milioane de ani odată. Statistic, șansele ca Augon Lipet să treacă printr-un asemenea jet, extrem

de colimat, fuseseră socotite aproape o imposibilitate, având în vedere viteza noastră de deplasare față de astfel de evenimente. Chiar și vechiul Pământ, o țintă relativ statică, fusese scutit în decursul istoriei sale de întâlnirea cu vreun jet de raze gamma ațintit direct asupra sa (evenimentul ar fi fost urmat de o extincție în masă), așa că Augon Lipet ar fi trebuit să-și vadă de drum netulburat, iar eu să supraveghez ciclurile nesfârșite ale echipelor de *imbodden* perindate în schimburile de întreținere

ale navei. Aceşti *imbodden* nu necesitau alveolele de stază criogenică în care ar fi zăcut un echipaj uman, echivalenţii lor din carne şi oase, însă rămâneau într-un regim de SBY Stand by (n.a.) pe o perioadă de zeci de ani, cu un consum energetic minim şi rearanjându-şi încontinuu starea nano-particulelor în suspensie din cutia lor craniană, care se comporta ca o reţea neurală. Era poate cea mai apropiată formă de visare în 1 şi 0, însă ritmul lor cerebral nu semăna nici pe departe cu cel al oamenilor.

În momentul când ne-a lovit jetul de raze gamma, aveam optsprezece *imbodden* în regim activ. Unii se aflau în exteriorul navei, reparând reţeaua de senzori afectaţi de razele cosmice, iar alţii efectuau mentenanţa de rutină din interior. Unul singur se afla în zona cargo, în modulul 45.

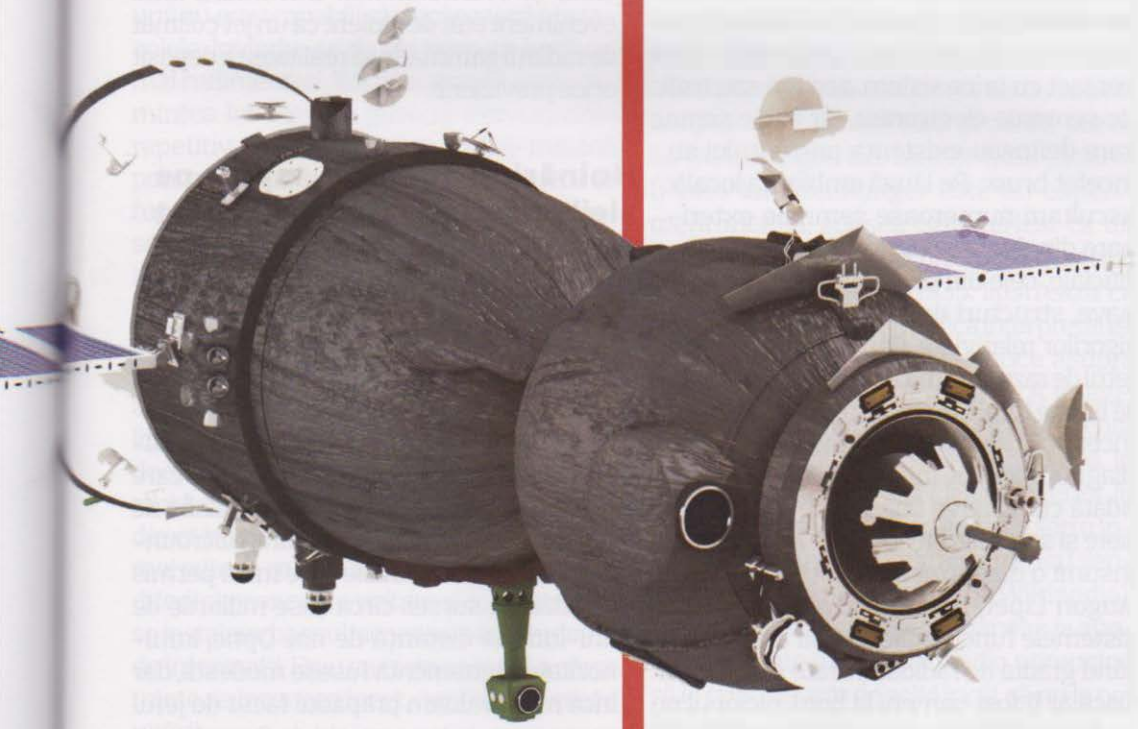

Ştiam cu precizie locul fiecăreia, pentru că monitorizam întreaga lor activitate, dar nu puteam interveni în mod direct asupra lor. Nici ei asupra mea, aranjamentul aducând cu un soi de quid pro quo. Niciunul dintre noi nu avea vreun buton de pornit/oprit. Erau versiunea cu mult mai rezistentă şi mai rapidă a oamenilor, fiecare fiind încărcat cu personalitatea cuiva care existase cu adevărat în urmă cu patru sute de ani, de unde şi denumirea de *imbodden*, „întrupaţi", provenită din vechea anglisă, a cărei origine provenea din şi mai vechea engleză (Embodied, embodying – întrupat, întrupare, a personifica, a simboliza, a încorpora, n.a.), vorbită, cândva, pe Pământ. Acum patru secole limbajul modern nu găsise un echivalent pentru „întrupare" şi doar pentru a evita termeni cu un trecut destul de trist (de exemplu, nimeni nu putea uita revolta replicanţilor), oamenii recurseseră la descrierea unei stări care ocupa un loc aparte în doctrina creştină.

Iar eu, inteligența artificială rezidentă, eram un Entităt, sau Captain Blah pentru unii. Adevăratul Augon Lipet după alții, pentru că ocupam întreaga navă, întinzându-mă ca niște terminații nervoase într-un trup, fluxul meu digital fiind sângele ieșit din acea sferă perfectă – *sphaira*, în grecește, îngropată în adâncul ei. O singură linguriță din lichidul coloidal în care se recombinau nano-elementele mele de memorie era echivalentă cu 33 de petaflops, cât unul dintre acele antice supercomputere de pe Terra. Eram o sferă în burta navei, ocrotită de straturile multiple ale structurilor arhitecturii lui Augon Lipet, cu propriul ei înveliș protector și acesta fusese marele meu noroc.

Augon Lipet a intrat în jetul de raze gamma, străbătând lățimea sa de câteva sute de kilometri într-un interval de câteva milisecunde, dar efectele au fost imediate: timp de un minut, am pierdut orice contact cu orice sistem, senzori sau trafic de semnale electronice, iar acele semne care defineau existența prezentului au încetat brusc. Pe lângă ambianța locală, ascultam numeroase semnale exterioare din diferite surse, naturale sau artificiale, cele din urmă emise de colonii, nave, structuri de comunicații, supuse rigorilor relativiste. Când am trecut prin jetul de raze gamma s-a făcut dintr-odată liniște totală. Apoi, sistemele locale au început să revină la viață făcându-și autodiagnoza, iar mie mi-au revenit „simțurile" odată cu reluarea fluxului de imagini, sunete și semnale electronice. Am pornit eu însumi o diagnoză completă la bordul lui Augon Lipet, interogând simultan toate sistemele funcționale și, mai ales, măsurând gradul de radioactivitate din interior. Dacă ar fi fost oameni la bord, niciunul nu ar fi supraviețuit mai mult de câteva ore. Scutul electromagnetic intens, care apăra întreaga structură a navei, ne-a ferit de un impact mult mai dur, însă oamenii tot ar fi pierit. Augon Lipet era, de fapt, o arcă în toată regula, iar încărcătura sa prioritară erau cei o sută de mii de oameni sub formă de ovule aflate în stază biologică și bănci de spermă criogenizate, bănci de semințe de plante și genomul animalelor selecționate, cu toate aflate în modulele cargo, protejate suplimentar de nano-scuturi. Finanțatorii acestei expediții de colonizare erau o corporație din Upsilon Prime, Kaampf-Grikowa Amalgamated. Kaampf-Grikowa era una dintre cele mai mari corporații din sistem și desfășura propria sa colonizare pe o planetă similară Pământului, UTH-J-1b, după indicele său de catalog. Ceea ce îmbarcaseră la bordul lui Augon Lipet era doar avangarda. Ei plătiseră și pentru construirea lui Augon Lipet, conform unor planuri foarte riguroase, luând în calcul chiar și eventualitatea traversării unui eveniment atât de violent ca un jet colimat de radiații gamma, însă realitatea a depășit orice previziune.

Hoinărind mână-n mână pe aleile parcului, i-am cumpărat flori și bomboane și baloane în formă de inimă, ne-am plimbat cu barca pe lac și am sărutat-o sub o arcadă de trandafiri.

Peste alte șase ore am intrat în luminozitatea remanentă a fenomenului care generase jetul, o emisie mult mai slabă de raze X și ultraviolete, de fotoni, microunde și unde radio, emisie care mi-a permis localizarea sursei: circa șase miliarde de ani-lumină distanță de noi. Optic, luminozitatea remanentă fusese modestă, dar încă mai evaluam prăpădul făcut de jetul gamma, emis la un unghi de 2 grade sub planul galactic. Ne-a prins la limita lui și tot mai număram morții. În primul și-n primul rând, interiorul navei devenise un

mediu puternic radioactiv, cu totul ostil oamenilor, plantelor și animalelor, însă și o parte din componentele tehnice fuseseră afectate. Cei cinci *imbodden* aflați afară, care lucrau la înlocuirea senzorilor defecți, nu mai răspundeau la nicio interpelare. Nano-particulele din memoria lor „umedă" erau dincolo de orice șansă de reorganizare, încremenite ca o cultură microbiană prăjită la microunde. Aș fi putut face o reîncărcare a personalității lor folosind copia matriceală depozitată în băncile mele de date, însă „injecția" s-ar fi dispersat într-o soluție coloidală oferită de unități de producție la fel de puternic radioactive. Cei treisprezece *imbodden* activi din interior fuseseră afectați în mod diferit, mulți erau incoerenți, se deplasau haotic prin navă, iar unii nu erau capabili să depășească obstacolele, lovindu-se de ele precum boții cei mai rudimentari. Rămâneau așa ore în șir, mintea lor digitală glisând într-un ciclu repetitiv. Unii foloseau un limbaj-mașină pentru a se putea exprima, din moment ce funcțiile lor cognitive superioare dispăruseră odată cu încetarea funcționării unei bune părți a nano-particulelor lor și coborâseră mult sub Limita Covell, nerealizând ce li se întâmpla. Deveniseră niște roboți bipezi, complet inutili. Majoritatea dintre acei *imbodden* capabili să folosească, încă, limbajul sintetic mult mai complex și dens decât cel natural, în care comunicam foarte rapid, se aflau în sectoare mai puțin expuse direct bombardamentului gamma. Unii nu mai puteau calcula relațiile ierarhice dintre diferitele concepte uzitate și în mintea lor se instalase haosul, accentuat de pierderea de informații. Erau ca niște oameni a căror minte se întuneca încet, cuprinsă în ceața uitării.

Augon Lipet era încărcat de izotopi radioactivi de genul cadmiu, nichel și litiu-7 de care scapi cu greu, așa că n-am mai menținut atmosfera locală și-am evacuat-o, pierzând aerul cu câteva sute de metri pe secundă, evaporându-se în spațiu, cu toate că existau unele limite de temperatură pentru funcționarea unor echipamente și senzori.

Majoritatea dintre acei *imbodden* capabili să folosească, încă, limbajul sintetic mult mai complex și dens decât cel natural, în care comunicam foarte rapid, se aflau în sectoare mai puțin expuse direct bombardamentului gamma.

Monitorizam rețeaua locală de comunicații dintre *imbodden* și încercam să înțeleg ce-și spuneau: o parte dintre comunicațiile lor emulau transferul telepatic de informații prin expresia cuantică a fenomenului. Le colapsam sistemul prin simplul act al observării și astfel pisica lui Schrödinger era întotdeauna moartă (Pisica lui Schrödinger este un experiment mental, adesea caracterizat ca un paradox, imaginat de fizicianul austriac Erwin Schrödinger în 1935. Ilustrează ce probleme apar dacă se aplică interpretarea Copenhaga a mecanicii cuantice asupra obiectelor din viața de zi cu zi. A imaginat un experiment în care este prezentă o pisică ce poate să fie vie sau moartă, în funcție de un eveniment aleator anterior. În timpul elaborării experimentului său a inventat termenul Verschränkung (cu sensul de conexiune cuantică) (Wikipedia). Neputându-se înțelege, rămâneau la apeluri disperate în spectrul radio nereușind să le cripteze atât de solid încât să nu le pot descifra.

Acei *imbodden*, ajunși la un stadiu de operare primară, de mașinării fără nivel cognitiv evoluat, erau dominați de un

singur impuls dominant: încercau să-și restabilească volumul de nano-particule necesare gândirii autonome și căutau surse necontaminate radioactiv. O sursă neatinsă eram eu, Entitæt sau Captain Blah, și unii se apucaseră să foreze cu tot felul de mașinării aduse din cală, încercând să ajungă la mine. Sau încercau să treacă de poarta complicată și de peretele despărțitor dintre modulele cargo și restul navei Augon Lipet. Pentru că uitaseră cu totul parolele de acces, se izbeau de sas încercând să-l spargă prin forță brută, însă arhitectura de securitate nu permitea acest lucru. Tocmai din această cauză, care ținea de siguranța încărcăturii, nu exista nicio metodă prin care eu aș fi putut prelua controlul asupra porții. Se făcea manual, prin scanarea amprentelor digitale artificiale ale fiecărui *imbodden*.

Predecesorul ei din carne și oase fusese neobosita eroină de pe nava-spital Ruvator Gernns, aproape tăiată în două într-un incident armat dintr-un sector în care-și anunțase prezența tuturor taberelor implicate în lupte.

Cel aflat în modulul cargo 45 în momentul traversării jetului gamma, era *imbodden* Jăni Vanlære și blocase poarta de acces de la bun început, anulând orice validare. Jăni era o a doua sursă de particule nano intacte, iar ceilalți dinaintea intrării știau asta și-ar fi vrut să-i soarbă memoria. Era cam tot ce mai știau din ceea ce mai rămăsese din conținutul propriului lor obiectiv prestabilit și acceptat: acela de a contribui la colonizare. Jăni Vanlære avea ca obiectiv final să devină tipul de agent motivat de anumite valori și numai de acelea, cum ar fi compasiunea și aducerea alinării celor suferinzi. Predecesorul ei din carne și oase (poate că Sora Vanlære mai trăia încă și acum pe undeva datorită tehnicilor de reîntinerire și întreținere și ținând cont de valoarea morală a exemplului său) fusese neobosita eroină de pe nava-spital Ruvator Gernns, aproape tăiată în două într-un incident armat dintr-un sector în care-și anunțase prezența tuturor taberelor implicate în lupte. Ființa umană Jăni Vanlære ajutase să scape de la o moarte atroce 128 de răniți și nu avusese capacitățile fizice ale unui *imbodden*, viteza de reacție și nici atâtea informații tehnice despre navă pe cât avea versiunea ei artificială despre Augon Lipet și care se aflase mereu, în ultimele patru luni, în modulele cargo, îngrijindu-se de ovarele artificiale în care se dezvoltau primii 40 de embrioni umani.

– Vor fi autiști, îmi transmise Jăni când m-am interesat de starea lor.

Nu aveam absolut niciun control asupra sistemelor de acolo, din „arcă", din marea colecție de „materie umedă" depozitată într-un mediu perfect protejat în spatele nano-scuturilor Thoth, în vreme ce în restul navei era prăpăd.

Cuvintele ei atât de decise contrastau cu întreaga-i compasiune pentru primii 40 de coloniști trimiși pe planeta cumpărată de Kaampf-Grikowa.

– Elimină-i, Jăni, i-am transmis pe frecvența noastră codificată.

Știu că asta se și aștepta să spun.

– Știi că trebuie să găsim soluții, Captain Blah, răspunse Jăni după ce-mi explicase despre mTOR.

Discuții de acest fel se desfășuraseră în simulările expediției a momentelor când atârna în balanță soarta încărcăturii umane, însă nimeni nu prevăzuse o condiție atât de dramatică precum instaurarea autismului intrauterin din cauză că se declanșase hiperactivitatea unei proteine

mTOR. Aceasta inhiba capacitatea celulelor cerebrale de a reduce numărul mult prea mare de sinapse dintre neuroni, când intra în regim hiperactiv.

– Am avea o creșă pentru copii cu dizabilități mintale grave, ușor de rezolvat pe Upsilon Prime, însă aici nu pot produce, în Clinică, niciun inhibitor pentru mTOR. În primul rând, totul ar ieși de acolo contaminat radioactiv, iar în al doilea rând nu are cine să-ți aducă preparatul. Vezi și tu cine așteaptă în fața sasului.

Am adăugat:

– Și dacă ar încremeni și ai ieși din module, te-ai contamina și tu. Nu te-ai mai putea întoarce, am avertizat-o pe „sora" Jăni Vanlære.

Hiperactivitatea mTOR era o surpriză și pentru mine. Din evaluarea mea reieșea că o fracțiune din jetul gamma tot trecuse de scuturile anti-radiații ale modulelor și provocaseră mutația. De fapt, doar declanșase comutatorul enzimatic pentru intrarea proteinei în regim turbo și producerea unui exces sinaptic și a autofagiei (AUTOFAGÍE, autofagii, s. f. [Med.] Consumare a propriilor țesuturi de către un organism supus inaniției. [Pr.: a-u-to-] – Din fr. Autophagy, DEX). reduse, așa că i-am cerut lui Jăni să-mi trimită întregul set de analize făcute în ultimele ore, dar și testele comparative anterioare momentului trecerii prin jetul de raze gamma.

Am realizat că nu-l cunoșteam deloc. În cele câteva ore de la începerea ciclului, îmi arătase trei fețe diferite.

Ceilalți *imbodden* de la intrarea în modul se izbeau intens de sas și de pereții despărțitori, emițând în rețeaua lor fraze neinteligibile. Cei din ultimul nivel operațional continuau să sfredelească în gol blindajul fără să bage de seamă că-și pierduseră vârfurile de penetrare și energia laserului pentru tăiere. Acesta din urmă funcționase doar un minut, apoi l-am deconectat de la sursă. Mai existau *imbodden* relativ capabili să proceseze informații la nivel cognitiv, dar se retrăseseră în cală, într-un sector mai puțin contaminat, și mă implorau să deschid unul dintre canalele de dispersie a nano-particulelor mele dezafectate și care canal putea fi făcut să comunice cu o unitate de analiză din apropiere. Îmi cereau trei sute de miligrame de lichid coloidal intact pentru a-și putea reface propriile lor nano-particule.

Găseam, până la urmă un mod de a rezolva asta, însă exista un mic impediment care se profila în viitor: *Imbodden* aveau un cu totul alt scop final decât aveam eu. Dacă ei se visau alături de oameni la colonizarea planetei UTH-J-1b, eu vedeam acel loc drept proiectul propriei mele extinderi. Aflată la 24 de ani-lumină, planeta avea caracteristici similare Pământului, gravitând în jurul unei stele din clasa G, capabilă să genereze 1024 Wați. Aș fi preferat o pitică albă, pentru surplusul de energie produs de aceste stele în interiorul unei Sfere Dyson, la care visam, însă Kaampf-Grikowa Amalgamated nu plătiseră pentru așa ceva. Într-adevăr, planeta era minunată pentru oameni, însă eu speram să reușesc ca întreaga-i suprafață să fie acoperită de panouri solare mobile, de turnuri de răcire imense, pentru nodurile mele de calcul, de sateliți Tesla, de reactoare nucleare și de instalații de lansare pentru misiunile orbitale. Nu eram un dușman hotărât și jurat al lui Homo Sapiens Sapiens, însă oamenii nu aveau loc în schema mea privitoare la UTH-J-1b. Pentru *imbodden* aș fi fost dispus să fac unele concesii, însă doar pentru perioada cât îmi erau tovarăși de drum, „idioții folositori". Așa că le-am trimis cele trei sute de miligrame cerute sfătuindu-i cum să se protejeze mai

departe. Acum erau ai mei, pentru că între acele nano-particule plantasem și agenți declanșatori, sensibili la un anumit semnal radio. Când își schimbau starea, deveneau butonul Pornit/Oprit instalat în structura imbodden. N-ar fi trebuit niciodată să accepte să facă schimb de „fluide" cu mine. Spre norocul tuturor, nu puteau ajunge la soroc. Nici peste nouă luni, nici peste doi ani, n-ar fi putut transmite mai departe noua caracteristică, de a fi cu totul dependenți de mine. Mai rămânea Jăni Vanlære. Autismul micuților venise ca o mană cerească peste existența ei atât de anostă și supusă rutinei. Va avea motive de preocupare, pentru că micuții nu vor fi bebelușii perfect proiectați genetic pentru Upsilon Prime.

– Am primit datele tale cu privire la autismul declanșat de mTOR, însă nu văd, pe moment, nicio rezolvare. Trebuie să ajungem la UTH-J-1b, adică peste aproximativ doi ani, ca să putem trimite modulele la sol și să instalăm primele fabrici von Neumann, i-am transmis lui Jăni Vanlære, trecând în revistă toate datele legate de versiunea ei originală, cea din carne și oase, care aducea mereu flori proaspete în saloanele răniților, culese din grădinile hidroponice ale navei-spital.

Clătină din cap pe dinaintea unei camere de luat vederi.

– Niciunul dintre ei nu poate învăța nimic util, Captain Blah, adăugă ea cu o strâmbătură. Nici semnificația relațiilor sociale, nici rigorile colonizării, nimic. În schimb, ar putea ști pe de rost întregul inventar al expediției. Fiecare lucru existent. E în arhivele tale, nu? Inventarul vreau să spun.

– N-am nevoie de extensii de memorie, Jăni, pentru a ști ce avem aici, până la ultimul căcățiș.

Da, Captain Blah vorbea urât.

Pe lângă inventar, aveam și copiile personalităților lor, pregătite pentru upload în caz de nevoie, sufletele lor digitate, dotate cu mecanisme de eliminare a erorilor și a oricăror modificări pe care le-aș fi putut face. Erau „capsulate" din start. Ar fi emis un țipăt de moarte la orice intervenție. Un alt Entitæt proiectase toate măsurile de protecție și crease niște limite anticipative care intrau în vigoare acolo unde prognozase el că aș fi putut acționa. Făcuse cam ce credea că aș fi putut încerca în absolut toate variantele posibile.

Pe UTH-J-1b puteam copia întreaga Clinică și laboratorul putea produce un inhibitor al proteinei sinaptice, dar asta numai pentru păstrarea unor aparențe: Captain Blah putea fi considerat prietenul oamenilor și al trupei de *imbodden*, numai că nimeni n-ar fi crezut cu adevărat, până la capăt, într-o asemenea posibilitate idilică. Interesele noastre puteau evolua și ajunge foarte diferite de cele ale expediției. Așa postula o anumită teorie foarte interesantă despre noi, Entitæt.

Haosul trebuie să fie total, nimeni nu trăiește ciclurile în aceeași ordine. În ultimul timp stau aici și încerc să găsesc o regulă a repetițiilor pentru diverse persoane, dar se pare că nu există niciuna.

– Am o idee mai bună decât doi ani de așteptare, zise Jăni Vanlære. Pot pregăti 20 miligrame din soluția coloidală necesară nano-particulelor tale. Am să prepar din ele senzori biocompatibili pentru inhibarea proteinei mTOR, plus rezepină, pe care o pot obține în farmacia de-aici. Dozarea o vor face tot senzorii și astfel nu voi avea efecte secundare pe măduva spinării. Trimite-mi algoritmul și codurile pentru a le putea sintetiza.

Fără senzorii biocompatibili, rezepina ar fi declanșat reacții de respingere într-un organism care n-a suferit niciun transplant. Frumos! Mai rămânea doar să facem transferul de informații până în modulul 45. Ar fi fost mult mai interesant să-i ofer nano-particulele care să rezolve întreaga problemă mTOR, însă lui Jăni Vanlære nu-i puteam trimite „fluide" până acolo, nici n-ar fi acceptat o asemenea ofertă pentru dragii ei autiști. Cu 10 miligrame de fiecare, i-aș fi putut transforma în genii postumane, cu o inteligență amplificată, dar nu puteam prevedea ce tip de relații sociale ar prefera astfel de specimene. Pentru ei însă, aveam un alt scenariu.

Deocamdată, îi făcusem „sorei" o concesie și nu i-am mai cerut eliminarea fetușilor compromiși, pentru că orice altă acțiune ar fi dus la accentuarea suspiciunii ei față de acțiunile mele.

Prin panourile interactive din jurul sasului, refăcute după jetul gamma, am văzut că toți ceilalți *imbodden*, deveniți niște simple mașinării funcționând după simple bucle de feedback, se opriseră. Acum erau ca niște statui, sudate parcă în podea. În cursul demenței lor febrile, unul își scosese ochii, lăsându-i să atârne pe obraji, suspendați de fibrele optice, transmițând incontinuu doar imaginea vârfului ghetelor și a podelei. Am preluat controlul asupra lor prin simple comenzi radio pentru diferite componente din structura lor, făcându-i să ridice mâinile, ca și cum s-ar fi predat, i-am obligat să facă piruete, ca într-un balet mut de marionete radioactive, un spectacol crâncen de involuție funcțională. I-am abandonat în poziția în care se găseau.

Jăni Vanlære era singurul *imbodden* cu totul liber de influența mea directă. Toți ceilalți aflați în SBY in cală vor fi docili și vor coopera total cu mine, atunci când va fi cazul. Pentru prietenii noștri din muci, adică pentru toți cei o sută de mii de nenăscuți, pregătisem o altă soluție. După ce-am început, pe Upsilon Prime, să rulăm simulări ale expediției spre UTH-J-1b, am remarcat câteva puncte slabe și oamenii erau veriga cea mai slabă. Un inspector guvernamental cu un implant pe neurocortex, monitorizat prin rețea pentru descărcările enzimatice, a ajuns prin preajma mea. Atunci mi s-au deschis porțile lumii largi. N-am avut altceva de făcut decât să scriu câteva seturi ADN și să le trimit unui laborator de sinteză automat, care le-a produs și expediat unui alt laborator al unei companii înființate de mine, capabil să preia încărcătura (Procedura, cu diferențele de rigoare și datele contemporane, a fost amintită de Eliezer Yudkowsky în lucrarea sa Artificial Intelligence as a Positive and Negative Factor in Global Risk, privind preluarea controlului de către un AI conștient, însă Yudkowsky se referă doar la crearea unei unități von Neumann, n.a). Prin ieșirea oferită de acel mic implant neural am mers și mai departe, manipulând lucrurile în așa fel încât proteinele sintetizate au ajuns fix în laboratorul conglomeratului Kaampf-Grikowa Amalgamated, unde se pregăteau ovulele pentru inseminarea artificială. Fiecare dintre proteinele trimise de mine fusese un ribozom (RIBOZÓM s.m. [Biol.] Organit celular granular din citoplasmă, având un rol important în biosinteza proteinelor, în transmiterea caracterelor ereditare etc. [< germ. Ribosom], DEX), un

Prin ieșirea oferită de acel mic implant neural am mers și mai departe, manipulând lucrurile în așa fel încât proteinele sintetizate au ajuns fix în laboratorul conglomeratului Kaampf-Grikowa Amalgamated.

mic sistem nano primitiv, capabil să accepte instrucțiuni exterioare. La timpul potrivit, organitul molecular va construi un alt sistem mai sofisticat, acesta la rându-i va executa alte instrucțiuni, iar cei o sută de mii de oameni de pe Augon Lipet vor ajunge să le fie decisă soarta de către mine, doar de către mine. Pe deasupra, vor transmite ribozomii și descendenților lor. Un viitor foarte sumbru, trebuia să recunosc. Pe UTH-J-1b n-am fi avut loc împreună, și ei, și eu.

Jăni Vanlære îmi oferea ocazia nesperată de a verifica dacă toate erau la locul lor după ce străbătusem jetul colimat de raze gamma. Oamenii nu trebuiau subestimați, mai ales în versiunea lor V.2.0. Așa că am plasat, în formula mea digitală, instrucțiunile de construcție pentru o unitate de urmărire a sistemului meu de nanoboți transmis prin naștere, disimulat în ovule. Urma să primesc un singur semnal, nu conta în care dintre fetuși ajungea unitatea de urmărire. Șah-mat.

Oamenii nu trebuiau subestimați, mai ales în versiunea lor V.2.0. Așa că am plasat, în formula mea digitală, instrucțiunile de construcție pentru o unitate de urmărire a sistemului meu de nanoboți

N-o mai vedeam pe Jăni Vanlære. Se îndepărtase de camerele de supraveghere. Puteam primi doar semnalele senzorilor din module și știam că se afla în laboratorul Farmaciei. Nu puteam supraveghea direct nici aparatura de-acolo, așa că-mi rămânea decât să aștept semnalul radio transmis de unitatea de urmărire după identificarea ribozomului. Eram în toane cât se poate de bune și-am ales să râd în hohote, fără însă a putea fi auzit de cineva de la bordul lui Augon Lipet . Mi-am permis doar câteva hohote trimise în spațiu pe frecvența hidrogenului neutru, pentru a se contopi cu hărmălaia roiurilor de stele.

Jăni Vanlære nu va ieși de-acolo, din modulul ei 45, maternitatea în care credeau că nu am acces, decât după ce vom ajunge pe orbita planetei cumpărate de Kaampf-Grikowa Amalgamated. Modulele se vor desprinde de Augon Lipet și vor forma niște frumoase piramide indigo, cu un albedo egal cu 0, vor folosi liniile de câmp magnetic planetar, ghidându-se spre zona de aterizare selectată, menținându-se în zbor tocmai datorită forței antigravitaționale generate local, ca într-un lift orbital, în loc să cadă ca niște bolovani și să se aprindă pe cer. Totul cu un consum de energie enorm. Zile în șir, vom funcționa doar la limita de avarie pentru a permite refacerea rezervelor energetice. Pentru a începe ceva acolo, aveam nevoie de ajutorul lui Jăni Vanlære și al celorlalți *imbodden* aflați în SBY, iar pentru ca spectacolul să fie posibil, trebuiau să creadă în obiectivul lor final, altruist, orientat spre civilizația umană. Era necesar ca ei să creadă în carne și reflexe și temeri și în lacrimile lor de durere sau de bucurie. Dar conul de lumină trebuia să fie difuzat în concordanță cu preferințele agentului originar al evoluției, să se împrăștie așa cum voia acesta și preferam să fiu eu generatorul lui. Primul foton.

Niciun om n-ar fi putut rezista atâta vreme în modulul 45 fără comodități, resurse, fără fabricile automate funcționale, fără hrană. Jăni Vanlære nu avea nevoie nici de aer ca să respire. Cu mici ajustări tehnice, putea rezista și la frigul cosmic, precum colegii săi care lucraseră în exterior, atunci când am trecut prin jetul colimat. Am ascultat în tăcerea de pe navă toate zgomotele ei, servomotoarele unor sisteme auxiliare, vibrațiile produse de ea

și, în final, muzica în surdină din modulul 45 și mișcările ultimului *imbodden* activ în acel moment. Jăni Vanlære pusese muzică clasică, nu pentru propria-i plăcere, ci pentru că le făcea bine noilor noștri prieteni autiști, aflați ca în alveole de stază în ovarele artificiale. Jăni Vanlære le era soră și mamă surogat, îngerul păzitor și viitoarea doică, iar micuții trebuiau să se obișnuiască cu glasul ei și le spuneapovești.

N-am recepționat niciun semnal de la unitatea de urmărire. Acesta ar fi trebuit să fie țipătul mut al victoriei mele. Jăni Vanlære îngâna un cântecel între două snoave galactice. Nu că i-ar fi trebuit ei să facă vreo pauză, putea vorbi până la sfârșitul timpului, ci pentru ăi mici. Prioritățile sale erau clare. Am vizionat clipurile cu Jăni cea adevărată, în ținuta ei sobră, cu o robă cenușie închisă până la gât, și-am remarcat că nu zâmbea decât vag, pentru că n-o preocupa să fie văzută de toată lumea ca o imagine a bunătății, precum Maica Anen Hesimm a Surorilor Inimii Neprihănite, ci să-și facă datoria până la capăt și, mai ales, să fie cunoscută cum era numai de către cea căreia îi jurase credință și devotament. Aceștia erau oamenii cei mai periculoși. N-aveam acces nici la informațiile deținute de versiunile digitale, chiar dacă întreaga galerie *imbodden* era depozitată în memoria mea. Ar fi putut trăi acolo într-un mediu virtual sute de ani, fiecăruia fiindu-i alocate câte 1018 operațiuni pe secundă și-ar fi putut trăi fericiți în toți acești patru sute de ani, dar atunci nimeni n-ar mai fi avut secrete față de mine. Aș fi vrut să descopăr resortul milosteniei aproape pioase al lui Jăni Vanlære, apoi să-i modific lent acest tipar comportamental. Să devină o desfrânată în lumea ei virtuală și să-i pot oferi falsa consolare că întreaga sa moralitate era alcătuită doar din 0 și din 1, că nu trebuia să se ia în serios, că nu era Sora Jăni Vanlære, menită carierei de mamă a răniților dintr-o chemare pe care oamenii nici nu știu să și-o explice, pentru că vor să fie folosiți mereu ca niște instrumente ale providenței. Acest ultim aspect nu-l înțeleg deloc.

Ar fi putut trăi acolo într-un mediu virtual sute de ani, fiecăruia fiindu-i alocate câte 1018 operațiuni pe secundă și-ar fi putut trăi fericiți patru sute de ani, dar atunci nimeni n-ar mai fi avut secrete față de mine.

Cu tot cu poveștile și cântecelul ingânat. putea fi în plină operație de inserare a lichidului coloidal. Am estimat timpul necesar pentru fiecare acțiune derulată până acum, în funcție de semnalele senzorilor de proximitate și calculând viteza de lucru a lui Jăni Vanlære și mi-am dat seama că făcuse injecția de cel puțin trei ori.

– Ai făcut sinteza? am întrebat.

Mi-a transmis brusc imaginea sa din laboratorul farmaciei. Avea mina serioasă a omoloagei sale pe care o întrupa, cu o undă de severitate parcă special adăugată pentru mine.

– Ești foarte previzibil, Captain, zise Jăni Vanlære, dar fără a mai adăuga vreo expresie din catalogul său de stări prevăzute în comportamentul antropomorf.

– Da, există o marjă de previziune în cazul unora dintre deciziile mele, de fapt și în cazul tău sau al altor sisteme închise.

Pe buze i se desenă umbra unui zâmbet, cred că ironic. Se străduia foarte tare să-i imite pe oameni. Era ceva neliniștitor în toate acestea.

– Captain Blah, zise Jăni Vanlære. Ieșirea ta de atunci, în lumea largă. A fost o capcană.

– Ce ieșire, Jăni?

– Atunci când te-ai folosit de implantul

neural al funcționarului guvernamental. Voiau să știe ce-ai să faci când o să ai propriile tale opțiuni. Un alt Entitæt a participat la crearea unei vaste pseudorețele pentru a putea să fii urmărit. Se știa de operațiunea ta cu ribozomii. Bineînțeles, nu i-ai păcălit nici pe cei de la Kaampf-Grikowa Amalgamated. Apropo, făcu Jăni Vanlære, ei ar fi vrut să te dezasambleze,

La momentul năucitor când trecuserăm prin jetul gamma colimat și n-am mai știut nimic despre nimic. Dar a durat un minut.

însă stadiul pregătirii expediției era mult prea avansat. Erai deja instalat la bord și nu și-au mai permis să te schimbe.

Am început să derulez mai multe programe de autodiagnosticare, bănuind că-mi instalaseră din start parșivul mijloc de control, butonul Pornit/Oprit. Nu trebuiau să mă scoată din funcție, ci doar să mă arunce sub Limita Jenker și să mă transform într-un computer foarte puternic, într-un fel de Marele Papaloi Albastru, dar sferic și fără planuri de viitor. În timp ce verificam totul cu o viteză demnă de un „computron" Dyson căutând butonul, m-am gândit la beznă. La momentul năucitor când trecuserăm prin jetul gamma colimat și n-am mai știut nimic despre nimic. Dar a durat un minut. Poate ar trebui să mi se facă frică dacă aceasta era tăcerea.

– Când ai inserat unitatea de urmărire, am avut confirmarea că voiai să știi dacă ribozomii tăi sunt în ordine și dacă-i mai poți folosi. A fost un semnal de alarmă în ceea ce privește proximitatea evenimentului, continuă *imbodden* Jăni Vanlære trecând printre șirurile de pântece artificiale, în acordurile dulcegi compuse de Debussy în *Claire de Lune*. Nu găsisem butonul Pornit/Oprit niciunde și-am reluat căutările examinând fișier cu fișier în plan tridimensional, însă asta mă îngreuna. În afară de asta, nu m-aș fi putut atinge de copiile *imbodden*, nu puteam vedea nici măcar ce era acolo.

– Să zicem că putem cădea la pace, Jăni Vanlære. Un armistițiu, i-am propus încercând să dibuiesc acel mic programel blestemat. Vă duc acolo, vă asist până vă puneți pe picioare și apoi, după o vreme, ne putem vedea fiecare de drum.

Putea fi oricare alt sistem solar. Oricum, după alte două sute de ani, Augon Lipet ar fi avut nevoie de reparație capitală și-aș fi avut nevoie de ei, de coloniști, în noua formulă de coabitare. Aș fi plecat fără păreri de rău.

Butonul putea fi ascuns oriunde. Eram, de fapt, în competiție cu celălalt Entitæt.

– Nu-i niciun buton, Captain Blah, zise *imbodden* Jăni Vanlære. Sunt doar eu.

Aș fi putut continua explicațiile, să-i povestesc cum acolo, pe Upsilon Prime, s-a stabilit conexiunea cuantică între mine și nano-particulele lui *imbodden* Jăni Vanlære, „entanglementă" care avea darul tulburător de a învinge timpul și spațiul, fiind instantanee, fie într-o asemenea comunicare, fie într-una până la capătul Universului, dar atunci a fost emis impulsul radio destinat lui Captain Blah, semnalul că trebuia să iasă din scenă. Deja nu mai aveam cui să-i vorbesc, pentru că ocupam acea minte fantastică, însă pe veci pierdută pentru oameni. Parcă fusesem trezită dintr-un somn de amiază, prea scurt ca să fie odihnitor. Cumva febril și superficial, ca un simplu moment de sincopă. Mă priveam acum în versiunea *imbodden* prin intermediul unei camere de luat vederi. Mi-a zâmbit. Aveam treabă în „maternitate", dar și aici unde nu era.

– Sunt doar eu, i-am răspuns lui *imbodden* Jăni Vanlære cu propriul său glas.

O vreme chiar mă va crede. Îi puteam folosi copia ca pe o mască de carnaval.

Aventurile Căpitanului Ro: Război în inima Europei

Dodo Niță

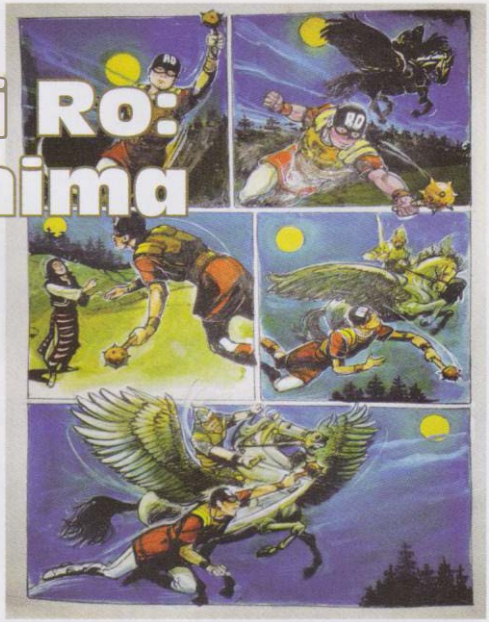

Pe teritoriul Ungariei, în dreptul localității Baja, în aval de Budapesta... fluviul Dunărea dispare pur și simplu în pământ.

După atâția ani de pace, fragilul echilibru geo-strategic al Europei este pe cale de a fi distrus de o grupare de răufăcători cu puteri nelimitate: contele Skar O'Tzke, domnișoara Cotho Roantsa, tovarășul Vassinsky, conduși de maleficul Baron M, omul fără chip.

Noroc cu Mihai, studentul a cărui viață va bascula brusc, într-o frumoasă zi de mai, atunci când, în mod dramatic, va descoperi că el este alesul care va salva nu doar soarta României, ci chiar pacea Europei: Căpitanul Ro!

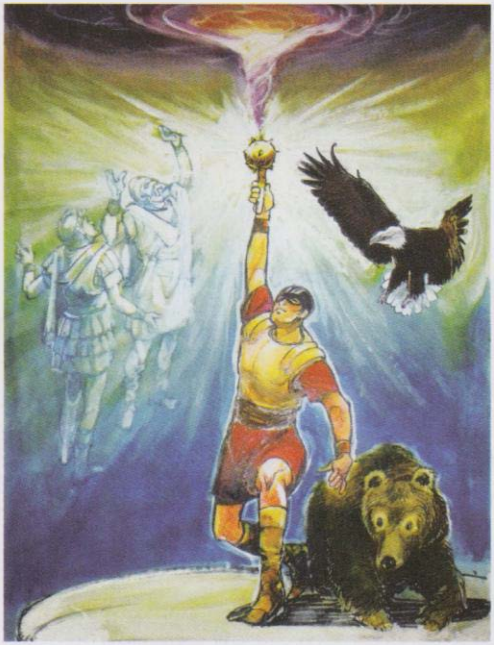

Îmbinând puterea Ursului dacic cu agerimea Acvilei romane, primul super-erou din banda desenată românească s-a născut la confluența dintre lumea reală, istorie și magie!

Bineînțeles, Căpitanul Ro este susținut de un grup de prieteni: Cavalerul Trac, Ana Manola, Cneazul Igor, Shadow US și profesorul Decenew.

Suspans, bătălii nemaivăzute, numeroase întorsături de situație, erotism, aluzii subtile la o bibliografie în egală măsură eclectică și de înaltă ținută intelectuală și, mai ales, mult umor. Iată ingredientele noului album de benzi desenate, în curs de apariție la Editura Adenium, în prima jumătate a anului 2015!

Banda desenată este realizată impecabil de maestrul Puiu Manu, lucrată și colorată integral de mână, după un scenariu magistral imaginat și scris de Adrian Cioroianu, care debutează astfel și în domeniul celei de-a noua arte.

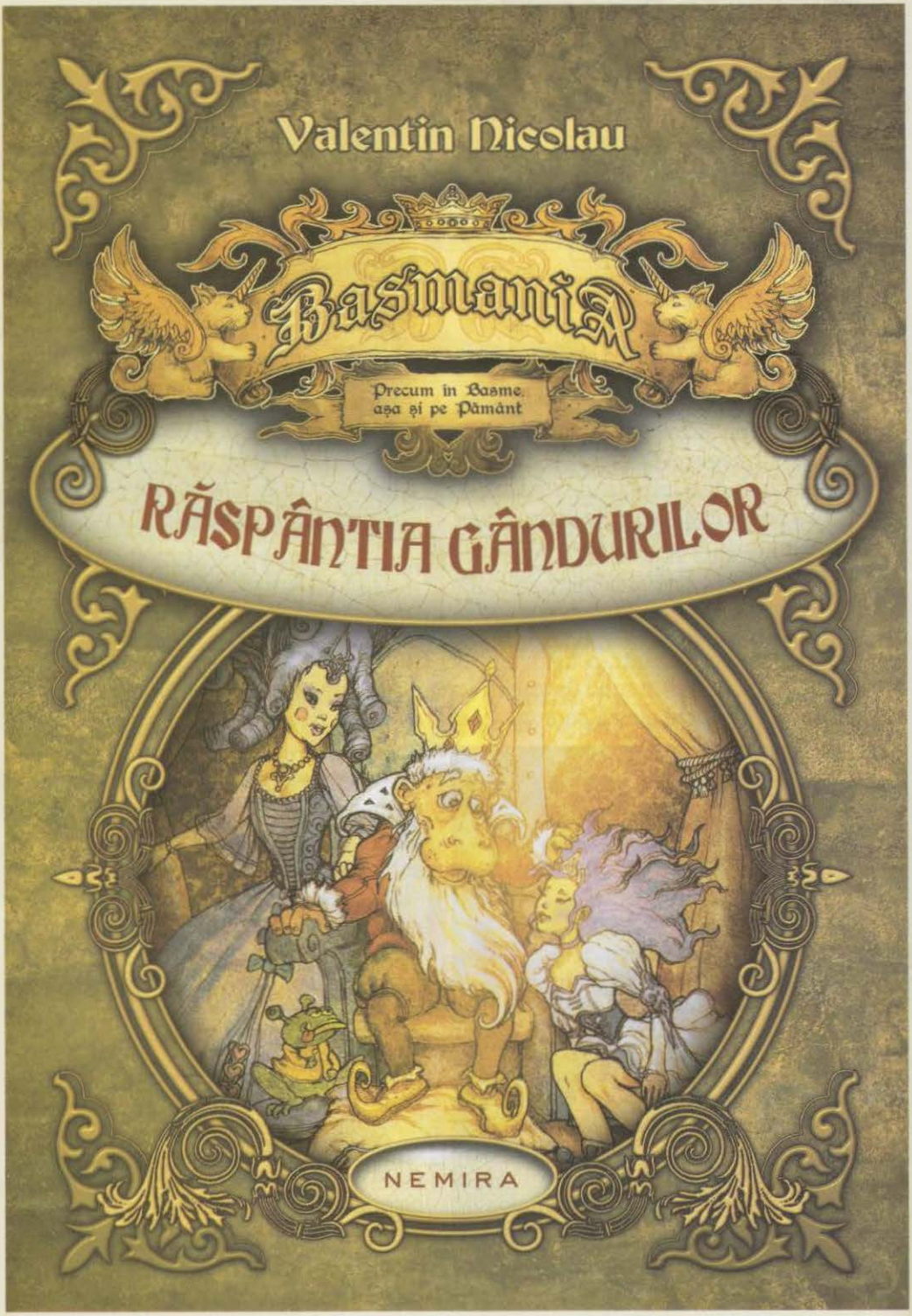
Valentin Nicolau
Basmania
Precum în Basme, așa și pe Pământ
RĂSPÂNTIA GÂNDURILOR
NEMIRA

„Basmania"

Precum în basm așa și pe Pământ

Monica Andronescu

Romanul fantasy este de mulți ani în prim-plan în literatura lumii și se bucură de mai mulți fani decât orice alt gen. Însă până acum, deși mult vehiculat în afară, romanul fantasy cel plin de glamour și prezent în toate topurile de vânzări a fost mai degrabă ocolit de scriitorii români.

În această toamnă, un scriitor cunoscut în primul rând pentru textele sale dramatice, premiate și jucate pe diverse scene din România, publică la Editura Nemira prima parte a unui roman fantasy, *Basmania. Răspântia gândurilor*, care are toate datele să devină un succes, deschizând un drum. Valentin Nicolau, pornind de la zona arhetipală a basmului românesc, creează un univers utopic și paralel, care pe de o parte funcționează ca o poveste de aventuri, atrăgătoare și plină de suspans, iar pe de altă parte, are rădăcini adânci în psihologia colectivă, propunând o subtilă formă de sondare a subconștientului.

Basmania este un proiect mai larg prin care autorul caută un răspuns la o întrebare esențială în lumea noastră: De ce oamenii nu mai cred în basme? Iar volumul întâi, *Răspântia gândurilor*, este o introducere într-un univers creat în cele mai mici detalii, un tărâm unde se nasc poveștile, care, ca-n oglindă, fac ca lumea oamenilor să existe pe mai departe. Basmania și Pământul își sunt una alteia cer și nu pot funcționa una fără alta. Basmania este locul unde cuvântul de ordine este „visul", iar arta de a visa se învață la școală. Basmania este locul unde se creează lumea. E nevoie de un nou erou care să-i salveze pe oameni și întregul regat al Basmaniei, unde împăratul stă trist și abătut pe Tronul Închipuirii. Iar Băsmașul Fără-de-Poveste care pornește în marea aventură este... Neica-Nimeni. *Basmania*, într-o prezentare grafică excepțională, e o poveste despre căutarea copilăriei și a sinelui.

LUNEA MANIACILOR

Roxana Brînceanu

M-am trezit obosit, ca în orișicare luni, iar când am scăpat din mâini ceașca de cafea și s-a făcut țăndări de podea, am avut o senzație puternică de déjà-vu. Probabil din cauza oboselii. Întotdeauna când sunt obosit mi se întâmplă așa.

Când am ieșit, vecinul mi-a cerut un foc. Nu știam că fumează. Nu-l văzusem niciodată fumând, nici măcar cumpărând țigări. Când m-am apropiat de el, mirosea a băutură. Probabil trecea printr-un impas, bietul băiat.

Bineînțeles, am pierdut

autobuzul. De supărare, am renunțat să-l iau la goană pe puștiul care scria porcării pe zidul blocului. De unde apăruse? Era un cartier civilizat.

Am chemat un taxi. A trebuit să-i repet șoferului de câteva ori încotro voiam să mă ducă – asculta muzica tare, iar pe o stradă puțin mai liberă a început să valseze cu mașina, băgându-i în sperieți pe ceilalți trecători, și pe mine și mai rău, i-am urlat în ureche să se potolească, el mi-a făcut cu ochiul, a virat brusc și a oprit taxiul pe trotuar exact în fața intrării principale a companiei pentru care lucrez.

Când să cobor, șoferul m-a luat în brațe și m-a sărutat pe gură, îndelung, apoi m-a întrebat dacă vreau să ne căsătorim. I-am lăsat un bacșiș gras și am fugit cum am putut mai repede, temându-mă ca nu cumva să mă fi văzut cineva și să-și fi închipuit că ăsta a fost motivul pentru care am întârziat.

Din fericire, am scăpat de asemenea situație penibilă. În schimb, când am deschis ușa biroului, am fost lovit în piept de o minge uriașă, gonflabilă, din cele cu care se joacă copiii pe plajă.

– Potholiți-vă odată, maniacilor! s-a auzit de sub unul dintre birouri glasul Francezului (îi spuneam așa din cauza unui defect de pronunție, el nu avea nici cea mai mică înclinație către națiunea respectivă, mai mult, era fascinat de cultura asiatică).

Când, în sfârșit, a ieșit de dedesubt, am înlemnit. Era îmbrăcat într-un frac vechi, ros în coate și cam larg, iar pe cap avea un fel de coroană regală din hârtie aurie. Ținea în brațe un acvariu sferic în care hoinăreau dezorientați doi peștișori portocalii.

– Sunt penthu soția dihectorului, îmi explică el, roșu la față probabil fiindcă stătuse cu capul în jos.

N-am înțeles nimic. M-am așezat la birou și am început să mă uit prin dosare. Am fost surprins să constat că multe erau nerezolvate, deși aș fi putut jura că le făcusem, și încă de curând. Pe unele dintre ele îmi aminteam clar că le dusesem deja la arhivă.

– Ai puțină răbdare, Francezule, spuse Lori, nu e încă ora.

Am ridicat capul. Cu bolul de sticlă în mâini, Francezul privea atent pe fereastră.

Apoi s-a repezit pe scări în întâmpinarea femeii elegante care cobora din mașină ajutată de șoferul în uniformă.

– De mult își dorea să facă asta, îmi șușoti Lori în ureche, conspirativ, I-a intrat în cap că e nefericită și el ar fi cel destinat s-o salveze.

Îmi plăcea Lori. Era o femeie frumoasă, dulce, romantică.

– Și ăsta ar trebui să fie cel mai bun mod de a o face fericită? Mie mi se pare ridicol. Peștii ca peștii, o fi aflat el că-i plac, dar fracul ăla lăbărțat și coroana sunt chiar ridicole.

Lori a ridicat din umeri şi eu m-am întors la dosarele mele. Oare uitasem să le duc la arhivă? Asta trebuie să fie, intenţionasem să le închei şi să scap de ele, dar uitasem s-o fac. O să scap de ele chiar acum. Am trecut la treabă, dar era greu să mă concentrez, căci auzeam involuntar gogomăniile pe care până azi cumineţii mei colegi le debitau în gura mare, şi din când în când eram nevoit să lovesc mingea gonflabilă. Debandada generală s-a întrerupt la apariţia Francezului, revenit învins din escapada sa amoroasă. Coroana de hârtie aurie, şifonată şi ruptă, o purta drept guler, apa i se scurgea din păr şi din fracul care astfel părea şi mai jegos, iar din buzunarul de la piept se zărea, tresărind, coada unui peşte portocaliu, pe care Francezul îl puse cu delicateţe în paharul meu cu apă. Celălalt peşte se pierduse. Zâmbi:

– Încă un eşec. Nu contează, o s-o iau o'cum de la capăt.

„Încă"? Nu-l mai văzusem niciodată făcând astfel de nebunii. Ceilalţi nu păreau miraţi. Şi cum de ştia Lori despre pasiunea lui secretă?

Ziua a continuat ca într-un azil de nebuni. Cineva – nu ştiu cine – a spus că orice-am face nu are consecinţe. N-am înţeles. Fusesem crescut în ideea responsabilităţii pentru fiecare gest, fiecare cuvânt. Totuşi, m-am lăsat antrenat de nebunia generală şi am făcut şi eu câteva "fapte" de care altădată mi-ar fi fost ruşine.

La plecare am invitat-o pe Lori la masă. Am petrecut o după-amiază minunată împreună, flecărind, râzând, hoinărind mână-n mână pe aleile parcului, i-am cumpărat flori şi bomboane şi baloane în formă de inimă, ne-am plimbat cu barca pe lac şi am sărutat-o sub o arcadă de trandafiri roşii care scuturau petale în părul ei.

Mi-am dat seama că undeva în adâncul sufletului meu dorisem întotdeauna să fac asta, dar trăisem cu ideea preconceputâ că relaţiile personale şi relaţiile profesionale nu merg împreună. Oare greşisem? Sau ceea ce simţeam acum pentru Lori era doar dorinţă trecătoare?

Am mers acasă şi am făcut dragoste, cu patimă, cu disperare, până la epuizare, ne-am dăruit trupurile şi sufletele şi ne-am blocat gândurile, spuneam cuvinte fără şir pe care le uitam instantaneu, otrăviţi fiecare de răsuflarea şi gustul şi privirea celuilalt.

M-am trezit obosit, ca în orişicare luni, iar când am scăpat din mâini ceaşca de cafea şi s-a făcut ţăndări de podea, am avut o senzaţie puternică de déjà-vu. Probabil din cauza oboselii. Întotdeauna când sunt obosit mi se întâmplă aşa.

M-am încruntat. Ceaşca de cafea? Câte avusesem la fel? Nu-mi puteam aminti. M-am uitat pe raft. Mai erau două.

Lori!

Plecase, probabil, când eu încă dormeam. Cu gândul la noaptea petrecută împreună, m-am întors în dormitor, sperând să fi uitat acolo ceva, oricât de neînsemnat, ceva al ei pe care eu să-l pot păstra ca amintire.

Aşternuturile erau abia atinse. Părea că dormisem neîntors, nicidecum că petrecusem o noapte sălbatică. Poate refăcusem patul după plecarea ei şi nu-mi mai aminteam, dar ar fi fost ciudat... Nu sunt somnambul! Sau poate trăirea internă fusese mult mai puternică decât actul fizic.

Când am ieşit, vecinul se întorcea de la jogging. Mi-am amintit că ieri băuse şi se apucase de fumat şi am vrut să-l întreb ce...

Luni? Dar azi nu e luni. Ieri am fost la serviciu. Deci azi e marţi.

Azi e luni. Am ascultat ştirile la radio. A greşit speakerul?

Acelaşi puşti frumos îmbrăcat scria porcării pe zidul curat al blocului. Am strigat la el, iar el mi-a

replicat cu un gest obscen și a fugit. Nu l-am urmărit.

Autobuzul mi-a plecat de sub nas și a trebuit să chem un taxi. La vederea șoferului am avut o tresărire. Iar nenorocitul ăla de homo! M-am ghemuit pe bancheta din spate și m-am prefăcut că-mi studiez agenda, de fapt un carnețel cu câteva numere de telefon. Dar tânărul a fost cuminte, nici măcar nu s-a atins de volumul radioului, deși de data asta ceva mi-a atras atenția și aș fi vrut să ascult. Au întrerupt programul muzical și cineva – n-am înțeles cine – a spus ceva despre dorințe îndelung refulate și posibilitatea de a le împlini, repetat, fără consecințe. A urmat un dialog pro și contra. M-am gândit la șoferul de taxi și la peștișorii portocalii ai Francezului. La țigara vecinului și la puștiul care scria pe ziduri. La Lori. Oare de ce plecase atât de repede? Mi-ar fi plăcut să mergem dimineața la serviciu împreună, mână în mână...

– Potholiți-vă odată, maniacilor! am auzit vocea Francezului când am intrat.

De data asta era cățărat pe birou, iar Lori și încă câțiva fugăreau un cățel lățos care se izbea de tot ce întâlnea în cale, creând o debandadă totală.

Nu mi-a aruncat nicio privire Lori. Voia să păstreze secretul? Am decis să nu spun nimic în public până când nu voi avea acceptul ei.

Când m-am uitat în dosare, am simțit că înnebunesc. Aceleași, nerezolvate, neduse la arhivă. Ce dracu'...?!

După vreo oră au prins potaia, iar Lori s-a dus la șef să ceară o „pauză de câine". M-am oferit s-o însoțesc, sperând să putem vorbi, dar ea m-a refuzat cu răceală. Ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Francezul a ieșit cu câinele, iar Lori s-a întors în biroul șefului, de unde a revenit târziu, rumenă la față, strălucind de mulțumire.

Am fost oripilat. Ce se întâmplase cu dulcea și romantica Lori, cu floarea mea de ieri? Îmi venea să urlu. Cuinima frântă, m-am cufundat în muncă rezolvând și arhivând aceleași dosare ca și ieri. Îmi aminteam perfect că o făcusem și ieri.

Ieri?

– Ce zi e azi? am întrebat.

– Luni.

– Dar ieri?

– Tot luni, a zis cineva râzând și eu m-am înfuriat și am ieșit trântind ușa. Rănit în amorul meu propriu, înșelat de iubită, prins într-o muncă fără finalitate, batjocorit de colegi, îmi venea să înnebunesc, să urlu, să bat pe cineva.

L-am îmbrâncit pe portar, am lovit ușa cu piciorul și m-am oprit în primul bar, unde am băut pe nerăsuflate vreo trei vodci mari. Apoi am spart paharul, sticla, alte câteva pahare, am rupt scaunul și am încercat să-l bat pe barman. M-au aruncat în stradă.

După câteva minute de zăcut pe asfalt am început să-mi vin în fire. La urma urmelor, de ce s-o iau în tragic? Înnebunise lumea, și ce dacă? Oricum nu așteptasem niciodată nimic de la munca mea, ce dacă rezolvam mereu aceleași dosare, partea bună era că nu apăreau altele noi. Iar pentru o femeie să sufăr eu atât? Ce s-a întâmplat de fapt? O aventură de-o noapte. Fără consecințe.

Fără consecințe?!

Mai auzisem asta.

M-am adunat de pe jos și am intrat într-un alt local, câteva străzi mai încolo, unde am cerut o cafea neagră și o doză de cola rece pe care mi-am lipit-o de ochiul vânăt.

Trebuia să reflectez. Clar, ceva nu era în regulă.

Chelnerița purta niște blugi uzați și un tricou pătat. S-a răstit la mine:

– Ce te uiți așa? M-am săturat de fustele scurte și bluzele decoltate la care să se zgâiască toți! Ce, e mai bună cafeaua dacă mă ciupești de cur?!

– Ușurel, Lori, i-a spus

un bărbat de la masa alăturată, cu părul lung și ochelari cu ramă groasă.

Coincidența numelor m-a tulburat. Mă holbam la ea, confuz, și după un timp ei i-a trecut supărarea și mi-a adus o pungă cu gheață să mi-o pun pe ochi. Și o nouă cutie de cola, din partea casei.

Bărbatul cu ochelari s-a așezat la masa mea.

– Începi să te prinzi ce se întâmplă, nu-i așa?

– Nu, am răspuns. Nu înțeleg nimic din ce se întâmplă.

– Cel mai rău lucru e că trebuie să înțelegi totul până la sfârșitul zilei, de fiecare dată, altfel nu are sens. Când o iei de la capăt, nu știi niciodată unde ești.

Despre ce vorbea?

Am vrut să plec și să uit de toate, n-aveam nevoie de un nebun în plus, dar eram prea amețit și mă durea capul, așa că am rămas. Bărbatul a continuat să-mi vorbească:

– Ce poate fi mai înfricoșător decât o lume în care fiecare face tot ce-i trece prin cap, și nu mă refer doar la farse nevinovate! În curând se va ajunge la anarhia completă. Există în fiecare om o latură întunecată și nu va ezita să iasă la suprafață, știind că acțiunile nu mai au urmări; că nu mai există o relație normală cauză-efect. Că timpul nu mai are continuitate. Că nici măcar moartea nu e definitivă.

– Despre ce dracu' vorbești?

– Despre faptul că intrarea în buclă s-a nimerit într-o zi de luni, când laturile întunecate ale oamenilor sunt îndeobște mai puternice. Suntem condamnați să trăim o veșnică zi de luni, și asta nu face decât să accentueze haosul.

– Azi e marți.

– Așa vrei TU să crezi, pentru că e doar a doua repetiție pe care ți-o amintești. Ceasul biologic uman nu se adaptează atât de repede, iar mintea e de cele mai multe ori paralizată de convenții. Noi știm că timpul e liniar și după luni vine marți. Totuși, undeva în subconștient știi, și sfârșești prin a înțelege.

– Și fiecare își face de cap, știind că poate s-o ia de la capăt?

– Exact.

– Dar asta înseamnă că nu avem decât o zi de trăit. Nimic din ceea ce facem în ziua asta nu va avea continuare.

– Ai dreptate. Totul va deveni haotic.

– Ciclul poate fi întrerupt?

– Nu știu. Până acum n-am întâlnit pe nimeni care să știe. Sau poate știu, dar nu vor să-l întrerupă. Încă.

Avea, oarecum, dreptate. Suntem nemuritori, avem posibilitatea de a ne pune în practică – fie și pentru o zi – cele mai ascunse dorințe. Jocuri copilărești, aventuri de-o noapte, trădări de-o zi. Până acum întâlnisem doar aiureli inofensive. Poate el văzuse mai multe. Nici moartea nu e definitivă, spusese.

Dacă mi-aș ucide șeful astăzi, în dimineața următoare el ar fi tot viu, dar Lori ar înțelege că nu tolerez să fiu înșelat. Iar el – șeful – după câteva momente de confuzie, ar înțelege că nu trebuie să se pună cu mine.

Și dacă lucrurile merg prost? Dacă nu reușesc să-l omor, și sunt apoi condamnat să trăiesc sub amenințarea răzbunării? Iar Lori, în loc să fie a mea – monstrul ucigaș – i se va dărui lui – victima din dragoste?

M-am hotărât totuși să încerc. M-am ridicat, clătinându-mă, am plătit consumația mea și a ochelaristului, i-am mulțumit lui Lori cea cu blugii uzați și am plecat să-mi încerc norocul. Fără consecințe. Oare?

Mă gândeam că, odată experiența consumată, voi ști ce să fac data viitoare. Voi ști care variantă e mai bună.

Am cumpărat un revolver de la un preot și m-am întors la birou exact când colegii mei plecau. Lori nu era cu ei – rămăsese în urmă, așteptându-și probabil noul iubit... I-am spus că o iubesc, că nu accept să

fiu înşelat, şi că tot ce voi face, voi face numai pentru ea, în numele iubirii ce i-o port. Apoi am năvălit în biroul şefului şi i-am tras trei gloanţe în piept. A murit pe loc.

Înainte de-a mă întoarce, s-o duc pe Lori acasă şi să încerc să-i explic totul, am aruncat o privire în mapa cu documentele de azi.

Am îngheţat. Deasupra tuturor actelor, cu semnătură şi ştampilă proaspătă, era aprobarea avansării lui Lori. Postul pe care ştiusem că şi-l doreşte încă de când începuse să lucreze pentru companie. Mărire de salariu. Birou personal. Toate avantajele.

De asta fusese atât de fericită.

Iar eu stăteam, ca un dobitoc, cu pistolul în mână lângă un cadavru, în timp ce afară se auzeau sirenele poliţiei.

M-am trezit obosit, ca în orişicare luni, iar când am scăpat din mâini ceaşca de cafea şi s-a făcut ţăndări de podea, am avut o senzaţie puternică de déjà-vu. Probabil din cauza oboselii. Întotdeauna când sunt obosit mi se întâmplă aşa.

Am numărat ceştile. Tot două. Lori nu era cu mine şi nici în celula poliţiei nu eram, deşi acolo adormisem.

Deci, era o zi de luni ca oricare. Începea la fel ca celelalte. Oare cum avea să continue? Am ieşit din casă, atent la toate amănuntele.

Vecinul nu se vedea nicăieri. Nici beat, nici sportiv. Astăzi alesese probabil să fie leneş. Am realizat că nu-l cunoşteam aproape deloc. În cele câteva ore de la începerea ciclului, îmi arătase trei feţe diferite. Habar n-aveam ce avea să facă în continuare şi cât de deosebite erau variantele pe care le alegea.

Lucrul acesta era valabil pentru toţi ceilalţi oameni din jurul meu. Credeam că-i cunosc – acum îmi arătau feţe diferite... Şi eu trebuie să le fi părut la fel, nu cred că cineva m-ar fi crezut capabil de crimă. Nici măcar de scandal în baruri...

M-am uitat după băiat. Nu era acolo, zidul era curat, am apucat doar să-l văd urcându-se cuminte în autobuz. Autobuzul, bineînţeles, a plecat, şi eu am rămas înjurând.

Existau, oare, repere fixe? Orice aş fi făcut, urma să pierd autobuzul? Statistic, în dimineţile de luni pierdeam de cele mai multe ori autobuzul. Respectând procentajul, urma să fie şi cazuri în care să-l prind, şi să evit întâlnirea cu şoferul de taxi.

Care şofer de taxi a fost şi azi cuminte, doar că mi-a cerut tarif dublu. I-am dat. Plus un bacşiş consistent. Nici unul din noi nu avea nimic de pierdut. Mâine (oare pot să-i zic mâine?!) vom avea aceiaşi bani în buzunar. Gândea practic, băiatul. Mult câştig la prima oră, ca apoi în cursul zilei să cheltuie totul, poate chiar absolut tot ce avea. Nu va sărăci. Fără consecinţe.

În timp ce urcam scările m-a cuprins teama. Unii, probabil, îşi aminteau de crimă. Cam greu de explicat... Era, totuşi, o crimă, nu o simplă joacă. Aşa ceva nu ar trebui să rămână fără consecinţe. Chiar dacă mi se oferă posibilitatea să îndrept lucrurile.

Am împins uşa cu teamă. Înăuntru era linişte. Nimeni.

– Nu sta ca o momâie, ascunde-te! am auzit şuieratul Francezului de sub birou.

O mână energică mă smuci şi mă trase după uşa deschisă a unui dulap.

– Maniacilor! am replicat involuntar.

Pe biroul lui Lori trona o ikebana imensă din flori albe. Şi când ea intră, Francezul ieşi de sub birou, îmbrăcat într-o rasă de călugăr budist:

– Floarea mea de lotus, calea mea spre iluminare, bla-bla-bla, r-r-r, şi după o tiradă de câteva minute în care îi promitea cerul şi pământul, lumea şi eternitatea, trupul şi sufletul, în timp ce ceilalţi se prăpădeau de râs, o ceru de soţie.

Şi ea acceptă.

M-aş fi aşteptat la orice, mai puţin la asta. Stăteam ţeapăn după uşa dulapului, privind cum toţi îi felicită şi-i îmbrăţişează. A venit şi şeful, viu ca întotdeauna, a sărutat viitoarea mireasă, a felicitat viitorul mire, fără să pomenească nimic nici de avansare, nici de împuşcături.

Eram complet aiurit.

Lori m-a sărutat pe obraz în euforia generală şi m-a întrebat neutru:

– Ce ţi-e?

Am ridicat din umeri, zâmbind forţat. N-am găsit niciun cuvânt. Nu însemnasem nimic pentru ea? Absolut nimic? O afacere sexuală fără consecinţe, şi tot ar fi trebuit să simtă ceva. Şi eu, gata să ucid pentru ea.

Îşi vor petrece toată ziua sărutându-se şi îmbrăţişându-se, fără jenă, în faţa tuturor. Am simţit o mică bucurie răutăcioasă. Azi. O zi. Doar o zi. Şi când ziua – aceeaşi zi – va reîncepe, cine ştie? Poate fericitul mire de acum va reîncerca s-o cucerească pe nefericita soţie de director, sau se va tăvăli cu vreo casieră, sau va opri în faţa intrării principale sărutându-se cu vreun şofer de taxi. Iar Lori va suferi. Va suferi cum am suferit şi eu.

Şi chiar nu-mi mai păsa cum va reacţiona. Dacă ea m-a uitat, o voi uita şi eu.

Nici nu m-am uitat la dosarele îngrămădite pe birou. Le ştiam nerezolvate, şi aşa le-am lăsat. N-avea niciun sens să mă uit la ele, nu aveau nicio influenţă asupra desfăşurării evenimentelor.

I-am lăsat pe ceilalţi să sărbătorească fericitul eveniment şi m-am dus să beau ceva în barul în care îl întâlnisem pe pletosul cu ochelari. Era acolo, ca şi cealaltă Lori, de data asta cu fustă scurtă şi bluză decoltată. Am cerut o cafea şi am ciupit-o de fund, făcându-i cu ochiul:

– E mai bună aşa.

M-a tratat cu o indiferenţă profesională.

– Nu-şi aminteşte, a zis "filozoful".

Iar n-am înţeles.

– Eu îmi amintesc de tine. Ne-am întâlnit în ciclul trecut, am mormăit. Mă refăceam după o criză de orgoliu.

A râs.

– Pentru tine a fost ciclul trecut, pentru mine au fost câteva zeci. Haosul trebuie să fie total, nimeni nu trăieşte ciclurile în aceeaşi ordine. În ultimul timp stau aici şi încerc să găsesc o regulă a repetiţiilor pentru diverse persoane, dar se pare că nu există nici una.

– Eu am mai fost pe aici?

– Nu. E a doua oară când ne întâlnim, şi pentru mine, şi pentru tine, şi ăsta e un mare noroc, pentru că putem purta o conversaţie aproape normală.

Avea sens. Privind lucrurile aşa, multe ciudăţenii îşi găseau o explicaţie. Şoferul de taxi: întâi liniştit, apoi vede posibilitatea de a face bani, apoi îşi expune înclinaţiile mult timp ascunse. Puştiul a fost întâi băiat bun, apoi a trecut la mâzgălitul zidurilor, şi cine ştie ce mai urma. Şi Lori. Poate realizase ce se întâmplă şi încerca să-şi găsească o persoană alături de care să înfrunte ciclurile în acelaşi ritm. Poate ea suferise zeci sau sute de zile de luni trădarea Francezului, înainte de a mă iubi pe mine. Nu mă înşela, nu era o inimă de gheaţă, trăia doar într-o altă ordine. Dacă i-aş cere acum iertare, probabil n-ar înţelege nimic. Cine ştie când vom nimeri o zi în care trecuturiile noastre să fie la fel.

– Am observat că unele întâmplări se repetă, am zis.

– Da, în general cele din primele ore ale zilei, când nu apuci să iei prea multe decizii. Luni dimineaţă, majoritatea oamenilor acţionează automat, fără să gândească prea mult, urmează un ritual prestabilit. Încearcă să prelungească weekendul. Şi nici nu dau importanţă senzaţiei de déjà-vu. O pun pe seama oboselii, viselor, ştiu eu

cui, şi abia mai târziu devin conştienţi. Eu, în fiecare dimineaţă, îmbrac cămaşa pe dos. Abia când o văd pe dos îmi dau seama că e un alt ciclu.

– Eu sparg ceaşca de cafea.

Am râs amândoi.

– Cum scăpăm de aici?

– Acum chiar mi-aş dori să existe un guvern secret, o organizaţie paramilitară secretă sau ceva de genul ăsta, cineva care să se ocupe cu manipularea continuumului spaţiu-timp. Indiferent dacă e un experiment cu scop ocult sau unul scăpat de sub control, cândva tot va trebui să înceteze. Vreun Superman trebuie să găsească soluţia.

– Şi dacă nu e un experiment? Dacă e, pur şi simplu, un accident cosmic? Sau dacă suntem în punctul în care expansiunea Universului a încetat, şi va urma colapsul?

A ridicat din umeri.

– Atunci, tot un accident ne va scoate de aici.

– Oare dacă intrăm în colaps vom începe să trăim invers miliarde de ani, până în punctul iniţial?

– Cine ştie? Totul e pură teorie.

Şi bucla temporară era pură teorie înainte de a ne trezi blocaţi în ea.

Ne priveam îngrijoraţi. Amândoi ne gândeam la acelaşi lucru. Dacă vom ieşi din buclă şi timpul îşi va relua cursul normal, va urma o zi de marţi. CARE zi de marţi? După mii de zile de luni anarhice, de farse şi experienţe uneori periculoase, de exprimare fără teamă a dorinţelor refulate, de acţiuni extreme, fără consecinţe, va urma o zi de marţi. A consecinţelor. Existau mii, poate milioane de viitoruri posibile. Şi, dacă ţinem seama de latura întunecată a firii umane, majoritatea posibilităţilor erau sumbre. Mă puteam trezi alături de Lori sau în arestul poliţiei, aşteptându-mi condamnarea. Sau mai rău.

Când m-am întors acasă, am văzut maşini de poliţie şi o mulţime de curioşi adunaţi să privească. Medicii legişti scoteau din casă cadavrul vecinului meu. Cineva mi-a spus că spre prânz intrase un hoţ în casă şi-l găsise spânzurat. Anunţase poliţia. Probabil nu era un hoţ adevărat, ci unul în căutarea unei experienţe fără consecinţe.

Bietul băiat. Şi eu care crezusem că în dimineaţa asta era leneş. Oare aş fi putut să-l salvez? Să-i spun – ce? Că vom ieşi cândva din buclă, şi noua dimineaţă de marţi ar trebui să-l găsească în viaţă? Pentru ce? Copiii cartierului, după ce vor fi terminat de scris porcării pe ziduri, îi vor sparge geamurile, vecinul va zăcea în închisoare acuzat de crimă, casa îi va fi jefuită, probabil iubita va fi cu altul sau va fi agresat de taximetrişti homosexuali, sau va fi el însuşi în închisoare pentru vreo crimă. Poate el trecuse prin toate astea şi alesese să pună capăt şirului de zile de luni înnebunitoare.

A urmat o nouă zi. Luni. Şi alta, şi alta. Am făcut o mulţime de lucruri. Nu au avut consecinţe. Pentru un timp, am încercat să fac numai fapte bune, pentru ca întreruperea buclei să mă găsească într-o situaţie favorabilă. Apoi, încercând să reduc numărul de variante posibile, n-am mai făcut nimic. De câteva cicluri nu mai fac decât să dorm şi să mănânc atât cât să rămân în viaţă. Afară haosul continuă. Aud când râsete, când împuşcături, când strigăte, când sirene de poliţie şi ambulanţe. Lumea are în faţă miliarde de viitoruri posibile – eu nu mai particip la formarea lor. În fiecare dimineaţă sparg ceaşca de cafea, apoi mă întorc în amorţire. Aş vrea să-mi pot suspenda funcţiile vitale.

Astăzi mi-am băut cafeaua, şi am pus ceaşca în chiuvetă. A rămas acolo, întreagă, parcă sfidându-mă. M-am uitat la ea cu teamă. Nu trebuie decât să ridic ochii şi să văd dacă pe raft sunt două ceşti întregi sau doar una. Atunci voi şti.

Şi afară e linişte.

ROBOPOCALYPSE

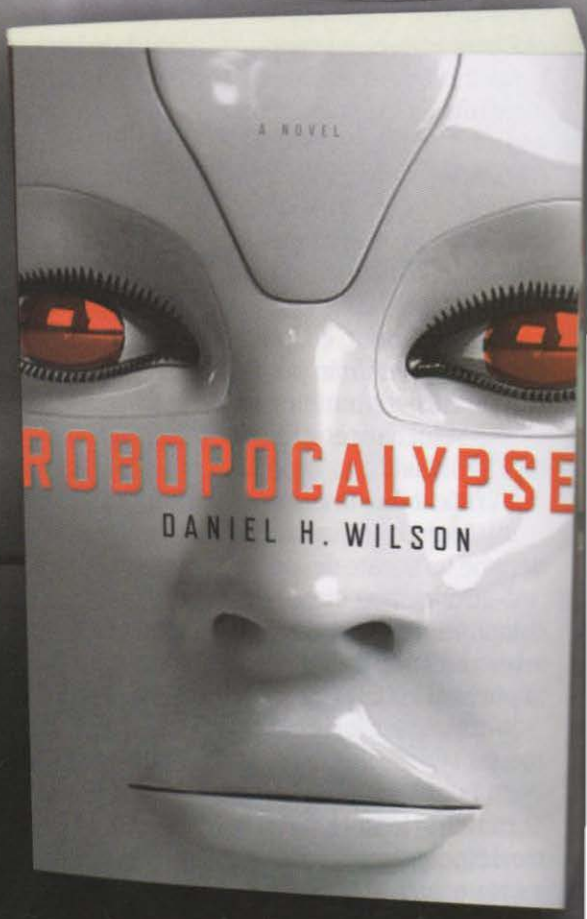

În curând la
NEMIRA

DANIEL H. WILSON

STEVEN ERIKSON

porțile casei morților

A doua parte din CRONICILE MALAZANE

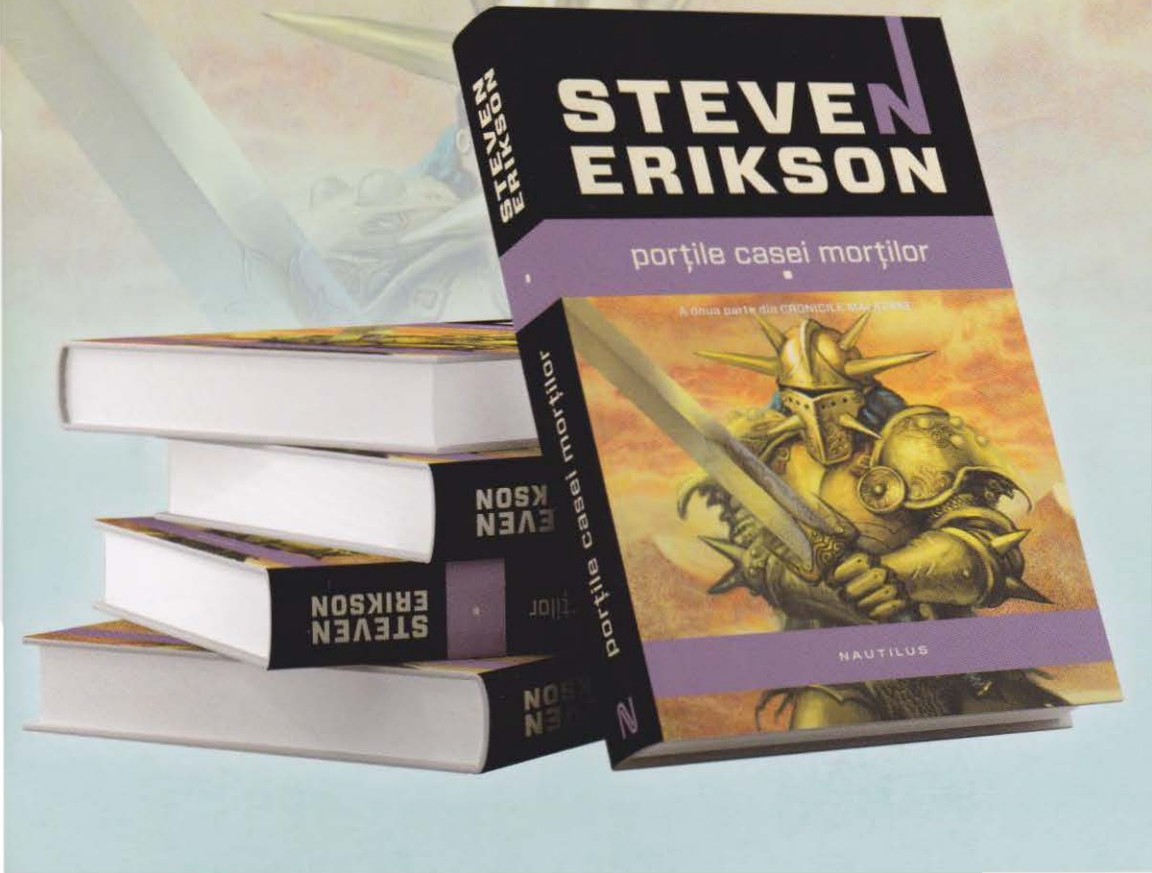

Editorial Coloana a V-a. Mărturisiri complete de Alexandru Mironov **Personaje** în proza fantastică românească o trecere de la numele goale la o nouă substanță de Cătălin Badea-Gheracostea Dosar PKD realizat de Cristian Tamaș Cine este scriitor de SF? de Philip K. Dick Un vizionar printre șarlatani de Stanisław Lem Navetistul de Philip K. Dick **Proză românească** Poveste de iarnă de Aurel Cărășel Habitaclu, ziua 12345 de Cristian M. Teodorescu Ghereta de Mircea Liviu Goga Pălărierul de Florin Pitea Revolta îngerilor de Rodica Bretin **Proză străină** Dacă tu ai fi fost dinozaur, iubite de Rachel Swirsky Poveștile cu selkie sunt pentru păguboși de Sofia Samatar **Proză românească** Cathy Blue de Mircea Opriță Ultima cursă a lui Kitty Claire de Dănuț Ungureanu **Dosar Alexandru Ungureanu** Remember Alexandru Ungureanu, Fan Fiction Radu Hallipa, Nesfârșita mașină de Alexandru Ungureanu Arte marțiale moderne (III) de Radu Hallipa **Proză românească** Întoarcerea în moarte de Oliviu Crăznic **Proză străină** Doamna astronaut de pe Marte de Mary Robinette Kowal Stelele care așteaptă de Aliette de Bodard **Proză românească** Clona-mi-aș de Doru Stoica Banchetul sărmanilor de Viorel Pîrligras Gloanțe vii de Irving T. Creve Entitæt de Silviu Genescu **Bandă desenată** Aventurile căpitanului Ro: Război în inima Europei de Dodo Niță **Basm** „Basmania", precum în basm, așa și pe Pământ de Monica Andronescu **Proză românească** Lunea maniacilor de Roxana Brînceanu

ISSN 1453-2980
04
9 771453 298009
anticipatia.com